

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla, laki raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla sekä muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annettua lakia, raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annettua lakia ja tuloverolakia.

Raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Verohallinnolle tietoja palveluntarjoajan käyttäjinä toimivien henkilöiden ja yritysten tekemistä kryptovarojen vaihto- ja siirtotapahtumista. Lisäksi raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Suomessa yleisesti verovelvollisista luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot. Raportoivien finanssilaitosten finanssitilitietojen ilmoittamis- ja muista velvollisuuksista ehdotetaan säädettäväksi uudessa erillislaissa, jolla korvattaisiin voimassa olevat, sisällöllisesti vastaavat blankettimuotoiset säännökset. Samassa yhteydessä raportoivien finanssilaitosten velvollisuuksiin säädettäisiin vähäisiä muutoksia.

Esityksessä ehdotettavilla lakimuutoksilla pantaisiin täytäntöön hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin eli virka-apudirektiivin muutos. Muutos laajentaa EU-maiden välisen automaattisen tietojenvaihdon kryptovarapalvelun tarjoajien ilmoittamiin tietoihin. Muutoksen tarkoituksena on parantaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden veroviranomaisten tiedonsaantia kryptovarapalvelun tarjoajien kautta toteutetuista liiketoimista. Tiedonsaanti parantaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia verottaa kryptovaroista saatuja tuloja. Direktiivimuutos sisältää lisäksi olemassa olevaa finanssitilitietojen pakollista automaattista tietojenvaihtoa täsmentäviä määräyksiä. Direktiivimuutoksen tarkoituksena on myös parantaa jäsenvaltioiden tämänhetkistä hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa verotuksen alalla muun muassa lisäämällä muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot pakollisen automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluviin tuloluokkiin sekä laajentamalla rajat ylittäviä tilanteita varten annettavien ennakkopäätösten pakollinen automaattinen tietojenvaihto tiettyihin luonnollisia henkilöitä koskeviin päätöksiin. Direktiivimuutoksen täytäntöön panevien säädösten lisäksi esitykseen sisältyy ehdotus lainsäädäntömuutoksista kryptovaratiетojen vaihdon mahdollistamiseksi myös muiden kuin EU-maiden kanssa OECD:n kryptovarojen raportointikehyksen mukaisesti sekä ehdotus direktiiviä laajemmasta kryptovarapalvelun tarjoajien velvollisuudesta ilmoittaa luovutusvoittoverotukseen liittyviä tietoja.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	5
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö	6
2.1 Virka-apudirektiivi	6
2.2 Tavoitteet	7
2.3 Pääasiallinen sisältö	10
2.3.1 Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvollisuus	10
2.3.2 Raportoivien finanssilaitosten raportointivelvollisuus	11
2.3.3 Muut täsmennykset ja lisäykset virka-apudirektiiviin	11
3 Nykytila ja sen arviointi	12
3.1 Virka-apudirektiivin muutosten täytäntöönpano	12
3.1.1 Nykytila	12
3.1.2 Nykytilan arviointi	14
3.2 Tiedonsaanti kryptovarapalvelusta	14
3.2.1 Nykytila	14
3.2.2 Nykytilan arviointi	16
3.3 Tiedonsaanti finanssilaitosten	21
3.3.1 Nykytila	21
3.3.2 Nykytilan arviointi	24
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	25
4.1 Keskeiset ehdotukset	25
4.1.1 Yleistä	25
4.1.2 Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuus	25
4.1.3 Raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuus	27
4.1.4 Virka-apudirektiivin mukaisen hallinnollisen yhteistyön tiivistämiseen liittyvät toimenpiteet	28
4.1.5 Muut direktiivistä aiheutuvat muihin säännöksiin liittyvät toimenpiteet	29
4.2 Pääasialliset vaikutukset	30
4.2.1 Vaikutuksista yleisesti	30
4.2.2 Vaikutukset tiedonantovelvollisille	30
4.2.3 Vaikutukset verovelvollisille	34
4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	36
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	40
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	40
5.2 Muiden jäsenvaltioiden ja lainkäyttöalueiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot	41
6 Lausuntopalaute	42
7 Säännöskohtaiset perustelut	45
7.1 Laki raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla	45
7.2 Laki raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla	116
7.3 Laki verotusmenettelystä	169

7.4 Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta	176
7.5 Laki raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla	179
7.6 Tuloverolaki	180
8 Lakia alemman asteinen sääntely	180
9 Voimaantulo	181
10 Toimeenpano ja seuranta	181
11 Suhde muihin esityksiin	181
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä	181
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	181
LAKIEHDOTUKSET	189
1. Laki raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla	189
2. Laki raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla	205
3. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta	239
4. Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	242
5. Laki raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain muuttamisesta	244
6. Laki tuloverolain 47 §:n muuttamisesta	246
LIITE	247
RINNAKKAISTEKSTIT	247
3. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta	247
4. Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	253
5. Laki raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain muuttamisesta	258
6. Laki tuloverolain 47 §:n muuttamisesta	260

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen valmisteluun on johtanut kansallista täytäntöönpanoa edellyttävä direktiivi. Neuvosto antoi 17.10.2023 direktiivin (EU) 2023/2226, jäljempänä *DAC8*, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU, jäljempänä *virka-apudirektiivi*, muuttamisesta. Direktiivi julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 24.10.2023, EUVL L 2023/2226. Direktiiviä sovelletaan pääosin 1.1.2026 alkaen.

DAC8 perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 ja 115 artiklaan, joiden mukaan neuvosto antaa yksimielisesti erityisessä lainsäätämisyjärjestyksessä sekä Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan säännökset jäsenvaltioiden sääntöjen yhdenmukaistamisesta välillisen verotuksen alalla sekä direktiivejä jäsenvaltioiden sellaisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä, jotka suoraan vaikuttavat sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan.

DAC8:lla otetaan käyttöön OECD:n kehittämä ja vuonna 2023 julkaisema kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvoitteita koskeva yhteinen raportointikehyys, Crypto-Asset Reporting Framework, jäljempänä *CARF*, jossa määrätään sellaisten henkilöiden kryptovaroihin liittyvien raportoitavien liiketoimien automaattisesta vaihdosta, joiden verotuksellinen kotipaikka sijaitsee muualla ja luodaan puitteet kyseiselle tietojenvaihdolle maailmanlaajuisesti. Tietojenvaihdon tavoitteena on torjua rajat ylittävää veron kiertämistä ja veropetoksia. Samassa yhteydessä DAC8:lla otetaan käyttöön OECD:n kehittämän ja vuonna 2014 julkaisemaan finanssilitietoja koskevaan yhteiseen tietojenvaihtostandardiin, Common Reporting Standard, jäljempänä *CRS*, vuonna 2023 julkaistut päivitykset (CRS 2.0).

OECD kehitti CARF:n laatimisen yhteydessä monenkeskisen toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen, jonka nojalla lainkäyttöalueet voivat vaihtaa tietoja, joita raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ilmoittavat raportointikehyksen mukaisesti kotipaikkansa veroviranomaiselle. Monenkeskinen toimivaltaisten viranomaisten sopimus automaattisesta tietojenvaihdosta kryptovarojen raportointikehyksen mukaisesta automaattisesta tietojenvaihdosta (SopS 32/2025), jäljempänä *monenkeskinen CARF-sopimus*, sisältää yksityiskohtaiset säännökset lainkäyttöalueiden väliselle tietojenvaihdolle.

Suomi on 26.11.2024 allekirjoittanut monenkeskisen CARF-sopimuksen. Sopimuksen on allekirjoittanut toistaiseksi 50 lainkäyttöaluetta.¹ Sopimuksen voimaantulo edellyttää muun ohessa, että raportointikehyks on implementoitu lainsäädäntöön ja että sopimuksen koordinoitielimen sihteeristölle OECD:hen ilmoitetaan näiden edellytysten täyttymisestä.

Monenkeskinen CARF-sopimus on tehty Euroopan neuvoston ja OECD:n veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta laatiman yleissopimuksen (SopS 21/1995 ja muutospöytäkirja 40/2011), jäljempänä *yleissopimus*, 6 artiklan nojalla. Artiklan mukaan kahden tai useamman sopimuspuolen on vaihdettava 4 artiklassa tarkoitettuja tietoja automaattisesti siten kuin näiden osapuolten välisin keskinäisin sopimuksin on tapausryhmistä ja menettelytavoista sovittu. Yleissopimuksen 4 artiklan mukaan sopimuspuolten on muun muassa vaihdettava

¹ [Signatories of the Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Information pursuant to the Crypto-Asset Reporting Framework.](#)

keskenään tietoja, jotka ovat ennalta arvioiden olennaisia yleissopimuksen piiriin kuuluvia veroja koskevan sisäisen lainsäädännön hallinnoimiseksi tai täytäntöön panemiseksi.

OECD kehitti CRS:n laatimisen yhteydessä monenkeskisen toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen finanssitilietietojen automaattisesta vaihtamisesta (SopS 62/2015), jonka nojalla lainkäyttöalueet voivat vaihtaa tietoja. Suomi allekirjoitti yleissopimuksen 6 artiklan nojalla tehdyn sopimuksen 29.10.2014. Sopimukseen tehtiin lisäys (SopS 33/2025), jonka Suomi allekirjoitti 26.11.2024. Lisäyksellä otetaan huomioon CRS:ään tehdyt muutokset. Vastaavalla tavalla kuin monenkeskisen CARF-sopimuksen osalta, sopimukseen tehdyn lisäyksen voimaantulo edellyttää muun ohessa muutosten kansallista täytäntöönpanoa ja ilmoitusta sopimuksen koordinointielimen sihteeristölle sopimukseen tehdyn lisäyksen edellytysten täyttymisestä.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komission joulukuussa 2022 neuvostolle antama ehdotus virka-apudirektiivin muuttamisesta on osa oikeudenmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevaa pakettia, jolla tuetaan EU:n elpymistä. Pakettiin sisältyy toimintasuunnitelmaa koskeva tiedonanto, jossa esitellään uusia tulevia oikeudenmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevia ja elvytysstrategiaa tukevia aloitteita² sekä komission tiedonanto verotusalan hyvästä hallintotavasta EU:ssa ja sen ulkopuolella³. Lisäksi Euroopan parlamentti hyväksyi 10.3.2022 päätöslauselman suosituksista komissiolle elpymisstrategiaa tukevasta oikeudenmukaisesta ja yksinkertaisesta verotuksesta. Päätöslauselmassa suhtaudutaan myönteisesti komission toimintasuunnitelmaan ja tuetaan sen perusteellista täytäntöönpanoa. Euroopan parlamentti kehotti komissiota erityisesti laajentamaan automaattista tietojenvaihtoa muihin tulo- ja omaisuusluokkiin, kuten kryptovaroihin.

Ehdotusta käsiteltiin neuvoston verotyöryhmässä useamman kerran vuoden 2023 tammikuun ja huhtikuun välillä. Ehdotus hyväksyttiin Espanjan EU-puheenjohtajakaudella lokakuussa 2023.

Komission ehdotus COM(2022) 707 final on saatavilla komission internetsivulla⁴.

Edellä mainitusta direktiiviehdotuksesta annettiin eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmä (U 102/2022 vp). Suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan (SuVEK 195/2022 vp) ja yhtyi valtiovainvaliokunnan kannanoton mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

Kansalliset direktiivin valmisteluasiakirjat ovat nähtävillä eduskunnan internetsivuilla⁵.

Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitystä on valmisteltu virkатыönä. Valmistelun yhteydessä jokaiseen kryptovaroiden markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114, jäljempänä *EU:n kryptovaramarkkina-asetus*, mukaista toimilupaa

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:52020DC0312>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0313&from=EN>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0707>

⁵ https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_102+2022.aspx

10.2.2025 mennessä hakeneeseen toimijaan otettiin yhteyttä ja tarjottiin mahdollisuutta keskustella siitä, mitä palveluja yritys tarjoaa ja mitä vaikutuksia DAC8:sta ja CARF:sta sekä niiden täytäntöönpanosta aiheutuu yrityksille. Samalla esiteltiin luonnoksia selvitettävänä olleesta kansallisesta laajennuksesta koskien luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisia tietoja. Virtuaalivaluutan tarjoajaksi rekisteröityneitä ja EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaista toimilupaa hakeneita oli haastatteluista sovittaessa 6 kappaletta ja edellä mainittuun rekisteriin kuulumattomia hakijoita 2 kappaletta. Haastateltavien yritysten joukko rajattiin sellaisiin toimijoihin, joiden oletettiin täyttävän tulevaisuudessa myös raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän. Tältä osin olennaista oli se, että toimija tulisi tulevaisuudessa suorittamaan kryptovarakäyttäjälleen tai sen puolesta sellaisen kryptovarapalvelun, jossa toteutuu raportoitavan kryptovaran vaihto fiat-valuuttaan tai toiseen raportoitavaan kryptovaraan.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksen valmistelussa on tehty yhteistyötä Verohallinnon kanssa. Esitys oli lausuntokierroksella 27.6.–10.8.2025 ja siitä pyydettiin lausunnot keskeisiltä sidosryhmiltä. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa [valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnusella VM110:00/2024](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnusella/VM110:00/2024).

Direktiivin täytäntöönpanovaiheessa on tehty yhteistyötä komission ja toisten jäsenvaltioiden kanssa. Suomi on lisäksi osallistunut OECD:n Working Party No. 10 on Exchange of Information and Tax Compliance -työryhmän kokouksiin, joissa on käsitelty CARF:iin ja CRS-muutoksiin liittyviä tulkintakysymyksiä.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Virka-apudirektiivi

EU-jäsenvaltioiden välillä on 1.1.2013 alkaen sovellettu virka-apudirektiiviä, jolla kumottiin vuoden 2012 loppuun asti sovellettu direktiivi 77/799/ETY jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen alalla. Virka-apudirektiivi kattaa kaikki jäsenvaltion ja sen osa-alueiden tai paikallisviranomaisten kantamat tai niiden puolesta kannetut verot, jos ne kannetaan alueella, johon perussopimuksia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEUT) 52 artiklan nojalla sovelletaan. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät kuitenkin arvonnäisävero, tulli ja valmistevero, joita varten on erilliset yhteistyötä koskevat EU-säännökset, sekä pakolliset sosiaaliturvamaksut ja eräät muut maksut.

Virka-apudirektiiviä on muutettu verotuksen avoimuuden parantamiseksi seuraavilla neuvoston direktiiveillä siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla:

Direktiivimuutos	Keskeinen sisältö
Neuvoston direktiivi 2014/107/EU direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla, (DAC2)	Finanssilititietojen pakollinen automaattinen tietojenvaihto
Neuvoston direktiivi (EU) 2015/2376 direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta	Rajat ylittäviä tilanteita varten annettavia ennakkopäätöksiä ja

Direktiivimuutos	Keskeinen sisältö
automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (DAC3)	ennakkohinnoittelusopimuksia koskeva pakollinen automaattinen tietojenvaihto
Neuvoston direktiivi (EU) 2016/881 direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (DAC4)	Verotuksen maakohtaista raportointia monikansallisen konsernin maksamista veroista ja taloudellisista tiedoista eri valtioissa koskeva pakollinen automaattinen tietojenvaihto
Neuvoston direktiivi (EU) 2018/822 direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse raportoitavia rajatylittäviä järjestelyjä koskevasta pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla (DAC6)	Rajat ylittäviä järjestelyjä koskevien tietojen pakollinen automaattinen tietojenvaihto
Neuvoston direktiivi (EU) 2021/514 hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta (DAC7)	Digitaalisten alustojen välityksellä toteutettuja olennaisia toimia koskevien tietojen pakollinen automaattinen tietojenvaihto

2.2 Tavoitteet

DAC8:n johdanto-osan mukaan veropetokset, verovilppi ja veronkierto ovat suuri haaste Euroopan unionille ja maailmanlaajuisesti. Tietojenvaihto on ratkaisevan tärkeää tällaisten käytäntöjen torjunnassa.

Direktiivin johdanto-osassa todetaan, että kryptovarojen markkinoiden merkitys ja markkina-arvo ovat kasvaneet huomattavasti ja nopeasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön jäsenvaltiolta toiseen vaihtelevia sääntöjä ja ohjeita kryptovaroilla suoritettavista liiketoimista saatujen tulojen verottamiseksi. Kryptovarojen hajautetun luonteen vuoksi jäsenvaltioiden verohallintojen on kuitenkin vaikea varmistaa verosäännösten noudattaminen. Kryptovarojen rajat ylittävä luonne edellyttää vahvaa kansainvälistä hallinnollista yhteistyötä tehokkaan sääntelyn varmistamiseksi.

Direktiivin johdanto-osassa todetaan, että kansainvälisellä tasolla OECD:n elokuussa 2022 hyväksymän, kryptovarojen raportointikehystä ja finanssilitietojen yhteistä raportointistandardin muutoksia koskevan, asiakirjan tavoitteena on lisätä kryptovarojen verotuksen ja niiden raportoinnin läpinäkyvyyttä. OECD:n laatima kehys olisi otettava huomioon unionin säännöissä, jotta tietojenvaihtoa voitaisiin tehostaa ja hallinnollista raskautta vähentää. Jotta varmistetaan direktiivin johdonmukainen soveltaminen eri jäsenvaltioissa, direktiivin täytäntöönpanossa tulee käyttää esimerkkien ja tulkintojen lähteenä

raportointikehyksestä ja raportointistandardin OECD:n kesäkuussa 2023 julkaisemia kommentaareja⁶.

Virka-apudirektiivissä säädetään finanssilaitosten velvoitteista raportoida finanssitilitiedot verohallinnoille, joiden on sen jälkeen vaihdettava kyseiset tiedot muiden asiaankuuluvien jäsenvaltioiden kanssa. Direktiivissä ei kuitenkaan aseteta velvoitetta raportoida suurimmasta osasta kryptovaroja, koska niitä ei katsota talletustileillä oleviksi rahoiksi eikä finanssivaroiksi. Lisäksi kryptovarapalvelun tarjoajat ja kryptovaraoperaattorit eivät useimmissa tapauksissa kuulu nykyisen virka-apudirektiivissä vahvistetun finanssilaitoksen määritelmän piiriin. DAC8:n johdanto-osan mukaan, jotta voitaisiin vastata vaihtoehtoisten maksu- ja sijoitusvälineiden lisääntyvästä käytöstä johtuviin uusiin haasteisiin, jotka aiheuttavat uusia verovilpin riskejä ja jotka eivät vielä kuulun virka-apudirektiivin soveltamisalaan, raportointia ja tietojenvaihtoa koskevien sääntöjen olisi katettava kryptovarot ja niiden käyttäjät.

Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi raportoinnin olisi DAC8:n johdanto-osan mukaan oltava tehokasta, yksinkertaista ja selkeästi määriteltä. Kryptovaroihin sijoittamisen aikana syntyvien verotettavien tapahtumien havaitseminen on vaikeaa. Raportoivilla kryptovarapalvelun tarjoajilla on parhaat edellytykset kerätä ja todentaa tarvittavat tiedot käyttäjistään. Hallinnollinen rasite olisi minimoitava, jotta ala voisi saavuttaa täyden potentiaalinsa unionissa. Veroviranomaisten välinen automaattinen tietojenvaihto on ratkaisevan tärkeää, jotta ne saisivat tarvittavat tiedot ja voisivat arvioida asianmukaisesti maksettavien tuloverojen määrät. Raportointivelvoitteen olisi koskettava sekä rajat ylittäviä että kotimaisia liiketoimia, jotta voidaan varmistaa raportointisääntöjen tehokkuus, sisämarkkinoiden moitteeton toiminta, tasapuoliset toimintaedellytykset ja syrjimättömyyden periaatteen noudattaminen. Jotta verohallinnot voisivat analysoida vastaanottamia tietoja ja käyttää niitä kansallisten säännösten mukaisesti, johdanto-osassa katsotaan aiheelliseksi edellyttää raportointia ja tietojenvaihtoa, jotka jaotellaan kunkin kryptovaratyypin mukaan, jolla kryptovarakäyttäjä on tehnyt liiketoimia.

Jotta hallinnollista yhteistyötä Euroopan unionin ulkopuolisten lainkäyttöalueiden kanssa voitaisiin edistää, tietyt edellytykset täyttävien kryptovaraoperaattoreiden olisi direktiivin johdanto-osan mukaan voitava raportoida unionissa kotipaikkaansa pitäviä kryptovarakäyttäjiä koskevat tiedot ainoastaan unionin ulkopuolisen lainkäyttöalueen veroviranomaisille siltä osin kuin raportoitavat tiedot vastaavat direktiivissä säädettyjä tietoja ja siltä osin kuin voimassa on pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus tällaisen unionin ulkopuolisen lainkäyttöalueen kanssa. Hyväksytty unionin ulkopuolinen lainkäyttöalue puolestaan toimittaisi tällaiset tiedot niiden jäsenvaltioiden verohallinnoille, joissa kryptovarakäyttäjillä on kotipaikka. Tätä menettelyä olisi käytettävä tarvittaessa, jotta voitaisiin estää vastaavien tietojen raportointi ja toimittaminen useampaan kertaan.

DAC8:n tavoitteena on edellä kuvatun lisäksi myös muilla tavoin tehostaa virka-apudirektiivin raportoitavia tai vaihdettavia tietoja koskevia säännöksiä, jotta eri markkinoiden uusiin kehityssuuntauksiin voitaisiin mukautua ja siten puuttua havaittuihin veropetoksiin, verovilpeihin ja veronkiertoon tehokkaasti. Direktiivin johdanto-osan mukaan näissä säännöksissä olisi otettava huomioon sisämarkkinoilla ja kansainvälisessä tasolla tapahtunut kehitys raportoinnin ja tietojenvaihdon tehostumiseksi. Näin ollen DAC8 sisältää muun muassa viimeisimmät muutokset OECD:n elokuussa 2022 hyväksymän asiakirjan ”Crypto-Asset

⁶ OECD (2023), International Standards for Automatic Exchange of Information in Tax Matters: Crypto-Asset Reporting Framework and 2023 update to the Common Reporting Standard, OECD Publishing, Paris.

Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard” II osassa olevaan OECD:n yhteiseen tietojenvaihtostandardiin finanssilitietiedoista, mukaan lukien sähköistä rahaa ja digitaalista keskuspankkirahaa koskevien säännösten integrointi, sekä rajat ylittäviä tilanteita varten annettavia ennakkopäätöksiä koskevan automaattisen tietojenvaihdon soveltamisalan laajentamisen tiettyihin luonnollisia henkilöitä koskeviin päätöksiin. Jotta direktiivin soveltaminen olisi finanssilitietojen raportointia koskevilta osin yhdenmukaista jäsenvaltioissa, niiden olisi käytettävä direktiivin täytäntöönpanossa esimerkkien ja tulkintojen lähteinä OECD:n muutettua Common Reporting Standardia ja sen päivitettyjä kommentaareja vastaavalla tavalla kuin DAC2:ssa edellytettiin.

Sähköistä rahaa käytetään Euroopan unionissa usein, ja liiketoimien volyymi ja niiden yhteenlaskettu arvo kasvavat tasaisesti. Sähköinen raha ei kuitenkaan kuulu nimenomaisesti virka-apudirektiivin soveltamisalaan ja jäsenvaltioiden lähestymistavat sähköiseen rahaan poikkeavat toisistaan. Sen vuoksi siihen liittyvät asiaankuuluvat tuotteet eivät aina sisälly virka-apudirektiivissä säädettyihin nykyisiin tulo- ja pääomatuloluokkiin. Tämän vuoksi virka-apudirektiiviä muutettiin niin, että raportointivelvoitteita sovelletaan sähköiseen rahaan.

Osana direktiivin tavoitetta vähentää veropetoksia, verovilppiä ja veronkiertoa mahdollistavia porsaanreikiä muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot lisättiin tulolajeihin, joihin sovelletaan pakollista automaattista tietojenvaihtoa. Jotta henkilöiden yksilöinti paranisi tiedot vastaanottavassa jäsenvaltiossa, kunkin jäsenvaltion on direktiivimuutoksen myötä toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla vaaditaan ilmoittamaan asuinjäsenvaltion antama luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden verotunniste työtulojen, johtajanpalkkioiden ja eläkkeiden osalta ja rajat ylittäviä tilanteita varten annettavien ennakkopäätösten ja ennakkohinnoittelusopimusten, maakohtaisten raporttien ja raportoitavien rajat ylittävien järjestelyjen osalta.

Jäsenvaltioiden verohallinnot eivät välttämättä ole tietoisia luonnollisia henkilöitä koskevista päätöksistä, koska niitä koskevia tietoja ei vaihdeta. Sen vuoksi on olemassa riski siitä, että syntyy mahdollisuuksia veropetoksiin, verovilppiin ja veronkiertoon. Tämän riskin pienentämiseksi ja jotta voidaan vähentää hallinnollista rasitetta, rajat ylittäviä tilanteita varten annettavien ennakkopäätösten automaattinen vaihto ulotettiin koskemaan sellaisia päätöksiä, joissa rajat ylittäviä tilanteita varten annettavan ennakkopäätöksen liiketoimen tai liiketoimien sarjan määrä ylittää tietyn kynnyksarvon. Rajat ylittäviä tilanteita varten annettavat ennakkopäätökset, joissa määritetään, onko henkilön verotuksellinen kotipaikka päätöksen antavassa jäsenvaltiossa, on jatkossa myös vaihdettava automaattisesti.

DAC8:n johdanto-osassa tuodaan esille veropetosten, verovilpin ja veronkierron sekä rahanpesun väliset yhteydet myös täytäntöönpanon valvonnan näkökulmasta. Direktiiviä muutettiin siten, että jäsenvaltioiden välillä vaihdettuja tietoja voidaan jatkossa käyttää myös tullien määräämiseen, hallinnointiin ja kantamiseen sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan.

DAC8:n johdanto-osassa todetaan, että virka-apudirektiivin perusteella kerätyt ja vaihdetut tiedot voivat olla hyödyllisiä tietyillä muillakin aloilla. Kyseisten tietojen käyttö muilla aloilla katsotaan jatkossakin asianmukaiseksi rajoittaa pääsääntöisesti koskemaan sellaisia aloja, jotka tiedot lähettävä jäsenvaltio on hyväksynyt tämän direktiivin mukaisesti. Virka-apudirektiiviä muutettiin sallimalla tietojen laajempi käyttö tilanteissa, joissa on kyse erityisistä ja vakavista olosuhteista ja joissa toimien toteuttamisesta on sovittu unionin tasolla. Tällaisia ovat erityisesti tilanteet, joissa on tehty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla päätöksiä rajoittavista toimenpiteistä. Virka-apudirektiivin nojalla vaihdettavat tiedot voivat olla tärkeitä rajoittavien toimenpiteiden rikkomisen tai kiertämisen havaitsemisessa.

Vastaavasti kaikki mahdolliset rajoittavien toimenpiteiden rikkomiset ovat merkityksellisiä verotuksen kannalta, sillä rajoittavien toimenpiteiden kiertämisessä on useimmissa tapauksissa kyseessä myös asianomaisiin varoihin liittyvä veronkierto. Kun otetaan huomioon rajoittavien toimenpiteiden kiertämisen havaitsemisen ja veronkierron havaitsemisen todennäköiset synergiaedut ja tiivis yhteys, johdanto-osassa katsotaan aiheellista sallia tietojen laajempi käyttö.

2.3 Pääasiallinen sisältö

2.3.1 Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvollisuus

DAC8 asettaa jäsenvaltioille ja CARF osallistuville lainkäyttöalueille velvollisuuden toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla jäsenvaltiot ja lainkäyttöalueet vaativat siellä raportointivelvollisiksi katsottavat raportoivat kryptovarapalvelun suorittajat noudattamaan vahvistettuja huolellisuusmenettelyjä ja raportointivaatimuksia. Kunkin jäsenvaltion ja osallistuvan lainkäyttöalueen on myös varmistettava näiden toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano ja niiden noudattaminen.

Panemalla edellä mainitut säännökset asianmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioiden veroviranomaiset saavat tietoja raportoitavista liiketoimista eli raportoitavien kryptovarojen vaihto- ja siirtotapahtumista, joita raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien käyttäjinä olevat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt suorittavat. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on ilmoitettava vuosittain veroviranomaisille tiedot palvelua käyttäneistä kryptovarakäyttäjistä ja niiden suorittamista raportoitavista liiketoimista. Direktiivi jakaa raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat kryptovarapalvelun tarjoajiin ja kryptovaraoperaattoreihin. Edellisellä tarkoitetaan toimijaa, jolla on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukainen toimilupa, ja jälkimmäisellä toimijaa, jota ei säännellä mainitulla asetuksella tai jolla ei ole kyseistä toimilupaa. Direktiivin johdanto-osan mukaan molempia kutsutaan raportoiviksi kryptovarapalvelun tarjoajiksi, koska niillä on raportointivelvollisuus direktiivin nojalla. Direktiiviin on tehty kyseinen tarkennus, jotta on voitu hyödyntää täysimääräisesti yhteyttä EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen. Raportointikehyksessä raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitetaan mitä tahansa luonnollista henkilöä tai yksikköä, joka tarjoaa liike- tai ammattitoimintana raportoitavien kryptovarojen vaihtotapahtumien toteuttamista käyttäjiään varten tai heidän puolestaan. Raportointikehyksen ja direktiivin soveltamisala on tältä osin yhtä laaja.

Direktiivin mukaan kryptovarapalvelun tarjoajat raportoivat kryptovarakäyttajiensä tapahtumat lähtökohtaisesti siinä jäsenvaltiossa, jossa niille on myönnetty toimilupa. Kryptovaraoperaattorin taas on rekisteröidyttävä yhteen jäsenvaltioon raportointivelvoitteidensa täyttämiseksi. Raportointivelvollisuus on kryptovaraoperaattorilla, jolla on joko verotuksellinen kotipaikka jäsenvaltiossa tai joka on perustettu jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tai sillä on velvollisuus antaa veroilmoitus tuloista jäsenvaltion veroviranomaiselle tai sitä hallinnoidaan jäsenvaltiosta tai sillä on säännöllinen toimipaikka jäsenvaltiossa. Kyseiset alueellisen ulottuvuuden liitännät vastaavat raportointikehystä, ja niitä on sovellettava järjestyksessä, verotuksellisen kotipaikan muodostaessa vahvimman liitynnän tiettyyn valtioon. Näiden lisäksi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on raportoitava sivuliikkeen kautta toteutettavat raportoitavat liiketoimet sivuliikkeen lainkäyttöalueella.

Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien ei kuitenkaan tarvitse täyttää huolellisuusmenettelyjä ja raportointivaatimuksia EU:ssa silloin, kun niillä on saman tasonen tai heikompi liityntä EU:iin ja jäsenvaltion ja EU:n ulkopuolisen lainkäyttöalueen välisin sopimuksin sekä riittävin järjestelyin on varmistettu, että EU:n ulkopuolisen lainkäyttöalueen

ja jäsenvaltion välillä vaihdetaan vastaavia tietoja. Tällä menettelyllä voidaan estää toisiaan vastaavien tietojen ilmoittaminen ja toimittaminen useampaan kertaan. Komissio määrittää ja vahvistaa täytäntöönpanosäädöksillä, vastaavatko jäsenvaltion ja EU:n ulkopuolisen lainkäyttöalueen välisen sopimuksen mukaisesti vaihdettavat tiedot direktiivissä tarkoitettuja tietoja.

Direktiivi sisältää kaksi säännöstä, joilla komissiolle on siirretty valtuuksia antaa direktiivin täytäntöönpanosäädöksiä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvollisuuskokonaisuudesta. Ensimmäinen niistä on edellä kuvattu menettely, jolla komissio vahvistaa jonkin jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten ja EU:n ulkopuolisen lainkäyttöalueen välisen sopimuksen mukaisesti automaattisesti vaihdettavien tietojen vastaavan direktiivissä tarkoitettuja tietoja. Toinen on kryptovaraoperaattorien rekisteriin ilmoittautumisen ja tunnistamisen kannalta tarpeellisten käytännön ja teknisten järjestelyjen vahvistaminen.

Direktiivi ei jätä jäsenvaltioille liikkumavaraa raportoivilta kryptovarapalvelun tarjoajilta vähintään edellytettävien huolellisuus-, raportointi- ja rekisteröintivelvoitteiden täytäntöönpanon osalta. Säännökset ovat yksiselitteiset eivätkä ne sisällä vaihtoehtoja tai valinnaisuuksia.

2.3.2 Raportoivien finanssilaitosten raportointivelvollisuus

DAC8 sisältää yksittäisiä muutoksia virka-apudirektiivin finanssitilitietojen pakollista automaattista vaihtamista koskeviin voimassa oleviin säännöksiin. Muutokset liittyvät virka-apudirektiivin liitteessä I säädettäviin raportoivien finanssilaitosten huolellisuus- ja raportointivelvollisuuksiin sekä määritelmiin. Ne ovat luonteeltaan pääasiallisesti direktiivin olemassa olevia kohtia täsmentäviä ja vain vähäisiltä osin täydentäviä muutoksia.

2.3.3 Muut täsmennykset ja lisäykset virka-apudirektiiviin

DAC8 sisältää jaksoissa 2.3.1 ja 2.3.2 kuvattujen muutosten lisäksi yksittäisiä muita muutoksia ja lisäyksiä virka-apudirektiivin voimassa oleviin säännöksiin. Muutokset täsmentävät ja täydentävät direktiiviä ja sen soveltamisalaa. Ne ovat luonteeltaan pääasiallisesti sellaisia, etteivät ne edellytä lakimuutoksia, mutta Verohallinnon olisi otettava ne tarvittavilta osin huomioon toiminnassaan ja toimiessaan toimivaltaisen viranomaisen roolissa. Esimerkiksi pakollista automaattista tietojenvaihtoa koskevaan 8 artiklan 1 kohtaan lisättiin uudeksi vaihdettavaksi tulo- ja pääomalajitiedoksi tietty muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot. Tämän lisäksi rajat ylittäviä tilanteita varten annettavien ennakkopäätösten automaattista tietojenvaihtoa koskevan 8 a artiklan 4 kohtaa muutettiin siten, että sitä sovelletaan jatkossa myös tiettyihin luonnollisten henkilöiden veroasioita koskeviin rajat ylittäviä tilanteita varten annettaviin ennakkopäätöksiin.

Raportoitavia rajat ylittäviä järjestelyjä koskevan pakollisen tietojenvaihdon 8 ab artiklan 5 kohdan ensimmäiseen alakohtaan tehtiin muutos, jolla on vaikutus olemassa olevaan kansalliseen tiedonantovelvollisuuteen raportoitavista järjestelyistä. Muutetussa alakohdassa säädetään jäsenvaltion mahdollisuudesta antaa välittäjille (jäljempänä *palvelun tarjoaja*) oikeus olla toimittamatta raportoitavaa rajat ylittävää järjestelyä koskevia tietoja, jos raportointivelvoite loukkaisi kyseessä olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaista oikeudellista ammattisalassapitovelvollisuutta. Tällaisissa tilanteissa kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla palvelun tarjoajat, joille on myönnetty vapautus, velvoitetaan ilmoittamaan viipymättä asiakkaalleen, jos tämä on palvelun tarjoaja, tai, jos tällaista palvelun tarjoajaa ei ole, asiakkaalleen, jos tämä on asianomainen verovelvollinen,

kyseisen asiakkaan raportointivelvoitteista. Ennen direktiivimuutosta palvelun tarjoajan velvollisuutta ilmoittaa toiselle palvelun tarjoajalle tai asianomaiselle verovelvolliselle tämän raportointivelvoitteista ei ollut rajoitettu ainoastaan palvelun tarjoajan asiakkaisiin. Artiklan 14 kohdan a alakohtaan eli kohtaan, jossa säädetään jäsenvaltion velvollisuudesta toimittaa raportoitavasta rajat ylittävistä järjestelystä palvelun tarjoajan ja asianomaisen verovelvollisen tunnistamiseen liittyviä tietoja, tehtiin rajaus. Tunnistamiseen liittyvät tiedot toimitetaan vain sellaisista palvelun tarjoajista, jotka ovat muita kuin edellä mainitun 5 kohdan mukaisesti ammattisalakassapalveluvelvollisuuden vuoksi vapautettuja palvelun tarjoajia. Myös artiklan c alakohtaan tehtiin muutos. Alakohta koskee jäsenvaltioiden velvollisuutta toimittaa raportoitavan rajat ylittävän järjestelyn sisällöstä tiivistelmä ja yleinen kuvaus olennaisista liiketoimista tai järjestelyistä. Alakohtaan lisättiin velvollisuus lisäksi toimittaa kaikki muut tiedot, joista voi olla apua toimivaltaisen viranomaisen arvioidessa mahdollista veroriskiä.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Virka-apudirektiivin muutosten täytäntöönpano

3.1.1 Nykytila

Virka-apudirektiivi on pantu täytäntöön hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetulla lailla (185/2013), jäljempänä *virka-apudirektiivin täytäntöönpanolaki*. Direktiivimuutokset on suurelta osin pantu täytäntöön samaan lakiin tehdyillä lakimuutoksilla 1703/2015 (DAC2), 1488/2016 (DAC3 ja DAC4), 1561/2019 (DAC6) ja 1271/2022 (DAC7). Lisäksi eri säädöksiin on lisätty näiden direktiivimuutosten täytäntöönpanon ja soveltamisen kannalta tarpeellisia asiasisältöisiä säännöksiä. Osana direktiivin täytäntöönpanoa DAC6:n ja DAC7:n osalta on säädetty erillislaite tiedonantovelvollisten ilmoitus-, huolellisuus- ja muista velvoitteista (laki raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla (1559/2019) ja laki digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla (1267/2022)).

Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, sivullisen tiedonantovelvollisuutta sääntelevän 3 luvun 17 b §:ssä säädetään DAC2:n mukaisista finanssilaitojen huolellisuus- ja raportointivelvoitteista. Pykälä velvoittaa virka-apudirektiivissä tarkoitetun raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen antamaan Verohallinnolle direktiivin soveltamiseen tarvittavat tiedot ja noudattamaan direktiivissä näille finanssilaitoksille asetettuja velvoitteita ja niissä säädettyä huolellisuusmenettelyä raportoitavien tilien tunnistamisessa. Saman lain 17 c §:ssä säädetään DAC2-direktiiviä vastaavista, CRS:n mukaisista, velvoitteista. CRS:n täytäntöönpanoa käsitellään yksityiskohtaisemmin jaksossa 3.3. Tiedonantovelvolliset finanssilaitokset antavat Verohallinnolle erillisellä CRS/DAC2-vuosi-ilmoituksella vara- ja tulotiedot niiden tilinhaltijoidensa tileistä, joiden verotuksellinen kotipaikka on muu kuin Suomi. Suomi lähettää suomalaisilta finanssilaitoksilta saamansa tiedot vuosittain muihin EU-jäsenvaltioihin ja sopimusvaltioihin ja saa niiltä vastaavan sisältöisiä tietoja. Tiedonantovelvolliset suomalaiset finanssilaitokset antoivat Verohallinnolle CRS/DAC2-tietoja ensimmäisen kerran vuonna 2017 koskien vuoden 2016 finanssilaitojen tietoja. Osa DAC2:n täytäntöönpanoa on virka-apudirektiivin jäsenvaltioita velvoittavat tehokasta täytäntöönpanoa koskevat määräykset. Ne edellyttävät jäsenvaltioiden ottavan käyttöön säännöt ja hallinnolliset menettelyt, joilla varmistetaan DAC2:n tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokas täytäntöönpano ja noudattaminen. Täytäntöönpanolainsäädännön ohella Verohallinto on toimivaltaisena viranomaisena suurelta osin vastannut ja vastaa edelleen siitä, että DAC2:n täytäntöönpano on Suomessa tehokasta.

Verotusmenettelylain 14 d ja e § koskevat verotuksen maakohtaista raportointia. Niiden mukaan yleisesti verovelvollisen, monikansallisen konsernin ylimmän emoyrityksen on pykälissä mainittujen edellytysten täyttyessä annettava Verohallinnolle tilikausittain laadittava maakohtainen raportti konsernin maksamista veroista ja tietyistä muista taloudellisista tiedoista eri valtioissa. Tiedonantovelvolliset antoivat maakohtaisen raportin Verohallinnolle ensimmäisen kerran vuonna 2017 vuonna 2016 alkaneelta tilikaudelta.

Verotusmenettelylain 17 e §:ssä säädetään sivullisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta koskien DAC6:n mukaisia raportoitavia rajat ylittäviä järjestelyjä. Yhdessä raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain säännösten nojalla raportoitavien järjestelyjen suunnittelijat eli palvelun tarjoajat ovat velvollisia antamaan Verohallinnolle tietoja rajat ylittävistä verosuunnittelujärjestelyistä. Verotusmenettelylain 14 f §:ssä säädetään samoja järjestelyjä koskevasta toissijaisesta raportointivelvollisuudesta. Raportointivelvollisuus on palvelun tarjoajan sijaan järjestelyn asianomaisella verovelvollisella eli järjestelyä hyödyntävällä henkilöllä, jos palvelun tarjoaja on vapautettu raportointivelvollisuudestaan tai jos järjestelyllä ei ole lainkaan palvelun tarjoajaa. Tiedonantovelvolliset palvelun tarjoajat ja ilmoitusvelvolliset asianomaiset verovelvolliset antavat erillisellä ilmoituksella Verohallinnolle tietoja raportoitavan järjestelyn sisällöstä ja tunnusmerkeistä sekä järjestelyä hyödyntävistä henkilöistä. Verohallinto välittää automaattista tietojenvaihtoa käyttäen annetut ilmoitukset neljännesvuosittain Euroopan komission ylläpitämään keskusrekisteriin, josta tiedot välitetään eteenpäin sen jäsenvaltion verohallinnolle, jota annettu ilmoitus koskee. Suomi vastaanottaa muissa jäsenvaltioissa raportoituja Suomea ja suomalaisia verovelvollisia koskevia tietoja.

Verotusmenettelylain 17 f §:ssä säädetään sivullisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta koskien DAC7:n mukaisia digitaalisen alustatalouden toimijoiden mahdollistamia olennaisia toimia. Yhdessä digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain säännösten nojalla alustaoperaattorit ovat velvollisia antamaan Verohallinnolle tietoja alustan mahdollistamista olennaisista toimista eli tavaroiden ja palveluiden myynneistä sekä huoneistojen, kiinteän omaisuuden ja liikennevälineen vuokraamisesta sekä näihin olennaisiin toimiin liittyvistä myyjistä ja vuokralle antajista. Verohallinto välittää ilmoitetut tiedot automaattista tietojenvaihtoa käyttäen vuosittain myyjän tai vuokralle antajan kotijäsenvaltion ja vuokratun kiinteän omaisuuden osalta kiinteän omaisuuden sijaintijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomi vastaanottaa muissa jäsenvaltioissa raportoituja suomalaisia myyjiä ja vuokralle antajia koskevia tietoja.

Sivullisen muustakin tiedonantovelvollisuudesta säädetään edellä kuvattujen verotusmenettelylain 17 a—17 f §:n tiedonantovelvollisuussäännösten lisäksi verotusmenettelylain 3 luvussa sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 29—31 §:ssä ja niiden nojalla annetuissa sivullisen yleistä tiedonantovelvollisuutta koskeissa Verohallinnon päätöksissä. Sivullisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta säädetään verotusmenettelylain 15, 15 a—15 e, 16, 17 ja 17 a—17 f §:ssä sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 29 §:ssä. Sivullisen yleisellä tiedonantovelvollisuudella tarkoitetaan pääsääntöisesti tietojenluovutusta vuosi-ilmoituksilla, jotka annetaan säännöllisesti ja usein verovuosiakohtaisesti. Tällaisia tietojenluovutuksia ovat esimerkiksi tulo- ja palkkatietojen, hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettujen osinkojen loppusääjätietojen sekä finanssitilitietojen ilmoittaminen vuosi-ilmoituksina Verohallinnolle.

Sivullisen erityisestä tiedonantovelvollisuudesta säädetään verotusmenettelylain 19 §:ssä sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 30 §:ssä.

3.1.2 Nykytilan arviointi

Virka-apudirektiivin kansallinen täytäntöönpano kaikkine direktiivin tehtyine muutoksineen on toteutettu Suomessa direktiivin edellyttämässä laajuudessa. Täytäntöönpanon voidaan arvioida sekä sisällöllisesti että teknisesti täyttävän direktiivin sen täytäntöönpanolle asettamat vaatimukset. Nykyinen lainsäädäntö ei ole kuitenkaan riittävän kattava ottamaan huomioon kaikkia virka-apudirektiiviin tehtyjä viimeisimpiä muutoksia, erityisesti raportoitavien kryptovarojen osalta. Näistä muutoksista aiheutuvia lakimuutostarpeita arvioidaan yksityiskohtaisemmin seuraavissa jaksoissa.

3.2 Tiedonsaanti kryptovarapahattumista

3.2.1 Nykytila

Kryptovaroista on kehittynyt vuosien saatossa yksi potentiaalinen sijoitustuote muiden sijoitustuotteiden joukossa. Niiden maailmanlaajuinen yhteenlaskettu markkina-arvo on kasvanut huomattavasti. Kryptovarojen asemaa on parantunut viime aikoina erityisesti rahoitusmarkkinoihin kohdistunut sääntely, erilaisten institutionaalisten sijoittajien kiinnostus ja pörssinoteerattujen rahastojen (ETF – Exchange-Traded Fund) lanseeraaminen. Kryptovaroissa on Suomen verotuksessa kyse pääsääntöisesti omaisuuden luovutusvoiton verottamisesta, sillä niiden käyttötarkoitus on korostuneen spekulatiivinen. Tämä johtuu lähtökohtaisesti muista sijoitustuotteista suuremmasta hintavaihtelusta ja kokonaisriskistä. Tämän pääasiallisen käyttötarkoituksen sekä kryptovarojen luonteen ja ominaisuuksien vuoksi kryptovarot vastaavat parhaiten esimerkiksi tuloverolain (1535/1992) 47 §:n 4 momentissa tarkoitettuja arvo-osuuksia, sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ja yhteissijoitusyrityksen osuuksia. Kryptovaroista on myös mahdollista saada sellaista tuloa, jota kryptovarallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen.

Verotuksen toimittaminen pohjautuu tällä hetkellä pitkälti Verohallinnon laajoihin tiedonsaantioikeuksiin. Kun sivullisen tiedonantovelvollisuuden merkitystä verotuksen toimittamisessa on kasvatettu, verovelvollisen omaa ilmoittamisvelvollisuutta on voitu keventää. Verohallinto saa sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevien säännösten nojalla työnantajilta, eläkelaitoksilta, pankeilta, arvopaperivälittäjiltä ja muilta sivullisilmoittajilta tulo- ja muut tiedot, joiden perusteella Verohallinto muodostaa esitetyt veroilmoitukset. Verovelvollisen velvollisuutena on tarkistaa esitetyt tietojen oikeellisuus sekä korjata niissä olevat puutteet ja virheet. Sivullisilmoittajien antamat tiedot ovat yleensä myös oikeampia kuin verovelvollisen itsensä antamat tiedot. Menettely parantaa verovelvollisten oikeusturvaa sekä mahdollistaa verotuksen toimittamisen oikein, yhtenäisesti, kustannustehokkaasti ja nopeasti, kun tulojen ilmoittaminen ei näiltä osin jää verovelvollisen oman ilmoituksen varaan.

DAC8:n mukaisessa raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvollisuudessa on kyse sivullisen tiedonantovelvollisuudesta. Verotusmenettelylain 15 §:ssä säädetään tulotietoja koskevasta sivullisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan jokaisen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot maksamistaan tai välittämistään rahanarvoisista suorituksista, niiden oikaisuista, saajista ja suoritusten perusteista. Tiedot on toimitettava Verohallinnolle, vaikka suoritus olisi maksettu ennakonpidätystä toimittamatta taikka suoritus olisi maksettu tai välitetty rajoitetusti verovelvolliselle taikka kyseinen tulo olisi saajalleen verosta vapaa. Saman pykälän 9 momentin valtuutussäännöksen mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta tai rajoittaa tiedonantovelvollisuutta. Säännöksen tulotietoja koskeva yleinen tiedonantovelvollisuus tarkoittaa velvollisuutta antaa tiedot ilman eri kehoitusta erityisesti tuloverotusta varten. Säännöksen mukaista laajaa

tiedonantovelvollisuutta on täsmennetty ja rajoitettu Verohallinnon päätöksellä yleisestä tiedonantovelvollisuudesta (635/2024). Verohallinto on päätöksellään rajoittanut tulotietojen antamista siten, että tiedonantovelvollisen on ilmoitettava Verohallinnolle ilman eri kehotusta vain päätöksen 1 luvussa tarkoitetut tiedot. Verohallinnon päätöksessä tarkoitetut tulotiedot on pääsääntöisesti annettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä edelliseltä kalenterivuodelta. Eräiden tulotietojen, kuten palkkojen, ilmoittamisesta tulorekisteriin säädetään tulotietojärjestelmästä annetussa laissa (53/2018), jäljempänä *tulorekisterilaki*. Suorituksen maksajan on ilmoitettava tulorekisteriin myös tiedot työstä, tehtävästä tai palveluksesta muuna kuin palkkana maksetuista korvauksista, jos tulonsaajaa ei ole merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin.

Kryptovarot ja niihin liittyvät tapahtumat eivät kuulu sivullisen yleisen tiedonantovelvollisuuden piiriin. Verohallinto ei saa vuosittain suomalaisilta palvelun tarjoajilta kryptovaroihin liittyviä tietoja minkään vuosi-ilmoituksen kautta. Kryptovaroihin liittyviä tietoja ei myöskään saada eikä vaihdeta finanssilititietojen kautta, koska niitä ei ole DAC8:n johdanto-osan 10 kohdassa mainitulla tavalla katsottu talletustilillä olevaksi rahaksi eikä finanssivaroiksi. Näistä syistä kryptovaroihin liittyvien tapahtumien ja niistä syntyneiden tulojen ilmoittaminen jää verovelvollisten oma-aloitteisen ilmoittamisen ja Verohallinnon aktiivisten valvontatoimenpiteiden varaan. Verohallinto on suorittanut kryptovaroihin⁷ liittyvää riskiperusteista verovalvontaa vuosien ajan keräämällä tietoja ilman etukäteistä verovelvollisten yksilöintiä sekä suomalaisilta että ulkomaisilta palveluntarjoajilta.⁸ Vertailutietojen keräämisen säädosperusta on ollut kotimaisten palveluntarjoajien osalta vertailutietotarkastusta koskeva verotusmenettelylain 21 §. Ulkomaisiin palveluntarjoajiin on sovellettu joko virka-apudirektiiviä tai eri maiden kanssa sovittuja tietojenvaihtosopimuksia, ja toimenpiteen nimenä on ollut ryhmäkysely (Group Request). Tietoa on hankittu myös yksilöimällä etukäteen pyynnön kohteena olevat henkilöt tai yritykset. Säädosperustana on tällöin ollut joko sivullisen erityistä tiedonantovelvollisuutta koskeva verotusmenettelylain 19 §, tai vastaava yksittäiseen virka-apupyyntöön liittyvä tietojenvaihtosäännös. Verohallinnon aktiivisista toimenpiteistä huolimatta riski tulon ilmoittamatta jättämisestä ja verottamatta jäämisestä on kohonnut muihin sijoitustuotteisiin, kuten arvo-osuusjärjestelmään kuuluviin osakkeisiin, verrattuna. Verohallinnon 12.6.2024 julkaiseman tiedotteen mukaan huomattava osa virtuaalivaluuttatuloista jää edelleen ilmoittamatta verotukseen eikä niistä syntyvistä tuloista makseta sen vuoksi niihin kohdistuvia asianmukaisia veroja.⁹

Sivullisen tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä voidaan määrätä hallinnollisena seuraamuksena laiminlyöntimaksu. Laiminlyöntimaksusta säädetään verotusmenettelylain 22 a §:ssä. Laiminlyöntimaksun määrä on porrastettu verovelvollisen menettelyn moitittavuuden

⁷ Ennen EU:n kryptovaramarkkina-asetusta käytettiin käsitettä virtuaalivaluutat, joka perustui Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2018/843 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta, jäljempänä *viides rahanpesudirektiivi*.

⁸ Verohallinnon tiedote, 22.4.2024, Verohallinto löysi viime vuonna 30 miljoonaa euroa ilmoittamatta jääneitä virtuaalivaluuttatuloja, <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/lehdist%C3%B6tiedotteet/2024/verohallinto-loysi-viime-vuonna-30-miljoonaa-euroa-ilmoittamatta-jaaneita-virtuaalivaluuttatuloja/>.

⁹ Verohallinnon tiedote, 16.6.2024, Virtuaalivaluuttatuloja ilmoitettiin aiempaa vähemmän – viranomaisille tulossa laajemmat tiedot kryptokaupoista, <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/lehdist%C3%B6tiedotteet/2024/virtuaalivaluuttatuloja-ilmoitettiin-aiempaa-vahemman--viranomaisille-tulossa-laajemmat-tiedot-kryptokaupoista/>.

perusteella. Laiminlyöntimaksun enimmäismäärä vaihtelee sen mukaan, onko kysymyksessä vähäinen puute tai virhe, olennainen puute tai virhe vai tahallisuus tai törkeä huolimattomuus.

3.2.2 Nykytilan arviointi

Suomalaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat olla sekä kotimaisten että ulkomaisten kryptovarapalvelun tarjoajien asiakkaita. Kotimaisten kryptovarapalvelujen tarjoajien asiakkaina voi olla myös ulkomailla vakituisesti asuvia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, eli Suomessa rajoitetusti verovelvollisia. Tarkkaa tilastotietoa siitä, kuinka monta palveluntarjoajaa maailmassa on, ei ole olemassa. Suomessa virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (572/2019), jäljempänä *virtuaalivaluuttalaki*, nojalla rekisteröityneitä virtuaalivaluutan tarjoajia on ollut kesäkuussa 2025 yhteensä 13 kappaletta. Joissakin lähteissä on arvioitu viidenteen rahanpesudirektiiviin perustuvia virtuaalivaluutan tarjoajien rekisteröintejä tai toimilupia olleen Euroopassa jopa tuhansia. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen ollessa vaatimuksiltaan huomattavasti viidettä rahanpesudirektiiviä vaativampi, ei sen mukaisia kryptovarapalvelun tarjoajia tule todennäköisesti olemaan yhtä paljon kuin on ollut virtuaalivaluutan tarjoajia. Tämä on todettavissa myös Suomessa, jossa virtuaalivaluutan tarjoajaksi rekisteröityneitä ja EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaista toimilupaa hakeneita oli Finanssivalvonnalta saadun tiedon mukaan helmikuussa 2025 yhteensä 6 kappaletta ja edellä mainittuun rekisteriin kuulumattomia hakijoita 2 kappaletta. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen julkisen kryptovarapalvelun tarjoajien rekisterin mukaan 31 toimijalle oli myönnetty toimilupa 13.6.2025.¹⁰ Toimiluvan saaneiden verrattain pieneen määrään vaikuttaa se, että EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa jäsenvaltioille jätettiin mahdollisuus soveltaa maksimissaan 18 kuukauden pituista siirtymäkautta.

Tarkkaa tilastotietoa siitä, kuinka monta asiakasta ulkomaisilla ja kotimaisilla palveluntarjoajilla on, ei ole myöskään olemassa. Kryptovarojen omistamiseen ja käyttämiseen liittyen on kuitenkin tehty kyselytutkimuksia sekä Suomessa että muualla maailmassa. Tilastokeskus julkaisi Kotitalouden varallisuus -tilaston tiedot 12.3.2025. Kyseiseen tilastoon lisättiin ensimmäistä kertaa varallisuuskäsitteeseen tilastovuodelle 2023 kryptovaluutat¹¹. Tilastokeskukselta saatujen tietojen mukaan sellaisten kotitalouksien lukumäärä, jotka omistivat kryptovaluuttoja, oli 119 106. Kotitalouksia oli tilastovuonna 2023 yhteensä 2 950 000. Kryptovaluuttoja omistavien kotitalouksien osuus oli näin ollen noin 4 % kaikista kotitalouksista (119 106 / 2 950 000). Tilastokeskukselta saatujen tietojen mukaan puolella kryptovaluuttoja omistavista kotitalouksista kryptovaluuttoja oli yli 1 000 euron arvosta vuonna 2023. Vastaavasti puolella kryptovaluuttoja omistavista kotitalouksista kryptovaluuttoja oli alle 1 000 euron arvosta. Kyseistä vuotta lähellä olevaa ajanjaksoa käsittelee myös EY:n yhteistyössä K33 Research -kryptovaluuttatutkimusyrityksen tekemä kyselytutkimus huhtikuulta 2024. Sen mukaan Suomessa oli noin 300 000 jotakin digitaalista valuuttaa omistavaa suomalaista henkilöä maaliskuussa 2024.¹² Tilastokeskukselta saatujen tietojen

¹⁰ Ks. tarkemmin Interim MiCA Register, <https://www.esma.europa.eu/esmas-activities/digital-finance-and-innovation/markets-crypto-assets-regulation-mica#InterimMiCARegister>.

¹¹ Kryptovaluutta on ilmaisu, jota käytetään useasti puhekielessä kuvaamaan hajautetun tilikirjan teknologiaa käyttäviä arvon tai oikeuksien digitaalisia edustajia. EU:n rahoitusmarkkinasääntelyssä päädyttiin kuitenkin käyttämään käsitettä kryptovara, joka kuvaa paremmin erilaisten markkinoilla olevien tuotteiden nykyistä käyttötapaa sijoitusinstrumenttina maksuvälineen sijasta. Tilastokeskuksen tilastoissa kryptovaluutat tarkoittavat sisällöllisesti samaa kuin mitä EU:n rahoitusmarkkinasääntelyssä tarkoitetaan kryptovaralla.

¹² Nordic Crypto Adoption Survey 2024, <https://www.ey.com/content/dam/ey-unified-site/ey-com/ff/newsroom/2024/04/documents/ey-nordic-crypto-adoption-survey-04-2024.pdf>.

mukaan heidän tutkimuksessaan kotitalouksissa, jotka omistivat kryptovaluuttoja, henkilöitä oli 268 100. Näiden kyselytutkimusten perusteella Suomessa on ollut vuonna 2023 noin 250–300 000 suomalaista henkilöä, jotka ovat omistaneet kryptovaroja.

Edellä mainittu Pohjoismaita koskeva kyselytutkimus uudistettiin vuonna 2025.¹³ Sen Suomea koskevan osion mukaan arviolta 525 000 suomalaista henkilöä omisti kryptovaluuttoja maaliskuussa 2025. Kyselyn mukaan vastaajista hieman yli puolet (52 prosenttia) ilmoitti käyttävänsä kotimaisia palveluntarjoajia (Coinmotion, Kvarn ja NorthCrypto) ja 40 prosenttia ulkomaisia palveluntarjoajia kryptovaluuttojen ostamiseen ja myymiseen. Loput kertoivat sijoittavansa kryptovaroihin epäsuorasti käyttämällä ETP/ETF-tuotteita tarjoavia toimijoita. Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen toimijoiden kertomat luvut eivät tue viimeisimmässä kyselytutkimuksessa esitettyjä lukuja. Kotimaisten palveluntarjoajien asiakasmäärät eivät ole kasvaneet kyselyssä arvioidulla tavalla. Kyselyn ja haastattelujen tuloksia vertaamalla Suomessa arvioidaan olevan maaliskuussa 2025 yhteensä 450 000 suomalaista henkilöä, jotka omistavat kryptovaroja.

Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen toimijoiden kertoman mukaisesti keskimäärin noin puolet heidän kryptovarakäyttäjistään toteuttaa vuoden aikana kryptovaroihin liittyviä raportoitavia liiketoimia, eli osto-, myynti-, vaihto- ja siirtotapahtumia. Tämä on linjassa Verohallinnolta saadun tiedon kanssa. Näin ollen, jos raportoiisiin kryptovarapalvelun tarjoajiin kohdistuvat velvoitteet pantaisiin kansallisesti täytäntöön laajasti maailmalla, koskisivat kansainvälisen tietojenvaihdon kautta saatavat raportoitavia liiketoimia koskevat tiedot tällä hetkellä noin 90 000:tta suomalaista luonnollista henkilöä (arvio kryptovaroja omistavien määrästä 450 000 x ulkomaisia palveluntarjoajia käyttävien osuus 40 % x raportoitavia liiketoimia vuoden sisällä toteuttavien osuus 50 %) vuosittain. Vastaavasti kotimaisilta palveluntarjoajilta saataisiin noin 117 000:tta suomalaista luonnollista henkilöä koskevaa tietoa raportoitavista liiketoimista vuosittain (450 000 x 52 % x 50 %). Tulevia asiakasmääriä vuodesta 2026 lähtien on haastava ennustaa, mutta K33 Research:n viimeisimmän kyselyn vastausten perusteella kryptovaroihin sijoittavien määrä tulee kasvamaan merkittävästi vuoteen 2035 mennessä. Kyselyn mukaan jopa 41 prosenttia vastaajista uskoi ostavansa kryptovaroja seuraavan kymmenen vuoden aikana, jolloin vuonna 2035 kryptovaroja omistavia suomalaisia olisi 1,85 miljoonaa. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 yhteensä 1,94 miljoonaa suomalaista omisti pörssiosakkeita tai sijoitusrahastoja.¹⁴

Merkittävä määrä kryptovaroja omistavia, ja niillä verotuksen realisoivia tapahtumia tekeviä, henkilöitä ei kuitenkaan heijastu vastaavaan määrään verotukseen tietoja ilmoittaviin. Verohallinnon tietojen mukaan luonnolliset henkilöt ovat ilmoittaneet kryptovaroista verotukseen eri tulokentissä (mm. luovutusvoitot, muut pääomatulot ja muut ansiotulot) tietoja tiivistetysti seuraavasti:

¹³ Nordic Crypto Adoption Survey 2024, https://assets.ctfassets.net/i0qyt2j9snzb/4unfxaJzuWUAfrOXKi7I5V/b8d6836fa990a2e6cef423276cbe0619/Nordic_Crypto_Adoption_Survey_2025.pdf.

¹⁴ Tilastokeskuksen tiedote, 19.9.2024, Pörssiosakkeita tai sijoitusrahastoja omisti 1,94 miljoonaa henkilöä vuonna 2023, <https://stat.fi/julkaisu/cln2unbyw35we0bvz77liziv>.

Taulukko 1

Verovuosi	Asiakasmäärä	Luovutushinnat	Voitot	Tappiot
2021	16 800	3 800 000 000 €	530 000 000 €	-50 000 000 €
2022	10 200	3 100 000 000 €	135 000 000 €	-105 000 000 €
2023	8 200	1 200 000 000 €	70 000 000 €	-25 000 000 €

Yllä olevan taulukon tiedot perustuvat päivämäärän 28.3.2025 mukaisesti poimituihin tietoihin, ja siihen sisältyy kaikki verovuosien päättymisen jälkeen tapahtuneet muutokset riippumatta siitä, perustuuko muutos verovelvollisen oma-aloitteiseen vai verohallintolähtöiseen oikaisuun. Tiedot esitetään jälkikäteen tehdyt muutokset huomioon ottaen, jotta kryptovaroihin liittyvistä tiedoista ja tuloista saataisiin mahdollisimman kattava kuva. Tämän lisäksi Verohallinnon julkaisemien tiedotteiden ja Verohallinnolta saatujen tietojen mukaan verovelvollisten määrä ja summat huomioiden suurin osa voitoista ja tappioista sekä muista tuloista ja menoista ilmoitetaan verotukseen kyseisen verovuoden päättymiseen mennessä.

Taulukko pitää sisällään myös kryptovaroihin liittyviä ilmoitustietoja, jotka ovat luonteeltaan ansiotuloa. Kyseiset tiedot on otettu mukaan taulukkoon soveltuvin osin muokaten, sillä niiden osuus kokonaisuudesta on pieni, eikä kyseistä osiota ole ollut sen vuoksi tarkoituksenmukaista rajata kokonaiskuvan muodostamisen ulkopuolelle. Taulukon tiedot on pyöristetty alkuperäisistä luvuista soveltuvin osin alaspäin. Yrityksistä ei ole saatavilla vastaavia tietoja, sillä toisin kuin luonnollisilla henkilöillä, yrityksen veroilmoituslomakkeilla (kuten 6B) ei ole olemassa kryptovaroille nimenomaisia kohtia eikä myöskään nimellä tehtävän haun mahdollistavia kenttiä. Verohallinnon ei ollut näiden syiden vuoksi mahdollista tuottaa yrityksen kryptovaroihin liittyvästä veroilmoittamisesta henkilöasiakkaita vastaavaa koontia.

Kun taulukon tietoja verrataan siihen verovelvollisten joukkoon, joka arvioiden mukaan omistaa ja käyttää kryptovaroja, on huomattavissa, että vain pieni osa suomalaisista verovelvollisista ilmoittaa kryptovaratieitoja verotukseen. Verohallinnon aikaisemman arvion mukaan kaksi kolmesta sijoittajasta jättää virtuaalivaluuttatulonsa kokonaan ilmoittamatta verotukseen.¹⁵ Kyselyn tulosten ja Verohallinnon tietojen perusteella tilanne vaikuttaisi olevan vielä heikompi, ja ilmoituksen antaisi vain n. 3,28 % (verovuosi 2023: verotuksessa ilmoittaneet 8 200 / Tilastokeskuksen arvio 250 000) kryptovaroja omistavista verovelvollisista. Tässä on kuitenkin huomattava se, että verotukseen on pääsääntöisesti ilmoitettava kryptovaroista vain silloin kun kryptovaroja käytetään, esimerkiksi kun niitä myydään euroja vastaan. Suomessa pelkästä kryptovarojen omistamisesta tai ostamisesta fiat-valuuttaa vastaan ei synny mitään verotukseen ilmoitettavaa.

Lainvalmistelun yhteydessä tehtyjen haastattelujen kautta saatujen tietojen mukaan keskimäärin vain noin 30 prosenttia palveluntarjoajien asiakkaista tekee verotuksen realisoivia luovutustapahtumia vuoden aikana. Tämän luvun ero edellä esitettyyn 50 prosenttiin selittyy sillä, että edellä esitetty luku pitää sisällään myös kryptovarojen ostoihin ja siirtoihin liittyvät tapahtumat. Verotuksen realisoivia luovutustapahtumia suorittavat asiakkaat voivat kuitenkin olla myös jonkun toisen – oli kyse sitten kotimaisesta tai ulkomaisesta – palveluntarjoajan

¹⁵ Verohallinnon tiedote, 8.6.2023, Virtuaalivaluuttatuloja ilmoitettiin verotukseen selvästi viime vuotta vähemmän – yhtenä syynä laskeneet kurssit, <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/uutishuone/lehdist%C3%B6tiedotteet/2023/virtuaalivaluuttatuloja-ilmoitettiin-verotukseen-selvasti-viime-vuotta-vahemman--yhtena-syyna-laskeneet-kurssit/>.

asiakkaita, ja he tekevät myös siellä verotuksen realisoivia tapahtumia. Tämä huomioiden voidaan arvioida noin 35 prosenttia kryptovaroja omistavista tekevän verotuksen realisoivia tapahtumia tietyssä verovuonna. Kyseisen arvion mukaan potentiaalinen ilmoitusvelvollisten joukko olisi ollut vuonna 2023 noin 87 500 (250 000 x 35 %). Tämäkään ei kuitenkaan parantaisi ilmoitusaktiivisuutta juurikaan, vaan se olisi edelleen erittäin matala – noin 9,37 % (8 200 / 87 500).

Verohallinto on tehnyt lainvalmistelua varten kryptovaroihin keskittyvän verovaje-arvion, eli arvion lainmukaisen verokertymän ja todellisen verokertymän erotuksesta. Kyseisessä arvioissa on hyödynnetty Verohallinnon käytettävissä olleita tietoja suomalaisten verovelvollisten kryptovaroista verotukseen oma-aloitteisesti ilmoittamista tiedoista sekä tapahtumia kotimaisissa ja ulkomaisissa virtuaalivaluutan tarjoajissa. Verohallinnon kryptovaroista tekemän verovaje-arvion mukaan kryptovaroista jää ilmoittamatta merkittävä määrä tuloja, ja sen myötä myös merkittävä määrä veroja jää maksamatta. Verohallinnon arvion mukaan kryptovaroihin liittyvä verovaje on vaihdellut vuosina 2021–2023 suhdanteiltaan ja kurssikehitykseltään erinomaisen vuoden 2021 noin 50 miljoonan, ja vastaavasti heikomman vuoden 2023 noin 20 miljoonan, euron välillä. Tätä potentiaalisen verovajeen määrän merkittävyyttä ei vähennä se, että Verohallinto on omalla aktiivisella valvontatoiminnallaan pyrkinyt kuroma sitä pienemmäksi. Verohallinnolta saatujen tietojen mukaan se on 28.3.2025 mennessä oikaissut verovelvollisten verotusta verohallintoaloitteisesti erilaisten valvontatoimenpiteiden, kuten verotarkastuksien kautta, välillä 1.1.2022–28.3.2025 lisäämällä yhteensä noin 41 miljoonaa euroa verovelvollisten tuloon verovuosille 2021–2023. Erillisiä valvontatapauksia on ollut yli kolme sataa, ja rikosilmoitusharkintaan on päätynyt lähes sata eri verovelvollista.

Kun kryptovaroista verovuonna 2021 tietoja ja tuloja ilmoittaneiden luonnollisten henkilöiden tulojen määrä on ollut nettona (voitot – tappiot) noin 480 miljoonaa euroa (530 miljoonaa - 50 miljoonaa), ja siitä oletettu veron määrä on 30 prosentin pääomatulojen verokannalla 144 miljoonaa euroa, on arvioitu 50 miljoonan euron verovaje merkittävä. Tämä siitäkin huolimatta, että kyseinen 480 miljoonaa euroa sisältää verovuoden 2021 päättymisen (lokakuun loppu 2022) ja päivämäärän 28.3.2025 välillä tapahtuneet oikaisut verovelvollisten verotukseen – riippumatta siitä, onko oikaisu tapahtunut Verohallinnon vai verovelvollisen aloitteesta.

Edellä käsiteltyjen lukujen ja tietojen perusteella on arvioitavissa, että suurin osa sellaisista luonnollisista henkilöistä, joiden pitäisi ilmoittaa kryptovarapahtumista oma-aloitteisesti verotukseen, ei tee niin. Myös merkittävä määrä tuloja jää ilmoittamatta ja veroja maksamatta. Verovuoteen 2021 on arvioitu kohdistuneen 50 miljoonan euron verovaje, joka on noin 25 prosenttia arvioidusta lainmukaisen verokertymän maksimista ((50 miljoonaa / (144 miljoonaa + 50 miljoonaa)) tai noin 34,7 prosenttia verrattuna verotuksen piirissä olevaan verokertymään (50 miljoonaa / 144 miljoonaa). Vastaaviin arvioihin on päädytty myös Ruotsin verohallinnon tutkimuksessa¹⁶. Myös muissa tutkimuksissa on vahvistettu se hypoteesi, jonka mukaan verovelvolliset jättävät ilmoittamatta kryptovaroihin liittyviä tietoja ja tuloja verotukseen.¹⁷

¹⁶ Skatteverket: Ska jag deklarera krypto? En bedömning av skattefelet från handel med kryptovalutor, antopäivä 14.5.2024, diaarinumero 8-2897130, [rapport-skatteverket-ska-jag-deklarera-krypto-en-bedomning-av-skattefelet-fran-handel-med-kryptovalutor-2024.pdf](#).

¹⁷ Ks. esim. Hoopes, J. L., Menzer, T., and Wilde, J. H. (2022). Who Sells Cryptocurrency? SSRN Working Paper 4261066.

Velvoitteiden noudattamatta jättämisen taso on vielä korkeampi kuin muissa tulotyypeissä ja varoissa, joista veroviranomaisilla ei ole saatavilla vuosittaista sivullisilta kertyvää tietoa.¹⁸

Kryptovaroihin sijoittavien, ja siitä tuloa saavien, määrään vaikuttaa oleellisesti kryptovarojen markkinakehitys, eritoten kryptovarojen kurssikehitys. Vaikutusta on myös uusilla liiketoimintamalleilla ja uusilla palveluilla, joiden myötä kryptovaroihin liittyvä ekosysteemi kehittyy jatkuvasti. Verohallinnon selvitysten ja tehtyjen toimenpiteiden kautta on kuitenkin selvää, että ilman konkreettisia muutoksia Verohallinnon tiedonsaantiin ei verovelvoitteet täyttävien verovelvollisten määrä tule kasvamaan merkittävästi nykyisestä. Vastaava on huomattavissa Pohjoismaissa ja muuallakin maailmalla. Ilman verovalvontaa turvaavia toimenpiteitä myöskään verovaje ei tule pienentymään olemassa olevasta tilanteesta. Pahimmassa tapauksessa verovaje tulee vain kasvamaan merkittävästi tulevina vuosina. Verohallinnolla on myös vastuu globaalin verovajeen pienentämisessä siten, että sen tulee täyttää kansainvälisen tietojenvaihdon vaatimukset ja tavoitteet direktiivin ja sopimusten edellyttämällä tavalla.

Edellä nykytilan arvioinnin jaksossa kuvattujen seikkojen ja tietojen valossa on selvää, että ilman DAC8:ia ja CARF:ia kryptovaroihin liittyvää verovelvoitteiden hoitamisen tasoa ei olisi ollut mahdollista parantaa merkittävästi siitä tasosta missä se on tällä hetkellä. DAC8 edellyttää muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Nämä muutokset on perusteltua panna täytäntöön säätämällä erillislaki raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla.

Edellä käsitellyn perusteella on myös selvää, että pelkästään DAC8 ja CARF:n mukaisiin ja laajuisiin ilmoitettaviin tietoihin liittyvät säännökset täytäntöön panemalla ei ole mahdollista saavuttaa vastaavaa verovelvoitteiden hoitamisen tasoa mikä on muissa vastaavissa omaisuusluokissa, kuten arvopapereissa. Verohallinto tulee saamaan DAC8:n ja CARF:n täytäntöön panemisen myötä tietoa merkittävästä määrästä sellaisia Suomessa yleisesti verovelvollisia kryptovarakäyttäjiä, joista sillä ei ole ollut ennen tietoa. Tämä tarkoittaisi kymmeniä tuhansia verovelvollisia. Verohallinnolla tulisi olemaan haasteita saada resurssit riittämään sen tietoon tulleiden uusien kryptovaroja käyttävien verovelvollisten valvontaan. Osittain tässä, ja jäljempänä keskeisiä ehdotuksia ja pääasiallisia vaikutuksia koskevissa jaksossa, esitettävillä perusteilla olisi yksinomaan kansallisista syistä tarpeen muuttaa lainsäädäntöä kattamaan yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien saaman luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot.

Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntien sanktiointiin on tarkoitus hyödyntää voimassa olevaa verotusmenettelylain 22 a §:ää, jota sovelletaan myös muihin sivullisen tiedonantovelvollisuuksien laiminlyönteihin. Sanktioinnin nykytilan arviointi ja kehittäminen on osa valtioneuvoston joulukuussa 2024 hyväksymää harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmaa vuosille 2024–2027. Toimenpideohjelman mukaan sivullisen tiedonantovelvollisuuden sanktiointia kehitetään nostamalla sivullisilmoittajan laiminlyöntimaksun euromääräistä ylärajaa. Lisäksi arvioidaan laiminlyöntimaksun määräämistä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 11 §:n mukaisissa lähdeveron palautuksissa silloin, kun palautushakemukset ovat perusteettomia. Sanktioiden nykyinen taso on saattanut joissain tilanteissa johtaa siihen, että asetetun sanktion maksaminen on tiedonantovelvolliselle edullisempaa kuin asetettuun tietopyyntöön vastaaminen. Kansallisen päivitystarpeen lisäksi sanktiotason uudelleenarviointi

¹⁸ Tom G. Meling, Magne Mogstad & Arnstein Vestre: Schmidt, Bernstein, Richter & Zarlenga: Crypto Tax Evasion, NBER Working Papers 32865, National Bureau of Economic Research, Inc. 2024, s. 5.

katsotaan toimenpideohjelmassa perustelluksi siksi, että Verohallinnon sivullisilmoittajia koskevalla laiminlyöntimaksulla suojataan osittain EU-oikeuteen perustuvia velvoitteita. EU-oikeuteen perustuvien velvoitteiden hallinnolliseen sanktiointiin kuuluu, että hallinnollisten sanktioiden tulee olla oikeasuhtaisia, tehokkaita ja varoittavia. Hallituskauden aikana toteutettavassa hankkeessa arvioidaan, mitä lainsäädäntömuutoksia on perusteltua tehdä sekä valmistellaan ja toteutetaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset. Toteutuessaan muutokset vaikuttaisivat myös sanktioihin, jotka määrätään sellaisten sivullisen tiedonantovelvollisuuden liittyvien velvoitteiden laiminlyönneistä, jotka on säädetty osana Suomea sitovien kansainvälisen verotietojenvaihdon velvoitteiden täyttämistä.

Tämän jakson arviot nykytilasta perustuvat julkisesti saatavilla oleviin tietoihin, lainvalmistelun yhteydessä tehtyihin alan toimijoiden haastatteluihin ja niistä saatuun materiaaliin sekä tämän esityksen laatimista varten Verohallinnolta saatuihin tietoihin.

3.3 Tiedonsaanti finanssibileistä

3.3.1 Nykytila

OECD:n Common Reporting Standardin sekä eräiden muiden finanssilitietojen automaattista vaihtamista koskevien sopimusten täytäntöönpano

Virka-apudirektiivin mukaista finanssilitietojen vaihtoa, jonka täytäntöönpano on kuvattu jaksossa 3.1.1, vastaavan OECD:n CRS-tietojenvaihdon oikeudellisena perustana on Suomessa yleissopimus. Suomi on vuonna 2014 sitoutunut yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti monenkeskiseen toimivaltaisten viranomaisten sopimukseen finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta. Tietojenvaihto alkoi vuonna 2017 koskien verovuoden 2016 tietoja. Vaihdettavat tiedot vastaavat DAC2:n nojalla vaihdettavia tietoja. Tietojenvaihdon mahdollistamiseksi katsottiin tarpeelliseksi säätää suomalaisiin finanssilaitoksiin kohdistuvista huolellisuus- ja tiedonantovelvollisuuksista. Näistä velvollisuuksista säädetään verotusmenettelylain 17 c §:ssä, jossa määrätään sovellettavan DAC2:n mukaisista velvollisuuksista sääntelevän 17 b §:n säännöksiä myös EU:n ulkopuolella asuviin henkilöihin. Tähän ratkaisuun päädyttiin, koska CRS on sisällytetty DAC2:een ilman olennaisia muutoksia.

CRS edellyttää DAC2:n tavoin osallistuvilta lainkäyttöalueilta standardin tehokasta täytäntöönpanoa. Tehokkaan täytäntöönpanon vaatimukseen sisältyy, että lainkäyttöalueella on käytössä säännöt ja hallinnolliset menettelyt, joilla voidaan varmistaa tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokas täytäntöönpano ja noudattaminen. OECD:n yhteydessä toimiva Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, jäljempänä *Global Forum*, suorittaa maakohtaisia tarkastuksia varmistaakseen, että lainkäyttöalueet ovat panneet CRS:n täytäntöön oikeasisältöisesti, kattavasti ja tehokkaasti. Täytäntöönpanolainsäädännön ohella Verohallinto on toimivaltaisena viranomaisena suurelta osin vastannut ja vastaa edelleen siitä, että CRS:n täytäntöönpano on Suomessa tehokasta.

CRS laadittiin OECD:ssä käyttäen perustana FATCA-mallisopimusta. FATCA-sopimus on Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehty finanssilitietojen automaattista vaihtamista koskeva sopimus, joka vastaa sisällöllisesti hyvin pitkälle DAC2:ta ja CRS:ää. FATCA-sopimus pantiin täytäntöön verosäännösten kansainvälisen noudattamisen parantamiseksi ja FATCA:n toteuttamiseksi Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetulla lailla (154/2015).

Suomi vaihtaa CRS:n mukaisia tietoja virka-apudirektiivin ja yleissopimuksen lisäksi Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa tekemien sopimusten nojalla. Euroopan unioni allekirjoitti vuosina 2015 ja 2016 muutospöytäkirjat¹⁹ näiden viiden valtion kanssa. Muutospöytäkirjoilla muutettiin EU:n ja viiden valtion välisiä sopimuksia säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta annetussa neuvostossa direktiivissä 2003/48/EY eli niin sanotussa säästödirektiivissä säädettyjä toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä. Muutospöytäkirjat sisältävät CRS-tietojenvaihtoa vastaavat artikkelit tietojenvaihdosta EU-jäsenvaltioiden ja mainitun viiden valtion välillä. Osana Suomen ja mainitun viiden valtion välisen tietojenvaihdon kansallista täytäntöönpanoa verotusmenettelylain 3 lukuun lisättiin vuonna 2017 17 d §, jossa säädetään suomalaisten finanssilaitosten velvollisuuksista liittyen näihin viiteen sopimukseen. Lisäksi virka-apudirektiivin täytäntöönpanolakiin lisättiin uusi 5 d §, jossa sekä raportoivat finanssilaitokset että Verohallinto velvoitettiin noudattamaan viiden sopimuksen soveltamisen osalta samoja säännöksiä kuin DAC2-velvoitteiden osalta. EU aloitti vuonna 2024 neuvottelut näiden viiden valtion kanssa tehtyjen sopimusten muuttamisesta vastaamaan päivitettyä CRS:ää. Sopimusmuutoksia ei ole vielä tätä esitystä laadittaessa allekirjoitettu.

Finanssilitietojen vaihtamisen ja raportoinnin nykytila

Verohallinto on vuodesta 2017 alkaen saanut vuosittain suomalaisilta finanssilaitoksilta DAC2:een ja CRS:ään perustuvia tulo- ja saldotietoja finanssilaitosten ylläpitämistä tileistä sekä yksilöintitietoja niiden haltijoista ja eräissä tapauksissa tilinhaltijan kontrolloivista henkilöistä. Verohallinto on Suomessa toimivaltainen viranomaisena DAC2:n ja CRS:n osalta ja se vastaa tietojen lähettämisestä ja sen mahdollistavista tietojen kansallisesta keräämisestä ja tiedonantovelvollisten finanssilaitosten velvoitteiden noudattamisen valvonnasta. Verohallinnon tiedonsaanti perustuu verotusmenettelylain sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevan 3 luvun 17 b–17 d §:ään. Tiedot kerätään, jotta Suomi voi täyttää DAC2:n ja CRS:n velvoitteet finanssilitietojen vaihtamisesta muiden EU-jäsenvaltioiden sekä kymmenien EU:n ulkopuolisten lainkäyttöalueiden kanssa. Voimassa oleva lainsäädäntö sisältää myös muita säännöksiä, jotka ovat välttämättömiä DAC2:n ja CRS:n tietojenvaihtovelvoitteiden ja tehokkaan täytäntöönpanon toteuttamiseksi. Verohallinnolle on säädetty valtuus antaa tarkempia määräyksiä huolellisuusmenettelyjen soveltamisesta ja annettavista tiedoista. Verohallinto on laatinut DAC2:n ja CRS:n kansallisesta soveltamisesta kattavan ohjeistuksen.

Verohallinto lähettää raportoivien finanssilaitosten antamien vuosi-ilmoitusten perusteella tiedot kustakin tilinhaltijasta ja siihen liittyvästä tilistä sen EU-jäsenvaltion tai CRS-sopimuslainsäädännön toimivaltaiselle viranomaiselle, missä on tilinhaltijan verotuksellinen kotipaikka. Verohallinto lähetti vuonna 2024 verovuotta 2023 koskevia finanssilitietoja 85 sopimusvaltioon tai muulle sopimuslainsäädännön alueelle. Alla olevissa taulukoissa on Verohallinnolta lainvalmistelun yhteydessä saatuja alustavia tilastoja suomalaisten raportoivien finanssilaitosten kokonaislukumääristä ja Verohallinnon suomalaisilta raportoivilta finanssilaitoksilta verotusmenettelylain 17 b–17 d §:n nojalla saamista tiedoista verovuosilta 2023 ja 2024. Raportoivat finanssilaitokset ilmoittavat tiedot sähköisesti vakiomuotoisella vuosi-ilmoituksella. Vuosi-ilmoituksilla ilmoitetuista tiedoista noin 97 prosenttia on pankeista

¹⁹ Andorra: Euroopan unionin virallinen lehti L 268/2016, 1.10.2016 s. 40.

Liechtenstein: Euroopan unionin virallinen lehti L 339/2015, 24.12.2015 s. 3.

Monaco: Euroopan unionin virallinen lehti L225/2016, 19.8.2016 s.3.

San Marino: Euroopan unionin virallinen lehti L 346/2015, 31.12.2015 s. 3.

Sveitsi: Euroopan unionin virallinen lehti L 333/2015, 19.12.2015 s.3.

ja rahastoista koostuvien finanssiryhmien, reilut kaksi prosenttia vakuutusyhtiöiden ja alle prosentti muiden tiedonantovelvollisten, kuten pääomarahastojen, antamia.

Taulukko 2

Vero- vuosi	Vuosi-ilmoituksen antaneiden finanssilaitosten lukumäärä	Vuosi-ilmoitus sisältää raportoituja tilitietoja, ilmoitusten lukumäärä	Vuosi-ilmoitus ei sisällä raportoituja tilitietoja, ilmoitusten lukumäärä
2023	1 900	800	1 100
2024	2 000	900	1 100

Taulukko 3

Vero- vuosi	Ilmoitettujen tilien kokonaislukumäärä	Ilmoitetuista tileistä luonnollisten henkilöiden tilejä	Ilmoitetuista tileistä oikeushenkilöiden tilejä
2023	560 000	545 000	15 000
2024	640 000	625 000	15 000

Taulukko 4

Vero- vuosi	Ilmoitettujen tilien vuoden lopun saldo yhteensä, euroa	Luonnollisten henkilöiden tilien vuoden lopun saldo yhteensä, euroa	Oikeushenkilöiden tilien vuoden lopun saldo yhteensä, euroa
2023	17 500 000 000	7 000 000 000	10 500 000 000
2024	21 000 000 000	7 500 000 000	13 500 000 000

Taulukko 5

Vero- vuosi	Maksut ilmoitetuille tileille yhteensä, euroa	Tileille maksetut osingot yhteensä, euroa	Tileille maksetut korot yhteensä, euroa	Tileille maksetut luovutushinnat yhteensä, euroa	Tileille maksetut muut suoritukset yhteensä, euroa
2023	1 550 000 000	140 000 000	50 000 000	920 000 000	440 000 000
2024	2 300 000 000	120 000 000	80 000 000	1 700 000 000	400 000 000

Suomi saa vastavuoroisesti muilta EU-jäsenvaltioilta ja CRS-sopimuslainkäyttöalueilta vastaavanlaisia tietoja kuin se itse lähettää niille. Alla olevassa taulukossa on Verohallinnon tilastotietoja Suomen vuonna 2024 vuodelta 2023 muista EU-jäsenvaltioista ja CRS-sopimuslainkäyttöalueilta saamista tiedoista. Tietoja saatiin vuonna 2024 93 valtiosta ja muulta lainkäyttöalueelta. Ilmoitettuja tilejä oli yhteensä noin 800 000. Ilmoitettuihin tileihin liittyvistä tilinhaltijoista oli luonnollisia henkilöitä noin 430 000 ja oikeushenkilöitä noin 13 000. On

huomattava, että sama henkilö voi esiintyä luvuissa useaan kertaan, jos henkilöstä on ilmoitettu tietoja useasta tilistä. Verohallinto suoritti vuonna 2024 valvontatoimenpiteitä aiemmilta vuosilta saatujen tietojen perusteella. Valvontatoimenpiteiden seurauksena kertyi veroina ja korkoina arviolta useita miljoonia euroja.

Taulukko 6

Ilmoitettujen tilien vuoden lopun saldo yhteensä, euroa	Maksut ilmoitetuille tileille yhteensä, euroa	Tileille maksetut osingot yhteensä, euroa	Tileille maksetut korot yhteensä, euroa	Tileille maksetut luovutus-hinnat yhteensä, euroa	Tileille maksetut muut suoritukset yhteensä, euroa
35 000 000 000	11 000 000 000	670 000 000	740 000 000	6 850 000 000	2 740 000 000

3.3.2 Nykytilan arviointi

DAC2:n ja CRS:n Suomelle asettamien velvoitteiden asianmukainen ja tehokas täyttäminen perustuu sekä täytäntöönpanon mahdollistavaan lainsäädäntöön että Verohallinnon merkittävään rooliin toimivaltaisena viranomaisena. Verohallinnon toiminta, menettelyt ja ohjeistukset ovat vakiintuneet ja kattavat. Suomen voidaan arvioida täyttävän velvoitteensa tietojenvaihdon osalta kokonaisuudessaan hyvin.

Suomalaiset finanssilaitokset ovat olleet finanssitilitietoja koskevan tiedonantovelvollisuuden piirissä jo lähes kymmenen vuotta. Tiedonantovelvollisten joukko on suurelta osin vakiintunutta, minkä vuoksi velvoitteet ovat finanssilaitoksille tuttuja ja niiden täyttäminen niin tietojen Verohallinnolle ilmoittamisen kuin huolellisuus- ja muiden velvoitteiden osalta perustuu usean vuoden kokemukseen. Finanssilaitokset saavat tarvittaessa Verohallinnolta ohjeistusta.

DAC2:ssa ja CRS:ssä on kyse tietojenvaihdosta. Suomalaiset finanssilaitokset ilmoittavat Verohallinnolle tietoja, jotka Verohallinto lähettää toisten valtioiden ja lainkäyttöalueiden veroviranomaisille. Tämän vuoksi nykytilaa ei voida erityisesti arvioida juuri muusta kuin siitä näkökulmasta, miten Suomi täyttää direktiivin ja CRS:n velvoitteet. Sillä, miten muut EU-jäsenvaltiot ja CRS-sopimuskäyttöalueet täyttävät omat velvoitteensa, on vaikutusta siihen, miten ja minkälaisia tietoja Verohallinto saa hyödynnettäväksi verotuksessa. Tätä ei ole kuitenkaan mahdollista arvioida.

Voimassa oleva lainsäädäntö ei ota huomioon kaikkia virka-apudirektiiviin DAC2:n osalta ja CRS:ään tehtyjä muutoksia. Lakimuutokset olisivat tämän vuoksi välttämättömiä asianmukaisen ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Voimassa oleva DAC2:n täytäntöön pannut sekamuotoinen täytäntöönpanolaki yhdessä blankettimuotoisen täytäntöönpanosäännöksen kanssa poikkeaa lainsäädäntöteknisesti virka-apudirektiivin viimeisimpien muutosten eli DAC6:n ja DAC7:n täytäntöönpanosta, jotka on toteutettu sisällyttämällä direktiivin säännökset kansalliseen lainsäädäntöön muun kansallisen lainsäädännön kirjoittamisen tavoin. DAC6:n ja DAC7:n osalta valitun täytäntöönpanomenetelmän voidaan arvioida olevan kansallisen soveltamisen kannalta selkeä, perusteltu ja tällä hetkellä ensisijainen vaihtoehto myös DAC2:n osalta. Uuteen, raportoivien finanssilaitosten velvollisuuksista kattavasti sääntelevään erillislakiin sisältyisivät sekä

direktiivimuutoksesta johtuvat vähäiset pakolliset lakimuutokset että nykyisen DAC2-täytäntöönpanolainsäädännön raportoivia finanssilaitoksia koskevat säännökset. Uusi erillislaki merkitsisi siis pääasiallisesti vain direktiivin täytäntöönpanomenetelmän muutosta ja se sisältäisi ainoastaan vähän aineellisesti uusia säännöksiä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Yleistä

Kryptovaroja koskevin osin direktiivi ja raportointikehys ehdotetaan kansallisesti täytäntöön pantavaksi direktiivin ja raportointikehysten tarkoituksen ja sisällön mukaisesti kuitenkin yksi laajennus sisältäen. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjien kohdistuvat tutkimis- ja tunnistamisvelvoitteet sekä raportointivelvoitteet ehdotetaan koskemaan kaikkia raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjää ja kontrolloivia henkilöitä riippumatta siitä, millä lainkäyttöalueella kyseinen luonnollinen henkilö tai yksikkö asuu. Direktiiviin perustuvan tiedonantovelvollisuuden lisäksi Suomeen raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille ehdotetaan velvollisuutta toimittaa Verohallinnolle yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien saamien luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista siltä osin kuin nämä tiedot olisivat tiedonantovelvollisella.

Muilta osin direktiivi ehdotetaan kansallisesti täytäntöön pantavaksi direktiivin tarkoituksen ja sisällön mukaisesti ilman kansallisia laajennuksia. CRS:iään tehdyt, DAC2:ta vastaavat muutokset ehdotetaan niin ikään täytäntöön pantavaksi standardin tarkoituksen ja sisällön mukaisesti ilman kansallisia laajennuksia.

4.1.2 Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuus

Esityksessä ehdotetaan, että raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kautta toteutetut direktiivin mukaiset vaihto- ja siirtotapahtumat kryptovarakäyttäjätietoineen olisi ilmoitettava Verohallinnolle kryptovarakäyttäjittäin ja edelleen kryptovaroittain yhteenlaskettuina vuosisummina. Tämän lisäksi esityksessä ehdotetaan kansallisia tarpeita varten Suomeen raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille velvollisuutta ilmoittaa luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot kryptovarakäyttäjätietoineen Suomessa yleisesti verovelvollisista luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä Verohallinnolle.

Tiedonantovelvollinen olisi kryptovarapalvelun tarjoaja tai kryptovaraoperaattori, joka suorittaa yhden tai useamman kryptovarapalvelun raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen. Raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille ehdotetaan myös huolellisuusvelvoitteita, joiden avulla ne pystyisivät tutkimaan ja tunnistamaan sekä ilmoittamaan kryptovarakäyttäjät ja niiden kontrolloivat henkilöt oikein. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus perustuisi siihen, että palveluntarjoaja on suorittanut kryptovarakäyttäjälleen tai sen puolesta sellaisen kryptovarapalvelun, jossa toteutuu raportoitavan kryptovaran vaihto fiat-valuuttaan tai toiseen raportoitavaan kryptovaraan.

Yhteenlasketut tiedot vaihto- ja siirtotapahtumista summa- ja käyttäjätietoineen, kuten myös tapahtumakohtaiset luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot, olisi ilmoitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä koskien edellistä kalenterivuotta. Raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle ehdotetaan tiedonantovelvollisuutta myös

tilanteissa, joissa sillä ei olisi ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia päätyneeltä kalenterivuodelta.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi rekisteröitymisvelvollisuutta sellaiselle raportoivaksi kryptovarapalvelun tarjoajaksi katsottavalle kryptovaraoperaattorille, eli toimijalle, jota ei säännellä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisesti tai jolla ei ole kyseisen asetuksen mukaista toimilupaa, mutta joka suorittaa kryptovarapalveluja käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen. Rekisteröityminen tehtäisiin Verohallinnolle. Rekisteröitymisvelvollisuutta ei olisi tilanteessa, jossa kryptovaraoperaattori olisi direktiivin kryptovaraoperaattorin kertarekisteröitymiseen liittyviä säännöksiä noudattaen rekisteröitynyt jossakin toisessa jäsenvaltiossa.

Säännökset ehdotetaan pantavaksi täytäntöön lisäämällä verotusmenettelylain 3 lukuun uusi 17 g §, jossa säädettäisiin raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta. Tiedot olisi annettava sähköisesti riippumatta siitä olisiko tiedonantovelvollinen oikeushenkilö vai luonnollinen henkilö. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla. Laissa säädettäisiin yksityiskohtaisesti raportoiviin kryptovarapalvelun tarjoajiin kohdistuvista huolellisuus-, raportointi- ja rekisteröintivelvoitteista. Ehdotetun kansallisen laajennuksen ja siihen liittyvän kryptovarojen luovutusjärjestyksen täsmentämisen vuoksi myös tuloverolain 47 §:n 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä siihen kryptovarot.

Velvoitteiden laiminlyönteihin ehdotetaan sovellettavan verotusmenettelylain 3 luvun tiedonantovelvollisiin sovellettavaa laiminlyöntimaksusäännöstä. Olemassa olevan sääntelyn mukaan laiminlyöntimaksun suuruus vaihtelee laiminlyönnin vakavuuden mukaan ja on enintään 15 000 euroa.

Esityksessä ehdotettavat säännökset eivät rajoittaisi verotusmenettelylain muiden tiedonantovelvollisia koskevien säännösten soveltamista.

Säännösehdotukset johtuvat pääsääntöisesti täytäntöönpanoa edellyttävän direktiivin säännöksistä. Tämän lisäksi säännösehdotukset sisältävät kansallisen laajennuksen luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellista tiedoista. Ehdotetun laajennuksen myötä tiedonantovelvollisten olisi mahdollista ilmoittaa ja Verohallinnon vastaanottaa kryptovaroista samanlaista tietoa kuin mitä ilmoitetaan jo tällä hetkellä arvopapereiden myynneistä ja muista luovutuksista. Kansallisella laajennuksella olisi mahdollista vähentää merkittävästi sekä Verohallinnon että verovelvollisten hallinnollista taakkaa sellaisissa tilanteissa, joissa Suomeen raportoivilla kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi jo hallussaan yleisesti verovelvollisten käyttäjiensä luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisia tietoja. Verovelvollisten velvollisuudeksi jäisi näissä tilanteissa esitäytetyn veroilmoituksensa tarkistaminen. Vastaavasti Verohallinnon valvontaresursseja vapautuisi muihin kryptovaroja koskeviin tapauksiin. Säännösehdotukset sisältäisivät myös tiedonantovelvollisuuden ulottamisen koskemaan myös sellaisia tilanteita, joissa raportoivilla kryptovarapalvelun tarjoajilla ei olisi lainkaan raportoitavia liiketoimia edellisenä kalenterivuonna. Tällä menettelyllä mahdollistettaisiin Verohallinnolle paremmat mahdollisuudet valvoa ja varmistaa, että kaikki direktiivin ja ehdotettavan lainsäädännön soveltamisalan piiriin kuuluvat kryptovarapalvelun tarjoajat ja kryptovaraoperaattorit tiedostaisivat velvoitteensa ja myös noudattaisivat niitä.

Esityksessä ehdotetut raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien Verohallinnolle ilmoittamat tiedot sisältävät yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia henkilötietoja. Suomeen raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ilmoittaisivat tiedot Verohallinnolle muille jäsenvaltioille, muille

hyväksytyille lainkäyttöalueille ja komissiolle lähettämistä sekä verovalvontaa varten. Näiden henkilötietojen suhdetta yleiseen tietosuoja-asetukseen ja perustuslakiin käsitellään yksityiskohtaisesti jaksossa 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.

4.1.3 Raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuus

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi raportoivien finanssilaitosten voimassa olevia tiedonantovelvollisuussäännöksiä siten, että ne kattaisivat DAC8:lla virka-apudirektiiviin tehdyt, raportoivien finanssilaitosten raportointi- ja muita velvollisuuksia koskevat, muutokset. Myös direktiivimuutosta sisällöllisesti vastaavat CRS:ään tehdyt muutokset sisältyisivät ehdotettuihin säännösmuutoksiin. Muutokset olisivat vähäisiä ja luonteeltaan enimmäkseen voimassa olevaa tilaa täsmentäviä. Säännöksiin raportoivan finanssilaitoksen raportoitavan tilin osalta Verohallinnolle ilmoitettavista tiedoista lisättäisiin joitakin uusia tietoja. Raportoivan finanssilaitoksen olisi muun muassa ilmoitettava tieto siitä, olisiko tilinhaltija tai kontrolloiva henkilö antanut luotettavan itse annetun todistuksen sekä tehtävät, joiden perusteella kukin raportoitava henkilö on yksikön kontrolloiva henkilö. Uutena tietona olisi ilmoitettava myös tilin tyyppi ja tieto siitä, onko tili aiempi vai uusi tili. Samojen tietojen kaksinkertaisen ilmoittamisen estämiseksi säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen oikeudesta tietyissä tilanteissa olla ilmoittamatta finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta saatuja bruttotuloja, jos raportoiva finanssilaitos ilmoittaisi tiedot täyttäessään raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuuttaan. Ehdotetut muutokset sisältäisivät täsmennyksiä ja lisäyksiä myös asiakokonaisuutta koskevan lainsäädännön määritelmiin. Esimerkiksi talletuslaitoksen määritelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se kattaisi myös yksiköt, jotka pitävät asiakkaiden puolesta hallussaan sähköistä rahaa tai digitaalista keskuspankkirahaa. Myös sijoitusyksikön määritelmään ehdotetaan pieniä muutoksia ottamaan lähinnä huomioon kryptovarot. Aiemman ja uuden tilin määritelmää muutettaisiin ottamaan huomioon direktiivimuutoksen ja muutetun CRS:n myötä uusien edellytysten perusteella finanssitileiksi katsottavat tilit. Kokonaan uusia määritelmiä ehdotetaan muun muassa sähköiselle rahalle, fiat-valuutalle, digitaaliselle keskuspankkirahalle, kryptovaralle ja tunnistamispalvelulle.

Aineellisten muutosten lisäksi esityksessä ehdotetaan, että virka-apudirektiivin täytäntöönpanolainsäädännön toteuttamistapaa muutettaisiin DAC2:n osalta vastaamaan tapaa, joka on valittu DAC6:n ja DAC7:n osalta sekä ehdotetussa DAC8:ssa. Raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta säädettäisiin verotusmenettelylaissa. Tämän lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla, jossa säädettäisiin yksityiskohtaisesti raportoiviin finanssilaitoksiin kohdistuvista huolellisuus-, raportointi- ja muista velvollisuuksista. Sen lisäksi, että mainituilla lakimuutoksilla varmistettaisiin DAC2:n kattava täytäntöönpano niin jo voimassa olevien velvoitteiden kuin DAC8:n sisältämien muutosten osalta, ne sisältäisivät myös CRS-tietojenvaihdon kannalta tarpeelliset kansallisen tiedonantovelvollisuuden säännökset. Lakimuutokset ottaisivat huomioon myös Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssilititietojen vaihtamisesta tekemät sopimukset ja niiden edellyttämät kansalliset, raportoiviin finanssilaitoksiin kohdistuvat, säännökset. Verotusmenettelylaissa säädettäisiin raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta nykyisten kolmen pykälän sijaan yhdessä pykälässä.

Direktiivin täytäntöönpanemiseksi on käytettävissä kolme eri menetelmää sen mukaan, mikä on direktiivin tarkoitus. Niin sanottu uudelleenkirjoittaminen on niistä nykyisin pääasiallinen menetelmä. Uudelleenkirjoittaminen tarkoittaa sitä, että direktiivi pannaan täytäntöön kirjoittamalla sillä tavoiteltu oikeustila kansalliseen lainsäädäntöön samoin kuin muukin kansallinen lainsäädäntö kirjoitetaan. Lainsäädäntöön sisällytetään säännöksiä, joiden sisältö vastaa direktiivin säännösten sisältöä.

DAC2 on alun perin pantu täytäntöön käyttämällä valtiosopimusten voimaansaattamisessa käytettyä niin sanottua sekamuotoisen voimaansaattamislain kaltaista sekamuotoista täytäntöönpanolakia. Blankettimuotoisen täytäntöönpanosäännöksen eli virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain mukaan direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat Suomessa lakina noudatettavia, jollei säännöksestä muuta johdu. Verotusmenettelylain tiedonantovelvollisuussäännösten lisäksi virka-apudirektiivin täytäntöönpanolakiin on sisällytetty yksittäisiä säännöksiä finanssilaitosten sekä toimivaltaisen viranomaisen velvollisuuksista.

Direktiivin säännösten sisällyttämisen kansalliseen lainsäädäntöön muun kansallisen lainsäädännön kirjoittamisen tavoin katsottaisiin olevan kansallisen soveltamisen selkeyden ja helppouden näkökulmasta perusteltu ratkaisu. Se myös tekisi raportoitvien finanssilaitosten tiedonanto- ja muista velvollisuuksista sääntelyn menetelmällisesti yhdenmukaiseksi uusimpien verotusmenettelylain 3 luvun tiedonantovelvollisuuksien, eli DAC6:n ja DAC7:n sekä ehdotetun DAC8:n kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön, kanssa. Uusi erillislaki merkitsisi pääsääntöisesti vain direktiivin täytäntöönpanomenetelmän muutosta ja se sisältäisi vain vähän aineellisesti uusia säännöksiä.

4.1.4 Virka-apudirektiivin mukaisen hallinnollisen yhteistyön tiivistämiseen liittyvät toimenpiteet

DAC8:n tämän esityksen jaksossa 2.3.3 läpikäydyt, muut kuin kryptovarapalvelun tarjoajien, raportoitvien finanssilaitosten sekä raportoitavien rajat ylittävien järjestelyjen palvelun tarjoajia koskevat, säännökset ovat suurelta osin sellaisia, etteivät ne edellytä virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain ajantasaiseksi saattamisen lisäksi muita muutoksia lainsäädäntöön. Direktiivin kyseiset säännökset ja niiden mahdolliset velvoitteet kohdistuvat jäsenvaltioiden toimivaltaisiin viranomaisiin, Suomessa Verohallintoon. Verohallinnon olisi sen vuoksi otettava ne asianmukaisella ja riittävällä tavalla huomioon ja varmistettava tarvittaessa päivitettävillä menettelyillään, ohjeistuksillaan ja järjestelmillään, että direktiivin tehokas täytäntöönpano toteutuu sen toiminnassa. Verohallinnon olisi otettava huomioon muun muassa seuraavat virka-apudirektiiviin tehdyt muutokset: tiettyjen muulle kuin säilytystilille maksettujen osinkotulojen lisääminen vaihdettaviin tulo- ja pääomalajitietoihin sekä jäsenvaltion velvollisuus ilmoittaa komissiolle ennen 1.1.2026 vähintään viisi tulo- ja pääomalajia, joista kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen ilmoitettava minkä tahansa toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä koskevat tiedot (8 artikla); rajat ylittäviä tilanteita annettavien ennakkopäätösten soveltamisalan laajennus tiettyihin luonnollisten henkilöiden veroasioita koskeviin ennakkopäätöksiin (8 a artikla); jäsenvaltion velvollisuus toimittaa tietoja raportoitavasta rajat ylittävästä järjestelystä myös kaikki muut tiedot, joista voi olla apua toimivaltaisen viranomaisen arvioidessa mahdollista veroriskiä (8 ab artikla); jäsenvaltioiden velvollisuus tietyissä tilanteissa toimittaa raportoitavasta myyjästä tunnistamispalvelun tunniste ja myöntäjäjäsenvaltio (8 ac artikla); virka-apudirektiivin nojalla toisilleen ilmoittamien tietojen käyttöoikeuden laajuuteen sekä toiselta jäsenvaltiolta saadun tiedon kolmannen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamisen edellytyksiin tehty muutos (16 artikla); jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten velvollisuus ottaa käyttöön tehokas mekanismi, jolla varmistetaan direktiivin 8–8 ad artiklan mukaisen raportoinnin tai tietojenvaihdon kautta saatujen tietojen käyttö (18 artikla); komission jäsenvaltioiden käyttöön antama väline, jolla raportoitavan yksikön tai verovelvollisen antaman verotunnisteen oikeellisuus voidaan todentaa sähköisesti ja automatisoidusti automaattista tietojenvaihtoa varten (21 artikla); jäsenvaltioiden velvollisuus säilyttää 8–8 ad artiklan mukaista automaattista tietojenvaihtoa käyttäen saadut tiedot enintään niin kauan kuin on tarpeen, mutta joka tapauksessa vähintään viiden vuoden ajan niiden vastaanottamisesta, jotta direktiivin tavoitteet

voidaan saavuttaa (22 artikla); jäsenvaltioiden velvollisuus pyrkiä tietyissä tilanteissa varmistamaan, että raportoiva yksikkö voi saada verotunnistetta koskevien tietojen voimassaoloa koskevan vahvistuksen sähköisesti kaikista sellaisista verovelvollisista, joihin sovelletaan virka-apudirektiivin 8–8 ad artiklan mukaista tietojenvaihtoa (22 artikla); jäsenvaltion velvollisuus itsensä osalta seurata ja arvioida direktiivin mukaisen hallinnollisen yhteistyön tehokkuutta, verovilpin ja veronkierron torjunta mukaan lukien, ja antaa arviointinsa tulokset tiedoksi komissiolle kerran vuodessa (22 artikla); seuraamuksia koskevan artiklan soveltamisalan ulottaminen 8 ad artiklaan (25 a artikla); verotunnisteen raportointia ja ilmoittamista koskevat velvollisuudet (27 c artikla).

DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI V jakson (direktiivin suomenkielisessä käännöksessä puhutaan virheellisesti liitteestä V) E kohdassa säädetään EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen velvollisuudesta toimittaa säännöllisesti luettelo kaikista toimiluvan saaneista kryptovarapalvelun tarjoajista virka-apudirektiivissä mainitulle jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään asiaankuuluvan kalenterivuoden tai muun asianmukaisen raportointikauden viimeisenä päivänä. Suomea koskevin osin Finanssivalvonnan kuuluisi toimittaa kyseinen luettelo Verohallinnolle. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan 12 kohdan nojalla sekä toimiluvan saaneet kryptovarapalvelun tarjoajat että myös ilmoituksen nojalla tarjottavat kryptovarapalvelut viedään Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, jäljempänä *ESMA*) rekisteriin, joka on julkinen. Edellä mainitulla perusteella ei ole tarvetta säätää erikseen siitä, että Finanssivalvonnalla olisi velvollisuus toimittaa luettelo kaikista toimiluvan saaneista kryptovarapalvelun tarjoajista Verohallinnolle, koska kyseiset tiedot ovat vapaasti kaikkien saatavilla ja tarkistettavissa ESMA:n ylläpitämästä julkisesta rekisteristä, johon tiedot kertyvät jäsenvaltioiden kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta.

4.1.5 Muut direktiivistä aiheutuvat muihin säännöksiin liittyvät toimenpiteet

Esityksessä ehdotetaan, että raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annettuun lakiin tehtäisiin muutos, jolla rajattaisiin tiedonantovelvollisuudesta vapautetun palvelun tarjoajan velvollisuutta ilmoittaa saman järjestelyn toiselle palvelun tarjoajalle tai sen puuttuessa asianomaiselle verovelvolliselle tätä koskevasta tiedonanto- tai ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoittamisvelvollisuus rajattaisiin koskemaan palvelun tarjoajan asiakkaana olevia muita palvelun tarjoajia ja asianomaisia verovelvollisia. Ehdotettu muutos perustuisi virka-apudirektiiviin DAC8:lla tehtyyn vastaavan sisältöiseen muutokseen.

Esityksessä ehdotetaan useita muutoksia verotusmenettelylakiin. Lain 23 a §:ää lisättäisiin raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ja niiden raportoivat käyttäjät, sillä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten joukko on laajentunut EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen myötä kryptovarapalvelun tarjoajilla. Lain 23 c §:ää muutettaisiin kattamaan raportoitavan järjestelyn palvelun tarjoajan erityisen tiedonantovelvollisuuden sijasta kaikki 3 luvun mukaiset tiedonantovelvolliset. Muutoksen myötä tiedonantovelvollisia ja niiden omien ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden suorittamisen varmistamista varten olisi olemassa säännös, jonka kautta Verohallinnon valvonta voitaisiin kohdistaa jo ennalta yksilöidysti vain tiettyyn rajattuun henkilökoukoon. Näiden ehdotettujen muutoksien lisäksi ehdotetaan lisättäväksi lakiin uusi 28 a §, jossa säädettäisiin tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertämisestä. Samalla kumottaisiin raportoinnin kiertojärjestelyjä koskevat verotusmenettelylain 17 c §:n 2 momentti ja virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain 5 c § tarpeettomina. Ehdotetun pykälän tarkoituksena olisi varmistaa, että tiedonantovelvollisuuteen liittyvät velvoitteet tulisivat täytetyksi eikä velvoitteita kierrettäisi erilaisilla

verotusmenettelylain, virka-apudirektiivin tai kansainvälisen sopimuksen tarkoituksen vastaisilla järjestelyillä tai toimenpiteillä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutuksista yleisesti

Esityksestä aiheutuvat vaikutukset johtuvat pääsääntöisesti DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemiseksi ehdotetuista kryptovaroja koskevista säännöksistä. Siltä osin kuin on kyse kansallisia tarpeita varten ehdotettavasta luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisista tiedoista, arvioidaan kyseiseen erilliseen vuosi-ilmoitusvelvollisuuteen liittyviä vaikutuksia tarpeellisilta osin erillään muista direktiivin ja raportointikehyksen täytäntöönpanemiseksi ehdotettavista säännöksistä.

Esitys laajentaisi veroasioita koskevan tietojenvaihdon ensisijaisesti jäsenvaltioiden välillä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kautta tapahtuvaan kryptovarojen osto-, myynti-, vaihto- ja siirtotoimintaan. Esitys laajentaisi veroasioita koskevan tietojenvaihdon myös Suomen ja hyväksytyjen lainkäyttöalueiden välillä, sillä esityksessä ehdotetaan panemaan täytäntöön myös CARF ja monenkeskinen CARF-sopimus.

Esityksen raportoivia finanssilaitoksia koskevissa lakimuutosehdotuksissa on kyse pääsääntöisesti täytäntöönpanomenetelmän eikä voimassa olevan oikeustilan muutoksesta. Tämän vuoksi esityksen vaikutukset olisivat tältä osin vähäiset.

4.2.2 Vaikutukset tiedonantovelvollisille

Säännökset DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemiseksi

Ehdotetun lainsäädännön huolellisuus-, raportointi- ja rekisteröintivelvoitteet aiheuttaisivat hallinnollisia kustannuksia ehdotetun lainsäädännön soveltamisalan piiriin kuuluville kryptovarapalvelua tarjoaville toimijoille. Kustannuksia muodostuisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan käyttäjiä koskevien yksilöintitietojen keräämisestä, raportoitavien tapahtumien poimimisesta toimijan järjestelmistä vaadittuihin tietueisiin sekä tietojen Verohallinnolle ilmoittamiseen tarvittavien teknisten rajapintojen toteuttamisesta. Kustannusten määrä riippuisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan nykyisistä menettelyistä ja tietojärjestelmistä sekä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan omista liiketoimintaan liittyvistä ratkaisuksista. Tiedonantovelvollisille raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille uusista velvoitteista aiheutuvia kokonaiskustannuksia ei voida arvioida täsmällisesti. Lainvalmistelun yhteydessä haastatelluilla yrityksillä oli haastavaa esittää tarkkoja arvioita kustannuksista haastattelujen aikaan. Yrityksillä ei ollut myöskään vielä käytettävissä laskelmia siitä, millaisia kustannuksia EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen liittyvien velvoitteiden täyttämistä oli heille siinä vaiheessa aiheutunut. Haastatellut yritykset arvioivat verotuksen tietojenvaihdon velvoitteiden täyttämisen investointikustannusten olevan heille muutamia kymmeniä tuhansia euroja. Lisäksi työmäärän tarpeen arvioitiin olevan muutamista henkilötyökuukausista yhteen henkilötyövuoteen.

Tiedonantovelvollisuus koskisi raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia, jotka lähtökohtaisesti tarjoavat palveluitaan sähköisessä ympäristössä verkkosivustojen tai sovellusten kautta. Suurin osa Suomeen raportoivista kryptovarapalvelun tarjoajista tulisi olemaan toimijoita, jotka ovat jo aiemmin tarjonneet virtuaalivaluuttoihin liittyviä palveluja, ja joille Finanssivalvonta tulee myöntämään toimiluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 63 artiklan mukaisesti. Kyseessä

oleviin toimijoihin on sovellettu, ja tullaan soveltamaan, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia. Sen perusteella kyseisten toimijoiden on jo ilman ehdotettavaa tiedonantovelvollisuuttakin toteutettava asiakkaan tuntemiseksi säädettyjä toimia, kuten tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys. Tämän vuoksi ehdotettavaan tiedonantovelvollisuuteen kuuluvien huolellisuusmenettelyjen täyttämisestä aiheutuvien tietojärjestelmämuutosten kerta- ja jatkuvaluonteisten lisäkustannusten voidaan arvioida olevan suhteellisen vähäisiä. Tältä osin tiedonantovelvollisuus koskisi sellaisia tietoja, jotka ovat jo pääsääntöisesti muutenkin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa, kuten kryptovarakäyttäjän nimi, syntymäaika ja osoite. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tarvitsisi tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi hankkia lähinnä tietoa kryptovarakäyttäjän verotunnisteesta ja asuinlainkäyttöalueesta sekä päivittää tietojärjestelmiään huomauttamaan rahanpesuvelvoitteiden ja verotuksen tietojenvaihdon velvoitteiden noudattamisen yhteydessä kerättyjen tietojen eroista.

Haastattelujen yhteydessä selvisi usean raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan käyttävän muutamaa suurta maailmanlaajuista ulkopuolista palveluntarjoajaa rahanpesuvelvoitteiden täyttämiseksi tarvittavien tietojen keräämisessä. Lainvalmistelun yhteydessä yhteen tällaiseen toimijaan otettiin yhteyttä sen varmistamiseksi, aikooko kyseinen toimija kehittää palveluaan kattamaan myös verotuksen tietojenvaihtoon liittyvien huolellisuusmenettelyiden osiot. Toimija kertoi olevansa tietoinen verotuksen tietojenvaihdon sääntelystä, sillä sen asiakkaina on maailman suurimpia alan toimijoita. Se oli myös kehittämässä palveluaan kattamaan myös verotuksen tietojenvaihdosta tulevat velvoitteet. Tehtyjen haastattelujen ja yhteydenoton myötä vaikuttaa todennäköiseltä, että huolellisuusmenettelyt tulevat suomalaisten palveluntarjoajien osalta täytettyä ja kustannukset pysyisivät maltillisina, vaikka ulkopuoliset palveluntarjoajat vyöryttäisivät kehityskustannuksiaan niihin tilauksiin, joista suomalaiset toimijat jo tällä hetkellä maksavat rahanpesuvelvoitteisiin liittyvien tietojen keräämistä varten. Ehdotettuun tiedonantovelvollisuuteen kuuluvien huolellisuusmenettelyjen täyttämisestä aiheutuvien tietojärjestelmämuutosten kertaluonteiset kustannukset tulisivat kuitenkin olemaan merkittäviä sellaisille raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille, joihin rahanpesun estämiseen liittyvät säännökset eivät sovellu. Kyseisten toimijoiden olisi kerättävä kaikki huolellisuusmenettelyissä vaaditut tiedot riippumatta siitä, onko niillä ollut tai tulee niillä edes olemaan velvollisuutta kerätä osaa tiedoista rahanpesun estämiseen liittyvien säännösten nojalla vai ei.

Ehdotettu tiedonantovelvollisuus pitää sisällään myös velvollisuuden ilmoittaa kryptovarakäyttäjien tekemät raportoitavat liiketoimet. Tiedonantovelvollisuus koskisi kuitenkin vain sellaisia tietoja, jotka ovat jo muutenkin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei siten tarvitsisi tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi hankkia kryptovarakäyttäjiensä tapahtumista sellaisia tietoja, jotka eivät ole jo ennestään sen tiedossa. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien pitäisi kuitenkin muodostaa kryptovarakäyttäjiensä tapahtumista direktiivissä ja raportointikehyksessä vaaditulla tavalla yhteenlasketut koonnit tapahtumatyypeittäin per raportoitava kryptovara. Tämä velvollisuus pitää sisällään muun muassa raportoitavien kryptovarojen siirtojen käypään markkina-arvoon tehtävän arvostamisen. Toimijoilla ei ole ollut aiemmin kyseessä olevia tietojen koontiin liittyviä velvollisuuksia. Moni tulevista raportoivista kryptovarapalvelun tarjoajista on kehittänyt tietojärjestelmänsä itse. Tästä ja toiminnan yleisestä digitaalisesta luonteesta johtuen raportoivilla kryptovarapalvelun tarjoajilla arvioidaan olevan henkilöstöä, joilla on kykyä ja taitoa muodostaa tapahtumakohtaisista tiedoista yhteenlasketut koonnit direktiivissä ja raportointikehyksessä vaaditulla tavalla. Ehdotettuun tiedonantovelvollisuuteen kuuluvien raportointivaatimusten täyttämisestä aiheutuvien tietojärjestelmämuutosten kertaluonteisten lisäkustannusten voidaan arvioida olevan suhteellisen vähäisiä. Jatkuvaluonteisia lisäkustannuksia ei arvioida juuri syntyvän, sillä

kerran kehitettyä tapahtumien koontiin liittyvää tietojärjestelmää ei todennäköisesti ole tarvetta kuin ylläpitää.

Tiedot olisi ehdotuksen mukaan ilmoitettava sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. Verohallinto voisi antaa tarkempia määräyksiä tietojen antamisen tavasta. Tietojenvaihdon on tapahduttava lainkäyttöalueiden välillä xml-skeeman mukaisessa muodossa ja mukaisella tavalla. On todennäköistä, että Verohallinto tulee määräämään tiedot annettavaksi ilmoitin.fi -palvelun kautta xml-muodossa kuten muissakin virka-apudirektiivin mukaisissa tietojenvaihtomuodoissa. Haastatellut toimijat eivät tällä hetkellä ilmoita mitään tietoja xml-muodossa, mutta kyseinen muoto oli heille tuttu. Tietojen antamisen tavasta aiheutuvat tietojärjestelmämuutosten kertaluonteiset lisäkustannukset ja jatkuvat ylläpitokustannukset olivat haastateltujen toimijoiden mukaan suhteellisen vähäiset.

Esityksellä ei olisi ainakaan välittömiä vaikutuksia kryptovarapalvelun tarjoajien väliseen kilpailuun. Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 31/2024 vp) todetaan, että MiCA ("EU:n kryptovaramarkkina-asetus") voi saattaa eurooppalaiset palveluntarjoajat heikompaan asemaan suhteessa alueisiin, joissa kryptovarapalvelujen tarjontaa ei säännellä lainkaan tai sääntely on MiCaa huomattavasti heikompa. Kyseisessä hallituksen esityksessä todetaan edelleen, että on mahdollista, että osa ETA-alueella tällä hetkellä toimivista yrityksistä siirtyy jatkossa toimimaan kolmansista maista käsin nojaten siihen, että palvelujen tarjonta tapahtuu asiakkaiden omasta aloitteesta. Tällä esityksellä ehdotetaan pantavaksi täytäntöön myös CARF, jonka tarkoituksena on olla maailmanlaajuinen, mahdollisimman kattava, kryptovaroihin liittyvä tiedonantovelvollisuus verotuksen alalla. CARF:n on kesäkuuhun 2025 mennessä sitoutunut panemaan täytäntöön 66 lainkäyttöaluetta maailmanlaajuisesti. Näin ollen hallituksen esityksessä 31/2024 vp esitetyllä huolella siitä, että yritykset siirtyisivät toimimaan ETA-alueen ulkopuolelta, ei pitäisi olla suurta vaikutusta ehdotettavan lainsäädännön tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja kryptovarapalvelun tarjoajien väliseen kilpailuun. Toisaalta tämä edellyttää sitä, että raportointikehys pannaan täytäntöön mahdollisimman kattavasti maailmanlaajuisesti ja siihen liittyvien velvoitteiden noudattamista valvotaan tehokkaasti. Suomi voi vaikuttaa tietojen vaihtoon ja saantiin panemalla täytäntöön raportointikehysten. Suomi voi lisäksi vaikuttaa tietojenvaihdon laajuuteen osallistumalla OECD:n yhteydessä toimivan Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes, jäljempänä *GF*, toimintaan, jotta sellaiset lainkäyttöalueet, joihin kryptovarapalvelun tarjoajia on sijoittautunut, panevat täytäntöön raportointikehysten. Näiden toimenpiteiden myötä toimijoiden mahdollisuus operoida sellaiselta lainkäyttöalueelta, joka ei ole tietojenvaihtosääntelyn piirissä, vähenee huomattavasti.

Muilta osin esityksen, ja varsinkin yhdessä muiden lainkäyttöalueiden vastaavien esitysten, arvioidaan parantavan suomalaisten yritysten mahdollisuutta menestyä yritysten välisessä kilpailussa. Kun direktiivi ja raportointikehys pannaan täytäntöön maailmanlaajuisesti, olisi samankaltaista toimintaa harjoittavilla toimijoilla lähtökohtaisesti samanlaiset velvoitteet riippumatta siitä, mihin maahan ne olisivat sijoittautuneet. Ehdotettuun lainsäädäntöön sisältyvät laajat alueellisen liitynnän muodostavat ehdot, kuten sivuliikkeen kautta toteutettavat raportoitavat liiketoimet, laukaisevat tiedonantovelvollisuuden myös sellaisissa tilanteissa, joissa toimijan kotipaikan lainkäyttöalue ei ole pannut raportointikehystä täytäntöön.

Säännökset kryptovarojen luovutusvoittolaskennan vuosi-ilmoitusvelvollisuudesta

Ehdotetuista säännöksistä ei arvioida muodostuvan lisäkustannuksia huolellisuusmenettelyiden osalta, sillä esityksessä ehdotetaan ilmoitettavaksi kryptovarakäyttäjistä samat tiedot kuin mitkä

on ilmoitettava direktiivinkin mukaisesti. Luovutusvoiton ja muiden tulojen laskentaa varten ehdotetut säännökset perustuvat samoihin kryptovarakäyttäjien toteuttamiin vaihto- ja siirtotapahtumiin kuin mistä on direktiivinkin mukaisesti ilmoitettava yhteenlasketut vuosisummatiedot. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien on kuitenkin kohdennettava näihin tapahtumiin verotettavan tulon laskentaan liittyviä lisätoimenpiteitä ja lisäksi ilmoitettava tiedot tapahtumakohtaisesti. Suomessa yleisesti verovelvollisia luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä koskevat tiedot ilmoitetaan kahteen kertaan ja samoihin tietoihin perustuen, mutta vuosi-ilmoitusten tietosisältö ja käyttötarkoitus poikkeavat toisistaan. Ehdotettujen säännösten mukainen vuosi-ilmoitusvelvollisuus ei koskisi Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan Suomessa rajoitetusti verovelvollisia asiakkaita.

Lainvalmistelun yhteydessä haastatelluille toimijoille esiteltiin alustavia versioita siitä, millainen vuosi-ilmoitusvelvollisuus olisi sisällöltään. Tämä piti sisällään myös teknisiä osioita ilmoitettavista tietueista ja laskentasäännöistä. Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen yritysten oli vaikea esittää tarkkoja arvioita kustannuksista, varsinkaan kun vuosi-ilmoituksen lopullisesta teknisestä sisällöstä ei ollut vielä tietoa. Haastatellut toimijat totesivat kuitenkin erillisen vuosi-ilmoituksen olevan mahdollista toteuttaa ja luovutusvoiton laskennassa tarvittavien tietojen olevan heidän hallussaan. Luovutusvoiton määrän laskemiseksi tarvittavan omaisuuden luovutusjärjestystä koskevan laskentasäännön, eli Suomessa niin sanotun First In, First Out -periaatteen (FIFO-periaate), toteuttamista pidettiin mahdollisena.

Ehdotettu lainsäädäntö aiheuttaa Suomeen raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille sellaisia hallinnollisia kustannuksia, mitä ei aiheudu heidän ulkomaisille kilpikumppaneilleen. Toisaalta velvollisuus, ja samalla myös mahdollisuus, ilmoittaa kryptovarakäyttäjien tapahtumat tarkemmalla tasolla, ja sen myötä luovutusvoiton ja tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot, voi johtaa suomalaisten kryptovarakäyttäjien halukkuuteen käyttää nimenomaan suomalaisia palveluntarjoajia. Merkittävä osa suomalaisista verovelvollisista käyttää arvopaperisijoituksiinsa nimenomaan suomalaisia toimijoita, vaikka heillä olisi mahdollista käyttää myös ulkomaisia toimijoita. Yhtenä syynä käyttää suomalaisia toimijoita on se, että verotettavan tulon laskentaan ja ilmoittamiseen liittyvät toimet tulevat hoidetuksi palveluntarjoajan toimesta. Ehdotettua lainsäädäntöä ei katsottaisi kilpailullisista näkökulmista syrjiväksi, sillä ulkomaisilla toimijoilla olisi yhtäläinen oikeus sijoittautua Suomeen ehdotettuja alueellisen liitynnän ehtoja soveltaen.

Säännökset DAC8:n finanssitilitietojen vaihtamista koskevien kohtien ja CRS:ään tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi

Esityksen sisältämillä ehdotuksilla olisi korkeintaan vähäisiä vaikutuksia nykyisille tiedonantovelvollisille eli raportoiville finanssilaitoksille. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että ehdotus ei sisällä raportoiville finanssilaitoksille lainkaan uutta velvoitekokonaisuutta. Siltä osin kuin esityksessä on kyse finanssitilitietojen ilmoittamiseen ja vaihtamiseen liittyvistä ehdotuksista, ne ovat pääasiallisesti jo voimassa olevien velvoitteiden täsmennyksiä ja vain vähäisessä määrin sisällöllisiä muutoksia. Velvollisuuden ilmoittaa raportoitavasta tilistä joitakin nykytilaan verrattuna uusia tietoja, kuten tieto tilin tyypistä sekä tieto siitä, onko tili aiempi tili vai uusi tili, ei arvioida aiheuttavan raportoiville finanssilaitoksille juurikaan lisää hallinnollista taakkaa, koska raportoivilla finanssilaitoksilla pitäisi jo voimassa olevan lainsäädännön velvoittamina olla nämä tiedot kerättynä ja hallussaan. Myöskään näiden uusien tietoelementtien ilmoittamisen osana vuosi-ilmoitusta ei arvioitaisi aiheuttavan raportoiville finanssilaitoksille vähäistä enempää kustannuksia. Mahdolliset lisäkustannukset aiheutuisivat finanssilaitosten tarpeesta tehdä tietojen raportointiin pieniä teknisiä muutoksia, jotka

mahdollistaisivat uusien tietojen ilmoittamisen Verohallinnolle osana jo käytössä olevaa vuosi-ilmoitusta.

Esityksen sisältämien ehdotusten vaikutuksia tiedonantovelvollisten finanssilaitosten määrään on vaikea arvioida. Voidaan kuitenkin pitää todennäköisenä, ettei määrässä tapahtuisi vähäistä suurempaa muutosta. On mahdollista, että finanssilitietojen ilmoittamisvelvollisuuden piiriin tulisi yksittäisiä uusia toimijoita finanssili- ja finanssilaitostyyppien sekä eräiden muiden käsitteiden määritelmiin ehdotettujen muutosten seurauksena. On kuitenkin otettava huomioon, että mahdolliset uudet tiedonantovelvolliset olisivat monilta osin myös tässä esityksessä ehdotetun kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuuden piirissä, johon sisältyy monelta osin samankaltaiset huolellisuusvelvoitteet. Kun otetaan lisäksi huomioon, että esityksessä ehdotetuilla säännöksillä pyritään välttämään samojen tietojen ilmoittamisvelvollisuus kahteen kertaan eri velvoitteen nojalla, ei ehdotetuilla muutoksilla finanssilitietojen tiedonantovelvollisuuteen katsottaisi olevan merkittävää erillistä hallinnollista taakkaa lisäävää vaikutusta mahdollisille uusille tiedonantovelvollisuuden piiriin tuleville finanssilaitoksille. Poikkeuksena tästä olisivat ne henkilöstörahastot, jotka tulisivat velvoitteiden piiriin ehdotetun lakimuutoksen seurauksena. Sijoitusyksikön voimassa olevaan määritelmään ehdotettu asiakkaan käsitteen täsmennys, josta säädettäisiin raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 4 §:n 3 momentissa, laajentaisi tiedonantovelvollisuuden koskemaan myös sellaisia yhteissijoitusvälineitä, jotka hallinnoivat varoja omalla henkilökunnalla. Tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluisi tämän vuoksi jatkossa myös sellaisia henkilöstörahastoja, joiden varoja ei hallinnoi toinen finanssilaitos. Tällaisten henkilöstörahastojen olisi jatkossa tutkittava ja tunnistettava omistajinaan olevat henkilöstörahastolain (934/2010) mukaiset jäsenet ja ilmoitettava heistä ehdotetun lain edellyttämät tiedot Verohallinnolle. Sääntelyn piiriin tuleville henkilöstörahastoille aiheutuisi huolellisuus- ja ilmoitusvelvoitteiden täyttämistä hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Esitykseen sisältyy siirtymäsäännös, joka sallii käsitellä ennen lakimuutoksen voimaantuloa ylläpidettyä finanssiliä aiempaan tilinä eikä sen osalta edellytettäisi uuden tilin huolellisuusmenettelyjä, jotka ovat aiemman tilin huolellisuusmenettelyjä kattavammat. Tiedonantovelvollisuus ei jatkossakaan koskisi niitä henkilöstörahastoja, jotka täyttäisivät vapautetun yhteissijoitusvälineen määritelmän edellytykset. Suomessa on yli 400 rekisteröityä henkilöstörahastoa. Siitä ei ole tietoa, kuinka monella näistä olisi raportoitavia henkilöitä jäseninään. Noin 70 henkilöstörahastoa on jo voimassa olevan lain nojalla antanut Verohallinnolle niin sanotun CRS/DAC2-vuosi-ilmoituksen.

4.2.3 Vaikutukset verovelvollisille

Säännökset DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemiseksi

Esitys ei sisällä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan palveluja käyttäviin kryptovarakäyttäjiin kohdistuvia välittömiä velvoitteita. Mahdollinen välillinen kryptovarakäyttäjiin kohdistuva vaikutus olisi seurausta Suomeen raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille ehdotettavista huolellisuusvelvoitteista, jotka velvoittaisivat Suomeen raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat keräämään kryptovarakäyttäjistään yksilöintitietoja.

Kryptovarakäyttäjiin sovellettaisiin jatkossakin voimassa olevia verosäännöksiä mukaan lukien tulon veronalaisuutta koskevat säännökset sekä ilmoitusvelvollisuussäännökset.

Säännökset kryptovarojen luovutusvoittolaskennan vuosi-ilmoitusvelvollisuudesta

Esitys ei sisällä tältäkään osin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan palveluja käyttäviin kryptovarakäyttäjiin kohdistuvia välittömiä velvoitteita. Mahdollinen välillinen kryptovarakäyttäjiin kohdistuva vaikutus olisi seurausta Suomeen raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille ehdotettavista luovutusvoiton ja tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisten tietojen ilmoittamisesta Verohallinnolle. Tämä sivullisen tietojen ilmoittamisvelvollisuus voisi ilmetä verovelvollisen verotuksessa esimerkiksi niin, että hänen esitetyille veroilmoitukselleen olisi täytetty ennakolta kryptovarojen luovutusvoittoverotukseen ja muihin tuloihin liittyviä tietoja. Verovelvollisen olisi tästä huolimatta verotusmenettelylain 7 §:n 3 momentin mukaisesti tarkistettava esitetyssä veroilmoituksessa olevat tiedot. Jos tiedoissa olisi puutteita tai virheitä, verovelvollisen olisi annettava veroilmoitus ilmoittamalla puuttuvat ja korjatut tiedot Verohallinnolle.

Kryptovarakäyttäjiin sovellettaisiin muilta osin jatkossakin voimassa olevia verosäännöksiä mukaan lukien tulon veronalaisuutta koskevat säännökset sekä ilmoitusvelvollisuussäännökset. Ehdotetun lainsäädännön arvioidaan kokonaisuutena helpottavan verovelvollisten kryptovaroihin liittyvän luovutusvoiton ja tappion tai muiden tulojen laskentaa, ja parantavan merkittävästi tietojen oma-aloitteiseen ilmoittamiseen matalaa tasoa. Siltä osin kuin verovelvollinen käyttää vain ja ainoastaan yhtä Suomeen raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa kryptovarojen ostamiseen, myymiseen ja vaihtamiseen, tulevat luovutusvoittoverotuksen laskentaan ja tietojen ilmoittamiseen liittyvät velvoitteet hoidetuksi parhaimmassa tilanteessa ilman verovelvollisen myötävaikutusta. Kyseinen tapa järjestää verovelvoitteiden hoito on erittäin verovelvollismyönteinen, ja se voi vähentää verovelvollislähtöisiä puutteita kryptovaroihin liittyvien tulojen ilmoittamisessa. Puutteet ilmenevät yleisimmin verotettavan tulon määrän laskennassa ja tulojen ilmoittamatta jättämisessä.

Siltä osin kuin verovelvollinen siirtää kryptovaroja käyttämänsä suomalaiseseen raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan tai sieltä pois, ei kyseisellä raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla välttämättä ole ilman verovelvollisen myötävaikutusta kryptovarojen hankintaan liittyviä tietoja. Ehdotetussa säännöksessä raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle jätettäisiin harkintansa mukaan mahdollisuus selvittää kryptovarakäyttäjältään kryptovarojen hankintaan liittyviä tietoja, kuten hankinta-aikaa tai hankintahintaa. Riippuen tiedonantovelvollisen valitsemasta toimintavasta, voisi kryptovarakäyttäjällä eli verovelvollisella olla mahdollisuus ilmoittaa kryptovarojen hankintaan liittyviä tietoja. Jos verovelvollinen antaisi tietoja raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle, hankintaan liittyvät tiedot tulisivat palveluntarjoajan tekemän vuosi-ilmoituksen kautta Verohallinnon tietoon. Vaikka verovelvollinen ei antaisi hankintaan liittyviä tietoja tai palveluntarjoaja ei mahdollistaisi niiden antamista, saisi Verohallinto joka tapauksessa tapahtumakohtaiset tiedot luovutustapahtumista ja niihin liittyvistä luovutushinnoista. Verovelvollinen voisi kuitenkin edelleen myös näissä tilanteissa Verohallinnolle hankintahinnan selvittämällä vähentää todellisen hankintamenon.

Säännökset DAC8:n finanssitilitietojen vaihtamista koskevien kohtien ja CRS:ään tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi

Esitys ei sisällä raportoivan finanssilaitoksen tilinhaltijaan kohdistuvia välittömiä velvoitteita. Välillinen tilinhaltijoihin kohdistuva vaikutus on jo voimassa olevan lainsäädännönkin myötä seurausta raportoivien finanssilaitosten huolellisuusvelvoitteista, jotka velvoittavat Verohallinnolle tietoja ilmoittavat finanssilaitokset keräämään tilinhaltijoistaan ja niiden

kontrolloivista henkilöistä yksilöintitietoja. Ehdotetuilla muutoksilla ei arvioitaisi olevan uusia vaikutuksia verovelvollisille.

4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Säännökset DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemiseksi

Verohallinto keräisi raportoilta kryptovarapalvelun tarjoajilta direktiivin ja raportointikehyksen edellyttämät kryptovarojen vaihto- ja siirtotapahtumia koskevat tiedot Suomen verotusta ja tietojenvaihtoa varten vuosittain. Verohallinto lähettäisi tietoja toisiin jäsenvaltioihin ja toisille hyväksytyille lainkäyttöalueille. Verohallinto myös ottaisi vastaan tietoja toisista jäsenvaltioista ja toisilta hyväksytyiltä lainkäyttöalueilta. Verohallinnon velvollisuutena on myös neuvoa, ohjata ja valvoa sivullisilmoittajia. Raportoitujen kryptovarapalvelun tarjoajien palveluissa tapahtuvia osto-, myynti-, vaihto- ja siirtotapahtumia koskeva tietojenvaihto tapahtuisi direktiivin osalta komission keskusrekisteriä hyödyntäen ja hyväksyttyjen lainkäyttöalueiden osalta toimivaltaiten viranomaisten välillä. Verohallinto on toimivaltainen viranomaisen ehdotetun lainsäädännön edellyttämän toteutuksen ja tietojenvaihdon osalta.

Ehdotetuilla lakimuutoksilla olisi Verohallinnolta tämän esityksen laatimisen yhteydessä saadun arvion mukaan vaikutuksia Verohallinnon kansalliseen tietojenkeruuseen ja kansainväliseen tietojenvaihtoon liittyviin tehtäviin. Lakimuutos edellyttäisi Verohallinnon arvion mukaan henkilöstöltä lisää osaamista, tietojärjestelmämuutoksia sekä mahdollisesti uusien toiminnallisuuksien rakentamista. Lisäksi muutos edellyttäisi resursseja kansainvälisten tietovirtojen tekniseen hallintaan ja saapuvien tietojen analysointiin ja hyödyntämiseen. Lisää resursseja tarvittaisiin myös valvontaan ja valikointisääntöjen laatimiseen. Toisaalta käytettävissä olevan tietomäärän lisääntyminen voisi helpottaa ja tehostaa valvontatehtäviä. Verohallinto arvioi ehdotettavien lakimuutosten aiheuttavan Verohallinnolle vuosina 2024–2026 yhteensä noin 1 626 000 euron lisäkustannukset, jotka koostuisivat tietojärjestelmämuutoksista sekä muusta ulkopuolisen henkilöstön käyttämisestä. Käyttöönnotosta johtuvien investointimenojen lisäksi Verohallinto arvioi jatkuvan toiminnan vuosittaisiksi menoiksi 780 000 euroa sisältäen 9 henkilötyövuoden lisäkustannukset.

Ehdotetulla lainsäädännöllä olisi Verohallinnolta tämän esityksen laatimisen yhteydessä saadun arvion mukaan merkittäviä kryptovaroihin liittyvää verovajetta pienentäviä vaikutuksia. Verohallinto on arvioinut jaksossa 3.2.2 tarkemmin kuvatun vuosittaisen 20–50 miljoonan euron verovajeen kaventuvan ennaltaehkäisevän vaikutuksen ja konkreettisten valvontatoimien johdosta vuositasolla noin 10–25 miljoonaa euroa. Näin ollen jo pelkästään DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemiseksi ehdotettavat säännökset vaikuttaisivat kryptovarojen verovajeen määrään sitä merkittävästi alentavasti.

Säännökset kryptovarojen luovutusvoittolaskennan vuosi-ilmoitusvelvollisuudesta

Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen toimijoiden kertoman mukaisesti keskimäärin noin 30 prosenttia heidän kryptovarakäyttäjistään toteuttaa vuoden aikana sellaisia tapahtumia, jotka realisoivat kryptovarojen luovutusvoiton verotuksen. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 yhteensä 1,94 miljoonaa suomalaista omisti pörssiosakkeita tai sijoitusrahastoja. Verrattaessa Verohallinnolta arvopapereiden vuosi-ilmoittamisesta vuosilta 2023–2024 saatuja tietoja Tilastokeskuksen tilastoon, päädytään samaan, noin 30 prosentin osuuteen arvopapereita vuoden aikana realisoineisiin suomalaisiin verovelvollisiin. Näin ollen kotimaisilta kryptovarapalvelun tarjoajilta saataisiin todennäköisesti noin 70 000:tta suomalaista

luonnollista henkilöä koskevaa tietoa vuosittain (arvio kryptovaroja omistavien määrästä 450 000 x suomalaisten palveluntarjoajien markkinaosuus 52 % x vuoden aikana kryptovaroja realisoivien osuus 30 %).

Lainvalmistelun yhteydessä haastatelluille toimijoille esiteltiin pykäläluonnos esimerkkeineen luovutusvoiton ja tappion laskemiseksi tarpeellisista tiedoista kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista siltä osin kuin nämä tiedot ovat raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla. Toimijoita pyydettiin tekemään haastattelua varten arvio siitä, kuinka monen asiakkaan osalta luovutusvoittoverotukseen liittyvä laskenta olisi mahdollista toteuttaa täysimääräisesti niin, että palveluntarjoajalla olisi käytettävissään kaikki tarpeelliset tiedot laskennan toteuttamiseksi. Prosenttiluku vaihteli haastateltavien kesken, mutta keskiarvo oli noin 60 prosenttia. Yksi toimijoista kertoi, että he kykenisivät laskemaan jopa 90 prosentille luovutustapahtumia tekevästä asiakkaistaan luovutusvoiton- ja tappion sellaisenaan. Prosenttiosuuden vaihtelu perustui siihen, millainen liiketoimintamalli toimijalla oli. Sellainen toimija, joka toimii nykyisten sijoituspalveluyritysten toimintalogiikan mukaisesti, pystyy laskemaan suhteellisesti suuremmalle osalle asiakkaistaan luovutusvoiton ja -tappion määrän. Vastaavasti sellainen toimija, joka mahdollistaa laajasti kryptovarojen siirtojen toteuttamisen, ei kykene laskemaan verotettavan tulon määrää suhteellisesti yhtä isossa osassa tapauksista.

Verohallinnolta arvopapereiden vuosi-ilmoittamisesta vuosilta 2023–2024 saatujen tietojen mukaan noin 69 prosentilla henkilöasiakkaista arvopapereiden luovutukseen liittyvät hankintatiedot ovat sijoituspalveluyrityksen itsensä tuottamaa tietoa. Vastaavasti noin 31 prosentilla henkilöasiakkaista arvopapereiden luovutukseen liittyvät hankintatiedot ovat joko henkilöasiakkaan itsensä tuottamaa tietoa tai jotain muuta tietoa. Verohallinnolta arvopapereiden vuosi-ilmoittamisesta vuosilta 2023–2024 saatujen tietojen mukaan ilmoitusriveittäin laskettuna noin 77 prosentilla henkilöasiakkaista arvopapereiden luovutukseen liittyvät hankintatiedot ovat sijoituspalveluyrityksen itsensä tuottamaa tietoa. Vastaavasti noin 23 prosentilla henkilöasiakkaista arvopapereiden luovutukseen liittyvät hankintatiedot ovat joko henkilöasiakkaan itsensä tuottamaa tietoa tai jotain muuta tietoa.

Lainvalmistelun yhteydessä tehtyjen haastattelujen perusteella on arvioitavissa, että ehdotettu kryptovarojen luovutusvoittolaskennan vuosi-ilmoitusvelvollisuus on mahdollista toteuttaa kohtuullisella hallinnollisen taakan lisääntymisellä ja suhteellisen vähäisillä kustannuksilla. Vastaavasti on todennäköistä, että kansallisella laajennuksella on mahdollista vähentää merkittävästi sekä Verohallinnon että verovelvollisten hallinnollista taakkaa. Arvopapereissa noin 69 prosentilla henkilöasiakkaista arvopapereiden luovutukseen liittyvät hankintatiedot ovat sijoituspalveluyrityksen itsensä tuottamaa tietoa. Haastattelujen perusteella vastaava luku kryptovaroissa olisi noin 60 prosenttia. On todennäköistä, että kyseinen luku tulee tulevaisuudessa jonkin verran kasvamaan, kun suomalaisille raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille tarjoutuu mahdollisuus mainostaa Verohallinnolle automaattisesti ilmoitettavia tietoja yhtenä osana palvelupakettiaan. Näiden tietojen perusteella merkittävä osa luovutusvoiton verotuksesta olisi mahdollista automatisoida ja siirtää verotettavan tulon laskentaan liittyvää kokonaisuutta verovelvollisilta itseltään tiedonantovelvollisille.

Ehdotetut säännökset myös vähentäisivät merkittävästi verovelvollisten verotettavan tulon laskentaan liittyvää työmäärää. Arvopapereissa ilmoitusriveittäin laskettuna noin 77 prosentilla henkilöasiakkaista arvopapereiden luovutukseen liittyvät hankintatiedot ovat sijoituspalveluyrityksen itsensä tuottamaa tietoa. Verohallinnon tietojen mukaan kyse on miljoonista riveistä yksittäisiä tapahtumia, joissa yhtä henkilöasiakasta koskien on keskimäärin noin 40 ilmoitusriviä. Haastatteluissa kysyttiin myös kryptovarapalvelun tarjoajien asiakkaiden tekemien tapahtumien lukumäärää vuoden sisällä. Asiakkaat tekivät osto- ja myyntitapahtumia keskimäärin noin 15 kappaletta vuodessa. Tapahtumien lukumäärät vaihtelivat asiakkaasta

toiseen yhdestä tapahtumasta aina muutamaan tuhanteen. Aiemmin tässä jaksossa tehdyn, vuoden 2025 lukuihin perustuvan, laskelman mukaan kotimaisilta palveluntarjoajilta saataisiin noin 70 000:tta suomalaista luonnollista henkilöä koskevaa tietoa vuosittain. Jos näistä verovelvollisista 60 prosentin luovutusvoittoverotukseen liittyvä laskenta olisi mahdollista toteuttaa raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan toimesta, koskisi tämä 42 000:tta luonnollista henkilöä. Edelleen luovutusvoittoverotukseen liittyvää laskenta tulisi tehtyä tiedonantovelvollisen toimesta noin 630 000 tapahtuman verran (42 000 verovelvollista x 15 tapahtumaa). Tällä olisi mahdollista saavuttaa merkittäviä hyötyjä ja parantaa verovelvollisten asiakaskokemusta huomattavasti.

Verohallinto keräisi tältä osin edellä mainittujen tietojen lisäksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien palveluissa tapahtuvasta kryptovarojen osto-, myynti-, vaihtotapahtumista Suomen verotusta varten luovutusvoiton ja tappion laskemiseksi tarvittavat tiedot vuosittain Suomeen raportoivilta kryptovarapalvelun tarjoajilta. Kyseisille sivullisilmoittajille asetettavassa lisävelvoitteessa pyrittäisiin noudattamaan ja hyödyntämään mahdollisimman paljon direktiivin toteuttamisessa vaadittavia tietoja. Verohallinnolle ja tiedonantovelvollisille aiheutuvien kustannusten minimoimiseksi nyt kyseessä olevat tiedot tulitaisiin todennäköisesti ilmoittamaan samassa teknisessä muodossa kuin direktiivinkin edellyttämät tiedot. Vastaavaa noudatettaisiin todennäköisesti myös kryptovarakäyttäjistä huolellisuusmenettelyjen myötä kerättävien tietojen ilmoittamisen osalta.

Ehdotetulla lakimuutoksella olisi tämän lisävelvoitteen huomioiden Verohallinnolta tämän esityksen laatimisen yhteydessä saadun arvion mukaan vaikutuksia varsinkin Verohallinnon kansalliseen tietojenkeruuseen ja tietojen hyödyntämiseen liittyviin tehtäviin. Lakimuutos edellyttäisi Verohallinnon arvion mukaan henkilöstöltä vielä enemmän osaamista, tietojärjestelmämuutoksia sekä mahdollisesti uusien toiminnallisuuksien rakentamista. Lisäksi muutos edellyttäisi resursseja varsinkin säännönmukaisen verotuksen valvontaan, tietojen hyödyntämiseen ja valikointisääntöjen laatimiseen. Toisaalta käytettävissä olevan tietomäärän lisääntyminen ja tarkentuminen voisi helpottaa ja tehostaa valvontatehtäviä. Verohallinto arvioi ehdotettavien lakimuutosten aiheuttavan Verohallinnolle vuosina 2024–2026 yhteensä noin 3 376 000 euron lisäkustannukset, jotka koostuisivat tietojärjestelmämuutoksista sekä muusta ulkopuolisen henkilöstön käyttämisestä. Käyttöönnotosta johtuvien investointimenojen lisäksi Verohallinto arvioi jatkuvan toiminnan vuosittaisiksi menoiksi 780 000 euroa sisältäen 9 henkilötyövuoden lisäkustannukset. Verohallinnon kansallisen laajennuksen toteuttamiseksi tarvitsemat investointimenot (1,75 milj. euroa) myönnettiin Verohallinnolle hallituksen esityksessä vuoden 2025 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 58/2025 vp).

Ehdotetulla, yksinomaan kansallisiin syihin perustuvalla, lainsäädännöllä olisi yhdessä DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemisen kanssa Verohallinnolta tämän esityksen laatimisen yhteydessä saadun arvion mukaan erittäin merkittäviä kryptovaroihin liittyvää verovajetta pienentäviä vaikutuksia. Verohallinto on arvioinut jaksossa 3.2.2 tarkemmin kuvatun vuosittaisen 20–50 miljoonan euron verovajeen kaventuvan laajempaan tiedonantovelvollisuuteen päädyttäessä ennaltaehkäisevän vaikutuksen, konkreettisten valvontatoimien ja luovutusvoittoverotuksen automatisoinnin johdosta vuositason 15–37,5 miljoonaa euroa.

Verovajeen erittäin merkittävän pienenemisen lisäksi ehdotettava lainsäädäntö tulisi Verohallinnon arvion mukaan muuttamaan kryptovaroihin liittyvää suhtautumista verovelvollismyönteisemmäksi verotettavan tulon laskentaan liittyvien velvoitteiden siirtyessä osaltaan heidän käyttämiensä palveluntarjoajien tekemäksi. Ehdotus myös siirtäisi verovelvollisten veroilmoitusten oikeellisuuden arviointiin ja valvontaan liittyviä toimenpiteitä yksittäisiin verovelvollisiin kohdistuvista valvontatoimenpiteistä enemmän sivullisilmoittajien

toiminnan valvontaan. Tällä voisi olla merkittäviä Verohallinnon resursseja säästäviä vaikutuksia.

Ehdotetun säännöksen perusteella Verohallinto tulisi saamaan tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa tietoa suomalaisten verovelvollisten kryptovaroihin liittyvästä kaupankäynnistä. Koska Verohallinnolla on muutenkin velvollisuus käyttää saatuja tietoja tehokkaasti, mahdollistaisi ehdotettava lisäsääntely tietojen tehokkaamman käytön ja Verohallinnon valvontaresurssien kohdistamisen sellaisiin tapauksiin, missä sille on eniten tarvetta. Verohallinto voisi käyttää resurssejaan esimerkiksi sellaisen verovelvollisen tapahtumien selvittämiseen, joka käyttää laajamittaisesti muita kuin suomalaisia kryptovarapalvelun tarjoajia tai täysin hajautettuja vaihtopalveluja. Tämä resurssi voisi vapautua sellaisista tapauksista, joihin muuten jouduttaisiin käyttämään aikaa, kun raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei ilmoittaisi luovutusvoiton ja -tappion laskemiseksi tarvittavia tietoja. On kuitenkin huomattava, että ehdotettu sääntely voisi aiheuttaa merkittävästi lisää työtä Verohallinnolle verovelvollisten raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle ilmoittamien kryptovarajien hankintaan liittyvien tietojen vuoksi, kun Verohallinnon olisi arvioitava hankintatiedon oikeellisuus. Toisaalta Verohallinnon olisi käsiteltävä saatuja luovutusvoiton laskentaan liittyviä tietoja joka tapauksessa, riippumatta siitä olisiko hankintaan liittyviä tietoja käytettävissä vai ei.

Säännökset DAC8:n finanssilitietojen vaihtamista koskevien kohtien ja CRS:ään tehtyjen muutosten täytäntöönpanemiseksi

Verohallinto on vuodesta 2017 lähtien kerännyt suomalaisilta raportoivilta finanssilaitoksilta vuosittain tietoja niiden ylläpitämistä tileistä siltä osin kuin tiliin liittyy sellainen tilinhaltija tai kontrolloiva henkilö, joka on verovelvollinen muualla kuin Suomessa. Tietoja kerätään DAC2:n ja CRS:n mukaista tietojenvaihtoa varten. Verohallinto antaa osana sille säädettyä toimintavelvoitetta neuvontaa ja ohjausta sekä suorittaa finanssilaitoksiin kohdistettua valvontaa. Ehdotetut muutokset pääasiallisesti parantaisivat raportoivien finanssilaitosten Verohallinnolle ilmoittamien tietojen täsmällisyyttä ja yksityiskohtaisuutta tietojen sisältäessä jatkossa tiliä ja tilinhaltijoita sekä tiliin liittyviä kontrolloivia henkilöitä tarkemmin yksilöiviä tietoja. Tämän arvioitaisiin tehostavan ja parantavan Verohallinnon edellytyksiä valvoa sitä, että raportoivat finanssilaitokset täyttävät niille laissa asetetut velvoitteet ja tämän myötä nykyistä paremmin varmistavan, että Verohallinto Suomen toimivaltaisena viranomaisena lähettää sopimuskumppaneilleen kattavat ja oikeasisältöiset tiedot.

Verohallinto on jo voimassa olevan lainsäädännön sille asettamien velvoitteiden täyttämiseksi kehittänyt kansallisen tietojenkeruun ja kansainvälisen tietojenvaihdon tietojärjestelmät sekä varannut henkilöstö- ja muut tarvittavat resurssit muun muassa kansainvälisten tietovirtojen tekniseen hallintaan, saapuvien tietojen analysointiin ja hyödyntämiseen, valvontaan ja asiakasohjaukseen. Finanssilitietojen ilmoittamiseen ja vaihtamiseen liittyvä Verohallinnon toiminta on kokonaisuudessaan vakiintunutta ja vuosien kokemukseen perustuvaa. Ottaen huomioon, että esityksessä ehdotetut muutokset olisivat sisällöllisesti vähäisiä voimassa olevaan tilanteeseen, ehdotuksesta ei arvioitaisi aiheutuvan Verohallinnolle tältä osin merkittäviä lisäkustannuksia. Kustannuksia arvioitaisiin aiheutuvan lähinnä vähäisistä muutoksista tietojärjestelmiin. Ehdotetut muutokset olisi otettava huomioon myös ohjeistuksessa, jonka Verohallinnon arvioitaisiin pystyvän toteuttamaan olemassa olevin resurssein.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Suomen on pantava täytäntöön DAC8, joka ei jätä jäsenvaltioille kansallista liikkumavaraa raportoitavilta kryptovarapalvelun tarjoajilta vähintään edellytettävien huolellisuus-, raportointi- ja rekisteröintivelvoitteiden osalta. Direktiivi on asiasisällöltään ja käsitteistöltään varsin laaja kokonaisuus ja sen täytäntöönpano edellyttää lukuisia säännöksiä. Blankettimuotoisen täytäntöönpanosäännöksen mukaan direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset olisivat Suomessa lakina noudatettavina, jollei täytäntöönpanosäännöksestä muuta johdu. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi verotusmenettelylakiin sekä raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettuun lakiin direktiivin velvoitteiden täytäntöönpanon ja soveltamisen kannalta tarpeelliset asiasisällölliset säännökset. Viimeksi mainittu ehdotettu laki sisältäisi kattavasti säännökset raportoitavista liiketoimista, niiden ilmoittamisesta sekä menettelyistä, koska näin laajan säännöskokonaisuuden paneminen täytäntöön joko blankettimuotoisena täytäntöönpanosäännöksenä tai sisällyttäminen verotusmenettelylakiin ei olisi tarkoituksenmukaista.

Suomi on sitoutunut panemaan täytäntöön CARF:n ja vaihtamaan tietoa muiden lainkäyttöalueiden kanssa. Ulottaessaan tietojenvaihtoon liittyvän yhteistyön muihin hyväksytyihin lainkäyttöalueisiin, tulisi Suomi saamaan myös kyseisten hyväksytyjen lainkäyttöalueiden raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien suomalaisten käyttäjien tiedot. Tällä olisi merkittävä Verohallinnon tiedonsaantia parantava vaikutus, sillä arviolta noin 40 prosenttia suomalaisista kryptovaroja omistavista verovelvollista käyttää jotain ulkomaista palveluntarjoajaa. Vaikka osa näistä toimijoista olisi raportointivelvollisia nimenomaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa, ja Suomi saisi näin ollen tietoa, jäisi Verohallinnolta silti saamatta merkittävä määrä veroriskien hallinnassa ja verotuksessa tarpeen olevaa tietoa. OECD:n yhteydessä toimiva GF valvoo sitä, että CARF:n kattavuus on mahdollisimman laaja. Kaikkien raportointikehyksen näkökulmasta oleellisten lainkäyttöalueiden olisi pantava CARF täytäntöön. Suomi on oleellinen lainkäyttöalue, koska tänne on sijoittautunut kryptovarapalvelun tarjoajia. Näin ollen Suomen ei olisi käytännössä mahdollista jättää CARF:ia panematta täytäntöön.

Kansallinen laajennus luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisista tiedoista olisi mahdollista jättää esityksen ulkopuolelle. Tästä seuraisi kuitenkin se, että tämän esityksen jaksossa 4 kuvatut hyödyt niin verovelvollisille, raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille kuin Verohallinnolle jäisivät saavuttamatta. Tämä ei tukisi sitä sivullisen tiedonantovelvollisuuteen liittyvän polun seuraamista, mihin Suomessa on totuttu. Verohallinnon strategisena painopistealueena ovat muun muassa vaivaton veroasioiden hoito ja turvatut verotulot. Sivullisen tiedonantovelvollisuus tarjoaa työkalut näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarkoituksenmukaisimmalla tavalla suhteellisuusperiaatte huomioon ottaen. Lainvalmistelun yhteydessä haastatellut toimijat ovat olleet avoimen kiinnostuneita kansallisesta laajennuksesta, ja nähneet sen heidän liiketoimintaansa vahvistavana elementtinä. Verohallinnon arvion mukaan verovaje pienenesi merkittävästi siihen verrattuna että tietoja saataisiin yhteenlaskettuina vuosisummina. Yhtenä merkittävimmistä syistä tähän olisi se, että resursseja voitaisiin kohdistaa enemmän verovalvontaan. Kansallisesta laajennuksesta Verohallinnolle syntyvien kustannusten määrä olisi myös vähäinen verrattuna arvioon verovajeen kaventumisesta, eikä laajennusta olisi myös tästäkään syystä perusteltua jättää ottamatta huomioon ehdotetussa laissa.

Virka-apudirektiivin edelleen kehittämiseksi säädettyjen, muita kuin nimenomaisesti kryptovarojen tiedonantovelvollisuutta koskevien, säännösten osalta jäsenvaltioiden on tarvittavin lainsäädäntömuutoksin varmistettava direktiivin edellyttämien menettelyjen toteutuminen. Direktiivin säännökset ovat sellaisia, etteivät ne jätä jäsenvaltioille sisällöllistä liikkumavaraa.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden ja lainkäyttöalueiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

OECD julkaisi kesäkuussa 2023 kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvoitteita koskevan yhteisen raportointikehyksen ja päivityksen finanssilititietoja koskevaan yhteiseen tietojenvaihtostandardiin. DAC8 perustuu kyseisiin OECD:n julkaisuihin, ja Euroopan komissio sekä useat jäsenvaltiot ovat olleet mukana kehittämässä sekä raportointikehystä että tietojenvaihtostandardin päivitystä. Tämän vuoksi direktiivi on joitakin yksityiskohtia lukuun ottamatta saman sisältöinen OECD:n julkaisujen kanssa. OECD on myös laatinut raportointikehyksen mukaisten tietojen automaattiseen vaihtoon toimivaltaisten viranomaisten monenvälisen sopimuksen. Kaikki jäsenvaltiot ovat joko sitoutuneet panemaan täytäntöön CARF:n tai allekirjoittaneet sen. Näin ollen jäsenvaltiot tulevat vaihtamaan tietoa hyväksytyjen lainkäyttöalueiden kanssa. Jäsenvaltioiden on annettava DAC8:n edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämän vuoksi direktiivin kansallinen täytäntöönpano on parhaillaan vireillä eri jäsenvaltioissa ja esimerkiksi mahdollisista direktiivin sisältöä ja soveltamisalaa laajemmista kansallisista toteutuksista on ollut tätä esitystä valmisteltaessa vain vähän tietoa.

Tanskan veroasioista vastaava ministeriö (Skatteministeriet) julkaisi marraskuussa 2024 luonnoksen ehdotukseksi implementoida DAC8 ja CARF. Ehdotus jättää Tanskan veroasioista vastaavalle ministeriölle toimivallan antaa tarkempia määräyksiä esimerkiksi huolellisuusmenettelyistä. Tämän vuoksi Tanskan lainsäädännön lopullisesta sisällöstä ja laajuudesta ei ole vielä saatavilla tarkempaa tietoa. Ehdotuksen mukainen laki hyväksyttiin 29.5.2025. Ruotsin finanssiministeriö julkaisi joulukuussa 2024 ehdotuksen DAC8:n ja CARF:n täytäntöönpanemista koskevaksi lainsäädännöksi. Tanskan ehdotusluonnoksesta poiketen se sisältää direktiivin täytäntöön panemiseksi yksityiskohtaiset säännökset perusteluineen. Ehdotus vastaa direktiivin sisältöä eikä se sisällä merkittäviä kansallisia laajennuksia.

Koska direktiiviin ei käytännössä sisälly raportoivilta kryptovarapalvelun tarjoajilta vähintään edellytettävien huolellisuus-, raportointi- ja rekisteröintivelvoitteiden täytäntöönpanon osalta kansallista liikkumavaraa, voidaan kansallisen täytäntöönpanon olettaa näiltä osin olevan jäsenvaltioissa varsin samankaltainen. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä tehdä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien velvoitteisiin laajennuksia kansallisista syistä. Joissakin jäsenvaltioissa, kuten Espanjassa, on voinut olla jo olemassa kryptovaroihin liittyvä kansallinen tiedonantovelvollisuus, jonka yhteensovittamisessa direktiiviin voi ilmetä haasteita. Tämän lisäksi täytäntöönpanon käytännön toteuttamista koskevissa säännöksissä ja erityisesti hallinnollisissa menettelyissä voi sitä vastoin olla eroja jäsenvaltioiden välillä kunkin jäsenvaltion valitessa kansallisista lähtökohdistaan asianmukaisimman vaihtoehdon. Direktiivi sisältää kuitenkin myös menettelyllisiä säännöksiä, jotka jäsenvaltioiden on otettava huomioon ja jotka rajoittavat jäsenvaltioiden mahdollisuuksia tehdä toisista jäsenvaltioista merkittävästi poikkeavia säännöksiä.

Norjan finanssiministeriö julkaisi marraskuussa 2024 ehdotuksen CARF:n täytäntöönpanemista koskevaksi lainsäädännöksi. Ehdotus vastaa CARF:ia sisältäen kuitenkin Norjan kansallista varallisuusverotusta tukevan velvollisuuden ilmoittaa kryptovarakäyttäjien norjalaisissa

raportoivissa kryptovarapalvelun tarjoajissa säilytyksessä olevien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen arvot 1.1. Laki hyväksyttiin 20.6.2025.

Iso-Britannian hallitus järjesti lokakuussa 2024 julkisen kuulemisen CARF:n täytäntöönpanemiseksi. Kuulemisen kohteena olleessa konsultaatioasiakirjassa ehdotetaan Iso-Britanniassa otettavan käyttöön raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia koskevat säännöt, joiden sisältö vastaisi CARF:ia. Säännöt sisältävät sekä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan rekisteröitymisvelvollisuuden, sillä Iso-Britanniassa ei sovelleta EU:n kryptovaramarkkina-asetusta, että muun muassa laiminlyöntimaksun itse annetun todistuksen antajalle sellaisia tilanteita varten, että itse annettua todistusta ei anneta. Säännöt ehdotetaan tulevan voimaan aikaisintaan vuoden 2026 alussa.

6 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta annettiin lausuntokierroksella 13 lausuntoa. Lausunnon antoivat Coinmotion Oy, Finanssivalvonta, Finnwatch ry, Keskuskauppakamari, Mandatum Life Palvelut Oy, oikeusministeriö, Suomen Asianajajat, Suomen henkilöstörahastot ry, Suomen Pankki, työ- ja elinkeinoministeriön yhteistoiminta-asiamies, Verohallinto sekä professorit Juha Lindgren ja Pekka Nykänen.

Lausunnonantajat pitivät esitykseen sisältyvien lakiehdotusten tavoitteita sekä sisältöä yleisesti kannatettavina ja perusteltuina. Joissakin lausunnoissa tuotiin esille ehdotetun sääntelyn direktiivipohjaisuudesta johtuva teknisluonteisuus ja käsitteistön monimutkaisuus, minkä vuoksi pidettiin tärkeänä kiinnittää täytäntöönpanossa huomiota ehdotetuissa laeissa käytettävien käsitteiden riittävän tarkkaan määrittelyyn sekä riittävän yksityiskohtaisen ja aikaisen ohjeistuksen saamiseen Verohallinnolta.

Suomen Asianajajat ja professori Pekka Nykänen ovat esittäneet lausunnoissaan huomioita verotusmenettelylain ehdotettuun 28 a §:ään (tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertäminen). Pykälää pidettiin osin epäselvänä ja epätasällisena, minkä vuoksi sen sanamuotoa olisi selkiytettävä ja perusteltuja vahvistettava. Ehdotettua 28 a §:ää on muutettu lausuntokierroksen jälkeen selkiyttämällä sen rakennetta ja täsmentämällä sanamuotoja.

Suomen Asianajajat on todennut verotusmenettelylain ehdotetun 28 a §:n osalta lisäksi, ettei esitysluonnoksessa oteta kantaa ehdotetun pykälän suhteesta rikosoikeudessa sovellettavaan itsekriminointisuojaan, joka voisi Suomen Asianajajien mukaan ajankohtaistua pykälän säätämisen myötä, jos sen tarkoittama järjestely ja tiedonantovelvollisen osallisuus siihen myös täyttäisi rikoksen tunnusmerkkejä. Suomen Asianajajien esittämään huomioon on todettava, että verotusmenettelylain 3 luvun mukaiset tiedonantovelvolliset ovat pääasiallisesti oikeushenkilöitä, joiden on ilmoitettava Verohallinnolle sivullista koskevia tietoja. Tietoja ei ilmoiteta tiedonantovelvollisen oman verotuksen toimittamista varten. Oikeushenkilöiden itsekriminointisuoja on katsottu hallinnollisten sanktioiden sääntelyperiaatteita koskevassa mietinnössä voivan poiketa siitä, mitä se on yksityishenkilöiden kohdalla (Oikeusministeriö, Mietintöjä ja lausuntoja 52:2018 s. 35). Luonnollisen henkilön verotusmenettelylain 3 luvun nojalla antamia sivullista koskevia ilmoituksia hyödynnetään kyseisen sivullisen verotuksessa, eikä tietojen ilmoittamatta jättäminen voisi sellaisenaan johtaa rikosprosessiin. Sivullisen olisi nykyiseen tapaan jatkossakin itse ilmoitettava verotuksensa toimittamista varten tarvittavat tiedot omalla veroilmoituksellaan. Ehdotettu 28 a § liittyy sivullisen tiedonantovelvollisuuteen. Siinä säädettäisiin menettelystä, miten tiedot on ilmoitettava tilanteessa, jossa raportointia on pyritty kiertämään. Tiedonantovelvollisen ei edellytettäisi pykälän perusteella ilmoittavan sellaisia tietoja, joihin voisi soveltua itsekriminointisuoja koskeva sääntely. Pykälän soveltaminen ei johtaisi verojen määräämiseen tiedonantovelvolliselle, vaan mahdollinen

seuraamus tietojen ilmoittamisen laiminlyönnistä olisi verotusmenettelylain 22 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu vastaavalla tavalla kuin muiden 3 luvun mukaisten velvoitteiden laiminlyönnistä. Lisäksi on otettava huomioon, että laiminlyöntimaksusäännös antaa seuraamuksen määrääjälle oikeuden, mutta ei aseta sille velvollisuutta, laiminlyöntimaksun määräämiseen. Säännös täten jo lähtökohtaisesti mahdollistaa itsekriminointisuojaan huomioon ottamisen. Suomen Asianajajien lausunnossaan esille nostaman kysymyksen itsekriminointisuojaan katsottaisiin liittyvän lähinnä tilanteisiin, joissa tiedonantovelvollinen olisi luonnollinen henkilö, joka auttaisi avunantajana veropetoksen tai muun rikoksen tekemisessä sellaista sivullista, jonka raportoinnin kiertojärjestelyssä tiedonantovelvollinen olisi itse ollut aktiivisessa roolissa.

Suomen Asianajajat on todennut verotusmenettelylain ehdotetun 28 a §:n osalta myös, ettei pykäläehdotuksen 1 momentin 1 kohtaan sisälly vastaavaa ilmeisyysvaatimusta, joka sisältyy verotusmenettelylain 28 §:n (veron kiertäminen) 2 momenttiin. Pykälän 1 momenttia on lausuntokierroksen jälkeen rajattu siten, että se koskisi vain tilanteita, joissa tiedonantovelvollinen olisi itse ollut aktiivisessa roolissa järjestelyssä, jonka tarkoituksena tai seurauksena olisi tiedon ilmoittamatta jättäminen tai tiedon ilmoittaminen virheellisenä. Momenttia on lisäksi täsmennetty lisäämällä sen soveltamisedellytykseksi, että järjestelyn yhtenä pääasiallisena tarkoituksena olisi verotusmenettelylain 3 luvun mukaisten ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteiden välttäminen. Pykälään on lisäksi tehty lausuntokierroksen jälkeen täsmennyksiä koskien tiedonantovelvollisen velvollisuutta ilmoittaa järjestelyistä tilanteissa, joissa se havaitsisi ilmoitettavan sivullisen suorittavan 1 momentin mukaisen järjestelyn, jonka seurauksena tietoja jäisi ilmoittamatta.

Suomen Asianajajat on verotusmenettelylain ehdotettua 28 a §:ää koskien lisäksi tuonut esille lain 28 §:n 2 momentin sisältämän vaatimuksen verotusta toimitettaessa 1 momentin mahdollisessa soveltamistilanteessa huolellisesti tutkia kaikki ne seikat, jotka voivat vaikuttaa asian arvostelemiseen, sekä antaa verovelvolliselle tilaisuus esittää selvitys havaituista seikoista. Vastaavia menettelysäännöksiä ei Suomen Asianajajien mukaan sisälly nyt ehdotettuun uuteen ilmoittamispykälään, eikä säännöksen perusteella tiedonantovelvolliseksi katsotulle taholle näin ollen anneta vastaavaa oikeussuojaa, koska verotusmenettelylain 26 §:n 3 momentissa säädetty yleinen oikeus tulla kuulluksi koskee vain verovelvollisia eikä tiedonantovelvollisia. Tiedonantovelvollisten oikeusturvaa olisi Suomen Asianajajien näkemyksen mukaan näiltä osin parannettava ottaen huomioon tiedonantovelvollisuudesta ja varsinkin sen laiminlyönnistä mahdollisesti seuraavat varsin mittavat velvoitteet ja kustannukset. Suomen Asianajajien lausunnossaan esiin nostamaan huomioon on todettava, että verotusmenettelylain 28 § ja ehdotettu 28 a § eroavat luonteeltaan toisistaan. Ehdotetussa 28 a §:ssä säädettäisiin tavasta, miten tiedonantovelvollisen tulee ilmoittaa tilanteissa, joissa on kierretty tiedonantovelvollisuutta. Pykälää sovellettaessa ei olisi kyse veron määräämisestä verovelvolliselle eikä verovelvollisen verotuksesta poikkeamisesta, vaan siitä, mitä tietoja ja missä tilanteissa tiedonantovelvollisen olisi ilmoitettava Verohallinnolle. Tiedonantovelvolliselle asetettava mahdollinen seuraamus 28 a §:n mukaisten velvoitteiden laiminlyönnistä olisi verotusmenettelylain 22 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu. Ennen mahdollista laiminlyöntimaksun määräämistä tiedonantovelvolliselle annettaisiin mahdollisuus tulla kuulluksi tiedonantovelvollisen oikeusturvan varmistamiseksi. Verotusmenettelylain 22 a §:n perusteella tehty päätös laiminlyöntimaksun määräämisestä on valituskelpoinen (verotusmenettelylain 65 a §:n 7 momentti).

Suomen Asianajajat on todennut lausunnossaan myös, että siltä osin kuin ehdotettu 28 a § voi johtaa laiminlyöntimaksun määräämiseen, sen tulisi olla riittävän tarkkarajainen, jotta sen voidaan katsoa täyttävän rikosoikeudellisen legaliteettiperiaatteen mukaisen vaatimuksen siitä, että vain tekohetkellä laissa rangaistavaksi säädetty teko voi johtaa rangaistukseen. Ehdotetussa

pykälässä säädetään siitä, miten tiedot on ilmoitettava laissa säädettyissä tilanteissa 1.1.2026 ja sen jälkeen annettavissa ilmoituksissa. Laki ei sisällä takautuvia säännöksiä aiempia vuosia koskevien tietojen ilmoittamiseen eikä ehdotettuun pykälään ole katsottu tarpeelliseksi tehdä näiltä osin muutoksia lausuntokierroksen jälkeen.

Suomen Asianajajat on edellä käsiteltyjen asioiden lisäksi kiinnittänyt lausunnossaan huomiota raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettavaksi ehdotettuun lakiin sisältyviin valtuutuksiin Verohallinnolle antaa tarkempia määräyksiä sovellettavista määritelmistä, huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta, ilmoitettavista tiedoista ja erityisistä velvoitteista tai rajoittaa ehdotetun lain 48 §:ssä tarkoitettua kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavia tietoja. Lausunnossa on samassa yhteydessä mainittu myös raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettavaksi ehdotettu vastaavanlainen valtuutussäännös. Suomen Asianajajat on todennut molemmissa lakiehdotuksissa varsin laajasti määritellyn valtuutussäännöksessä mainittujen huolellisuus- ja tiedonantovelvoitteiden sisällöt ja olevan myös selvää, että kansallisella tasolla tultaneen tarvitsemaan tarkempaa sääntelyä eri tilanteissa. Kyseiset velvoitteet koskevat kuitenkin laajasti muita tahoja kuin verovelvollisia ja velvoitteiden tarkempi muokkaaminen voi aiheuttaa näille sekä käytännön vaikeuksia toimittaa tietoja että merkittäviä ja yllättäviä kustannuksia. Sen vuoksi Suomen Asianajajat on katsonut tarpeelliseksi jatkovalmistelussa tarkastella, voidaanko kyseisistä asioista säätää laissa yksityiskohtaisemmin ja esitettyjä valtuutussääntöjä samalla rajata tarkemmin perustuslainmukaisuuden (perustuslain 80 §:n 2 momentti) varmistamiseksi. Lisäksi se on todennut, että esitysluonnos ei ota kantaa lainsäädäntövallan delegointiin lain säätämisjärjestyksen kannalta arvioidessaan lakiehdotuksen suhdetta perustuslakiin. Erityisesti molempien lakiesitysten sisältämiin sovellettaviin määritelmiin liittyvä määräyksenantovaltuutus on Suomen Asianajajien mukaan perustuslain 80 §:n 2 momentin kannalta ongelmallinen sen voidessa johtaa lain sisältämien määritelmien muuttumiseen. Sovellettavat määritelmät kuuluvat laista johtuvien velvollisuuksien ydinsisältöön ja siten lähtökohtaisesti lainsäätäjälle. Suomen Asianajajat on lausunnossaan todennut, että määritelmien täsmentäminen delegoidulla määräyksenantovaltuutuksella voi vaikuttaa merkittävästi lain soveltamiseen eikä se näin ollen täyttäne perustuslain tarkkarajaisuusedellytystä. Esitykseen sisältyviä määräyksenantovaltuutussäännöksiä ja niitä koskevia perusteluja on täsmennetty lausuntokierroksen jälkeen. Esityksen jaksoon 12 on lausuntokierroksen jälkeen lisätty arvio ehdotetun määräyksenantovaltuuden suhteesta perustuslakiin. Esitykseen on myös lisätty jakso lakia alemman asteisesta sääntelystä.

Mandatum Life Palvelut Oy, Suomen henkilöstörahasot ry sekä työ- ja elinkeinoministeriön yhteistoiminta-asiamies ovat kiinnittäneet lausunnoissaan huomiota raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettavaksi ehdotettuun lakiin sisältyvään sijoitusyksikön määritelmään ja sen vaikutuksista henkilöstörahasotjen asemaan mahdollisesti raportoivina finanssilaitoksina. Lausunnonantajien mukaan myös sellaisten rahastojen katsominen jatkossa raportoiviksi finanssilaitoksiksi, jotka hoitavat omalla henkilökunnallaan varojen hallinnan, lisäisi tällaisten henkilöstörahasotjen hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Lausunnonantajat ovat esittäneet, että jatkovalmistelussa selvitettäisiin, voisivatko henkilöstörahasot jatkossakin lähtökohtaisesti rajautua raportointivelvollisuuden ulkopuolelle. Jos sijoitusyksikön määritelmän muutos toteutuu ehdotetulla tavalla, riittävä siirtymäaika ja selkeä ohjeistus henkilöstörahasotille on tärkeää. Annettujen lausuntojen johdosta on todettava, että ehdotetussa laissa ei ole nimenomaisia säännöksiä henkilöstörahasotjen velvollisuuksista. Henkilöstörahasotille laista mahdollisesti seuraavat velvoitteet johtuisivat siitä, täyttäisikö rahaston toiminta ehdotetun lain yleisten määritelmien edellytykset. Käytännössä henkilöstörahasot tiedonantovelvollisuuden ratkaisisi se, täyttäisikö sen toiminta sijoitusyksikön määritelmän. Lakiin ehdotettu sijoitusyksikön

määritelmä tulee suoraan virka-apudirektiivistä ja CRS:stä eikä sen kansallinen supistaminen ole sallittua. Esityksen jaksoa 4.2.2 Vaikutukset tiedonantovelvollisille on täydennetty lausuntokierroksen jälkeen ottamalla huomioon ehdotuksen vaikutukset henkilöstörahastoihin. Tämän lisäksi 2. lakiehdotuksen 4 §:n sijoitusyksikön määritelmän perusteluja on täydennetty.

Oikeusministeriö on katsonut lausunnossaan, että jatkovalmistelussa olisi tarpeellista arvioida verotusmenettelylain ehdotettujen 17 c, 17 g ja 23 c §:n täsmentämistä nimeämällä täsmällisemmin ne velvoitteet, joiden laiminlyömisestä voisi seurata verotusmenettelylain 22 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu. Oikeusministeriö on myös katsonut tarpeelliseksi täsmentää raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain ehdotettua 4 §:n muutosta. Verotusmenettelylain 17 c ja 17 g §:ää sekä raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain 4 §:ää on tältä osin täsmennetty lausuntokierroksen jälkeen. Ehdotetun 23 c §:n laajennuksen osalta on syytä todeta, että kyse ei olisi uudesta velvoitteesta, vaan lainsäädännön täsmentämisestä. Jatkossa verotusmenettelylain 3 luvun mukaisen tiedonantovelvollisen erityinen tiedonantovelvollisuus perustuisi muutettavaksi ehdotettuun 23 c §:ään. Verohallinto tekisi verotusmenettelylain 3 luvun tiedonantovelvollisuuden valvontaan liittyvät yksilöidyt kehotukset kyseisen pykälän perusteella. Muutettavaksi ehdotetun 23 c §:n laiminlyöntimaksu voisi seurata ainoastaan laiminlyönnistä toimittaa pykälän mukaisessa kehotuksessa yksilöidyt tiedot. Pykälässä on täsmällisesti yksilöity, kenen tiedonantovelvollisuudesta on kyse ja miten Verohallinnon on yksilöitävä kehoitus. Tiedonantovelvollisuus koskisi 3 luvun mukaista tiedonantovelvollista. Pykälässä on lisäedellytyksenä laiminlyöntimaksun määräämiselle, että Verohallinto olisi lähettänyt tiedonantovelvolliselle laissa tarkoitetulla tavalla yksilöidyn kehotuksen, jonka laiminlyönnistä voi seurata verotusmenettelylain 22 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu. Ehdotetun pykälämuutoksen osalta laiminlyöntimaksu voisi siis seurata, jos tiedonantovelvollinen jättäisi vastaamatta kokonaan tai osittain tämän pykälän mukaiseen kehotuskirjeeseen. Ehdotetun säännöksen on katsottava täyttävän perustuslakivaliokunnan (PeVL 25/2021 vp, kappale 12) edellytyksen siitä, että sääntelyn kohderyhmä kykenee ilman vaikeuksia soveltamaan säännöksiä, tässä tapauksessa ehdotettua 23 c §:ää.

Oikeusministeriö on kiinnittänyt lausunnossaan lisäksi yleisesti huomiota 1. ja 2. lakiehdotuksen määritelmien tavanomaisesta poikkeavaan kirjoitustapaan ja ehdotettujen määritelmien tarpeellisuuteen. Oikeusministeriö on myös katsonut tarpeelliseksi sisällyttää säätämisyjärjestysperusteluihin arvion esitysluonnoksessa ehdotetuista 1. lakiehdotuksen kansallisesta poikkeamisesta virka-apudirektiivin ja raportointikehyksen verotukselliseen asumiseen liittyvään alueelliseen rajaukseen, finanssilaitosten finanssitilien ilmoittamista koskevista säännöksistä sekä siitä, voisivatko esitysluonnoksessa Verohallinnolle ilmoitettaviksi ehdotettuihin tietoihin sisältyä arkaluonteisia tietoja ja millä perusteilla tietoja luovutettaisiin salassapitosäännösten estämättä. Esityksessä valittua kirjoitustapaa ja ehdotettujen määritelmien valitsemista käsitteleviä perusteluja on täsmennetty lausuntokierroksen jälkeen. Lisäksi, säätämisyjärjestysperusteluihin on lisätty arviot oikeusministeriön lausunnossaan esiin nostamista asioista.

Edellä mainitun lisäksi jatkovalmistelussa on otettu huomioon lausunnoissa esitettyjä teknisuonteisia täsmennys- ja täydennys ehdotuksia.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla

1 luku Soveltamisala ja tiedonantovelvollisuuden alueellinen ulottuvuus

1 §. Lain soveltamisala ja määräyksenantovaltuus. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalaan kuuluvista raportoitavista liiketoimista ja Verohallinnon määräyksenantovaltuudesta. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin verotusmenettelylain 17 g §:ään, jossa säädetään näitä raportoitavia liiketoimia koskevasta tiedonantovelvollisuudesta. Raportoitavien liiketoimien katsottaisiin tältä osin pitävän sisällään sekä DAC8:n että CARF:n mukaiset raportoittavat liiketoimet, että ehdotettuun kansalliseen laajennukseen perustuvat raportoitavien kryptovarojen myynnit ja muut luovutukset sekä tulotapahtumat.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin raportoitavia liiketoimia koskeviin tietoihin, joilla olisi tai voisi olla vaikutusta virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain soveltamisalan mukaisten verojen suuruuteen tai määräytymiseen. Ehdotetulla kansallisella laajennuksella raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista ei olisi vaikutusta virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain soveltamisalan mukaisten verojen suuruuteen tai määräytymiseen, koska kyseiset tiedot koskisivat vain Suomessa yleisesti verovelvollisia luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä.

Pykälän 3 momentin mukaan lakia sovellettaisiin myös raportoitavia liiketoimia koskeviin tietoihin, joita Suomi olisi velvollinen vaihtamaan automaattisesti muiden hyväksytyjen lainkäyttöalueiden kanssa Euroopan neuvoston ja Taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestön (OECD) veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta tehdyn yleissopimuksen (SopS 20 ja 21/1995), sellaisena kuin se on muutettuna 27 päivänä toukokuuta 2010 tehdyllä pöytäkirjalla (SopS 39 ja 40/2011), 6 artiklan nojalla ja kyseisen artiklan nojalla kryptovarojen raportointikehityksen mukaisesta automaattisesta tietojenvaihdosta tehdyn toimivaltaisten viranomaisten monenkeskisen sopimuksen (SopS 32/2025) mukaisesti. Ehdotetulla kansallisella laajennuksella raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista ei olisi vaikutusta tämän momentin soveltamisessa, koska kyseiset tiedot koskisivat vain Suomessa yleisesti verovelvollisia luonnollisia henkilöitä ja kuolinpesiä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Verohallinnon valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä tämän lain 1 luvun sovellettavista määritelmistä, 2 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta, 3 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista ja 4 luvussa tarkoitetuista erityisistä velvoitteista tai rajoittaa 48 §:ssä tarkoitettua kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavia tietoja. Verohallinnon valtuus tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä määritelmien ja huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta olisi perusteltua ja tarpeellista ensinnäkin siitä syystä, että voitaisiin reagoida tilanteisiin, joissa annetaan kansainvälisesti uusia ohjeita DAC8:n ja CARF:n soveltamisen tulkinnasta. Verohallinnon määräyksillä voitaisiin myös huomioida toimialalle tulevat uudet toimintatavat ja tuotteet. Määräyksenantovaltuus ei toisi Verohallinnolle oikeutta antaa määritelmiä eikä huolellisuusvelvoitteita laventavia eikä rajoittavia määräyksiä, vaan valtuus rajoittuisi lain soveltamista täsmentäviin määräyksiin. Ilmoitettavia tietoja koskeva määräyksenantovaltuus olisi tarpeen, jotta Verohallinto voisi antaa yksityiskohtaisia määräyksiä siitä, miten laissa vaaditut tiedot on ilmoitettava.

DAC8:n johdanto-osan 9 kohdassa asetetaan jäsenvaltioille edellytys käyttää direktiivin täytäntöönpanossa tulkinnan lähteenä OECD:n laatimia kommentaareja, jotka koskevat CARF:ia sekä toimivaltaisten viranomaisten mallisopimusta CARF-tietojen vaihtamisesta. CARF sisältää osallistuville lainkäyttöalueille suosituksen käyttää sen kommentaareja niiden soveltaessa ja tulkitessa kansallista CARF:n täytäntöönpanosäännöstöään. Suosituksen tarkoituksena on varmistaa, että lainkäyttöalueet soveltavat CARF:ia yhdenmukaisesti. Yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi OECD on antanut CARF:n tulkintaa täsmentäviä kommentaareja. On oletettavaa, että niitä annetaan myös jatkossa vastaavalla tavalla kuin on annettu CRS:ssä, esimerkiksi OECD:n julkaisemina usein kysytyinä

kysymyksiä. Kommentaareissa ei ole kyse CARF:n soveltamisalan eikä velvoitteiden muutoksista CARF:iin eikä siten myöskään DAC8:aan, vaan nimenomaan täsmennyksistä yksittäisiin asiakohtiin, joiden tulkinnasta on ilmennyt joko osallistuvien lainkäyttöalueiden tai raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien keskuudessa epäselvyyttä tai -varmuutta. Ehdotetun lain tulkintalähteenä olisi tarkoituksenmukaista käyttää OECD:n jo julkaisemien kommentaarien lisäksi myös tulevaisuudessa julkaistavia tulkintaohjeita. Tällä varmistettaisiin ehdotetun lain tulkitseminen yhdenmukaisesti muiden jäsenvaltioiden ja osallistuvien lainkäyttöalueiden kanssa DAC8:ssa ja CARF:ssa tarkoitetulla tavalla. Tämän vuoksi katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi säätää Verohallinnolle valtuus. Verohallinto myös käyttäisi kommentaareja kattavissa laintulkintaohjeissaan. Tulkintaa täsmentävistä ja selkiyttävistä ohjeista katsottaisiin lisäksi olevan hyötyä raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille niiden saadessa epäselviin tulkintatilanteisiin nimenomaista ja täsmällistä ohjeistusta. Tämä auttaisi osaltaan raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia täyttämään huolellisuus- ja ilmoitusvelvollisuutensa lain edellyttämällä tavalla. Ehdotettua momenttia vastaavasta valtuutussäännöksestä on säädetty yleisesti verotusmenettelylain 3 luvun sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevissa säännöksissä. Ehdotettu momentti vastaisi myös muilta kuin 48 §:ssä tarkoitettujen tietojen rajoittamista koskevilta osin sisällöllisesti sitä, mitä tässä esityksessä ehdotetaan Verohallinnon valtuudesta koskien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuutta finanssitileistä.

Verohallinnolla olisi momentissa ehdotetun mukaisesti lisäksi mahdollisuus rajoittaa 48 §:ssä tarkoitettua kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavia tietoja. Verohallinnolla olisi oltava mahdollisuus rajoittaa tiedonantovelvollisuutta, jotta se voisi ottaa huomioon kryptovaramarkkinoilla tapahtuvat nopeat muutokset esimerkiksi erilaisissa uusissa kehitettävissä palvelutyypeissä. Tietyn kryptovarapalvelun luonne ja tosiasiallinen sisältö voisi esimerkiksi muuttua niin, että palvelun ei katsottaisi olevan 48 §:ssä tarkoitetulla tavalla verotuksessa tarpeen, minkä vuoksi Verohallinto voisi päätöksellään rajata kyseisen tapahtumatyyppin ilmoitettavien tietojen ulkopuolelle.

2 §. Tiedonantovelvolliset. CARF:n raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä ei sisällä mitään alueellista liityntää mihinkään tiettyyn valtioon tai lainkäyttöalueeseen. Kyseisen määritelmän tarkoituksena on osoittaa raportointikehyksen ulottuvuus nimenomaan harjoitetun toiminnan luonteen näkökulmasta riippumatta siitä miltä lainkäyttöalueelta toimintaa harjoitetaan. CARF:sta poiketen DAC8:n raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan, ja sen oleellisena elementtinä olevan kryptovarapalvelun tarjoajan, määritelmä sisältää kuitenkin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen myötä vahvan alueellisen liitynnän Euroopan unioniin. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artiklan 2 kohdan mukaan toimiluvan saaneiden kryptovarapalvelun tarjoajien sääntömääräisen kotipaikan on oltava jäsenvaltiossa, jossa ne harjoittavat ainakin osaa kryptovarapalveluistaan. Saman kohdan mukaan myös niiden tosiasiallisen johdon sijaintipaikan on oltava unionissa, ja vähintään yhden johtajista on asuttava unionissa. Edellä mainitun lisäksi EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaiset tietyt finanssiyhteisöt, jotka saavat tarjota kryptovarapalveluja 60 artiklan nojalla, ovat muuhun toimintaan liittyvän toimilupavaatimuksensa myötä tosiasiallisesti sijoittautuneet Euroopan unioniin. Tästä huolimatta myöskään DAC8:n raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä ei sisällä mitään alueellista liityntää suoraan mihinkään tiettyyn jäsenvaltioon. Näiden syiden vuoksi ehdotettavaan lakiin ei sisältyisi nimenomaista Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmää.

Tiedonantovelvollisuuden alueellisesta ulottuvuudesta, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kykeytyemisestä tiettyyn lainkäyttöalueeseen ja lainkäyttöalueiden välisestä suhteesta velvoitteiden täyttämisen osalta säädetään CARF:n I jaksossa ja DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jaksossa. Säännökset ovat muilta osin sisällöllisesti yhtenevät, mutta

direktiivi sisältää erityisen alueellisen liittynän jäsenvaltioon synnyttävän säännöksen, jolla on vaikutusta kyseessä olevan jakson soveltamiseen. DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson A kohdan 1 alakohdan mukaan raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovelletaan jäsenvaltiossa II jaksossa säädettyjä raportointivaatimuksia ja III jaksossa säädettyjä huolellisuusvaatimuksia, jos se on yksikkö, jolle jäsenvaltio on myöntänyt toimiluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 63 artiklan mukaisesti tai joka saa tarjota kryptovarapalveluja annettuaan jäsenvaltiolle ilmoituksen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan mukaisesti. Direktiiviin valitun sääntelyratkaisun seurauksena direktiivin muodostama alueellinen liityntä tiettyyn EU:n jäsenvaltioon ohittaa raportointikehykseen valitun neliportaisen alueellisen liittynän muodostavan säännöksen. Koska ehdotetussa laissa on ensisijaisesti kyse direktiivin säännösten toimeenpanosta, on vastaava ratkaisu otettu ehdotetun lain pohjaksi. Sellaiselle raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle, johon sovelletaan EU:n kryptovaramarkkina-asetusta, ei direktiivin myötä voi muodostua alueellista liityntää pääsääntöisesti kuin yhteen jäsenvaltioon. Kyseessä olevaan toimijaan ei myöskään pääsääntöisesti sovellettaisi raportointikehyksessä ja direktiivissä olevia hierarkiasäännöksiä. Tämä olisi seurausta siitä, että kyseisen toimijan alueellisen liittynän katsottaisiin muodostuvan vain yhteen ja ainoaan jäsenvaltioon, eli siihen, jonka toimivaltaiselta viranomaiselta se on saanut toimiluvan tai jonne se on tehnyt ilmoituksen, ja jota kyseinen toimivaltainen viranomainen myös valvoo.

Edellä mainittu CARF:n ja DAC8:n tausta huomioon ottaen pykälässä säädettäisiin niistä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttävistä toimijoista, joihin sovellettaisiin nimenomaan ehdotettua lakia. Pykälän tarkoituksena olisi rajata tiedonantovelvollisten joukko vain sellaisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttäviin toimijoihin, joilla on pykälässä tarkoitettu alueellinen liityntä Suomeen. Ehdotetun lain säännökset eivät tulisi sovellettavaksi tilanteessa, jossa sinänsä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttävällä toimijalle ei olisi mitään pykälässä tarkoitettua alueellista liityntää Suomeen. Ehdotettu laki ei sisällä erillistä Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmää, koska 1 luvun soveltamisalasta ja tiedonantovelvollisuuden alueellisesta ulottuvuudesta katsotaan käyvän riittävän selkeästi ilmi, missä tilanteissa raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovellettaisiin ehdotettua lakia ja nimenomaan Suomessa. Tällä tavalla vältetään myös ilmaisun ”Suomeen” toistuminen tarpeettomasti useassa eri kohdassa ehdotetussa laissa.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan a alakohdan mukaan ehdotettavan lain säännöksiä sovellettaisiin sellaisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttäviin yksiköihin, joille Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 63 artiklan mukaisesti. Kyseiset yksiköt olisivat sellaisia EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 15 kohdassa tarkoitettuja kryptovarapalvelun tarjoajia, joilla on oikeus tarjota kyseisen asetuksen 59 artiklan nojalla kryptovarapalveluja unionissa sillä perusteella, että Finanssivalvonta on myöntänyt niille toimiluvan 63 artiklan mukaisesti. Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain (402/2024), jäljempänä *kryptovaralaki*, 32 §:n mukaisen siirtymäsäännöksen mukaan virtuaalivaluuttalain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla virtuaalivaluutan tarjoajalla, joka tämän voimaan tullessa tarjoaa mainitun momentin 6 kohdassa tarkoitettuja virtuaalivaluuttaan liittyviä palveluja Finanssivalvonnan myöntämän rekisteröinnin nojalla, säilyy oikeus tarjota rekisteröintinsä mukaisia virtuaalivaluuttaan liittyviä palveluja kumotun lain mukaisesti 30 päivään kesäkuuta 2025 tai kunnes sille myönnetään EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artiklassa tarkoitettu toimilupa, sen mukaan kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi, jos se on jättänyt Finanssivalvonnalle EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 62 artiklan mukaisen toimilupahakemuksen viimeistään 30 päivänä lokakuuta 2024. Edelleen saman pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettua siirtymäaikaa sovelletaan myös virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 2 §:n 1

momentin 2 kohdassa tarkoitettuun virtuaalivaluutan tarjoajaan, joka on merkitty Finanssivalvonnan rekisteriin korkeintaan kuusi kuukautta ennen tämän lain voimaantuloa, ja joka on jättänyt Finanssivalvonnalle EU:n kryptovara-asetuksen 62 artiklan mukaisen toimilupahakemuksen viimeistään 30 päivänä lokakuuta 2024. Kryptovaralain siirtymäsäännöksen myötä kaikki virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain mukaiset virtuaalivaluutan tarjoajat, jotka ovat jatkaneet toimintaansa, ehtisivät hakea toimilupaa Finanssivalvonnalta, ja todennäköisesti niille ehdittäisiin se myös myöntää, ennen kuin ehdotettu laki tulee voimaan.

EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaan kryptovarapalveluja ei saa tarjota unionissa, jollei henkilölle ole myönnetty toimilupaa tai ei ole kyse tietyistä finanssiyhteisöistä, jotka saavat tarjota kryptovarapalveluja ilmoitukseen perustuen. Kryptovarapalvelut on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa määritelty laajasti, ja niihin sisältyy kattavasti verotuksen tietojenvaihtosääntelyssä raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle nimenomaan verotuksen tarkoituksia varten säädetty lisäedellytys vaihtotapahtumien suorittamisen toteuttamisesta. Jäsenvaltioiden EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisiksi toimivaltaisiksi viranomaisiksi, Suomessa Finanssivalvonta, valitsemien viranomaisten on valvottava oman jäsenvaltionsa osalta EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen ja sen nojalla annettujen komission asetusten ja päätösten noudattamista. Kyseisten toimivaltaiten viranomaisten on myös EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 95 artiklan 1 kohdan mukaan tehtävä yhteistyötä keskenään tätä asetusta sovellettaessa ja vaihdettava tietoja ilman aiheutonta viivytystä ja tehtävä yhteistyötä tutkinta-, valvonta- ja täytäntöönpanotoimissa. Ottaen huomioon kattava rahoitusmarkkinasääntely ja rahanpesun estämiseen liittyvät säännökset kattavine valvontavaltuuksineen, on todennäköistä, että suurimpaan osaan raportoivista kryptovarapalvelun tarjoajista sovellettaisiin ehdotettua lakia nimenomaan momentin 1 kohdan a alakohdan perusteella. Tätä arviota tukee se, että ehdotettua lakia sovellettaisiin kaikkien lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen ja haastateltaviksi suunniteltujen toimijoiden osalta tähän ehtoon perustuen, siltä osin kuin Finanssivalvonta myöntää heille toimiluvan.

Momentin 1 kohdan b alakohdan mukaan ehdotetun lain säännöksiä sovellettaisiin sellaisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttäviin yksiköihin, jotka saavat tarjota kryptovarapalveluja annettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan mukaisesti. Kyseiset yksiköt olisivat sellaisia EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 15 kohdassa tarkoitettuja kryptovarapalvelun tarjoajia, joilla on oikeus tarjota kyseisen asetuksen 59 artiklan nojalla kryptovarapalveluja unionissa sillä perusteella, että niillä on jo olemassa jokin tietty toinen toimilupa ja ne päättävät tehdä Finanssivalvonnalle ilmoituksen kryptovarapalvelujen tarjoamisesta 60 artiklaan perustuen. Kyseisiä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa kokoavalla termillä ”tietyt finanssiyhteisöt” mainittuja yksiköitä ovat luottolaitos, arvopaperikeskus, sijoituspalveluyritys, markkinoiden ylläpitäjä, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos, yhteissijoitusyrityksen rahastoyhtiö tai vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitaja. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artikla ei mahdollista kaikille edellä mainituille tietyille finanssiyhteisöille kaikkien kryptovarapalvelujen tarjoamista pelkkään ilmoitukseen perustuen. Esimerkiksi direktiivin 2009/110/EY nojalla toimiluvan saanut sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos saa tarjota vain liikkeeseen laskemiensa sähkörahatokenien osalta kryptovarojen säilytystä ja hallinnointia asiakkaiden puolesta sekä kryptovarojen siirtopalveluja asiakkaiden puolesta, kun taas luottolaitos voi tarjota mitä tahansa asetuksessa mainittua kryptovarapalvelua.

Momentin 1 kohdasta seuraisi se, että sellaiseen raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan, jolle Finanssivalvonta olisi myöntänyt toimiluvan tai joka saisi tarjota kryptovarapalveluja annettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen, sovellettaisiin huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa. Edellyttäen, että kaikki jäsenvaltiot olisivat panneet

direktiivin täytäntöön niin kuin se kuuluisi, ei kyseiseen raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan olisi mahdollista lähtökohtaisesti soveltaa huolellisuus- ja raportointivelvoitteita enää jossain toisessa jäsenvaltiossa. Tämä riippumatta siitä, vaikka kyseisellä raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla on EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artiklan 7 kohdan mukaan oikeus tarjota kryptovarapalveluja kaikkialla ja kaikkialle unionissa joko sijoittautumisoikeuden, myös sivuliikkeen kautta tapahtuvan, tai palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella. Kryptovarapalvelun tarjoajilta, jotka tarjoavat kryptovarapalveluja rajojen yli, ei edellytetä fyysistä läsnäoloa vastaanottavan jäsenvaltion alueella. Liityntä siihen jäsenvaltioon, jonka toimivaltainen viranomainen olisi myöntänyt raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle toimiluvan tai joka olisi vastaanottanut ilmoituksen, olisi kryptovarapalvelujen tarjoamista jatkavan toimijan osalta mahdollista katkaista vain nimenomaisesti toimiluvasta luopumalla. Koska oikeushenkilöiden tai muiden yritysten, jotka aikovat tarjota kryptovarapalveluja, on jätettävä kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupahakemuksensa oman kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle, olisi tietyn kryptovarapalvelun tarjoajan liityntä tietyyn jäsenvaltioon kuitenkin verrattain pysyvää.

Momentin 2 kohdan mukaan raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovellettaisiin ehdotetun lain säännöksiä myös silloin, kun se ei olisi momentin 1 kohdassa mainittu yksikkö, mutta se täyttäisi jonkin a-d alakohdassa olevasta alueellisen liitynnän ehdosta Suomessa. Ehdotettu momentin 2 kohta vastaisi CARF:n tietyyn lainkäyttöalueeseen alueellisen liitynnän muodostavia säännöksiä. Vastaavat säännökset sisältyvät myös direktiiviin. Niiden perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi velvollinen raportoimaan vaaditut tiedot kaikilla sellaisilla lainkäyttöalueilla, joissa se täyttäisi jonkin alueellisen liitynnän ehdon, ottaen kuitenkin huomioon 3 §:ssä ehdotetut moninkertaisen raportoinnin estämistä koskevat säännökset. Momentin 2 kohta tulisi sovellettavaksi kuitenkin vain silloin, kun raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei olisi yksikkö, jolle Finanssivalvonta olisi myöntänyt toimiluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 63 artiklan mukaisesti tai joka saisi tarjota kryptovarapalveluja annettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan mukaisesti. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan käsite huomioon ottaen kyse voisi näin ollen olla vain kryptovaraoperaattorin määritelmän täyttävästä toimijasta, koska kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmässä ehdotetaan viitattavan suoraan EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen, jossa kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän edellytyksenä on, että kryptovarapalveluja saadaan tarjota 59 artiklan mukaisesti. Kryptovaraoperaattori on DAC8:n itsenäinen käsite, jolle ei ole vastinetta EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa eikä CARF:ssa.

Momentin 2 kohta tulisi edellä mainittu huomioon ottaen sovellettavaksi pääsääntöisesti tilanteissa, joissa EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen soveltamisala, johon DAC8 tietyiltä osin suoraan viittaa, eroaisi CARF:n soveltamisalasta. Näin voisi käydä ensinnäkin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan oikeudellisen muodon osalta. EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen kuuluu oikeushenkilöysvaatimus 59 artiklan 3 kohdassa mainituin poikkeuksin, eli jos oikeudellinen muoto on muu kuin oikeushenkilö, niin kolmansien osapuolien oikeuksien olisi oltava turvattu vastaavalla tasolla kuin oikeushenkilöllisyys mahdollistaisi. Tästä poiketen verotuksen tietojenvaihdon sääntelyssä, ja sen myötä ehdotetun momentin 2 kohdan a ja d alakohdassa, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi olla myös luonnollinen henkilö. Koska raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä pitää sisällään kryptovarapalvelujen tarjoamisen liiketoiminnan muodossa, olisi luonnollisen henkilön Suomessa harjoittaman kryptovarapalvelun tarjoamisen tapahduttava vähintään yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Toiminnan harjoittaminen Suomessa tosiasiallisesti kyseisellä oikeudellisella muodolla olisi kuitenkin erittäin poikkeuksellista, koska Finanssivalvonta tulkitisi todennäköisesti EU:n kryptovaramarkkina-asetusta niin, että toimilupaa ei olisi

tällaisessa tilanteessa mahdollista myöntää. Jos toimilupaa ei myönnettäisi, ei toimija saisi myöskään tarjota kryptovarapalveluja unionissa.

Toiseksi soveltamisala voisi erota ainutkertaisten ja ei-korvattavien kryptovarojen (Non-Fungible Token, NFT) osalta. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen johdanto-osan 10 ja 11 kohdan mukaan asetusta ei olisi sovellettava kryptovarioihin, jotka ovat ainutkertaisia eivätkä ole korvattavissa muilla kryptovaroilla, mukaan lukien digitaalinen taide ja keräilyesineet. Toisaalta asetusta olisi sovellettava myös kryptovarioihin, jotka näyttävät olevan ainutkertaisia ja ei-korvattavia mutta joiden tosiasialliset piirteet tai joiden tosiasiallisiin käyttötarkoituksiin yhteydessä olevat piirteet tekisivät niistä joko korvattavia tai ei-ainutkertaisia. Vaikka DAC8:ssa, ja myös ehdotettavassa laissa erikseen määriteltävässä kryptovarassa viitataan suoraan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa olevaan kryptovaran määritelmään, on CARF-raportointikehyksen raportoitavan kryptovaran määritelmän tarkoituksena kattaa laajasti kaikki ainutkertaiset ja ei-korvattavat kryptovarot. Myös silloin, kun itse arvo tai oikeus, sekä kirjaus hajautetussa tilikirjassa, olisi ainutkertainen ja ei-korvattava. Tällaisiin tuotteisiin liittyviä palveluja tarjoavan toimijan ei tarvitsisi EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen soveltamisala huomioon ottaen hakea toimilupaa unionissa. Jos tällainen toimija ei hakisi toimilupaa, mutta se suorittaisi esimerkiksi ainutkertaisten ja ei-korvattavien kryptovarojen vaihtoa fiat-valuutoiksi, voisi kyseinen toimija täyttää kryptovaraoperaattorin, ja edelleen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän. Momentin 2 kohta voisi näissä tilanteissa tulla sovellettavaksi, edellyttäen että kyseisellä toimijalla olisi jokin a–d alakohdan liityntä Suomeen.

Momentin 2 kohta voisi edellä mainittu huomioon ottaen tulla sovellettavaksi myös esimerkiksi silloin, kun raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja tarjoaisi kryptovarapalveluja tosiasiallisesti ennen kuin se saisi tehdä niin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artiklan mukaisesti. Vastaavasti momentin 2 kohta voisi tulla sovellettavaksi, jos kryptovarapalveluja tarjoavalle toimijalle ei myönnettäisi toimilupaa. Edellä mainittuihin esimerkkeihin perustuva momentin 2 kohdan soveltaminen olisi todennäköisesti harvinaista, sillä kryptovaralain 28 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohdan mukaisia kryptovarapalveluja ilman EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua toimilupaa on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, kryptovararikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 61 artikla sisältää myös 59 artiklan toimilupavaatimusta koskevan poikkeuksen. Kyseisen poikkeuksen mukaan, jos unioniin sijoittautunut tai unionissa oleva asiakas pyytää omasta yksinomaisesta aloitteestaan kolmannen maan yritystä tarjoamaan kryptovarapalvelua tai -toimintaa, 59 artiklan mukaista toimilupavaatimusta ei sovelleta siihen, että kolmannen maan yritys tarjoaa tuota kryptovarapalvelua tai -toimintaa kyseiselle asiakkaalle, mukaan lukien kyseisen kryptovarapalvelun tai -toiminnan tarjoamiseen nimenomaan liittyvä suhde. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen johdanto-osan 75 kohdan mukaan poikkeus ei kuitenkaan soveltuisi tilanteisiin, joissa kolmannen maan yritys pyrkisi hankkimaan asiakkaita tai mahdollisia asiakkaita unionissa tai mainostamaan kryptovarapalveluja tai -toimintoja unionissa. Tältä osin alueellinen soveltamisala vastaa kumotussa virtuaalivaluutan tarjoajista annetussa laissa ollutta soveltamisalaa. Toimilupavaatimusta koskeva poikkeus soveltuu kuitenkin vain tilanteisiin, jossa kryptovarapalvelua tarjoaa kolmannen maan yritys, jolla ei ole mitään alueellista liityntää, kuten sääntömääräistä kotipaikkaa tai tosiasiallisen johdon sijaintipaikkaa, mihinkään jäsenvaltioon. Näin ollen on epätodennäköistä, että kyseisellä kolmannen maan yrityksellä olisi mitään ehdotetun momentin 2 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettua liityntää Suomeen.

Momentin 2 kohdan a–d alakohdassa olevat liittynät Suomeen olisivat hierarkkisessa järjestyksessä, vahvimman liittynnän ollessa a alakohdassa. Kyseisessä a alakohdan mukaisessa liittynässä Suomeen yksikön tai luonnollisen henkilön asuinlainkäyttöalueen pitäisi olla Suomessa. Asuinlainkäyttöalueen eli verotuksellisen kotipaikan käsite tulisi tältä osin arvioitavaksi Suomen lainsäädännön osalta pääsääntöisesti kahdessa tilanteessa. Ensinnäkin siinä tilanteessa, kun arvioitaisiin, onko yksikkö tai luonnollinen henkilö yleisesti verovelvollinen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Toiseksi asuinlainkäyttöalue voisi tulla arvioitavaksi Suomea sitovien verosopimusten kohdalla. Näissä verosopimuksissa verosopimuksen mukaista asuinvaltiota koskevien määräysten mukaan henkilöä pidetään verosopimusvaltiossa asuvana, jos hän sopimusvaltion sisäisen lainsäädännön mukaan on siellä verovelvollinen. Koska verosopimusmääräykset johtavat kansallisen lainsäädännön soveltamiseen, ei kyseisillä määräyksillä olisi merkitystä ehdotetun alakohdan soveltamisessa. Alakohdan soveltamisessa tulisi sen sijaan hyödyntää tuloverolain verovelvollisuuden laajuutta määritteleviä säännöksiä, jotka ovat pääosin 9–13 §:ssä. Tuloverolain, ja eritoten yleisen verovelvollisuuden, hyödyntäminen ensisijaisena verotuksellisen kotipaikan määrittäjänä johtaa siihen, että potentiaalisille raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille muodostuu melko herkästi a alakohdassa tarkoitettu alueellinen liityntä Suomeen. Tuloverolain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan yleisesti verovelvollinen Suomen tuloverotuksessa on verovuonna Suomessa asunut henkilö, kotimainen yhteisö, yhteisetuus ja kuolinpesä. Yleisesti verovelvollinen on myös ulkomailla perustettu tai rekisteröity yhteisö, jonka tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa. Näin ollen esimerkiksi kotimaisella osakeyhtiöllä tai osuuskunnalla katsottaisiin olevan a alakohdan mukainen alueellinen liityntä Suomeen.

Momentin 2 kohdan b alakohdan mukainen alueellinen liityntä Suomeen muodostuisi sellaisille yksiköille, jotka olisi perustettu tai organisoitu Suomen lainsäädännön mukaisesti ja jotka olisivat joko oikeushenkilöitä Suomessa tai niillä olisi velvollisuus antaa Suomen veroviranomaisille veroilmoitus tai verotietoja koskeva ilmoitus yksikön tuloista. Suomessa esimerkiksi avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö syntyvät rekisteröimisen kautta. Ne ovat oikeushenkilöitä, jotka voivat hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia. Tuloverolaissa kyseisiä toimijoita kutsutaan yhtymiksi. Yhtymä ei ole itsenäinen verovelvollinen Suomessa, vaan sen saamat tulot jaetaan verotettavaksi osakkaiden tulona. Tämän vuoksi yhtymä ei ole yleensä yleisesti tai rajoitetusti verovelvollinen. Yhtymällä on kuitenkin yleensä myös velvollisuus antaa veroilmoitus toiminnastaan. Kohdan b alakohdalla olisi mahdollista soveltaa avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön tai niiden kaltaisiin Suomen lainsäädännön mukaisesti perustettuihin tai organisoituihin yksiköihin, jotka olisivat joko oikeushenkilöitä Suomessa tai joilla olisi vaihtoehtoisesti velvollisuus antaa Suomen veroviranomaisille veroilmoitus tai verotietoja koskeva ilmoitus yksikön tuloista. Siltä osin kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja täyttäisi Suomen lainsäädännön mukaisesti b alakohdassa tarkoitetuilla edellytyksillä jo a alakohdan alueellisen liittynnän ehdon, eli sen asuinlainkäyttöalue olisi Suomi, sovellettaisiin a alakohdalla eikä b alakohdan soveltamiselle olisi tarvetta. Vastaava soveltuisi myös muihin alakohtiin ja sillä olisi merkitystä erityisesti sen arvioimiseksi, olisiko raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla vahvempi, yhtä vahva vai heikompi alueellinen liityntä Suomeen kuin jollekin toiselle hyväksytylle lainkäyttöalueelle.

Raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle muodostuisi alueellinen liityntä Suomeen c alakohdan mukaisesti silloin, kun se olisi Suomesta käsin hallinnoitava yksikkö. CARF:n kommentaarin mukaan tällä liittynällä on haluttu korostaa erityisesti sellaisia tilanteita, missä trusti tai vastaavanlainen yksikkö on raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, ja kyseistä trustia hallinnoidaan hyväksytyllä lainkäyttöalueella asuinlainkäyttöalueen omaavan trustinhoitajan tai vastaavan edustajan toimesta. Tämän alakohdan soveltamisalaan kuuluisi alustavasti ulkomaisen yhteisön tosiasiallinen johtopaikka, mutta myös muut yksikön johtopaikat, jotka eivät täytä tosiasiallisen johtopaikan kriteereitä. Tuloverolain 9 §:n 8 momentin mukaan

ulkomaisen yhteisön tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee paikassa, jossa yhteisön hallitus tai muu päätöksentekuelin tekee yhteisön tärkeimmät ylintä päivittäistä johtamista koskevat päätökset. Tämän lisäksi tosiasiallisen johtopaikan sijaintia arvioitaessa otetaan kuitenkin huomioon myös muut yhteisön organisointiin ja liiketoimintaan liittyvät olosuhteet. Ulkomaisen verovelvollisen juridinen muoto riippuu sen kotivaltion kansallisesta lainsäädännöstä. Eri valtioiden kansallisen lainsäädännön eroista johtuen vieraissa valtioissa saatetaan tuntea sellaisia oikeudellisia muotoja, joita vastaavia ei lainkaan tunneta Suomen lainsäädännössä. Tällaisia ovat esimerkiksi yhdysvaltalaiset ja isobritannialaiset trustit. Jos trustin katsotaan rinnastuvan lähinnä johonkin tuloverolain 3 §:n 1–7 kohdassa tarkoitettuun yhteisöön, se katsotaan Suomen verotuksessa yhteisöksi. Esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa KHO 2015:9 yhdysvaltalaisen Delaware Statutory Trust -tyyppisen yhtiön katsottiin rinnastuvan lähimmin suomalaiseen osakeyhtiöön. Ulkomaisen trustin rinnastumista suomalaisiin yhteisömuotoihin on kuitenkin arvioitava aina tapauskohtaisesti. Siltä osin kuin ulkomainen toimija katsottaisiin rinnastuvan tuloverolaissa tarkoitettuun yhteisöön, ja sillä katsottaisiin olevan tuloverolaissa tarkoitettu tosiasiallinen johtopaikka Suomessa, sovellettaisiin tämän alakohdan sijasta a alakohtaa. Tämä johtuisi siitä, että ulkomainen yhteisön katsottaisiin olevan Suomen lainsäädännön perusteella Suomessa yleisesti verovelvollinen. Muilta osin sovellettaisiin c alakohtaa.

Hierarkiassa alimpana on d alakohta, jonka mukaan raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovelletaan huolellisuus- ja raportointivelvoitteita sellaisen yksikön tai luonnollisen henkilön osalta, jolla on säännöllinen toimipaikka Suomessa. CARF:n kommentaarin mukaan minkä tahansa sivuliikkeen katsottaisiin muodostavan säännöllisen toimipaikan. Tämä kriteeri kattaisi sekä pääasiallisen että muutkin säännölliset toimipaikat. CARF:ssa ja DAC8:ssa säännöllinen toimipaikka ei ole rajoittunut ilmaisuun ”kiinteä”, kuten tehtäseen tai kiinteistöihin, vaan se kattaisi myös muut säännölliset toimipaikat. Tulokinnassa olisi otettava huomioon kryptovaroihin liittyvän liike- ja ammattitoiminnan erityispiirteet.

On todennäköistä, että raportoiviin kryptovarapalvelun tarjoajiin tullaan soveltamaan pääsääntöisesti momentin 1 kohtaa, jonka perusteella ei olisi edes tarvetta edetä momentin 2 kohdan a-d alakohtaan. Jos soveltamiseen olisi edettävä, olisi jokaista alueellista liityntää tulkittava itsenäisenä alueellisen liitynnän muodostavana ehtona. Alakohdissa a-d olisi sovellettava Suomen kansallista lainsäädäntöä, eli tuloverolakia. On todennäköistä, että tuloverolain yleistä verovelvollisuutta määrittävien säännöksen seurauksena raportoiviin kryptovarapalvelun tarjoajiin sovellettaisiin pääsääntöisesti a alakohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ehdotettavan lain säännöksiä sovellettaisiin sellaisiin raportoitaviin liiketoimiin, jotka toteutetaan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen kautta. Tämän aiemmista ehdoista itsenäisen alueellisen liitynnän muodostavan ehdon tarkoituksena olisi ulottaa raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus alueellisesti mahdollisimman laajalle ottaen huomioon se, että kryptovaroihin liittyvien palvelujen tarjoamiseen liittyy verrattain suuri liikkuvuus ja mahdollisuus järjestää yrityksen toimintoja maasta toiseen. Tämän lisäksi säännöksen tarkoituksena olisi jakaa huolellisuus- ja raportointivelvoitteet sivu- ja pääliikkeen välillä. Pykälän 2 momentista seuraisi esimerkiksi se, että raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, joka toteuttaa raportoitavia liiketoimia Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen kautta, olisi velvollinen täyttämään huolellisuus- ja raportointivelvoitteet kyseisten raportoitavien liiketoimien osalta Suomessa, vaikka sillä olisi vahvempi alueellinen liityntä johonkin toiseen hyväksytyyn lainkäyttöalueeseen. Tältä osin 2 momentti muodostaisi 1 momentista riippumattoman ja itsenäisen alueellisen liitynnän ehdon, joka soveltuisi myös 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin raportoiviin kryptovarapalvelun tarjoajiin.

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan muiden kuin sivuliikkeen kautta toteutettavien raportoitavien liiketoimien osalta sovellettaisiin edelleen 1 momentin säännöksiä. Tältä osin 2 momenttia olisi luettava yhdessä ehdotettavan lain 3 §:n 6 kohdan kanssa. Kyseisen kohdan mukaisesti raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitsisi täyttää pääliikkeessä huolellisuus- ja raportointivelvoitteita sellaisten raportoitavien liiketoimien osalta, jotka se toteuttaa ja täyttää jollakin toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella sijaitsevan sivuliikkeen kautta. Tämä poikkeus olla täyttämättä huolellisuus- ja raportointivelvoitteita koskee kaikkia raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia riippumatta siitä sovelletaanko niihin 1 momentin 1 tai 2 kohtaa. Poikkeus ei kuitenkaan mahdollistaisi sitä, että pääliikkeen täyttäessä sivuliikkeelle kuuluvat velvoitteet, sivuliikkeen ei enää tarvitsisi täyttää velvoitteita sellaisten raportoitavien liiketoimien osalta, jotka toteutetaan sivuliikkeen kautta.

Seuraavan esimerkin tarkoituksena on kuvata hyväksytyjen lainkäyttöalueiden välistä suhdetta ja velvoitteiden täyttämiseen liittyviä sääntöjä sellaisessa tilanteessa, jossa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla on toimintaa yhtä aikaa useammalla hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Esimerkissä kryptovaraoperaattori X Ab on raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, jonka asuinlainkäyttöalue ja samalla pääliike on Ruotsissa. Edellä mainitun vuoksi yhtiön olisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson A kohdan nojalla täytettävä huolellisuus- ja raportointivelvoitteensa Ruotsissa kaikesta toiminnastaan. Tämä velvollisuus kattaisi myös Suomessa säännöllisen toimipaikan kautta harjoitetun toiminnan, sillä ehdotetun lain 3 §:n 1 kohdan perusteella raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitsisi täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa, jos ne täytettäisiin jo Ruotsissa sen vuoksi että sen hierarkiassa vahvempi asuinlainkäyttöalue on siellä. Kuitenkin, jos yhtiöllä olisi Suomessa sivuliike, jonka kautta se toteuttaisi raportoitavia liiketoimia, se olisi ehdotettavan lain 2 §:n 2 momentin perusteella velvollinen täyttämään huolellisuus- ja raportointivelvoitteet Suomessa kyseisen sivuliikkeen kautta toteutettavien raportoitavien liiketoimien osalta. Pääliike Ruotsissa välttäisi tuplaraportoinnin, jos sivuliike Suomessa täyttäisi velvoitteensa. Pääliikkeen ei nimittäin tarvitsisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson H kohdan nojalla täyttää velvoitteita Ruotsissa samoista raportoitavista liiketoimista, vaan vain jäljellä olevista, sen vastuulle joka tapauksessa muutenkin kuuluvista raportoitavista liiketoimista.

Pykälän 1 momentin 1 kohta vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson A kohdan 1 alakohtaa. Pykälän 1 momentin 2 kohta vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson A kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n I jakson A kohtaa. Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson B kohtaa ja CARF:n I jakson B kohtaa.

3 §. Tiedonantovelvollisuus usealla hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi täytettävä huolellisuus- ja raportointivelvoitteet sillä hyväksytyllä lainkäyttöalueella, johon liittyvän ehdon se täyttää 2 §:ssä tarkoittamalla tavalla. Kyseinen ehto voisi täytyä yhden ja saman raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan osalta useammalla kuin yhdellä hyväksytyllä lainkäyttöalueella yhtä aikaa. Tässä pykälässä säädettäisiin poikkeuksista edellä mainitun 2 §:n muodostamaan velvollisuuteen täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet Suomessa. Pykälä rajaisi tiedonantovelvollisuuden laajuutta Suomessa. Rajausta perustuisi DAC8:aan ja CARF:iin, ja ne täytäntöönpanevilla lainkäyttöalueilla olisi lähtökohtaisesti voimassa vastaavat tiedonantovelvollisuuden alueellista ulottuvuutta ja velvoitteiden noudattamista rajoittavat säännökset. Pykälässä ehdotettujen poikkeusten myötä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitsi täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa, jos sillä olisi vahvempi tai yhtä vahva alueellinen liityntä johonkin toiseen hyväksyttyyn lainkäyttöalueeseen ja se täyttäisi vastaavat velvoitteet kyseisellä hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Pykälän 1–5 kohdassa säädettäväksi ehdotettuja

säännöksiä ei sovellettaisi 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin yksiköihin, eli yksiköihin, joille Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 63 artiklan mukaisesti tai joka saa tarjota kryptovarapalveluja annettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan mukaisesti. Näihin toimijoihin soveltuisi kuitenkin ehdotetun pykälän 6 kohta. Pykälässä säädettäväksi ehdotettuja hierarkiasääntöjä soveltamalla varmistettaisiin, että huolellisuus- ja raportointivelvoitteet eivät tulisi sovellettavaksi ja täytettäväksi Suomessa, vaan sellaisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella, jonne raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi vahvempi tai yhtä vahva alueellinen liityntä, ja jolla se täyttäisi huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet.

Suomella, ja tässä tapauksessa Verohallinnolla toimivaltaisena viranomaisena, pitäisi olla mahdollisuus varmistua siitä, että useammalla hyväksytyllä lainkäyttöalueella alueellisen liitynnän ehdon omaava raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Tästä aiheutuva mahdollinen haaste voisi realisoitua lähtökohtaisesti vain sellaisten raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien osalta, jotka täyttävät kryptovaraoperaattorin määritelmän. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettujen toimijoiden pitäisi täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet lähtökohtaisesti vain siinä jäsenvaltiossa, minkä toimivaltainen viranomainen on sille toimiluvan myöntänyt tai jolle se on antanut ilmoituksen. Näin ollen esimerkiksi Suomessa kyseisten toimijoiden velvoitteiden noudattaminen tai sen noudattamatta jättäminen verotuksen tietojenvaihtoa varten olisi mahdollista tarkistaa helposti vertaamalla EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen rekisteriä ja sitä, onko toimija antanut vuosi-ilmoituksen vai ei. DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin 8 ad artiklan 10 kohdan mukaan komissio perustaa 31.12.2025 mennessä kryptovaraoperaattorien rekisterin, johon kirjataan liitteessä VI olevan V jakson F kohdan 2 alakohdan mukaisesti toimitettavat tiedot. Edelleen kryptovaraoperaattorien rekisteri on kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä. Verohallinnolla olisi mahdollisuus tarkistaa kyseisestä rekisteristä se jäsenvaltio, mihin edellä mainittujen säännösten mukainen kertarekisteröinti on tehty. Verohallinnolla olisi mahdollisuus vaihtaa tietoa sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa, johon kryptovaraoperaattori on kertarekisteröitynyt. Edellä mainitun lisäksi pykälää sovellettaisiin vain sellaisiin tilanteisiin, joissa huolellisuus- ja raportointivelvoitteet olisi tosiasiallisesti täytetty toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Jollei asia olisi näin, eivät pykälään liittyvät säännökset tulisi sovellettavaksi, vaan raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovellettaisiin 2 §:n säännöksiä, jonka perusteella sen olisi täytettävä huolellisuus- ja raportointivelvoitteet täysimääräisesti Suomessa.

Pykälän 1–3 kohdassa ehdotetut säännökset sisältävät poikkeukset siitä, mitä 2 §:ssä säädetään. Niiden mukaan 2 §:ssä tarkoitettun raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan, joka on yksikkö, ei kuitenkaan tarvitsisi täyttää 3 ja 4 luvun huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa sellaisissa tilanteissa, joissa jokin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu vahvempi alueellinen ehto täyttyy jossain toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella, jossa se myös täyttäisi 3 ja 4 luvussa säädettyjä huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet. Pykälän 1–3 kohta on muuten sisällöltään samanlainen, mutta hierarkiassa siirrytään jokaisen kohdan osalta aina matalammalle alueelliselle liitynnälle.

Ehdotettu 4 kohta vastaisi muilta osin sisällöltään 1–3 kohtaa, mutta siinä raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi luonnollinen henkilö. Tämän seurauksena 4 kohdassa tarkoitettua luonnollisen henkilön säännöllistä toimipaikkaa olisi tiedonantovelvollisuuden alueellisen ulottuvuuden näkökulmasta mahdollista vertailla vain ehdotetun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan 1 alakohdan, eli asuinlainkäyttöalueeseen. Ehdotetun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan 2 ja 3 alakohda kattaa vain yksiköt.

Ehdotettu 5 kohta olisi muilta osin aiempia kohtia sisällöltään vastaava, mutta siinä alueellista liityntää koskevan ehdon pitäisi olla olennaisilta osin vastaava, eli yhtä vahva, sekä Suomessa että jossain toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Jotta kyseinen kohta voisi tulla sovellettavaksi, olisi raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla oltava esimerkiksi asuinlainkäyttöalue samanaikaisesti sekä Suomessa että Virossa. Edelleen poikkeusta olisi mahdollista soveltaa vain silloin kuin kyseinen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi ilmoittanut huolellisuus- ja raportointivelvoitteiden täyttämistä toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella 50 §:ssä tarkoitetulla tavalla Verohallinnolle. Tämän sekä CARF:sta että DAC8:sta juontavan vaatimuksen tarkoituksena on tuottaa huolellisuus- ja raportointivelvoitteita koskevan poikkeuksen kohteena olevalle hyväksytylle lainkäyttöalueelle tietoa velvoitteiden täyttämistä toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Näissä tilanteissa hyväksytyllä lainkäyttöalueella on korostunut tarve saada tieto poikkeuksen hyödyntämisestä, koska alueellinen liityntä kahteen eri hyväksytyyn lainkäyttöalueeseen on yhtä vahva. Vastaavaa korostunutta tarvetta ja sitä seuraavaa ilmoittamisvelvollisuutta ei ole nähty tarpeelliseksi säätää DAC8:ssa ja CARF:ssa muita alueellisen liitynnän variaatioita varten.

Viimeiseksi ehdotettu 6 kohta sisältäisi osin aiemmista kohdista sisällöllisesti eroavan poikkeuksen. Aiempien kohtien poikkeuksia ei olisi mahdollista soveltaa 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin toimijoihin, eli toimijoihin, joille Finanssivalvonta olisi myöntänyt toimiluvan tai jotka olisivat tehneet Finanssivalvonnalle ilmoituksen. Tästä poiketen 6 kohdassa ehdotetun mukaisesti raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi täyttää sekä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa että 2 kohdassa säädetyn ehdon ja siitä huolimatta 6 kohtaa voitaisiin soveltaa siihen. Näin ollen esimerkiksi sellaisen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan, jolle Finanssivalvonta olisi myöntänyt toimiluvan Suomessa, ja joka toteuttaisi raportoitavia liiketoimia Tanskassa sijaitsevan sivuliikkeen kautta siellä huolellisuus- ja raportointivelvoitteet kyseisistä raportoitavista liiketoimista täyttäen, ei tarvitsisi täyttää velvoitteita kyseisistä raportoitavista liiketoimista Suomessa. Tämä nimenomainen poikkeus ulottuisi kuitenkin vain sellaisiin raportoitaviin liiketoimiin, jotka toteutetaan toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella sijaitsevan sivuliikkeen kautta. Sellaiset raportoitavat liiketoimet, jotka toteutettaisiin pääliikkeessä, jäisivät edelleen pääliikkeessä ja sen hyväksytyllä lainkäyttöalueella täytettäväksi.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson C-H kohtaa ja CARF:n I jakson C-H kohtaa.

2 luku **Määritelmät**

Luvussa säädettäisiin lakiin liittyvistä ja laissa sovellettavista keskeisistä käsitteistä, jotka perustuvat, ja jotka sisältyvät pääsääntöisesti sekä CARF:n IV jaksoon että DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jaksoon. Ehdotetun lain määritelmien sisältö vastaisi CARF:n ja DAC8:n määritelmien sisältöä. Direktiivin määritelmien kattavaa sisällyttämistä lakiin, pitkälti direktiivin sanamuodon mukaisesti, voidaan pitää perusteltuna myös sen varmistamiseksi ja osoittamiseksi, että Suomi panee direktiivin täytäntöön vaaditun sisältöisenä ja kattavasti. Määritelmistä säätäminen esityksessä ehdotetulla tavalla olisi perusteltua myös ottaen huomioon CARF:iin sisältyvän edellytyksen, että lainkäyttöalueet osoittavat käyttävänsä lainsäädännössään määritelmiä, jotka ovat sisällöllisesti raportointikehyksen määritelmiä vastaavia.

CARF:ssa ja DAC8:ssa määritellyt käsitteet ovat lähtökohtaisesti sisällöltään yhtenevät. Eroja on lähinnä vain käytetyissä sanoissa ja sanamuodoissa alkuperäisten englanninkielisten tekstien välillä. CARF:ssa käytetään esimerkiksi sanaa olennainen (englanniksi relevant) kuvaamaan ja täsmentämään tietojen keräämisen ja ilmoittamisen kannalta merkityksellisiä käsitteitä, kun taas

DAC8:ssa vastaava sana on raportoitava (englanniksi reportable). Ehdotetun lain määritelmässä käytetään ensisijaisesti DAC8:n englanninkielistä versiota ja sen suomenkielistä käännöstä määritelmien pohjana. Määritelmät ovat myös pääsääntöisesti DAC8:aa vastaavassa järjestyksessä. CARF:ssa olevista sisällöllisistä eroavaisuuksista mainitaan tarvittaessa erikseen. Ilman määriteltyjä käsitteitä ehdotettavassa laissa jouduttaisiin käyttämään useita kertoja monisanaisia ilmaisuja, mikä tekisi säännöksistä pitkiä ja vaikeaselkoisia.

4 §. Kryptovara. Pykälä säädettäisiin kryptovaran määritelmästä. Kryptovaralla tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua kryptovaraa. Pykälässä ehdotettu kryptovaran määritelmä perustuisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson A kohdan 1 alakohtaan, jossa viitataan kryptovaran tarkoittavan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua kryptovaraa. Kyse olisi niin sanotusta staattisesta viittauksesta, jossa viitataan voimassa olevaan toiseen EU-säädökseen. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa kryptovaralla tarkoitetaan arvon tai oikeuden digitaalista edustajaa, joka pystytään siirtämään ja tallentamaan sähköisesti käyttäen hajautetun tilikirjan teknologiaa tai vastaavaa teknologiaa. CARF:ssa vastaavalla termillä tarkoitetaan arvon digitaalista edustajaa, joka käyttää kryptografisesti suojattua hajautettua tilikirjaa tai vastaavaa teknologiaa varmistaakseen ja turvatakseen tapahtumat. CARF-raportointikehyksen määritelmä käyttää hieman erilaisia sanoja kuin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen vastaava, mutta ne vastaavat sisällöllisesti toisiaan. Direktiivin johdanto-osan kohdan 9 mukaan OECD:n laatima raportointikehyks on otettava huomioon unionin säännöissä. Direktiivin staattisen viittauksen muodostama ja raportointikehyksen itsenäinen määritelmä kryptovarasta ovat sisällöllisesti yhtenevät, ja niitä on tulkittava yhteneväisesti.

Kryptovaran määritelmä olisi raportointikehyksen kommentaari huomioon ottaen laaja. Arvon tai oikeuden digitaalisella edustajalla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä sitä, että kryptovaran olisi edustettava oikeutta arvoon, ja että tällaisen arvon omistusoikeudella tai siihen kuuluvalla oikeudella olisi mahdollista käydä kauppaa muiden henkilöiden tai yksiköiden kanssa tai siirtää sitä muille henkilöille tai yksiköille digitaalisesti. Esimerkiksi sellainen kryptografiaan perustuva token²⁰, joka mahdollistaa arvon säilyttämisen, maksujen suorittamisen ja joka ei edusta mitään vaatimuksia tai oikeuksia henkilön jäsenyyksiä vastaan, oikeuksia omaisuuteen tai muita absoluuttisia tai suhteellisia oikeuksia, olisi kryptovara. Edelleen sellainen kryptografiaan perustuva token, joka edustaa vaatimuksia tai jäsenyysoikeuksia henkilöä tai yksikköä vastaan, oikeuksia omaisuuteen tai muita absoluuttisia tai suhteellisia oikeuksia, ja joka voidaan vaihtaa digitaalisesti fiat-valuutoiksi tai muiksi kryptovaroiksi, olisi kryptovara. Esimerkiksi edellä mainitut edellytykset täyttävä johdannaissojmus, joka seuraa jonkun toisen kryptovaran kurssikehitystä vivutettuna.

Kryptovaran määritelmä kattaisi lähtökohtaisesti kaikki erilaisilla tavoilla markkinoille saatetut ja liikkeeseen lasketut kryptovarot. Liikkeeseen laskija voisi olla periaatteessa kuka tahansa, eikä liikkeeseen laskijan tarvitsisi olla oikeushenkilö tai oikeudellinen järjestely. Näin ollen myös luonnollisten henkilöiden kehittämien kryptovarojen katsottaisiin täyttävän kryptovaran

²⁰ Token-sanaa ei ole erikseen määritelty EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa, CARF:ssa eikä DAC8:ssa. EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen sisältyy sähkörahatokenin määritelmä, jolla tarkoitetaan kryptovaratyyppiä, jolla pyritään säilyttämään vakaa arvo ottamalla sen referenssiksi jonkin virallisen valuutan arvo. Token on ymmärrettävä tätä hallituksen esitystä luettaessa kryptovaraa kuvaavana digitaalisena yksikkönä. Tokenille ei ole vielä olemassa vakiintunutta suomenkielistä sanaa. Joissain yhteydessä käytetty ilmaisu rahake ei vastaa kryptovarojen tämänhetkistä pääasiallista luonnetta, joka on omaisuus. Näiden syiden vuoksi tässä hallituksen esityksessä käytetään kääntämätöntä ilmaisua token.

määritelmän. Tämä siitäkin huolimatta, että EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen II osasto asettaa tiukat ehdot kryptovarojen tarjoamiselle yleisölle ja kaupankäynnin kohteeksi ottamiselle. Kansallisella lailla ollaan kuitenkin panemassa täytäntöön verotuksen automaattiseen tietojenvaihtoon liittyviä säännöksiä, joihin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen säännökset eivät tältä osin aiheuta rajoituksia soveltamisalaan. Tosin näistä säännöksistä seuraa todennäköisesti käytännössä se, että unionissa toimivat kryptovarapalvelun tarjoajat valikoivat kaupankäynnin kohteeksi vain sellaiset kryptovarot, jotka täyttävät EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen vaatimukset.²¹

Myöskään kryptovaran käytännön ominaisuuksilla ei olisi määritelmän täyttymisen kannalta juuri merkitystä. Kryptovara voisi esimerkiksi seurata jonkin virallisen valuutan kurssia tai pyrkiä toimimaan arvon säilyttäjänä. Kryptovaran määritelmä kattaisi verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn osalta sekä korvattavissa, eli keskenään samasta arvosta vaihdettavat, olevat kryptovarot, kuten bitcoinin, että ei-korvattavissa olevat kryptovarot, jotka edustavat oikeuksia esimerkiksi erilaisiin digitaalisiin keräilykokoelmiin. Tältä osin EU:n kryptovaramarkkina-asetus olisi taas soveltamisalaltaan kapeampi. Kyseistä asetusta ei olisi sen johdanto-osan kohdan 11 mukaan sovellettava kryptovaroihin, jotka ovat ainutkertaisia eivätkä ole korvattavissa muilla kryptovaroilla, mukaan lukien digitaalinen taide ja keräilyesineet. Toisaalta johdanto-osan kohdan 12 mukaan kaikkia kyseisiä kryptovaroja ei olisi pidettävä ainutkertaisina ja ei-korvattavina. Esimerkiksi kryptovarojen liikkeeseenlaskua ei-korvattavina tokenina suuressa sarjassa tai kokoelmassa olisi pidettävä yhtenä merkinä niiden korvattavuudesta. Näin ollen käytännössä verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn ja EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen välisessä soveltamisalassa ei olisi tältäkin osin suurta eroa.

Sellaiset hajautetun tilikirjan teknologian tai vastaavan teknologian käyttötavat, jotka eivät ole arvon tai oikeuden digitaalisia edustajia, eivät ole kryptovaroja. Esimerkiksi hajautetun tilikirjan teknologialla toteutettu kiinteistörekisteri, jossa itse todistus ei osoita omistusoikeutta sen edustamiin varoihin, tai rekisteri, josta on nähtävillä muun muassa tuotteen valmistamiseen liittyviä tietoja, mutta jossa tuotteeseen liittyvä merkintä ei itsessään osoita omistusoikeutta tuotteeseen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson A kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n IV jakson A kohdan 1 alakohtaa.

5 §. Fiat-valuutta. Pykälässä säädettäisiin fiat-valuutan määritelmästä. Fiat-valuutalla tarkoitettaisiin virallista valuuttaa, jonka olisi laskenut liikkeeseen mikä tahansa lainkäyttöalue tai sen nimetty raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 20 §:ssä tarkoitettu keskuspankki tai rahaviranomainen fyysisinä seteleinä tai kolikkoina taikka erilaisissa digitaalisissa muodoissa olevana rahana, mukaan lukien pankkivarannot, digitaaliset keskuspankkirahat, liikepankkiraha ja sähköisen rahan tuotteet.

Myös fiat-valuutan määritelmä olisi laaja ja sen soveltamisalan alle kuuluisi monia erilaisia tuotteita. DAC8:n johdanto-osan 27 kohdassa on todettu, että Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/110/EY, jäljempänä *sähkörahadirektiivi*, määritelty sähköinen raha ei kuulu nimenomaisesti virka-apudirektiivin soveltamisalaan, ja että olisi otettava käyttöön sääntöjä, joilla varmistetaan, että raportointivelvoitteita sovelletaan sähköiseen rahaan. Tässä pykälässä sähköisen rahan tuotteiden katsottaisiin sisältävän sekä raportoivien

²¹ Ks. esim. Bitstamp lehdistötiedote, 26.6.2024, Bitstamp confirms changes to accord with MiCA regulation, <https://blog.bitstamp.net/post/bitstamp-confirms-changes-to-accord-with-mica-regulation/>.

finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 11 §:ssä tarkoitetun sähköisen rahan että ehdotetun lain 7 §:ssä tarkoitetun sähköisen rahan. Näin ollen ehdotetun lain 7 §:ssä tarkoitetun sähköisen rahan määritelmän täyttävää kryptovaraa olisi ehdotetussa laissa käsiteltävä fiat-valuuttana kuten myös raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua sähköistä rahaa. Sähköisen rahan osalta DAC8:n johdanto-osassa mainittu raportointivelvoitteiden soveltaminen sähköiseen rahaan tulisi toteutettua sekä ehdotetun lain erillisellä sähköisen rahan määritelmällä että fiat-valuuttaan rinnastamisella.

Markkinoilla voi olla myös tuotteita, jotka eivät täytä kummassakaan ehdotetussa laissa tarkoitettua sähköisen rahan määritelmää. Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 31/2024 vp) todetaan, että sähkörahatokenit ovat oikeudellisesti sähkörahadirektiivissä tarkoitettua sähköistä rahaa ja siten myös toisessa maksupalveludirektiivissä määriteltyjä varoja. Samassa hallituksen esityksessä todetaan myös, että jatkossa sähkörahatokenit ovat sekä kryptovaroja että sähköistä rahaa ja siten sähkörahatokeneihin sovelletaan sekä kryptovaramarkkina-asetuksen että sähkörahadirektiiviin perustuvan kansallisen lainsäädännön säännöksiä. Kun olisi kyse EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 7 kohdan tarkoitetusta sähkörahatokenista, joka ei kuitenkaan täyttäisi ehdotetun lain 7 §:ssä tarkoitettua sähköisen rahan määritelmää, olisi kyseisessä tuotteessa kyse kryptovaroihin liittyvän tietojenvaihtosääntelyn näkökulmasta raportoitavasta kryptovarasta siltä osin kuin se täyttäisi muilta osin raportoitavan kryptovaran määritelmän. Vastaavasti sellainen muu kuin kryptovaran muodossa oleva tuote, joka ei täyttäisi kaikkia raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain sähköisen rahan määritelmän edellytyksiä, voisi olla sähköisen rahan tuote, joka rinnastuisi siis fiat-valuuttaan. Nämä tulkinnat johtaisivat tietojenvaihtosääntelyn kannalta tarkoituksenmukaisempaan, kattavampaan ja selkeämpään lopputulokseen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson C kohdan 5 alakohtaa ja CARF:n IV jakson C kohdan 5 alakohtaa.

6 §. Digitaalinen keskuspankkiraha. Pykälässä säädettäisiin digitaalisen keskuspankkirahan määritelmästä. Digitaalisella keskuspankkirahalla tarkoitettaisiin raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 20 §:ssä tarkoitetun keskuspankin tai muun rahaviranomaisen liikkeeseen laskemaa digitaalista fiat-valuuttaa. Digitaalisten keskuspankkirahojen ei katsottaisi olevan raportoitavia kryptovaroja, koska ne olisivat fiat-valuutta digitaalisessa muodossa. Osittain tämän vuoksi digitaalinen keskuspankkiraha rinnastetaan DAC8:ssa ja rinnastettaisiin ehdotetussa laissa fiat-valuuttaan osana fiat-valuutan määritelmää. Fiat-valuutan määritelmän kautta myös digitaalinen keskuspankkiraha tulisi osaksi tiedonantovelvollisuutta ja siihen liittyvää tietojen ilmoittamista fiat-valuuttaan rinnastuvana tuotteena esimerkiksi silloin, kun digitaalisella keskuspankkirahalla hankitaan raportoitavaa kryptovaraa. Digitaalinen keskuspankkiraha eroaisi sähköisestä rahasta pääsääntöisesti siinä, että digitaalinen keskuspankkiraha olisi nimensä mukaisesti keskuspankin tai muun rahaviranomaisen liikkeeseen laskema, kun taas sähköinen raha voisi olla myös muun toimijan, kuten yksityisen yrityksen, liikkeeseen laskemaa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson A kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n IV jakson A kohdan 3 alakohtaa.

7 §. Sähköinen raha. Pykälässä säädettäisiin sähköisen rahan määritelmästä. DAC8:n johdanto-osan 27 kohdan mukaan sähkörahadirektiivissä määriteltyä sähköistä rahaa käytetään unionissa usein, ja liiketoimien volyyymi ja niiden yhteenlaskettu arvo kasvavat tasaisesti. Kyseisessä

kuvauksessa sähköisestä rahasta on kuitenkin kyse niin sanotusta perinteisestä sähköisestä rahasta, joiden liikkeeseenlaskuissa tai siirroissa ei ole lähtökohtaisesti liittymäpintoja kryptovaroihin tai hajautettuun tilikirjaan, vaan kyseisten tuotteiden liikkeeseen lasku ja hallinnointi perustuu muihin sähköisiin järjestelmiin. Kyseessä olevat perinteiset sähköiset rahat on kuitenkin DAC8:n myötä huomioitu lisäämällä niiden määritelmä virka-apudirektiivin liitteeseen I. Kyseessä oleva määritelmä on muilta osin täysin identtinen DAC8:n liitteessä VI olevan sähköisen rahan määritelmän kanssa, mutta jälkimmäinen pitää sisällään vaatimuksen täyttää myös kryptovaran määritelmä.

Ollakseen ehdotetussa laissa tarkoitettua sähköistä rahaa, tuotteen olisi ensinnäkin täytettävä kryptovaran määritelmä, eli sen pitäisi olla arvon tai oikeuden digitaalinen edustaja, ja sitä olisi pystyttävä siirtämään ja tallentamaan sähköisesti käyttäen hajautetun tilikirjan teknologiaa tai vastaavaa teknologiaa. Niin sanottujen perinteisten sähköisten rahojen liikkeeseenlaskuun tai siirtoon ei käytetä edellä mainittua teknologiaa. Tuotteissa, joissa ei käytettäisi hajautetun tilikirjan teknologiaa tai vastaavaa teknologiaa, ei olisi kyse nimenomaan tässä ehdotetussa laissa tarkoitettua sähköisestä rahasta. Kyseiset tuotteet voisivat kuitenkin täyttää raportoitvien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 11 §:ssä ehdotetun sähköisen rahan määritelmän.

Teknologianeutraaliuden periaate näkyy kuitenkin muussa sääntelyssä. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 7 kohdassa sähkörahatokenilla tarkoitetaan kryptovaratyyppiä, jolla pyritään säilyttämään vakaa arvo ottamalla sen referenssiksi jonkin virallisen valuutan arvo. Asetuksessa käytetään tästä kryptovaratyypistä rinnakkain myös ilmaisua sähköisen rahan token eikä näiden ilmaisujen merkityksissä ole eroja. Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 31/2024 vp) todetaan, että sähkörahatokenit ovat oikeudellisesti sähkörahadirektiivissä tarkoitettua sähköistä rahaa ja siten myös toisessa maksupalveludirektiivissä määritellyjä varoja. Samassa hallituksen esityksessä todetaan myös, että jatkossa sähkörahatokenit ovat sekä kryptovaroja että sähköistä rahaa ja siten sähkörahatokeneihin sovelletaan sekä MiCA:n että sähkörahadirektiiviin perustuvan kansallisen lainsäädännön säännöksiä. DAC8:aan ja CARF:iin perustuva verotuksen pakollisen automaattisen tietojenvaihdon sähköisen rahan määritelmä on kuitenkin yksityiskohtaisempi ja tarkkarajaisempi kuin mitä muussa sääntelyssä sähköisellä rahalla tarkoitetaan. Se on myös muusta sääntelystä itsenäinen määritelmä.

Sen lisäksi että sähköisen rahan pitäisi täyttää kryptovaran määritelmä, sen olisi 1 momentin 1 kohdan mukaan oltava yhden fiat-valuutan digitaalinen kirjaus. Kryptovaran katsottaisiin edustavan digitaalisesti ja kuvastavan sen fiat-valuutan arvoa, minkä määräinen se olisi. Kryptovara, jonka referenssinä olisi useiden fiat-valuuttojen tai omaisuuserien arvo, ei olisi sähköinen raha. Kolmanneksi 1 momentin 2 kohdan mukaan kryptovaran olisi oltava laskettu liikkeeseen vastaanotettaessa maksutapahtumien suorittamiseen tarkoitettuja varoja. Liikkeeseen laskua olisi tulkittava laajasti, ja sen katsottaisiin pitävän sisällään toiminnan, jossa tarjotaan ennakoon ladattua arvoa ja maksuvälineitä vastineeksi varoista. Lisäksi edellytettäisiin, että kryptovara olisi laskettu liikkeelle maksutapahtumien suorittamista varten. Tämä osio sähköisen rahan määritelmästä tarkoittaisi käytännössä sitä, että sähköisessä rahassa olisi kyse etukäteen maksettavasta tuotteesta. Neljänneksi 1 momentin 3 kohdan mukaan kryptovaraan pitäisi liittyä liikkeeseenlaskijaan kohdistuva saman fiat-valuutan määräinen saatava. Kyseessä oleva saatava sisältäisi kaikki rahalliset vaatimukset liikkeeseen laskijaa kohtaan, ja se kuvastaisi asiakkaalle liikkeeseen lasketun kyseiseen kryptovaraan liittyvän fiat-valuutan arvoa. Jos asiakkaalle olisi laskettu liikkeelle 100 euron arvosta sähköiseksi rahaksi katsottavaa kryptovaraa, olisi asiakkaalla, tai hänen sijastaan kyseisen erän haltijalla, sama 100 euron arvoinen saatava liikkeeseen laskijalta. Ollakseen sähköinen raha, olisi kryptovaran

oltava siis myös nimellisarvoinen. Tämä ei kuitenkaan tarkoittaisi sitä, että kryptovaran arvo markkinoilla ei voisi vaihdella yhden suhteesta yhteen. Viidenneksi 1 momentin 4 kohdan mukaan muun luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuin liikkeeseenlaskijan olisi hyväksyttävä kryptovara maksuksi. Tämän edellytyksen johdosta kaikissa sellaisissa tuotteissa, joiden käyttömahdollisuudet rajautuisivat liikkeeseenlaskijaan tai liikkeeseenlaskijan suoriin kauppakumppaneihin, tai joilla voisi hankkia tavaroita tai palveluita vain rajatusti, ei katsottaisi olevan kyse sähköisestä rahasta. Kuudenneksi 1 momentin 5 kohdan mukaan kryptovaran olisi oltava liikkeeseenlaskijaan sovellettavien sääntelyvaatimusten nojalla milloin tahansa tuotteen haltijan pyynnöstä lunastettavissa saman fiat-valuutan nimellisarvoon. Samalla fiat-valuutalla tarkoitettaisiin sitä fiat-valuutaa, jonka digitaalinen edustaja kryptovara olisi. Liikkeeseenlaskijalla olisi lunastusvaiheessa mahdollisuus vähentää lunastettavasta summasta kuluja tai muita tapahtumaan liittyviä kustannuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sähköisellä rahalla ei tarkoitettaisi tuotetta, joka on kehitetty yksinomaan helpottamaan varainsiirtoa asiakkaalta toiselle henkilölle asiakkaan ohjeiden mukaisesti. Työnantaja voisi esimerkiksi käyttää kyseisiä tuotteita kuukausipalkkojen siirtämiseen työntekijöilleen tai mahdollistaakseen työperäiselle maahanmuuttajalle varojen siirron toisessa valtiossa asuville sukulaisille.

Pykälän 3 momentin mukaan tuotetta ei olisi katsottu kehitetyn yksinomaan varainsiirron helpottamiseksi, jos varoja siirtävän yksikön säännönmukaisessa liiketoiminnassa kyseiseen tuotteeseen liittyviä varoja säilytettäisiin joko yli 60 päivän ajan siirron helpottamiseksi annettujen ohjeiden vastaanottamisen jälkeen tai, jos ohjeita ei saataisi, yli 60 päivän ajan varojen vastaanottamisen jälkeen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson A kohdan 5 alakohtaa ja CARF:n IV jakson A kohdan 4 alakohtaa.

8 §. Raportoitava kryptovara. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan kryptovaran määritelmästä. Raportoitavalla kryptovaralla tarkoitettaisiin muuta kryptovaraa kuin digitaalista keskuspankkirahaa, sähköistä rahaa tai sellaista kryptovaraa, jonka osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi asianmukaisesti määrittänyt, ettei sitä voitaisi käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin. Raportoitavan kryptovaran määritelmä olisi yksi tärkeimmistä määritelmistä sen suhteen sovellettaisiinko, ja miltä osin, tietyn toimijan harjoittamaan liiketoimintaan ehdotetun lain säännöksiä vai ei. Raportoitavan kryptovaran määritelmän täytyminen, tai täyttymättä jääminen, rajaisi ensinnäkin sitä, olisiko palveluntarjoajan toiminnassa kyse lain soveltamisalaan kuuluvasta toiminnasta ensi alkuunkaan. Toiseksi raportoitavan kryptovaran määritelmä rajaisi sitä kryptovarojen joukkoa, joista raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi velvollinen tiedot ilmoittamaan.

Ehdotetun lain 4 §:ssä tarkoitettu kryptovaran määritelmä olisi laaja. Myös raportoitavan kryptovaran määritelmä olisi vastaavalla tavalla edelleenkin laaja, mutta DAC8:ssa ja CARF:ssa soveltamisalan ulkopuolelle on ollut tarkoitus jättää sellaisia tuotteita, joiden ei ole katsottu olevan oleellisia ja tarpeellisia nimenomaan kryptovaroissa havaittuihin veropetoksiin, verovilppeihin ja veronkiertoon puuttumisessa. Tämä tausta huomioiden soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu digitaalinen keskuspankkiraha ja sähköinen raha, joista kummatkin on määritelty erikseen ehdotetun lain 5 ja 6 §:ssä. Soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu myös sellaiset kryptovarot, joiden osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi asianmukaisesti määrittänyt, ettei niitä voitaisi käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin.

Kryptovaran maksu- tai sijoitustarkoituksen asianmukainen määrittäminen jakaantuisi asteittain pidemmälle menevään tulkintaan kryptovaran luonteesta ja käyttötarkoituksista. Raportoiva

kryptovarapalvelun tarjoaja voisi ensinnäkin käyttää sitä luokittelutoimenpiteenä, ja edelleen luottaa kyseiseen toimenpiteeseen, minkä se olisi tehnyt arvioidessaan onko kryptovarassa kyse rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisen toimintaryhmän, jäljempänä *FATF* (Financial Action Task Force), suosituksissa tarkoitettua virtuaalivarasta.²² Jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi päätenyt kyseisessä arvioinnissa siihen, että kryptovarassa on kyse *FATF*:n suosituksissa tarkoitettua virtuaalivarasta sen nojalla, että sitä voidaan käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin, olisi kryptovarassa kyse myös tässä ehdotetussa pykälässä tarkoitettua raportoitavasta kryptovarasta. Siltä osin kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi päätenyt edellä mainitussa arvioissa siihen, että kryptovarassa ei olisi kyse *FATF*:n suosituksissa tarkoitettua virtuaalivarasta tai se ei olisi tehnyt kyseistä arviota, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi määritettävä jokaisen yksittäisen kryptovaran osalta, voitaisiinko sitä käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin vai ei. Vain silloin kun tämä testi johtaisi lopputulokseen, jonka mukaan kryptovaraa ei voitaisi käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin, voisi raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olla tulkitsematta kryptovarassa olevan kyse raportoitavasta kryptovarasta. Jos tämän testin johdosta raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle jäisi epäilyksiä sen suhteen, voidaanko kryptovaraa käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin vai ei, olisi sen tulkittava kryptovarassa olevan kyse raportoitavasta kryptovarasta.

Tietyt seikat tukisivat sitä, että tiettyä kryptovaraa voisi käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin. Lähtökohtaisesti sellaisissa kryptovaroissa, joiden kohteena ovat raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 10 §:ssä tarkoitettut finanssivarat tai ne kuuluvat rahoitusmarkkinasääntelyn piiriin, olisi kyse raportoitavasta kryptovarasta. Toisaalta taas sellaisissa finansssituotteissa, jotka eivät itsessään ole kryptovaroja, vaan jotka edustavat tai joiden kohde-etuutena on raportoitava kryptovara tai kryptovaroja, ei olisi kyse raportoitavasta kryptovarasta. Kyseiset tuotteet, kuten raportoivat kryptovarot kohteeksi ottavat johdannaissopimukset, kuuluvat raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain soveltamisalaan kryptovarojen vastaavan sääntelyn sijasta.

Niin sanottuja ei-korvattavissa olevia tokeneita (NFT) markkinoidaan yleensä keräilykohteina. Tämä niihin liittyvän mainonnan luoma oletettu käyttötarkoitus ei kuitenkaan itsessään estä kyseisten tuotteiden käyttämistä maksu- tai sijoitustarkoituksiin. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi arvioitava NFT:iden luonnetta ja tosiasiallista käyttötarkoitusta markkinoinnissa käytettyjen ilmaisujen ja luonnehdintojen sijaan. Jos NFT:eita voitaisiin tosiasiallisesti käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin, niin silloin olisi kyse raportoitavasta kryptovarasta. NFT:eita käytettäisiin tosiasiallisesti maksu- tai sijoitustarkoituksiin, kun niillä olisi mahdollisuus käydä kauppaa markkinapaikalla. Kuten muidenkin kryptovarojen, myös NFT:iden osalta olisi tehtävä tapauskohtainen arvio siitä, voisiko kyseistä NFT:enia käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin vai ei. Tässä arvioinnissa olisi otettava huomioon NFT:eita koskeva yleinen käyttötarkoitus.

Toisaalta tietyt seikat puhuisivat sitä vastaan, että tiettyä kryptovaraa voisi käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin. Tällaisesta tilanteesta voisi olla esimerkiksi kyse silloin, kun tiettyä kryptovaraa olisi mahdollista vaihtaa tai lunastaa ainoastaan rajatussa verkossa vastineeksi tavaroista tai palveluista. Kyseessä olevat tavarat tai palvelut voisivat olla muun muassa ruokaan, kirjoihin tai ravintoloihin liittyviä lahjakortteja tai esimerkiksi erilaisiin kanta-asiakasetuuksiin liittyviä hyvityksiä. Palvelut kattaisivat tältä osin myös edellä mainittujen

²² FATF (2019), Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Assets and Virtual Asset Service Providers, FATF, <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/guidance/RBA-VA-VASPs.pdf.coredownload.inline.pdf>.

tuotteiden digitaaliset versiot, kuten musiikin tai pelit digitaalisessa muodossa. Riippumatta siitä millaisesta tavarasta tai palvelusta olisi kyse, tärkeintä olisi arvioida, miltä osin kyseistä kryptovaraa tosiasiallisesti käytettäisiin rajatussa ja suljetussa verkossa tai järjestelmässä. Tällaisesta rajatusta verkosta ja rajatusta käytöstä ei olisi enää kyse silloin, kun kryptovaraa olisi mahdollista siirtää rajatun verkon ulkopuolelle ja sillä olisi mahdollista käydä kauppaa jälkimarkkinoilla käypään markkina-arvoon. Kryptovarassa olisi tällöin kyse raportoitavasta kryptovarasta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson A kohdan 4 alakohtaa ja CARF:n IV jakson A kohdan 2 alakohtaa.

9 §. Kryptovarapalvelu. Pykälässä säädettäisiin kryptovarapalvelun määritelmästä. Kryptovarapalvelulla tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelua, sekä steikkausta ja lainausta. Määritelmä perustuisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 4 alakohtaan. CARF:ssa ei ole kryptovarapalvelun määritelmää. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohta pitää sisällään kymmenkohtaisen tyhjentävän luettelon siitä, milloin mihin tahansa kryptovaraan liittyvässä palvelussa ja toiminnossa on kyse EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua kryptovarapalvelusta. Edellä mainitut kryptovarapalvelut määritellään edelleen tarkemmin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 17–26 alakohdassa. Osa näistä palvelutyypeistä, esimerkiksi kryptovaroja koskevan neuvonnan tarjoaminen, ei ole olennainen tai merkityksellinen kryptovarojen verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn tai tämän ehdotetun lain näkökulmasta. Tämä ei kuitenkaan aiheuta pääsääntöisesti liian laajan soveltamisalan synnyttävää ongelmaa, sillä ehdotettu laki pitää sisällään EU:n kryptovaramarkkina-asetuksesta erillisen ja itsenäisen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän, jossa soveltamisalan täyttymiseltä vaadittaisiin nimenomaan vaihtotapahtuman toteuttamista. Näin ollen ehdotettu raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä rajaisi verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn ulkopuolelle ne EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua kryptovarapalvelun tyypit, jotka eivät olisi ehdotetun lain, eivätkä myöskään verotuksen automaattisen tietojenvaihdon, kannalta merkityksellisiä.

Edellä mainittu tapa säädellä soveltamisalasta ja sen laajuudesta voisi johtaa siihen, että verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn kannalta tarpeellinen kryptovarapalvelu ei sisältyisi EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen tyhjentävään luetteloon, jonka vuoksi kyseinen kryptovarapalvelu ei tulisi osaksi ehdotettavan lain soveltamisalaa, koska se jättäisi kyseistä palvelua tarjoavan toimijan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän ulkopuolelle. DAC8:ssa on kuitenkin päätetty kytkeä sekä kryptovarapalvelun tarjoajan, kryptovaraoperaattorin että raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen osin sen sisältämän kryptovarapalvelun määritelmän kautta, jonka vuoksi ehdotetussa laissa noudatettaisiin samaa logiikkaa. Tämän lisäksi EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa luetellut kryptovarapalvelut, kuten kryptovarojen kaupankäyntialustan ylläpito tai kryptovarojen vaihto muihin kryptovarioihin, vaikuttaisivat täyttävän riittävän kattavasti verotuksen ja verotuksen automaattisen tietojenvaihdon tarpeet. Käytännössä tästä kokonaisuudesta ei aiheutuisi ristiriitaa tai eroja CARF:n soveltamisalaan, koska myös siellä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttymisen edellytyksenä on sellaisen palvelun suorittaminen, jolla toteutetaan vaihtotapahtuma asiakkaalle tai asiakkaan puolesta. Edelleen kyseisen vaihtotapahtuman määritelmän on katsottava sisältyvän joko yhteen tai useampaan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohdassa tarkoitettuista kryptovarapalveluista.

DAC8:aan on lisätty kaksi erillistä kryptovaroihin liittyvää palvelutyyppiä, joita ei ole erikseen nimetty tai määritelty EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa eikä myöskään CARF:ssa. Nämä ovat steikkaus ja lainaus. Myöskään kyseisten palvelutyyppien sisältöä ei ole määritelty direktiivissä eikä raportointikehyksessä. CARF:n kommentaarissa tosin mainitaan esimerkkeinä sekä steikkaus että lainaus siltä osin kuin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on raportoitava kryptovarojen siirrot siirtotyypeittäin. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen johdanto-osan 94 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että tällä asetuksella ei olisi puututtava kryptovarojen, mukaan lukien sähkörahatokenit, lainaksiantoon ja lainaksiottoon, eikä se saisi rajoittaa sovellettavan kansallisen lainsäädännön soveltamista. Ottaen huomioon, että steikkaus ja lainaus on päätetty ottaa direktiiviin täydentämään EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua kryptovarapalvelun määritelmää, ovat ne todennäköisesti luonteeltaan sellaisia, että ne voisivat muodostaa verotuksen tietojenvaihdon sääntelylle olennaisia ja merkityksellisiä tapahtumia joko vaihtotapahtuman tai siirron muodossa. Direktiiviä vastaavasti ne otettaisiin osaksi ehdotettua kryptovarapalvelun määritelmää.

Verotuksen automaattisen tietojenvaihdon tarpeiden näkökulmasta steikkauksella voitaisiin tarkoittaa ymmärrettävän esimerkiksi toimintaa, jossa tiettyä kryptovaraa lukitaan hajautetun tilikirjan teknologian, ja vielä tarkemmin lohkoketjun, ylläpitämiseksi, yleensä samaa kryptovaraa palkkioksi saaden. Tästä lohkoketjun ylläpitotoiminnasta käytetään myös ilmaisua proof of stake -protokollan mukainen toiminta. On myös käytännössä olemassa liiketoimintamalleja, jossa kryptovarapalveluja tarjoavat toimijat mahdollistavat asiakkailleen edellä kuvatun toiminnan ja siitä saatavan tuoton oman palkkionsa vähentämisen jälkeen. Vastaavalla tavalla lainauksen voitaisiin katsoa tässä kohtaa tarkoittavan esimerkiksi sitä, että yhtä tai useampaa kryptovaraa lainataan kolmannelle osapuolelle niin, että myöhempana ajankohtana kyseessä oleva lainan ottaja maksaa takaisin saman tai vastaavan määrän takaisin lainaksi antajalle. Näissä liiketoimintamalleissa on yleistä, että lainaksi ottaja asettaa lainalle vakuuden, joka on myös useasti kryptovaran muodossa. Edellä mainitut luonnehdinnat palvelujen sisällöstä vastaavat myös sitä, mihin Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ESMA ja Euroopan pankkiviranomainen EBA ovat päätyneet 16.1.2025 julkaistussa raportissaan, joka perustuu EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 142 artiklassa komissiolle asetettuun velvoitteeseen esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus kryptovaroihin liittyvästä viimeaikaisesta kehityksestä.²³

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 4 alakohtaa.

10 §. Kryptovarapalvelun tarjoaja. Pykälässä säädettäisiin kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmästä. Kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelun tarjoajaa. Määritelmä perustuisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 1 alakohtaan. CARF:ssa ei ole kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmää. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitetaan oikeushenkilöä tai muuta yritystä, jonka ammatti- tai liiketoimintana on yhden tai useamman kryptovarapalvelun tarjoaminen asiakkaille ammattimaisesti ja joka saa tarjota kryptovarapalveluja 59 artiklan mukaisesti. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 59 artikla koskee kryptovarapalvelujen tarjoamiseen liittyvää toimilupavelvollisuutta EU:ssa. Kyseisen artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan henkilö ei saa tarjota kryptovarapalveluja

²³ Joint Report, Recent developments in crypto-assets (Article 142 of MiCAR), 16.1.2025, https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-01/ESMA75-453128700-1391_Joint_Report_on_recent_developments_in_crypto-assets_Art_142_MiCA_.pdf, s. 5.

unionissa, paitsi jos tämä henkilö on oikeushenkilö tai muu yritys, jolle on myönnetty kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa 63 artiklan mukaisesti. Kryptovarapalveluita saavat EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaan tarjota myös sellaiset finanssiyhteisöt, joilla on jo finanssivalvontaviranomaisen myöntämä muu kuin kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan henkilö ei saa tarjota kryptovarapalveluja unionissa, paitsi jos tämä henkilö on luottolaitos, arvopaperikeskus, sijoituspalveluyritys, markkinoiden ylläpitäjä, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos, yhteissijoitusyrityksen rahastoyhtiö tai vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitaja, joka saa tarjota kryptovarapalveluja 60 artiklan nojalla. Finanssiyhteisöjen, mukaan lukien luottolaitosten, on tehtävä kryptovarapalvelujen tarjoamisen aloittamisesta ilmoitus finanssivalvontaviranomaiselle ennen palveluiden tarjoamista.

Kryptovarapalvelun tarjoaminen Euroopan unionissa edellyttää edellä mainitulla tavalla toimilupaa, joko nimenomaisesti tai tietyille finanssiyhteisöille osana aiempaan toimilupaan liittyvää ilmoitusta. Suomessa toimiluvan saaneet kryptovarapalvelun tarjoajat merkitään Finanssivalvonnan julkiseen rekisteriin. Muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa toimiluvan saaneet kryptovarapalvelun tarjoajat voivat tarjota palveluitaan rajan yli Suomeen. Vastaava oikeus on myös Suomessa toimiluvan saaneilla kryptovarapalvelun tarjoajilla. Muussa jäsenvaltiossa kuin Suomessa toimiluvan saaneet palveluntarjoajat, joilla on oikeus tarjota palveluitaan Suomessa, merkitään myös Finanssivalvonnan julkiseen rekisteriin, niin sanottuun notifiikaatioluetteloon. Finanssivalvonnan on annettava muun muassa edellä mainitut tiedot ESMA:lle sen perustamaan julkiseen rekisteriin, joka sisältää kryptovarapalvelun tarjoajista esimerkiksi sen oikeushenkilötunnuksesta ja luettelon sen tarjoamista kryptovarapalveluista. Myös ilmoituksen nojalla tarjottavat kryptovarapalvelut viedään ESMA:n rekisteriin. Tämän lisäksi ESMA perustaa niin sanotun mustan listan sellaisista yhteisöistä, jotka tarjoavat kryptovarapalveluja 59 tai 61 artiklan vastaisesti. Tarkemmat tiedot näistä kahdesta rekisteristä sisältyvät EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 109 ja 110 artikloihin. ESMA:n rekisterit ovat löydettävissä sen internet-sivuilla osiosta tietokannat ja rekisterit.²⁴

DAC8 muodostaa edellä mainitulla tavalla tiiviin yhteyden EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen. Tältä osin DAC8:ssa on katsottu riittäväksi luottaa ESMA:n rekisteriin, jonka avulla seurataan, mitkä toimijat tarjoavat kryptovarapalveluja unionin alueella ja joilla on siten yhteys tiettyyn jäsenvaltioon, jotta ne voivat olla raportointivelvollisia kryptovarapalvelujen tarjoajia. Toimivaltaisen viranomaisen, Suomessa kryptovaralain nojalla Finanssivalvonnan, tekemät päätökset ja valvontatoimet vaikuttaisivat siihen miltä osin Suomeen alueellisen liitynnän omaava toimija olisi myös verotuksen automaattisen tietojenvaihdon näkökulmasta kryptovarapalvelun tarjoaja. Finanssivalvonta arvioi EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen perustuen esimerkiksi sitä, tarjoaako toimija ammatti- tai liiketoimintanaan kryptovarapalveluita asiakkaille ammattimaisesti. Edellä mainitun lisäksi DAC8:ssa EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen tehdyn suoran viittauksen vuoksi vain sellainen oikeushenkilö tai yritys, joka saa tarjota kryptovarapalveluja 59 artiklan mukaisesti, olisi ehdotetussa pykälässä tarkoitettu kryptovarapalvelun tarjoaja. Tämän seurauksena esimerkiksi sellainen toimija, joka olisi vasta hakemassa toimilupaa tai jolle ei olisi myönnetty toimilupaa tai jonka ei tarvitsisi sitä edes hakea, ei katsottaisi olevan tässä pykälässä ehdotetun määritelmän mukainen kryptovarapalvelun tarjoaja.

²⁴ Ks. tarkemmin Interim MiCA Register, <https://www.esma.europa.eu/esmas-activities/digital-finance-and-innovation/markets-crypto-assets-regulation-mica#InterimMiCARegister>.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 1 alakohtaa.

11 §. *Kryptovaraoperaattori.* Pykälässä säädettäisiin kryptovaraoperaattorin määritelmästä. Kryptovaraoperaattorilla tarkoitettaisiin muuta kryptovarapalvelujen suorittajaa kuin kryptovarapalvelun tarjoajaa. Määritelmä perustuisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 2 alakohtaan. CARF:ssa ei ole kryptovaraoperaattorin määritelmää.

DAC8:ssa on kryptovaraoperaattorin määritelmä pääsääntöisesti kolmesta toisistaan riippumattomasta syystä. Ensinnäkin direktiivissä on pyritty täyttämään CARF:n raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä, ja nimenomaan tältä osin kohta, jonka mukaan raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi olla myös kryptovaroihin liittyviä palveluita liiketoiminnan muodossa tarjoava luonnollinen henkilö. EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen kuuluu oikeushenkilöysvaatimus 59 artiklan 3 kohdassa mainituin poikkeuksin. Kyseisen poikkeuksen mukaan oikeudellisen muodon ollessa muu kuin oikeushenkilö, on kolmansien osapuolien oikeuksien oltava turvattu vastaavalla tasolla kuin oikeushenkilöllisyys mahdollistaisi.²⁵ On todennäköistä, että suurimmalla osalla Suomessa Finanssivalvonnalta toimilupaa hakevien yritysmuoto tulisi olemaan nimenomaan osakeyhtiö. Finanssivalvonnan virtuaalivaluuttalain mukaisesti rekisteröimät virtuaalivaluutan tarjoajat ovat kaikki olleet osakeyhtiöitä. Finanssivalvonnalta saadun tiedon mukaan heillä ei ole ollut vielä yhtään sellaista kryptovarapalvelun tarjoajaksi hakijaa, jonka yritysmuoto olisi ollut jokin muu kuin osakeyhtiö. Toiseksi verotuksen automaattiseen tietojenvaihtoon liittyvässä sääntelyssä on haluttu turvata veroviranomaisten tietotarpeet esimerkiksi sellaisia tilanteita varten, joissa kryptovarapalveluja tosiasiallisesti tarjoava toimija olisi vasta hakemassa kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua toimilupaa tai jolle ei myönnettäisi toimilupaa. Määritelmällä on haluttu turvata veroviranomaisten tietotarpeet myös sellaisissa tilanteissa, joissa Euroopan unioniin palveluja tarjoava toimija ei olisi edes hakenut vaadittua toimilupaa. Tämä siis siitä huolimatta, vaikka rahoitusmarkkinasääntelyn näkökulmasta kyseillä henkilöllä ei edes olisi oikeutta tarjota kryptovarapalveluja. Kolmanneksi toimijan tarjoamat palvelut tai tuotteet voivat olla sellaisia, joihin ei sovellettaisi EU:n kryptovaramarkkina-asetusta. Tällaisesta tilanteesta voisi olla kyse esimerkiksi silloin, kun toimija tarjoaa tietynlaisiin NFT:eihin liittyviä palveluita, eikä kyseisten palveluiden katsottaisi kuuluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdan soveltamisalaan.

Ilman kryptovaraoperaattorin määritelmää direktiivi ei mahdollistaisi CARF:n raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttämistä täysimääräisesti. Edellä mainitut seikat ja syyt pois lukien DAC8:ssa kryptovaraoperaattorilla tarkoitetaan samaa kuin kryptovarapalvelun tarjoaja. Myös kryptovaraoperaattorin ammatti- tai liiketoimintana pitäisi siis olla yhden tai useamman kryptovarapalvelun tarjoaminen asiakkaille ammattimaisesti. DAC8 viittaa kyseiseen vastaavanlaiseen toimintaan sanalla ”suorittajaa”. Kryptovaraoperaattorin määritelmä vastaa tältä osin sisällöllisesti myös CARF:n raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmää, jossa vaaditaan yhtä lailla palvelujen tarjoamista liiketoiminnan muodossa.

²⁵ ESMA:n QA 2342:n mukaan luonnollisten henkilöiden tai trustien ei katsota kuuluvan muuksi yritykseksi kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan tarkoittamassa merkityksessä, <https://www.esma.europa.eu/publications-data/questions-answers/2342>.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 2 alakohtaa.

12 §. *Vaihtotapahtuma.* Pykälässä säädettäisiin vaihtotapahtuman määritelmästä. Vaihtotapahtumalla tarkoitettaisiin raportoitavien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen välistä sekä raportoitavien kryptovarojen välistä vaihtoa. Direktiivin suomenkielisessä versiossa käytetään ilmaisun ”Vaihtotapahtuma” sijaan ilmaisua ”Vaihtotransaktio”. Direktiivin englanninkielisessä versiossa käytetään ilmaisua ”Exchange transaction”. Ehdotetussa laissa on päädytty käyttämään ilmaisua ”Vaihtotapahtuma”, koska kyseessä olevan ilmaisun on katsottava soveltuvan paremmin ja täsmällisemmin Suomessa vastaavanlaisen omaisuuden vastikkeellisen luovutuksen yhteydessä käytettävään termistöön. Riippumatta siitä käytetäänkö ilmaisua ”Vaihtotransaktio” vai ”Vaihtotapahtuma”, on kyseessä oleva määritelmä ehdotetun lain soveltamisalan täyttymisen ja sitä seuraavan laajuuden kannalta yksi tärkeimmistä käsitteistä, joka yksistään voisi vaikuttaa siihen, olisiko kryptovarapalveluja tarjoava toimija raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja vai ei.

Vaihtotapahtumasta olisi kyse vain silloin, kun vaihdon kohteena olisi nimenomaan raportoitava kryptovara. Näin ollen esimerkiksi kryptovaran määritelmän muuten täyttävän digitaalisen keskuspankkirahan vaihtamisessa fiat-valuuttaan ei olisi kyse vaihtotapahtumasta, koska digitaalisessa keskuspankkirahassa olisi kyse kryptovarasta, ei raportoitavasta kryptovarasta. Jos edellytys raportoitavasta kryptovarasta täytyisi, olisi vaihtotapahtumasta kyse ensinnäkin silloin, kun vaihto tapahtuisi fiat-valuutta, esimerkiksi euroja, vastaan. Toiseksi vaihtotapahtumasta olisi kyse silloin, kun vaihto tapahtuisi raportoitavien kryptovarojen välillä. Suomen verotuksessa kummatkin tapahtumakokonaisuudet kuuluvat käsitteen vastikkeelliset luovutukset, joista yleisimpiä ovat kauppa ja vaihto, alle. Kun kaupassa vastikkeena on fiat-valuutta, käytetään yleensä sanaa myynti, kun on kyse omaisuuden luovuttamisesta rahamääräistä vastiketta vastaan, ja osto, kun on kyse omaisuuden hankinnasta rahamääräistä vastiketta vastaan. Vaihdoissa taas on kyse siitä, että kumpikin vaihdon osapuoli luovuttaa omaisuutta toiselle osapuolelle. Ehdotetussa laissa on päädytty käyttämään direktiivin englanninkielisen version ilmaisua ”exchange” ja siitä käännetyn direktiivin suomenkielisen version käytettyä ilmaisua, ”vaihto”, kuvaamaan kumpaakin pääasiallista tapahtumakokonaisuutta asian yksinkertaistamisen vuoksi. Ehdotettu ilmaisu kuvaa myös riittävän selkeästi tapahtumissa olevan kyse vastikkeellisesta luovutuksesta, jossa omaisuutta siirtyy toiselle osapuolelle joko rahaa tai omaisuutta vastaan.

Ilmaisua ”vaihto” olisi tulkittava laajasti, eikä sen katsottaisi rajautuvan yleisempiin edellä mainittuihin esimerkkeihin vastikkeellisista luovutuksista. Kryptovaramarkkina ja siihen liittyvät palvelutyytit kehittyvät jatkuvasti. Samalla luodaan erilaisia uusia tapoja käyttää kryptovaroja tulon muodostamisessa oleellisena hyödynnettävissä olevana varallisuutena. Vaihtotapahtuman määritelmän tarkoituksena on pysyä tässä kehityksessä mukana ja antaa kansallisille veroviranomaisille mahdollisuus saada kattavasti tietoa myös uusista palvelutyypeistä siltä osin kuin raportoitavia kryptovaroja katsotaan luovutetun vastikkeellisesti. CARF:n xml-skeemassa²⁶ on mahdollistettu raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille lisätietojen antaminen normaalista poikkeavista vaihtotapahtumista. Normaalin vaihtotapahtuman tasolle on nostettu neljä erilaista tapahtumatyyppiä: steikkaus, kryptolaina, wrappaus ja vakuus. Kyseiset esivalinnat kuvaavat hyvin sitä kryptovaramarkkinoihin liittyvän toimintakentän monipuolisuutta, jossa vastikkeellisissa luovutuksissa voi olla kyse muustakin kuin kaupasta tai vaihdosta. Vaihtotapahtuman käsitteen olisi tästäkin syystä oltava

²⁶ Ks. tarkemmin OECD (2024), Crypto-Asset Reporting Framework XML Schema: User Guide for Tax Administrations, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/578052ec-en>.

mahdollisimman laaja, jotta se mahdollistaisi Verohallinnolle keinot ohjeistaa raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia verotukseen vaikuttavien tapahtumien kehittyessä.

Raportoitavien kryptovarojen välinen vaihto voisi tapahtua yhdenlaisen tai useammanlaisen raportoivan kryptovaran välillä. Yhdenlaisen raportoitavan kryptovaran osalta tällä tarkoitettaisiin sitä, että vaihtotapahtumasta voisi olla kyse myös silloin, kun yhtä ja samaa raportoitavaa kryptovaraa vaihdetaan keskenään, esimerkiksi yksi bitcoin-kryptovara vaihdetaan samaan tai erisuuruiseen määrään vastaavia bitcoin-kryptovaroja. Tätä tukee myös CARF:n IV jaksoa koskevan kommentaarin kohta 30, jonka mukaan vaihtotapahtuma kattaa tilanteet, joissa raportoitavaa kryptovaraa siirretään hajautetun tilikirjan osoitteesta toiseen hajautetun tilikirjan osoitteeseen joltain toista raportoitavaa kryptovaraa tai fiat-valuuttaa vastaan. On kuitenkin epätodennäköistä, että kyseisiä tapahtumia toteutettaisiin käytännössä, sillä kryptovaroissa yhdenlaiset ja saman laiset kryptovarot ovat yleensä yksikköhinnoiltaan yhtä arvokkaat. Vaihtotapahtuman käsite on joka tapauksessa edellä mainitulla tavalla laaja ja se kattaisi myös yhden tai useamman raportoitavan kryptovaran tai yhden ja useamman fiat-valuutan sisältymisen yhteen ja ainoaan vaihtotapahtumaan. Vastaava olisi mahdollista myös raportoitavien kryptovarojen välisissä vaihdoissa. Vaihtotapahtumasta voisi siis olla kyse esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa yhtä raportoitavaa kryptovaraa vastaan saadaan kahta tai useampaa fiat-valuuttaa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson C kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n IV jakson C kohdan 2 alakohtaa.

13 §. *Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmästä. Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitettaisiin sellaista kryptovarapalvelun tarjoajaa ja kryptovaraoperaattoria, joka suorittaa kryptovarapalveluja raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen. Määritelmä perustuisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 3 alakohtaan. CARF:n jakson IV B kohdan 1 alakohdassa käytetään vastaavasta toimijasta ilmaisua ”Relevant Crypto-Asset Provider”, joka on vapaasti käännettynä ”Olennainen kryptovarapalvelun tarjoaja”. CARF:ssa sillä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai yksikköä, joka tarjoaa liiketoiminnan muodossa palvelua, jolla toteutetaan vaihtotapahtumia asiakkaille tai niiden puolesta, mukaan lukien toimimalla vastapuolena tai välittäjänä tällaisissa vaihtotapahtumissa tai tarjoamalla kaupankäyntialustan. Vaikka direktiivissä ja raportointikehyksessä kuvataan tiedonantovelvollisuuden muodostavaa toimintaa ja sitä kautta sen soveltamisalan laajuutta hieman eri ilmaisuilla, ovat ne kuitenkin sisällöllisesti samaa tarkoittavia. Tätä tukee myös direktiivin johdanto-osan kohta 9, jonka mukaan OECD:n laatima kehys olisi otettava huomioon unionin säännöissä ja että sitä olisi käytettävä esimerkkien ja tulkintojen lähteenä ja jotta varmistetaan johdonmukainen soveltaminen eri jäsenvaltioissa. Ehdotetun lain raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän katsottaisiin vastaavan ja myös täyttävän CARF:ssa tarkoitetun olennaisen kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän.

Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi olla sekä EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettu, ja siihen perustuva, kryptovarapalvelun tarjoaja että DAC8:ssa tarkoitettu kryptovaraoperaattori. Näin ollen raportoivaksi kryptovarapalvelun tarjoajaksi voitaisiin katsoa sekä luonnollinen henkilö että oikeushenkilö. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitetun kryptovarapalvelun tarjoajan osalta tulkinnan ammatti- tai liiketoiminnasta tekisi Finanssivalvonta. Vaikka Finanssivalvonnan mukaan oikeushenkilön tai yrityksen toimintaa ei katsottaisi harjoitetun ammatti- tai liiketoimintana ja palvelujen tarjoamista ammattimaisesti, voisi Verohallinto tästä huolimatta katsoa toiminnan täyttävän kryptovaraoperaattorin, ja edelleen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan, määritelmän. Verohallinnon harkintavalta olisi Finanssivalvonnasta riippumatonta ja nimenomaan verotuksen automaattisen

tietojenvaihdon sääntelyyn perustuvaa. Verohallinto voisi käyttää harjoitetun toiminnan luonteen arvioinnissa apuna liike- ja ammattitoiminnan verotukseen liittyviä vakiintuneita tunnusmerkkejä ja oikeuskäytäntöä. Tulkintaa olisi kuitenkin tehtävä EU:n kryptovaramarkkina-asetus ja CARF huomioiden, minkä vuoksi vaihtotapahtumien tarjoaminen esimerkiksi erittäin epäsäännöllisesti tai ilman liiketaloudellista perustetta jäisi soveltamisalan ulkopuolelle. Verohallinnon itsenäinen harkintavalta soveltuisi myös steikkausta ja lainausta tarjoavaan toimijaan, joka ei välttämättä täyttäisi EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmää, mutta joka voisi kaikesta huolimatta täyttää raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän.

EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa lueteltuja kryptovarapalveluja on paljon erilaisia ja erilaatuisia. Toisaalta CARF:ssa palveluja eikä niiden tyyppiä ole lähtökohtaisesti rajoitettu millään tavalla. Kuitenkin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän täyttymisen osalta erilaisista kryptovarapalveluista merkityksellisessä asemassa on nimenomaan vaihtotapahtuman, eli raportoitavien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen sekä raportoitavien kryptovarojen välisen vaihdon suorittamisen toteuttaminen. Vain silloin kun olisi kyse vaihtotapahtuman suorittamisen toteuttamisesta, olisi kyse raportoitavasta kryptovarapalvelun tarjoajasta ja ehdotettu laki tulisi sovellettavaksi. Toisin olisi tilanteessa, jossa toimija tarjoaisi esimerkiksi pelkästään kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 16 kohdan a alakohdassa tarkoitettua kryptovarojen säilytyksen tarjoamista ja hallinnointia asiakkaiden puolesta. Vaikka toimija täyttäisi kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän, ei se olisi kuitenkaan raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, koska se ei tarjoaisi vaihtotapahtuman suorittamisen toteuttamista. Verotuksen automaattisen tietojenvaihdon näkökulmasta merkitystä ei ole pelkästään sillä seikalla, että toimija on saanut EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisen kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan.

Siltä osin kuin olisi kyse nimenomaisesti vaihtotapahtumien tarjoamisesta, olisi kryptovarapalvelujen suorittamisen toteuttamisen soveltamisala laaja. Palvelua voitaisiin hallinnollisesti organisoida tai sen liiketoimintamalli voisi olla millainen tahansa. Vaihtotapahtuma voitaisiin toteuttaa esimerkiksi niin, että raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja toimisi itse raportoitavien kryptovarojen ostajana sekä myyjänä raportoitaviin käyttäjiin päin. Tällä hetkellä suomalaisten virtuaalivaluutan tarjoajien liiketoimintamalli on pääsääntöisesti juuri kyseessä olevan kaltainen. Vaihtotapahtuma voitaisiin toteuttaa myös esimerkiksi niin, että raportoitaville käyttäjille tarjottaisiin kaupankäyntialusta, jonka kautta kryptovarakäyttäjät voisivat vaihtaa keskenään raportoitavia kryptovaroja. Määritelmän täyttymisen edellytyksenä olisi kuitenkin se, että vaihto myös toteutettaisiin kyseessä olevan kaupankäyntialustan kautta. Näin ollen esimerkiksi sellaisen alustan tarjoaminen, joka toimisi yksinomaan osto-, myynti- tai vaihtohintojen ilmaisemisessa ilmoitustaulun luonteisesti ilman tosiasiallisesti mahdollisuutta vaihtotapahtumien suorittamisen toteuttamiseen, ei olisi kyse raportoivasta kryptovarapalvelun tarjoajasta.

Kryptovarapalveluja olisi suoritettava raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen. Palveluja olisi tarjottava nimenomaisesti raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtuman toteuttamista varten. Tältäkin osalta määritelmän täyttyminen ja samalla soveltamisala olisi lähtökohtaisesti laaja. Kuitenkin esimerkiksi sijoitusrahaston sijoittaessa raportoitaviin kryptovaroihin, ei sijoitusrahaston itsensä katsottaisi tarjoavan vaihtotapahtuman suorittamisen toteuttamista, koska sijoitusrahastoon sijoittavilla itsellään ei olisi mahdollisuutta toteuttaa vaihtotapahtumia. Sijoitusrahastossa katsottaisiin siis olevan kyse raportoitavasta käyttäjästä, ei raportoivasta kryptovarapalvelun tarjoajasta. Vastaavasti samanlaiseen tulkintaan päädyttäisiin tilanteessa, jossa toimija, olipa kyse sitten luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä, olisi yksinomaan mukana lohkoketjun ylläpitämiseen liittyvässä toiminnassa ja saaden siitä korvauksen raportoitavina kryptovaroina.

Kyse ei olisi raportoivasta kryptovarapalvelun tarjoajasta, koska palveluja ei tarjottaisi raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta, vaan omaan lukuun.

CARF:ssa olennaisen kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmässä vaihtotapahtumien toteuttamisen katsotaan kattavan myös tilanteet, jossa toimija tarjoaa vastapuolena tai välittäjänä toimimisen sijasta kaupankäyntialustan käyttäjille. EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen johdanto-osan 22 kohta sivuaa osaltaan kyseessä olevaa toiminnan soveltamisalan laajuuteen liittyvää kysymystä. Kyseisen kohdan mukaan asetusta olisi sovellettava sellaisiin kryptovaratoimintoihin ja -palveluihin, joita tarjotaan tai suoritetaan suoraan tai välillisesti myös silloin, kun osa tällaisista palveluista ja toiminnoista suoritetaan hajautetusti. Toisaalta saman kohdan mukaan jos kryptovarapalveluja tarjotaan täysin hajautetusti ilman välittäjää, niiden ei olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan. Nämä seikat huomioon ottaen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmä voisi täytyä silloin kun henkilö tai yksikkö tarjoaisi kaupankäyntialustan käyttäjille siltä osin kuin kyseinen toimija hallinnoisi kaupankäyntialustaa tai sillä olisi riittävä kontrolli kaupankäyntialustaan, jonka myötä sillä olisi mahdollisuus noudattaa huolellisuus- ja raportointivelvoitteita kaupankäyntialustalla toteutettujen vaihtotapahtumien osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson B kohdan 3 alakohtaa ja CARF:n IV jakson B kohdan 1 alakohtaa.

14 §. Siirto. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siirron määritelmästä. Siirrolla tarkoitettaisiin liiketoimea, jolla raportoitava kryptovara siirrettäisiin yhden kryptovarakäyttäjän kryptovarojen osoitteesta tai tililtä tai kryptovarojen osoitteeseen tai tilille, ja joka ei ole raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saman kryptovarakäyttäjän puolesta ylläpitämä. Siirrossa raportoitavia kryptovaroja voisi määritelmänsä mukaisesti siirtyä kahteen eri suuntaan, joko kryptovarakäyttäjälle tai kryptovarakäyttäjältä pois. Vastaavasti raportoitavien kryptovarojen siirtojen kohteena olisi joko kryptovarakäyttäjän kryptovarojen osoite tai tili. Tässä yhteydessä kryptovarojen osoitteella tarkoitettaisiin ehdotettavassa laissa erikseen määriteltävää hajautetun tilikirjan osoitetta. Kryptovarojen osoite voisi olla myös raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kryptovarakäyttäjän puolesta ylläpitämä. Kryptovarojen tilillä tarkoitettaisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kryptovarakäyttäjän puolesta ylläpitämää tiliä, jossa kryptovarakäyttäjän kryptovaroja säilytettäisiin hänen puolestaan. Siirrosta voisi olla kyse myös silloin, kun raportoitavia kryptovaroja siirrettäisiin yhden ja saman raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan sisällä kryptovarakäyttäjältä toiselle joko yhdeltä tililtä toiselle, yhdestä osoitteesta toiseen tai näiden yhdistelmänä.

Raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat säilyttävät kryptovarakäyttäjiensä kryptovaroja eri tavalla riippuen käytössä olevasta liiketoimintamallista. Pääsääntöisesti sekä maailmalla että Suomessa niin sanotut keskitetyt palvelun tarjoajat (custodial exchanges) säilyttävät asiakkaidensa kryptovaroja heidän puolestaan. Kryptovarojen hallintaan ja käyttöön liittyvät yksityiset avaimet ovat palvelun tarjoajan hallussa. Kryptovarojen omistus säilyy lähtökohtaisesti palvelun tarjoajien asiakkailla. Palvelun tarjoajat mahdollistavat kryptovarojen hallinnoinnin ja käyttämisen asiakkaiden henkilökohtaisten käyttäjätilien kautta, yleensä käyttäjätunnukseen ja salasanaan perustuvan kirjautumisen kautta. Asiakas voi siirtää omistamiaan kryptovaroja käyttäjätililtään tai osoitteestaan, jolloin asiakkaan palvelun tarjoajalla säilytyksessä olevien kryptovarojen saldo vähenee siirrettyä määrää vastaavasti. Kyseisestä tilanteesta käytetään myös sanaa kryptovarojen nostaminen. Vastaavalla tavalla asiakkaalle voi siirtyä kryptovaroja hänen käyttäjätilillensä tai osoitteeseensa, jolloin asiakkaan palvelun tarjoajalla säilytyksessä olevien kryptovarojen saldo kasvaa siirrettyä määrää vastaavasti. Tästä tilanteesta käytetään myös sanaa kryptovarojen tallettaminen.

Suomessa asiakkaiden kryptovaroja, eli asiakasvaroja, säilytetään pääsääntöisesti erillään raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien omista kryptovaroista.²⁷ Asiakasvarat sekoittuvat kuitenkin yleensä muiden asiakkaiden kryptovarojen kanssa. Tämän vuoksi asiakasvarojen varsinainen kirjanpito tapahtuu lohkoketjusta erillisessä järjestelmässä, jotta pystytään määrittämään asiakkailla olevien kryptovarojen ajantasainen määrä ja saldo. On myös mahdollista säilyttää kryptovaroja asiakaskohtaisesti. Tämä on kuitenkin harvinaista varsinkin sellaisissa tilanteissa, joissa palvelun tarjoaja mahdollistaa myös kryptovarojen vaihtotapahtumien toteutumisen. Silloin kuin kryptovaroja hallinnoidaan yksittäisenä säilytyksenä, asiakas voi siirtää kryptovaroja omiin osoitteisiinsa, joista myös nostoiksikin kutsutut siirrot vastaavasti toteutetaan. Tämän mallin mukaisesti toimivat esimerkiksi niin sanotut non-custodial walletit, jotka eivät yleensä tarjoa kryptovarojen vaihtotapahtumien toteutumista. Siirron määritelmän täyttymisen kannalta merkitystä ei ole sillä, millä tavalla siirto on teknisesti toteutettu. Merkitystä on sillä, siirretäänkö tai siirtykö raportoitava kryptovara yhden kryptovarakäyttäjän kryptovarojen osoitteesta tai tililtä tai kryptovarojen osoitteeseen tai tilille, joka ei ole raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saman kryptovarakäyttäjän puolesta ylläpitämä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi siirron ja vaihtotapahtuman välistä suhdetta täsmentävän säännöksen. Sen mukaan siirroilla ei tarkoitettaisi liiketoimea, jonka osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi liiketoimintahetkellä hallussaan olevien tietojen perusteella määrittää, että liiketoimi on vaihtotapahtuma. Siirron ja vaihtotapahtuman välinen arviointi pitäisi tehdä tapahtumakohtaisesti. Tekniseltä toteuttamistavaltaan ja luonteeltaan siirrolta vaikuttavassa tapahtumassa olisi lähtökohtaisesti kyse siirrosta. Säännös soveltuisi tilanteisiin, joissa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi hallussaan sellaista tosiasiallista tietoa, jonka perusteella se voisi tulkita tekniseltä toteuttamistavaltaan ja luonteeltaan siirrolta vaikuttavassa tapahtumassa olevankin kyse vaihtotapahtumasta. Tässä arvioinnissa otettaisiin huomioon raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla hallussaan olevien tietojen lisäksi sen ja sen työntekijöiden osaamistaso sekä ymmärrys kyseessä olevien raportoitavien liiketoimien toteuttamisesta.

Useat palvelun tarjoajat mahdollistavat kryptovarakäyttäjilleen kryptovarojen siirtämisen palvelun sisällä yhdeltä käyttäjältä toiselle. Näissä tilanteissa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla katsottaisiin olevan lähtökohtaisesti paremmat mahdollisuudet selvittää, voisiko liiketoimessa olla kyse vaihtotapahtumasta, koska sillä olisi tieto tapahtumaan liittyvistä osapuolista ja mahdollisesti muista tapahtumaan liittyvistä suorituksista ja vastasuorituksista. Vastaavasti raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla ei olisi edellä mainittuja hallussaan olevia tietoja esimerkiksi silloin, kun se vain toteuttaisi raportoitavien kryptovarojen siirron ilman näkyvyyttä mahdolliseen vastasuoritukseen fiat-valuuttana siirron toiselta osapuolelta. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kuuluisi ilmoittaa kyseiset ja sitä vastaavat tilanteet siirtoina, ei vaihtotapahtumina.

Siirron ja vaihtotapahtuman välisessä arvioinnissa siirron katsottaisiin pitävän sisällään kaikki sellaiset tapahtumatyypit, joissa ei olisi kyse ehdotetussa laissa tarkoitettusta vaihtotapahtumasta. Näin ollen tapahtumatyypit, joissa olisi kyse enemmänkin muun juoksevan tulon muodostumisesta kuin vastikkeellisesta luovutuksesta, kuuluisi tulkita ja ilmoittaa siirtona. Esimerkiksi tilanteissa, joissa kryptovarakäyttäjä saisi kryptovarojen tililleen

²⁷ Kaisto, J., & Pauku, E. (2022). Virtuaalivaluutat, niihin liittyvät palvelut ja asiakasvarojen säilyttäminen. *Liikejuridiikka*, (3), 8–44.

raportoitavaa kryptovaraa osana lohkoketjun haarautumista tai jakaantumista ilman mitään välitöntä vastiketta, olisi kyse siirrosta eikä vaihtotapahtumasta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson C kohdan 4 alakohtaa ja CARF:n IV jakson C kohdan 4 alakohtaa.

15 §. Raportoitava vähittäismaksutapahtuma. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan vähittäismaksutapahtuman määritelmästä. Raportoitavalla vähittäismaksutapahtumalla tarkoitettaisiin raportoitavien kryptovarojen siirtoa yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, arvoisten tavaroiden tai palvelujen vastikkeena. Määritelmän tarkoituksena olisi tuoda veroviranomaisten tietoon sellaiset kauppiaan asiakkaan tekemät raportoitavien kryptovarojen siirrot, joilla hankitaan yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, arvoisia tavaroita tai palveluja. Koska tapahtumassa olisi kyse siirrosta, sen pitäisi täyttää ensiksi siirron edellytykset. Tapahtumien erottelemisella muista raportoitavien kryptovarojen siirroista olisi merkitystä Suomen verotukselle, koska kryptovaroissa on kyse omaisuudesta, ja niihin sovelletaan omaisuuden luovutusvoiton verotukseen liittyviä säännöksiä. Kyseisiä säännöksiä soveltamalla raportoitavien kryptovarojen käyttämisessä tavaroiden tai palvelujen vastikkeena voisi syntyä verotettavaa luovutusvoittoa- tai tappiota. Kyseiset, verotuksessa tarpeen olevat, tapahtumat olisi mahdollista saada nostettua tehokkaammin tietyissä tilanteissa esille raportoitavan vähittäismaksutapahtuman määritelmän avulla raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjilleen ilmoittamien muiden siirtojen joukosta.

Raportoitavan vähittäismaksutapahtuman määritelmän täyttymiseen vaadittaisiin yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, suuruinen vastike. Raportoitavasta vähittäismaksutapahtumasta olisi kyse myös silloin, kun tavaroiden tai palveluiden hankinta olisi pilkottu pienempiin siirtoihin, jotka eivät yksistään täyttäisi vaadittua vastikkeen määrää. Tällaisissa tilanteissa kyseiset yksittäiset siirrot laskettaisiin yhteen. Vaikka raportoitavan vähittäismaksutapahtuman määritelmän täyttymiseen vaadittaisiin verrattain iso vastikkeen määrä, ei tämä kuitenkaan tarkoittaisi sitä, ettei veroviranomaisilla olisi mahdollisuutta saada tietoa edellä mainitun summan alittavista siirroista – oli kyse sitten isommista tai pienemmistä siirroista. Nimittäin ehdotetun lain 47 §:n 4 momentin 7 ja 8 kohdan mukaan siirrot olisi ilmoitettava jaoteltuna siirtotyypeittäin, jos ne olisivat raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa.

Kauppiaan, kauppiaan asiakkaan, ja raportoitavien kryptovarojen siirron mahdollistavan raportoitavan kryptovarapalvelun väliset liiketoimintasuhteet eroavat liiketoimintamallista toiseen. Raportoitavan vähittäismaksutapahtuman määritelmä kattaisi kaikki sellaiset tilanteet, joissa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja siirtäisi asiakkaan tavaroiden tai palvelujen vastikkeena käyttämiä raportoitavia kryptovaroja tavaroita tai palveluita myyneelle kauppiaille. Määritelmän täyttymisen kannalta ei olisi merkitystä sillä, mahdollistaisiko raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja kyseessä olevan palvelun kauppiaille, kauppiaan asiakkaalle tai olisivatko sekä kauppiaan asiakas että kauppias itse raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakkaita. Viimeksi mainitussa tilanteessa määritelmä voisi täytyä myös silloin, kun raportoitava kryptovara siirtyisi kyseessä olevan raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan sisällä kauppiaan asiakkaan tililtä kauppiaan tilille.

Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi ensinnäkin tarjota raportoitavia vähittäismaksutapahtumia mahdollistamalla kauppiaille kauppiaan asiakkaiden tavaroiden tai palvelujen maksamisen raportoitavilla kryptovaroilla. Esimerkiksi verkkokauppialla kryptovarot voisivat olla vain yksi tavaran tai palvelun maksutapa muiden maksutapojen joukossa. Näissä tilanteissa raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakkaana, ja samalla

kryptovarakäyttäjänä, olisi tavarain tai palvelun kauppias. Tässä liiketoimintamallissa kauppiain asiakas ei olisi lähtökohtaisesti raportoitavan kryptovarapalvelun asiakas, vaan kauppiain asiakas vain siirtäisi raportoitavat kryptovarain kauppiain raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan avustuksella kauppiaille. Edellä mainitusta poiketen, ja ehdotetun lain 17 §:n 3 momentin mukaan, raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi kohdeltava tällaisessa tapahtumassa kauppiain vastapuolena olevaa asiakasta kryptovarakäyttäjänä edellyttäen, että raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi todennettava tällaisen asiakkaan henkilöllisyys kyseisen raportoitavan vähittäismaksutapahtuman edellyttämällä tavalla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain tai jonkin toisen lainkäyttöalueen vastaavan lainsäädännön mukaisesti. Jos kauppiain raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi todennettava kauppiain asiakkaan henkilöllisyys, olisi myös kauppiain asiakkaassa kyse kryptovarakäyttäjistä. Tällaisessa tilanteessa raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan tulisi ilmoittaa kyseessä oleva raportoitava vähittäismaksutapahtuma kauppiaille sisään tulevana siirtona, koska kauppias itsessään ei olisi tavaroiden tai palvelujen hankkija, ja kauppiain asiakkaalle raportoitavana vähittäismaksutapahtumana. Jos kauppiain raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan ei olisi todennettava kauppiain asiakkaan henkilöllisyyttä, ei kauppiain asiakas olisi raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan kryptovarakäyttäjä, eikä sen liioin tarvitsisi ilmoittaa kauppiain asiakkaan osalta mitään. Kauppiain itsensä osalta raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan pitäisi ilmoittaa sama kyseessä oleva tapahtuma kauppiaille sisään tulevana siirtona.

Vaihtoehtoisesti raportoitava kryptovarapalvelun tarjoaja voisi toimia kauppiain asiakkaan puolesta, ja siirtää raportoitavia kryptovaroja kauppiain asiakkaalta kauppiaille yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, arvoisten tavaroiden tai palvelujen vastikkeena. Näissä tilanteissa raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan pitäisi ilmoittaa kyseinen siirto kryptovarakäyttäjänään toimivan kauppiain asiakkaan osalta raportoitavana vähittäismaksutapahtumana. Edellytyksenä tietojen ilmoittamiselle olisi, että raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa olisi, että raportoitavia kryptovaroja siirretään kauppiaille tavaroiden tai palvelujen vastikkeeksi. Jollei kyseistä tietoa olisi, pitäisi kyseinen tapahtuma ilmoittaa normaalina siirtona.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson C kohdan 3 alakohtaa ja CARF:n IV jakson C kohdan 3 alakohtaa.

16 §. Raportoitava liiketoimi. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan liiketoimen määritelmästä. Raportoitavalla liiketoimella tarkoitettaisiin vaihtotapahtumaa ja raportoitavien kryptovarojen siirtoa. Määritelmän tarkoituksena olisi saattaa mahdollisimman laajasti tiedonantovelvollisuuden piiriin sellaisia verotuksessa ja sen toimittamisessa tarpeen olevia tapahtumatyyppjejä, jotka johtavat luovutusvoiton tai muun tulon verottamiseen. Näistä kahdesta pääkategoriasta lähtökohtaisesti vaihtotapahtumasta seuraisi suoraan vaikutuksia Suomen verotukseen, sillä siinä raportoitavaa kryptovaraa vaihdettaisiin joko fiat-valuuttaan tai toiseen raportoitavaan kryptovaraan. Näin ollen olisi kyse realisointiperiaatteen täyttymisestä, eli tässä tapauksessa omaisuuserän luovutuksesta. Suomessa jokainen raportoitavan kryptovaran käyttötilanne realisoi lähtökohtaisesti verotuksessa kryptovaran arvonnousun tai -laskun.

Myös siirto voisi muodostaa joko suoraan tai välillisesti Suomen verotuksessa joko tuloa tai menoaa. Esimerkiksi raportoitavan kryptovarojen siirron katsottaisiin pitävän sisällään myös raportoitavan vähittäismaksutapahtuman, eli raportoitavien kryptovarojen siirron yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, arvoisten tavaroiden tai palvelujen vastikkeena. Kyseinen tapahtuma realisoi raportoitavaa kryptovaraa tähän tarkoitukseen hyödyntävän kryptovarakäyttäjän verotuksen, koska kyse on kryptovaran

käyttämisestä. Lisäksi automaattisen tietojenvaihdon CARF:n xml-skeeman pohjassa ja sitä täydentävässä teknisessä soveltamisohjeessa on määritetty kohdat raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille ilmoittaa lisätietoja siirtotapahtumista siltä osin kuin ne ovat toimijan tiedossa.²⁸ Esimerkiksi raportoitavan kryptovarakäyttäjän tilille tulevien raportoitavien kryptovarojen osalta tiedonantovelvollisella on mahdollisuus valita siirrolle esivalittu luokitus yhdeksän eri vaihtoehdon välillä. Osa näistä lisätietoa tapahtumista tuottavista esivalinnoista on sellaisia, että niiden taustalla olevissa tapahtumissa on myös Suomessa kyse tulon muodostavista transaktioista. Näin on esimerkiksi CARF xml-skeemassa mainituissa sisään tulevista siirtotapahtumissa siltä osin kuin on kyse steikkauksesta, jossa on Suomen verotuksessa lähtökohtaisesti kyse tulosta saantihetken käyvällä arvolla. Tämä osoittaa sen, että myös siirtotapahtumissa on verotukseen vaikuttavaa potentiaalia.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson C kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n IV jakson C kohdan 1 alakohtaa.

17 §. Kryptovarakäyttäjä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kryptovarakäyttäjän määritelmästä. Kryptovarakäyttäjällä tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä tai yksikköä, joka olisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakas suorittaakseen raportoitavia liiketoimia. DAC8:n suomenkielisessä versiossa käsite on määritelty seuraavasti: ”Kryptovarakäyttäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai Yksikköä, joka on Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakas Raportoitavissa liiketoimissa”. Ehdotettu, direktiiviä täsmällisempi ilmaisu vastaisi sisällöllisesti muun muassa direktiivin englannin- ja ruotsinkielisten versioiden määritelmää, ja sen voidaan katsoa direktiivin suomenkielisen version määritelmää paremmin vastaavan direktiivin tarkoitusta. Direktiivin englanninkielisen version ja myös CARF:n ilmaisu ”for the purpose of carrying out”, joka on ehdotetussa laissa muodossa ”suorittaakseen”, ei tarkoittaisi kryptovarakäyttäjältä vaadittavan tosiasiallisten raportoitavien liiketoimien suorittamista täyttääkseen kryptovarakäyttäjän määritelmän.

Kryptovarakäyttäjän määritelmä olisi lähtökohtaisesti laaja. Merkitystä ei olisi esimerkiksi sillä, säilyttäisikö raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja raportoitavia kryptovaroja kryptovarakäyttäjän puolesta. Merkitystä ei myöskään olisi sillä, mikä oikeudellinen muoto ja suhde kyseisten osapuolten välillä olisi. Ilmaisulla ”suorittaakseen” olisi tarkoitus rajata tästä lähtökohtaisesti laajasta kryptovarakäyttäjien joukosta sellaiset raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakkaat, joilla ei olisi aikomusta suorittaa raportoitavia liiketoimia sen vuoksi, että heillä ei olisi joko muodollisesti tai tosiasiallisesti mahdollista suorittaa niitä. Esimerkiksi finanssilaitos voisi EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen perustuvan ilmoituksen perusteella tarjota laajan skaalan kryptovarapalveluja, mutta räätälöidä kyseisiä palveluja asiakassegmenteittain. Osalle asiakkaistaan tämä finanssilaitos, joka olisi myös raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, voisi tarjota vain ja ainoastaan esimerkiksi kryptovaroja koskevaa neuvontaa tai vaikkapa kryptovarojen kohdennettua tarjoamista. Jos kyseisillä asiakkailla ei olisi tosiasiallista mahdollisuutta suorittaa raportoitavia liiketoimia, ei kyseessä olevissa asiakkaissa olisi kyse kryptovarakäyttäjistä. Vastaavaa voitaisiin soveltaa tilanteeseen, jossa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi sulkenut kryptovarakäyttäjän tilin joko asiakkaan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Näissä tilanteissa käyttäjän ei katsottaisi enää täyttävän kryptovarakäyttäjän määritelmää sulkemisvuotta seuraavana kalenterivuotena.

Pykälän 2 momentti sisältäisi 1 momentissa säädettyä rajaavan ja täsmentävän säännöksen erilaisista luonnollisen henkilön tai yksikön hyväksi tai lukuun toimimistilanteista ja -rooleista.

²⁸ OECD (2024), Crypto-Asset Reporting Framework XML Schema: User Guide for Tax Administrations, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/578052ec-en>.

Momentin mukaan kryptovarakäyttäjällä ei tarkoitettaisi sellaista muuta henkilöä kuin finanssilaitosta tai raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa, jos henkilö toimisi kryptovarakäyttäjänä toisen henkilön hyväksi tai lukuun asiamiehenä, säilytyksenhoitajana, nimellisomistajana, allekirjoittajana, sijoitusneuvojana tai välittäjänä. Tällaisessa tilanteessa kryptovarakäyttäjä olisi tämä toinen henkilö, jonka hyväksi tai lukuun toimittaisiin. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi käytettävä hallussaan olevia, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä kerättyjä, tietoja, joiden perusteella se voisi luotettavasti määrittää, toimiiko luonnollinen henkilö tai yksikkö toisen luonnollisen henkilön tai yksikön hyödyksi tai lukuun. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi hyödyntää säänneltyjen toimijoiden listauksia ja rekistereitä, kuten ESMA:n tai Yhdysvaltain verohallinnon (IRS) ylläpitämää niin sanottua FATCA-rekisteriä sen varmistamiseksi, onko kryptovarakäyttäjässä kyse toisesta raportoivasta kryptovarapalvelun tarjoajasta tai finanssilaitoksesta. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei voisi kuitenkaan perustaa tekemäänsä ratkaisua yksinomaan edellä mainittuihin seikkoihin, vaan sen olisi käytettävä kaikkia hallussaan olevia tietoja. Esimerkiksi ESMA:n kryptovarapalvelun tarjoajien rekisteri koskee kryptovarapalvelun tarjoajia. Kyseisessä rekisterissä voi olla myös sellaisia kryptovarapalvelun tarjoajia, joiden ei katsota täyttävän raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmää.

Pykälän 3 momentti sisältäisi 1 momentissa tarkoitettua kryptovarakäyttäjän määritelmää tietystä raportoitavaa vähittäismaksutapahtumaa koskevassa tilanteessa laajentavan säännöksen. Momentin mukaan sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, kryptovarakäyttäjällä tarkoitettaisiin myös henkilöä, jonka vastapuolena olevaa kauppiasta varten tai sen puolesta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja toteuttaisi raportoitavana vähittäismaksutapahtumana suoritettavan palvelun. Tällaista henkilöä käsiteltäisiin kryptovarakäyttäjänä kuitenkin vain, jos raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi todennettava henkilön henkilöllisyys rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain tai jonkin toisen lainkäyttöalueen vastaavan lainsäädännön mukaisesti. Ehdotetun lain 15 §:n mukaan raportoitavalla vähittäismaksutapahtumalla tarkoitettaisiin raportoitavien kryptovarojen siirtoa yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, arvoisten tavaroiden tai palvelujen vastikkeena. Näissä tilanteissa raportoitavan vähittäismaksutapahtuman mahdollistavalla raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi yleensä asiakassuhde vain tavaroita tai palveluita myyvään kauppiaseen, ei niitä hankkivaan kauppiaan asiakkaaseen. Momentin tarkoituksena olisi ulottaa raportoitavan vähittäismaksutapahtuman määritelmän täyttävissä tilanteissa kryptovarakäyttäjän määritelmä kattamaan myös kauppiaan asiakas sellaisia tilanteita varten, joissa kyseinen asiakas ei ole kauppiaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakas. Tämä vaatisi raportoivalta kryptovarapalvelun tarjoajalta normaalien asiakassuhteen muodostavien elementtien lisäksi ylimääräisten huolellisuusmenettelyjen toteuttamista, jonka vuoksi menettelyn aloittamisen lisäedellytyksenä olisi se, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun laissa taikka jonkin toisen lainkäyttöalueen vastaavassa lainsäädännössä edellytetään kyseessä olevan kauppiaan asiakkaan henkilöllisyyden todentamista. Suomessa tällä hetkellä voimassa olevaan rahanpesun estämiseen liittyvään sääntelyyn ei kuulu tai sisälly sellaista velvoitetta, jossa asiakkaan asiakkaan tai asiakkaan vastapuolen henkilöllisyys pitäisi todentaa.

Ehdotettu pykälä sisältää kansallisen lain lisäksi maininnan jonkin toisen lainkäyttöalueen vastaavaan lainsäädäntöön, koska on mahdollista, että raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovelletaan yhtä aikaa jonkin toisen lainkäyttöalueen rahanpesun vastaisia kansallisia sääntöjä ja verotuksen tiedonantovelvollisuutta Suomessa, mutta Suomen rahanpesun vastaisia kansallisia sääntöjä ei kuitenkaan sovellettaisi. Raportointikehyksessä ja direktiivissä ei myöskään edellytetä, että rahanpesun vastaisten kansallisten sääntöjen olisi sovelluttava nimenomaan sillä samalla lainkäyttöalueella missä raportointikin tehdään. Esimerkiksi

kryptovaraoperaattoreihin ei lähtökohtaisesti sovelleta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, toisin kuin kryptovarapalvelun tarjoajiin, koska siinä on kyse vain verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn määritelmästä. Tällaiseen toimijaan voisi soveltua rahanpesun vastainen kansallinen sääntö jossain toisella lainkäyttöalueella, mutta verotuksen raportointivelvollisuus olisi silti Suomessa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 2 alakohtaa.

18 §. Yksittäinen kryptovarakäyttäjä. Pykälässä säädettäisiin yksittäisen kryptovarakäyttäjän määritelmästä. Yksittäisellä kryptovarakäyttäjällä tarkoitettaisiin kryptovarakäyttäjää, joka on luonnollinen henkilö. Ehdotetussa laissa kryptovarakäyttäjät jaoteltaisiin eri määritelmiin sen mukaan, olisiko kyse luonnollisesta henkilöstä vai yksiköstä. Todennäköisesti suurin osa Suomeen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjistä tulisi olemaan määrällisesti luonnollisia henkilöitä. Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen yritysten tietojen perusteella keskimäärin 99 prosenttia niiden asiakkaista on tällä hetkellä luonnollisia henkilöitä. Verohallinnon tietojen mukaan vastaava suhdeluku on myös ulkomaisilla palvelun tarjoajilla.

Sekä CARF että DAC8 sisältävät myös aiemman yksittäisen kryptovarakäyttäjän määritelmän, jolla tarkoitetaan yksittäistä kryptovarakäyttäjää, jolle on muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä. Ehdotetussa laissa ei ole kyseistä määritelmää, koska se on 54 §:n siirtymäsäännöksen perusteella tarpeeton. Aiemman yksittäisen kryptovarakäyttäjän määritelmä eroaa yksittäisen kryptovarakäyttäjän määritelmästä vain asiakassuhteen muodostumisaikaa koskevan edellytyksen osalta. Muilta osin aiemman yksittäisen kryptovarakäyttäjän määritelmä on osa yksittäisen kryptovarakäyttäjän määritelmää ja yksittäisen kryptovarakäyttäjän edelleen osa kryptovarakäyttäjän määritelmää. Todennäköisesti suurin osa yksittäisistä kryptovarakäyttäjistä tulisi olemaan ainakin ensimmäisellä tietojen ilmoittamiskierroksella, eli vuonna 2027, sellaisia yksittäisiä kryptovarakäyttäjiä, joiden asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan olisi muodostunut ennen 1.1.2026.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 3 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 3 alakohtaa.

19 §. Yksikkökryptovarakäyttäjä. Pykälässä säädettäisiin yksikkökryptovarakäyttäjän määritelmästä. Yksikkökryptovarakäyttäjällä tarkoitettaisiin kryptovarakäyttäjää, joka olisi yksikkö. Ehdotetussa laissa kryptovarakäyttäjät jaoteltaisiin eri määritelmiin sen mukaan, olisiko kyse luonnollisesta henkilöstä vai yksiköstä. Todennäköisesti suurin osa Suomeen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjistä tulisi olemaan luonnollisia henkilöitä. Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen yritysten tietojen perusteella määrällisesti keskimäärin 99 prosenttia niiden asiakkaista on tällä hetkellä luonnollisia henkilöitä. Verohallinnon tietojen mukaan vastaava suhdeluku on myös ulkomaisilla palvelun tarjoajilla. Tämä suhdeluku voisi poiketa raportoivasta kryptovarapalvelun tarjoajasta toiseen, sillä jokin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi suunnitella ja kohdentaa palvelunsa niin, että sen käyttäjinä olisi esimerkiksi pääsääntöisesti institutionaalisia sijoittajia. Lainvalmistelun yhteydessä haastatelluista toimijoista osa tarjoaa tai aikoo aloittaa tarjoamaan kryptovarapalveluja pääasiallisesti yksikkökryptovarakäyttäjille. Myös tällaisessa liiketoimintamallissa ja tällaisista kryptovarakäyttäjistä olisi raportoitava tietoja, jollei yksikkökryptovarakäyttäjissä olisi kyse ei-raportoitivasta henkilöstä.

Sekä CARF että DAC8 sisältävät myös aiemman yksikkökryptovarakäyttäjän määritelmän, jolla tarkoitetaan yksikkökryptovarakäyttäjää, jolle on muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä. Ehdotetussa laissa ei ole kyseistä määritelmää, koska se on 54 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen perusteella tarpeeton. Aiemman yksikkökryptovarakäyttäjän määritelmä eroaa yksikkökryptovarakäyttäjän määritelmästä vain asiakassuhteen muodostumisaikaa koskevan edellytyksen osalta. Muilta osin aiemman yksikkökryptovarakäyttäjän määritelmä on osa yksikkökryptovarakäyttäjän määritelmää ja yksikkökryptovarakäyttäjän edelleen osa kryptovarakäyttäjän määritelmää. Todennäköisesti suurin osa yksikkökryptovarakäyttäjistä tulisi olemaan ainakin ensimmäisellä tietojen ilmoittamiskierroksella, eli vuonna 2027, sellaisia yksikkökryptovarakäyttäjiiä, joiden asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan olisi muodostunut ennen 1.1.2026.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 5 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 5 alakohtaa.

20 §. Asuinlainkäyttöalue. Pykälässä säädettäisiin asuinlainkäyttöalueen määritelmästä. Asuinlainkäyttöalueella tarkoitettaisiin lainkäyttöaluetta, jolla luonnollinen henkilö, kuolinpesä tai yksikkö asui kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan. Lainkäyttöalueella tarkoitettaisiin ehdotetussa laissa sekä valtiota että lainkäyttöaluetta. Lainkäyttöalue on valittu ehdotetussa laissa käytettäväksi ilmaisuksi pääsääntöisesti kahdesta syystä. Ensinnäkin se yksinkertaistaa ja selkeyttää ehdotettua lakia, kun pykälissä ja niiden perusteluissa ei ole tarvetta toistaa ilmaisua ”valtio” lainkäyttöalueen kanssa samalla tasolla olevana vaihtoehtoisena soveltamiskohteena esimerkiksi seuraavasti: valtiossa tai lainkäyttöalueella asuvalla henkilöllä tarkoitetaan. Toiseksi CARF:ssa, johon myös DAC8:n ja tämän ehdotetun lain säännökset pääsääntöisesti perustuvat, käytetään vain ja ainoastaan ilmaisua ”Jurisdiction”, jonka suomenkielinen käännös on ”Lainkäyttöalue”. Sen ymmärretään kuitenkin verotuksen tietojenvaihdon kontekstissa, johon myös CARF kuuluu, sisältävän sekä valtiot että lainkäyttöalueet. Verotuksen tietojenvaihdossa sopimuskumppani voi olla sekä valtio, kuten Yhdistynyt kuningaskunta, että lainkäyttöalue, kuten Mansaari.

CARF:ssa lainkäyttöalueella asuvalla luonnollisella henkilöllä tai yksiköllä tarkoitetaan sellaista luonnollista henkilöä tai yksikköä, joka asuu raportoitavalla lainkäyttöalueella kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan. Edelleen CARF:ssa raportoitavalla lainkäyttöalueella tarkoitetaan lainkäyttöaluetta, jonka kanssa on voimassa sopimus, jonka mukaan kyseisellä lainkäyttöalueella on velvollisuus antaa II jaksossa määriteltyjä tietoja kyseisellä lainkäyttöalueella asuvista raportoitavista henkilöistä, ja joka on tunnistettu sellaiseksi julkaistussa luettelossa. DAC8:ssa ei ole lainkäyttöalueella asuvan luonnollisen henkilön tai yksikön määritelmää, vaan jäsenvaltiossa asuvan henkilön määritelmä. Sen mukaan jäsenvaltiossa asuvalla henkilöllä tarkoitetaan yksikköä tai luonnollista henkilöä, jonka kotipaikka on missä tahansa jäsenvaltiossa kyseisen jäsenvaltion verolainsäädännön mukaan.

Sekä CARF että DAC8 rajaavat luonnollisen henkilön tai yksikön verotuksellista asumista koskevan määritelmän kautta käytännössä sitä kryptovarakäyttäjien, yksikkökryptovarakäyttäjien ja kontrolloivien henkilöiden joukkoa, joista raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on tietoa raportoitava. Tämä siitäkkin huolimatta, että kyseiset rajaukset tulevat sekä CARF:ssa että DAC8:ssa lopulta sovellettavaksi vasta raportoitavan henkilön ja raportoitavan käyttäjän määritelmien kautta.

Ehdotetussa laissa on tarkoitus panna täytäntöön yhtä aikaa sekä CARF:n että DAC8:n vaatimukset ja edellytykset toimivalle kansainväliselle automaattiselle tietojenvaihdolle. Jos ehdotetussa laissa haluttaisiin noudattaa sekä CARF:ia että DAC8:aa, niin luonnollisten henkilöiden tai yksiköiden verotuksellinen asuminen olisi pitänyt kytkeä hyväksytyllä

lainkäyttöalueella asumiseen. Hyväksytyllä lainkäyttöalueella olisi edelleen tarkoitettu Euroopan unionin jäsenvaltiota tai Euroopan unionin ulkopuolista lainkäyttöaluetta, jolla on voimassa oleva pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ja joka on julkaisemassaan luettelossa yksilöinyt kaikki jäsenvaltiot raportoitaviksi lainkäyttöalueiksi. Ehdotetussa laissa ei ole kuitenkaan CARF:sta eikä DAC8:sta ilmenevää verotukselliseen asumiseen liittyvää alueellista rajausta, vaan luonnollinen henkilö tai yksikkö voisi asua millä tahansa lainkäyttöalueella. Rajausta on jätetty tekemättä pääasiallisesti kolmesta syystä. Ensinnäkin CRS:ssä, jonka tilinhaltijoiden tutkimis-, tunnistamis- ja raportointivelvoitteiden peruseräpäätöksiin CARF pitkälti perustuu, on Suomessa kansallisessa lainsäädännössä säädetty koskemaan kaikkia tilinhaltijoita (wider approach). Raportoitavalla valtiolla tarkoitetaan Suomessa kaikkia muita valtioita kuin Suomea. Kyseisellä verotusmenettelylain 17 c §:n viittauksella varmistetaan yhdenmukainen tulkinta ja se, että finanssilaitoksilta vaadittavat menettelyt koskevat kaikkia sen tilinhaltijoita. Kyseistä valintaa ei ole tarkoitus muuttaa, kun blankettimuotoiset säännökset ehdotetaan korvattavaksi uudessa erillislaissa. Tältä osin ehdotetussa laissa seurattaisiin finanssilitiedoissa valittua ratkaisua sillä poikkeuksella, että raportoinnin kohteena olisivat myös Suomessa asuvat luonnolliset henkilöt ja yksiköt. Kyseessä oleva edellytys tulee DAC8:sta, jonka mukaan jäsenvaltiossa asuvalla henkilöllä tarkoitetaan yksikköä tai luonnollista henkilöä, jonka kotipaikka on missä tahansa jäsenvaltiossa. Kyseinen jäsenvaltio olisi Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kryptovarakäyttäjän osalta Suomi. Direktiiviin on valittu jäsenvaltiossa tiedonantovelvollisen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan raportointi kyseisessä jäsenvaltiossa asuvista pakolliseksi.

Toiseksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien on 3 luvussa säädettäväksi ehdotettuja huolellisuusmenettelyjä noudattaen tutkittava ja tunnistettava kaikki kryptovarakäyttäjensä. Näiden menettelyjen noudattaminen sisältää esimerkiksi velvollisuuden saada kryptovarakäyttäjältä itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi määrittää yksittäisen kryptovarakäyttäjän verotukselliset kotipaikat ja vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat. Näin ollen raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla on velvollisuus selvittää kaikkien asiakkaidensa asuinlainkäyttöalue. Tätä hallituksen esitysluonnosta kirjoitettaessa 69 lainkäyttöaluetta ympäri maailman on sitoutunut panemaan CARF:n täytäntöön niin, että ne vaihtavat tietoa joko vuodesta 2027 (52) tai vuodesta 2028 (17) lähtien.²⁹ Kyseinen joukko sisältää esimerkiksi kaikki muut EU-jäsenvaltiot kuin Unkarin. Kyseinen jäsenvaltio on kuitenkin allekirjoittanut kryptovarojen raportointikehyksen mukaisesta automaattisesta tietojenvaihdosta tehdyn toimivaltaisten viranomaisten monenkeskisen sopimuksen.³⁰ Tämä nostaa automaattisessa tietojenvaihdossa mukana olevien lainkäyttöalueiden joukon 70:een. On todennäköistä, että merkittävä osa Suomeen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjistä ja yksikkökryptovarakäyttäjien kontrolloivista henkilöistä asuu jollakin näistä 70 lainkäyttöalueesta. Näin ollen Suomeen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien hallinnollisen taakan näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaisinta, että heillä ei olisi velvollisuutta suodattaa Verohallinnolle ilmoitettavista tiedoista sellaisia kryptovarakäyttäjään ja yksikkökryptovarakäyttäjiensä

²⁹ OECD Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes: Jurisdictions committed to implement the Crypto-Asset Reporting Framework (CARF) in time to commence exchanges in 2027 or 2028 as part of the Global Forum's CARF commitment process, <https://web.archive.oecd.org/tax/transparency/documents/commitments-carf.pdf>.

³⁰ [Signatories of the Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Information pursuant to the Crypto-Asset Reporting Framework.](#)

kontrolloivia henkilöitä, jotka sattuvat asumaan edellä mainittujen 70:n lainkäyttöalueen ulkopuolella. Kryptovarojen raportointikehykseen sitoutuneiden lainkäyttöalueiden maailmanlaajuinen kattavuus on niin suuri, että se tukee ehdotetun pykälän mahdollisimman laajaa alueellista kattavuutta.

Kolmanneksi tietojen ilmoittaminen riippumatta siitä millä lainkäyttöalueella kryptovarakäyttäjä tai yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloiva henkilö asuu, mahdollistaisi Verohallinnolle saatujen tietojen vertaamisen muista lähteistä saatuihin tietoihin kryptovarakäyttäjän tai yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttövaltiosta. Verohallinnolla voisi esimerkiksi olla ajankohtaisempaa tietoa siitä, että yksittäinen kryptovarakäyttäjä olisi muuttanut lainkäyttöalueelta toiselle. Edelleen raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla voisi olla sellaista tietoa kryptovarakäyttäjänsä statuksesta, joka olisi Verohallinnon tiedoissa virheellisesti. Oli tilanne kumpi tahansa, varmistaisi tietojen mahdollisimman laaja ilmoittaminen myös Suomea koskevien tietojenvaihtovelvoitteiden täyttämisen mahdollisimman virheettömällä ja luotettavimmalla tavalla kun toiselle lainkäyttöalueelle lähetettäisiin vain sellaisten kryptovarakäyttäjien ja yksikkökryptovarakäyttäjien kontrolloivien henkilöiden tietoja, jotka sinne kuuluisi loppu viimeksi lähettää. Vaikka Verohallinto saisi myös sellaisia kryptovarakäyttäjää ja yksikkökryptovarakäyttäjien kontrolloivia henkilöitä koskevia tietoja, joissa asuinlainkäyttöalue ei olisi Suomi, eikä myöskään sellainen lainkäyttöalue, jonne Suomi olisi velvollinen tietoja lähettämään, olisivat tiedot edellä mainitut perustelut kokonaisuutena arvioiden tarpeellisia käsittelyn tarkoituksen kannalta. Siltä osin kuin tiedot eivät koskisi Suomessa asuvia tai tietojenvaihdossa lähetettäviä tietoja, Verohallinto pitäisi kyseisten henkilötietojen säilytysajan mahdollisimman lyhyenä. Näitä tietoja ei myöskään säilytettäisi varmuuden vuoksi, vaan vain sen ajan, että Verohallinto saisi täytettyä tehokkaasti sille kansainvälisen automaattisen tietojenvaihdon perusteella syntyvät velvoitteet.

Suomen verolainsäädännössä säännökset, jotka määrittelevät verovelvollisuuden laajuuden Suomessa, ovat pääosin tuloverolain 9–13 §:ssä. Tuloverolain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan yleisesti verovelvollinen Suomen tuloverotuksessa on verovuonna Suomessa asunut henkilö, kotimainen yhteisö, yhteisetuus ja kuolinpesä. Yleisesti verovelvollinen on myös ulkomailla perustettu tai rekisteröity yhteisö, jonka tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee Suomessa. Luonnollinen henkilö on Suomessa yleisesti verovelvollinen, jos hän asuu Suomessa. Tuloverolain 11 §:n mukaan henkilön katsotaan asuvan Suomessa, jos hänellä on täällä varsinainen asunto ja koti. Suomessa asuva on myös henkilö, joka jatkuvasti oleskelee Suomessa yli kuuden kuukauden ajan. Kuolinpesä on kotimainen, jos perittävä on asunut kuolinhetkellä Suomessa. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi osana huolellisuusmenettelyjen noudattamista määritettävä itse annetun todistuksen perusteella kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue. Kyseisessä menettelyssä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi otettava huomioon itse annetusta todistuksesta ilmenevät tiedot tietystä lainkäyttöalueesta ja määritettävä kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaisesti.

Pykälä sisältäisi myös täydentävän säännöksen sellaisia tilanteita varten, joissa yksiköllä ei katsottaisi olevan asuinlainkäyttöaluetta. Sellaisen henkilöyhtiön, kommandiittiyhtiön ja samankaltaisen oikeudellisen järjestelyn, jolla ei olisi asuinlainkäyttöaluetta, katsottaisiin asuvan sen toimivan johdon sijaintilainkäyttöalueella. Lähtökohtaisesti yksikön katsottaisiin asuvan lainkäyttöalueella kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan. Poikkeuksena tähän säännökseen yksikön, jolla ei olisi asuinlainkäyttöaluetta, esimerkiksi koska se sivuutetaan verotuksessa, asuinlainkäyttöalueena pidettäisiin sitä lainkäyttöaluetta, jolla sen toimiva johto sijaitisi. Kansallisissa lainsäädännöissä kohdellaan yhtymiä, mukaan lukien kommandiittiyhtiöitä, eri tavoin. Joillakin lainkäyttöalueilla yhtymiä kohdellaan verotettavina

yksikköinä, ja joskus jopa yrityksinä, kun taas joillakin lainkäyttöalueilla on käytössä lähestymistapa, jota voidaan nimittää verotuksessa sivuuttamiseksi, ja sen nojalla yhtymää ei oteta huomioon verotuksessa. Jos yhtymää kohdellaan yrityksenä ja sitä verotetaan vastaavasti, sen kotipaikkana pidetään yleensä yhtymän verotuksen suorittavaa raportoitavaa lainkäyttöaluetta. Jos kuitenkin yhtymä on verotuksessa niin sanottu läpivirtausyksikkö eikä se ole verovelvollinen sijaintilainkäyttöalueellaan, ei kyseessä olevaa lainkäyttöaluetta katsota sen verotukselliseksi asuinlainkäyttöalueeksi. Oikeushenkilöä tai oikeudellista järjestelyä pidetään yhtymän ja kommandiittiyhtiön kanssa samankaltaisena, jos sitä ei kohdella lainkäyttöalueella verotettavana yksikkönä kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön nojalla. Päällekkäisen raportoinnin välttämiseksi, ja varsinkin ottaen huomioon määritelmän kontrolloivat henkilöt laaja soveltamisala trustien osalta, trustia, joka on passiivinen ei-finanssiyksikkö, ei kuitenkaan voida pitää samankaltaisena oikeudellisena järjestelynä.

Toimivan johdon sijainti on paikka, jossa tosiasiallisesti tehdään keskeiset hallinnolliset ja kaupalliset päätökset, jotka ovat välttämättömiä yksikön liiketoimintakokonaisuuden harjoittamiseksi. Toimivan johdon sijainnin määrittäminen edellyttää kaikkien olennaisten seikkojen ja olosuhteiden tarkastelemista. Yksiköllä voi olla enemmän kuin yksi johdon sijaintipaikka, mutta sillä voi olla vain yksi toimivan johdon sijaintipaikka. Siltä osin kuin Suomeen raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla ei olisi tietoa toimivan johdon sijaintipaikasta, se voisi käyttää yksikön päätoimipaikan osoitetta asuinvaltion määrittämiseen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 8 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 8 alakohtaa.

21 §. Raportoitava henkilö. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan henkilön määritelmästä. Raportoitavalla henkilöllä tarkoitettaisiin lainkäyttöalueella asuvaa henkilöä, joka on muu kuin ei-raportoitava henkilö. Raportoitavan henkilön määritelmä olisi oleellinen pääsääntöisesti kahdesta syystä. Ensinnäkin sen perusteella huolellisuus- ja raportointivelvoitteet voidaan ulottaa sellaisten raportoitavien käyttäjien, jotka ovat yksiköitä, kontrolloiviin henkilöihin. Jollei raportoitavan henkilön määritelmää olisi, rajautuisi raportoitavan käyttäjän määritelmä vain kryptovarakäyttäjiin, koska yksikkökryptovarakäyttäjien kontrolloivissa henkilöissä ei olisi kyse kryptovarakäyttäjistä. Ehdotetun lain tarkoituksena on tältä osin velvoittaa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja tutkimaan ja tunnistamaan myös yksikön kontrolloivat henkilöt ja ilmoittamaan ne Verohallinnolle. Kun Verohallinto on saanut kyseiset tiedot, se lähettää sekä yksikkökryptovarakäyttäjän että sen kontrolloivan henkilön tiedot kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueelle siltä osin kuin kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalue on hyväksytty lainkäyttöalue. Toiseksi raportoitavan henkilön määritelmän osana olevan ei-raportoitavan henkilön määritelmän kautta rajataan niiden yksiköiden joukkoa, joiden osalta raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on täytettävä huolellisuus- ja raportointivelvoitteet täysimääräisesti. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitsisi esimerkiksi raportoida sellaisen yksikkökryptovarakäyttäjän, joka on raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 18 §:ssä tarkoitettu julkisen vallan yksikkö, tietoja Verohallinnolle.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 7 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 7 alakohtaa.

22 §. Raportoitava käyttäjä. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan käyttäjän määritelmästä. Raportoitavalla käyttäjällä tarkoitettaisiin kryptovarakäyttäjää, joka on raportoitava henkilö. Ollakseen raportoitava käyttäjä, olisi luonnollisen henkilön tai yksikön oltava ehdotetun lain 17 §:ssä tarkoitettu kryptovarakäyttäjä. Tämän lisäksi raportoitavan käyttäjän pitäisi olla

raportoitava henkilö, eli lainkäyttöalueella asuva henkilö, joka olisi muu kuin ei-raportoitava henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 1 alakohtaa.

23 §. *Kontrolloiva henkilö.* Pykälässä säädettäisiin kontrolloivan henkilön määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan kontrolloivalla henkilöllä tarkoitettaisiin jotakin yksikköä kontrolloivaa luonnollista henkilöä. Pykälän 2 momentin mukaan trustin osalta kontrolloiva henkilö tarkoittaisi asettajaa, trustinhoitajaa, suojelijaa, edunsaajaa tai edunsaajaryhmää ja muuta luonnollista henkilöä, joka viime kädessä tosiasiallisesti kontrolloi trustia. Muun oikeudellisen järjestelyn kuin trustin osalta kontrolloivana henkilönä pidettäisiin vastaavassa tai samanlaisessa asemassa olevaa henkilöä. Pykälän 3 momentin mukaan kontrolloivan henkilön määritelmää olisi tulkittava yhdenmukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 5–7 §:ssä tarkoitettujen tosiasiallisen edunsaajan määritelmien kanssa. Virka-apudirektiivissä ja CARF:ssa edellytetään tältä osin yhdenmukaista tulkintaa OECD:n alaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän Financial Action Task Force (FATF) suositusten kanssa. Koska suositukset on huomioitu kattavasti neljännessä rahanpesudirektiivissä, joka on pantu Suomessa täytäntöön rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetulla lailla, olisi momentissa tarkoituksenmukaista käyttää viittausta kansalliseen lakiin FATF:n suositusten sijaan.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 9 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 10 alakohtaa.

24 §. *Aktiivinen yksikkö.* Pykälässä säädettäisiin aktiivisen yksikön määritelmästä. Yksikköä pidettäisiin aktiivisena yksikkönä, jos se täyttäisi jonkin 1 momentin 1–6 kohdan edellytyksistä. Momentin 1 kohdan mukaan yksikön edellisen kalenterivuoden tai muun asianmukaisen raportointijakson bruttotuloista saisi olla passiivista tuloa alle 50 prosenttia. Lisäksi edellytettäisiin, että yksiköllä edellisen kalenterivuoden aikana olleista varoista alle 50 prosenttia olisi varoja, jotka tuottavat passiivista tuloa tai joita pidetään passiivisen tulon tuottamista varten. Momentin 2 kohdan mukaan yksikön käytännöllisesti katsoen kaiken toiminnan olisi koostuttava yhden tai useamman muuta kauppa- tai liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa harjoittavan tytäryhtiön ulkona olevan osakekannan omistamisesta kokonaan tai osittain, tai rahoituksen ja palvelujen tarjoamisesta yhdelle tai useammalle tällaiselle tytäryhtiölle. Momentin 3 kohdan mukaan yksikkö ei saisi vielä harjoittaa liiketoimintaa eikä olla aiemmin harjoittanut liiketoimintaa, vaan sen olisi sijoitettava pääomaa varoihin tarkoituksenaan harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa. Lisäksi edellytettäisiin, että yksikkö ei saisi täyttää tämän kohdan vaatimuksia enää 24 kuukauden kuluttua siitä, kun yksikön alkuorganisointi olisi tapahtunut. Momentin 4 kohdan mukaan yksikkö ei saisi olla ollut finanssilaitos viitenä edellisenä vuotena ja sen tulisi olla realisoimassa varansa tai organisoitumassa uudelleen tarkoituksenaan jatkaa tai aloittaa uudelleen muu liiketoiminta kuin finanssilaitostoiminnan harjoittaminen. Momentin 5 kohdan mukaan yksikön olisi suoritettava pääasiallisesti rahoitus- ja suojastransaktioita sellaisten lähiyksiköiden kanssa tai niitä varten, jotka eivät ole finanssilaitoksia, eikä se saisi tarjota rahoitus- tai suojauspalveluja millekään yksikölle, joka ei ole lähiyksikkö, edellyttäen, että kaikkien tällaisten lähiyksiköiden ryhmä harjoittaa pääasiallisesti muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa. Momentin 6 kohta sisältäisi voittoa tavoittelemattomat yksiköt. Yksikön tulisi 6 kohdan osalta täyttää viisi edellytystä. Yksikön tulisi olla sijoittautunut kotilainkäyttöalueelle ja sen olisi toimittava siellä yksinomaan uskonnollisessa, tieteellisessä, taiteellisessa, kasvatuksellisessa, kulttuuri- urheilu- tai hyväntekeväisyystarkoituksessa tai sen tulisi olla sijoittautunut kotilainkäyttöalueelle ja toimittava siellä ja oltava ammattijärjestö, elinkeinojärjestö, kauppakamari, työjärjestö,

maatalous- tai puutarhanviljelyjärjestö, kansalaisjärjestö tai järjestö, joka toimii yksinomaan sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi (a alakohta). Yksikön tulisi olla vapautettu tuloverosta kotilainkäyttöalueellaan (b alakohta). Yksiköllä ei saisi olla osakkaita tai jäseniä, joilla olisi omistus- tai hyötyosuus sen tuloista tai varoista (c alakohta). Yksikön kotilainkäyttöalueen sovellettavat lait tai yksikön muodostamisasiakirjat eivät saisi sallia yksikön tulon tai varojen jakamista yksityishenkilöille tai muulle yksikölle kuin hyväntekeväisyysyksikölle tai käyttöä niiden hyödyksi muutoin kuin yksikön hyväntekeväisyystoimintaa hoidettaessa tai maksettaessa kohtuullinen korvaus tehdyistä palveluista tai maksuna, joka edustaa yksikön ostaman omaisuuden käypää markkina-arvoa (d alakohta). Lisäksi yksikön kotilainkäyttöalueen sovellettavien lakien tai yksikön muodostamisasiakirjojen olisi edellytettävä, että yksikköä selvitystilaan asettaessa tai purettaessa kaikki sen varat jaettaisiin julkisen vallan yksikölle tai muulle voittoa tavoittelemattomalle organisaatiolle tai ne palautuisivat yksikön kotilainkäyttöalueen tai sen valtiollisen osan julkiselle vallalle (e alakohta). Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön olisi mahdollista täyttää 6 kohdan edellytykset, mutta edellytysten täyttyminen olisi varmistettava tapauskohtaisesti. Yhteisön katsominen tuloverotuksessa yleishyödylliseksi yhteisöksi ei siis suoraan määrittäisi yksikön asemaa.

Pykälän 2 momentin mukaan yksikkö ei täyttäisi 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun yksikön edellytyksiä eikä se näin ollen voisi myöskään olla aktiivinen yksikkö, jos se toimisi tai esiintyisi sijoitusrahastona, kuten yksityisenä pääomarahastona, riskipääomarahastona, lainapääomaa käyttävänä yritysostorahastona tai minä tahansa sijoitusvälineenä, jonka tarkoitus on hankkia tai rahoittaa yhtiöistä ja pitää osuuksia näistä yhtiöistä pääomavaroina sijoitustarkoituksessa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson D kohdan 10 alakohtaa ja CARF:n IV jakson D kohdan 11 alakohtaa.

25 §. Passiivinen tulo. Pykälässä viitattaisiin raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 63 §:ssä tarkoitettuun passiivisen tulon määritelmään. Viittauksen tarkoituksena olisi estää se, ettei edellä 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu passiiviseen tuloon viittaaminen tekisi kyseisestä säännöksestä pitkää ja vaikeaselkoista. Virka-apudirektiivissä ei ole passiivisen tulon määritelmää, mutta sekä päivitetyn CRS:n kommentaarin jakson VIII kohta 126 että CARF:n kommentaarin jakson IV kohta 57 sisältävät luettelon tuloista, jotka tulisi lähtökohtaisesti katsoa passiiviseksi tuloksi. Raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa ehdotettu passiivisen tulon määritelmä vastaa kyseisiä luetteloita passiiviseksi tuloksi katsottavista tuloista, mitä myös edellytetään kommentaareissa lainkäyttöalueilta osana CRS:n ja CARF:n tehokasta täytäntöönpanoa.

26 §. Yksikkö. Pykälässä säädettäisiin yksikön määritelmästä. Yksiköllä tarkoitettaisiin oikeushenkilöä tai mitä tahansa oikeudellista järjestelyä, kuten yhtymää, trustia tai säätiötä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n IV jakson F kohdan 3 alakohtaa.

27 §. Lähiyksikkö. Pykälässä säädettäisiin lähiyksikön määritelmästä. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan yksikkö olisi toisen yksikön lähiyksikkö, jos se joko kontrolloisi tätä toista yksikköä tai olisi tämän toisen yksikön kontrollin alainen. Yksikkö olisi toisen yksikön lähiyksikkö myös silloin, kun yksikkö olisi tämän toisen yksikön kanssa yhteisen kontrollin alainen (2 kohta). Yksikkö olisi toisen tai useamman yksikön lähiyksikkö lisäksi tilanteessa, jossa yksiköt olisivat raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla

annetun lain 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja sijoitusyksiköjä ja yksiköillä olisi yhteinen hallinto, joka täyttäisi niiden huolellisuusvaatimukset.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, milloin yksikön katsottaisiin kontrolloivan toista yksikköä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Yksikkö kontrolloisi toista yksikköä, jos sillä olisi yksikön äänivallasta tai arvosta yli 50 prosentin välitön tai välillinen omistus.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 3 alakohtaa ja CARF:n IV jakson F kohdan 4 alakohtaa.

28 §. *Finanssilaitos.* Pykälässä viitattaisiin raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuun finanssilaitoksen määritelmään. Viittauksen tarkoituksena olisi estää se, ettei ehdotetun lain eri pykälissä viittaaminen finanssilaitokseen tekisi kyseisistä säännöksistä pitkiä ja vaikeaselkoisia. Tämän lisäksi tarkoituksena olisi välttää finanssilaitoksen käsitteen määrittelemisen seurauksena syntyvien liitännäisten käsitteiden, kuten säilytyslaitos, määrittelemistä ehdotetussa laissa, sillä niiden kohdistuessa pääsääntöisesti finanssilitietoihin, olisi tarkoituksenmukaisinta määritellä ne raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa. Ehdotettua lakia finanssilaitoksen määritelmän osalta soveltavat voisivat tältä osin tukeutua raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettuun lakiin, jossa säädetään kokonaisuudessaan määritelmästä perusteluineen.

29 §. *Ei-raportoitava henkilö.* Pykälässä säädettäisiin ei-raportoitavan henkilön määritelmästä. Direktiivin suomenkielisessä versiossa käytetään ilmaisua ”Ei-raportoiva henkilö”. Ottaen huomioon direktiivin englanninkielisen version ilmaisun ”Excluded Person”, ruotsinkielisen version ilmaisun ”Undantagen person” sekä sen, että kyseisen käsitteen tarkoituksena on määritellä ne henkilöt, joista juuri raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei olisi tarkoitus raportoida, käytettäisiin tässä yhteydessä ilmaisua ”Ei-raportoitava” ilmaisun ”Ei-raportoiva” sijasta. Etuliitteen ”Ei” sijasta selkeämpi ja soveltuvampi etuliite olisi ollut ”Muu kuin”, mutta tämä olisi tehnyt edellä ehdotetun 21 §:ssä tarkoitettua raportoitavan henkilön määritelmän vaikeaselkoiseksi.

Ei-raportoitavalla henkilöllä tarkoitettaisiin 1–3 kohdassa tarkoitettuja yksiköitä. Edellä 21 ja 22 §:ssä tarkoitettujen raportoitavan henkilön ja raportoitavan käyttäjän määritelmien ja raportointia koskevien vaatimusten mukaan raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien ei tarvitsisi ilmoittaa ei-raportoitavia henkilöitä koskevia tietoja. Vastaavasti ei-raportoitavien henkilöiden osalta ei tarvitsisi toteuttaa kaikkia niitä huolellisuusmenettelyjä, joita muiden yksiköiden osalta olisi toteutettava. Määritelmä olisi sisällöllisesti yhtenevä CRS:n ja DAC2:n raportoitavan henkilön määritelmän kanssa siltä osin kuin kyseisessä määritelmässä käsitellään muuta kuin sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa asuvaa henkilöä. Tämän sisällöllisen yhteneväisyyden ja säännöksen historiallisen alkuperän vuoksi ei-raportoitavan henkilön määritelmään liittyvissä kohdissa viitattaisiin pääsääntöisesti suoraan raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain määritelmiin.

Pykälän 1 kohdan mukaan ei-raportoitavalla henkilöllä tarkoitettaisiin yksikköä, jonka osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla. Vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla tarkoitettaisiin virallisesti tunnustettua ja markkina-alueen julkisen vallan edustajan valvomaa vaihtoa, jolla on merkityksellinen vuosittainen vaihdettujen osakkeiden arvo. Pykälän 2 kohdan mukaan yksikköä, joka on 1 kohdassa tarkoitettua yksikön lähiyksikkö. Pykälän 3 kohta sisältäisi lisäksi luettelon raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa tarkoitetuista yksiköistä, joiden katsottaisiin olevan ei-raportoitavia henkilöitä. Kohdan a alakohta koskisi

mainitun lain 18 §:ssä tarkoitettua julkisen vallan yksikköä, b alakohta 19 §:ssä tarkoitettua kansainvälistä järjestöä, c alakohta 20 §:ssä tarkoitettua keskuspankkia ja d alakohta muuta finanssilaitosta kuin lain 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettua sijoitusyksikköä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson E kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n IV jakson E kohdan 1 alakohtaa.

30 §. Asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevat menettelyt. Pykälässä säädettäisiin asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen määritelmästä. Asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä tarkoitettaisiin raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovellettavia asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä, joista säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa, tai vastaavia vaatimuksia, joita tällaiseen raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovelletaan. Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettu laki sisältää useita asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelysäännöksiä, jotka kuuluisivat tässä ehdotettavan määritelmän alle. Näihin kuuluvat muun ohessa asiakkaan tuntemista koskevassa 3 luvussa olevat säännökset, jotka liittyvät esimerkiksi asiakkaan tunnistamiseen ja henkilöllisyyden todentamiseen, asiakasta koskevien tietojen jatkuvaan seurantaan ja tosiasiallisen edunsaajan tunnistamiseen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n IV jakson F kohdan 2 alakohtaa.

31 §. Sivuliike. Pykälässä säädettäisiin sivuliikkeen määritelmästä. Sivuliikkeellä tarkoitettaisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan yksikköä, yritystä tai toimistoa, jota lainkäyttöalueen sääntelyjärjestelmän nojalla kohdellaan sivuliikkeenä tai jota säännellään muulla tavoin lainkäyttöalueen lainsäädännön nojalla erillään raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan muista toimistoista, yksiköistä tai sivuliikkeistä. Kaikkia yhdellä lainkäyttöalueella olevia raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan yksiköitä, yrityksiä tai toimistoja olisi kohdeltava yhtenä sivuliikkeenä.

Ehdotetussa 2 §:ssä kuvatus mukaisesti CARF:n kommentaarin mukaan minkä tahansa sivuliikkeen katsottaisiin muodostavan säännöllisen toimipaikan. Tämä kriteeri kattaisi sekä pääasiallisen että muutkin säännölliset toimipaikat. CARF:ssa ja DAC8:ssa säännöllinen toimipaikka ei ole rajoittunut ilmaisuun ”kiinteä”, kuten tehtaaseen tai kiinteistöihin, vaan se kattaisi myös muut säännölliset toimipaikat.

Suomen verolainsäädännössä ei ole erillistä sivuliikkeen määritelmää. Tuloverolain 13 a §:ssä säädetään kiinteästä toimipaikasta, jolla tarkoitetaan paikkaa, jossa elinkeinon pysyvää harjoittamista varten on erityinen liikepaikka tai jossa on ryhdytty erityisiin järjestelyihin. Yhtenä esimerkkinä tällaisesta paikasta on sivuliike. Sivuliikkeen määritelmä olisi relevantti ehdotetun lain näkökulmasta lähtökohtaisesti vain silloin, kun olisi tutkittava muodostuuko raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua alueellisen ehdon täyttävä alueellinen liityntä Suomeen. Tuloverolain kiinteän toimipaikan määritelmä huomioon ottaen kyse voisi käytännössä olla vain tilanteesta, jossa pitäisi pohtia muodostuuko rajoitetusti verovelvolliselle ulkomaiselle yritykselle Suomeen kiinteä toimipaikka tuloverotuksessa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 4 alakohtaa ja CARF:n IV jakson F kohdan 6 alakohtaa.

32 §. Pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus. Pykälässä säädettäisiin pätevän ehdot täyttävän toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen määritelmästä. Pätevällä ehdot täyttävällä toimivaltaisten viranomaisten sopimuksella tarkoitettaisiin Euroopan

komission määrittämää jonkin EU-jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen ja EU:n ulkopuolisen lainkäyttöalueen välistä sopimusta, joka edellyttäisi vaihtamaan automaattisesti direktiivin tietoja vastaavia tietoja. CARF:ssa ei ole vastaavaa määritelmää.

Käsite liittyisi kiinteästi ehdotetun lain käsitteeseen hyväksytty lainkäyttöalue, ja siinä eritoten EU:n ulkopuoliseen lainkäyttöalueeseen. Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla voisi olla yhtä aikaa alueellinen liityntä sekä EU:n jäsenvaltioon että EU:n ulkopuoliseen lainkäyttöalueeseen. Tällainen ulkomaille sijoittautunut toimija olisi direktiivin edellytykset täyttäessään raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, jolla olisi lähtökohtaisesti velvollisuus ilmoittaa raportoitavat tiedot jonkin EU-jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Direktiivin mukaan komissio määrittää joko oma-aloitteisesti tai jäsenvaltion pyynnöstä erillisillä täytäntöönpanosäädöksillä, vastaavatko jäsenvaltion ja EU:n ulkopuolisen lainkäyttöalueen välisen sopimuksen mukaisesti vaihdettavat tiedot direktiivissä tarkoitettuja tietoja. Jos komissio katsoo sopimuksen mukaisesti vaihdettavien tietojen vastaavan direktiivissä tarkoitettuja tietoja eli katsoo sopimuksen päteväksi ehdot täyttäväksi toimivaltaisten viranomaisten sopimukseksi, EU:n ulkopuolinen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi raportoida vaaditut tiedot oman lainkäyttöalueensa toimivaltaiselle viranomaiselle EU-jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle raportoinnin asemesta. Kyseisen lainkäyttöalueen viranomaiset vaihtaisivat nämä tiedot EU-jäsenvaltioiden kanssa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 5 alakohtaa.

33 §. *Hyväksytty lainkäyttöalue.* Pykälässä säädettäisiin hyväksytyn lainkäyttöalueen määritelmästä. Hyväksytyllä lainkäyttöalueella tarkoitettaisiin ensinnäkin EU:n jäsenvaltiota. Toiseksi hyväksytyllä lainkäyttöalueella tarkoitettaisiin EU:n ulkopuolista lainkäyttöaluetta, jolla olisi komission vahvistama, voimassa oleva pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus kaikkien jäsenvaltioiden kanssa, ja jotka kyseinen lainkäyttöalue olisi julkaisemassaan luettelossa katsonut raportoitaviksi lainkäyttöalueiksi.

DAC8:ssa tai CARF:ssa ei ole hyväksytyn lainkäyttöalueen määritelmää. Sen sijaan direktiivissä käytetään ilmaisua ”Qualified Non-Union Jurisdiction”, joka on suomenkielisessä versiossa käännetty ilmaisuksi ”Hyväksytty unionin ulkopuolinen lainkäyttöalue”. Edelleen käsite on määritelty seuraavasti: ”Hyväksytyllä unionin ulkopuolisella lainkäyttöalueella tarkoitetaan unionin ulkopuolista lainkäyttöaluetta, jolla on voimassa oleva Pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus kaikkien niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, jotka on yksilöity raportoitaviksi lainkäyttöalueiksi unionin ulkopuolisen lainkäyttöalueen julkaisemassa luettelossa”. Ehdotettu, direktiivistä poikkeava määritelmän otsikko ja sisältö EU:n jäsenvaltiot sisällyttäen tekisi ehdotetun lain muut kyseistä määritelmää hyödyntävät kohdat yksinkertaisemmaksi. Esimerkiksi hierarkiasääntöjä koskevat osiot olisivat paljon luettavampia. Muilta osin ehdotettu, direktiiviä täsmällisempi ilmaisu, vastaisi sisällöllisesti muun muassa direktiivin englannin- ja ruotsinkielisten versioiden määritelmää, ja sen voidaan katsoa direktiivin suomenkielisen version määritelmää paremmin vastaavan direktiivin tarkoitusta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 6 alakohtaa.

34 §. *Verotunniste.* Pykälässä säädettäisiin verotunnisteen määritelmästä. Verotunnisteella tarkoitettaisiin verovelvollisen tunnistenumeroa tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavaa tietoa. Verotunniste on valtion tai sen viranomaisen myöntämä, yksikön tai luonnollisen

henkilön yksilöivä tunniste, joka muodostuu kirjaimista, numeroista tai niiden yhdistelmästä. Joissain valtioissa verotunniste muodostetaan ja myönnetään nimenomaisesti kyseisen valtion verotuksen toimittamista varten, esimerkiksi henkilökohtaisen tulon tai yritystulon verotusta varten. Tällöin on kyseessä erillinen verotunniste. Joissain valtioissa verotuksen tarkoituksia varten hyödynnetään jo muita tarkoituksia varten myönnettyjä yksikön tai luonnollisen henkilön yksilöiviä tunnisteita. Esimerkiksi Suomessa ei ole käytössä erillistä verotunnistetta, vaan Suomessa verotunnistetietona toimivat henkilötunnus ja yrityksillä sekä yhteisöillä y-tunnus.

Verotunniste toimii tärkeimpänä yksittäisenä luonnollisen henkilön tai yksikön yksilöivänä tunnisteena. Se mahdollistaa toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojenvaihdon kautta saadun, raportoitavaan käyttäjään tai raportoitavaan henkilöön kohdistuvan, tiedon tunnistamisen ja vertaamisen kansallisiin tietoihin. Edellä mainitut ominaisuudet tekevät siitä muita verovelvollisen yksilöiviä tietoja, kuten nimeä tai osoitetta, paljon tehokkaammin ja tarkemmin yksilöivän tiedon. Verohallinnon olisi omalta osaltaan tarjottava tietoa raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille siitä, mikä on Suomessa asuvien luonnollisten henkilöiden ja yritysten verotunnistetieto, jotta kyseiset toimijat voisivat varmistaa vähintäänkin käyttäjiensä verotunnisteen rakenteen virheettömyyden. Tältä osin Verohallinto antaa jo tarvittavaa tietoa tiedonantovelvollisille, ja ohjaa internetsivuillaan tarkistamaan EU-jäsenvaltioissa asuvien luonnollisten henkilöiden verotunnisteen rakenteen virheettömyyden eli oikean muodon Euroopan komission maksuttomasta TIN on Europa –palvelusta. Yrityksen tai yhteisön osalta Verohallinto ohjaa kääntymään YTJ-palvelun puoleen. Suomeen raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat voivat hyödyntää ulkomaisen verotunnisteen selvittämisessä esimerkiksi edellä mainittua TIN on Europa –palvelua tai OECD:n tax identification numbers -sivustoa, jossa on tietoa yli 100 valtion tai lainkäyttöalueen verotunnisteen muodostumisesta sekä luonnollisten henkilöiden että yksiköiden osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 7 alakohtaa ja CARF:n IV jakson F kohdan 5 alakohtaa.

35 §. Tunnistamispalvelu. Pykälässä säädettäisiin tunnistamispalvelun määritelmästä. Tunnistamispalvelulla tarkoitettaisiin sähköistä prosessia, jonka hyväksytty lainkäyttöalue tai EU asettaa maksutta raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saataville kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilöllisyyden ja verotuksellisen kotipaikan selvittämiseksi. Direktiivin johdanto-osan kohdan 34 mukaan useiden jäsenvaltioiden odotetaan ottavan käyttöön tunnistamispalveluja voidakseen tunnistaa palveluntarjoajat ja verovelvolliset yksinkertaisella ja standardoidulla tavalla. Tällä hetkellä kyseessä olevia tunnistamispalveluja ei ole vielä EU:ssa tarjolla. Tunnistamispalveluiksi hyväksyttävien prosessien yksityiskohdat selvennettäisiin tietojenvaihdon osapuolten välisin keskusteluin ja Verohallinto antaisi raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille ohjeistusta asiassa.

CARF-raportointikehyksessä ei ole tunnistamispalvelun määritelmää, mutta CARF:n kommentaarin jakson IV kohdassa 80 verotunnistetta koskevan osion yhteydessä mainitaan siitä, että lainkäyttöalueet voivat tarjota tunnistamispalveluita (government verification services) verovelvollistensa henkilöllisyyden ja verotuksellisen kotipaikan selvittämiseksi. Edelleen kommentaarissa kyseessä olevalla tunnistamispalvelulla tarkoitetaan sellaista sähköistä prosessia, jonka lainkäyttöalue on asettanut tiedonantovelvolliselle raportoitavien henkilöiden henkilöllisyyden ja verotuksellisen kotipaikan selvittämiseksi. Kommentaarissa kuvataan tarkemmin prosessia, jossa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja saisi tunnistamispalvelun kautta vahvistuksen siitä, että sen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön henkilöllisyys ja verotuksellinen kotipaikka vastaavat kyseisen valtion tietojärjestelmissä olevia tietoja. Tältä osin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi saada

tunnistamispalvelusta uniikin tunnisteeseen. Kommentaarin mukaan kyseinen tunnistamispalvelun tunniste olisi verotunnistetta tehtävältään vastaavaa tietoa.

DAC8:ssa tunnistamispalvelun määritelmä kattaa vain sellaiset sähköiset prosessit, jolla voidaan selvittää kryptovarakäyttäjän henkilöllisyys ja verotuksellinen kotipaikka. Kuitenkin DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 1 alakohdan toisessa kappaleessa tunnistamispalvelua käytettäessä raportoitavasta henkilöstä toimitettavien tietojen olisi sisällettävä muun muassa tieto tehtävistä, joiden nojalla kukin raportoitava henkilö on yksikön kontrolloiva henkilö. Myös CARF:n kommentaarissa tunnistamispalvelua voisi käyttää kontrolloiviin henkilöihin. DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohtaan on lisätty uusi 7 alakohta, jonka mukaan tunnistamispalvelulla tarkoitetaan sähköistä prosessia, jonka jäsenvaltio tai unioni asettaa maksutta raportoivan finanssilaitoksen saataville tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön henkilöllisyyden ja verotuksellisen kotipaikan selvittämiseksi. Jotta säilytettäisiin johdonmukaisuus sekä CARF:n että finanssitilitietojen tunnistamispalvelun määritelmän välillä, ja myös direktiivin itsensä, ehdotettaisiin pykälässä tunnistamispalvelun kattavan DAC8:sta poiketen myös kontrolloivat henkilöt.

Direktiivin johdanto-osan kohdan 34 mukaan tunnistamispalvelujen käyttö ei saisi vaikuttaa huolellisuusmenettelyihin tai tietojen keräämistä koskeviin vaatimuksiin. Näin ollen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön itse annettu todistus olisi pätevä vain silloin, kun se sisältäisi 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot, mukaan lukien raportoitavan henkilön verotunnisteen. Tätä tukee se, että tunnistamispalvelun käyttämisen ideana ei ole poistaa kokonaan perinteisten verotunnisteiden olemassaoloa, vaan mahdollistaa tiedonantovelvollisille itse annettussa todistuksessa olevan verotunnisteen vertaaminen tunnistamispalvelussa oleviin tietoihin ja antamalla raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle erillinen tunnistamispalvelun tunniste myöhempää tietojen ilmoittamisvaihetta varten. Tällä tavalla vähennetään samalla perinteisen verotunnisteen, joka voi sisältää tietojenvaihdossa tarpeettomien henkilötietojen, kuten sukupuolen, tarpeetonta käyttämistä ja ilmoittamista. Osaltaan tämän vuoksi direktiivin VI liitteen II jakson B kohdan 1 alakohdan toisessa kappaleessa mahdollistetaan raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle tietyissä tilanteissa se, että raportoitavasta henkilöstä raportoidaan kyseisen 1 alakohdan ensimmäisessä kappaleessa ilmoitettavien tietojen sijasta raportoitavan henkilön nimi, tunnistamispalvelun tunnisteet ja myöntäjäjäsenvaltiot sekä tehtävät, joiden nojalla kukin raportoitava henkilö on yksikön kontrolloiva henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI IV jakson F kohdan 8 alakohtaa.

36 §. Hajautetun tilikirjan osoite. Pykälässä säädettäisiin hajautetun tilikirjan osoitteen määritelmästä. Hajautetun tilikirjan osoitteella tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua hajautetun tilikirjan osoitetta. DAC8:ssa viitataan suoraan EU:n kryptovaramarkkina-asetukseen ja käytetään ilmaisua ”referred to”. EU:n kryptovaramarkkina-asetus ei kuitenkaan sisällä nimenomaista hajautetun tilikirjan osoitteen määritelmää. Hajautetun tilikirjan osoite mainitaan kyseisessä säädöksessä kahdessa eri kohdassa. Toisessa niistä, tarkemmin 3 artiklan 16 kohdassa, kryptovarojen siirtopalvelujen tarjoamisella tarkoitetaan asiakkaiden puolesta sellaisten palvelujen tarjoamista, jotka koskevat kryptovarojen siirtoa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön puolesta yhdestä hajautetun tilikirjan osoitteesta toiseen tai yhdeltä tililtä toiselle.

Hajautetun tilikirjan osoite määritellään EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen sijaan Euroopan parlamentin ja neuvoston EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen yhteydessä antaman asetuksen (EU) 2023/1113 varainsiirtojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta, jäljempänä *maksun tiedot -asetus*, 3

artiklan 18 kohdassa. Kyseisessä asetuksessa hajautetun tilikirjan osoitteella tarkoitetaan aakkosnumeerista koodia, jolla yksilöidään hajautetun tilikirjan teknologiaa (DLT) tai vastaavaa teknologiaa käyttävässä verkossa oleva osoite, johon kryptovaroja voidaan lähettää tai jossa ne voidaan vastaanottaa.

CARF:ssa ei ole hajautetun tilikirjan osoitteen tai muunkaan vastaavan termin määritelmää. Se sisältää kuitenkin muutamassa kohdassa osioita, joissa kyseistä termiä sivutaan. Ensinnäkin CARF:n tietojen ilmoittamista koskevassa jaksossa II käytetään ilmaisua ”wallet addresses” kuvaamaan niitä osoitteita, joihin raportoitavan kryptovarakäyttäjän tekemät siirrot raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on ilmoitettava omana kohtanaan siltä osin kuin kyseiset siirrot eivät raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan hallussa olevien tietojen mukaan liity virtuaalivaluutan tarjoajiin tai finanssilaitoksiin. Toiseksi CARF:n määritelmiä koskevan IV jakson C kohdan 4 alakohdan siirtoa koskevassa määritelmässä käytetään ilmaisua ”Crypto-Asset address”.

Vaikkei DAC8:ssa, EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa eikä myöskään CARF-raportointikehyksessä määritellä hajautetun tilikirjan osoitetta nimenomaisesti, on sen soveltamisala verotuksen automaattisen tietojenvaihdon sääntelyn näkökulmasta selkeä. Hajautetun tilikirjan osoite liittyy kryptovarojen siirtämiseen, ja sen vuoksi se tarkoittaisi käytännössä maksun tiedot -asetuksessa tarkoitettua osoitetta, eli sellaista yksilöitävää osoitetta, johon kryptovaroja voidaan lähettää tai johon niitä voidaan vastaanottaa. Ehdotetussa 14 §:ssä tarkoitettua siirron määritelmässä olevalla kryptovarojen osoitteella tarkoitettaisiin sisällöllisesti samaa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin 3 artiklan 30 kohtaa.

3 luku **Huolellisuusvelvoitteet**

Ehdotettu 3 luku sisältäisi säännökset huolellisuusmenettelyistä, joita raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi noudatettava palvelua käyttävien kryptovarakäyttäjien tutkimiseksi ja tunnistamiseksi sekä kryptovarakäyttäjää koskevien tietojen keräämiseksi. Huolellisuusmenettelyvelvoitteilla varmistettaisiin, että raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ilmoittaisi tiedot kaikista raportoitavista käyttäjistä ja että ilmoitettavat tiedot olisivat oikein. Lisäksi niillä varmistettaisiin, ettei tietoja ilmoitettaisi ei-raportoitavista henkilöistä. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää kolmatta osapuolta täyttääkseen tässä luvussa säädetty huolellisuusvelvoitteensa. Suomeen raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi kuitenkin aina itsellään vastuu velvoitteiden täyttämistä. Näistä kolmansien osapuolten suorittamista huolellisuusmenettelyistä säädetään DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson D kohdan 2 alakohdassa. Suomessa verovelvolliset voivat lähtökohtaisesti käyttää palveluntarjoajia täyttääkseen niille verolainsäädännössä asetetut velvoitteet. Palveluntarjoajien käyttäminen ei muuta verovelvollisen vastuita. Tämän vuoksi mainittua direktiivin säännöstä ei olisi tarpeen saattaa voimaan Suomessa erillisellä säännöksellä.

37 §. Yleiset huolellisuusvaatimukset. Pykälässä säädettäisiin siitä ajankohdasta, milloin kryptovarakäyttäjää pidettäisiin raportoitavana käyttäjänä, sekä menettelyistä ja tiedoista, joita raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää luvussa tarkoitettujen huolellisuusmenettelyjen täyttämiseksi.

Pykälän 1 momentin mukaan kryptovarakäyttäjää pidettäisiin raportoitavana käyttäjänä siitä päivästä alkaen, jona se olisi tunnistettu sellaiseksi noudattaen tämän luvun mukaisia huolellisuusmenettelyjä. Momentista kävisi ilmi se, että raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi kohdennettava huolellisuusmenettelyt sen kaikkiin kryptovarakäyttäjiiin.

Raportoitavalla käyttäjällä tarkoitettaisiin kryptovarakäyttäjää, joka on raportoitava henkilö ja raportoitavalla henkilöllä lainkäyttöalueella asuvaa henkilöä, joka on muu kuin ei-raportoitava henkilö. Asuinlainkäyttöalueen määritelmässä verotuksellinen asuminen ei olisi rajautunut millekään tietylle lainkäyttöalueelle, vaan se kattaisi minkä tahansa lainkäyttöalueen, jolla kryptovarakäyttäjä kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan asuu. Näin ollen lähes kaikki raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kryptovarakäyttäjät olisivat myös raportoitavia käyttäjiä. Poikkeuksena tästä olisivat ainoastaan ei-raportoitavat henkilöt.

Raportoitavaksi käyttäjäksi tunnistamisen olisi perustuttava tämän luvun mukaisiin huolellisuusmenettelyihin. Käytännössä tämä tarkoittaisi kryptovarakäyttäjältä saatua luotettavaa itse annettua todistusta. Kaikilta kryptovarakäyttäjiltä olisi saatava luotettava itse annettu todistus. Edelleen 38–40 §:n mukaiset huolellisuusmenettelyt olisi suoritettava loppuun ennen kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi toteuttaa raportoitavia liiketoimia kryptovarakäyttäjälle. Ehdotettu 54 § sisältää kuitenkin aiempien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyjä koskevan siirtymäsäännöksen, jonka mukaan sellaiselta kryptovarakäyttäjältä, jolle on muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä, olisi saatava luotettava itse annettu todistus viimeistään 1.1.2027. Näin ollen aiempi kryptovarakäyttäjä voisi suorittaa raportoitavia liiketoimia ensimmäisen raportoitavan kalenterivuoden aikana, eikä raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi käytettävissään kyseisiä tapahtumia toteuttaessaan itse annetun todistuksen sisältämiä tietoja, kuten vaikkapa verotunnistetta tai asuinlainkäyttöaluetta. Lainvalmistelun yhteydessä haastatellut toimijat kertoivat pyrkivänsä saamaan aiemmilta asiakkailta itse annetun todistuksen hyvissä ajoin ennen edellä mainitun määräajan umpeutumista. Siirtymäsäännös mahdollistaa kuitenkin raportoitavien liiketoimien toteuttamisen aiemmilte kryptovarakäyttäjille 1.1.2027 asti ilman luotettavan itse annetun todistuksen saamista. Jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei aktiivisista toimenpiteistään huolimatta saisi aiemmalta kryptovarakäyttäjältä luotettavaa itse annettua todistusta viimeistään 1.1.2027, eikä edes tietojen Verohallinnolle ilmoittamisen ajankohtaan mennessä, olisi raportoinnin tapahduttava raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan hallussa oleviin tietoihin perustuen. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi korjattava tämä vuotta 2026 koskenut ilmoitettu tieto, jos se saisi myöhemmin luotettavan itse annetun todistuksen, joka osoittaa ilmoitetun kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen olleen virheellinen.

Pykälän 2 momentin nojalla raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, joka olisi myös finanssilaitos, voisi käyttää tämän luvun mukaisissa huolellisuusmenettelyissä raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 2 luvun tai vastaavan ulkomaisen säädöksen nojalla päätökseen saatettuja uusien henkilö- ja yksikötilien huolellisuusmenettelyjä. Finanssilaitos voi tarjota asiakkailleen yhtä aikaa sekä finanssi- että kryptovarapalveluja. Suomessa tiettyjen finanssiyhteisöjen osalta oikeus kryptovarapalvelujen tarjoamiseen perustuu Finanssivalvonnalle tehtävään ilmoitukseen. Momentissa mahdollistettaisiin finanssilaitoksen päätökseen saatettujen uusien henkilö- ja yksikötilien huolellisuusmenettelyjen hyödyntäminen saman toimijan ollessa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja. Koska finanssilaitoksen uusien henkilö- ja yksikötilien ja raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan huolellisuusmenettelyt vastaavat sisällöllisesti toisiaan, vältettäisiin samoihin käyttäjiin ja tietoihin kohdistuvien huolellisuusmenettelyjen toistaminen. Edellä mainittu ei saisi kuitenkaan vaikuttaa esimerkiksi siihen, että kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön olosuhteissa tapahtuvaa muutosta ei huomioitaisi riittävällä tasolla esimerkiksi siinä tilanteessa, kun finanssilaitoksen tilinhaltijasta tulisi yhtäältä myös kryptovarakäyttäjä, ja kyseiseen tilinhaltijaan liittyvien huolellisuusmenettelyjen päätökseen saattamisesta olisi kulunut huomattavasti aikaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan mahdollisuudesta käyttää tämän luvun mukaisissa huolellisuusmenettelyissä jo muita verotustarkoituksia varten kerättyä itse annettua todistusta edellyttäen, että tällainen itse annettu todistus täyttäisi 44 ja 45 §:n vaatimukset. Kyseinen itse annettu todistus voisi tulla kerätyksi osana muuta kansallista vuosi-ilmoittamista, mutta sen olisi siitä huolimatta täytettävä nimenomaan 44 ja 45 §:ssä tarkoitettut vaatimukset.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson D kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n III jakson D kohdan 1 alakohtaa.

38 §. *Yksittäistä kryptovarakäyttäjää koskevat huolellisuusmenettelyt.* Pykälässä säädettäisiin yksittäistä kryptovarakäyttäjää koskevista huolellisuusmenettelyistä. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi saatava itse annettu todistus yksittäiseltä kryptovarakäyttäjältä asiakassuhdetta muodostettaessa. Yksittäisen kryptovarakäyttäjän itse annetun todistuksen sisältö olisi määritelty tarkemmin 44 §:ssä. Ehdotetussa 54 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan itse annettu todistus olisi saatava viimeistään 1.1.2027 sellaiselta kryptovarakäyttäjältä, jolle on muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä. Kyseessä olevasta siirtymäsäännöksestä huolimatta huolellisuusmenettelyt ja raportointivaatimukset kohdistuisivat yhtä lailla sekä yksittäiseen kryptovarakäyttäjään että aiempaan yksittäiseen kryptovarakäyttäjään.

Pykälän 1 kohdan mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi itse annetun todistuksen perusteella voitava määrittää yksittäisen kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueet. Yleensä henkilöllä on vain yksi asuinlainkäyttöalue. Henkilön asuinlainkäyttöalue voi kuitenkin olla kahdella tai useammalla lainkäyttöalueella. Eri lainkäyttöalueiden kansallisessa lainsäädännössä vahvistetaan ehdot, joiden mukaan lainkäyttöalue määritellään henkilön verotukselliseksi kotipaikaksi. Ehdot kattavat erilaisia lainkäyttöalueeseen liittyviä sidonnaisuuksia, jotka kansallisten verolakien mukaan muodostavat kokonaisvaltaisen verotuksen perustan. Tässä yhteydessä puhutaan myös yleisestä verovelvollisuudesta. Ehdot kattavat myös tapaukset, joissa henkilön kotipaikaksi katsotaan lainkäyttöalueen verolakien mukaisesti kyseinen lainkäyttöalue, esimerkiksi diplomaatit tai muut julkishallinnon palveluksessa työskentelevät henkilöt. Verosopimukset sisältävät kaksinkertaisen kotipaikan tapausten ratkaisemiseen erityisiä sääntöjä, joiden mukaan yhteen lainkäyttöalueeseen liittyvää sidonnaisuutta pidetään toiseen lainkäyttöalueeseen liittyvää sidonnaisuutta merkittävämpänä kyseisten käytäntöjen kannalta. Yleensä henkilön verotuksellinen kotipaikka on lainkäyttöalueella, jos hän lainkäyttöalueen lakien, mukaan lukien verosopimukset, mukaan maksaa tai hänen pitäisi maksaa siellä veroa kotipaikan, asuinpaikan tai minkä tahansa muun samankaltaisen kriteerin perusteella, eikä vain kyseisen lainkäyttöalueen lähteistä. Kahdella lainkäyttöalueella asuvien henkilöiden verotuksellinen kotipaikka voidaan määritellä kyseessä olevien lainkäyttöalueiden välisessä verosopimuksessa olevien, kaksoisasumista koskevien sääntöjen perusteella.

Edelleen pykälän 2 kohdan mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi itse annetun todistuksen perusteella voitava vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perustella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat. Kyse olisi luotettavuutta koskevasta testistä, jonka tarkoituksena olisi selvittää, onko itse annettu todistus ristiriidassa muiden raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saamien tietojen kanssa. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi katsottava vahvistaneen itse annetun todistuksen luotettavuuden, mikäli asiakassuhdetta muodostettaessa ja sen yhteydessä saatuja tietoja tarkistettaessa, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä kerätyt asiakirjat, se ei tiedä tai sillä ei ole syytä tietää, että itse annettu todistus olisi virheellinen tai

epäluotettava. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei edellytettäisi tutkivan yksittäisen kryptovarakäyttäjän asuinvaltion verolainsäädännön perusteella itse annetun todistuksen oikeellisuutta. Itse annettu todistus ei kuitenkaan läpäisisi luotettavuustestiä esimerkiksi tilanteessa, jossa itse annetussa todistuksessa mainittu kotipaikkaosoitteen lainkäyttöalue olisi ristiriidassa asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä kerätyissä asiakirjoissa mainitun lainkäyttöalueen kanssa. Yhtä lailla itse annettu todistus ei läpäisisi luotettavuustestiä esimerkiksi tilanteessa, jossa itse annetun todistuksen kotipaikkaosoitteen lainkäyttöalue olisi ristiriidassa tunnistamispalvelun myöntäjajäsenvaltion kanssa. Mikäli itse annettu todistus ei läpäisisi luotettavuustestiä, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi asiakassuhdetta muodostettaessa hankittava joko luotettava itse annettu todistus tai luotettava selvitys ja tarvittaessa asiakirjat, jotka osoittavat itse annetun todistuksen luotettavuuden. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi säilytettävä selvityksestä ja mahdollisista asiakirjoista muistiinpanot.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson A kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n III jakson A kohdan 1 alakohtaa.

39 §. *Yksikkökryptovarakäyttäjää koskevat huolellisuusmenettelyt.* Pykälässä säädettäisiin yksikkökryptovarakäyttäjää koskevista huolellisuusmenettelyistä. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi saatava itse annettu todistus yksikkökryptovarakäyttäjältä asiakassuhdetta muodostettaessa. Yksikkökryptovarakäyttäjän itse annetun todistuksen sisältö olisi määritelty tarkemmin 45 §:ssä. Ehdotetussa 54 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan itse annettu todistus olisi saatava viimeistään 1.1.2027 sellaiselta kryptovarakäyttäjältä, jolle on muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä. Kyseessä olevasta siirtymäsäännöksestä huolimatta huolellisuusmenettelyt ja raportointivaatimukset kohdistuisivat yhtä lailla sekä yksikkökryptovarakäyttäjään että aiempaan yksikkökryptovarakäyttäjään.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi itse annetun todistuksen perusteella voitava määrittää yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueet. Yleensä yksiköllä on vain yksi asuinlainkäyttöalue. Yksikön asuinlainkäyttöalue voi kuitenkin olla kahdella tai useammalla lainkäyttöalueella. Eri lainkäyttöalueiden kansallisessa lainsäädännössä vahvistetaan ehdot, joiden mukaan yksikköä on kohdeltava verotuksellisesti asuvana. Ehdot kattavat erilaisia lainkäyttöalueeseen liittyviä sidonnaisuuksia, jotka kansallisten verolakien mukaan muodostavat kokonaisvaltaisen verotuksen perustan. Tässä yhteydessä puhutaan myös yleisestä verovelvollisuudesta. Verosopimukset sisältävät kaksinkertaisen kotipaikan tapausten ratkaisemiseen erityisiä sääntöjä, joiden mukaan yhteen lainkäyttöalueeseen liittyvää sidonnaisuutta pidetään toiseen lainkäyttöalueeseen liittyvää sidonnaisuutta merkittävämpänä kyseisten käytäntöjen kannalta. Yleensä yksikön asuinlainkäyttöalue on lainkäyttöalue, jos yksikkö kyseisen valtion lakien, mukaan lukien verosopimukset, mukaan maksaa tai sen pitäisi maksaa siellä veroa kotipaikan, asuinpaikan, johdon sijainnin, perustamispaikan tai minkä tahansa muun samankaltaisen kriteerin perusteella, eikä kyse ole vain tulon lähdevaltiosta. Kahdessa valtiossa asuvien yksiköiden verotuksellinen kotipaikka voidaan määritellä kyseessä olevien valtioiden välisessä verosopimuksessa olevien, kaksoisasumista koskevien sääntöjen perusteella.

Edelleen 1 momentin 2 kohdan mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi itse annetun todistuksen perusteella voitava vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perustella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat. Kyse olisi luotettavuutta koskevasta testistä, jonka tarkoituksena olisi selvittää, olisiko itse annettu todistus ristiriidassa muiden raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saamien tietojen kanssa.

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi katsottava vahvistaneen itse annetun todistuksen luotettavuuden, mikäli asiakassuhdetta muodostettaessa ja sen yhteydessä saatuja tietoja tarkistettaessa, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä kerätyt asiakirjat, se ei tiedä tai sillä ei ole syytä tietää, että itse annettu todistus olisi virheellinen tai epäluotettava. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei edellytettäisi tutkivan yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen verolainsäädännön perusteella itse annetun todistuksen oikeellisuutta. Itse annettu todistus ei läpäisisi luotettavuustestiä esimerkiksi tilanteessa, jossa itse annetussa todistuksessa mainittu kotipaikkaosoitteen lainkäyttöalue olisi ristiriidassa asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä kerätyissä asiakirjoissa mainitun lainkäyttöalueen kanssa. Mikäli itse annettu todistus ei läpäisisi luotettavuustestiä, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi asiakassuhdetta muodostettaessa hankittava joko luotettava itse annettu todistus tai luotettava selvitys ja tarvittaessa asiakirjat, jotka osoittavat itse annetun todistuksen luotettavuuden. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi säilytettävä selvityksestä ja mahdollisista asiakirjoista muistiinpanot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa yksikkökryptovarakäyttäjä vahvistaisi, ettei sillä ole asuinlainkäyttöaluetta. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi näissä tilanteissa käyttää tosiasiallisen johdon sijaintipaikkaa tai päätoimipaikan osoitetta määrittääkseen yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen. Päätoimipaikan osoitetta voisi käyttää yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen siltä osin kuin Suomeen raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla ei olisi mitään muuta tietoa saatavilla yksikkökryptovarakäyttäjän tosiasiallisen johdon sijaintipaikan määrittämiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi pidettävä yksikkökryptovarakäyttäjää raportoitavana käyttäjänä, ellei se itse annetun todistuksen tai hallussaan olevien tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella voisi luotettavasti määrittää yksikkökryptovarakäyttäjää ei-raportoitavaksi henkilöksi. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi luotettavasti määrittää yksikkökryptovarakäyttäjän ei-raportoitavaksi henkilöksi myös hallussaan olevien tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella, mutta sillä olisi kuitenkin oltava itse annettu todistus käytettävissään osana raportoitavaksi käyttäjäksi määrittämiseen liittyvissä menettelyissä. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan hallussaan olevia tietoja olisivat muun muassa tiedot, jotka on saatu täytettäessä raportoitavien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 2 luvun mukaisia huolellisuusmenettelyjä. Julkisesti saatavilla olevilla tiedoilla tarkoitettaisiin lainkäyttöalueen valtuutetun julkisen vallan toimielimen, kuten esimerkiksi lainkäyttöalueen tai sen viraston tai kunnan, julkaisemia tietoja. Tällaisia tietoja olisivat esimerkiksi finanssilaitosten nimet ja tunnistenumerot sisältävän veroviranomaisen julkaiseman luettelon tiedot, lainkäyttöalueen julkisen vallan toimielimen ylläpitämän tai valtuuttaman ja julkisesti saatavilla olevan rekisterin tiedot ja vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla julkistettut tiedot. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi säilytettävä muistiinpanot tutkittujen tietojen tyypistä ja tietojen tutkimisen päivämäärästä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson B kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n III jakson B kohdan 1 alakohtaa.

40 §. *Yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivan henkilön määrittämistä koskevat huolellisuusmenettelyt.* Pykälässä säädettäisiin yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivan henkilön määrittämiseen liittyvistä huolellisuusmenettelyistä. Sekä DAC8:ssa että CARF:ssa kontrolloivien henkilöiden huolellisuusmenettelyjen tarkoituksena on määrittää se, onko yksikössä yksi tai useampi kontrolloiva henkilö, joka on raportoitava henkilö. Ehdotetun 20–22 §:n mukaan kaikki muut henkilöt kuin ei-raportoivat henkilöt asuinlainkäyttöalueesta riippumatta olisivat raportoitavia henkilöitä. Ehdotetussa 29 §:ssä tarkoitettu ei-raportoitavan

henkilön määritelmä taas kattaa vain yksiköt. Ehdotetussa 23 §:ssä tarkoitettu kontrolloiva henkilö on määritelmänsä mukaisesti aina luonnollinen henkilö. Näiden syiden vuoksi tässä ehdotetussa pykälässä raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa velvoitettaisiin määrittämään vain yksikön kontrolloivat henkilöt, eikä erillistä viittausta raportoitavaan henkilöön olisi kyseisen viittauksen tarpeettomuuden vuoksi.

Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi määritettävä muuksi kuin ei-raportoitavaksi henkilöksi tai aktiiviseksi yksiköksi määritetyn yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivat henkilöt. Aktiiviseksi yksiköksi määrittämisen olisi perustuttava kyseiseltä yksikkökryptovarakäyttäjältä nimenomaisesti saatuun itse annettuun todistukseen, kun taas ei-raportoitavaksi henkilöksi määrittäminen voisi 39 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla perustua saadun itse annetun todistuksen lisäksi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan hallussaan oleviin tai julkisesti saatavilla oleviin tietoihin. Myös ei-raportoitaviksi henkilöiksi määritetyiltä yksikkökryptovarakäyttäjiltä olisi kuitenkin aina saatava itse annettu todistus. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi lähtökohtaisesti määritettävä kaikkien yksikkökryptovarakäyttäjien kontrolloivat henkilöt. Se voisi välttyä kyseisten kontrolloivaa henkilöä koskevien huolellisuusmenettelyjen toteuttamiselta vain silloin, kun se olisi määrittänyt yksikkökryptovarakäyttäjässä olevan kyse ei-raportoitavasta henkilöstä, kuten raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 18 §:ssä tarkoitettua julkisen vallan yksiköstä, tai vaihtoehtoisesti ehdotetun lain 24 §:ssä tarkoitettua aktiivisesta yksiköstä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan mahdollisuudesta luottaa kontrolloivia henkilöitä määrittäessään tietoihin, jotka olisi kerätty ja säilytetty noudattaen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain kanssa johdonmukaisia asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä. DAC8:ssa johdonmukaisilla asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä tarkoitetaan menettelyjä, jotka ovat johdonmukaisia rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849, jäljempänä *rahanpesudirektiivi*, kanssa. CARF:ssa vastaavalla tarkoitetaan FATF:n 2012 suosituksia siltä osin kuin ne ovat päivitetty kesäkuussa 2019 koskemaan virtuaalivarapalvelun tarjoajia. Edelleen pykälän 2 momentin mukaan, jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei olisi velvoitettu noudattamaan kyseisiä menettelyjä, sen olisi sovellettava kontrolloivien henkilöiden määrittämiseen olennaisilta osiltaan samankaltaisia menettelyjä. Tällaisesta tilanteesta voisi olla kyse esimerkiksi silloin, kun raportoivaksi kryptovarapalvelun tarjoajaksi katsottavaan kryptovaraoperaattoriin ei sovellettaisi Suomessa, eikä muuallakaan, asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä. Tästä huolimatta tällaisen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi sovellettava kontrolloivien henkilöiden määrittämiseen olennaisilta osiltaan samankaltaisia menettelyjä. Kyseiset menettelyt perustuisivat Suomessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain säännöksiin.

Pykälän 3 momentti vastaisi ehdotettua 38 §:ää ja 39 §:n 1 momenttia sillä erotuksella, että raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi nimenomaisesti käytettävä yksikkökryptovarakäyttäjältä tai kontrolloivalta henkilöltä saatua itse annettua todistusta kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen ja itse annetun todistuksen luotettavuuden vahvistamiseen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson B kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n III jakson B kohdan 2 alakohtaa.

41 §. Huolellisuusmenettelyjen loppuun suorittaminen. Pykälässä säädettäisiin niistä huolellisuusmenettelyjen loppuun suorittamiseen liittyvistä edellytyksistä, joiden olisi täyttyvä ennen kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi alkaa toteuttaa raportoitavia liiketoimia yksittäisellä kryptovarakäyttäjälle tai yksikkökryptovarakäyttäjälle. Ehdotetun 3 luvun mukaisten huolellisuusmenettelyvelvoitteiden tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ehdotettaisiin edellä 38–40 §:n mukaisten huolellisuusmenettelyjen olevan loppuun suoritettuja ennen kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi toteuttaa raportoitavia liiketoimia. CARF ei sisällä edellä mainittua nimenomaista tehokkaan täytäntöönpanon vaatimusta, mutta sen V jakson mukaan lainkäyttöalueiden olisi otettava käyttöön säännöt ja hallinnolliset menettelyt varmistaakseen tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen. CARF:n kommentaarissa on lisäksi tehokkaaseen täytäntöönpanoon liittyviä soveltamisohjeita. Myöskään DAC8:ssa ei ole edellä mainittua nimenomaista tehokkaan täytäntöönpanon vaatimusta, mutta DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI V jakson A kohdan 2 alakohdan mukaan kryptovarakäyttäjän jättäessä antamatta huolellisuusvelvoitteiden täyttämiseksi vaadittuja tietoja, olisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan estettävä kryptovarakäyttäjää toteuttamasta raportoitavia liiketoimia. Näihin toimenpiteisiin olisi mahdollista ryhtyä vasta raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan alkuperäisen pyynnön jälkeen annettujen kahden muistutuksen jälkeen, mutta aikaisintaan 60 päivän kuluttua.

Luotettava itse annettu todistus toimii tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen varmistajana. Jollei raportoivalta kryptovarapalvelun tarjoajalta edellytettäisi huolellisuusmenettelyjen suorittamista loppuun, syntyisi konkreettinen riski siitä, että kryptovarakäyttäjä ehtisi toteuttaa merkittävän määrän raportoitavia liiketoimia ennen menettelyjen toteuttamista. Tämän lisäksi raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla voisi olla haasteita saada jälkikäteen sellaisia tietoja, joiden perusteella se voisi täyttää sille asetetut huolellisuus- ja raportointivelvollisuudet. Tämän seurauksena huolellisuusmenettelyt ja raportointivaatimukset menettäisivät merkityksensä, eikä Suomi täyttäisi sille asetettuja tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen vaatimuksia. Ehdotettu säännös ei olisi myöskään raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille kohtuuton, sillä se toimisi ehyiden ja luotettavien tietojen raportoinnin pohjana ja samalla vähentäisi jälkikäteen tapahtuvia asioiden selvittämiseen liittyvien toimenpiteiden määrää. Lisäksi on todennäköistä, että DAC8:n ja CARF:n täytäntöön panevat lainkäyttöalueet vaativat omilta raportoivilta kryptovarapalvelun tarjoajilta samanlaisten vaatimusten täyttämistä. Näin on muun muassa Ruotsin vastaavassa esityksessä.³¹ Ehdotettu säännös ei myöskään lisäisi Suomeen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien hallinnollista taakkaa, sillä niiden olisi joka tapauksessa saatava kryptovarakäyttäjiltään luotettava itse annettu todistus. Ehdotetusta säännöksestä riippumatta direktiivi velvoittaa ryhtymään toimenpiteisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan alkuperäisen pyynnön jälkeen annettujen kahden muistutuksen jälkeen, mutta aikaisintaan 60 päivän kuluttua.

Yksittäisen kryptovarakäyttäjän osalta ehdotetussa 38 §:ssä tarkoitetut huolellisuusmenettelyt olisi oltava suoritettu loppuun ennen mahdollisuutta toteuttaa raportoitavia liiketoimia. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että yksittäiseltä kryptovarakäyttäjältä olisi saatu itse annettu todistus, jonka perusteella kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue olisi määritetty ja itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistettu. Yksikkökryptovarakäyttäjän osalta ehdotetussa 39 ja 40 §:ssä tarkoitetut huolellisuusmenettelyt tulisi olla suoritettu loppuun ennen mahdollisuutta toteuttaa raportoitavia liiketoimia. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että

³¹ Rapportering och utbyte av upplysningar om kryptotillgångar och vissa andra ändringar avseende det administrativa samarbetet på skatteområdet, Fi2024/02600.

yksikkökryptovarakäyttäjältä olisi saatu itse annettu todistus, jonka perusteella kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue olisi määritetty ja itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistettu. Tämän lisäksi myös yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivien henkilöiden määrittämistä koskevat huolellisuusmenettelyt olisi oltava suoritettu loppuun.

Huolellisuusmenettelyjen loppuun suorittamisen vaatimuksessa olisi otettava huomioon 54 §:ssä tarkoitettu aiempien kryptovarakäyttäjien siirtymäsäännös. Sellaiselta kryptovarakäyttäjältä, jolle olisi muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä, olisi saatava itse annettu todistus, jonka perusteella kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue olisi määritetty ja itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistettu, viimeistään 1.1.2027. Kyseessä oleva ajankohta toimisi myös näiden kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyiden loppuun suorittamisen takarajana, jonka jälkeen tässä pykälässä ehdotettua sovellettaisiin kyseisiin kryptovarakäyttäjiin täysimääräisesti. Raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat voisivat, ja niille olisi myös hyödyksi, suorittaa myös aiempien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyt hyvissä ajoin loppuun, jotteivät vaadittavien tietojen pyytämisessä ilmenevät haasteet johtaisi raportoitavien liiketoimien toteuttamisen keskeytymiseen 1.1.2027 lähtien.

42 §. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvoitteet kryptovarakäyttäjän jättäessä toimittamatta yksilöintitietoja. Pykälässä säädettäisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan menettelyvelvoitteista tilanteessa, jossa kryptovarakäyttäjä jättäisi ilmoittamatta sille 3 luvussa tarkoitettuja tietoja. Näissä tiedoissa olisi pääsääntöisesti kyse itse annetussa todistuksessa olevista tiedoista. Kyseinen menettelyvelvoite perustuu DAC8:aan. CARF:ssa ei ole vastaavaa nimenomaista velvoitetta. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi muistutettava kryptovarakäyttäjää tietojen toimittamisesta tarvittaessa kaksi kertaa. Jos kryptovarakäyttäjää ei toimittaisi pyydettyjä tietoja kahden muistutuksen jälkeen ja kun alkuperäisestä pyynnöstä toimittaa tietoja olisi kulunut 60 päivää, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi estettävä kryptovarakäyttäjää toteuttamasta raportoitavia liiketoimia, kunnes kryptovarakäyttäjää toimittaisi pyydetty tiedot.

Ehdotetun pykälän soveltamis- ja käyttöala olisi eri kuin ehdotetussa 41 §:ssä, joka koskee huolellisuusmenettelyjen loppuun suorittamista asiakassuhdetta muodostettaessa, ja 43 §:ssä, joka koskee olosuhteissa tapahtuvaa muutosta. Ehdotettu pykälä soveltuisi tilanteisiin, jossa asiakassuhde olisi jo muodostunut ja siihen liittyvät huolellisuusmenettelyt suoritettu loppuun. Pykälän soveltamisalaan kuuluvia tilanteita voisi syntyä useita erilaisia raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ja kryptovarakäyttäjän välisessä kanssakäymisessä asiakassuhteen muodostumisen jälkeen. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi esimerkiksi aloittaa aiempien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyt jo hyvissä ajoin ennen kyseisiin menettelyihin liittyvää takarajaa, joka olisi 1.1.2027. Jollei kryptovarakäyttäjää toimittaisi pyydettyjä tietoja, olisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan estettävä kryptovarakäyttäjää toteuttamasta raportoitavia liiketoimia. Pykälä täyttäisi sekä sääntelyltä vaaditun tehokkaan täytäntöönpanon vaatimuksen että tarjoaisi samalla raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle käyttökelpoisen keinon tehostaa kryptovarakäyttäjältä pyydettyjen tietojen saamista.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI V jakson A kohdan 2 alakohtaa.

43 §. Kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön olosuhteissa tapahtuva muutos. Pykälässä säädettäisiin menettelyistä tilanteessa, jossa kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön olosuhteissa tapahtuu muutos.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa alkuperäinen itse annettu todistus ei olisi enää voimassa. Itse annettu todistus olisi lähtökohtaisesti voimassa siihen asti, kunnes yksittäisen kryptovarakäyttäjän, yksikkökryptovarakäyttäjän tai sen kontrolloivan henkilön olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka vuoksi raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja tietäisi tai sillä olisi syy tietää, että alkuperäinen itse annettu todistus olisi virheellinen tai epäluotettava. Tässä pykälässä alkuperäisellä itse annetulla todistuksella tarkoitettaisiin nimenomaan sitä itse annettua todistusta, joka on ollut viimeksi luotettava. Jos olosuhteissa katsottaisiin tapahtuneen muutos, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei voisi enää käyttää alkuperäistä itse annettua todistusta. Olosuhteissa tapahtuva muutos pitäisi sisällään minkä tahansa kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön asemaan liittyvän muutoksen, josta seuraisi tai jolla olisi vaikutusta siihen, että alkuperäinen itse annettu todistus muuttuisi virheelliseksi tai epäluotettavaksi. Tältä osin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi esimerkiksi asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä kerättyjen uusien tietojen osalta arvioitava, aiheuttaisivatko kyseiset tiedot olosuhteissa tapahtuvan muutoksen. Olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta olisi kyse esimerkiksi silloin, kun kryptovarakäyttäjä ilmoittaisi raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle muuttaneensa toiselle lainkäyttöalueelle. Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi oltava menettelyt, joilla se voisi varmistaa, että raportointiin vaikuttavat olosuhteiden muutokset tunnistetaan. Tämän lisäksi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava jokaiselle itse annetun todistuksen antavalle velvollisuudesta ilmoittaa olosuhteissa tapahtuvista muutoksista. Sen jälkeen kun raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi tunnistanut olosuhteissa tapahtuneen muutoksen, sen olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi ensinnäkin hankkia uuden luotettavan itse annetun todistuksen. Vaihtoehtoisesti se voisi hankkia luotettavan selvityksen ja tarvittaessa asiakirjat, jotka osoittavat alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuuden. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi säilytettävä selvityksestä ja mahdollisista asiakirjoista muistiinpanot, yhtä lailla kuten saadun uuden itse annetun todistuksenkin.

Itse annettu todistus ei olisi enää voimassa siitä päivästä alkaen, kun 1 momentissa tarkoitettu olosuhteissa tapahtunut muutos olisi todettu. Pykälän 2 momentin mukaan raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi kuitenkin kohdella yksittäistä kryptovarakäyttäjää, yksikkökryptovarakäyttäjää tai sen kontrolloivaa henkilöä samalla tavalla kuin ennen olosuhteiden muutosta enintään 90 kalenteripäivän ajan siitä hetkestä kun se on todennut olosuhteiden muuttuneen, kunnes aiempi seuraavista täyttyy, alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistetaan tai uusi luotettava itse annettu todistus saadaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteissa, joissa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei saisi vahvistusta itse annetun todistuksen luotettavuudesta tai luotettavaa itse annettua todistusta 90 kalenteripäivän aikana. Näissä tilanteissa raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi pidettävä yksittäisen kryptovarakäyttäjän, yksikkökryptovarakäyttäjän tai sen kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueina sekä alkuperäisessä itse annetussa todistuksessa ilmoitettuja asuinlainkäyttöalueita että olosuhteiden muutoksen osoittamia mahdollisia asuinlainkäyttöalueita.

Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson A kohdan 2 alakohtaa ja B kohdan 3 alakohtaa sekä CARF:n III jakson A kohdan 2 alakohtaa ja B kohdan 3 alakohtaa. Pykälän 2 ja 3 momentti vastaisivat sisällöllisesti CARF:n kommentaarin huolellisuusmenettelyjä koskevan jakson III kohtaa 17.

44 §. *Yksittäisen kryptovarakäyttäjän ja kontrolloivan henkilön itse annetun todistuksen luotettavuus.* Pykälässä säädettäisiin niistä tiedoista ja muutoseikoista, joiden nojalla itse annetun todistuksen katsottaisiin olevan luotettava. Pykälän 1 momentissa tarkoitettu itse annettu todistus on yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön antama todistus,

josta käy ilmi yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön verotuksellinen asema ja muita tietoja, joita raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on vaadittava huolellisuus- ja raportointivelvoitteidensa täyttämiseksi. Esimerkki tällaisesta tiedosta on kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue. Tiedot, joita itse annetun todistuksen kautta kerättäisiin, toimisivat pohjana Suomen ja muiden lainkäyttöalueiden veroviranomaisille kryptovarakäyttäjien yksilöimiseksi ja tietojen tehokkaalle hyödyntämiselle. Tältä osin itse annettuun todistukseen ja sen sisältöön liittyvät menettelyt olisivat tärkeitä koko tiedonantovelvollisuuden sekä tietojenvaihdon toimivuuden ja uskottavuuden varmistamiseksi.

Itse annettu todistus olisi luotettava vain, jos yksittäinen kryptovarakäyttäjä tai kontrolloiva henkilö olisi allekirjoittanut tai muulla tavalla vahvistanut todistuksen oikeellisuuden, todistus olisi päivätty viimeistään vastaanottopäivänä ja se sisältäisi yksittäistä kryptovarakäyttäjää tai kontrolloivaa henkilöä koskevat alla tarkemmin käsiteltävät tiedot. Itse annetulla todistuksella ei olisi täsmällistä muotovaatimusta, vaan oleellista olisi, että itse annettu todistus sisältäisi kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön aseman määrittelemiseksi tarvittavat tiedot, jotka kryptovarakäyttäjä tai kontrolloiva henkilö olisi dokumentoidusti itse oikeaksi todistanut. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi esitäyttää itse annettuun todistukseen sellaisia muita kuin asuinlainkäyttöalueeseen liittyviä tietoja, jotka ovat jo sen tiedossa. Tältä osin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää huolellisuusmenettelyjen täyttämiseksi jo aiemmin saatua itse annettua todistusta 37 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sen lisäksi, että itse annetulla todistuksella ei olisi täsmällistä muotovaatimusta, se voitaisiin toimittaa tai saada millä tahansa tavalla ja missä tahansa muodossa. Jos itse annettu todistus toimitettaisiin sähköisesti, sähköisen järjestelmän olisi kuitenkin varmistettava, että vastaanotetut tiedot vastaisivat lähetettyjä tietoja. Lisäksi järjestelmän olisi dokumentoitava kaikki käyttökerrat, jotka johtaisivat itse annetun todistuksen lähettämiseen, uusimiseen tai muokkaamiseen. Sähköisen järjestelmän ulkoasun ja toiminnan, käyttöoikeusmenettelyt mukaan lukien, olisi varmistettava, että järjestelmää käyttävä ja itse annetun todistuksen toimittava henkilö olisi itse annetuissa todistuksissa nimetty henkilö. Järjestelmän olisi pystyttävä toimittamaan pyynnöstä paperiversio kaikista sähköisesti toimitetuista itse annetuista todistuksista. Itse annetun todistuksen voisi allekirjoittaa tai muuten vahvistaa myönteisesti kuka tahansa henkilö, joka olisi lainsäädännön mukaan oikeutettu allekirjoittamaan kryptovarakäyttäjän puolesta. Itse annetussa todistuksessa tulisi olla vaatimus siitä, että yksittäinen kryptovarakäyttäjä tai kontrolloiva henkilö ilmoittaa raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle sellaisista 43 §:ssä tarkoitetuista olosuhteidensa muutoksista, jotka vaikuttaisivat yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilö etu- ja sukunimi, 2 kohdan mukaan kotipaikan osoite, 3 kohdan mukaan asuinlainkäyttöalueet, 4 kohdan mukaan verotunnisteet ja 5 kohdan mukaan syntymäaika. Henkilön asuinlainkäyttöalue voisi olla kahdella tai useammalla lainkäyttöalueella. Tämän vuoksi 3 kohta voisi pitää sisällään kahden tai useamman lainkäyttöalueen tiedot. Momentin 4 kohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava yksittäiselle kryptovarakäyttäjälle tai kontrolloivalle henkilölle annetut verotunnisteet. DAC8:ssa verotunnisteesta käytetään käsitettä TIN-verotunniste, jolla tarkoitetaan jäsenvaltion antamaa verovelvollisen tunnistenumeroa tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavaa tietoa. Direktiivi edellyttää, että TIN-verotunnisteen ja sen antajavaltiotiedon olisi sisällyttävä itse annettuun todistukseen siltä osin kuin verotunnisteen on antanut jäsenvaltio. Verotunnisteen antajavaltiotieto on olennainen osa verotunnistetta ja verotunnisteen hyödyntäminen verotuksessa ilman sitä on vaikeaa. Myös CARF edellyttää vastaavaa TIN-verotunnisteen ja sen antajavaltiotiedon osalta. Näiden lisäksi sekä DAC8 että CARF edellyttävät itse annetun todistuksen sisältävän verotunnisteen vain raportoitavista henkilöistä. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa ehdotettaisiin kuitenkin DAC8:sta ja CARF:sta poiketen, että itse annetun todistuksen

olisi sisällettävä verotunnisteet riippumatta siitä, olisiko yksittäinen kryptovarakäyttäjä tai kontrolloiva henkilö raportoitava henkilö vai ei. Raportoitavaa henkilöä koskeva rajausta olisi tarpeeton, koska 20 §:ssä ehdotettu asuinlainkäyttöalueen määritelmä kattaa minkä tahansa lainkäyttöalueen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeustilanteesta, jossa itse annettu todistus olisi luotettava, vaikka siitä puuttuisi verotunnistetta koskeva tieto. Itse annettu todistus olisi luotettava myös silloin, jos se ei sisältäisi verotunnistetta, ja luonnollisen henkilön asuinlainkäyttöalue ei antaisi luonnolliselle henkilölle verotunnistetta tai se ei edellyttäisi luonnolliselle henkilölle annetun verotunnisteen keräämistä. Edellä mainituissa tilanteissa itse annetun todistuksen ei tarvitsisi sisältää verotunnistetta ollakseen luotettava. DAC8 ei sisällä mahdollisuutta jättää luotettavasta itse annetusta todistuksesta verotunnistetta pois. Ehdotettu 2 momentti perustuisi tältä osin CARF:n jakson III C kohdan 3 alakohtaan. Maailmalla on olemassa EU:n ulkopuolisia lainkäyttöalueita, joissa verotunnistetta ei välttämättä anneta luonnollisille henkilöille. Toisaalta myöskään kaikissa jäsenvaltioissa ei ole verotunnistetta. Jotkin jäsenvaltiot eivät esimerkiksi anna kaikille verovelvollisilleen automaattisesti verotunnistetta. Kyseisten jäsenvaltioiden tai muiden lainkäyttöalueiden luonnolliset henkilöt voisivat olla myös Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan yksittäisiä kryptovarakäyttäjiä tai kontrolloivia henkilöitä. Tämän vuoksi on tarpeen säätää poikkeuksesta itse annetussa todistuksessa olevista tiedoista.

Pykälä vastaisi 1 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson C kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n jakson III C kohdan 1 alakohtaa ja 2 momentin osalta CARF:n jakson III C kohdan 3 alakohtaa.

45 §. *Yksikkökryptovarakäyttäjän itse annetun todistuksen luotettavuus.* Pykälässä säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin 44 §:ssä niistä tiedoista ja muutoseikoista, joiden nojalla itse annetun todistuksen katsottaisiin olevan luotettava. Pykälän 1 momentissa tarkoitettu itse annettu todistus on yksikkökryptovarakäyttäjän antama todistus, josta käy ilmi yksikkökryptovarakäyttäjän verotuksellinen asema ja muita tietoja, joita raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on vaadittava huolellisuus- ja raportointivelvoitteidensa täyttämiseksi. Esimerkki tällaisesta tiedosta on kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalue. Tiedot, joita itse annetun todistuksen kautta kerättäisiin, toimisivat pohjana Suomen ja muiden lainkäyttöalueiden veroviranomaisille kryptovarakäyttäjien yksilöimiseksi ja tietojen tehokkaalle hyödyntämiselle. Tältä osin itse annettuun todistukseen, ja sen sisältöön liittyvät menettelyt olisivat tärkeitä koko tiedonantovelvollisuuden sekä tietojenvaihdon toimivuuden ja uskottavuuden varmistamiseksi.

Itse annetulla todistuksella ei olisi täsmällistä muotovaatimusta, vaan oleellista olisi, että itse annettu todistus sisältäisi yksikkökryptovarakäyttäjän määrittelemiseksi tarvittavat tiedot, jotka yksikkökryptovarakäyttäjä olisi dokumentoidusti itse oikeaksi todistanut. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi esitää itse annettuun todistukseen sellaisia muita kuin asuinlainkäyttöalueeseen liittyviä tietoja, jotka ovat jo sen tiedossa. Tältä osin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää huolellisuusmenettelyjen täyttämiseksi jo aiemmin saatua itse annettua todistusta 37 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sen lisäksi, että itse annetulla todistuksella ei olisi täsmällistä muotovaatimusta, se voitaisiin toimittaa tai saada millä tahansa tavalla ja missä tahansa muodossa. Jos itse annettu todistus toimitettaisiin sähköisesti, sähköisen järjestelmän olisi kuitenkin varmistettava, että vastaanotetut tiedot vastaisivat lähetettyjä tietoja. Lisäksi järjestelmän olisi dokumentoitava kaikki käyttökerrat, jotka johtaisivat itse annetun todistuksen lähettämiseen, uusimiseen tai muokkaamiseen. Sähköisen järjestelmän ulkoasun ja toiminnan, käyttöoikeusmenettelyt mukaan lukien, olisi varmistettava, että järjestelmää käyttävä ja itse annetun todistuksen toimittava henkilö olisi itse

annetussa todistuksessa nimetty henkilö. Järjestelmän olisi pystyttävä toimittamaan pyynnöstä paperiversio kaikista sähköisesti toimitetuista itse annetuista todistuksista. Henkilöitä, joilla on valtuudet allekirjoittaa itse annettu todistus, ovat yleensä yhtiön virkailija tai johtaja, henkilöyhtiön yhtiökumppani, trustin trustinhoitaja, edellä mainittuja vastaava henkilö tai muu henkilö, jolle yksikkökryptovarakäyttäjän on antanut kirjallisesti valtuudet allekirjoittaa dokumentaatio kyseisen henkilön puolesta. Itse annetussa todistuksessa tulisi olla vaatimus siitä, että yksikkökryptovarakäyttäjä ilmoittaa Suomeen raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle sellaisista 43 §:ssä tarkoitetuista olosuhteidensa muutoksista, jotka vaikuttaisivat yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava yksikkökryptovarakäyttäjän virallinen nimi, 2 kohdan mukaan osoite, 3 kohdan mukaan asuinlainkäyttöalueet ja 4 kohdan mukaan verotunnisteet. Yksikön asuinlainkäyttöalue voisi olla kahdella tai useammalla lainkäyttöalueella. Tämän vuoksi 3 kohta voisi pitää sisällään kahden tai useamman asuinlainkäyttöalueen tiedot. Momentin 4 kohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava yksikkökryptovarakäyttäjälle annetut verotunnisteet. DAC8:ssa verotunnisteesta käytetään käsitettä TIN-verotunniste, jolla tarkoitetaan jäsenvaltion antamaa verovelvollisen tunnistenumeroa tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavaa tietoa. Direktiivi edellyttää, että TIN-verotunnisteen ja sen antajavaltiotiedon olisi sisällyttävä itse annettuun todistukseen siltä osin kuin verotunnisteen on antanut jäsenvaltio. Verotunnisteen antajavaltiotieto on olennainen osa verotunnistetta ja verotunnisteen hyödyntäminen verotuksessa ilman sitä on vaikeaa. Myös CARF edellyttää vastaavaa TIN-verotunnisteen ja sen antajavaltiotiedon osalta. Näiden lisäksi sekä DAC8 että CARF edellyttävät itse annetun todistuksen sisältävän verotunnisteen vain raportoitavista henkilöistä. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa ehdotettaisiin kuitenkin DAC8:sta ja CARF:sta poiketen, että itse annetun todistuksen olisi sisällytettävä verotunnisteet riippumatta siitä, olisiko yksikkökryptovarakäyttäjä raportoiva henkilö vai ei. Raportoitavaa henkilöä koskeva rajausta olisi tarpeeton, koska 20 §:ssä ehdotettu asuinlainkäyttöalueen määritelmä kattaa minkä tahansa lainkäyttöalueen.

Momentin 5 kohdan a alakohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava muusta kuin aktiiviseksi yksiköksi tai ei-raportoitavaksi henkilöksi määritetystä yksikkökryptovarakäyttäjistä 44 §:ssä tarkoitettut tiedot kustakin yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivasta henkilöstä, jollei kyseinen kontrolloiva henkilö olisi toimittanut 44 §:ssä tarkoitettua itse annettua todistusta. Momentin 5 kohdan b alakohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava lisäksi muusta kuin aktiiviseksi yksiköksi tai ei-raportoitavaksi henkilöksi määritetystä yksikkökryptovarakäyttäjistä tieto tehtävistä, joiden nojalla kukin raportoitava henkilö olisi yksikön kontrolloiva henkilö, jollei tehtäviä olisi jo määritetty asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä noudattaen. Ilmaisulla ”jollei tehtäviä olisi jo määritetty asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä noudattaen” tarkoitettaisiin sitä, että asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä noudattaen suoritettuja kontrolloivien henkilöiden tehtävien määrittelyjä ei olisi tarpeen tehdä uudelleen, vaan kyseisten menettelyjen noudattamisen kautta selvitetty tiedot tehtävistä voitaisiin sisällyttää itse annettuun todistukseen sellaisenaan.

Momentin 6 kohdan mukaan itse annetussa todistuksessa olisi oltava tarvittaessa tiedot edellytyksistä, jotka yksikkökryptovarakäyttäjä täyttäisi, jotta sitä voitaisiin kohdella aktiivisena yksikkönä tai ei-raportoitavana henkilönä. Kyseessä oleva kohta liittyisi edellytyksiin, joiden perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi määrittää, olisiko yksikkökryptovarakäyttäjä aktiivinen yksikkö tai ei-raportoitava henkilö. Aktiiviseksi yksiköksi määrittämisen olisi 40 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla perustuttava itse annettuun todistukseen. Ei-raportoitavaksi henkilöksi määrittäminen olisi 39 §:n 3 momentin mukaan perustua muuhunkin tietoon kuin pelkkään itse annettuun todistukseen. Riippumatta

siitä olisiko kyse aktiivisesta yksiköstä tai ei-raportoitavasta henkilöstä, ja mihin kyseisen yksikön aseman määrittäminen lopulta perustuisi, olisi itse annettuun todistukseen sisällytettävä tiedot edellytyksistä, jotka yksikkökryptovarakäyttäjä täyttää, jotta sitä voitaisiin kohdella aktiivisena yksikkönä tai ei-raportoitavana henkilönä. Sellaisen yksikkökryptovarakäyttäjän, joka ei edes haluaisi tulla käsitellyksi aktiivisena yksikkönä tai ei-raportoitavana henkilönä, itse annetun todistuksen ei tarvitsisi sisältää 6 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeustilanteesta, jossa itse annettu todistus olisi luotettava, vaikka siitä puuttuisi verotunnistetta koskeva tieto. Itse annettu todistus olisi luotettava myös silloin, jos se ei sisältäisi verotunnistetta, ja yksikön asuinlainkäyttöalue ei antaisi yksikölle verotunnistetta tai se ei edellyttäisi yksikölle annetun verotunnisteen keräämistä. Edellä mainituissa tilanteissa itse annetun todistuksen ei tarvitsisi sisältää verotunnistetta ollakseen luotettava. DAC8 ei sisällä mahdollisuutta jättää luotettavasta itse annetusta todistuksesta verotunnistetta pois. Ehdotettu 2 momentti perustuisi tältä osin CARF:n jakson III C kohdan 3 alakohtaan. Maailmalla on olemassa EU:n ulkopuolisia lainkäyttöalueita, joissa verotunnistetta ei välttämättä anneta yksiköille. Toisaalta myöskään kaikissa jäsenvaltioissa ei ole verotunnistetta. Jotkin jäsenvaltiot eivät esimerkiksi anna kaikille verovelvollisilleen automaattisesti verotunnistetta. Kyseisten jäsenvaltioiden ja muiden lainkäyttöalueiden yksiköt voisivat olla myös Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan yksikkökryptovarakäyttäjiä. Tämän vuoksi on tarpeen säätää poikkeuksesta itse annetun todistuksessa olevista tiedoista.

Pykälä vastaisi 1 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI III jakson C kohdan 2 alakohtaa ja CARF:n jakson III C kohdan 2 alakohtaa ja 2 momentin osalta CARF:n jakson III C kohdan 3 alakohtaa.

4 luku **Tietojen ilmoittaminen**

Ehdotetussa 4 luvussa säädettäisiin ilmoitettavista tiedoista, ilmoittamisen ajankohdasta ja tavasta sekä poikkeustilanteesta, jonka myötä Suomeen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi jättää tietoja ilmoittamatta raportoitavista käyttäjistä tai kontrolloivista henkilöistä.

46 §. Tietojen ilmoittamisen ajankohta ja tapa. Pykälässä säädettäisiin tietojen ilmoittamisen ajankohdasta ja tavasta. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava kalenterivuositain Verohallinnolle tässä luvussa tarkoitetut tiedot tai tieto siitä, ettei tämän luvun 47 ja 48 §:ssä tarkoitettuja tapahtumia ole ollut, kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä Verohallinnon julkaisemaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. DAC8:ssa tai CARF:ssa ei säädetä siitä ajankohdasta, mihin mennessä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava DAC8:n tai CARF:n edellyttämät tiedot kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle. DAC2:ta ja CRS:ää koskevassa voimassa olevassa laissa on säädetty tietojen ilmoittamisesta kalenterivuositain, mutta tietojen antamisajankohta on laissa säädetty Verohallinnon määrättäväksi. Verohallinto on päätöksellään yleisestä tiedonantovelvollisuudesta (635/2024) määrännyt, että tiedot on annettava kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. DAC2:ta ja CRS:ää koskeva tietojen antamisaika on sama kuin suurella osalla muissakin tulotiedoissa, joista on vastaavasti annettava tiedot vuosittain tammikuun loppuun mennessä edelliseltä kalenterivuodelta. Ehdotettu tietojen ilmoittamisen ajankohta olisi linjassa DAC2:n ja CRS:n sekä muiden tulotietoja koskevien vuosi-ilmoitusten kanssa. ja mahdollistaisi sen, että Verohallinnolle jäisi riittävästi aikaa hyödyntää yleisesti verovelvollisia koskevia tietoja täyttäen niitä esitetyille veroilmoitukselle ja muutenkin veroriskien hallinnassa verovelvollisen toiminnan laajuutta kuvaavina tunnuslukuina. Ehdotetun kansallisen laajennuksen, eli raportoitavien kryptovarojen myyntien ja muiden luovutusten sekä tulotapahtumien, osalta tiedot olisi pääosin tietojen hyödyntämiseen

liittyvillä perusteilla tarkoituksenmukaisinta ilmoittaa ajallisesti vastaavalla tavalla. Kansallisista syistä kerättävien tietojen ilmoittamisesta olisi tarkoitus aiheutua mahdollisimman vähän ylimääräistä hallinnollista taakkaa raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille. Tästä syystä olisi perusteltua, että kansallista laajennusta varten tarvittavat tiedot ilmoitettaisiin Verohallinnolle DAC8:aa ja CARF:ia vastaavaan ajankohtaan mennessä. Verohallinnolle jäisi myös riittävästi aikaa vahvistaa tietojenvaihdon kohteeksi tulevien rajoitetusti verovelvollisia koskevien tietojen eheys ja luotettavuus. Näin ollen Verohallinto voisi suoriutua paremmin, tarkemmin ja tehokkaammin sille kuuluvista tietojenvaihtovelvoitteista.

Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi tiedonantovelvollisuus Suomeen myös silloin, kun sillä ei olisi ollut lainkaan raportoitavia liiketoimia edellisenä kalenterivuonna. Tällä niin sanotulla nollailmoituksella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja vakuuttaisi Verohallinnolle, että se on noudattanut vaadittuja huolellisuusmenettelyjä eikä sillä ole ollut kalenterivuoden aikana lainkaan ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia. Sama päisi myös ehdotetun 48 §:n mukaisesti raportoitaviin tietoihin ja olisi perusteltu esimerkiksi sellaisia tilanteita varten, joissa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi asiakkanaan vain yksikkökryptovarakäyttäjiä. Kyseisessä tilanteessa Verohallinto saisi nollailmoituksen kautta varmistuksen siitä, ettei tiedonantovelvollisella olisi 48 §:n mukaisesti ilmoitettavia tietoja.

DAC8:ssa ja CARF:ssa on kansainvälisesti sovittu tietosisällöltään ja muodoltaan yhtenevästä tietojenvaihtoskeemasta, jota Suomen on tietojenvaihdossa käytettävä. Ehdotetun pykälän tarkoituksena on tältä osin kerätä raportoivilta kryptovarapalvelun tarjoajilta tietojenvaihtoa varten vain ne tiedot, jotka ovat tarpeen DAC8:n ja CARF:n pakollisten velvoitteiden täyttämiseksi. Tämän vuoksi olisi perusteltua, että tietojenvaihtoa varten tarvittavat tiedot ilmoitettaisiin Verohallinnolle DAC8:n ja CARF:n edellyttämässä sisällössä ja muodossa. Kansallisen laajennuksen osalta Verohallinto antaisi kattavat ohjeet ilmoituksen sisällöstä ja muodosta. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien hallinnollisen taakan minimoinnin näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että kansallista laajennusta koskeva vuosi-ilmoitus noudattaisi samaa teknistä muotoa kuin tietojenvaihtoa varten kerättävien tietojen vuosi-ilmoitus. Tietojen ilmoittamisen tapa ei olisi kuitenkaan rajoittunut tähän yhteen formaattiin, vaan siltä osin kuin ilmoittamisen tekninen puoli kehittyy ja tiedonantovelvollisilla olisi tarvetta ja halua siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia tietojen ilmoittamisen tapaa, voisi Verohallinto julkaista uuden sähköisen tiedonsiirtomenetelmän, jota tiedonantovelvolliset voisivat sitten siirtyä käyttämään.

Tiedonantovelvolliset olisivat pääasiassa oikeushenkilöitä ja muita oikeudellisia järjestelyjä, jotka ovat jo tällä hetkellä velvollisia ja tottuneita ilmoittamaan tietoja Verohallinnolle vain sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. Vaikka raportoivina kryptovarapalvelun tarjoajina voi olla myös luonnollisia henkilöitä, toimivat tarjottavat palvelut jo lähtökohtaisesti sähköisessä ympäristössä. Tämän vuoksi voidaan olettaa, että toimijoilla on käytössään teknologiaa, joka mahdollistaa sähköisen yhteyden myös Verohallintoon eikä ilmoituksen antamisen mahdollistaminen paperimuodossa olisi perusteltua. Ennakonkannon ja eräiden muiden verotusmenettelyjen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 237/2016 vp) todetaan, että vaikka sähköistä ilmoittamistapaa ei ole säädetty pakolliseksi, suuri osa yhteisöjen tuloveroilmoituksista annetaan sähköisesti. Samassa hallituksen esityksessä todetaan myös, että paperisten veroilmoitusten muuntaminen sähköiseen muotoon viivästyttää asian käsittelyä ja aiheuttaa Verohallinnolle merkittävät kustannukset. Tietojen ilmoittamisen salliminen vain sähköisesti, myös luonnollisten henkilöiden osalta, olisi edellä mainituista syistä perusteltua.

47 §. *Raportoitavista liiketoimista ilmoitettavat tiedot.* Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä tietoja Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava Verohallinnolle

raportoitavista liiketoimista. Pykälä sisältäisi DAC8:n ja CARF:n vaatimien tietojen ilmoittamisen. Kansalliseen laajennukseen liittyvistä kryptovarajien luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoittamisesta ehdotettaisiin selkeyden vuoksi säädettävän omassa pykälässään. Raportoitavia liiketoimia koskeva ehdotettu pykälä jakaantuisi ilmoitettavien tietojen luonteen ja kohteen mukaisesti kahteen pääosaan – pykälän 1 momentin kohdistuessa raportoivien palveluntarjoajien omien sekä kryptovarakäyttäjien tunnistetietojen ilmoittamiseen ja 4 momentin raportoitavien liiketoimien ilmoittamiseen. Tämän lisäksi 2 momentti koskisi varaumaa yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön syntymäpaikan ilmoittamisesta ja 3 momentti tunnistamispalvelun käytön vaikutusta ilmoitettavien tietojen laajuuteen. Lopuksi 5–7 momentit täsmentäisivät sitä, missä fiat-valuutassa ja miten laskettuna 4 momentissa tarkoitetut tiedot olisi ilmoitettava.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava aina nimensä, osoitteensa ja verotunnisteensa. Siltä osin kuin tiedot olisivat saatavilla, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava myös sille annettu yksiköllinen tunnistenumero ja maailmanlaajuinen oikeushenkilötunnus. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tunnistetietojen tarkoituksena olisi, että muut kryptovarajien raportointikehyksen mukaiseen tietojen vaihtoon osallistuvat lainkäyttöalueet pystyisivät helposti tunnistamaan raportoitujen ja sittemmin vaihdettujen tietojen lähteen ja voisivat esimerkiksi jäljittää virheen, joka olisi voinut johtaa tietojen virheelliseen tai epätäydelliseen raportointiin. Suomalaisen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan verotunnisteella tarkoitettaisiin y-tunnusta. Jos raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla ei olisi y-tunnusta, olisi sen lähtökohtaisesti otettava yhteys Verohallintoon y-tunnuksen saamiseksi. Aina ilmoitettavien tunnistetietojen lisäksi kryptovaraoperaattorin on DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin 8 ad artiklan 7 kohdan mukaan rekisteröidyttävä unionissa ja rekisteröintijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on annettava yksilöllinen tunnistenumero tällaiselle kryptovaraoperaattorille. Yksilöllisellä tunnistenumorolla tarkoitettaisiin kyseistä tunnistetta. Maailmanlaajuisella oikeushenkilötunnuksella tarkoitettaisiin LEI-tunnusta (Legal Entity Identifier), joka on maailmanlaajuinen yhteisötunnus, joka on tarkoitettu rahoitusmarkkinoilla toimivien yritysten ja yhteisöjen tunnistamiseen.³² LEI-tunnuksesta käytetään myös suomenkielistä käännöstä kansainvälinen yhteisötunnus, joka tarkoittaa sisällöllisesti samaa. Alueellisen liittynän ehdon Suomessa ehdotetun lain 2 §:n mukaisesti täyttävän ja Suomessa tiedot tämän luvun mukaisesti ilmoittavan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan katsottaisiin pitävän jo itsessään sisällään velvollisuuden ilmoittaa se 2 §:ssä tarkoitettu alueellisen liittynän ehto, jonka perusteella toimija ilmoittaa tiedot nimenomaan Suomessa.

Momentin 2 kohdan mukaan sellaisista kryptovarakäyttäjistä, jotka ovat joko raportoitavia käyttäjiä tai joilla on raportoitavina henkilöinä pidettäviä kontrolloivia henkilöitä, ja joilla on ollut kalenterivuoden aikana raportoitavia liiketoimia, olisi ilmoitettava 44 tai 45 §:ssä tarkoitetut tiedot. Sellaisten kryptovarakäyttäjien määrää, joista tiedot olisi ilmoitettava, rajaisi merkittävästi edellytys siitä, että kryptovarakäyttäjällä olisi oltava kalenterivuoden aikana raportoitavia liiketoimia. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että 3 luvun huolellisuusmenettelyjä noudattaen raportoitavaksi kryptovarakäyttäjäksi tunnistetusta kryptovarakäyttäjistä pitäisi ilmoittaa itse annetussa todistuksessa olleet tiedot Verohallinnolle vain silloin, kun kyseinen käyttäjä olisi toteuttanut kalenterivuoden aikana yhden tai useamman raportoitavan liiketoimen, esimerkiksi vaihtanut raportoitavaa kryptovaraa fiat-valuuttaan. Tämä edellytys heijastuisi vastaavasti myös yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloiviin

³² Ks. lisää Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä, LEI-tunnus YTJ:n yritys- ja yhteisöhaussa, <https://www.ytj.fi/index/yrityshaku/lei-tunnus.html>.

henkilöihin. Jos yksikkökryptovarakäyttäjä ei olisi toteuttanut kalenterivuoden aikana raportoitavia liiketoimia, ei myöskään yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivista henkilöistä ilmoitettaisi tietoja. Vaikka tietoja ei ilmoitettaisi, olisi Verohallinnolla kuitenkin tältä osin esimerkiksi oikeus tarkastaa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja direktiivin ja CARF:n velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi.

Pykälän 2 momentissa otettaisiin huomioon luonnollisen henkilön syntymäpaikkaan liittyvät tietojen ilmoittamisen osiot. Ehdotetun mukaan sen lisäksi, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, raportoivan kryptovarapalvelun olisi ilmoitettava yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön syntymäpaikka, jos Suomen lainsäädäntö vaatisi raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa muutoin sen hankkimaan ja ilmoittamaan. DAC8:ssa ilmoitettavat tiedot sisältävät lähtökohtaisesti yksittäisen kryptovarakäyttäjän ja kontrolloivan henkilön syntymäpaikan. DAC8 sisältää kuitenkin syntymäpaikan ilmoittamista koskevan poikkeuksen, jonka mukaan syntymäpaikkaa ei tarvitse ilmoittaa, paitsi jos raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on kansallisen lainsäädäntönsä nojalla muutoin hankittava ja ilmoitettava se. Huolellisuusvelvoitteita koskevassa luvussa itse annetun todistuksen sisältövaatimuksiin ei kuulu luonnollisen henkilön osalta vaatimusta sisällyttää siihen syntymäpaikkaa. Näin ollen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tietoon ei tulisi ainakaan osana huolellisuusmenettelyjen yhteydessä kerättävän itse annetun todistuksen kautta luonnollisen henkilön syntymäpaikkaa. Ehdotettu momentti lisättäisiin, jotta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi hyödyntää direktiivissä olevaa poikkeusta olla ilmoittamatta yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön syntymäpaikkaa. Siltä osin kuin Suomen lainsäädäntö vaatisi raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa hankkimaan ja ilmoittamaan syntymäpaikkaa koskevan tiedon, tulisi kyseinen tieto osaksi niitä tietoja, joita kryptovarakäyttäjistä pitäisi antaa.

Pykälän 3 momentissa huomioitaisiin tunnistamispalvelun käytön vaikutus ilmoitettaviin tietoihin. Tunnistamispalvelun käyttö voisi supistaa tiettyjen tietojen ilmoittamisvelvoitetta. Momentissa ehdotetun mukaisesti, sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetäisiin, jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja saisi vahvistuksen raportoitavan henkilön henkilöllisyydestä ja asuinlainkäyttöalueesta tunnistamispalvelun avulla, raportoitavasta henkilöstä ilmoitettaisiin kyseisen tunnistamispalvelua käyttävän lainkäyttöalueen osalta vain nimi, tunnistamispalvelun tunniste ja myöntäjälainkäyttöalue sekä tieto tehtävistä, joiden nojalla kukin raportoitava henkilö olisi yksikön kontrolloiva henkilö. Siltä osin kuin raportoitavalla henkilöllä olisi asuinlainkäyttöalue kahdella tai useammalla lainkäyttöalueella, olisi momentin soveltamisedellytyksiä verrattava jokaiseen asuinlainkäyttöalueeseen erikseen. Raportoitavan henkilön asuinlainkäyttöalueet voisivat olla esimerkiksi Ruotsi ja Tanska, joista vain jälkimmäinen käyttäisi tunnistamispalvelua. Näin ollen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan pitäisi ilmoittaa saman raportoitavan henkilön Tanskassa asumiseen liittyen supistettut tiedot ja Ruotsissa asumiseen liittyen kaikki 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut tiedot. Ehdotettu 3 momentti perustuisi DAC8:aan eikä CARF:ssa ole vastaavaa säännöstä. DAC8:n johdanto-osan 34 kohdan mukaan muutosten tarkoituksena on ollut mahdollistaa jäsenvaltioiden niin halutessaan voivan käyttää tunnistamispalvelua, mutta se tulisi tehdä tavalla, joka ei vaikuta tietojen kulkuun ja laatuun muissa jäsenvaltioissa. Tämä tavoite on huomioitu ehdotetussa lainkohdassa. Vaikka CARF ei sisällä vastaavaa tietojen ilmoittamisvelvoitetta supistavaa kohtaa, on ehdotetussa säännöksessä otettu kuitenkin huomioon mahdollisuus sille, että myös muut kuin jäsenvaltiot niin halutessaan ottavat tunnistamispalveluja käyttöön. Tätä tukee myös CARF-kommentaarin IV jaksoa koskeva 80 kohta, jonka mukaan tunnistamispalvelun tunniste olisi katsottava verotunnistetta toiminnallisesta vastaavaksi tunnisteeksi. Ehdotuksen myötä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan raportointivelvoite koskisi vastaavia tietoja, joita Suomi on virka-apudirektiivin tai monenkeskisen CARF MCAA -sopimuksen mukaan

velvollinen vaihtamaan muiden lainkäyttöalueiden kanssa tai joita Suomi tarvitsee kansallista verotustaan varten.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvollisuudesta ilmoittaa Verohallinnolle 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuille kryptovarakäyttäjilleen kustakin raportoitavan kryptovaran tyypistä kalenterivuoden aikana toteutettuihin raportoitaviin liiketoimiin liittyvät tiedot. Tiedot olisi ilmoitettava sekä sellaisten kryptovarakäyttäjien, jotka ovat raportoitavia käyttäjiä, että sellaisten kryptovarakäyttäjien, joilla on kontrolloivia henkilöitä, jotka ovat raportoitavia henkilöitä, osalta. Tiedot olisi ilmoitettava kustakin raportoitavan kryptovaran tyypistä erikseen momentin 1–9 kohdassa tarkoitetuista osioista ja tapahtumatyypeistä.

Momentin 1 kohdan mukaan olisi ilmoitettava raportoitavan kryptovaran tyypin koko nimi, eikä esimerkiksi kryptovaran lyhennettä, jota kryptovarapalvelun tarjoaja saattaa pääasiallisesti käyttää osana markkinointimateriaaliaan tai esittäessään kaupankäyntiosiossaan ostettavia, myytäviä tai vaihdettavia kryptovaroja. CARF:n xml-skeemaa koskevassa teknisessä soveltamisohjeessa raportoitavan kryptovaran nimi olisi ilmoitettava lähtökohtaisesti yhteneväisesti Digital Token Identifierin (DTI)³³ kanssa aina kun se olisi mahdollista. Raportoitavan kryptovaran nimen ilmoittamisessa olisi tärkeää, että tiedot vastaanottavilla veroviranomaisilla olisi mahdollisuus erottaa samaa nimeä käyttävät kryptovarot, joissa olisi kuitenkin kyse eri kryptovaroista, toisistaan. Ilman tätä tietoa kansallisten veroviranomaisten olisi haastavaa verrata verovelvollisten oma-aloitteisesti ilmoittamia tietoja joko tiedonantovelvollisen vuosi-ilmoituksen tai automaattisen tietojenvaihdon kautta saatuihin tietoihin. Näin ollen kryptovaran tyypin koko nimen ilmoittamisen olisi perustuttava mahdollisuuksien mukaan siihen, että eri raportoivat kryptovarot olisi mahdollista erottaa toisistaan. Tämän tavoitteen saavuttamisessa parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen olisi tällä hetkellä mahdollista päätyä Digital Token Identifieriä hyödyntäen.

Momentin 2 kohdan mukaan olisi ilmoitettava fiat-valuuttaa vastaan tehtyjen hankintojen maksettu yhteenlaskettu bruttomäärä, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä. Tässä kohdassa hankinnalla tarkoitettaisiin raportoitavan kryptovaran hankkimista niin, että maksettavana vastikkeena olisi fiat-valuutta. Kryptovarakäyttäjä voisi esimerkiksi ostaa 10 kappaletta ether-kryptovaraa vastikkeen ollessa 10 000 euroa. Momentin 3 kohdan mukaan olisi ilmoitettava fiat-valuuttaa vastaan suoritettujen luovutusten vastaanotettu yhteenlaskettu bruttomäärä, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä. Tässä kohdassa luovutuksella tarkoitettaisiin raportoitavan kryptovaran luovuttamista niin, että saatavana vastikkeena olisi fiat-valuutta. Kryptovarakäyttäjä voisi esimerkiksi myydä 10 kappaletta ether-kryptovaraa saaden vastikkeeksi 10 000 euroa.

Momentin 4 kohdan mukaan olisi ilmoitettava muita raportoitavia kryptovaroja vastaan tehtyjen hankintojen yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä. Tässä kohdassa hankinnalla tarkoitettaisiin raportoitavan kryptovaran vaihtamista niin, että vaihdon kohteena olisi toinen raportoitava kryptovara. Kryptovarakäyttäjä voisi esimerkiksi vaihtaa 10 kappaletta ether-kryptovaraa saaden vaihdossa 1 kappaleen bitcoin-kryptovaraa. Hankinnan ja sitä kautta ilmoitettavien tietojen kohteena olisi se raportoitava kryptovara, joka saadaan vaihdossa. Edellä esitetyssä esimerkissä siis bitcoin-kryptovara. Momentin 5 kohdan mukaan olisi ilmoitettava muita raportoitavia kryptovaroja vastaan suoritettujen luovutusten yhteenlaskettu käypä markkina-

³³ Ks. lisää Digital Token Identifier Foundation (DTIF), <https://dtif.org/>.

arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä. Tässä kohdassa luovutuksella tarkoitettaisiin raportoitavan kryptovaran vaihtamista niin, että vaihdon kohteena olisi toinen raportoitava kryptovara. Kryptovarakäyttäjä voisi esimerkiksi vaihtaa 10 kappaletta ether-kryptovaraa saaden vaihdossa 1 kappaleen bitcoin-kryptovaraa. Luovutuksen ja sitä kautta ilmoitettavien tietojen kohteena olisi se raportoitava kryptovara, joka luovutetaan vaihdossa. Edellä esitettyssä esimerkissä siis ether-kryptovara.

CARF:n xml-skeemaa koskevassa teknisessä soveltamisohjeessa ohjeistetaan raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa ilmoittamaan lisätietoa tietyntyyppisistä vaihtotapahtumista edellä momentin 2–5 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa. Erikseen nimettyjä vaihtotapahtumien tyyppejä ovat steikkaus (Staking), kryptolaina (Crypto Loan), wrappaus (Wrapping) ja vakuus (Collateral). Kuten on edellä vaihtotapahtuman määritelmän säännöskohtaisissa perusteluissa tarkemmin selostettu, ilmaisua ”vaihto” olisi tulkittava laajasti, eikä sen katsottaisi rajautuvan yleisempiin esimerkkeihin vastikkeellisista luovutuksista. Tämä pätee myös tilanteisiin, joissa olisi kyse raportoitavan kryptovaran hankinnasta. Siltä osin kuin momentin 2–5 kohdassa ilmoitettavissa tapahtumissa olisi kyse normaalista poikkeavasta vaihtotapahtumasta, olisi raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan jaoteltava ilmoitettavat tiedot tapahtumatyyppittäin. Verohallinnon tulisi antaa vaihtotapahtuman tyyppin ilmoittamisesta tarkempaa ohjeistusta.

Momentin 6 kohdan mukaan olisi ilmoitettava raportoitavien vähittäismaksutapahtumien yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja kyseisten tapahtumien lukumäärä. Raportoitava vähittäismaksutapahtuma on määritelty 15 §:ssä. Tässä kohdassa olisi ilmoitettava vain sellaiset raportoitavien kryptovarojen siirrot, jotka kohdistuvat yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin (tai vastaavan määrän muussa valuutassa) arvoisten tavaroiden tai palvelujen hankintaan. Siltä osin kuin tavaroiden tai palvelujen hankintaan liittyvän siirron käypä markkina-arvo siirtohetkellä olisi 50 000 Yhdysvaltain dollaria (tai vastaavan määrän muussa valuutassa) tai vähemmän, olisi siirto ilmoitettava momentin 8 kohdassa samalla siirron tyyppistä tarvittava lisätieto antaen.

Momentin 7 kohdan mukaan olisi ilmoitettava sellaiset raportoitaviksi liiketoimiksi katsottavat siirrot raportoitavalle käyttäjälle, joita ei ilmoiteta momentin 2 tai 4 kohdassa. Kyseisistä siirroista olisi ilmoitettava yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja kyseisten liiketoimien lukumäärä. Lisäksi siirrot olisi jaoteltava siirtotyyppittäin, jos ne ovat raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa. Esimerkkejä ilmoitettavista siirtotyypeistä ovat muun muassa seuraavat: tavarain tai palvelun myynti, siirto toiselta raportoitavalta kryptovarapalvelun tarjoajalta tai kryptovarojen lainaus. Verohallinto tulee julkaisemaan CARF xml-skeemaa sisällöllisesti vastaavan vuosi-ilmoituksen teknisen soveltamisohjeen, jossa on listattu erilaisia siirtotyyppejä ja ohjeistettu tarkemmin asiasta. Jos raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan toteuttamaa siirron tyyppiä ei tulisi olemaan kyseisessä teknisessä soveltamisohjeessa, voisi se ilmoittaa siirron arvolla ”Muu”. Jos raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa ei olisi siirron tyyppiä, voisi se ilmoittaa siirron arvolla ”Ei tiedossa”. Nämä siirron ilmoittamiseen liittyvät selvennykset pätsisivät myös momentin 8 kohdan mukaisiin tilanteisiin.

Momentin 8 kohdan mukaan olisi ilmoitettava sellaiset raportoitaviksi liiketoimiksi katsottavat raportoitavan käyttäjän tekemät siirrot, joita ei ilmoiteta momentin 3, 5 tai 6 kohdassa. Kyseisistä siirroista olisi ilmoitettava yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja kyseisten liiketoimien lukumäärä. Lisäksi siirrot olisi jaoteltava siirtotyyppittäin, jos ne ovat raportoitavan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa. Esimerkkejä ilmoitettavista siirtotyypeistä olisivat muun muassa seuraavat: tavarain tai palvelun hankinta, siirto toiselle raportoitavalle kryptovarapalvelun tarjoajalle tai kryptovarojen lainaus.

Momentin 9 kohdan mukaan olisi ilmoitettava sellaisiin hajautetun tilikirjan osoitteisiin, joiden ei tiedetä liittyvän virtuaalivarapalvelun tarjoajaan eikä finanssilaitokseen, tehtyjen siirtojen yhteenlaskettu käypä markkina-arvo ja yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä. Siltä osin kuin raportoitavan käyttäjän siirron tiedettäisiin liittyvän virtuaalivarapalvelun tarjoajaan tai finanssilaitokseen, ei lähteviä siirtoja tarvitsisi momentin 8 kohdassa ilmoitetun lisäksi eritellä vielä erikseen tässä kohdassa. Virtuaalivarapalvelun tarjoajalla ja finanssilaitoksella tarkoitetaan tässä kohdassa sekä FATF:n suosituksissa että vastaavia virka-apudirektiivissä ja DAC8:ssa määriteltyjä toimijoita. Suomeen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää laajasti hallussaan olevia tietoja sen selvittämiseksi, liittyykö hajautetun tilikirjan osoite johonkin virtuaalivarapalvelun tarjoajaan tai finanssilaitokseen. Esimerkiksi maksun tiedot -asetuksen kautta kertyviä tietoja olisi mahdollista käyttää tämän kohdan tulkinnessa ja tietojen ilmoittamisessa apuna. Vaikka itse hajautetun tilikirjan osoitteita ei olisi ilmoitettava, raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien olisi säilytettävä kyseisten osoitteiden tiedot 52 §:ssä ehdotetun mukaisesti vähintään kuusi vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jota ne koskevat. Verohallinto voisi pyytää näitä osoitteita verotusmenettelylain asianmukaisiin säännöksiin perustuen.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa 4 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu maksettu tai vastaanotettu määrä ilman tapahtumaan liittyviä kuluja siinä fiat-valuutassa, jona se on maksettu tai vastaanotettu. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei saisi muuntaa maksettua tai vastaanotettua määrää siitä fiat-valuutasta, millä tapahtuma olisi suoritettu. Jos tapahtuma olisi toteutettu esimerkiksi Yhdysvaltain dollareilla, se pitäisi myös ilmoittaa kyseisenä fiat-valuuttana ja kyseisinä käytettyinä määrinä. Edelleen, jos määrät olisi maksettu tai vastaanotettu useana fiat-valuuttana, määrät olisi ilmoitettava yhtenä valuuttana, joka muunnetaan kunkin raportoitavan liiketoimen tapahtumahetkellä tavalla, jota raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja soveltaa johdonmukaisesti. Suomeen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi esimerkiksi muuntaa usean fiat-valuutan määrät Euroopan keskuspankin päiväkohtaisiin valuuttakurssinoteerauksiin perustuen euroiksi. Valittua tapaa olisi kuitenkin sovellettava johdonmukaisesti.

Pykälän 6 momentin mukaan 4 momentin 4–9 kohdassa tarkoitettu käypä markkina-arvo olisi määritettävä ja ilmoitettava ilman tapahtumaan liittyviä kuluja yhtenä fiat-valuuttana, joka arvostetaan kunkin raportoitavan liiketoimen tapahtumahetkellä tavalla, jota raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja soveltaa johdonmukaisesti. Kryptovarojen käypä markkina-arvo eli todennäköinen luovutushinta vaihtelee huomattavasti päivän, tunnin, tai sitä lyhyemmän ajan, sisällä. Vaikka raportoivat liiketoimet ilmoitettaisiin yhteenlaskettuina summina, olisi käyvän markkina-arvon määrittämisen tapahduttava raportoitavan liiketoimen tapahtumahetkellä. Siltä osin kuin olisi kyse 4 ja 5 kohdassa tarkoitettu vaihtotapahtumasta, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi esimerkiksi käyttää vaihtotapahtuman kohteena olevan toisen raportoitavan kryptovaran ja fiat-valuutan välistä vaihtokurssia tapahtumahetkellä, ja käyttää samaa käypää markkina-arvoa vaihtotapahtuman kohteena olevan toisen raportoitavan kryptovaran käyvän markkina-arvon määrittämiseen. Siltä osin kuin olisi kyse 6–9 kohdassa tarkoitetuista siirroista, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää siirron kohteena olevan raportoitavan kryptovaran ja fiat-valuutan välistä vaihtokurssia tapahtumahetkellä siirron käyvän markkina-arvon määrittämiseen. Siltä osin kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei ylläpitäisi soveltuvaan viitearvoa raportoitavien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen kaupankäyntiparien välillä, tai kyseinen tapa ei johtaisi käyvän markkina-arvon riittävän tarkkaan määrittämiseen, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi käyttää jotain vaihtoehtoisia käyvän markkina-arvon määrittämistapaa. Verohallinto tulisi antamaan tarkempaa ohjeistusta siitä milloin vaihtoehtoisia käyvän markkina-arvon määrittämistapaa olisi käytettävä ja millaisia vaihtoehtoisia käyvän markkina-arvon määrittämistapoja raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi käytettävissään.

Pykälän 7 momentin mukaan se fiat-valuutta, jossa edellä 4 momentin 2–9 kohdassa tarkoitetut määrät on ilmoitettu, olisi myös ilmoitettava. Siltä osin kuin yhteen ja samaan raportoitavan kryptovaran tyyppiin (esimerkiksi kryptovara A) ja edelleen yhteen ja samaan ilmoituskokonaisuuteen (esimerkiksi momentin 3 kohta) liittyy useampi fiat-valuutta, on jokainen näistä ilmoitettava erikseen. On voitu esimerkiksi myydä kryptovara A:ta sekä Yhdysvaltain dollareita että euroja vastaan, jonka seurauksena kummatkin on ilmoitettava erikseen.

Pykälä vastaisi 1 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 1 alakohdan ensimmäistä alakohtaa ja 2 alakohtaa sekä CARF:n jakson II A kohdan 1 ja 2 alakohtaa. Pykälä vastaisi 2 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 1 alakohdan ensimmäistä alakohtaa ja C kohtaa sekä CARF:n jakson II A kohdan 1 alakohtaa ja C kohtaa. Pykälä vastaisi 3 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 1 alakohdan toista alakohtaa. Pykälä vastaisi 4 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 3 alakohdan ensimmäistä alakohtaa ja CARF:n jakson II A kohdan 3 alakohtaa. Pykälä vastaisi 5 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 3 alakohdan toista alakohtaa ja CARF:n jakson II D kohtaa. Pykälä vastaisi 6 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 3 alakohdan kolmatta alakohtaa ja CARF:n jakson II E kohtaa. Pykälä vastaisi 7 momentin osalta sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson B kohdan 3 alakohdan neljättä alakohtaa ja CARF:n jakson II F kohtaa.

48 §. *Kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavat tiedot.* Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä tietoja Suomeen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava Verohallinnolle kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista. Pykälä ei perustuisi DAC8:aan tai CARF:iin, vaan kyseessä olisi kansallisia tarpeita varten ehdotetusta laajennuksesta, jonka rakenne ja sisältö olisi johdettu verotusmenettelylain 17 §:n 10 momentista³⁴. Kyseessä olisi direktiivin mukaisista raportoitavista liiketoimista erillinen vuosi-ilmoitus, jonka antaisi kuitenkin todennäköisesti suurin osa niistä samoista raportoivista kryptovarapalvelun tarjoajista, jotka antaisivat myös 47 §:n mukaisiin tietoihin perustuvan vuosi-ilmoituksen. Tiedonantovelvollisuuden alueellisen ulottuvuuden osalta sovellettaisiin samoja raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa koskevia ehdotetun lain säännöksiä. Myös muualle kuin Suomeen alueellisen liittynän ehdon täyttävä toimija voisi olla tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitusvelvollinen. Näin ollen esimerkiksi sellainen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, jolle Ruotsin finanssivalvontaviranomainen olisi myöntänyt EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen mukaisen toimiluvan, mutta joka toteuttaisi raportoitavia liiketoimia Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen kautta, olisi Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen kautta velvollinen ilmoittamaan myös tässä pykälässä vaaditut tiedot.

Vaikka sama raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ilmoittaisi ehdotetun 47 §:n mukaisesti tiedot itsestään, vaadittaisiin kyseistä toimijaa kuitenkin Verohallinnon tietojärjestelmien ja ilmoittamisen laajuuden yhtenäisyyden vuoksi ilmoittamaan pykälän 1 kohdan mukaisesti myös tämän vuosi-ilmoituksen yhteydessä tiedot itsestään. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien hallinnolliseen taakkaan liittyvä lisäys olisi vähäinen, sillä ne voisivat kopioida 47 §:n

³⁴ Ks. tarkemmin Vuosi-ilmoitus arvopapereiden ostoista ja myynneistä (VSAPUUSE), VH/5248/00.01.00/2024, https://www.vero.fi/contentassets/c3dcde0af9374153aada7e6c63f4cfcc/verohallinto_tietuekuvaus_vsap_uuse_2025.pdf.

mukaisesti itsestään ilmoitetut tiedot tämän pykälän mukaista vuosi-ilmoittamista varten. Lisääntyvän hallinnollisen taakan määrää voisi vähentää edelleen se, että Verohallinto voisi myös rajoittaa niitä tietoja, jotka raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi tämän kohdan mukaisesti itsestään ilmoitettava.

Tiedot olisi ilmoitettava 2 kohdan mukaisesti vain sellaisista yksittäisistä kryptovarakäyttäjistä, joiden asuinlainkäyttöalue olisi Suomi. Käytännössä kyse olisi Suomessa yleisesti verovelvollisista luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä. Pykälän 2 kohdassa on kuitenkin käytetty kyseisten ilmaisujen sijaan ehdotetun lain määritelmiä, jotta säännös kytkeytyisi paremmin nimenomaan ehdotetun lain käsitteistöön. Ilmaisut olisivat kuitenkin sisällöllisesti yhtenevät. Vuosi-ilmoituksen kohteena olevat verovelvolliset olisi tarpeen rajata vain Suomessa yleisesti verovelvollisiin pääsääntöisesti siitä syystä, että eri lainkäyttöalueilla lasketaan eri tavalla luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon määrä. Suomen verolakien mukaisista verotettavan tulon laskentaan liittyvistä säännöksistä ei olisi hyötyä esimerkiksi Ruotsissa ruotsalaisten verovelvollisten verotettavan tulon määrittämisessä. Suomeen raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei voitsi myöskään velvoittaa laskemaan verotettavan tulon määrää jokaisen eri kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen kansallisten sääntöjen mukaisesti. Tältä osin rajoitetusti verovelvollisia koskevat tiedot eivät olisi suoraan ja välittömästi tiedot vastaanottavassa maassa verotuksessa tarpeen ja hyödyksi. Direktiivin ja raportointikehyksen myötä rajoitetusti verovelvollisista kerättävien ja vaihdettavien tietojen tason on katsottava täyttävän näiden toisten lainkäyttöalueiden tarpeet verotuksessa.

Verotuksellisen asumisen lisäksi myös tiedonantovelvollisuuden kohteena olevien kryptovarakäyttäjien joukkoa olisi rajattu. Tiedot olisi ilmoitettava vain yksittäisistä kryptovarakäyttäjistä, eli luonnollisista henkilöistä ja kuolinpesistä. Rajausta luonnollisiin henkilöihin ja kuolinpesiin olisi tarpeen ensinnäkin sen vuoksi, että lähes kaikki kryptovarakäyttäjät ovat tällä hetkellä luonnollisia henkilöitä. Lainvalmistelun yhteydessä haastateltujen yritysten tietojen perusteella keskimäärin 99 prosenttia heidän asiakkaistaan on tällä hetkellä luonnollisia henkilöitä. Toinen peruste liittyisi verotettavan tulon laskentaan. Luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien luovutusvoiton laskentaan liittyvät säännökset ovat samanlaiset. Tiedot olisi voitu vaatia ilmoittamaan myös yksikkökryptovarakäyttäjistä, eli kryptovarakäyttäjistä, jotka ovat oikeushenkilöitä tai oikeudellisia järjestelyjä, kuten yhtiöitä, yhtiömiä, trustejä ja säätiöitä. Yksikkökryptovarakäyttäjien kohdistuvissa verotettavan tulon laskentaan liittyvissä säännöksissä on kuitenkin huomattavan paljon enemmän vaihtelua ja vaihtoehtoja kuin vastaavissa yksittäisiä kryptovarakäyttäjiä koskeissa säännöksissä. Ei olisi perusteltua vaatia raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa selvittämään esimerkiksi sitä, missä omaisuuslajissa kullakin yrityksellä kryptovarot ovat. Tämän lisäksi Verohallinnon suorittaman veroriskien hallinnan näkökulmasta on riittävää, että Verohallinto saa yksikkökryptovarakäyttäjistä yhteenlasketut vuosisummatiedot per raportoitava kryptovara ja per tapahtumatyyppi, varsinkin kun yksikkökryptovarakäyttäjät ovat yleensä kirjanpitovelvollisia.

Yksittäisistä kryptovarakäyttäjistä olisi ilmoitettava sellaiset tiedot, joiden avulla Verohallinnon olisi mahdollista tunnistaa Suomessa yleisesti verovelvollinen luonnollinen henkilö tai kuolinpesä. Vaikka yksittäisen kryptovarakäyttäjän tunnistetiedot tulevat ilmoitetuksi osana 47 §:n mukaista vuosi-ilmoitusta, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi kuitenkin Verohallinnon tietojärjestelmien ja ilmoittamisen laajuuden yhtenäisyyden vuoksi ilmoitettava myös tämän vuosi-ilmoituksen yhteydessä yksittäisen kryptovarakäyttäjän tunnistetiedot. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien hallinnolliseen taakkaan liittyvä lisäys olisi vähäinen, sillä ne voisivat kopioida 47 §:n mukaisesti yksittäisistä kryptovarakäyttäjistään ilmoitetut tiedot tämän pykälän mukaista vuosi-ilmoittamista varten. Lisääntyvän hallinnollisen taakan määrää voisi vähentää edelleen se, että Verohallinto voisi myös rajoittaa niitä tietoja,

jotka raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi tämän pykälän mukaisesti yksittäisistä kryptovarakäyttäjistään ilmoitettava.

Vuosi-ilmoituksella olisi ilmoitettava nimenomaan verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot. Tämä poikkeaisi ehdotetusta 47 §:stä, jossa kyllä saadaan tietoa verotettavan tulon laskentaa varten, mutta jossa raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei itse tee verotettavan tulon laskentaa esimerkiksi kohdistamalla kryptovarojen hankintaan liittyviä tietoja suoritettuihin luovutuksiin. Ehdotetun 47 §:n rajoitteena olisi myös se, että tiedot olisi ilmoitettava ilman tapahtumaan liittyviä kuluja, jonka vuoksi esimerkiksi tarkkaa luovutusvoiton ja -tappion määrää ei olisi mahdollista laskea. Ehdotetun pykälän tarkoituksena olisi täyttää muun muassa nämä muuten laajassa tiedonantovelvollisuudessa olevat puutteet.

Tietojen ilmoittaminen kohdistuisi raportoitavien kryptovarojen myynteihin ja muihin luovutuksiin sekä tulotapahtumiin. Yksittäisellä kryptovarakäyttäjällä olisi oltava kyseessä olevia tapahtumia kalenterivuoden aikana, jotta raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi velvollisuus antaa pykälän tarkoittamat tiedot yksittäisestä kryptovarakäyttäjistä. Siltä osin kuin yksittäinen kryptovarakäyttäjä olisi esimerkiksi vain ostanut raportoitavia kryptovaroja kalenterivuoden aikana, ei kyseisestä yksittäisestä kryptovarakäyttäjistä olisi annettava tietoa tässä pykälässä tarkoitettulla vuosi-ilmoituksella. Näin ollen olisi mahdollista, että yksittäisestä kryptovarakäyttäjistä annettaisiin tiedot 47 §:n muttei 48 §:n mukaisella vuosi-ilmoituksella.

Pykälässä tarkoitettujen raportoitavien kryptovarojen myyntien ja muiden luovutusten sekä tulotapahtumien soveltamisala vastaisi pitkälti sitä, millaisia tapahtumatyyppisiä raportoitavan liiketoimen katsotaan kattavan. Vastaavalla tavalla kuin raportoitavissa liiketoimissa, myös tässä soveltamisalan piiriin kuuluisivat raportoitavan kryptovaran vaihtaminen viralliseen valuuttaan tai toisiin raportoitaviin kryptovariihin. Pykälän ilmaisulla muista luovutuksista tarkoitettaisiin mitä tahansa raportoitavan kryptovaran luovutusta, joka kansallisten säännöksiin mukaan tulkittaisiin omaisuuden luovutukseksi. Koska raportoitava kryptovara on tuloverolaissa tarkoitettua omaisuutta, mutta ei virallinen maksuväline, sen käyttäminen missä tahansa tilanteessa on verotuksen realisoiva tapahtuma. Näin ollen raportoitavasta kryptovarasta luopuminen esimerkiksi siirtämälle se toiselle osapuolelle tavaran tai palvelun hankkimiseksi kuuluisi pykälän soveltamisalaan. Suurin osa tulotapahtumista taas tulisi Verohallinnon tietoon jo osana 47 §:ssä ilmoitettuja siirtoja. Verohallinto ei kuitenkaan pystyisi hyödyntämään kyseisiä tietoja täysimääräisesti esimerkiksi tietoja suoraan esitetyille veroilmoitukselle tallentamalla, koska siirtotyyppittäinkin tapahtuva ilmoittaminen on liian suurpiirteistä. Tietojen ilmoittamista koskeva CARF xml-skeema ei sisällä mahdollisuutta ilmoittaa siirrosta esivalittuja kenties tarkempia tietoja. Ehdotetun vuosi-ilmoituksen osalta Verohallinnolla taas olisi mahdollisuus antaa tulotapahtumien ilmoittamisesta tarkempia ohjeistuksia. Pykälän tarkoituksena olisi mahdollistaa se, että Verohallinto voisi käyttää raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien ilmoittamia tarkempia tietoja myös muista kuin luovutusvoittoverotukseen liittyvistä tapahtumista suoraan verotuksessa. Tavoitteena olisi, että Verohallinto saisi tiedonantovelvollisen järjestelmästä automaattisesti muodostetun eritellyn ilmoituksen vakiintuneista muuta tuloa synnyttävistä tapahtumista, esimerkiksi tapahtumista, joita muodostuu tuhansia ja tuhansille tiedonantovelvollisen kryptovarakäyttäjille. Tarkoituksena ei olisi velvoittaa tiedonantovelvollista allokoimaan resursseja sellaiseen toimintaan, jossa se joutuisi käymään läpi yksittäisiä yksittäisen asiakkaiden erityisiä ja harvinaisia tapahtumia. Verohallinnon olisi laadittava vuosi-ilmoitus tältä osin niin, että raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi hyödyntää pitkälti 47 §:n mukaisessa ilmoittamisessa käytettävää CARF xml-skeemaa.

Raportoiville kryptovarapalvelun tarjoajille syntyvän hallinnollisen taakan määrää vähentäisi myös se, että pykälässä tarkoitetut tiedot olisi ilmoitettava vain silloin kuin ne olisivat raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla. Raportoitavien kryptovarojen myynteihin ja muihin luovutuksiin liittyen tiedonantovelvollisella katsottaisiin lähtökohtaisesti olevan aina hallussaan tiedot luovutushinnoista ja luovutuksiin liittyvistä kuluista. Nämä tiedot pitäisi joka tapauksessa ilmoittaa riippumatta siitä pystyisikö tiedonantovelvollinen kohdistamaan luovutustapahtumiin omaisuuden hankintamenon poistamatta olevaa osaa tuloverolain 46 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vai ei. Tulotapahtumien osalta voitaisiin olettaa, että raportoivilla kryptovarapalvelun tarjoajilla olisi tietoa ainakin sellaisista palvelutyypeistä, joita he itse tarjoavat. Useampi lainvalmistelun yhteydessä haastateltu toimija kertoi, että he ovat aikeissa tarjota lähitulevaisuudessa ainakin proof-of-stake -protokollan mukaista palvelua asiakkailleen. Tällaisessa tilanteessa tiedonantovelvollisella katsottaisiin olevan hallussaan tämän ilmoitusvelvollisuuden tarkoittamat tiedot. Muiden tulojen ilmoittamisen osalta tämä tarkoittaisi esimerkiksi sekä saantihetken käypää markkina-arvoa että tietoa siitä, onko kyseessä kryptovarallisuuden kerryttämästä muusta tuotosta eli pääomatulosta vai kryptovarallisuutena saadusta muusta suorituksesta eli ansiotulosta.

Yksittäisen kryptovarakäyttäjän saaman luovutusvoiton ja -tappion laskemiseksi tarpeellisten tietojen oleellisin ja haastavin elementti olisi luovutushinnasta vähennettävän määrän selvittäminen. Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksen KHO:2024:123 mukaan virtuaalivaluuttoja eli kryptovaroja on tuloverolain 47 §:n 4 momentin sanamuodosta huolimatta katsottava luovutettavan siinä järjestyksessä kuin niitä on saatu, ellei verovelvollinen muuta näytä. Osana tätä hallituksen esitystä kyseisestä päätöksestä ilmenevä oikeusohje on ehdotettu otettavaksi osaksi lainsäädäntöä lisäämällä tuloverolain 47 §:n 4 momentista ilmenevä omaisuuden luovutusjärjestyksestä koskevan säännöksen kattamaan myös kryptovarot. Vaikka itse omaisuuden luovutusjärjestyksen laskentasäännön oikeusperusta olisikin kunnossa, raportoivilla kryptovarapalvelun tarjoajilla tulee olemaan edelleen haaste määrittää luovutukseen kohdistuvan hankintamenon määrää. Tämä johtuu siitä, että kryptovaroja voidaan säilyttää ja käyttää eri tavalla kuin miten arvo-osuustileillä olevaa omaisuutta hyödynnetään. Kryptovaroja esimerkiksi siirretään palveluista toisiin ja palvelusta säilytykseen omaan lompakko-osoitteeseen tai jopa sellaiseen palveluun, joka ei kuulu verotuksen tietojenvaihdon sääntelyn piiriin. Lainvalmistelun yhteydessä haastatellut toimijat kuitenkin totesivat, että jo tällä hetkellä merkittävältä osalta heidän asiakkaistaan olisi mahdollista laskea kryptovarojen luovutusvoiton ja -tappion määrä täysimääräisesti.

Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien olisi myös hyödynnettävä tähän pykälään perustuvassa vuosi-ilmoituksessa sellaista tietoa, johon liittyvä tapahtuma on muodostunut ennen lain voimaantuloa. Toimijan asiakas on voinut esimerkiksi hankkia kryptovaraa A vuonna 2025, jonka hän sitten myy virallista valuuttaa vastaan vuonna 2026. Kyseinen tieto on raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan hallussa, eikä olisi kohtuutonta vaatia palveluntarjoajaa kohdistamaan ennen lain voimaantuloa syntyneeseen tapahtumaan liittyvää hankintamenoa lain voimaantuloon jälkeen syntyneeseen luovutustapahtumaan. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajalla ei kuitenkaan olisi velvollisuutta selvittää sellaista tietoa, joka ei olisi sen hallussa tai tiedossa. Eritoten tällä tarkoitettaisiin raportoitavan kryptovaran hankintaan liittyviä tietoja. Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi kuitenkin halutessaan pyrkiä saamaan asiakkaaltaan tiedon esimerkiksi siitä, milloin ja millä hinnalla tietty kryptovaraerä on hankittu. Tämän tiedon olisi näissä tilanteissa tultava Verohallinnon tietoon, sillä se vaikuttaisi merkittävästi siihen, kuinka luotettava esimerkiksi luovutukseen kohdistuvan hankintahinnan voitaisiin olettaa olevan.

Verohallinnon olisi laadittava vuosi-ilmoitus, joka kattaisi tässä ehdotetun pykälän sisältämät tiedot. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien hallinnollisen taakan minimoimiseksi olisi

tarkoituksenmukaisinta noudattaa soveltuvin osin CARF-skeeman mukaisia elementtejä ja tietueita. Tämä ei kuitenkaan tarkoittaisi sitä, ettei Verohallinto voisi vaatia tiedonantovelvollista ilmoittamaan sellaisia tietoja, jotka olisivat tarpeen nimenomaan tämän pykälän mukaisten tietojen ilmoittamisessa ja sitä seuraavassa tietojen hyödyntämisessä. Kansallisia tarpeita ilmaisisi esimerkiksi se, että DAC8:sta ja CARF:sta poiketen tiedot olisi ilmoitettava euroina. Näin ollen esimerkiksi Yhdysvaltain dollareissa toteutettuun raportoitavan kryptovaran luovutukseen liittyvä summa olisi muunnettava Suomen verotusta varten euroiksi. Ilmoitettavan valuutan lisäksi Verohallinto voisi esimerkiksi edellyttää raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ilmoittamaan raportoitavan kryptovaran nimen sekä DTI:n mukaisesti, joka on ensisijainen tapa, että myös kryptovaran pitkän nimen. CARF-skeemasta poikkeavien tietojen edellyttämiselle pitäisi olla aina verotukseen tai sen toimittamiseen liittyvä tarve. Kryptovaran nimen osalta se voisi liittyä esimerkiksi siihen, että esitetyt veroilmoitusta, ja edelleen verovelvollisia varten, olisi selkeyden vuoksi tarpeen saada kerättyä DTI:n lisäksi myös kryptovaran pitkä nimi. Jotta Verohallinto voisi edellyttää tietojen ilmoittamista, olisi tietojen kuitenkin oltava raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan hallussa. Verohallinnon olisi annettava kattavaa ohjeistusta siitä, millainen vuosi-ilmoituksen rakenne on ja millaisia aineistoon tehtäviä tarkastuksia tullaan tekemään. Verohallinnon olisi myös annettava ohjeistusta vuosi-ilmoituksessa tarkoitettujen tietojen täyttämisestä.³⁵

49 §. *Euroopan unionin ulkopuolisella lainkäyttöalueella ilmoitetut tiedot.* Pykälässä säädettäisiin tietojen ilmoittamista koskevasta poikkeuksesta. Pykälä perustuisi DAC8:iin eikä vastaavaa poikkeussäännöstä ole CARF:ssa. Ehdotetun pykälän mukaan edellä 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitsisi ilmoittaa 47 §:ssä tarkoitettuja tietoja sellaisista raportoitavista käyttäjistä tai kontrolloivista henkilöistä, joiden osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ilmoittaisi kyseiset tiedot sellaisella Euroopan unionin ulkopuolisella lainkäyttöalueella, joka kuuluisi kyseisen raportoitavan käyttäjän tai kontrolloivan henkilön asuinjäsenvaltion kanssa tehdyn pätevän ehdot täyttävän toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen soveltamisalaan. Poikkeus ei soveltuisi sellaisiin 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin yksiköihin, joille Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 63 artiklan mukaisesti tai joka saa tarjota kryptovarapalveluja annettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan mukaisesti.

Säännös on otettu osaksi direktiiviä, jotta voitaisiin edistää automaattisen tietojenvaihdon toteuttamista EU:n ulkopuolisten lainkäyttöalueiden välillä. Se myös täydentää ehdotettavan lain 3 §:ssä tarkoitettua tiedonantovelvollisuutta usealla hyväksytyllä lainkäyttöalueella ja poistaa tietyissä tilanteissa muuten tapahtuvan tietojen kahteen kertaan ilmoittamisen samoista raportoitavista käyttäjistä tai kontrolloivista henkilöistä. Poikkeus tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi alueellinen liityntä sellaiseen lainkäyttöalueeseen, jolla olisi pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus yhden tai useamman, muttei kaikkien, jäsenvaltioiden kanssa. Poikkeuksen soveltaminen estäisi näissä tilanteissa sen, että tiedot tulisivat toimitettua kahteen kertaan, ensin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan itsensä toimesta direktiiviin perustuen ja toisen kerran edellä mainitun sopimuksen kautta. Seuraavan esimerkin tarkoituksena on avata poikkeuksen soveltamisalaa. Norjalaista raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa hallinnoidaan myös Suomesta käsin, jonka vuoksi siihen sovelletaan lähtökohtaisesti 2 §:n nojalla ehdotettavan lain säännöksiä Suomessa. Norjalla on pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus

³⁵ Katso esim. Vuosi-ilmoitus arvopapereiden ostoista ja myynneistä, täyttöohje 2025, <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/lomakkeet/tayttoohjeet/vuosi-ilmoitus-arvopapereiden-ostoista-ja-myyneist%C3%A4-t%C3%A4ytt%C3%B6hje-2025/>.

Ruotsin, muttei Suomen kanssa, jonka vuoksi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi raportoitava ruotsalaiset raportoittavat henkilöt Norjan veroviranomaiselle, joka toimittaa kyseiset tiedot edelleen Ruotsin veroviranomaiselle automaattisen tietojenvaihdon kautta. Tässä tilanteessa ruotsalaisia raportoitavia henkilöitä koskevia tietoja ei tarvitsisi raportoida Verohallinnolle, jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja täyttäisi raportointivelvoitteen kyseisistä raportoitavista henkilöistä jo Norjassa. Sitä vastoin muista raportoitavista henkilöistä, joihin vastaava poikkeus ei soveltuisi, olisi tiedot raportoitava Verohallinnolle. Siltä osin kuin esimerkin tapauksessa olisi kyse kryptovaraoperaattorista, kuuluisi sen rekisteröityä EU:ssa. Kryptovaraoperaattorin rekisteröitymiseen liittyvät säännökset ehdotetaan säädettäväksi lukuun 5.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI II jakson E kohtaa.

5 luku **Erityiset velvoitteet**

Ehdotetussa 5 luvussa säädettäisiin niistä raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvoitteista, joilla varmistettaisiin 1 luvun alueellisen liittynän ehtojen, 3 luvun huolellisuusmenettelyvelvoitteiden ja 4 luvun raportointivelvoitteiden tehokas toteutuminen ja noudattaminen DAC8:n ja CARF:n edellyttämällä tavalla.

50 §. *Ilmoitus valinnasta täyttää huolellisuus- ja raportointivelvollisuus toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella.* Pykälässä säädettäisiin raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan liittyvästä menettelystä tilanteessa, jossa se päättäisi täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet Suomen sijasta jollain toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella. Jos jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun edellytyksen täyttävä raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoi täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla, sen olisi mahdollisimman pian mutta viimeistään 46 §:ssä mainittua kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava Verohallinnolle sekä valinnastaan täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet jollakin hyväksytyllä lainkäyttöalueella että millä hyväksytyllä lainkäyttöalueella se olisi valinnut täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet.

Säännös soveltuisi vain kryptovaraoperaattoreihin, ja tilanteisiin, jossa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi yhtä vahva alueellinen liityntä kahteen tai useampaan hyväksyttyyn lainkäyttöalueeseen, ja yksi näistä olisi Suomi. Näissä tilanteissa Verohallinnolla olisi korostunut tarve saada raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan vahvistama tieto siitä, että se aikoo täyttää velvoitteet toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella, koska alueellinen liityntä kahteen tai useampaan valtioon olisi yhtä vahva. Verohallinnon olisi myös saatava tieto kyseisestä hyväksytystä lainkäyttöalueesta, jotta se voisi varmistaa tältä toiselta hyväksytyltä lainkäyttöalueelta, onko raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja täyttänyt velvoitteensa siellä. Samalla Verohallinto voisi saattaa tiedon yhtä vahvasta alueellisesta liittynästä ja raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tekemän valinnan tämän toisen hyväksytyn lainkäyttöalueen tietoon.

Ilmoitus olisi annettava mahdollisimman pian, mutta viimeistään sitä kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä jota koskien tietoja olisi ilmoitettava. Ilmoituksen takarajaksi ehdotettaisiin asetettavaksi sama aikaraja kuin mikä olisi ehdotetun lain 46 §:ssä, jotta Verohallinto saisi tiedon siitä, että kyseessä olevaa raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa ei olisi tarvetta kehottaa antamaan luvussa 4 ilmoitettavaksi ehdotettuja tietoja. Jos Verohallinto lähettäisi tiedon raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tekemästä valinnasta mahdollisimman pian kyseessä olevan hyväksytyn lainkäyttöalueen toimivaltaiselle

viranomaiselle, olisi sillä, ja tarvittaessa myös Verohallinnolla, riittävästi aikaa puuttua mahdollisiin puutteisiin velvoitteiden täyttämässä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI I jakson G kohtaa siltä osin kuin siinä säädetään kahdella tai useammalla hyväksytyllä lainkäyttöalueella yhtä vahvan alueellisen liittynän omaavalta raportoivalta kryptovarapalvelun tarjoajalta edellytettävistä toimista.

51 §. *Kryptovaraoperaattorin rekisteröitymisvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin kryptovaraoperaattorin rekisteröitymisvelvollisuudesta, siihen liittyvästä poikkeuksesta, tarvittavista menettelysäännöksistä sekä tilanteista, joiden mukaan Verohallinnon olisi peruttava rekisteröinti. CARF:iin ei sisälly vastaavia säännöksiä. Pykälän 1 momentin mukaan 11 §:ssä tarkoitetun kryptovaraoperaattorin, joka täyttäisi jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 2 §:n 2 momentissa säädetyn ehdon, olisi yksilöllisen tunnistenumeron saamiseksi ilmoittauduttava Verohallinnon ylläpitämään rekisteriin ennen 46 §:ssä mainitun kalenterivuoden päättymistä. Momenttia sovellettaisiin vain sellaisiin raportoiviin kryptovarapalvelun tarjoajiin, jotka täyttäisivät kryptovaraoperaattorin määritelmän. Näin ollen Finanssivalvonnalta toimiluvan saaneet tai ilmoituksen tehneet kryptovarapalvelun tarjoajat eivät kuuluisi tämän momentin soveltamisalaan. Toiseksi tällaisella kryptovaraoperaattorilla pitäisi olla jokin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu alueellinen liittynä Suomeen. Ilmoittautuminen Verohallinnon rekisteriin olisi tehtävä ennen 46 §:ssä mainitun kalenterivuoden päättymistä. Näin ollen kryptovaraoperaattorin olisi rekisteröidyttävä Verohallinnolle viimeistään kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Jokainen jäsenvaltio päättää itsenäisesti kansallisessa lainsäädännössään, milloin 47 §:ssä tarkoitettuja tietoja vastaavat tiedot on raportoitava. Kryptovaraoperaattorin olisi selvitettävä mihin jäsenvaltioon sen kuuluisi hierarkiasääntöjä noudattaen rekisteröityä, ja noudatettava kyseisen jäsenvaltion rekisteröitymisen ajankohtaa koskevia säännöksiä. Tämä pätesi korostetusti sellaiseen kryptovaraoperaattoriin, jolla olisi yhtä vahva alueellinen liittynä useampaan jäsenvaltioon yhtä aikaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentissa säädettyyn rekisteröitymisvelvollisuuteen. Momentin mukaan poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, edellä 1 momentissa tarkoitettu kryptovaraoperaattori ei saisi ilmoittautua Verohallinnon ylläpitämään rekisteriin, jos sen ei tarvitsisi täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla sen vuoksi, että se täyttäisi kyseiset vaatimukset jossakin toisessa jäsenvaltiossa. Kryptovaraoperaattorin rekisteröitymisessä jäsenvaltioiden välillä noudatettaisiin samoja hierarkiasääntöjä kuin sen määrittämisessä, millä hyväksytyllä lainkäyttöalueella huolellisuus- ja raportointivelvoitteet raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi täytettävä. Näin ollen esimerkiksi Suomesta käsin hallinnoitava kryptovaraoperaattori, jonka verotuksellinen kotipaikka olisi Tanskassa, ei saisi ilmoittautua Verohallinnon rekisteriin, vaan sen pitäisi ilmoittautua Tanskan toimivaltaisen viranomaisen ylläpitämään rekisteriin, koska hierarkiasääntöjen mukaisesti sen ei tarvitsisi täyttää huolellisuus- ja raportointivaatimuksia Suomessa. Hierarkiasääntöjen soveltaminen ei kuitenkaan tarkoittaisi sitä, että EU:n ulkopuolisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella yhtä vahvan tai vahvemman alueellisen liittynän ehdon kuin EU:ssa täyttävän kryptovaraoperaattorin ei tarvitsisi rekisteröityä EU:ssa. Tällaisen toimijan olisi silti rekisteröidyttävä 3 §:ssä tarkoitettuja hierarkiasääntöjä noudattaen johonkin jäsenvaltioon. Rekisteröitymisvelvollisuus olisi olemassa siitä huolimatta, että kryptovaraoperaattorin ei lopulta tarvitsisi täyttää 3 ja 4 luvun huolellisuus- ja raportointivelvoitteita tai vastaavia velvoitteita Suomessa tai jossakin toisessa jäsenvaltiossa.

Pykälän 3 momentin mukaan kryptovaraoperaattorin olisi rekisteröitymisen yhteydessä ilmoitettava Verohallinnolle nimensä, postiosoitteensa, verkkosivustonsa ja muut sähköiset osoitteensa ja kaikki verotunnisteensa. Tämän lisäksi Verohallinnolle olisi ilmoitettava jäsenvaltiot, joissa kryptovaraoperaattorin raportoitavilla käyttäjillä olisi 38–40 §:n mukaisesti määritetty asuinpaikka sekä kaikki 3 §:n 1–4 tai 6 kohdassa tarkoitetut hyväksytyt unionin ulkopuoliset lainkäyttöalueet. DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisätyn liitteen VI V jakson F kohdan 1 kohdan c alakohdan ilmaisu on direktiivin suomenkielisessä versiossa ”sähköpostiosoite ja verkkosivustot”. Kun otetaan huomioon direktiivin englanninkielisen version ilmaisu ”electronic addresses, including websites” ja ruotsinkielisen version ilmaisu ”Elektroniska adresser, inbegripet webbplatser”, käytettäisiin pykälässä ilmaisua ”verkkosivustot ja muut sähköiset osoitteet”. Sähköpostiosoite olisi yksi esimerkki sähköisestä osoitteesta. Ilmoitettavista tiedoista olisi rajattu direktiiviä noudattaen 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetut hyväksytyt unionin ulkopuoliset lainkäyttöalueet. Kyseiset lainkäyttöalueet tulevat Verohallinnon tietoon kun kryptovaraoperaattori ilmoittaa kyseiset lainkäyttöalueet 50 §:ää noudattaen.

Pykälän 4 momentissa velvoitettaisiin kryptovaraoperaattoria ilmoittamaan Verohallinnolle 3 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista. Tiedot muutoksista olisi ilmoitettava viivytyksettä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin menettelystä, jota Verohallinto soveltaisi ehdotetun lain 4 luvussa säädettyjä velvoitteitaan laiminlyöneeseen kryptovaraoperaattoriin. Jos kyseinen kryptovaraoperaattori laiminlöisi näitä velvoitteita eikä korjaisi niitä Verohallinnon antaman kahden kehotuksen jälkeen, Verohallinto peruisi kryptovaraoperaattorin rekisteröinnin. Rekisteröinnin peruminen tapahtuisi aikaisintaan 30 päivän kuluttua ja viimeistään 90 päivän kuluttua toisesta kehotuksesta.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin kryptovaraoperaattorin rekisteröinnin perumisesta muussa kuin 5 momentissa tarkoitetussa tilanteessa. Rekisteröinti voitaisiin perua ensinnäkin silloin, jos kryptovaraoperaattori ilmoittaisi Verohallinnolle, ettei sillä ole enää Euroopan unionissa raportoitavia käyttäjiä. Verohallinto voisi myös oma-aloitteisesti perua kryptovaraoperaattorin rekisteröinnin, jos sillä olisi tieto, että kryptovaraoperaattori ei täyttäisi kryptovaraoperaattorin edellytyksiä. Kyseisestä tilanteesta olisi kyse esimerkiksi silloin, kun toimija ei enää tarjoaisi kryptovarapalveluja. Kryptovaraoperaattorin liiketoimintamalli tai toimintapa voisi myös muuttua niin, että sen toimintaan sovellettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetusta ja sille myönnettäisiin sen mukainen toimilupa. Näin ollen ei olisi kyse enää kryptovaraoperaattorista, vaan kryptovarapalvelun tarjoajasta, jonka vuoksi Verohallinnon olisi peruttava rekisteröinti. Verohallinto voisi lisäksi perua rekisteröinnin, jos sillä olisi syytä olettaa, että kryptovaraoperaattorin toiminta olisi päättynyt.

Pykälän 7 momentissa säädettäisiin muutoksenhakuoikeudesta pykälässä tarkoitetun kryptovaraoperaattorin rekisteröintiä tai rekisteröinnin perumista koskevaan päätökseen. Muutoksenhakuun rekisteröintiä ja rekisteröinnin perumista koskevaan päätökseen sovellettaisiin, mitä verotusmenettelylain 65 a §:ssä säädetään.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI V jakson F kohdan 1–5 ja 7 alakohtaa.

52 §. *Velvollisuus kirjata ja säilyttää tietoja.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvollisuudesta pitää kirjaa niistä toimista ja tiedoista, joita se käyttäisi lain 3 ja 4 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseen. Kirjatut toimet ja tiedot olisi säilytettävä ja niiden olisi oltava saatavilla vähintään kuusi vuotta sen

kalenterivuoden päättymisestä, jota ne koskevat. DAC8:n mukaan tietoja olisi säilytettävä vähintään viisi vuotta, mutta enintään 10 vuotta sen kauden päättymisestä, jonka aikana raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava tiedot. Kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 10 §:n 2 momentti edellyttää, että tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto ja muu kuin tilinpäätöstä, toimintakertomusta, kirjanpitoja, tililuetteloa sekä luetteloa kirjanpidoista ja aineistoista koskeva kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Tämä kirjanpitolain mukainen säilytysaika on myös verotuksessa, mukaan lukien kansainväliset velvoitteet, vakiintunut aika verotukseen liittyvien asiakirjojen ja tositteiden säilyttämiselle. Säilyttämisvelvollisuudella osaltaan varmistettaisiin direktiivin ja CARF:n tehokkaan täytäntöönpanon velvoitteiden täyttämistä. Verohallinnon on velvoitteiden mukaisesti varmistettava viiden aiemman vuoden osalta, että raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ovat noudattaneet huolellisuus- ja raportointivelvoitteitaan. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien on tarvittaessa korjattava raportoinnissaan oleva virheet viideltä edeltävältä raportointivuodelta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa kryptovarakäyttäjän asiakassuhde päättyy. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi säilytettävä 3 ja 4 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseksi kerättyjä ja kirjattuja tietoja kuusi vuotta asiakassuhteen päättymivuoden jälkeen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen VI V jakson B kohdan 1 alakohtaa ja CARF:n jakson III D kohdan 3 alakohtaa.

6 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

53 §. Voimaantulo. Laki olisi tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026. DAC8:n 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava direktiivin noudattamisen edellyttämiä säännöksiä 1.1.2026 lähtien.

Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran 1.1.2026 alkavaan kalenterivuoteen. DAC8 ei sisällä mahdollisuutta direktiivin noudattamisen edellyttämien säännöksiä soveltamisen aloittamiseen esimerkiksi vasta 1.1.2027 alkavasta kalenterivuodesta. Osa CARF:n kansalliseen täytäntöönpanoon sitoutuneista lainkäyttöalueista aikoo alkaa soveltaa CARF:ia vuodesta 2027 alkaen ja vaihtamaan tietoja sen mukaisesti vasta vuonna 2028. Jäsenvaltioiden on kuitenkin aloitettava soveltamaan direktiiviä 1.1.2026 alkaen ja vaihdettava automaattisesti tietoja jäsenvaltioiden välillä jo vuonna 2027.

54 §. Aiempien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyjen siirtymäsäännös. Pykälässä säädettäisiin aiempien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyjen siirtymäsäännöksestä. Sen mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi saatava viimeistään 1.1.2027 sellaiselta kryptovarakäyttäjältä, jolle olisi muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31.12.2025 mennessä, itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voisi määrittää yksittäisen kryptovarakäyttäjän verotukselliset kotipaikat ja vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja olisi saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat.

Pykälän tarkoituksena olisi ensisijaisesti selkeyttää ensimmäisen, vuonna 2026 alkavan, kalenterivuoden jälkeisten kalenterivuosien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyjä. Vuodesta 2027 alkaen kaikista raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kryptovarakäyttäjistä, oli tällaiseen käyttäjään muodostunut asiakassuhde milloin tahansa, saatava aina itse annettu todistus. Ehdotetun siirtymäsäännöksen myötä kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyjä

koskeviin säännöksiin ei olisi tarvetta jättää viitteitä aiempien kryptovarakäyttäjien määritelmistä. Vuotta 2027 koskevasta kalenterivuodesta lähtien kyseiset määritelmät olisivat joka tapauksessa tarpeettomia. Samalla kuitenkin tuotaisiin selkeästi esille se aikamääre, mihin mennessä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien on toteutettava aiempiin kryptovarakäyttöihin kohdistuvat huolellisuusmenettelyt. Suurin osa raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjistä tulee olemaan sellaisia, joihin on muodostunut asiakassuhde 31.12.2025 mennessä. Koska suurin osa myös Suomeen raportoivien kryptovarapalvelujen tarjoajien kryptovarakäyttäjistä tulee olemaan aiempia kryptovarakäyttäjiä, ja raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien on kohdistettava kyseisiin käyttäjiin uusia ehdotettuja huolellisuusmenettelyjä, ei ehdotetussa pykälässä ole lähdetty lyhentämään sitä ajankohtaa, mihin mennessä aiemmilta kryptovarakäyttäjiltä olisi saatava itse annettu todistus. Useat lainvalmistelun yhteydessä haastatellut toimijat kertoivat aloittavansa itse annettujen todistusten keräämisen aiemmilta kryptovarakäyttäjiltään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, todennäköisesti jo siinä vaiheessa kun käyttäjä on aloittamassa ensimmäisen raportoitavan liiketoimen toteuttamisen vuonna 2026. Näin ollen Suomessa itse annetut todistukset tullaan todennäköisesti keräämään ja saamaan myös aiemmilta kryptovarakäyttäjiltä huomattavasti ripeämmin kuin mihin direktiivi velvoittaa.

7.2 Laki raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla

1 luku Lain soveltamisala ja sovellettavat määritelmät

1 §. Lain soveltamisala ja määräyksenantovaltuus. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta ja Verohallinnon valtuuttamisesta antamaan tarkempia määräyksiä. Pykälän 1 momentin mukaan laissa säädettäisiin raportoitavia tilejä koskevien tietojen antamisesta sekä raportoivien finanssilaitosten huolellisuus- ja muista velvoitteista. Momentissa lisäksi viitattaisiin verotusmenettelylain 3 luvun 17 c §:ään, jossa säädettäisiin raportoitavia tilejä koskevasta tiedonantovelvollisuudesta vastaavalla tavalla kuin mainitun lain 3 luvussa säädetään muistakin sivullisen tiedonantovelvollisuuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin raportoitavia tilejä koskeviin tietoihin, joilla olisi tai voisi olla vaikutusta virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain soveltamisalaan kuuluvien verojen suuruuteen tai määräytymiseen. Momentilla toisin sanoen säädettäisiin lain soveltamisalan piiriin ne raportoitavia tilejä koskevat tiedot, joita Suomi vaihtaa muiden EU-valtioiden kanssa.

Pykälän 3 momentin mukaan lakia sovellettaisiin lisäksi sellaisiin raportoitavia tilejä koskeviin tietoihin, joita Suomi on velvollinen vaihtamaan automaattisesti yleissopimuksen 6 artiklan nojalla ja kyseisen artiklan nojalla finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta tehdyn toimivaltaisen viranomaisten monenkeskisen sopimuksen ja siihen vuonna 2023 tehdyn lisäyksen mukaisesti. Kyse olisi CRS-tiedoista, joita Suomi vaihtaa mainitun yleissopimuksen nojalla kymmenien EU:n ulkopuolisten valtioiden ja lainkäyttöalueiden kanssa.

Pykälän 4 momentin mukaan lakia sovellettaisiin lisäksi sellaisiin raportoitavia tilejä koskeviin tietoihin, joita Suomi on velvollinen vaihtamaan automaattisesti Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa EU:n kunkin näiden viiden valtion kanssa tekemän sopimuksen nojalla ja mukaisesti. Näiden viiden sopimuksen mukaan vaihdettavat tiedot vastaavat CRS-tietoja.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin Verohallinnon valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä 1 luvun mukaisten määritelmien ja 2 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta sekä 3 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista. Verohallinnon valtuus tarvittaessa antaa

tarkempia määräyksiä määritelmien ja huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta olisi perusteltua ja tarpeellista ensinnäkin siitä syystä, että voitaisiin reagoida tilanteisiin, joissa annetaan kansainvälisesti uusia ohjeita DAC2:n ja CRS:n soveltamisen tulkinnasta. Verohallinnon määräyksillä voitaisiin myös huomioida toimialalle tulevat uudet toimintatavat ja tuotteet. Määräyksenantovaltuus ei toisi Verohallinnolle oikeutta antaa määritelmiä eikä huolellisuusvelvoitteita laventavia eikä rajoittavia määräyksiä, vaan valtuus rajoittuisi lain soveltamista täsmäntäviin määräyksiin. Ilmoitettavia tietoja koskeva määräyksenantovaltuus olisi tarpeen, jotta Verohallinto voisi antaa yksityiskohtaisia määräyksiä siitä, miten laissa vaaditut tiedot on ilmoitettava. Momentti vastaisi sisällöllisesti verotusmenettelylain kumottavaksi ehdotettujen 17 b ja 17 d §:n ja muutettavaksi ehdotetun 17 c §:n voimassa olevia määräyksenantovaltuussäännöksiä. Tietojen antamisajankohtaa koskeva valtuus ehdotettaisiin kuitenkin poistettavaksi tarpeettomana, koska antamisajankohdasta ehdotettaisiin säädettävän lailla. Lisäksi laissa oleva Verohallinnon oikeus rajoittaa tiedonantovelvollisuutta ehdotettaisiin poistettavaksi, koska ehdotetussa laissa säädettäisiin täsmällisesti tiedonantovelvollisuuden sisällöstä. Lain sisältö vastaisi DAC2:n ja CRS:n edellyttämiä vähimmäistietoja eikä Verohallinto voisi sen vuoksi rajoittaa tiedonantovelvollisuutta. Verohallinnon päätös finanssitilejä koskevasta tiedonantovelvollisuudesta (355/2016) kumoutuisi samalla, kun valtuussäännökset, joiden nojalla päätös on annettu, kumoutuisivat.

Laissa sovellettavat määritelmät

Tämän luvun 2–72 §:ssä säädettäisiin lakiin liittyvistä keskeisistä käsitteistä, joista suurin osa on määritelty DAC8:lla muutetussa virka-apudirektiivissä sekä päivitetystä CRS:ssä. Ilman määriteltyjä käsitteitä ehdotetussa laissa jouduttaisiin käyttämään useita kertoja monisanaisia ja -virkkeisiä ilmaisuja, mikä tekisi säännöksistä pitkiä ja vaikeaselkoisia. Direktiivin määritelmien kattavaa sisällyttämistä lakiin, pitkälti direktiivin sanamuodon mukaisesti, voidaan pitää perusteltuna myös sen varmistamiseksi ja osoittamiseksi, että Suomi panee direktiivin täytäntöön vaaditun sisältöisenä ja kattavasti. Määritelmistä säättäminen esityksessä ehdotetulla tavalla olisi perusteltua myös ottaen huomioon CRS:ään sisältyvän edellytyksen, että lainkäyttöalueet osoittavat käyttävänsä lainsäädännössään määritelmiä, jotka ovat sisällöllisesti standardin määritelmiä vastaavia.

2 §. Säilytyslaitos. Pykälässä säädettäisiin säilytyslaitoksen määritelmästä. Säilytyslaitoksella tarkoitettaisiin yksikköä, joka pitäisi finanssivaroja toisten lukuun olennaisena osana liiketoimintaansa. Yksikön katsottaisiin pitävän finanssivaroja toisten lukuun olennaisena osana liiketoimintaansa, jos finanssivarojen pitämisestä ja siihen liittyvistä finanssipalveluista johtuva yksikön bruttotulo olisi vähintään 20 prosenttia yksikön bruttotulosta seuraavista lyhyempänä aikana: kolmevuotisjaksona, joka päättyy 31.12. tai kalenterivuodesta poikkeavan tilikauden viimeisenä päivänä ennen vuotta, jona asia ratkaistaan; tai aikana, jonka yksikkö on ollut olemassa. Varojen pitämisestä ja siihen liittyvistä finanssipalveluista johtuva yksikön bruttotulo tarkoittaisi säilytystilejä, tilinhoitoa ja siirtomaksuja, säilytettyjä finanssivaroja koskevien arvopaperikauppojen toteuttamisesta ja hinnoittelusta ansaittuja provisioita ja maksuja, säilytettyihin finanssivaroihin liittyvien luottojen myöntämisestä ansaittuja tuloja tai tällaisen luoton myöntämisen kautta ansaittuja tuloja, tuloja, jotka on ansaittu säilytettyjen finanssivarojen osto- ja myyntihinnan eron perusteella, ja yksikön säilyttämiin tai mahdollisesti jatkossa säilyttämiin varoihin liittyvästä rahoitusneuvonnan antamisesta saatuja maksuja ja selvitys- ja toimituspalvelumaksuja. Yksiköitä, jotka pitävät finanssivaroja toisten lukuun, kuten säilyttäjäpankkeja, meklareita ja arvopaperikeskuksia, pidettäisiin yleensä säilytyslaitoksina. Yksiköt, jotka eivät pidä finanssivaroja toisten lukuun, kuten vakuutuksenvälittäjät, eivät olisi säilytyslaitoksia. Määritelmässä käytettävät finanssivarojen ja yksikön käsitteet määriteltäisiin 10 ja 66 §:ssä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 4 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 4 alakohtaa.

3 §. Talletuslaitos. Pykälässä säädettäisiin talletuslaitoksen määritelmästä. Talletuslaitoksella tarkoitettaisiin ensinnäkin yksikköä, joka ottaisi vastaan talletuksia säännönmukaisen pankkitoiminnan tai samanlaisen liiketoiminnan puitteissa (1 kohta). Yksikön katsottaisiin harjoittavan pankki- tai samanlaista liiketoimintaa, jos säännönmukaisen asiakasliiketoiminnan puitteissa yksikkö vastaanottaisi talletuksia tai muita samanlaisia varojen sijoituksia ja harjoittaisi säännönmukaisesti yhtä tai useampaa seuraavista toiminnoista: myöntäisi henkilökohtaisia lainoja, kiinne- ja yrityslainoja tai muita lainoja, tai myöntäisi muita luottoja; ostaisi, myisi tai diskonttaisi saatavia, osamaksuvelvollisuuksia, velkakirjoja, asetteita, sekkejä, vekseleitä, tunnusteita tai muita velka-asiakirjoja, taikka neuvottelisi niistä; avaisi rembursseja ja neuvottelisi asetteista; tarjoaisi trusti- tai varainhoitopalveluja; rahoittaisi valuutanvaihtoa; olisi osallisena rahoitusliisauksissa tai liisattujen varojen käsittelyssä tai ostaisi tai myisi niitä. Talletuslaitoksella tarkoitettaisiin myös yksikköä, joka pitäisi asiakkaiden puolesta hallussaan sähköistä rahaa tai digitaalista keskuspankkirahaa (2 kohta). Pykälän 2 kohta perustuisi DAC8:lla virka-apudirektiiviin tehtyyn muutokseen ja vastaavaan päivitykseen CRS:ssä. Kyse ei olisi varsinaisesta sisällöllisestä muutoksesta, vaan ennemminkin täsmennyksestä ja tarpeesta varmistaa, että myös sähköistä rahaa tai digitaalista keskuspankkirahaa asiakkaiden puolesta hallussa pitävät toimijat tulisivat katsotuiksi talletuslaitoksiksi. Yleensä tällainen yksikkö olisi sähköisen rahan tai digitaalisen keskuspankkirahan liikkeeseenlaskija. Tyypillisiä kryptovaroina liikkeeseen laskettuja sähköisiä rahoja hallussa pitäviä talletuslaitoksia olisivat asiakkaidensa puolesta kryptovaroja säilyttävät vaihto- ja lompakkopalvelut. Perinteisempiä talletuslaitoksina pidettäviä toimijoita olisivat yleensä ainakin säästöpankit, liikepankit, asuntosäästörahastot ja luotto-osuuskunnat. Se, harjoittaisiko yksikkö pankki- tai samanlaista liiketoimintaa, määritettäisiin sen harjoittamien todellisten toimintojen luonteen perusteella. Pankkien lisäksi siis mikä tahansa yksikkö, joka liike- tai ammattitoimintana vastaanottaisi talletuksia Suomessa kuvatulla tavalla, olisi talletuslaitos riippumatta siitä, olisiko se luottolaitostoinnista annetun laissa (610/2014) tarkoitettu luottolaitos. Esimerkiksi ennalta ladattavia maksukortteja tai sähköistä rahaa liikkeelle laskeva yksikkö voisi olla talletuslaitos. Määritelmässä käytettävistä käsitteistä sähköinen raha ja digitaalinen keskuspankkiraha säädettäisiin 11 ja 13 §:ssä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 5 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 5 alakohtaa.

4 §. Sijoitusyksikkö. Pykälässä säädettäisiin sijoitusyksikön määritelmästä. Sijoitusyksiköllä tarkoitettaisiin kahdenlaisia yksiköitä. Yksiköitä, jotka pääasiallisesti harjoittaisivat liiketoimintana sijoitustoimintaa tai -toimenpiteitä muiden henkilöiden puolesta, ja yksiköitä, joita edellä mainitut yksiköt tai muut finanssilaitokset hallinnoisivat. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan sijoitusyksikkö olisi yksikkö, joka pääasiallisesti harjoittaisi liiketoimintana asiakasta varten tai asiakkaan puolesta yhtä tai useampaa momentin a-c alakohdan mukaisista toiminnoista tai toimenpiteistä. CRS:n kommentaaria on näiltä osin täsmennetty. Momentin 1 kohdan a alakohdassa listattavia toimintoja ja toimenpiteitä olisivat kaupankäynti rahamarkkinainstrumenteilla, kuten sekki, velkakirja, talletustodistus ja johdannainen, sekä ulkomaanvaluutalla, valuutta-, korko- ja indeksi-instrumenteilla, siirrettävillä arvopapereilla ja hyödykefutuureilla. Kohdan b alakohta sisältäisi yksilöllisen ja kollektiivisen salkunhoidon ja c alakohta muun finanssivarojen, rahan tai raportoitavien kryptovarojen sijoittamisen, hoidon ja hallinnoinnin muiden henkilöiden puolesta. Ei-sitovien sijoitusneuvojen antaminen asiakkaalle ei olisi 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa. Kohdan c alakohtaa sovellettaessa sijoittamisen, hoidon ja hallinnoinnin ei katsottaisi tarkoittavan asiakkaan puolesta tai asiakasta varten suoritettavia vaihtotapahtumia. Momentin 2 kohdan mukaan sijoitusyksikkö olisi myös

sellainen yksikkö, jonka bruttotulo johtuisi pääasiallisesti finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen sijoittamisesta, uudelleensijoittamisesta tai niillä käytävästä kaupasta, ja yksikköä hallinnoisi toinen yksikkö, joka olisi säilytyslaitos, talletuslaitos, määritelty vakuutusyhtiö tai 1 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö. Yksikköä katsottaisiin hallinnoivan toinen yksikkö, jos hallinnoiva yksikkö suorittaisi joko suoraan tai toisen palveluntarjoajan kautta 1 kohdan mukaisia toimintoja ja toimenpiteitä hallinnoidun yksikön puolesta. Yksikön ei kuitenkaan katsottaisi hallinnoivan toista yksikköä, jollei sillä olisi mahdollisuutta tehdä harkinnanvaraisia päätöksiä yksikön varojen hallinnoimiseksi. Toisaalta, pelkkä varojen tai osan varoista itsenäinen hallinnointioikeus katsottaisiin toisen yksikön hallinnoinniksi. Momentin 1 kohdan c alakohdan ja 2 kohdan raportoitavia kryptovaroja koskevat maininnat ovat DAC8:lla virka-apudirektiiviin tehtyjä lisäyksiä. Vastaavat lisäykset sisältyvät päivitettyyn CRS:ään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, milloin yksikön katsottaisiin harjoittavan pääasiallisesti liiketoimintana yhtä tai useampaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa tai milloin yksikön bruttotulon katsottaisiin johtuvan pääasiallisesti 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen sijoittamisesta, uudelleensijoittamisesta tai niillä käytävästä kaupasta. Pääasiallisuuden edellytys täyttyisi, jos yksikön bruttotuloista vähintään 50 prosenttia olisi saatu joko 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettusta toiminnasta joko kolmevuotiskauden aikana, joka päättyisi sitä vuotta edeltävän vuoden lopussa, jona määritys tehtäisiin, tai jakson aikana, jonka yksikkö olisi ollut olemassa. Määritys tehtäisiin näistä lyhemmän ajanjakson mukaan. Määritettäessä 50 prosentin rajan täyttymistä olisi otettava huomioon kaikki suoritukset riippumatta siitä, olisiko ne tehty suoraan kyseiselle yksikölle tai jollekin toiselle yksikölle. Yksikköä pidettäisiin yleensä sijoitusyksikkönä, jos se toimisi tai esiintyisi yhteissijoitusvälineenä, sijoitusrahastona, pörssilistattuna rahastona, yksityisenä pääomarahastona, hedgerahastona, riskipääomarahastona, lainapääomaa käyttävänä yritysostorahastona tai minä tahansa samankaltaisena sijoitusvälineenä, jonka sijoitusstrategiana on sijoittaa, uudelleen sijoittaa ja käydä kauppaa finanssivaroilla. Yksikkö, joka pääasiallisesti harjoittaisi liiketoimintana suorien, ei-velkaosuuksien kiinteään omaisuuteen sijoittamista, hoitamista tai hallinnointia muiden henkilöiden puolesta, ei olisi sijoitusyksikkö. Esimerkiksi suomalaiset asunto-osakeyhtiöt ja keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt eivät tyypillisesti olisi sijoitusyksiköitä. Sen sijaan sijoitus niin sanotun ei-keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeisiin tai esimerkiksi sijoitus rahastoon, joka sijoittaa kiinteistöosakeyhtiöön, ei olisi suora sijoitus kiinteään omaisuuteen. Yksikön oikeudellisella muodolla ei olisi merkitystä, vaan esimerkiksi kiinteään omaisuuteen sijoittava rahasto ei edellytykset täyttäessään olisi sijoitusyksikkö. Luonnollinen henkilö ei voisi olla sijoitusyksikkö, vaikka sillä olisi edellä kuvattua sijoitustoimintaa.

Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin, että 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa asiakkaaksi katsottaisiin myös yhteissijoitusvälineen omapääomaosuuden omistaja. Omapääomaosuuden omistajuudella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä esimerkiksi yhteissijoitusvälineen osakeomistusta, rahasto-osuuden omistusta, yhtiöosuuden omistusta ja omistuksen tuovia jäsenyyksiä. Yhteissijoitusvälineen omapääomaosuuden omistajan katsominen asiakkaaksi käytännössä laajentaisi Suomessa tulkintaa siten, että esimerkiksi sellaiset rahastot, joissa hallinnointi tapahtuu rahaston oman henkilökunnan toimesta, katsottaisiin täyttävän sijoitusyksikön määritelmän ja ne olisivat raportoivia finanssilaitoksia. Päivitetyn CRS:n kommentaarin VIII jaksoa käsittelevään 16 kohtaan on tehty sisällöllisesti vastaava täsmennys. Täsmennyksen ottaminen huomioon sijoitusyksikön määritelmässä katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi sen lisäessä määritelmän täsmällisyyttä, vaikka se ei nimenomaisesti sisälly DAC8:lla muutettuun virka-apudirektiiviin eikä päivitettyyn CRS:ään.

Pykälän 4 momentin mukaan 1 momentin 1 kohdan c alakohdan ilmaisulla muu finanssivarojen, rahojen tai raportoitavien kryptovarojen sijoittaminen, hoito tai hallinnointi muiden henkilöiden puolesta ei tarkoitettaisi sellaista palvelujen tarjoamista, joilla suoritettaisiin vaihtotapahtumia asiakkaita varten tai niiden puolesta. Momentti perustuisi DAC8:lla virka-apudirektiiviin tehtyyn muutokseen. Vastaava muutos sisältyy päivitettyyn CRS:ään.

Pykälän 5 momentin mukaan sijoitusyksiköllä ei tarkoitettaisi sellaista 61 §:ssä määriteltävää aktiivista ei-finaanssiryhmää, joka täyttäisi jonkin kyseisen pykälän 1 momentin 4–7 kohdan edellytyksistä. Kyse olisi muuhun kuin finanssiryhmään kuuluvista ei-finaanssiryhmistä ja rahoituskeskuksista, jotka ovat holdingyhtiöitä, ei-finaanssiryhmistä, jotka ovat startup-yrityksiä sekä ei-finaanssiryhmistä, jotka ovat realisoimassa varansa tai selviämässä konkurssista.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta tulkita pykälää tavalla, joka vastaisi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa rahoituslaitoksen määritelmässä käytettyjä samanlaisia ilmaisuja. Kyseisellä lailla pantiin kansallisesti täytäntöön rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesun tai terrorismin rahoituksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annettu direktiivi (EU) 2015/849, jäljempänä *neljäs rahanpesudirektiivi*. CRS:n vastaavassa kohdassa edellytetään tulkinnan vastaavan OECD:n alaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän Financial Action Task Force (FATF) rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja joukkotuhouksien leviämisen estämiseksi laatimissa, vuonna 2012 julkaistuissa suosituksissa finanssilaitoksen määritelmässä käytettyjä samanlaisia ilmaisuja. Suositukset on huomioitu kattavasti neljännessä rahanpesudirektiivissä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 6 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 6 alakohtaa.

5 §. Määritelty vakuutusyhtiö. Pykälässä säädettäisiin määritellyn vakuutusyhtiön määritelmästä. Määritellyllä vakuutusyhtiöllä tarkoitettaisiin yksikköä, joka olisi sellainen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhtiön holdingyhtiö, joka antaisi käteisarvovakuutussopimuksia tai elinkorkosopimuksia taikka olisi velvollinen suorittamaan maksuja niihin liittyen. Suomessa määriteltyjä vakuutusyhtiöitä olisivat lähtökohtaisesti esimerkiksi vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vakuutusyhtiö, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettu ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliike, mikäli ne antavat laissa tarkoitettuja käteisarvovakuutussopimuksia tai elinkorkosopimuksia. Myös useimmat henkivakuutusyhtiöt täyttäisivät määritellyn vakuutusyhtiön määritelmän. Yksiköt, jotka eivät myönnä käteisarvovakuutussopimuksia tai elinkorkosopimuksia eivätkä ole velvollisia maksamaan niihin liittyviä maksuja, kuten useimmat muut kuin henkivakuutusyhtiöt, useimmat vakuutusyhtiöiden holdingyhtiöt ja vakuutusmeklarit, eivät olisi määriteltyjä vakuutusyhtiöitä. Vakuutusyhtiön varaustoiminnot eivät tekisi siitä säilytyslaitosta, talletuslaitosta tai sijoitusyksikköä. Määritelmässä käytettävistä käsitteistä käteisarvovakuutussopimus ja elinkorkosopimus säädettäisiin 33 ja 31 §:ssä

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 8 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 8 alakohtaa.

6 §. Finanssilaitos Pykälässä säädettäisiin finanssilaitoksen määritelmästä. Finanssilaitoksella tarkoitettaisiin 2-5 §:ssä määriteltäviä säilytyslaitosta, talletuslaitosta, sijoitusyksikköä ja

määriteltyä vakuutusyhtiötä. Finanssilaitoksen käsitettä käytettäessä tarkoitettaisiin ilman eri mainintaa kaikkia neljää finanssilaitostyyppiä. Finanssilaitos olisi yksittäinen yksikkö eli oikeushenkilö tai oikeudellinen järjestely eikä se koostuisi useammasta yksiköstä. Näin ollen esimerkiksi sijoitusrahasto, jota pidettäisiin sijoitusyksikkönä, olisi finanssilaitos ja edellytykset täyttyessään itsenäinen raportoiva finanssilaitos.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 3 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 3 alakohtaa.

7 §. Raportoiva finanssilaitos. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen määritelmästä. Raportoivalla finanssilaitoksella tarkoitettaisiin suomalaista finanssilaitosta eli finanssilaitosta, jonka kotipaikka olisi Suomessa. Raportoivalla finanssilaitoksella ei kuitenkaan tarkoitettaisi suomalaisen finanssilaitoksen muualla kuin Suomessa sijaitsevaa sivuliikettä. Sen sijaan ulkomaisen eli muualla kuin Suomessa kotipaikkaa pitävän finanssilaitoksen Suomessa sijaitsevaa sivuliikettä pidettäisiin raportoivana finanssilaitoksena. Raportoiva finanssilaitos olisi ehdotetun lainsäädännön mukaisten velvoitteiden piirissä Suomessa. Ei-raportoiva finanssilaitos ei voisi olla raportoiva finanssilaitos. Ei-raportoivan finanssilaitoksen käsite määriteltäisiin 17 §:ssä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 1 alakohtaa sillä erotuksella, että virka-apudirektiivissä raportoivalla finanssilaitoksella tarkoitetaan missä tahansa jäsenvaltiossa ja CRS:ssä millä tahansa osallistuvalla lainkäyttöalueella kotipaikkaansa pitävää finanssilaitosta. Määritelmä olisi tarkoituksenmukaista rajata ehdotetulla tavalla suomalaisiin finanssilaitoksiin ja Suomessa sijaitseviin sivuliikkeisiin, koska lain velvoitteet kohdistuisivat Suomessa vain niihin.

8 §. Osallistuva lainkäyttöalue. Pykälässä säädettäisiin osallistuvan lainkäyttöalueen määritelmästä. Osallistuvalla lainkäyttöalueella tarkoitettaisiin ensinnäkin mitä tahansa muuta Euroopan unionin jäsenvaltiota kuin Suomea (1 kohta). Sillä tarkoitettaisiin lisäksi mitä tahansa muuta lainkäyttöaluetta, jonka kanssa Suomella olisi sopimus, jonka mukaan kyseinen lainkäyttöalue antaisi Suomelle 3 luvussa tarkoitettuja tietoja ja tämä lainkäyttöalue olisi tunnistettu Verohallinnon julkaisemassa ja Euroopan komissiolle ilmoitetussa luettelossa (2 kohta). Osallistuvalla lainkäyttöalueella tarkoitettaisiin myös mitä tahansa muuta lainkäyttöaluetta, jonka kanssa Euroopan unionilla olisi sopimus, jonka mukaan kyseinen lainkäyttöalue antaisi Suomelle 3 luvussa tarkoitettuja tietoja ja joka olisi tunnistettu Verohallinnon ja Euroopan komission julkaisemassa luettelossa (3 kohta). Verohallinnon olisi tarkoituksenmukaista julkaista ajantasaista luetteloa kaikista osallistuvista lainkäyttöalueista sen sijaan, että luettelo kattaisi vain 2 kohdassa tarkoitettua lainkäyttöaluetta. Kattava luettelo palvelisi finanssilaitoksia, koska osallistuvan lainkäyttöalueen käsite liittyisi erityisesti finanssilaitoksen huolellisuusvelvoitteisiin. Jos finanssilaitoksen tilinhaltijana oleva 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö olisi osallistuvalla lainkäyttöalueella, finanssilaitoksen ei tarvitsisi tutkia eikä tunnistaa sijoitusyksikön kontrolloivia henkilöitä. Jos taas kyseisenlainen tilinhaltija sijaitisi muualla kuin osallistuvalla lainkäyttöalueella, finanssilaitoksen tulisi kohdella sitä 62 §:ssä tarkoitettuna passiivisena ei-finanssiyksikkönä ja tutkia, tunnistaa ja raportoida myös sijoitusyksikön kontrolloivat henkilöt.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 4 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 5 alakohtaa.

9 §. Osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos. Pykälässä säädettäisiin osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitoksesta. Osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitoksella

tarkoitettaisiin finanssilaitosta, jonka kotipaikka on osallistuvalla lainkäyttöalueella, mutta ei kuitenkaan sen muualla kuin osallistuvalla lainkäyttöalueella sijaitsevaa sivuliikettä. Osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitoksella tarkoitettaisiin lisäksi muualla kuin osallistuvalla lainkäyttöalueella sijaitsevan finanssilaitoksen osallistuvalla lainkäyttöalueella sijaitsevaa sivuliikettä. Finanssilaitoksella katsottaisiin olevan kotipaikka sillä lainkäyttöalueella, jonka lainkäyttövaltaan se kuuluu, eli lainkäyttöalue voi valvoa finanssilaitoksen raportointia.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 2 alakohtaa.

10 §. *Finanssivarat.* Pykälässä säädettäisiin finanssivarojen määritelmästä. Finanssivarojen käsite olisi olennainen muun muassa määriteltäessä, pidettäisiinkö tiliä finanssitilinä tai täytyisivätkö toimijan liiketoiminnassa jonkin finanssilaitoskategorian edellytykset. Finanssivaroilla tarkoitettaisiin arvopaperia, yhtymäosuutta, hyödykettä, swap-sopimusta, vakuutusopimusta tai elinkorkosopimusta. Finanssivaroilla tarkoitettaisiin myös mitä tahansa osuutta, mukaan lukien futuuri, termiini tai optio, arvopaperista, raportoitavasta kryptovarasta, yhtymäosuudesta, hyödykkeestä, vaihtosopimuksesta, vakuutusopimuksesta tai elinkorkosopimuksesta. Finanssivaroilla tarkoitettaisiin lähtökohtaisesti kaikkia varoja, joita voidaan pitää finanssilaitoksen tilillä. Määriteltäessä, pidettäisiinkö jotakin omaisuuserää finanssivarana, omaisuuserän muodolla liikkeeseen laskun yhteydessä ei olisi merkitystä. Finanssivaroilla ei tarkoitettaisi velatonta suoraa osuutta kiinteästä omaisuudesta, kuten suoria sijoituksia suomalaisiin asunto-osakeyhtiöihin tai keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeisiin, eikä myöskään hyödykettä, joka on aineellinen tuote. Osuus raportoitavasta kryptovarasta olisi lisäys finanssivaroiksi katsottaviin varallisuuseriin. Määritelmä pysyisi muuten muuttumattomana.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 7 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 7 alakohtaa.

11 §. *Sähköinen raha.* Pykälässä säädettäisiin sähköisen rahan määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan sähköisellä rahalla tarkoitettaisiin 11 §:ssä määriteltävän fiat-valuutan digitaalista kirjausta (1 kohta). Sähköisenä rahana pidettäisiin myös digitaalista tuotetta, joka olisi laskettu liikkeeseen vastaanotettaessa maksutapahtumien suorittamiseen tarkoitettuja varoja (2 kohta). Sähköistä rahaa olisi myös digitaalinen tuote, jota edustaisi liikkeeseenlaskijaan kohdistuva sama fiat-valuutan määräinen saatava (3 kohta) ja digitaalinen tuote, jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei olisi liikkeeseenlaskija, hyväksyisi maksuna (4 kohta). Sähköisenä rahana pidettäisiin lisäksi digitaalista tuotetta, joka olisi liikkeeseenlaskijaan sovellettavien sääntelyvaatimusten nojalla milloin tahansa tuotteen haltijan pyynnöstä lunastettavissa saman fiat-valuutan nimellisarvoon (5 kohta). Fiat-valuutan käsite määriteltäisiin 12 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan sähköisellä rahalla ei kuitenkaan tarkoitettaisi tuotetta, joka olisi kehitetty yksinomaan helpottamaan varainsiirtoa asiakkaalta toiselle henkilölle asiakkaan ohjeiden mukaisesti. Tuotetta ei katsottaisi kehitetyn yksinomaan varainsiirron helpottamiseksi, jos varoja siirtävän yksikön säännönmukaisessa liiketoiminnassa kyseiseen tuotteeseen liittyviä varoja joko säilytettäisiin yli 60 päivän ajan siirron helpottamiseksi annettujen ohjeiden vastaanottamisen jälkeen tai, jos ohjeita ei saataisi, yli 60 päivän ajan varojen vastaanottamisen jälkeen. Sähköinen raha olisi uusi määritelmä ja se vastaisi DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisättyä ja päivitettyyn CRS:ään lisättyä sähköisen rahan määritelmää.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 9 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 9 alakohtaa.

12 §. *Fiat-valuutta.* Pykälässä säädettäisiin fiat-valuutan määritelmästä. Fiat-valuutalla tarkoitettaisiin virallista valuuttaa, jonka olisi laskenut liikkeeseen mikä tahansa lainkäyttöalue tai sen nimetty keskuspankki tai rahaviranomainen. Valuutan liikkeeseen lasku voisi olla tapahtunut joko fyysisinä seteleinä tai kolikkoina taikka erilaisissa digitaalisissa muodoissa olevana rahana, mukaan lukien pankkivarannot, 13 §:ssä määriteltävät digitaaliset keskuspankkirahat, liikepankkiraha ja sähköisen rahan tuotteet. Fiat-valuutan määritelmä on uusi määritelmä virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ja määritelmä olisi uusi myös kansallisessa lainsäädännössä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 10 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 11 alakohtaa.

13 §. *Digitaalinen keskuspankkiraha.* Pykälässä säädettäisiin digitaalisen keskuspankkirahan määritelmästä. Digitaalisella keskuspankkirahalla tarkoitettaisiin keskuspankin tai muun rahaviranomaisen liikkeeseen laskemaa digitaalista fiat-valuuttaa. Digitaalisen keskuspankkirahan määritelmä on uusi määritelmä virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ja määritelmä olisi uusi myös kansallisessa lainsäädännössä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 11 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 10 alakohtaa.

14 §. *Kryptovara.* Pykälässä säädettäisiin kryptovaran määritelmästä. Kryptovaralla tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa määritellyä kryptovaraa. Kryptovaran määritelmä on uusi määritelmä virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ja määritelmä olisi uusi myös kansallisessa lainsäädännössä. Kryptovaran määritelmä olisi identtinen raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla tässä esityksessä annettavaksi ehdotetun lain 4 §:n kryptovaran määritelmän kanssa. Määritelmä olisi erityisen merkityksellinen kryptovaratietojen raportoinnissa ja määritelmä kuvataankin yksityiskohtaisesti kyseisen lain säännöskohtaisissa perusteluissa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 12 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 12 alakohtaa.

15 §. *Raportoitava kryptovara.* Pykälässä säädettäisiin raportoitavan kryptovaran määritelmästä. Raportoitavalla kryptovaralla tarkoitettaisiin muuta kryptovaraa kuin digitaalista keskuspankkirahaa, sähköistä rahaa tai sellaista kryptovaraa, jonka osalta raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu raportoitava kryptovarapalvelun tarjoaja olisi asianmukaisesti määrittänyt, ettei kryptovaraa voida käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin. Raportoitavan kryptovaran määritelmä on uusi määritelmä virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ja määritelmä olisi uusi myös kansallisessa lainsäädännössä. Vastaavalla tavalla kuin kryptovaran määritelmä, myös raportoitavan kryptovaran määritelmä olisi identtinen raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla tässä esityksessä annettavaksi ehdotetun lain 8 §:n raportoitavan kryptovaran määritelmän kanssa. Määritelmä olisi erityisen merkityksellinen kryptovaratietojen raportoinnissa ja määritelmä kuvataan yksityiskohtaisesti kyseisen lain säännöskohtaisissa perusteluissa. Vaikka määritelmän osalta käytettäisiin myös tässä laissa käsitteen osana ilmaisua raportoitava, raportoitavuudella viitattaisiin ja sillä tarkoitettaisiin kryptovaran raportoitavuutta raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain nojalla. Raportoitavan kryptovaran

määritelmällä olisi tässä laissa merkitystä lähinnä sijoitusyksikön, finanssivarojen ja vaihtotapahtuman määritelmien ja niiden soveltamisalan osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 13 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 13 alakohtaa.

16 §. *Vaihtotapahtuma.* Pykälä sisältäisi vaihtotapahtuman määritelmän. Vaihtotapahtumalla tarkoitettaisiin mitä tahansa raportoitavien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen välistä sekä yhdenlaisen tai useammanlaisen raportoitavan kryptovaran välistä vaihtoa. Vaihtotapahtuman määritelmä on uusi määritelmä virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ja määritelmä olisi uusi myös kansallisessa lainsäädännössä. Vastaavalla tavalla kuin kryptovaran ja raportoitavan kryptovaran määritelmä, myös vaihtotapahtuman määritelmä olisi identtinen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla tässä esityksessä annettavaksi ehdotetun lain 12 §:n vaihtotapahtuman määritelmän kanssa. Määritelmä olisi erityisen merkityksellinen kryptovaratietojen raportoinnissa ja määritelmä kuvataan yksityiskohtaisesti kyseisen lain säännöskohtaisissa perusteluissa. Vaihtotapahtuman määritelmällä olisi tässä laissa merkitystä lähinnä sijoitusyksikön määritelmän ja sen soveltamisalan osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson A kohdan 14 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson A kohdan 14 alakohtaa.

17 §. *Ei-raportoiva finanssilaitos.* Pykälässä säädettäisiin ei-raportoivan finanssilaitoksen määritelmästä. Määritelmä kattaisi sellaiset finanssilaitokset, joilla ei olisi ilmoitusvelvollisuutta. Pykälän 1 momentti sisältäisi tyhjentävän listauksen ei-raportoivista finanssilaitoksista. Ei-raportoivalla finanssilaitoksella tarkoitettaisiin ensinnäkin 18 §:ssä määriteltävää julkisen vallan yksikköä, 19 §:ssä määriteltävää kansainvälistä järjestöä ja 20 §:ssä määriteltävää keskuspankkia (1 kohta). Ei-raportoivia finanssilaitoksia olisivat myös 21 §:ssä määriteltävä laajan osallistumisen eläkerahasto, 22 §:ssä määriteltävä suppean osallistumisen eläkerahasto, 23 §:ssä määriteltävät julkisen vallan yksikön, kansainvälisen järjestön ja keskuspankin eläkerahastot sekä 24 §:ssä määriteltävä kvalifioitu luottokorttien liikkeellelaskija (2 kohta) sekä 25 §:ssä määriteltävä vapautettu yhteissijoitusväline (3 kohta). Ei-raportoivana finanssilaitoksena pidettäisiin myös trustia, jos sen trustinhoitaja olisi sellainen Suomessa tai muulla raportoitavalla lainkäyttöalueella raportoitu finanssilaitos, joka omalla asuinlainkäyttöalueellaan ilmoittaisi trustin kaikkien raportoitavien tilien osalta kaikki ehdotetun lain 3 luvussa tarkoitetut tai niitä vastaavat asuinlainkäyttöalueensa lainsäädännön edellyttämät tiedot (4 kohta).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin ei-fianssilaitoksiin eli julkisen vallan yksikköön, kansainväliseen järjestöön ja keskuspankkiin. Niitä ei pidettäisi ei-raportoivina finanssilaitoksina ensinnäkään sellaisen maksun osalta, jonka ne saisivat tyypiltään sellaisen kaupallisen rahoitustoiminnan yhteydessä pidettävästä obligaatiosta, jota määritelty vakuutusyhtiö, säilytyslaitos tai talletuslaitos harjoittaisi (1 kohta). Niitä ei pidettäisi ei-raportoivina finanssilaitoksina myöskään sellaisen toiminnan osalta, jossa digitaalista keskuspankkirahaa säilytettäisiin sellaisia tilinhaltijoita varten, jotka eivät olisi finanssilaitoksia, julkisen vallan yksikköjä, kansainvälisiä järjestöjä tai keskuspankkeja. Julkisen vallan yksikköjä, kansainvälisiä järjestöjä ja keskuspankkeja pidettäisiin kuitenkin muilta osin edelleen ei-raportoivina finanssilaitoksina (2 kohta). Momentin 2 kohdan poikkeus perustuisi DAC8:lla virka-apudirektiiviin ja CRS:n päivityksellä CRS:ään tehtyyn lisäykseen. Ei-raportoivan finanssilaitoksen määritelmä kansallisessa lainsäädännössä täsmentyisi tältä osin. Määritelmä pysyisi sisällöllisesti muuten muuttumattomana.

Virka-apudirektiivin ja CRS:n ei-raportoivan finanssilaitoksen määritelmä sisältää edellä mainittujen finanssilaitosten lisäksi kansallisen option niin sanottujen vähäisen riskin finanssilaitosten katsomiseksi ei-raportoiviksi finanssilaitoksiksi. Ne ovat yksiköitä, joissa on pieni riski siitä, että niitä käytettäisiin veron välttämiseen ja joilla on huomattavassa määrin samanlaisia ominaisuuksia kuin 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla finanssilaitoksilla. Jotta jokin finanssilaitoskategoria voitaisiin katsoa Suomessa vähäisen riskin finanssilaitokseksi, se edellyttäisi komission ja OECD:n Global Forumin yksityiskohtaista arviointi-, hyväksymis- ja seurantamenettelyä. Vuonna 2015 DAC2:n ja CRS:n täytäntöönpanolainsäädännön valmistelun yhteydessä on arvioitu, ettei Suomessa ole tällaisia finanssilaitoksia, vaan ei-raportoivien finanssilaitosten yleiset kategoriat ovat riittävän kattavat. Tässä esityksessä ei ehdoteta tältä osin muutosta nykytilanteeseen, minkä myötä Suomessa ei myöskään jatkossa olisi erillistä kansallista luetteloa vähäisen riskin finanssilaitoksista.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 1 alakohtaa.

18 §. *Julkisen vallan yksikkö.* Pykälässä säädettäisiin julkisen vallan yksikön määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan julkisen vallan yksiköllä tarkoitettaisiin mitä tahansa lainkäyttöaluetta tai sen osaa, mukaan lukien osavaltio, maakunta, piirikunta ja kunta. Julkisen vallan yksikkönä pidettäisiin myös lainkäyttöalueen tai sen osan joko yksin tai yhdessä toisen julkisen vallan yksikön kanssa omistamaa laitosta tai välinettä, kuten esimerkiksi virastoa ja hallintoelintä. Julkisen vallan yksikön käsitteen piiriin kuuluvat yksiköt olisivat joko lainkäyttöalueen erottamattomia osia, kontrolloituja yksiköitä tai valtiollisia osia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, mitä ilmaisulla lainkäyttöalueen erottamaton osa tarkoitetaan 1 momenttia sovellettaessa. Lainkäyttöalueen erottamattomalla osalla tarkoitettaisiin sellaista henkilöä, organisaatiota, laitosta, toimistoa, rahastoa, välinettä tai muuta miten tahansa nimettyä elintä, joka muodostaa lainkäyttöalueen hallitsevan viranomaisen. Hallitsevan viranomaisen nettotuotot olisi hyvitetävä sen omalle tilille tai lainkäyttöalueen muille tileille ilman että mikään osuus tulee jonkun yksityishenkilön hyväksi. Lainkäyttöalueen erottamattomana osana ei pidettäisi sellaista yksityisessä tai henkilökohtaisessa ominaisuudessa toimivaa luonnollista henkilöä, joka on hallitsija, virkamies tai hallinnoija.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, mitä ilmaisulla kontrolloitu yksikkö tarkoitetaan 1 momenttia sovellettaessa. Kontrolloidulla yksiköllä tarkoitettaisiin yksikköä, joka on muodollisesti lainkäyttöalueesta erillinen tai joka muutoin muodostaa erillisen oikeudellisen yksikön ja se täyttää kolme edellytystä. Yksikön tulisi ensinnäkin olla yhden tai useamman julkisen vallan yksikön suoraan tai yhden tai useamman kontrolloidun yksikön kautta kokonaan omistama ja kontrolloima (1 kohta). Toiseksi, yksikön nettotuotot olisi hyvitetävä sen omalle tilille tai julkisen vallan yhden tai useamman yksikön tileille ilman että mikään osuus sen tulosta tulee jonkun yksityishenkilön hyväksi (2 kohta). Kolmanneksi, yksikön varat olisi määrättävä yhdelle tai useammalle julkisen vallan yksikölle purkautumisessa (3 kohta).

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilanteista, jolloin tulon ei katsottaisi 3 momentin 2 kohtaa sovellettaessa tulevan yksityishenkilöiden hyväksi. Tulo ei tulisi yksityishenkilöiden hyväksi, jos henkilöt olisivat julkisen vallan ohjelmassa tarkoitettuja edunsaajia ja ohjelman aktiviteetit suoritettaisiin yleisöä eli muuta kuin rajattua henkilökuntaa varten yleiseen hyvinvointiin liittyen tai ne liittyisivät hallinnon jonkin vaiheen hallintaan. Tulon katsottaisiin kuitenkin tulevan yksityishenkilöiden hyväksi, jos tulo saataisiin julkisen vallan yksikön käytöstä sellaisen liiketoiminnan, kuten kaupallinen pankkiliiketoiminta, harjoittamiseen, joka tarjoaisi finanssipalveluja yksityishenkilöille.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 2 alakohtaa.

19 §. Kansainvälinen järjestö. Pykälässä säädettäisiin kansainvälisen järjestön määritelmästä. Kansainvälisellä järjestöllä tarkoitettaisiin mitä tahansa hallitustenvälistä kansainvälistä järjestöä ja sen kokonaan omistamaa laitosta ja välinettä, edellyttäen että järjestö muodostuu pääasiallisesti hallituksista, järjestöllä on voimassa päämajasopimus tai olennaisilta osiltaan vastaava sopimus lainkäyttöalueen kanssa ja järjestön tulo ei tule yksityishenkilöiden hyväksi.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 3 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 3 alakohtaa.

20 §. Keskuspankki. Pykälässä säädettäisiin keskuspankin määritelmästä. Keskuspankilla tarkoitettaisiin laitosta, joka on lain tai julkisen vallan hyväksynnän mukaan pääasiallinen viranomainen laskemaan liikkeelle valuuttana kiertämään tarkoitettuja välineitä. Tällainen laitos voisi olla myös lainkäyttöalueen julkisesta vallasta erillinen laitos eikä lainkäyttöalueen kokonais- tai osittaisomistusta laitoksesta edellytettäisi. Itse lainkäyttöalueen julkista valtaa ei pidettäisi keskuspankkina.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 4 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 4 alakohtaa.

21 §. Laajan osallistumisen eläkerahasto. Pykälässä säädettäisiin laajan osallistumisen eläkerahaston määritelmästä. Laajan osallistumisen eläkerahastolla tarkoitettaisiin rahastoa, joka on perustettu antamaan eläke-, työkyvyttömyys- tai kuolintapaetuksia tai mitä tahansa niiden yhdistelmiä tehdyn työn vastikkeena edunsaajille, jotka ovat yhden tai useamman työnantajan nykyisiä tai entisiä työntekijöitä tai näiden työntekijöiden nimeämiä henkilöitä. Rahaston katsominen laajan osallistumisen eläkerahastoksi edellyttäisi lisäksi, että se täyttää edellytykset, joista säädettäisiin pykälän 1–3 kohdassa. Rahastolla ei ensinnäkään saisi olla ainoatakaan edunsaajaa, jolla on oikeus enempään kuin viiteen prosenttiin rahaston varoista (1 kohta). Rahaston tulisi lisäksi olla julkisen vallan sääntelemä ja sen tulisi antaa tietoja veroviranomaisille (2 kohta). Kolmanneksi, rahaston tulisi täyttää ainakin yksi neljästä lisäedellytyksestä, joista säädettäisiin 3 kohdan a-d alakohdassa. Rahaston tulisi olla yleisesti vapaa sijoitustulosta kannettavasta verosta tai tällaisen tulon verotusta lykättäisiin tai sitä verotettaisiin alennetulla verokannalla sen aseman perusteella, joka rahastolla on eläkejärjestelyinä (a alakohta). Rahaston olisi saatava vähintään 50 prosenttia kokonaismaksuistaan sitä rahoittavilta työnantajilta, pois lukien varojen siirrot tämän pykälän sekä tämän lain 22 ja 23 §:ssä tarkoitetuista eläkerahastoista ja 46 §:ssä tarkoitetuilla eläketileiltä (b alakohta). Varojen jaot ja nostot rahastosta tulisi olla sallittu vain sellaisten erityisten tapahtumien sattuessa, jotka liittyvät eläköitymiseen, työkyvyttömyyteen tai kuolemaan, pois lukien varojen jaot siirtoina muille tämän pykälän sekä tämän lain 22 ja 23 §:ssä tarkoitetuille eläkerahastoille ja 46 §:ssä tarkoitetuille eläketileille. Jos varoja jaettaisiin ennen näitä erityisiä tapahtumia, rahaston tulisi soveltaa tällaisiin varojen jakoihin ja nostoihin rangaistusluonteisia seuraamuksia (c alakohta). Työntekijöiden eläkemaksut, pois lukien erityiset muodostamismaksut, rahastoon tulisi olla rajoitettu työntekijän ansiotulon perusteella tai ne eivät voisi vuosittain ylittää määrää, joka vastaa 50 000 Yhdysvaltain dollaria, soveltaen 102 §:n mukaisia sääntöjä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 5 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 5 alakohtaa.

22 §. *Suppean osallistumisen eläkerahasto.* Pykälässä säädettäisiin suppean osallistumisen eläkerahaston määritelmästä. Suppean osallistumisen eläkerahastolla tarkoitettaisiin rahastoa, joka on perustettu antamaan eläke-, työkyvyttömyys- tai kuolintapaetuksia tehdyn työn vastikkeena edunsaajille, jotka ovat yhden tai useamman työnantajan nykyisiä tai entisiä työntekijöitä tai näiden työntekijöiden nimittämiä henkilöitä. Rahaston katsominen suppean osallistumisen eläkerahastoksi edellyttäisi lisäksi, että rahasto täyttäisi edellytykset, joista säädettäisiin pykälän 1-5 kohdassa. Rahastossa tulisi ensinnäkin olla vähemmän kuin 50 osallistujaa (1 kohta). Toiseksi, rahastoa tulisi rahoittaa yksi tai useampi työnantaja, jotka eivät ole sijoitusyksiköitä tai passiivisia ei-finanssiyrityksiä (2 kohta). Kolmanneksi, työnantaja- ja työntekijämaksuja rahastoon, pois lukien varainsiirrot 46 §:ssä tarkoitetuilta eläketileiltä, tulisi olla rajoitettu työntekijöiden ansiotulon ja korvauksen perusteella (3 kohta). Neljänneksi, ne osallistujat, jotka eivät asuisi Suomessa, eivät saisi olla oikeutettuja enempään kuin 20 prosenttiin rahaston varoista (4 kohta). Viidenneksi, rahaston tulisi olla julkisen vallan sääntelejä ja sen tulisi antaa tietoja veroviranomaisille (5 kohta). Pykälässä käytettävä passiivisen ei-finanssiyrityksen käsite määriteltäisiin 62 §:ssä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 6 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 6 alakohtaa.

23 §. *Julkisen vallan yksikön, kansainvälisen järjestön tai keskuspankin eläkerahasto.* Pykälässä säädettäisiin julkisen vallan yksikön, kansainvälisen järjestön tai keskuspankin eläkerahaston määritelmästä. Julkisen vallan yksikön, kansainvälisen järjestön tai keskuspankin eläkerahastolla tarkoitettaisiin rahastoa, jonka julkisen vallan yksikkö, kansainvälinen järjestö tai keskuspankki olisi perustanut antamaan eläke-, työkyvyttömyys- tai kuolintapaetuksia edunsaajille tai osallistujille, jotka määriteltäisiin pykälän 1 ja 2 kohdassa. Pykälän 1 kohdan mukaan edunsaajien tai osallistujien tulisi olla nykyisiä tai entisiä työntekijöitä tai näiden työntekijöiden nimittämiä henkilöitä. Pykälän 2 kohdan mukaan muiden edunsaajien tai osallistujien kuin nykyisten tai entisten työntekijöiden osalta edellytettäisiin, että näille suoritettut etuudet ovat vastiketta julkisen vallan yksikölle, kansainväliselle järjestölle tai keskuspankille tehdystä henkilökohtaisesta työstä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 7 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 7 alakohtaa.

24 §. *Kvalifioitu luottokorttien liikkeeseenlaskija.* Pykälässä säädettäisiin kvalifioitun luottokorttien liikkeeseenlaskijan määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan kvalifioitulla luottokorttien liikkeeseenlaskijalla tarkoitettaisiin sellaista finanssilaitosta, joka on finanssilaitos yksinomaan sen vuoksi, että se on luottokorttien liikkeeseenlaskija, joka vastaanottaa talletuksia ainoastaan asiakkaan suorittaessa erääntyneen debetsaldon ylittävän maksun kortin osalta eikä tällaista liikamaksua palauteta asiakkaalle välittömästi (1 kohta). Lisäksi edellytettäisiin, että finanssilaitoksella on toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla joko estetään asiakasta suorittamasta yli 50 000:ta Yhdysvaltain dollaria vastaavaa määrää liikamaksua, mukaan lukien tavarapalautuksista seuraavat saatavat, tai varmistetaan, että tällainen liikamaksu palautetaan asiakkaalle 60 päivän kuluessa (2 kohta). Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, ettei riidanalaisten maksujen saatavia pidetä liikamaksuna 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin puolestaan siitä, että 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa on noudatettava 102 §:ssä tarkoitettuja sääntöjä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 8 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 8 alakohtaa.

25 §. Vapautettu yhteissijoitusväline. Pykälässä säädettäisiin vapautetun yhteissijoitusvälineen määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan vapautetulla yhteissijoitusvälineellä tarkoitettaisiin yhteissijoitusvälineenä säänneltävää sijoitusyksikköä, jonka kaikkia osuuksia yhteissijoitusvälineessä hallitsevat sellaiset luonnolliset henkilöt tai yksiköt, jotka eivät ole raportoitavia henkilöitä. Raportoitavan henkilön käsite määriteltäisiin 56 §:ssä. Sijoitusyksikköä ei kuitenkaan pidettäisi vapautettuna yhteissijoitusvälineenä, jos sitä hallitsi passiivinen ei-finaanssiosake, jonka kontrolloivat henkilöt ovat raportoitavia henkilöitä. Kontrolloivan henkilön käsite määriteltäisiin 57 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa yhteissijoitusvälineenä säänneltävää sijoitusyksikköä ei pidettäisi vapautettuna yhteissijoitusvälineenä. Sijoitusyksikkö ei olisi vapautettu yhteissijoitusväline, jos se olisi laskenut liikkeeseen fyysisiä haltijaosakkeita, joita ei ole lunastettu tai poistettu liikkeestä ennen 1.1.2018. Määritelmän tämän osan voitaisiin katsoa johtavan sisällöllisesti samaan lopputulokseen kuin DAC:n vapautetun yhteissijoitusvälineen määritelmä, josta säädetään DAC:n liitteen I VIII jakson B kohdan 9 alakohdan toisessa alakohdassa. Sen mukaan yhteissijoitusvälineenä säänneltävää sijoitusyksikköä ei voida jättää pitämättä vapautettuna yhteissijoitusvälineenä pelkästään siksi, että se on laskenut liikkeeseen fyysisiä haltijaosakkeita. Lisäedellytyksenä tälle on, että yhteissijoitusvälineen osakkeita ei ole laskettu eikä lasketa liikkeelle fyysisinä haltijaosakkeina 31.12.2015 jälkeen, yhteissijoitusväline poistaa kaikki tällaiset osakkeet liikkeestä takaisinlunastuksen yhteydessä, yhteissijoitusväline soveltaa DAC:n liitteen I II-VII jaksossa olevia huolellisuusmenettelyjä ja ilmoittaa vaaditut tiedot kaikista tällaisista osakkeista niiden lunastuksen tai muun maksun yhteydessä ja yhteissijoitusvälineellä on toimintaperiaatteet ja menettelyt sen varmistamiseksi, että tällaiset osakkeet lunastetaan tai poistetaan liikkeestä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa ennen 1.1.2018. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä on siirtymäsäännös, jonka perusteella sellainen yhteissijoitusväline, jossa on ollut omistajia, voidaan katsoa vapautetuksi yhteissijoitusvälineeksi. Siirtymäsäännös on ollut voimassa vuoden 2017 loppuun asti. Tällaiselle yhteissijoitusvälineelle on asetettu lisähuolellisuusvelvoitteita, joita on tullut soveltaa vuoden 2017 loppuun mennessä. Direktiivin ja CRS:n käytännössä vanhentuneen määräyksen säätämistä laissa ei katsottaisi tarkoituksenmukaiseksi. Olisi kuitenkin perusteltua säätää siitä, ettei vapautetun yhteissijoitusvälineen määritelmää voitaisi soveltaa sellaisiin yhteissijoitusvälineisiin, jotka ovat laskeneet liikkeeseen fyysisiä haltijaosakkeita, joita ei ole lunastettu tai poistettu liikkeestä ennen siirtymäajan päättymistä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson B kohdan 9 alakohdan ja päivitetyn CRS:n VIII jakson B kohdan 9 alakohdan.

26 §. Finanssitili. Pykälässä säädettäisiin finanssitilin määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan finanssitilillä tarkoitettaisiin ensinnäkin finanssilaitoksen ylläpitämää talletustiliä (1 kohta) ja säilytystiliä (2 kohta). Finanssitili olisi myös sijoitusyksikön omapääoma- tai velkaosuus finanssilaitoksessa (3 kohta), muun finanssilaitoksen kuin 3 kohdassa tarkoitetun sijoitusyksikön omapääoma- tai velkaosuus finanssilaitoksessa, jos osuusluokan perustamisen tarkoituksena on ollut välttää tämän lain 3 luvussa tarkoitettujen tietojen ilmoittaminen (4 kohta) ja finanssilaitoksen antama tai ylläpitämä käteisarvovakuutussopimus ja elinkorkosopimus. Pykälässä käytettävät talletustilin, säilytystilin, omapääomaosuuden, käteisarvovakuutussopimuksen ja elinkorkosopimuksen käsitteet määriteltäisiin 27–29 sekä 31 ja 33 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin 3 kohtaan. Finanssitilillä ei ensinnäkään tarkoitettaisi omapääoma- tai velkaosuutta sellaisessa yksikössä, joka on sijoitusyksikkö yksinomaan sen vuoksi, että se antaa sijoitusneuvoja ja toimii asiakkaan

puolesta finanssilaitokseen, joka ei ole kyseinen yksikkö, asiakkaan nimissä talletettujen finanssivarojen sijoittamisen, hoitamisen tai hallinnoinnin osalta (1 kohta). Finanssitilinä ei myöskään pidettäisi omapääoma- tai velkaosuutta sellaisessa yksikössä, joka on sijoitusyksikkö yksinomaan sen vuoksi, että se hoitaa salkkuja ja toimii asiakkaan puolesta finanssilaitokseen, joka ei ole kyseinen yksikkö, asiakkaan nimissä talletettujen finanssivarojen sijoittamisen, hoitamisen tai hallinnoinnin osalta (2 kohta).

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin täsmennyksestä 1 momentin 5 kohtaan. Finanssitilillä tarkoitettaisiin myös sellaista luonnolliselle henkilölle annettavaa välitöntä elinkorkoa, joka on sijoitussidonnainen ja siirtokelpoinen (1 kohta) ja laskee rahan arvon muun kuin finanssitilin eläke- tai työkyvyttömyysetuudelle (2 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 1 alakohtaa.

27 §. Talletustili. Pykälässä säädettäisiin talletustilin määritelmästä. Talletustilillä tarkoitettaisiin ensinnäkin yritys-, shekki-, säästö-, määräaika- ja säästökassatiliä ja tiliä, josta on todisteena talletus-, säästökassa-, sijoitus- tai velkasertifikaatti tai -asiakirja tai muu samanlainen asiakirja, jota talletuslaitos ylläpitää (1 kohta). Talletustilillä tarkoitettaisiin myös määrää, joka vakuutusyhtiöllä on taatun investointisopimuksen tai koron maksamista tai hyvittämistä määrälle koskevan samanlaisen sopimuksen perusteella (2 kohta). Talletustili olisi myös sellainen tili ja nimellistili, jolla kaikki asiakkaan puolesta pidettävät sähköiset rahat säilytetään (3 kohta). Lisäksi talletustilillä tarkoitettaisiin tiliä, jolla säilytetään yhtä tai useampaa digitaalista keskuspankkirahaa asiakkaan puolesta (4 kohta). Pykälän 3 ja 4 kohta vastaisivat DAC8:lla virka-apudirektiiviin ja CRS:n päivityksellä CRS:ään tehtyjä muutoksia talletustilin määritelmään.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 2 alakohtaa.

28 §. Säilytystili. Pykälässä säädettäisiin säilytystilin määritelmästä. Säilytystilillä tarkoitettaisiin tiliä, jossa pidetään finanssivaroja toisen henkilön hyväksi. Säilytystilin katsottaisiin muodostuvan myös tilanteissa, joissa raportoiva finanssilaitos hallinnoisi esimerkiksi johdannaisia vastapuolena olevan asiakkaan lukuun. Säilytystiliä ei sen sijaan yleensä muodostuisi, jos raportoivan finanssilaitoksen rooli olisi pelkästään johdannaiskaupan tai muun sopimuksen vastapuolena toimiminen. Säilytystilillä ei tarkoitettaisi vakuutusopimusta eikä elinkorkosopimusta, joiden määritelmistä säädettäisiin 30 ja 31 §:ssä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 3 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 3 alakohtaa.

29 §. Omapääomaosuus. Pykälässä säädettäisiin omapääomaosuuden määritelmästä. Määritelmä koskisi erityisesti yhtymä- ja trustiosuuksia. Pykälän 1 momentin mukaan omapääomaosuudella tarkoitettaisiin finanssilaitoksena pidettävän yhtymän osalta pääoma- ja tulo-osuutta yhtymästä.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin, kenellä katsottaisiin olevan omapääomaosuus finanssilaitoksena pidettävän trustin osalta. Omapääomaosuus katsottaisiin olevan jokaisella henkilöllä, jota käsitellään koko trustin tai sen osan asettajana tai edunsaajana, tai jokaisella muulla luonnollisella henkilöllä, joka viime kädessä tosiasiallisesti kontrolloi trustia. Raportoitavaa henkilöä olisi käsiteltävä ulkomaisen trustin edunsaajana, jos raportoitavalla henkilöllä on oikeus saada suoraan tai välillisesti, esimerkiksi nimellisomistajan kautta,

pakollinen voitonjako tai hän voi suoraan tai välillisesti saada harkinnanvaraisen voitonjaon trustista.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 4 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 4 alakohtaa.

30 §. Vakuutus sopimus. Pykälässä säädettäisiin vakuutus sopimuksen määritelmästä. Vakuutus sopimuksella tarkoitettaisiin sopimusta, jonka mukaan vakuutuksenantaja suostuu maksamaan määrän sellaisen määritellyn vakuutustapahtuman toteutuessa, joka käsittää kuolemantapaus-, sairastumis-, onnettomuus-, vastuu- tai omaisuusriskin. Vakuutus sopimuksella ei kuitenkaan tarkoitettaisi elinkorkosopimusta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 5 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 5 alakohtaa.

31 §. Elinkorkosopimus. Pykälässä säädettäisiin elinkorkosopimuksen määritelmästä. Elinkorkosopimuksella tarkoitettaisiin sopimusta, jonka mukaan vakuutuksenantaja suostuu suorittamaan maksuja sellaisen jakson ajan, joka kokonaan tai osittain määräytyy yhden tai useamman luonnollisen henkilön elinajan odotteen perusteella. Elinkorkosopimuksella tarkoitettaisiin myös sopimusta, jonka katsotaan olevan elinkorkosopimus sen lainkäyttöalueen lain, säädöksen tai käytännön mukaan, jossa sopimus annettiin, ja jonka mukaan antaja suostuu suorittamaan maksuja vuoden pituisen määräajan aikana.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 6 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 6 alakohtaa.

32 §. Käteisarvo. Pykälässä säädettäisiin käteisarvon määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan käteisarvolla tarkoitettaisiin joko bruttomäärää, jonka vakuutuksenantaja on oikeutettu saamaan sopimusta lunastettaessa tai irtisanottaessa (1 kohta) tai määrää, jonka vakuutuksenottaja voi lainata sopimuksen perusteella tai sopimukseen liittyen (2 kohta). Kulloinkin käsillä olevassa tilanteessa käteisarvolla tarkoitettaisiin näistä kahdesta suurempaa määrää. Momentin 1 kohdan bruttomäärällä tarkoitettaisiin määrää, josta ei ole vähennetty lunastukseen tai vakuutuslainaan liittyviä maksuja.

Pykälän 2 momentti sisältäisi viisikohtaisen luettelon sellaisista vakuutus sopimuksen mukaan maksettavista määristä, jotka eivät sisälly käteisarvoon. Niitä olisivat ensinnäkin määrät, jotka maksetaan yksinomaan kuolemanvarasopimuksen nojalla vakuutetun henkilön kuolemasta johtuen (1 kohta) ja henkilövahinko- tai sairausetuutena tai muuna etuutena, joka antaa korvauksen vakuutustapahtuman toteutuessa syntyvästä taloudellisesta menetyksestä (2 kohta). Käteisarvona ei pidettäisi myöskään määrää, joka olisi vakuutus sopimuksen mukaan maksettava muun vakuutus sopimuksen kuin sijoitussidonnaisen henkivakuutuksen tai elinkorkosopimuksen mukaan maksetun vakuutusmaksun palautuksena, vähennettynä vakuutusmaksukuluilla riippumatta siitä, onko niitä tosiasiallisesti määrätty, sen johdosta, että sopimus perutaan tai irtisanotaan taikka riskialttius alenee vakuutus sopimuksen voimassaoloaikana tai jos palautus aiheutuisi määrittäessä maksua uudelleen tiliointi- tai muun samanlaisen virheen oikaisemisen johdosta (3 kohta). Myöskään määrää, joka olisi vakuutus sopimuksen mukaan maksettava vakuutuksenottajan muuna kuin irtisanomisen yhteydessä maksettavana osinkona, ei pidettäisi käteisarvona, edellyttäen että osinko liittyy vakuutus sopimukseen, jonka mukaan maksetaan ainoastaan momentin 2 kohdassa tarkoitettut etuudet (4 kohta). Lisäksi, käteisarvo ei sisältäisi määrää, joka on vakuutus sopimuksen mukaan maksettava sellaisesta vakuutus sopimuksesta maksetun ennakkovakuutusmaksun tai vakuutusmaksutalletuksen palautuksena, jonka vakuutusmaksu on maksettava ainakin

vuosittain, jos ennakkovakuutusmaksun tai vakuutusmaksutalletuksen määrä ei ole suurempi kuin sopimuksen mukaan maksettava seuraava vuosittainen vakuutusmaksu (5 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 8 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 8 alakohtaa.

33 §. Käteisarvovakuutus sopimus. Pykälässä säädettäisiin käteisarvovakuutus sopimuksen määritelmästä. Käteisarvovakuutus sopimuksella tarkoitettaisiin vakuutus sopimusta, jolla on käteisarvo. Sillä ei kuitenkaan tarkoitettaisi kahden vakuutus yhtiön välistä korvausta koskevaa jälleenvakuutus sopimusta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 7 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 7 alakohtaa.

34 §. Ryhmä käteisarvovakuutus sopimus. Pykälässä säädettäisiin ryhmä käteisarvovakuutus sopimuksen määritelmästä. Ryhmä käteisarvovakuutus sopimuksella tarkoitettaisiin käteisarvovakuutusta, joka tarjoaa suojaa luonnollisille henkilöille, jotka ovat sopimuksen jäseniä työnantajan, ammatti- tai työntekijä järjestön tai muun yhdistyksen tai ryhmän kautta. Lisäksi edellytettäisiin, että käteisarvovakuutus perii kultakin ryhmän jäseneltä tai ryhmän sisäisen alaryhmän jäseneltä maksun, joka määräytyy ottamatta huomioon muita ryhmän jäsenen tai jäsenluokan yksilöllisiä terveydentilan piirteitä kuin ikä, sukupuoli ja tupakointi.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson B kohdan kolmatta alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson B kohdan kansallista optiota.

35 §. Ryhmä elinkorkosopimus. Pykälässä säädettäisiin ryhmä elinkorkosopimuksen määritelmästä. Ryhmä elinkorkosopimuksella tarkoitettaisiin elinkorkosopimusta, jossa velkojat ovat luonnollisia henkilöitä, jotka ovat sopimuksen jäseniä työnantajan, ammatti- tai työntekijä järjestön tai muun yhdistyksen tai ryhmän kautta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson B kohdan neljättä alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson B kohdan kansallista optiota.

36 §. Kokonaissaldo tai -arvo. Pykälässä säädettäisiin kokonaissaldon tai -arvon määritelmästä. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole kyseistä määritelmää. Ilmaisu kokonaissaldo tai -arvo käytettäisiin ehdotetun lain useassa pykälässä ja sen määrittäminen omaksi käsitteekseen sujuvoittaisi ja täsmentäisi kyseisiä pykäläiä. Käsite liittyisi erityisen kiinteästi 102 §:ään, jossa säädettäisiin tilisaldojen ja tilien arvojen yhdistämisestä. Kokonaissaldolla tai -arvolla tarkoitettaisiin saldoa tai arvoa, joka saataisiin yhdistämällä tilinhaltijan raportoivassa finanssilaitoksessa ja sen mahdollisissa lähiyksiköissä ylläpidettyjen finanssitilien saldot tai arvot.

37 §. Aiempi tili. Pykälässä säädettäisiin aiemman tilin määritelmästä. Finanssitili olisi joko aiempi tai uusi tili. Sillä, pidettäisiinkö finanssitiliä aiempana vai uutena tilinä, olisi merkitystä erityisesti tiliä koskevien huolellisuusmenettelyjen kannalta. Pykälän 1 kohdan mukaan aiemmalla tilillä tarkoitettaisiin finanssitiliä, jota raportoiva finanssilaitos ylläpiti 31.12.2015. Pykälän 2 kohdan mukaan aiempi tili olisi myös raportoivan finanssilaitoksen 31.12.2025 ylläpitämä, 27 §:n 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu finanssitili. Tämä 2 kohdan mukaisesti aiempana tilinä pidettävä tili olisi lisäys voimassa olevaan lainsäädäntöön ja se olisi seurausta virka-apudirektiivin ja CRS:n muutoksesta. DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin aiemman tilin määritelmän muutetun kohdan mukaan aiemmalla tilillä tarkoitetaan myös raportoivan

finanssilaitoksen 31.12.2025 ylläpitämää finanssitiliä, jos tiliä kohdellaan finanssitilinä yksinomaan DAC8:lla virka-apudirektiiviin tehtyjen muutosten nojalla. CRS:ään tältä osin tehty muutos vastaa virka-apudirektiivin sanamuotoa. Muutos tarkoittaa sellaisten tilien lisäämistä talletustilin määritelmään, joilla säilytetään sähköistä rahaa tai digitaalista keskuspankkirahaa asiakkaan puolesta. Pykälän 3 kohdan mukaan aiempina tilinä pidettäisiin myös tiliä, jota ylläpitää sellainen yksikkö, joka täyttäisi raportoivan finanssilaitoksen määritelmän virka-apudirektiivin ja CRS:n muutoksen seurauksena. Tällaisen yksikön ennen ehdotetun lain voimaantuloa eli 31.12.2025 ylläpitämää finanssitiliä pidettäisiin aiempina tilinä eikä sen osalta edellytettäisi uuden tilin huolellisuusmenettelyä. Pykälän 4 kohdan mukaan aiempina tilinä pidettäisiin mitä tahansa finanssitiliä tilinavauspäivästä riippumatta, jos tili täyttäisi neljä edellytystä. Tilinhaltijalla tulisi ensinnäkin olla raportoivassa finanssilaitoksessa tai raportoivan finanssilaitoksen kanssa samalla raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitsevassa lähiyksikössä finanssitili, joka olisi aiempi tili 1 tai 2 kohdan perusteella (a alakohta). Toiseksi edellytettäisiin, että raportoiva finanssilaitos tai raportoivan finanssilaitoksen kanssa samalla raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitseva lähiyksikkö käsitelisi kumpaakin edellä mainittua finanssitiliä ja muita tilinhaltijan tämän kohdan mukaan aiempina tileinä pidettäviä finanssitilejä yhtenä finanssitilinä 98 §:n mukaisten vaatimusten täyttämiseksi ja finanssitilien saldon tai arvon määrittämiseksi sovellettaessa tilien kynnysmääriä (b alakohta). Kolmanneksi edellytettäisiin, että raportoivan finanssilaitoksen sallittaisiin sellaisen finanssitilin osalta, johon sovellettaisiin rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä, toteuttaa kyseiset menettelyt finanssitilin osalta tukeutumalla 1 kohdassa tarkoitetun aiemman tilin osalta sovellettuihin rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskeviin menettelyihin (c alakohta). Virka-apudirektiivin suomenkielisessä versiossa tätä alakohtaa vastaavassa kohdassa eli liitteen I VIII jakson C kohdan 9 alakohdan b alakohdan iii alakohdassa säädetään seuraavasti: ”Aiemmalla tilillä tarkoitetaan: ... b) Tilinhaltijan mitä tahansa Finanssitiliä riippumatta päivästä, jona tili on avattu, jos: ... iii) sellaisen Finanssitilin osalta, johon sovelletaan rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä, Raportoivan finanssilaitoksen sallitaan toteuttaa kyseiset menettelyt Finanssitilin osalta käyttämällä C kohdan 9 alakohdan a alakohdassa kuvattuja, Aiempien tilien osalta sovellettuja rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä”. Direktiivin englanninkielisessä versiossa sama kohta säädetään seuraavasti: ”The term ”Pre-existing Account means: ... b) any Financial Account of an Account Holder, regardless of the date such Financial Account was opened, if: ... iii) with respect to a Financial Account that is subject to AML/KYC Procedures, the Reporting Financial Institution is permitted to satisfy such AML/KYC Procedures for the Financial Account by relying upon the AML/KYC Procedures performed for the Pre-existing Account described in subparagraph C(9), point (a)”. Kun otetaan huomioon direktiivin englanninkielisen version teksti ja se, ettei mainittu C kohdan 9 alakohdan a alakohdassa säädetä aiempien tilien osalta sovellettavista rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevista menettelyistä, olisi ehdotetun c alakohdan katsottava vastaavan direktiivin tarkoitusta ja englanninkielistä versiota direktiivin suomenkielisen version tekstiä paremmin. Neljänneksi, finanssitilin avaamisen edellytyksenä ei saisi olla, että tilinhaltija toimittaisi uusia lisätietoja tai muutettuja asiakastietoja muutoin kuin tämän lain soveltamista varten (d alakohta). Asiakastietoja olisivat asiakkaan perustietojen lisäksi tyypillisesti muun muassa asiakkaan tilit, käytetyt palvelut ja maksutapahtumat. Tiliä, jonka avaaminen tapahtuisi tilinhaltijan aloitteesta, ei pidettäisi missään tilanteessa aiempina tilinä. Pykälän 3 kohdan d alakohdan edellytykset täyttyisivät käytännössä vain tilanteessa, jossa olisi kyse finanssilaitoksen aloitteesta, esimerkiksi pankkifuusion yhteydessä, tapahtuvasta teknisestä tilin avaamisesta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 9 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 9 alakohdan kansallista optiota.

38 §. Uusi tili. Pykälässä säädettäisiin uuden tilin määritelmästä. Uudella tilillä tarkoitettaisiin raportoivan finanssilaitoksen 1.1.2016 tai sen jälkeen avaamaa finanssitiliä (1 kohta). Virka-apudirektiivissä määritelmässä käytetään ilmaisun avaamaa sijaan ilmaisua ylläpitämää. Vaihtoehtoisen ilmaisun käyttäminen ei muuttaisi määritelmän sisältöä, mutta sen katsottaisiin olevan ilmaisuna selkeämpi. Uusi tili olisi myös raportoivan finanssilaitoksen 1.1.2026 tai sen jälkeen avaama, 27 §:n 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu finanssitili (2 kohta). Vastaavalla tavalla ja samoin perustein kuin aiemman tilin määritelmän osalta, tämän kohdan mukaisesti uutena tilinä pidettävä tili olisi lisäys voimassa olevaan lainsäädäntöön. Muutokset ovat talletustilin määritelmään tehtyjä lisäyksiä, joiden seurauksena finanssitileinä pidetään myös tilejä, joilla säilytetään sähköistä rahaa tai digitaalista keskuspankkirahaa asiakkaan puolesta. Virka-apudirektiivin ja CRS:n muutoksen vuoksi olisi tarpeellista määritellä poikkeus uuden tilin määritelmän pääsäännöksi katsottavaan 1 kohtaan tilin avaamispäivän osalta. Ehdotetun lain myötä raportoivaksi finanssilaitokseksi muuttuvan yksikön osalta uutena tilinä pidettäisiin 1.1.2026 tai sen jälkeen avattavaa finanssitiliä (3 kohta). Uutena tilinä pidettäisiin tilanteesta riippumatta asiakkaan aloitteesta aikaisintaan 1.1.2016 tai 1.1.2026 avattavaa tiliä, riippuen siitä, olisiko kyse 1 tai 2 kohdan mukaisesta tilanteesta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 10 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 10 alakohtaa.

39 §. Aiempi henkilötili. Pykälässä säädettäisiin aiemman henkilötilin määritelmästä. Aiemmalla henkilötilillä tarkoitettaisiin aiempaa tiliä, jota pitäisi yksi tai useampi luonnollinen henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 11 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 11 alakohtaa.

40 §. Uusi henkilötili. Pykälässä säädettäisiin uuden henkilötilin määritelmästä. Uudella henkilötilillä tarkoitettaisiin uutta tiliä, jota pitää yksi tai useampi luonnollinen henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 12 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 12 alakohtaa.

41 §. Aiempi yksikkötili. Pykälässä säädettäisiin aiemman yksikkötilin määritelmästä. Aiemmalla yksikkötilillä tarkoitettaisiin aiempaa tiliä, jota pitää yksi tai useampi yksikkö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 13 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 13 alakohtaa.

42 §. Vähäarvoinen tili. Pykälässä säädettäisiin vähäarvoisen tilin määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan vähäarvoisella tilillä tarkoitettaisiin aiempaa henkilötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo 31.12.2015 ei olisi ylittänyt euroissa määrää, joka vastaa 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria. Tiliä ei pidettäisi vähäarvoisena tilinä enää sinä vuonna, jonka lopussa sen kokonaissaldo tai -arvo ylittäisi 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria vastaavan määrän euroissa. Momentti vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 14 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 14 alakohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan vähäarvoisella tilillä tarkoitettaisiin myös 37 §:n 2 kohdassa tarkoitettua aiempaa henkilötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo 31.12.2025 ei ylittänyt euroissa määrää, joka vastaa 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria. Virka-apudirektiivissä ei ole täsmällisesti säädetty, katsotaanko tällaiset tilit vähä- vai suuriarvoisiksi tileiksi ja tämän vuoksi

olisi perusteltua täsmentää määritelmää. Sillä, katsotaanko tili vähäarvoiseksi tiliksi, olisi merkitystä raportoivien finanssilaitosten huolellisuusmenettelyjen kannalta.

43 §. Suuriarvoinen tili. Pykälässä säädettäisiin suuriarvoisen tilin määritelmästä. Suuriarvoisella tilillä tarkoitettaisiin aiempaa henkilötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo olisi ylittänyt 31.12.2015 tai minä tahansa myöhemmänä vuonna olisi ylittänyt tai ylittäisi euroissa määrän, joka vastaa 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 15 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 15 alakohtaa.

44 §. Uusi yksikkötili. Pykälässä säädettäisiin uuden yksikkötilin määritelmästä. Uudella yksikkötilillä tarkoitettaisiin uutta tiliä, jota pitäisi yksi tai useampi yksikkö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 16 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 16 alakohtaa.

45 §. Muu kuin finanssitali. Pykälässä säädettäisiin muun kuin finanssitalin määritelmästä. Muulla kuin finanssitalilla tarkoitettaisiin tilejä, jotka määriteltäisiin 46–52 §:ssä. Muu kuin finanssitali olisi tili, joka ei olisi finanssitali ja johon liittyviä tietoja ei ilmoitettaisi Verohallinnolle.

Virka-apudirektiivin ja CRS:n muun kuin finanssitalin määritelmä sisältää 46–52 §:ssä tarkoitettujen tilien lisäksi kansallisen option niin sanottujen vähäisen riskin finanssitalien katsomiseksi muiksi kuin finanssitaliksi. Ne ovat finanssitalin edellytykset täyttäviä tilejä, joissa on pieni riski siitä, että niitä käytettäisiin veron välttämiseen ja joilla on huomattavassa määrin samanlaisia ominaisuuksia kuin 46–52 §:ssä tarkoitetuilla tileillä. Jotta jokin yksittäinen finanssitalityyppi voitaisiin katsoa Suomessa muuksi kuin finanssitaliksi vähäisen riskin perusteella, se edellyttäisi komission ja OECD:n Global Forumin yksityiskohtaista arviointi-, hyväksymis- ja seurantamenettelyä. Vuonna 2015 DAC2:n ja CRS:n täytäntöönpanolainsäädännön valmistelun yhteydessä on arvioitu, ettei Suomessa ole tällaisia finanssitalileitä, vaan muiden kuin finanssitalien yleiset kategoriat ovat riittävän kattavat. Tässä esityksessä ei ehdoteta tältä osin muutosta nykytilanteeseen, minkä myötä Suomessa ei myöskään jatkossa olisi erillistä kansallista luetteloa vähäisen riskin perusteella muuksi kuin finanssitaliksi katsottavista tileistä.

46 §. Erityinen eläketili. Pykälässä säädettäisiin erityisen eläketilin määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan erityisellä eläketilillä tarkoitettaisiin tiliä, joka täyttäisi momentin viisi edellytystä. Tilin tulisi ensinnäkin olla sääntelyn alainen henkilökohtaisena eläketilinä tai sen tulisi olla osa rekisteröityä tai säänneltyä eläkesuunnitelmaa eläke-etuuksien antamiseksi, mukaan lukien työkyvyttömyys- ja kuolemantapaetuedet (1 kohta). Toiseksi, tilin verokohtelun tulisi olla edullinen (2 kohta). Tilin edullisella verokohtelulla tarkoitettaisiin sitä, että tilille olisi myönnetty veroetuja. Tilin verokohtelua pidettäisiin edullisena esimerkiksi silloin, kun maksut tilille, jotka muutoin olisivat veronalaisia, olisivat vähennyskelpoisia tai maksut jätettäisiin tilinhaltijan bruttotulon ulkopuolelle tai verotettaisiin alennetulla verokannalla, tai tililtä tulevan sijoitustulon verotusta lykättäisiin tai sitä verotettaisiin alennetulla verokannalla. Kolmanneksi, tiliin tulisi kohdistua velvollisuus ilmoittaa vuosittain tietoja Verohallinnolle (3 kohta). Neljänneksi, varojen nostojen ehtona tulisi olla erityisen eläkeiän saavuttaminen, työkyvyttömyys tai kuolema, tai ennen näitä erityisiä tapahtumia tehtyihin nostoihin sovellettaisiin sanktioita. (4 kohta). Viidenneksi, vuosimaksut tulisi olla rajoitettu euroissa määrään, joka vastaa 50 000 Yhdysvaltain dollaria tai tilille elinaikana suoritettavat enimmäismaksut tulisi olla rajoitettu euroissa määrään, joka vastaa 1 000 000 Yhdysvaltain

dollaria, soveltaen kummassakin näissä 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta (5 kohta).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa finanssitili muutoin täyttäisi 1 momentin 5 kohdan edellytykset, mutta kyseiselle finanssitilille voitaisiin siirtää varoja yhdeltä tai useammalta 1 momentin tai 47 §:n edellytykset täyttävältä finanssitililtä tai yhdestä tai useammasta 21–23 §:ssä tarkoitettusta eläkerahastosta. Tällaisia siirtoja ei otettaisi huomioon 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja enimmäismääriä laskettaessa. Finanssitili voisi näin ollen täyttää 1 momentin 5 kohdan edellytykset ja tulla kohdelluksi erityisenä eläketilinä maksujen enimmäismääriä koskevasta pääsäännöstä huolimatta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan a alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan a alakohtaa.

47 §. Erityinen sijoitusväline. Pykälässä säädettäisiin erityisen sijoitusvälineen määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan erityisellä sijoitusvälineellä tarkoitettaisiin tilä, joka täyttäisi momentin neljä edellytystä. Tilin tulisi ensinnäkin olla sääntelyn alainen sijoitusvälineenä muuhun tarkoitukseen kuin eläkkeeseen ja sillä tulisi käydä säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla tai tilin tulisi olla sääntelyn alainen säästämistävälineenä muuhun tarkoitukseen kuin eläkkeeseen (1 kohta). Vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla tarkoitettaisiin virallisesti tunnustettua ja markkina-alueen julkisen vallan edustajan valvomaa vaihtoa, jolla on merkityksellinen vuosittainen vaihdettujen osakkeiden arvo. Toiseksi, tilin verokohtelu tulisi olla edullinen vastaavalla tavalla kuin erityisellä eläketilillä (2 kohta). Kolmanneksi, varojen nostojen ehtona tulisi olla sijoitus- tai säästötilin tarkoitukseen liittyvien erityisten edellytysten täyttäminen, kuten koulutus- tai lääketieteellisten etuuksien antaminen, tai ennen näiden edellytysten täyttymistä tehtyihin nostoihin tulisi soveltaa sanktioita (3 kohta). Neljänneksi, vuosimaksut tulisi olla rajoitettu euroissa enintään määrään, joka vastaa 50 000:ta Yhdysvaltain dollaria, soveltaen kussakin tapauksessa 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnoksista (4 kohta).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa finanssitili muutoin täyttäisi 1 momentin 4 kohdan edellytykset, mutta kyseiselle finanssitilille voitaisiin siirtää varoja yhdeltä tai useammalta 1 momentin tai 46 §:n edellytykset täyttävältä finanssitililtä tai yhdestä tai useammasta 21–23 §:ssä tarkoitettusta eläkerahastosta. Tällaisia siirtoja ei otettaisi huomioon 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja enimmäismääriä laskettaessa. Finanssitili voisi näin ollen täyttää 1 momentin 4 kohdan edellytykset ja tulla kohdelluksi erityisenä sijoitusvälineenä maksujen enimmäismäärää koskevasta pääsäännöstä huolimatta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan b alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan b alakohtaa.

48 §. Erityinen henkivakuutusopimus. Pykälässä säädettäisiin erityisen henkivakuutusopimuksen määritelmästä. Erityinen henkivakuutusopimus olisi henkivakuutusopimus, jonka kattama jakso loppuisi ennen kuin vakuutettu luonnollinen henkilö täyttää 90 vuotta (1 kohta). Sopimuksen tulisi lisäksi täyttää neljä muuta edellytystä, jotta se katsottaisiin erityiseksi henkivakuutusopimukseksi. Vakuutusmaksujen tulisi olla jaksottaisia, vähintään vuosittain tapahtuvia, niiden määrä ei saisi aleta ajan myötä ja niitä olisi maksettava sopimuksen voimassaolon ajan tai siihen asti, kunnes vakuutettu täyttää 90 vuotta, sen mukaan kumpi ajanjakso olisi lyhyempi (2 kohta). Sopimuksella ei saisi olla sellaista sopimuksellista arvoa, jonka joku henkilö voisi saada nostolla, lainalla tai muuten ilman

sopimuksen irtisanomista (3 kohta). Jos sopimus peruttaisiin tai irtisanottaisiin, sen yhteydessä maksettava määrä, pois lukien kuolemantapausetuus, ei voisi ylittää sopimuksesta maksettujen kokonaisvakuutusmaksuja. Maksettavasta määrästä vähennettäisiin kuolemantapaus-, sairaus- ja kuluveloitusten summa sopimuksen voimassaoloajalta tai -jaksoilta riippumatta siitä, olisiko veloituksia tosiasiallisesti määrätty tai ei, sekä muut ennen sopimuksen perumista tai irtisanomista maksetut määrät. (4 kohta). Siirronsaaaja ei myöskään saisi pitää sopimusta sen arvon vuoksi (5 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan c alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan c alakohtaa.

49 §. Erityinen kuolinpesän tili. Pykälässä säädettäisiin erityisestä kuolinpesän tilin määritelmästä. Erityisellä kuolinpesän tilillä tarkoitettaisiin tiliä, jota pitäisi yksinomaan kuolinpesä ja tiliä koskevaan dokumentaatioon sisältyisi asiakirja vainajan kuolemasta, kuten kopio vainajan testamentista tai kuolintodistuksesta. Käytännössä tili katsottaisiin yksinomaan suomalaisen kuolinpesän tiliksi siihen saakka, kunnes perunkirjoitus olisi pidetty. Perunkirjoituksen jälkeen tilin ei katsottaisi enää täyttävän erityisen kuolinpesän tilin määritelmää, vaan kyse olisi kuolinpesän osakkaiden yhteistilistä, johon raportoiva finanssilaitos soveltaisi olosuhteiden muutosta koskevia menettelyjä. Ulkomaisen kuolinpesän osalta tili katsottaisiin yksinomaan kuolinpesän tiliksi vain siihen saakka, kunnes testamentin, perunkirjoituksen tai muun vastaavanlaisen asiakirjan tai menettelyn perusteella raportoiva finanssilaitos antaa tilin kolmannen tahon hallintaan. Jakamattoman suomalaisen kuolinpesän tiliä ei katsottaisi erityiseksi kuolinpesän tiliksi, vaan luonteensa mukaisesti kuolinpesän osakkaiden yhteistiliksi.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan d alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan d alakohtaa.

50 §. Muu erityinen tili. Pykälässä säädettäisiin muun erityisen tilin määritelmästä. Kyse olisi tileistä, esimerkiksi sulkutileistä, joilla kolmas osapuoli pitää rahaa liiketoimintaosapuolten puolesta. Muulla erityisellä tilillä tarkoitettaisiin tiliä, joka olisi perustettu jonkin pykälässä listattavan viiden tapahtuman yhteydessä. Ensimmäinen näistä olisi tuomioistuimen määräys tai tuomio (1 kohta). Toinen tapahtuma olisi kiinteän tai irtaimen omaisuuden myynti, vaihto tai vuokraus, jos se täyttää viisi edellytystä (2 kohta). Tili olisi ensinnäkin rahoitettava yksinomaan käsirahalla, sellaisella talletuksella tai samanlaisella maksulla, joka olisi määrältään riittävä turvaamaan transaktioon suoraan liittyvän velvoitteen, tai finanssivaroilla, jotka talletetaan tilille omaisuuden myynnin, vaihdon tai vuokrauksen yhteydessä (a kohta). Tilin tulisi olla perustettu ja sitä olisi käytettävä yksinomaan varmistamaan ostajan velvollisuus maksaa omaisuuden ostohinta, myyjän velvollisuus maksaa jonkin ehdollinen velvoite tai vuokralleantajan tai -ottajan velvollisuus maksaa kaikki vuokrattuun omaisuuteen liittyvät vahingot niin kuin vuokrasopimuksessa on sovittu (b kohta). Tilin varat, mukaan niille ansaittu tulo, olisi maksettava tai muutoin jaettava ostajan, myyjän, vuokralleantajan tai -ottajan hyväksi, mukaan lukien tällaisen henkilön velvollisuuden täyttämiseksi, kun omaisuus myydään, vaihdetaan tai luovutetaan tai vuokrasopimus irtisanotaan (c kohta). Tämä kohta sisältäisi muun ohessa tilanteet, joissa tili olisi perustettu varmistamaan, että henkilö täyttää velvollisuutensa omaisuuden myynnin, vaihdon tai vuokrauksen toteuttamiseen liittyen. Esimerkiksi vuokravakuustili olisi tällainen tili. Tili ei saisi olla marginaali- tai muu vastaava tili, joka on perustettu finanssivarojen myynnin tai vaihdon yhteydessä (d kohta). Tili ei saisi olla yhdistetty 52 §:ssä tarkoitettuun tiliin (e kohta). Kolmas tapahtuma olisi kiinteällä omaisuudella turvatun lainan myöntävän finanssilaitoksen velvollisuus varata osa maksusta

yksinomaan mahdollistamaan kiinteään omaisuuteen myöhemmin liittyvien verojen tai vakuutusten maksamiseen (3 kohta). Neljäs tapahtuma olisi finanssilaitoksen velvollisuus yksinomaan mahdollistaa verojen maksaminen myöhempänä ajankohtana (4 kohta). Viides tapahtuma olisi yhtiön perustaminen tai yhtiön pääoman korotus, jos tili täyttää viisi edellytystä (5 kohta). Tiliä olisi käytettävä yksinomaan sellaisen pääoman tallettamiseen, joka olisi määrä käyttää yhtiön perustamista tai sen pääoman korotusta varten laissa säädetyllä tavalla (a kohta). Kaikki tilillä olevat varat olisi jäädytettävä, kunnes raportoiva finanssilaitos saisi riippumattoman vahvistuksen, kuten kaupparekisteriotteen, yhtiön perustamisesta tai sen pääoman korotuksesta (b kohta). Tili olisi suljettava tai muunnettava yhtiön nimissä olevaksi tiliksi yhtiön perustamisen tai sen pääoman korotuksen jälkeen (c kohta). Kaikki epäonnistuneesta yhtiön perustamisesta tai pääoman korotuksesta johtuvat palautukset, joista olisi vähennetty palveluntarjoajan palkkiot ja vastaavat maksut, voitaisiin maksaa ainoastaan niille henkilöille, jotka olisivat osallistuneet näiden määrien maksamiseen (d kohta). Tili saisi lisäksi olla perustettu enintään 12 kuukautta aiemmin (e kohta). Pykälän 5 kohta perustuisi DAC8:lla virka-apudirektiiviin ja CRS:n päivityksellä CRS:ään tehtyyn lisäykseen. Ei-raportoivan finanssilaitoksen määritelmä kansallisessa lainsäädännössä täsmentyisi vastaavasti.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan e alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan e alakohtaa.

51 §. Erityinen sähköisen rahan talletustili. Pykälässä säädettäisiin erityisen sähköisen rahan talletustilin määritelmästä. Erityisellä sähköisen rahan talletustilillä tarkoitettaisiin talletustiliä, jolla säilytettäisiin kaikki asiakkaan hyväksi pidettävät sähköiset rahat. Lisäksi edellytettäisiin, että 90 peräkkäisenä päivänä määritettävä 90 päivän tilin lopun kokonaissaldon tai -arvon liukuva keskiarvo ei minään kalenterivuoden päivänä olisi ollut euroissa määrää, joka ylittää 10 000 Yhdysvaltain dollaria. 90 päivän liukuva keskiarvo olisi laskettava jokaiselle päivälle. Kunkin yksittäisen päivän 90 päivän liukuva keskiarvo saataisiin lisäämällä tilin päivän loppusaldo jokaiselta 90 edeltävältä päivältä ja jakamalla summa 90:llä. Pykälä perustuisi DAC8:lla muutettuun virka-apudirektiiviin ja CRS:n päivityksellä CRS:ään tehtyyn lisäykseen. Ei-raportoivan finanssilaitoksen määritelmä kansallisessa lainsäädännössä täsmentyisi vastaavasti. Määritelmä rajaisi raportoinnin ulkopuolelle sellaisia vähäisen riskin sähköisen rahan tuotteita, joilla on vähäinen rahallinen arvo.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan e alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan e alakohtaa.

52 §. Erityinen luottokorttitili. Pykälässä säädettäisiin erityisen luottokorttitilin määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan erityisellä luottokorttitilillä tarkoitettaisiin sellaista talletustiliä, joka olisi olemassa yksinomaan siitä syystä, että asiakas suorittaa erääntyneen debetsaldon ylittävän maksun luottokortin tai uusiutuvan luottolimiittitilin osalta eikä liikamaksua palauteta asiakkaalle välittömästi (1 kohta). Lisäksi edellytettäisiin, että finanssilaitoksella olisi toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla joko estettäisiin asiakasta suorittamasta tilille 50 000:tä Yhdysvaltain dollaria euroissa vastaavaa määrää suurempaa liikamaksua tai varmistettaisiin, että jokainen kyseistä määrää suurempi liikamaksu palautetaan asiakkaalle 60 päivän kuluessa. Kummassakin näistä tilanteesta tulisi soveltaa 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnoista (2 kohta). Virka-apudirektiivin ja CRS:n 2 kohtaa vastaavassa kohdassa edellytetään, että finanssilaitoksella on vaaditut toimintaperiaatteet ja menettelyt toteutettuna viimeistään vuoden 2016 alussa eli siinä vaiheessa, kun direktiivin ja standardin velvoitteita alettiin soveltaa. Kyseisen määräajan sisällyttäminen lakiin tässä vaiheessa ei olisi enää tarkoituksenmukaista. Sen sijaan olisi tarkoituksenmukaista edellyttää, että finanssilaitoksilla

olisi vaaditut toimintaperiaatteet ja menettelyt jo käytössään, jotta talletustili voisi täyttää erityisen luottokorttitilin edellytykset.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin 1 momentin 2 kohtaa. Liikamaksuksi katsottaisiin muun ohessa tavarapalautuksista johtuvat saatavat. Sen sijaan riidanalaisten maksujen saatavia ei pidettäisi liikamaksuna.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson C kohdan 17 alakohdan f alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson C kohdan 17 alakohdan f alakohtaa lukuun ottamatta 1 momentin 2 kohtaa, jossa ei virka-apudirektiivistä ja CRS:stä poiketen säädettäisi toimintaperiaatteiden ja menettelyjen toteuttamisajankohdasta.

53 §. Asuinlainkäyttöalue. Pykälässä säädettäisiin asuinlainkäyttöalueen määritelmästä. Asuinlainkäyttöalueella tarkoitettaisiin sitä valtiota tai muuta lainkäyttöaluetta, jolla luonnollinen henkilö tai yksikkö asuu kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan. Kuolinpesän osalta asuinlainkäyttöalue olisi se lainkäyttöalue, jossa henkilö asui ennen kuolemaansa. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole asuinlainkäyttöalueen määritelmää. Siitä olisi kuitenkin perusteltua säätää laissa sen täsmentäessä lain säännösten tulkintaa.

54 §. Raportoitava lainkäyttöalue. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan lainkäyttöalueen määritelmästä. Raportoitavalla lainkäyttöalueella tarkoitettaisiin muita lainkäyttöalueita kuin Suomea. Raportoitavan lainkäyttöalueen käsitteellä olisi merkitystä erityisesti velvoitettaessa raportoivaa finanssilaitosta käsittelemään tilinhaltijaa tai, jos tilinhaltija olisi passiivinen ei-finanssiyksikkö, jossa on kontrolloivia henkilöitä, tämän kontrolloivaa henkilöä raportoitavana henkilönä. Virka-apudirektiivissä ei ole raportoitavan lainkäyttöalueen käsitettä toisin kuin CRS:ssä. Ehdotettu määritelmä olisi CRS:n VIII jakson D kohdan 4 alakohdan mukaista määritelmää laajempi siltä osin, että se kattaisi Suomea lukuun ottamatta kaikki lainkäyttöalueet, kun taas CRS:n määritelmä pitää sisällään ne lainkäyttöalueet, joiden kanssa lainkäyttöalueella on voimassa sopimus CRS-tietojen vaihtamisesta. CRS kuitenkin mahdollistaa lainkäyttöalueille niin sanotun wider approach -menettelyn, jota ehdotettu määritelmä vastaisi. Suomi valitsi wider approach -menettelyn jo alkuperäisen CRS:n täytäntöönpanon yhteydessä, joten ehdotettu määritelmä ei toisi käytännössä muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön.

55 §. Raportoitavalla lainkäyttöalueella asuva henkilö. Pykälässä säädettäisiin raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvan henkilön määritelmästä. Virka-apudirektiivissä määritelmästä käytetään ilmaisua jäsenvaltiossa asuva henkilö ja CRS:ssä ilmaisua raportoitavan lainkäyttöalueen henkilö (Reportable Jurisdiction Person). Määritelmän avulla saatettaisiin saman käsitteen alle kaikki ne henkilöt, jotka raportoivan finanssilaitoksen olisi raportoitava Verohallinnolle. Vastaavalla tavalla kuin 54 §:ssä säädettäisiin raportoitavan lainkäyttöalueen kattavan kaikki muut lainkäyttöalueet kuin Suomi, raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvana henkilönä pidettäisiin millä tahansa muulla lainkäyttöalueella kuin Suomessa asuvaa henkilöä. DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 3 alakohdan jäsenvaltiossa asuvan henkilön määritelmä kattaa muissa jäsenvaltioissa asuvat henkilöt. Päivitetyn CRS:n raportoitavan lainkäyttöalueen henkilön määritelmä puolestaan kattaa raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvat henkilöt. Raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvalla henkilöllä tarkoitettaisiin sellaista luonnollista henkilöä, raportoitavalla lainkäyttöalueella asuneen henkilön kuolinpesää ja yksikköä, jonka asuinlainkäyttöalue ei olisi yksinomaan Suomi. Määritelmä olisi siis kattavampi kuin virka-apudirektiivin ja CRS:n vastaavat määritelmät, koska Suomi on valinnut edellä 54 §:ää koskevissa perusteluissa kuvatusti wider approach -menettelyn. Luonnollisen henkilön ja yksikön katsottaisiin lähtökohtaisesti asuvan tietyllä lainkäyttöalueella, jos hänen tai sen asuinpaikka olisi raportoitavalla lainkäyttöalueella

kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön perusteella. Sellaisen henkilöyhtiön, kommandiittiyhtiön ja samankaltaisen oikeudellisen järjestelyn, jolla ei olisi verotuksellista kotipaikkaa, katsottaisiin kuitenkin asuvan sillä lainkäyttöalueella, jolla sen toimiva johto sijaitsee. Toimivan johdon sijaintipaikkana pidettäisiin sitä lainkäyttöaluetta, jolla tosiasiallisesti tehdään yksikön sellaiset keskeiset hallinnolliset ja kaupalliset päätökset, jotka ovat välttämättömiä yksikön liiketoimintakokonaisuuden harjoittamiseksi. Toimivan johdon sijainnin määrittäminen edellyttäisi kaikkien olennaisten seikkojen ja olosuhteiden tarkastelemista. Yksiköllä voi olla enemmän kuin yksi johdon sijaintipaikka, mutta sillä voi olla vain yksi toimivan johdon sijaintipaikka. Yhtymiä, mukaan lukien kommandiittiyhtiö, kohdellaan kansallisissa lainsäädännöissä eri tavoin. Joillakin lainkäyttöalueilla yhtymiä kohdellaan verotettavina yksikköinä, kun taas joillakin lainkäyttöalueilla yhtymät sivuutetaan verotuksessa. Jos yhtymää kohdellaan yrityksenä ja sitä verotetaan vastaavasti, pidettäisiin yhtymän kotipaikkana yleensä yhtymän verotuksen suorittavaa raportoitavaa lainkäyttöaluetta. Jos yhtymä on verotuksessa niin sanottu läpivirtausyksikkö eikä se ole verovelvollinen sijaintilainkäyttöalueellaan, ei kyseistä lainkäyttöaluetta katsottaisi yhtymän asuinlainkäyttöalueeksi.

56 §. Raportoitava henkilö. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan henkilön määritelmästä. Raportoitavalla henkilöllä tarkoitettaisiin raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvaa henkilöä pois lukien 1–6 kohdassa lueteltavat poikkeukset. Raportoitavalla henkilöllä ei tarkoitettaisi yksikköä, jonka osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa yksillä tai useammilla vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla (1 kohta) eikä tällaisen yksikön lähiyksikköä (2 kohta). Raportoitavalla henkilöllä ei myöskään tarkoitettaisi julkisen vallan yksikköä (3 kohta), kansainvälistä järjestöä (4 kohta), keskuspankkia (5 kohta) eikä finanssilaitosta (6 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 2 alakohtaa.

57 §. Kontrolloiva henkilö. Pykälässä säädettäisiin kontrolloivan henkilön määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan kontrolloivalla henkilöllä tarkoitettaisiin jotakin yksikköä kontrolloivaa luonnollista henkilöä. Pykälän 2 momentin mukaan trustin osalta kontrolloiva henkilö tarkoittaisi asettajaa, trustinhoitajaa, suojelijaa, edunsaajaa tai edunsaajaryhmää ja muuta luonnollista henkilöä, joka viime kädessä tosiasiallisesti kontrolloi trustia. Muun oikeudellisen järjestelyn kuin trustin osalta kontrolloivana henkilönä pidettäisiin vastaavassa tai samanlaisessa asemassa olevaa henkilöä. Pykälän 3 momentin mukaan kontrolloivan henkilön määritelmää olisi tulkittava yhdenmukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 5–7 §:ssä tarkoitettujen tosiasiallisen edunsaajan määritelmien kanssa. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä edellytetään tältä osin yhdenmukaista tulkintaa OECD:n alaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän Financial Action Task Force (FATF) suositusten kanssa. Koska suositukset on huomioitu kattavasti neljännessä rahanpesudirektiivissä, joka on pantu Suomessa täytäntöön rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetulla lailla, olisi momentissa tarkoituksenmukaista käyttää viittausta kansalliseen lakiin FATF:n suositusten sijaan.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 5 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 6 alakohtaa.

58 §. Raportoitava tili. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan tilin määritelmästä. Raportoitavalla tilillä tarkoitettaisiin sellaista raportoivan finanssilaitoksen ylläpitämää finanssiliitä, jota pitäisi joko yksi tai useampi raportoitava henkilö tai sellainen raportoitavana henkilönä pidettävä passiivinen ei-fianssiyksikkö, jossa olisi yksi tai useampi raportoitavana henkilönä pidettävä

kontrolloiva henkilö. Lisäksi edellytettäisiin, että finanssili oli tunnistettu raportoitavaksi tiliksi 2 luvun huolellisuusmenettelyjen mukaisesti.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 1 alakohtaa.

59 §. Dokumentoimaton tili. Pykälässä säädettäisiin dokumentoimattoman tilin määritelmästä. Dokumentoimattomalla tilillä tarkoitettaisiin sellaista aiempaa henkilötiliä, jonka tilinhaltijan verotuksellista lainkäyttöaluetta raportoiva finanssilaitos ei kykenisi määrittämään huolellisuusmenettelyjen mukaisesti, koska se ei olisi saanut eikä pystyisi saamaan tilinhaltijalta mitään asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen tarvittavia yksilöintitietoja. Uusi tili ei voisi olla dokumentoimaton tili. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole erillistä dokumentoimattoman tilin määritelmää. Erillisen määritelmän katsottaisiin olevan tarkoituksenmukainen erityisesti raportoivan finanssilaitoksen ilmoitusvelvollisuuden täsmällisyyden vuoksi.

60 §. Ei-fianssiksi. Pykälässä säädettäisiin ei-fianssiksi määritelmästä. Ei-fianssiksi tarkoittaisiin kaikkia sellaisia yksiköitä, jotka eivät olisi finanssilaitoksia. Ei-fianssiksi käsite yhdessä 61 ja 62 §:ssä määriteltävien aktiivisen ja passiivisen yksikön käsitteiden kanssa olisi merkityksellinen sen määrittämiseksi, olisiko tilinhaltijana oleva yksikkö passiivinen ei-fianssiksi, jolla olisi yksi tai useampia raportoitavia kontrolloivia henkilöitä ja tämän myötä, tulisiko tiliä kohdella raportoitavana tilinä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 6 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 7 alakohtaa.

61 §. Aktiivinen ei-fianssiksi. Pykälässä säädettäisiin aktiivisen ei-fianssiksi määritelmästä. Ei-fianssiksiä pidettäisiin aktiivisena ei-fianssikkona, jos se täyttäisi jonkin 1–8 kohdan edellytyksistä. Pykälän 1 kohdan mukaan ei-fianssiksiä edellisen kalenterivuoden tai muun asianmukaisen raportointijakson bruttotuloista saisi olla passiivista tuloa alle 50 prosenttia. Lisäksi edellytettäisiin, että ei-fianssiksiä edellisen kalenterivuoden tai muun asianmukaisen raportointijakson aikana olleista varoista alle 50 prosenttia olisi varoja, jotka tuottavat passiivista tuloa tai joita pidetään passiivisen tulon tuottamista varten. Pykälän 2 kohdan mukaan ei-fianssiksiä osakkeilla tulisi käydä säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla tai ei-fianssiksiä tulisi olla sellaisen yksikön lähiyksikkö, jonka osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla. Pykälän 3 kohdan mukaan ei-fianssiksiä tulisi olla julkisen vallan yksikkö, kansainvälinen järjestö, keskuspankki tai sellainen yksikkö, joka on yhden tai useamman edellä mainituista kokonaan omistama. Pykälän 4 kohdan mukaan ei-fianssiksiä käytännöllisesti katsoen kaiken toiminnan olisi koostuttava yhden tai useamman muuta kauppa- tai liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa harjoittavan tytäryhtiön ulkona olevan osakekannan omistamisesta kokonaan tai osittain, tai rahoituksen ja palvelujen tarjoamisesta yhdelle tai useammalle tällaiselle tytäryhtiölle. Ilmaisuu käytännöllisesti katsoen kaikki tarkoittaisi tässä yhteydessä pääsääntöisesti vähintään 80 prosenttia, mikä vastaisi päivitetyn CRS:n kommentaarin määrittelyä kyseiselle ilmaisulle. Pykälän 5 kohdan mukaan ei-fianssiksiä ei saisi vielä harjoittaa liiketoimintaa eikä olla aiemmin harjoittanut liiketoimintaa, vaan sen olisi sijoitettava pääomaa varoihin tarkoituksenaan harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa. Lisäksi edellytettäisiin, että ei-fianssiksiä ei saisi täyttää tämän kohdan vaatimuksia enää 24 kuukauden kuluttua siitä, kun ei-fianssiksiä alkuorganisointi olisi tapahtunut. Pykälän 6 kohdan mukaan ei-fianssiksiä ei saisi olla ollut finanssilaitos viitenä edellisenä vuotena ja sen tulisi olla realisoimassa varansa tai organisoitumassa uudelleen tarkoituksenaan jatkaa tai aloittaa uudelleen muu liiketoiminta kuin finanssilaitostoiminnan harjoittaminen. Pykälän 7 kohdan mukaan ei-fianssiksiä olisi

suoritettava pääasiallisesti rahoitus- ja suojastransaktioita sellaisten lähiyksiköiden kanssa tai niitä varten, jotka eivät ole finanssilaitoksia, eikä se saisi tarjota rahoitus- tai suojauspalveluja millekään yksikölle, joka ei ole lähiyksikkö, edellyttäen, että kaikkien tällaisten lähiyksiköiden ryhmä harjoittaa pääasiallisesti muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa. Pykälän 8 kohta sisältäisi voittoa tavoittelemattomat ei-finanssiyksiköt. Ei-finanssiyksikön tulisi 8 kohdan osalta täyttää viisi edellytystä. Ei-finanssiyksikön tulisi olla sijoittautunut kotilainkäyttöalueelle ja sen olisi toimittava siellä yksinomaan uskonnollisessa, tieteellisessä, taiteellisessa, kasvatuksellisessa, kulttuuri- urheilu- tai hyväntekeväisyystarkoituksessa tai sen tulisi olla sijoittautunut kotilainkäyttöalueelle ja toimittava siellä ja oltava ammattijärjestö, elinkeinojärjestö, kauppakamari, työjärjestö, maatalous- tai puutarhanviljelyjärjestö, kansalaisjärjestö tai järjestö, joka toimii yksinomaan sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi (a kohta). Ei-finanssiyksikön tulisi olla vapautettu tuloverosta kotilainkäyttöalueellaan (b kohta). Ei-finanssiyksiköllä ei saisi olla osakkaita tai jäseniä, joilla olisi omistus- tai hyötyosuus sen tuloista tai varoista (c kohta). Ei-finanssiyksikön kotilainkäyttöalueen sovellettavat lait tai ei-finanssiyksikön muodostamisasiakirjat eivät saisi sallia ei-finanssiyksikön tulon tai varojen jakamista yksityishenkilöille tai muulle yksikölle kuin hyväntekeväisyysyksikölle tai käyttöä niiden hyödyksi muutoin kuin ei-finanssiyksikön hyväntekeväisyystoimintaa hoidettaessa tai maksettaessa kohtuullinen korvaus tehdyistä palveluista tai maksuna, joka edustaa ei-finanssiyksikön ostaman omaisuuden käypää markkina-arvoa (d kohta). Lisäksi ei-finanssiyksikön kotilainkäyttöalueen sovellettavien lakien tai ei-finanssiyksikön muodostamisasiakirjojen olisi edellytettävä, että ei-finanssiyksikköä selvitystilaan asetettaessa tai purettaessa kaikki sen varat jaettaisiin julkisen vallan yksikölle tai muulle voittoa tavoittelemattomalle organisaatiolle tai ne palautuisivat ei-finanssiyksikön kotilainkäyttöalueen tai sen valtiollisen osan julkiselle vallalle (e kohta). Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön olisi mahdollista täyttää 8 kohdan edellytykset, mutta edellytysten täyttyminen olisi varmistettava tapauskohtaisesti. Yhteisön katsominen tuloverotuksessa yleishyödylliseksi yhteisöksi ei siis suoraan määrittäisi yksikön asemaa.

Pykälän 2 momentin mukaan yksikkö ei täyttäisi 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun ei-finanssiyksikön edellytyksiä eikä se näin ollen voisi myöskään olla aktiivinen ei-finanssiyksikkö, jos se toimisi tai esiintyisi sijoitusrahastona, kuten yksityisenä pääomarahastona, riskipääomarahastona, lainapääomaa käyttävänä yritysostorahastona tai minä tahansa sijoitusvälineenä, jonka tarkoitus on hankkia tai rahoittaa yhtiöistä ja pitää osuuksia näistä yhtiöistä pääomavaroina sijoitustarkoituksessa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 8 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 9 alakohtaa.

62 §. Passiivinen ei-finanssiyksikkö. Pykälässä säädettäisiin passiivisen ei-finanssiyksikön määritelmästä. Passiivisia ei-finanssiyksiköitä olisivat ensinnäkin kaikki ei-finanssiyksiköt, jotka eivät olisi aktiivisia ei-finanssiyksiköitä. Passiivisia ei-finanssiyksiköitä olisivat lisäksi sellaiset 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut sijoitusyksiköt, jotka eivät ole osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitoksia. Passiivisen ei-finanssiyksikön käsite olisi olennainen, koska, toisin kuin aktiivisen ei-finanssiyksikön kohdalla, passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi katsottavan tilinhaltijan kontrolloivat henkilöt olisivat edellytykset täyttäessään raportoitavia henkilöitä ja kyseinen finanssiliitti raportoitava tili.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson D kohdan 7 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson D kohdan 7 alakohtaa.

63 §. Passiivinen tulo. Pykälässä säädettäisiin passiivisen tulon määritelmästä. Passiivisen tulon määritelmä olisi tarpeellinen finanssilaitoksen tunnistaessa, olisiko sen tilinhaltijana oleva ei-

finanssiyksikkö aktiivinen vai passiivinen ja tulisiko tili ja tilinhaltijan mahdolliset kontrolloivat henkilöt raportoida Verohallinnolle. Virka-apudirektiivissä ei ole passiivisen tulon määritelmää, mutta päivitetyn CRS:n kommentaarin jakson VIII kohta 126 sisältää luettelon tuloista, jotka tulisi lähtökohtaisesti katsoa passiiviseksi tuloksi. Ehdotettu passiivisen tulon määritelmä vastaa päivitetyn CRS:n kommentaarin luetteloa passiiviseksi tuloksi katsottavista tuloista, mitä myös edellytetään kommentaarissa lainkäyttöalueilta osana CRS:n tehokasta täytäntöönpanoa. Pykälän 1 momentin mukaan passiivisella tulolla tarkoitettaisiin osinkoa ja osinkoa vastaavaa tuloa (1 kohta), korkoa ja korkoa vastaavaa tuloa (2 kohta). Passiivista tuloa olisivat myös vuokra ja rojalti, mutta ei kuitenkaan sellainen vuokra ja rojalti, joka olisi saatu ei-finanssiyksikön aktiivisesta liiketoiminnasta ei-finanssiyksikön työntekijöiden osittain tai kokonaan harjoittamana (3 kohta). Passiivisella tulolla tarkoitettaisiin myös elinkorkoa (4 kohta), raportoitavista kryptovaroista saatavaa tuloa (5 kohta), finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen myynnistä tai vaihdannasta jäljelle jäävää ylijäämää (6 kohta), finanssivaroja tai raportoitavia kryptovaroja koskevista tapahtumista jäljelle jäävää ylijäämää (7 kohta), valuutanvaihdosta jäljelle jäävää ylijäämää (8 kohta), swap-sopimuksista saatua nettotuloa (9 kohta) sekä käteisarvovakuutussopimusten perusteella saatua määrää (10 kohta). Kunkin määritelmässä mainitun tulon merkityssisältö vastaisi Suomen verolainsäädännön asianomaisen käsitteen vakiintunutta määritelmää. Pykälän 2 momentin mukaan passiivisella tulolla ei 1 momentin estämättä tarkoitettaisi finanssivaroja tai raportoitavia kryptovaroja säännöllisesti välittävän yksikön tuloa sellaisesta tapahtumasta, joka kuuluisi yksikön säännönmukaiseen kaupankäyntiin tai liiketoimintaan finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen välittäjänä. Ehdotettu passiivisen tulon määritelmä poikkeaisi tämänhetkisestä passiivisen tulon määritelmästä siten, että määritelmään lisättäisiin päivitetyn CRS-kommentaarin mukaisesti maininnat raportoitavista kryptovaroista.

64 §. Tilinhaltija. Pykälässä säädettäisiin tilinhaltijan määritelmästä. Pykälän 1 momentin mukaan tilinhaltijalla tarkoitettaisiin henkilöä, jonka tiliä ylläpitävä finanssilaitos on listannut tai tunnistanut finanssitiilin haltijaksi, mukaan lukien niin sanottu läpivirtausyksikkö. Jos trusti tai kuolinpesä olisi merkitty finanssitiilin haltijaksi tai omistajaksi, trusti tai kuolinpesä katsottaisiin tilinhaltijaksi, ei finanssitiilin omistajia tai edunsaajia. Vastaavasti, jos yhtymä olisi merkitty finanssitiilin haltijaksi tai omistajaksi, yhtymä katsottaisiin tilinhaltijaksi, ei yhtymän yhtiömiehiä.

Pykälän 2 momentin mukaan käteisarvovakuutussopimuksen ja elinkorkosopimuksen osalta tilinhaltijalla tarkoitettaisiin jokaista henkilöä, joka olisi oikeutettu saamaan käteisarvon tai muuttamaan sopimuksen edunsaajan. Jos kukaan ei voisi saada käteisarvoa tai vaihtaa edunsaajaa, tilinhaltijalla tarkoitettaisiin jokaista henkilöä, joka olisi sopimuksessa nimetty omistajaksi ja jokaista henkilöä, jolla olisi sopimusehtojen mukaan kiistaton oikeus maksuun. Käteisarvosopimuksen tai elinkorkosopimuksen erääntyessä tilinhaltija olisi jokainen sopimuksen perusteella maksun saamiseen oikeutettu henkilö.

Pykälän 3 momentin mukaan tilinhaltijalla ei tarkoitettaisi sellaista muuta henkilöä kuin finanssilaitosta, jos henkilö pitäisi finanssitiiliä toisen henkilön hyväksi tai lukuun asiamiehenä, säilytyksenhoitajana, nimellisomistajana, allekirjoittajana, sijoitusneuvojana tai välittäjänä. Tällaisessa tilanteessa tilinhaltija olisi tämä toinen henkilö, jonka hyväksi tai lukuun toimittaisiin. Tilanteissa, joissa tilinhaltijaksi olisi merkitty toinen finanssilaitos tilinhaltijansa hyväksi tai lukuun, tilinhaltijalla tarkoitettaisiin tätä toista finanssilaitosta. Yhteisesti pidetyn tilin osalta tilinhaltijoita olisivat kaikki tilinhaltijat.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 1 alakohtaa.

65 §. Rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevat menettelyt. Pykälässä säädettäisiin rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevien menettelyjen määritelmästä. Rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevilla menettelyillä tarkoitettaisiin raportoivan finanssilaitoksen asiakasta koskevaa tutkimismenettelyä niiden rahanpesun estämistä koskevien tai samanlaisten vaatimusten mukaan, joiden alainen tämä raportoiva finanssilaitos on. Suomalaisen raportoivan finanssilaitoksen osalta näillä menettelyillä tarkoitettaisiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisia menettelyjä. Menettelyihin kuuluisivat muun ohessa asiakkaan ja tämän mahdollisten edunsaajien henkilöllisyyden todentaminen ja vahvistaminen, tilin luonteen ja tarkoituksen ymmärtäminen sekä jatkuva seuraaminen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 2 alakohtaa.

66 §. Yksikkö. Pykälässä säädettäisiin yksikön määritelmästä. Yksiköllä tarkoitettaisiin oikeushenkilöä tai oikeudellista järjestelyä, kuten yhtiötä, yhtymää tai säätiötä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 3 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 3 alakohtaa.

67 §. Lähiyksikkö. Pykälässä säädettäisiin lähiyksikön määritelmästä. Lähiyksikön määritelmä olisi merkityksellinen erityisesti tilien saldojen yhdistämistä koskevien sääntöjen kannalta. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan yksikkö olisi toisen yksikön lähiyksikkö, jos se joko kontrolloisi tätä toista yksikköä tai olisi tämän toisen yksikön kontrollin alainen. Yksikkö olisi toisen yksikön lähiyksikkö myös silloin, kun yksikkö olisi tämän toisen yksikön kanssa yhteisen kontrollin alainen (2 kohta). Yksikkö olisi toisen tai useamman yksikön lähiyksikkö lisäksi tilanteessa, jossa yksiköt olisivat 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja sijoitusyksiköjä ja yksiköillä olisi yhteinen hallinto, joka täyttäisi niiden huolellisuusvaatimukset.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, milloin yksikön katsottaisiin kontrolloivan toista yksikköä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Yksikkö kontrolloisi toista yksikköä, jos sillä olisi yksikön äänivallasta tai arvosta yli 50 prosentin välitön tai välillinen omistus.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 4 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 4 alakohtaa.

68 §. Verotunniste. Pykälässä säädettäisiin verotunnisteen määritelmästä. Verotunnisteella tarkoitettaisiin verovelvollisen tunnistenumeroa tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavaa tietoa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 5 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 5 alakohtaa.

69 §. Asiakirjanäyttö. Pykälässä säädettäisiin asiakirjanäytön määritelmästä. Asiakirjanäytön käsite liittyisi erityisesti tilanteisiin, joissa finanssilaitoksen tulisi selvittää ja varmistaa, olisiko tilinhaltija raportoitava henkilö. Pykälän 1 momentissa listattaisiin asiakirjat, jotka katsottaisiin asiakirjanäytöksi. Asiakirjanäytöllä tarkoitettaisiin ensinnäkin asuinpaikkatodistusta, jonka olisi antanut siihen oikeutettu maksunsaajan asuinlainkäyttöalueeseen ilmoittama julkisen vallan toimielin, kuten hallitus tai sen virasto tai kunta (1 kohta). Asiakirjanäytöksi katsottaisiin luonnollisen henkilön osalta myös voimassa oleva henkilöllisyystodistus, jonka olisi antanut siihen oikeutettu julkisen vallan toimielin ja joka sisältäisi luonnollisen henkilön nimen ja jota tyypillisesti käytettäisiin identifiointiin (2 kohta). Asiakirjanäytöllä tarkoitettaisiin yksikön

osalta myös virallista dokumentaatiota, jonka olisi antanut siihen oikeutettu julkisen vallan toimielin ja johon sisältyisi yksikön nimi ja pääkonttoriosoite joko yksikön kotipaikkakseen ilmoittamalla lainkäyttöalueella tai yksikön muodostamis- tai organisointilainkäyttöalueella (3 kohta). Asiakirjanäyttöä olisi lisäksi tarkastettu tilinpäätös, kolmannen osapuolen luottoraportti, konkurssihakemus ja arvopaperimarkkinavalvojen raportti (4 kohta).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että asiakirjanäytöllä tarkoitettaisiin 1 momentissa säädetyn lisäksi aiemman yksikkötilin osalta myös raportoivan finanssilaitoksen tietoihin sisältyviä tilinhaltijan luokituksia. Luokituksilla tarkoitettaisiin vakiomuotoisen toimialakoodausjärjestelmän perusteella määriteltyjä luokituksia, jotka raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut tavanomaisia liiketoimintatapojaan noudattaen rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn tai muuta kuin verotusta koskevan sääntelyn mukaisesti (1 kohta). Raportoivan finanssilaitoksen olisi lisäksi tullut ottaa nämä luokitukset käyttöön ennen sitä päivää, jota olisi käytetty finanssitalin luokittelemiseen aiemmaksi tiliksi edellyttäen, että raportoiva finanssilaitos ei tietäisi tai sillä ei olisi syytä tietää, että luokittelu olisi virheellinen tai epäluotettava (2 kohta).

Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin, mitä 2 momentissa käytettävällä vakiomuotoisen toimialakoodausjärjestelmän käsitteellä tarkoitetaan. Sillä tarkoitettaisiin esimerkiksi kauppajärjestön tai kauppakamarin tavanomaisia liiketoimintatapoja noudattaen määrittämää koodausjärjestelmää, jota käytetään laitosten toimialakohtaisessa luokittelussa muissa kuin verotustarkoituksissa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 6 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 6 alakohtaa.

70 §. Itse annettu todistus. Pykälässä säädettäisiin itse annetun todistuksen määritelmästä. Virka-apudirektiivi ja CRS eivät sisällä itse annettua todistusta koskevia täsmällisiä sisältövaatimuksia, vaan ne on täsmennetty CRS:n kommentaarissa. Itse annetun todistuksen saaminen tilinhaltijalta ja tilinhaltijan kontrolloivilta henkilöiltä olisi olennainen osa raportoivien finanssilaitosten huolellisuusvelvoitteita ja käsite tulisi toistumaan lukuisia kertoja ehdotetussa laissa. Itse annetun todistuksen käsitteelle olisi tämän vuoksi tarkoituksenmukaista säätää oma määritelmä. Itse annetulla todistuksella tarkoitettaisiin tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön antamaa ja allekirjoittamaa tai muuten positiivisesti oikeaksi vahvistamaa, viimeistään vastaanottopäivänä päivättyä todistusta, josta kävisi ilmi tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön verotuksellinen asema ja muita tietoja, joita raportoivan finanssilaitoksen olisi vaadittava tietojenvaihto- ja huolellisuusvelvoitteidensa täyttämiseksi. Itse annetulla todistuksella ei olisi täsmällistä muotovaatimusta, vaan olennaista olisi, että itse annettu todistus sisältäisi tilinhaltijan verotuksellisen aseman määrittämiseksi tarvittavat tiedot, jotka tilinhaltija tai kontrolloiva henkilö olisi dokumentoidusti itse oikeaksi todistanut. Itse annettu todistus sisältäisi tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön osalta ainakin nimen (1 kohta), kotipaikan osoitteen (2 kohta), asuinlainkäyttöalueet (3 kohta), raportoitavien lainkäyttöalueiden verotunnisteet siltä osin kuin raportoitava lainkäyttöalue olisi antanut verotunnisteen (4 kohta), luonnollisen henkilön osalta syntymäajan (5 kohta) sekä raportoivan finanssilaitoksen vaatimuksen, että tilinhaltija tai kontrolloiva henkilö ilmoittaisi sille verotuksellisen asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen vaikuttavista olosuhteidensa muutoksista (6 kohta). Pykälän 6 kohta vastaisi CRS:n kommentaarissa suositeltua menettelyä. Virka-apudirektiivi ja CRS edellyttävät raportoivan finanssilaitoksen seuraavan tilinhaltijan olosuhteissa tapahtuneita muutoksia. Sen, että raportoiva finanssilaitos edellyttäisi osana itse annettua todistusta tilinhaltijaa tai kontrolloivaa henkilöä ilmoittamaan olosuhteissaan tapahtuneista muutoksista, katsottaisiin osaltaan helpottavan raportoivan finanssilaitoksen selvitysvelvoitteiden täyttämistä. Se myös täsmenäisi tilinhaltijan vastuuta itseään koskevien tietojen oikeellisuuden

varmistamisessa. Kohdan sisällyttäminen osaksi itse annetun todistuksen määritelmää olisi näillä perusteilla katsottava tarkoituksenmukaiseksi. Itse annettuna todistuksena pidettäisiin kontrolloivan henkilön osalta myös raportoivan finanssilaitoksen esittäytämää itse annettua todistusta, johon kontrolloiva henkilö kuitenkin antaisi itse tiedot asuinlainkäyttöalueistaan.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti päivitetyn CRS:n kommentaarin IV jaksoa käsittelevää 7 kohtaa.

71 §. Olosuhteiden muutos. Pykälässä säädettäisiin olosuhteiden muutoksen määritelmästä. Olosuhteiden muutoksella tarkoitettaisiin mitä tahansa tilinhaltijaa tai kontrolloivaa henkilöä koskevia uusia tietoja, joilla voisi olla vaikutusta tilin raportointiin. Esimerkiksi tieto tilinhaltijan osoitteen muuttumisesta toiseen valtioon tai tieto yksikkötilin kontrolloivien henkilöiden vaihdoksista olisivat olosuhteiden muutoksia. Tilissä tapahtuvia olosuhteiden muutoksia olisivat esimerkiksi kynnysarvojen ylittymiset ja tilinhaltijoissa tapahtuneet muutokset. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole erillistä olosuhteiden muutoksen määritelmää. Erillinen määritelmä olisi tarkoituksenmukainen ottaen huomioon, että olosuhteiden muutoksen käsitettä käytetään virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä lukuisia kertoja. Määritely käsite helpottaisi ehdotetun lain soveltamista.

72 §. Tunnistamispalvelu. Pykälässä säädettäisiin tunnistamispalvelun määritelmästä. Tunnistamispalvelun käsite lisättiin virka-apudirektiiviin DAC8:lla ja se olisi uusi kansallisessa lainsäädännössä. Tunnistamispalvelulla tarkoitettaisiin sähköistä prosessia, jonka Euroopan unionin jäsenvaltio tai Euroopan unioni asettaa maksutta raportoivan finanssilaitoksen saataville tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön henkilöllisyyden ja verotuksellisen kotipaikan vahvistamiseksi. Myös CRS:n päivitys sisältää vastaavan lisäyksen, minkä vuoksi myös raportoitavan lainkäyttöalueen asettamaa vastaavaa sähköistä prosessia pidettäisiin tunnistamispalveluna. Tunnistamispalvelun myöntämä tunniste katsottaisiin yhdeksi hyväksytyksi verotunnistetyypiksi. Tunnistamispalvelun myöntämää tunnistetta voisi hyödyntää verotunnisteena ainoastaan sen lainkäyttöalueen osalta, johon tunniste liittyy. Jos siis tilinhaltijalla tai kontrolloivalla henkilöllä olisi tunnusmerkki myös jollekin muulle kuin tunnistamispalvelun myöntämän tunnisteeseen osoittamalle lainkäyttöalueelle, olisi raportoivan finanssilaitoksen hankittava myös tätä toista lainkäyttöaluetta koskeva tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön verotunniste.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VIII jakson E kohdan 7 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VIII jakson E kohdan 7 alakohtaa.

2 luku **Huolellisuusvelvoitteet**

Luku sisältäisi säännökset, joita raportoivan finanssilaitoksen olisi noudatettava ylläpitämiensä tilien tunnistamiseksi raportoitaviksi tileiksi. Luvun pykälät jakautuisivat useampaan osaan sen mukaisesti, sovellettaisiinko säännöksiä kaikkiin tileihin, henkilötileihin, yksikkötileihin, aiempiin tileihin vai uusiin tileihin. Luvun 73–75 § sisältäisivät säännökset yleisistä huolellisuusvelvoitteista, joita tulisi soveltaa raportoivan finanssilaitoksen kaikkiin finanssitileihin. Luvun 76 ja 77 § sisältäisivät säännökset huolellisuusmenettelyistä, joita sovellettaisiin vähäarvoisiin aiempiin henkilötileihin raportoitavien tilien tunnistamiseksi. Sovellettavia menettelyjä olisivat niin sanottu asuinvaltiotesti ja sähköinen haku. Luvun 78–85 § sisältäisivät säännökset laajennetuista tutkimismenettelyistä, joita raportoivan finanssilaitoksen olisi sovellettava niihin aiempiin henkilötileihin, jotka olisivat suuriarvoisia tilejä. Suuriarvoisiin tileihin sovellettavia tutkimismenettelyjä olisivat sähköinen arkistohaku, paperiarkistohaku ja kysely asiakasvastaavalle. Luvun 86 ja 87 § sisältäisivät säännökset huolellisuusvelvoitteista, joita tulisi soveltaa uusiin henkilötileihin. Luvun 88–93 § sisältäisivät säännökset huolellisuusvelvoitteista, joita tulisi soveltaa aiempiin yksikkötileihin ja 94–96 §:ssä

säädettäisiin uusiin yksikkötileihin sovellettavista huolellisuusvelvoitteista. Luvun 97–103 § sisältäisivät säännöksiä erityisistä huolellisuusvelvoitteista.

73 §. Tilin raportoitavuus. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin tili katsottaisiin raportoitavaksi tiliksi. Pykälän 1 momentin mukaan tili olisi raportoitava tili siitä päivästä alkaen, jona se olisi tunnistettu raportoitavaksi tiliksi 2 luvun huolellisuusmenettelyjen mukaisesti. Tili tulisi käsitellä raportoitavana tilinä siihen asti, kunnes tilinhaltija tai sen kontrolloivat henkilöt eivät olisi enää raportoitavia henkilöitä tai tili lakkaisi olemasta raportoitava tili esimerkiksi sen seurauksena, että tili lopetettaisiin tai tilistä tulisi muu tili kuin finanssitali. Jos tili määritettäisiin raportoitavaksi tiliksi sillä perusteella, mikä sen asema olisi kalenterivuoden lopussa, tiliin liittyvät tiedot olisi raportoitava siten kuin tili olisi raportoitava tili koko sen kalenterivuoden ajan, jona se olisi määritetty raportoitavaksi. Jos raportoitava tili lopetettaisiin, tiliin liittyvät tiedot olisi raportoitava lopetuspäivään saakka. Pykälän 2 momentin mukaan raportoitavaa tiliä koskevat tiedot olisi ilmoitettava vuosittain Verohallinnolle sitä seuraavana kalenterivuonna, johon tiedot liittyisivät. Tietojen ilmoittamisen ajankohdasta säädettäisiin yksityiskohtaisemmin 3 luvun 1 §:ssä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääasiallisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I II jakson A kohtaa ja päivitetyn CRS:n II jakson A kohtaa.

74 §. Tilin saldon ja arvon määrittäminen. Pykälässä säädettäisiin tilin saldon ja arvon määrittämisen ajankohdasta. Tilin saldo tai arvo olisi määritettävä kalenterivuoden viimeisen päivän mukaan. Tilin saldolla ja arvolla olisi raportoinnin lisäksi merkitystä muun muassa määrittäessä, ylittäisikö tilin saldo tai arvo aiempien yksikkötilien tai aiempien henkilötilien suuriarvoisten tilien kynnysarvon. Tilin saldo tai arvo olisi yleensä saldo tai arvo, jonka raportoiva finanssilaitos olisi laskenut tilinhaltijalle tehtävää raportointia varten. Pääoma- tai velkaosuuden osalta pääomaosuuden saldo tai arvo olisi arvo, jonka raportoiva finanssilaitos olisi laskenut sellaista tarkoitusta varten, joka edellyttäisi useimmin toistuvaa arvonmäärittystä. Velkaosuuden saldo tai arvo olisi kyseisen osuuden lainapääoma. Vakuutus- tai elinkorkosopimuksen saldo tai arvo olisi saldo tai arvo kalenterivuoden lopussa. Tilin saldosta tai arvosta ei vähennettäisi tilinpitäjän tiliin tai tilillä säilytettäviin varoihin liittyviä velkoja tai velvoitteita. Jokaiselle yhteisesti pidetyn tilin haltijalle luettaisiin kuuluvaksi yhteistilin koko saldo tai arvo.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I II jakson B ja C kohtaa ja päivitetyn CRS:n II jakson B ja C kohtaa.

75 §. Vaihtoehtoiset huolellisuusmenettelyt. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen mahdollisuudesta niin päättäessään soveltaa uusia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä aiempiin tileihin ja suuriarvoisia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä vähäarvoisiin tileihin. Raportoiva finanssilaitos voisi soveltaa näitä menettelyjä joko kaikkiin aiempiin tileihin tai johonkin selvästi määritettyyn aiempien tilien ryhmään, joka olisi määritelty esimerkiksi toimialan mukaan tai sen paikan mukaan, jossa tiliä ylläpidettäisiin. Jos raportoiva finanssilaitos käyttäisi uusia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä aiempiin tileihin, voisi se edelleen soveltaa aiempia tilejä koskevia 76 ja 87 §:n sekä 106 §:n 1 momentin menettelysäännöksiä. Pykälä perustuisi virka-apudirektiivin ja CRS:n niin sanottuun kansalliseen optioon, jonka jäsenvaltiot ja lainkäyttöalueet voisivat niin päättäessään ottaa käyttöön. Suomi päätti option käyttämisestä jo voimassa olevaa lainsäädäntöä säädettäessä ja sen käyttäminen myös jatkossa katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi erityisesti raportoivien finanssilaitosten huolellisuusvelvoitteiden täyttämisen näkökulmasta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I II jakson E kohtaa ja päivitetyn CRS:n II jakson E kohtaa.

76 §. Asuinvaltiotesti. Pykälässä säädettäisiin aiemman henkilötilin haltijan asuinlainkäyttöalueen osoitteen määräytymistä koskevasta menettelystä eli niin sanotusta asuinvaltiotestistä raportoivan finanssilaitoksen määrittäessä, olisiko tilinhaltija raportoitava henkilö. Raportoiva finanssilaitos voisi käsitellä henkilötilin haltijaa osoitteen mukaisella lainkäyttöalueella verotuksellisesti asuvana, jos raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa olisi asiakirjanäyttöön perustuva aiemman henkilötilin haltijan voimassa oleva osoite asuinlainkäyttöalueella. Osoitteen katsottaisiin olevan voimassa, kun se olisi uusi osoite, jonka raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut tilinhaltijalle. Osoitteen ei kuitenkaan katsottaisi olevan voimassa, jos siihen lähetetty posti palautuisi finanssilaitokselle. C/o-osoitetta tai postilokeroa ei pääsääntöisesti voitaisi pitää osoitteena asuinlainkäyttöalueella. Osoitteeseen liittyvän asiakirjanäyttövaatimuksen katsottaisiin täyttyvän, jos raportoiva finanssilaitos varmistaisi toimintaperiaatteillaan ja menettelyillään, että sen arkistotietojen voimassa oleva osoite olisi sama osoite tai samalla lainkäyttöalueella kuin asiakirjanäytön, kuten henkilökortin tai asuinpaikkatodistuksen, osoite. Vaatimus täyttyisi myös, jos raportoivalla finanssilaitoksella olisi voimassa oleva veroviranomaisen antama todistus asuinlainkäyttöalueesta. Väestötietojärjestelmästä saatava osoite täyttäisi asiakirjanäyttövaatimuksen, ellei raportoiva finanssilaitos tietäisi tai sillä ei olisi syytä tietää, että väestötietojärjestelmän osoitetieto ei olisi luotettava. Tilinhaltijalla voisi asuinvaltiotestin tuloksena olla joissakin tilanteissa asuinpaikka kahdella lainkäyttöalueella esimerkiksi kahdella lainkäyttöalueella tapahtuvan työskentelyn ja asumisen takia. Tällaisissa tilanteissa raportoiva finanssilaitos voisi osoittaa tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueen muulla asiakirjanäytöllä eli sähköisellä ja paperiarkistohauulla. Raportoiva finanssilaitos voisi myös pyytää tilinhaltijalta itse annetun todistuksen, jolla tilinhaltija ilmoittaisi asuinlainkäyttöalueensa. Jos raportoiva finanssilaitos ei useamman asuinlainkäyttöalueetiedon tilanteissa kykenisi varmistamaan oikeaa asuinlainkäyttöaluetta, raportoitaviksi asuinlainkäyttöalueiksi katsottaisiin kaikki asuinvaltiotestin osoittamat lainkäyttöalueet.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteista tilanteessa, jossa olosuhteissa tapahtuisi muutos, jonka vuoksi raportoiva finanssilaitos tietäisi tai sillä olisi syy tietää, että alkuperäinen asiakirjanäyttö olisi virheellinen tai epäluotettava. Olosuhteiden muutos olisi mikä tahansa muutos, jonka johdosta saataisiin henkilön verotukselliseen asemaan liittyviä lisätietoja, jotka olisivat ristiriidassa kyseisen henkilön verotuksellisen asuinlainkäyttöalueetiedon kanssa. Raportoiva finanssilaitos ei tällaisessa tilanteessa voisi enää luottaa tekemäänsä asuinvaltiotestiin. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällöin hankittava kyseessä olevan kalenterivuoden viimeiseen päivään mennessä tai 90 kalenteripäivän kuluessa olosuhteiden muutosta koskevasta ilmoituksesta tai muutoksen havaitsemisesta, riippuen siitä, kumpi ajankohdista olisi myöhäisempi, itse annettu todistus tai uusi asiakirjanäyttö, joka selvittäisi tilinhaltijan verotukselliset asuinlainkäyttöalueet. Jos raportoiva finanssilaitos ei pystyisi hankkimaan itse annettua todistusta tai uutta asiakirjanäyttöä kyseiseen ajankohtaan mennessä, sen olisi käytettävä 77 §:n mukaista sähköistä arkistohakumenettelyä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta käyttää 77 §:n mukaista sähköistä arkistohakumenettelyä, jos raportoiva finanssilaitos ei pystyisi hankkimaan luotettavaa itse annettua todistusta tai uutta asiakirjanäyttöä 2 momentissa vaaditusti.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti virka-apudirektiivin liitteen I III jakson B kohdan 1 alakohtaa ja liitteen II 1 kohdan toista alakohtaa sekä CRS:n III jakson B kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n kommentaarin III jaksoa käsittelevää 13 kohtaa.

77 §. Vähäarvoisten tilien sähköinen arkistohaku. Pykälässä säädettäisiin aiempiin henkilötileihin sovellettavasta sähköisestä arkistohausta. Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen olisi tutkittava sillä oleva sähköisesti hakukelpoinen tieto, jos sillä ei olisi arkistotiedoissaan asiakirjanäyttöön perustuvaa henkilötilin haltijan voimassa olevaa osoitetta asuinlainkäyttöalueella. Raportoivan finanssilaitoksen tulisi sähköisellä arkistohaulla tutkia, löytyisikö tilinhaltijasta johonkin raportoitavaan lainkäyttöalueeseen, eli muualle kuin Suomeen viittaavaa tunnusmerkkiä. Tunnusmerkin löytymisellä olisi merkitystä sen kannalta, millä lainkäyttöalueella raportoivan finanssilaitoksen olisi pidettävä tilinhaltijaa verotuksellisesti asuvana ja olisiko tilinhaltija raportoitava henkilö. Tutkittavia tunnusmerkkejä olisi kuusi. Ensimmäinen tunnusmerkki olisi tilinhaltijan asuminen raportoitavalla lainkäyttöalueella (1 kohta). Tunnusmerkki täytyisi, jos raportoivan finanssilaitoksen sähköisesti hakukelpoisissa tiedoissa olisi tieto, jonka mukaan tilinhaltija olisi muualla kuin Suomessa verotuksellisesti asuva. Toinen tunnusmerkki olisi voimassa oleva posti- tai kotipaikkaosoite raportoitavalla lainkäyttöalueella (2 kohta). Posti- tai kotipaikkaosoitteen katsottaisiin olevan voimassa, kun se olisi uusiin posti- tai kotipaikkaosoite, jonka raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut henkilötilin haltijalle. Käyttämättömään tiliin liittyvää posti- tai kotipaikkaosoitetta pidettäisiin voimassa olevana aikana, jonka tili olisi käyttämätön. Jos raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut tilinhaltijalle kaksi tai useampia posti- tai kotipaikkaosoitteita ja yksi näistä olisi tilinhaltijan palveluntarjoajan osoite, raportoivaa finanssilaitosta ei vaadittaisi käsittelemään palveluntarjoajan osoitetta tilinhaltijan kotipaikan tunnusmerkkinä. Kolmas tunnusmerkki olisi yksi tai useampi puhelinnumero raportoitavalla lainkäyttöalueella eikä puhelinnumeroa raportoivan finanssilaitoksen lainkäyttöalueella eli Suomessa (3 kohta). Puhelinnumeroa muualla kuin Suomessa olisi kohdeltava tilinhaltijan asuinpaikan tunnusmerkkinä ainoastaan, jos kyseessä olisi voimassa oleva puhelinnumero. Puhelinnumeroa pidettäisiin voimassa olevana, jos se olisi uusi puhelinnumero, jonka raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut henkilötilin haltijalle. Jos raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut tilinhaltijalle kaksi tai useampia puhelinnumeroita ja yksi näistä numeroista olisi tilinhaltijan palveluntarjoajan numero, raportoivaa finanssilaitosta ei vaadittaisi käsittelemään palveluntarjoajan puhelinnumeroa tilinhaltijan kotipaikan tunnusmerkkinä. Neljäs tunnusmerkki olisi muuta tiliä kuin talletustiliä koskevat pysyväisohjeet varojen siirrosta raportoitavalle lainkäyttöalueelle (4 kohta). Käsite pysyväisohjeet varojen toistuvasta siirrosta tarkoittaisi tilinhaltijan tai tilinhaltijan edustajan antamaa, voimassa olevaa maksumääräystä, joka suoritettaisiin toistuvasti ilman tilinhaltijan antamia lisäohjeita. Esimerkiksi yksittäistä maksua koskeva ohje varojen siirrosta ei olisi pysyväisohje varojen toistuvasta siirrosta, vaikka ohje annettaisiin etukäteen. Ohje katsottaisiin kuitenkin pysyväisohjeeksi, vaikka ohjetta muutettaisiinkin esimerkiksi jo ensimmäisen maksun jälkeen. Viides tunnusmerkki olisi voimassa oleva asianajovaltakirja tai allekirjoitusvaltuutus myönnettynä henkilölle, jolla olisi osoite raportoitavalla lainkäyttöalueella (5 kohta). Kuudes tunnusmerkki olisi postinsäilytysohje tai c/o-osoite raportoitavalla lainkäyttöalueella, jos raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa ei olisi muuta osoitetta tilinhaltijalle (6 kohta). Postinsäilytysohje olisi tilinhaltijan tai tilinhaltijan edustajan antama voimassa oleva ohje säilyttää tilinhaltijan postia, kunnes ohjetta muutettaisiin. Jos tällainen ohje olisi käytössä ja raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi arkistotiedoissaan tilinhaltijan osoitetta, tunnusmerkin katsottaisiin täyttyvän. Ohjetta lähettää kaikki kirjeenvaihto sähköisesti ei pidettäisi postinsäilyttämishyönteena. Tunnusmerkki täytyisi myös, jos raportoivalla finanssilaitoksella olisi tiedossaan raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitseva c/o-osoite eikä muuta tilinhaltijan osoitetta arkistotiedoissaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa raportoiva finanssilaitos ei löytäisi sähköisessä arkistohaussa tilinhaltijasta 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä. Tällöin raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitsisi suorittaa lisätoimia ennen kuin olosuhteissa tapahtuisi muutos, jonka seurauksena tiliin liittyisi yksi tai useampi tunnusmerkki tai tili muuttuisi suuriarvoiseksi tiliksi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa sähköisessä arkistohaussa löytyisi 1 momentin 1-5 kohdassa tarkoitettuja tunnusmerkkejä (1 kohta) tai olosuhteissa tapahtuisi sellainen muutos, jonka seurauksena tiliin liittyisi yksi tai useampi tunnusmerkki (2 kohta). Tällaisessa tilanteessa raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä tilinhaltijaa verotuksellisesti asuvana kaikilla niillä raportoitavilla lainkäyttöalueilla, joiden osalta olisi tunnistettu tunnusmerkki.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen mahdollisuudesta kohdella tilinhaltijaa sen statuksen mukaisesti, joka hänellä olisi ollut ennen olosuhteiden muutosta. Aiemman statuksen mukainen kohtelu olisi sallittu joko olosuhteiden muutosvuoden viimeiseen päivään asti tai kunnes 90 kalenteripäivää olisi kulunut tunnusmerkin löytymisestä, riippuen siitä kumpi ajankohta olisi myöhäisempi. Finanssilaitos voisi siis tehdä vaaditut huolellisuusmenettelyt kyseisen kalenterivuoden viimeiseen päivään mennessä tai 90 kalenteripäivän kuluessa olosuhteiden muutosta koskevasta ilmoituksesta tai muutoksen havaitsemisesta riippuen siitä, kumpi ajankohdista on myöhäisempi. Virka-apudirektiivissä ei ole kyseistä säännöstä. Sen sijaan päivitetyn CRS:n kommentaarin III jaksoa käsittelevä 16 kohta sisältää vastaavan säännöksen. Säännös olisi tarkoituksenmukainen sen täsmentäessä menettelyä, jonka mukaisesti raportoiva finanssilaitos voisi toimia tilanteessa, jossa se ei olisi vielä saanut varmistettua tilinhaltijan olosuhteissa tapahtuneiden muutosten vaikutusta tilin raportoitavuuteen.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa sähköisessä arkistohaussa löytyisi postinsäilytysohje tai c/o-osoite eikä tilinhaltijalle tunnistettaisi muuta osoitetta eikä mitään 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettua tunnusmerkkiä. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällaisessa tilanteessa sovellettava 79 §:n mukaista paperiarkistohakua tai yritettävä hankkia tilinhaltijalta itse annettu todistus tai asiakirjanäyttöä kyseisen tilinhaltijan verotuksellisten kotipaikkojen määrittämiseksi siinä järjestyksessä, mikä olisi tilanteeseen sopivinta. Jos paperiarkistohaussa ei pystyttäisi määrittämään tunnusmerkkejä eikä itse annettua todistusta saataisi, raportoivan finanssilaitoksen olisi raportoitava tili Verohallinnolle dokumentoimattomana tilinä.

Pykälän 6 momentti sisältäisi menettelysäännökset 1 momentin mukaisessa tunnusmerkkien etsimisessä tapahtuneiden mahdollisten virheiden korjaamiseksi. Menettelyä noudattamalla raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitsisi käsitellä tilinhaltijaa raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvana siitä huolimatta, että tiliin liittyen löytyisi 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä. Momentti olisi raportoivalle finanssilaitokselle vapaaehtoinen ja se voisi tämän poikkeusmenettelyn sijaan soveltaa pykälän 3 momentin mukaista pääsääntöistä menettelyä. Jos raportoiva finanssilaitos päättäisi soveltaa 6 momentin poikkeusta, sen ei tarvitsisi käsitellä tilinhaltijaa raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvana tilanteessa, jossa momentin 1 tai 2 kohdan edellytykset täyttyisivät. Tilinhaltijatietoihin voisi 1 kohdan mukaan sisältyä voimassa oleva posti- tai kotipaikkaosoite kyseisellä raportoitavalla lainkäyttöalueella tai yksi tai useampi puhelinnumero kyseisellä raportoitavalla lainkäyttöalueella eikä puhelinnumeroa Suomessa tai pysyväisohjeet muun finanssitalin kuin talletustilin osalta varojen siirrosta jollakin raportoitavalla lainkäyttöalueella ylläpidetylle tilille. Momentin 2 kohdan mukaan tilinhaltijatietoihin voisi sisältyä nykyisin voimassa oleva asianajovaltakirja tai allekirjoitusvaltuus myönnettynä henkilölle, jolla on osoite kyseisellä raportoitavalla

lainkäyttöalueella. Jos tiliin liittyisi jokin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetuista tunnusmerkeistä, raportoivan finanssilaitoksen olisi joko hankittava sellainen itse annettu todistus tai sillä tulisi olla arkistossa tieto sellaisesta itse annetusta todistuksesta, jonka mukaan tilinhaltijan verotuksellinen asuinlainkäyttöalue olisi yksinomaan Suomi. Raportoivan finanssilaitoksen olisi lisäksi hankittava tilinhaltijalta sellaista asiakirjanäyttöä tai sillä tulisi olla arkistossa sellaista asiakirjanäyttöä, josta käy ilmi, ettei tilinhaltija ole raportoitava henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti virka-apudirektiivin liitteen I III jakson B kohdan 2 alakohtaa ja CRS:n III jakson B kohdan 2 alakohtaa, lukuun ottamatta 4 momenttia siinä mainituilta osin.

78 §. Suuriarvoisten tilien sähköinen arkistohaku. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta suorittaa sähköinen arkistohaku kaikkien suuriarvoisten henkilötilien osalta. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tutkittava sillä oleva sähköisesti hakukelpoinen tieto 77 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tunnusmerkkien osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 1 alakohtaa.

79 §. Paperiarkistohaku. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta suorittaa paperiarkistohaku suuriarvoisten henkilötilien osalta. Samaa paperiarkistohakua sovellettaisiin 77 §:n 6 momentin edellytysten täyttyessä myös vähäarvoisiin aiempiin henkilötileihin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa raportoivan finanssilaitoksen sähköisesti hakukelpoisiin tietoihin sisältyisi kentät koskien kaikkia tunnusmerkkejä ja sähköisen haun avulla voitaisiin selvittää, sisältäisivätkö nämä kentät tietoa. Jos nämä edellytykset täyttyisivät, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitsisi suorittaa tilin osalta paperiarkistohakua, vaan sähköinen arkistohaku olisi riittävä. Vaadittavia kenttiä olisivat tilinhaltijan kotipaikkastatus eli asuinlainkäyttöalue (1 kohta), raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa nykyisin oleva tilinhaltijan kotipaikkaosoite ja postiosoite (2 kohta), raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa nykyisin olevat tilinhaltijan mahdolliset puhelinnumerot (3 kohta), muun finanssitalin kuin talletustilin osalta tieto siitä, onko olemassa pysyväisohjeita tilillä olevien varojen siirrosta toiselle tilille, mukaan lukien tili raportoivan finanssilaitoksen toisessa sivuliikkeessä tai toisessa finanssilaitoksessa (4 kohta), onko tilinhaltijan osalta olemassa nykyinen c/o-osoite tai postinsäilytysohje (5 kohta) ja onko tiliä varten asianajovaltakirja tai allekirjoitusvaltuus (6 kohta).

Pykälän 2 momentti sisältäisi paperiarkistohakua koskevan velvoitteen. Jos raportoivan finanssilaitoksen sähköiset tietokannat eivät poimisi kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, raportoivan finanssilaitoksen olisi paperiarkistosta haettava puuttuvat tiedot. Tällöin raportoivan finanssilaitoksen olisi tutkittava myös asiakkaan nykyinen kantatiedosto. Kantatiedostolla tarkoitettaisiin tiedostoa, jossa raportoiva finanssilaitos ylläpitää tilinhaltijan tietoja, kuten tilinhaltijan yhteystietoja ja rahanpesun estämistä tai asiakkaan tuntemista koskevien menettelyjen edellyttämiä tietoja. Jos kantatiedosto ei sisältäisi kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, raportoivan finanssilaitoksen olisi lisäksi tutkittava eräitä tiliin liittyviä asiakirjoja, jotka olisi hankittu viimeisen viiden vuoden aikana. Tutkittavia asiakirjoja olisivat viimeisin tilin osalta kerätty asiakirjanäyttö (1 kohta), viimeisin tilinavaussopimus tai -dokumentaatio (2 kohta), raportoivan finanssilaitoksen rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn (AML/KYC-menettely) mukaan tai muihin sääntelytarkoituksiin hankkima viimeisin dokumentaatio (3 kohta), kaikki nykyisin voimassa olevat asianajovaltakirjat tai allekirjoitusvaltuudet (4 kohta) ja muut kuin talletustilejä koskevat voimassa olevat pysyväisohjeet varojen siirrosta (5 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 2 ja 3 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 2 ja 3 alakohtaa.

80 §. *Kysely asiakasvastaavalle.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta kysyä vuosittain asiakasvastaavalta, olisiko hänelle osoitetun suuriarvoisen tilin haltija raportoitava henkilö. Jos asiakasvastaavalla olisi tosiasiallinen tieto siitä, että kyseisen tilin haltija olisi raportoitava henkilö, raportoivan finanssilaitoksen olisi pidettävä tiliä raportoitavana tilinä. Asiakasvastaavalla tarkoitettaisiin raportoivan finanssilaitoksen virkailijaa tai muuta työntekijää, jolle on osoitettu jatkuva neuvonta- ja muunlainen palveluvastuu tietyistä tilinhaltijoista. Jotta henkilöä pidettäisiin asiakasvastaavana, asiakasvastaavan työn tulisi olla kyseiselle henkilölle enemmän kuin avustava tai satunnainen työtehtävä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 4 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 4 alakohtaa.

81 §. *Tunnusmerkkien löytymisen vaikutus.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuuksista tilanteessa, jossa se löytää suuriarvoisten tilien tutkimismenettelyssä tiliin liittyen luvun 77 §:ssä tarkoitettuja tunnusmerkkejä. Pykälän 1 momentin mukaan, jos suuriarvoisten tilien tutkimismenettelyssä löydetäisiin yksi tai useampi 77 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettu tunnusmerkki, raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä kunkin sellaisen raportoitavan lainkäyttöalueen osalta, josta olisi tunnistettu tunnusmerkki. Tiliä olisi vastaavalla tavalla käsiteltävä raportoitavana tilinä, jos olosuhteissa tapahtuisi muutos, jonka seurauksena tiliin liittyisi yksi tai useampi tunnusmerkki. Raportoivan finanssilaitoksen ei kuitenkaan tarvitsisi käsitellä tiliä raportoitavana tilinä, jos se päättäisi soveltaa 77 §:n 6 momenttia ja jokin kyseisen momentin poikkeuksista soveltuisi tilin osalta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvoitteista tilanteessa, jossa suuriarvoisten tilien tutkimismenettelyssä löytyisi postinsäilytysohje tai c/o-osoite eikä tilinhaltijalle tunnistettaisi muuta osoitetta eikä mitään 77 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettuja tunnusmerkkejä. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällöin hankittava tilinhaltijalta itse annettu todistus tai asiakirjanäyttöä kyseisen tilinhaltijan verotuksellisten kotipaikkojen määrittämiseksi. Jos raportoiva finanssilaitos ei pystyisi hankkimaan itse annettua todistusta tai asiakirjanäyttöä, sen olisi ilmoitettava tili Verohallinnolle dokumentoimattomana tilinä siihen asti, kunnes tili lakkaisi olemasta dokumentoimaton tili.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa tiliin liittyen ei löydetäisi lainkaan 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä eikä tiliä myöskään tunnistettaisi raportoitavan henkilön pitämäksi asiakasvastaavalle 80 §:n mukaisesti tehdyn kyselyn perusteella. Raportoivan finanssilaitoksen ei tällöin tarvitsisi suorittaa lisätoimia ennen kuin olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka seurauksena tiliin liittyisi yksi tai useampi tunnusmerkki.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 5 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 5 alakohtaa.

82 §. *Vähäarvoisen tilin muuttuminen suuriarvoiseksi tiliksi.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvoitteista tilanteessa, jossa vähäarvoinen aiempi henkilötili muuttuisi suuriarvoiseksi henkilötiliksi. Pykälän 1 momentin mukaan, jos aiempi henkilötili ei olisi ollut suuriarvoinen tili 31.12.2015, mutta olisi suuriarvoinen tili jonkin myöhemmän kalenterivuoden viimeisenä päivänä, raportoivan finanssilaitoksen olisi saatettava suuriarvoisten henkilötilien

laajennetut tutkimismenettelyt loppuun sitä vuotta seuraavan kalenterivuoden aikana, jona tili muuttuisi suuriarvoiseksi tiliksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa 1 momentissa tarkoitettu tili olisi tunnistettu suuriarvoisten tilien laajennetussa tutkimismenettelyssä raportoitavaksi tiliksi. Raportoivan finanssilaitoksen olisi kyseisessä tilanteessa ilmoitettava tilistä tiedot Verohallinnolle 3 luvun mukaisesti vuosittain siitä vuodesta alkaen, jona tili tunnistettaisiin raportoitavaksi tiliksi siihen asti, kunnes tilinhaltija lakkaisi olemasta raportoitava henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 6 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 6 alakohtaa.

83 §. Tutkimismenettelyjen uudelleensuorittaminen. Pykälässä säädettäisiin laajennettujen tutkimismenettelyjen uudelleensuorittamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen olisi suoritettava dokumentoimattoman tilin osalta suuriarvoisten tilien laajennetut tutkimismenettelyt vuosittain siihen asti, kunnes tili ei olisi enää dokumentoimaton.

Pykälän 2 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitsisi suorittaa laajennettuja tutkimismenettelyjä uudelleen myöhempinä vuosina, kun se olisi kerran suorittanut menettelyt vaaditusti. Raportoivan finanssilaitoksen olisi kuitenkin suoritettava vuosittain 8 §:n mukainen kysely asiakasvastaavalle.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 7 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 7 alakohtaa.

84 §. Suuriarvoisen tilin olosuhteiden muutos. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvoitteista tilanteesta, jossa suuriarvoisen tilin osalta tapahtuu olosuhteiden muutos eli mikä tahansa muutos, jonka johdosta raportoiva finanssilaitos saisi henkilön verotukselliseen asemaan liittyviä lisätietoja, jotka olisivat ristiriidassa kyseisen henkilön verotuksellisen asuinvaltiotiedon kanssa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta käsitellä tiliä raportoitavana tilinä olosuhteiden muutoksen seurauksena. Jos suuriarvoisen tilin osalta tapahtuisi olosuhteiden muutos, jonka seurauksena tiliin liittyisi yksi tai useampi 77 §:n 1 momentissa tarkoitettu tunnusmerkki, raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä kunkin sellaisen raportoitavan lainkäyttöalueen osalta, josta olisi tunnistettu tunnusmerkki. Raportoivalla finanssilaitoksella olisi kuitenkin mahdollisuus niin valitessaan kohdella tiliin liittyvää henkilöä olosuhteiden muutosta edeltävän statuksen mukaisesti enintään 90 kalenteripäivän ajan siitä hetkestä, kun tunnusmerkki olisi havaittu. Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole tätä 90 päivää koskevaa säännöstä. Sen sijaan päivitetyn CRS:n kommentaari sisältää vastaavan säännöksen. Säännös olisi tarkoituksenmukainen sen täsmentäessä menettelyä, jonka mukaisesti raportoiva finanssilaitos voisi valita toimia suuriarvoisen tilin olosuhteiden muuttumisen jälkeisinä ensimmäisinä kuukausina.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin velvoitteeseen. Raportoivan finanssilaitoksen ei 1 momentin velvoitteista huolimatta tarvitsisi käsitellä tiliä raportoitavana tilinä, jos se päättäisi soveltaa 77 §:n 6 momentin säännöksiä ja jokin kyseisen momentin poikkeuksista soveltuisi tilin osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 8 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 8 alakohtaa lukuun ottamatta 1 momentin niin sanottua 90 päivän sääntöä, joka vastaisi päivitetyn CRS:n kommentaarin III jaksoa käsittelevää 49 kohtaa.

85 §. *Asiakasvastaavan velvollisuus tunnistaa olosuhteiden muutokset.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta asianmukaisin menettelyin varmistaa, että asiakasvastaava tunnistaisi kaikki suuriarvoisen tilin olosuhteissa tapahtuvat muutokset. Jos asiakasvastaava saisi tiedon olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta, raportoivan finanssilaitoksen olisi noudatettava tilin osalta olosuhteiden muutostilanteisiin sovellettavia 84 §:n menettelyjä. Jos asiakasvastaavalle esimerkiksi ilmoitettaisiin, että tilinhaltijalla olisi uusi postiosoite jollakin raportoitavalla lainkäyttöalueella, raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä uutta osoitetta olosuhteiden muutoksena. Lisäksi, jos raportoiva finanssilaitos päättäisi soveltaa 5 §:n 6 momentin säännöksiä, sen olisi hankittava tilinhaltijalta asianmukainen dokumentaatio.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I III jakson C kohdan 9 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n III jakson C kohdan 9 alakohtaa.

86 §. *Itse annettu todistuksen hankkiminen uuden henkilötilin avaamisen yhteydessä.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta hankkia uuden henkilötilin osalta itse annettu todistus tilinavauksen yhteydessä eli ennen kuin tili avataan tilinhaltijan käyttöön. Pykälän 1 momentissa edellytettäisiin, että raportoiva finanssilaitos voisi itse annetun todistuksen perusteella määrittää tilinhaltijan verotukselliset asuinlainkäyttöalueet (1 kohta). Raportoivan finanssilaitoksen olisi vahvistettava itse annetun todistuksen luotettavuus niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva finanssilaitos olisi hankkinut tilinavauksen yhteydessä, mukaan lukien rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti kerätty dokumentaatio (2 kohta). Raportoivan finanssilaitoksen katsottaisiin vahvistaneen itse annetun todistuksen luotettavuuden, jos tilin avaamisen menettelyiden aikana ja tilin avaamisen yhteydessä tietoja tarkistettaessa, mukaan lukien kaikki rahanpesun estämistä tai asiakkaan tutkimista ja tunnistamista koskevan menettelyn mukaisesti kerätty dokumentaatio, raportoiva finanssilaitos ei tietäisi tai sillä ei olisi syytä tietää itse annetun todistuksen olevan virheellinen tai epäluotettava. Raportoivan finanssilaitoksen ei edellytettäisi tutkivan itse annetun todistuksen oikeellisuutta tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueen verolainsäädännön perusteella. Itse annettua todistusta ei kuitenkaan voitaisi pitää luotettavana, jos raportoiva finanssilaitos Suomen verolainsäädännön perusteella kohtelisi tilinhaltijaa muualla kuin itse annetussa todistuksessa ilmoitetulla lainkäyttöalueella asuvana. Itse annettu todistus voisi olla osa tilinavausdokumentaatiota, joka mahdollistaisi raportoivalle finanssilaitokselle tilinhaltijan verotuksellisten asuinlainkäyttöalueiden määrittämisen. Itse annetun todistuksen olisi sisällettävä vähintään ne tiedot, jotka luettelaisiin itse annetun todistuksen käsitettä määrittelevässä 70 §:ssä. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tilinavauksen yhteydessä annettavassa itse annetussa todistuksessa muun ohessa edellytettävä, että tilinhaltija tai kontrolloiva henkilö ilmoittaisi raportoivalle finanssilaitokselle myöhemmin tapahtuvista verotuksellisen asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen vaikuttavista olosuhteiden muutoksistaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa itse annettu todistus vahvistaisi tilinhaltijan asuvan verotuksellisesti raportoitavalla lainkäyttöalueella. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällöin käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I IV jakson A ja B kohtaa ja päivitetyn CRS:n IV jakson A ja B kohtaa lukuun ottamatta niiden B kohdan vaatimusta siitä, että itse annetun todistuksen on sisällettävä tilinhaltijan syntymäaika ja verotunniste tilinhaltijan kunkin raportoitavan asuinlainkäyttöalueen osalta. Tästä ei olisi tarpeen säätää erikseen enää 2 momentissa, koska jo 1 momentissa velvoitettaisiin raportoiva finanssilaitos hankkimaan tilinhaltijalta luotettava itse annettu todistus, jonka pakollisia tietoja syntymäaika ja verotunnisteet olisivat.

87 §. *Uuden henkilötilin olosuhteiden muutos.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteista tilanteessa, jossa uuden henkilötilin osalta olisi tapahtunut muutos olosuhteissa. Pykälän 1 momentin mukaan, jos uuden henkilötilin osalta tapahtuisi olosuhteissa muutos, jonka vuoksi raportoiva finanssilaitos tietäisi tai sillä olisi syy tietää alkuperäisen itse annetun todistuksen olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoiva finanssilaitos ei voisi käyttää alkuperäistä itse annettua todistusta. Sen olisi hankittava luotettava itse annettu todistus, joka vahvistaisi tilinhaltijan verotukselliset asuinlainkäyttöalueet. Vaihtoehtoisesti raportoiva finanssilaitos voisi hankkia selvityksen ja riittävän dokumentaation, jotka vahvistaisivat alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuuden. Raportoivan finanssilaitoksen olisi säilytettävä niistä kopio tai muistiinpanot. Raportoivalla finanssilaitokselle tulisi olla menettelyt, joilla se voisi varmistaa raportointiin vaikuttavien olosuhteiden muutosten tunnistamisen. Osana tätä raportoivan finanssilaitoksen tulisi sisällyttää itse annettuun todistukseen vaatimus siitä, että tilinhaltija ilmoittaisi raportoivalle finanssilaitokselle sellaisista olosuhteiden muutoksistaan, jotka vaikuttaisivat tilinhaltijan verotuksellisen asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa raportoiva finanssilaitos ei saisi tilinhaltialta luotettavaa itse annettua todistusta 1 momentissa edellytetyllä tavalla. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällöin katsottava tilinhaltijan asuvan verotuksellisesti lainkäyttöalueilla, jotka tilinhaltija olisi ilmoittanut verotukselliseksi asuinlainkäyttöalueikseen alkuperäisessä itse annetussa todistuksessa (1 kohta) ja tämän lisäksi lainkäyttöalueilla, jotka olisivat tilinhaltijan mahdollisia verotuksellisia asuinlainkäyttöalueita olosuhteiden muutoksen johdosta (2 kohta). Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole vastaavaa määräystä, mutta CRS:n kommentaari sisältää sisällöllisesti vastaavan kohdan. Velvoite sisältyy voimassa olevaan lainsäädäntöön ja katsottaisiin myös jatkossa tarkoituksenmukaiseksi sen täsmentäessä raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteita tilanteessa, jossa raportoiva finanssilaitos ei saisi tilinhaltijalta luotettavaa itse annettua todistusta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen mahdollisuudesta niin valitessaan kohdella tilinhaltijaa olosuhteiden muutostilanteessa tilapäisesti olosuhteiden muutosta edeltävän aseman mukaisesti. Tilinhaltijaa voisi kohdella hänen aiemman asemansa mukaisesti kuitenkin enintään 90 kalenteripäivän ajan seuraavista tapahtumista aikaisimmasta laskettuna: päivä, jolloin itse annettu todistus muuttuisi virheelliseksi tai epäluotettavaksi olosuhteiden muutoksen seurauksena (1 kohta); alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistetaan (2 kohta); päivä, jolloin raportoiva finanssilaitos saisi uuden luotettavan itse annetun todistuksen (3 kohta). Virka-apudirektiivissä ja CRS:ssä ei ole vastaavaa määräystä, mutta CRS:n kommentaari sisältää sisällöllisesti vastaavan kohdan. Säännös sisältyy voimassa olevaan lainsäädäntöön ja se katsottaisiin myös jatkossa tarkoituksenmukaiseksi sen täsmentäessä raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteita olosuhteiden muutostilanteissa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I IV jakson A-C kohtaa ja päivitetyn CRS:n IV jakson A-C kohtaa. Pykälän 1 momentin viimeinen virke sekä 2 ja 3 momentti vastaisivat sisällöllisesti CRS:ää käsittelevän kommentaarin IV jakson 12 ja 14–15 kohtaa.

88 §. *Tutkittavat aiemmat yksikkötilit.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta tutkia aiempi yksikkötili sen selvittämiseksi, olisiko tili raportoitava tili. Tutkiminen olisi tehtävä 90–92 §:n mukaisia menettelyjä noudattaen. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tutkittava ensinnäkin tili, jonka yhteenlaskettu saldo tai arvo ylitti 31.12.2015 määrän, joka vastaisi euroissa 250 000:ta Yhdysvaltain dollaria (1 kohta). Tutkittava olisi myös tili, jonka yhteenlaskettu saldo tai arvo ei 31.12.2015 ylittänyt määrää,

joka vastaisi euroissa 250 000:ta Yhdysvaltain dollaria, mutta kokonaissaldo tai -arvo ylittäisi kyseisen määrän jonkin myöhemmän vuoden viimeisenä päivänä (2 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson B kohtaa ja päivitetyn CRS:n V jakson B kohtaa.

89 §. *Aiemmat yksikkötilit, joita ei tarvitse tutkia, tunnistaa eikä raportoida.* Raportoivan finanssilaitoksen olisi lähtökohtaisesti tutkittava, tunnistettava ja tarvittaessa raportoitava kaikki yksikkötilit. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta tähän pääsääntöön. Jos raportoiva finanssilaitos ei valitsisi toisin, se voisi jättää tutkimatta, tunnistamatta ja raportoimatta tietyt aiemmat yksikkötilit. Raportoiva finanssilaitos voisi jättää tutkimatta, tunnistamatta ja raportoimatta kaikki sellaiset aiemmat yksikkötilit, joiden tilin kokonaissaldo tai -arvo ei ylittänyt 31.12.2015 määrää, joka vastaisi euroissa 250 000:ta Yhdysvaltain dollaria. Raportoiva finanssilaitos voisi vaihtoehtoisesti valita, että se soveltaisi tätä vapautusta vain johonkin selvästi määritettyyn ryhmään kuuluviin aiempiin yksikkötileihin. Jos tilin kokonaissaldo tai -arvo ylittäisi kynnysarvon jonkin myöhemmän kalenterivuoden viimeisenä päivänä, raportoivan finanssilaitoksen olisi tutkittava ja tunnistettava tili 90–92 §:n mukaisia menettelyjä noudattaen ja tarvittaessa raportoitava tili siitä vuodesta lähtien, jonka viimeisenä päivänä tilin kokonaissaldo tai -arvo ylittäisi kyseisen kynnysarvon.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson A kohtaa ja päivitetyn CRS:n V jakson A kohtaa.

90 §. *Aiemman yksikkötilin haltijan määrittäminen raportoitavaksi henkilöksi.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta tutkia tilinhaltijaansa koskevia tietoja, jotta raportoiva finanssilaitos voisi määrittellä, olisiko tilinhaltija, tai useamman tilinhaltijan tilanteessa joku tilinhaltijoista, raportoitavalla lainkäyttöalueella verotuksellisesti asuva henkilö ja olisiko tilinhaltijan tili sen seurauksena raportoitava tili. Raportoiva finanssilaitos voisi noudattaa pykälän 1 ja 2 momentin mukaisia menettelyjä tilanteen mukaan tarkoituksenmukaisimmassa järjestyksessä ratkaistessaan, pitäisikö aiempaa yksikkötiliä yksi tai useampi yksikkö, jotka olisivat raportoitavia henkilöitä. Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen olisi tutkittava sääntely- tai asiakassuhdetarkoituksia varten säilyttämänsä tiedot, mukaan lukien rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti kerätty dokumentaatio, sen määrittämiseksi, osoittaisivatko nämä tiedot tilinhaltijan olevan raportoitavalla lainkäyttöalueella verotuksellisesti asuva henkilö. Tietoihin, jotka osoittaisivat tilinhaltijan asuvan raportoitavalla lainkäyttöalueella, kuuluisivat muun ohessa tilinhaltijan muodostamis- tai organisointipaikka tai raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitseva osoite.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa 1 momentissa tarkoitetut tiedot osoittavat tilinhaltijan verotukselliseksi asuinpaikaksi raportoitavan lainkäyttöalueen. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällöin käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä. Tiliä ei kuitenkaan olisi käsiteltävä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos hankkii tilinhaltijalta itse annetun todistuksen tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella luotettavasti määrittää, ettei tilinhaltija ole raportoitava henkilö. Julkisesti saatavilla olevilla tiedoilla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä lainkäyttöalueen valtuutetun julkisen vallan toimielimen, esimerkiksi valtion tai sen viraston tai kunnan, julkaisemia tietoja. Tällaisia tietoja olisivat esimerkiksi finanssilaitosten nimet ja tunnistenumerot sisältävän veroviranomaisen julkaiseman luettelon tiedot, valtion julkisen vallan toimielimen ylläpitämän tai valtuuttaman ja julkisesti saatavilla olevan rekisterin tiedot ja vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla julkistetut tiedot. Tällaisia tietoja olisivat esimerkiksi Yhdysvaltain veroviranomaisen julkaisema niin sanottu FFI-luettelo ulkomaisista finanssilaitoksista, jotka se on rekisteröinyt ja jotka ovat

suostuneet noudattamaan Yhdysvaltain niin sanottua FATCA-lainsäädäntöä. Myös muun muassa arvopaperipörssin yhtiölistaukset julkisen kaupankäynnin kohteena olevista yhtiöistä ja yleisesti saatavilla oleva tieto julkisista yksiköistä ja kansainvälisistä järjestöistä katsottaisiin julkisesti saatavilla oleviksi tiedoiksi. Julkisesti saatavilla oleviksi tiedoiksi katsottaisiin lisäksi tilinhaltijaa koskeva julkisesti saatavilla oleva luokitus, joka on määritetty vakiomuotoisen toimialakoodausjärjestelmän perusteella, ja jonka on määrittänyt esimerkiksi kauppajärjestö tai kauppakamari tavanomaisia liiketoimintatapoja noudattaen.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson D kohdan 1 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n V jakson D kohdan 1 alakohtaa.

91 §. *Aiemman yksikkötilin haltijan määrittäminen passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi, jossa on yksi tai useampi raportoitava kontrolloiva henkilö.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää, olisiko aiemman yksikkötilin haltija, mukaan lukien tilinhaltija, joka olisi itse raportoitava henkilö, sellainen passiivinen ei-finanssiyksikkö, jossa olisi raportoitavana henkilöinä pidettäviä kontrolloivia henkilöitä. Tämän määrittämiseksi raportoivan finanssilaitoksen olisi noudatettava 1–3 momentin mukaisia menettelyjä tilanteen mukaan tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää, olisiko tilinhaltija passiivinen ei-finanssiyksikkö. Tätä varten raportoivan finanssilaitoksen olisi hankittava tilinhaltijalta itse annettu todistus. Itse annettua todistusta ei kuitenkaan tarvitsisi hankkia, jos raportoivalla finanssilaitoksella olisi hallussaan olevia tai julkisesti saatavilla olevia tietoja, joiden perusteella se voisi luotettavasti määrittää, että tilinhaltija olisi aktiivinen ei-finanssiyksikkö tai finanssilaitos, pois lukien sellainen 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö, joka ei olisi osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos. Jos raportoiva finanssilaitos ei pystyisi määrittämään tilinhaltijaa kummaksikaan edellä mainituista, sen olisi oletettava tilinhaltijan olevan passiivinen ei-finanssiyksikkö. Tilinhaltijan aseman selvittämiseksi tarvittavan itse annetun todistuksen osalta noudatettaisiin aiempia yksikkötilejä koskevia itse annetun todistuksen luotettavuuden edellytyksiä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi määritetyn tilinhaltijan kontrolloivat henkilöt. Raportoiva finanssilaitos voisi kontrolloivia henkilöitä määrittäessään luottaa rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti kerättyihin ja säilytettyihin tietoihin. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että suomalainen raportoiva finanssilaitos voisi käsitellä kontrolloivina henkilöinä niitä, jotka se olisi tunnistanut rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvussa tarkoitetuiksi tosiasiallisiksi edunsaajiksi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää, olisiko passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloiva henkilö tai kontrolloivat henkilöt raportoitavia henkilöitä. Raportoiva finanssilaitos voisi ensinnäkin käyttää määrittämiseen tietoja, jotka olisi kerätty ja säilytetty rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti. Edellytyksenä tälle olisi, että tili olisi aiempi yksikkötili, jota pitäisi yksi tai useampi ei-finanssiyksikkö. Tilin kokonaissaldo tai -arvo ei myöskään saisi ylittää euroissa määrää, joka vastaisi 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria (1 kohta). Raportoiva finanssilaitos voisi vaihtoehtoisesti määrittää, olisiko kontrolloiva henkilö raportoitava henkilö, käyttämällä kontrolloivan henkilön itse annettua todistusta. Itse annetun todistuksen voisi toimittaa kontrolloivan henkilön puolesta myös tilinhaltija (2 kohta). Määritettäessä, olisiko kontrolloiva henkilö raportoitava henkilö, raportoiva finanssilaitos ei voisi luottaa yksinomaan 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin, vaan sen olisi saatava kontrolloivan henkilön itse annettu todistus, jos tilin saldo tai arvo ylittäisi 1 000 000 Yhdysvaltain dollaria. Raportoivan finanssilaitoksen olisi

tällöin määritettävä kontrolloivan henkilön status käyttämällä itse annettua todistusta koskevaa menettelyä. Jos raportoiva finanssilaitos ei yrityksistään huolimatta saisi kontrolloivaa henkilöä koskevaa luotettavaa itse annettua todistusta, raportoivan finanssilaitoksen olisi määritettävä kontrolloivan henkilön status suuriarvoisten tilien laajennettua huolellisuusmenettelyä noudattaen.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta käsitellä tiliä raportoitavana tilinä, jos yksikin passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloivista henkilöistä olisi raportoitava henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson D kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n V jakson D kohdan 2 alakohtaa.

92 §. Aiemman yksikötilin tutkimisajankohta. Pykälässä säädettäisiin sellaisten aiempien yksikötilien tutkimisajankohdasta, joiden kokonaissaldo tai -arvo ylittäisi 250 000:aa Yhdysvaltain dollaria vastaavan määrän euroissa jonkin kalenterivuoden lopussa. Jos aiemman yksikötilin kokonaissaldo tai -arvo ei olisi ylittänyt 31.12.2015 määrää, joka vastaa euroissa 250 000:aa Yhdysvaltain dollaria, mutta se ylittäisi kyseisen määrän jonkin myöhemmän vuoden viimeisenä päivänä, raportoivan finanssilaitoksen olisi saatettava tilin osalta aiempia tilejä koskevat huolellisuusmenettelyt loppuun sitä vuotta seuraavan vuoden aikana, jona yhteenlaskettu saldo tai arvo ylittäisi kyseisen määrän. Tutkimisvelvollisuus ei koskisi niitä 250 000 Yhdysvaltain dollarin kynnysarvon ylittäneitä tilejä, joiden osalta raportoiva finanssilaitos ei olisi aiemmin soveltanut 89 §:n vapautusta. Toisin sanoen tilejä, jotka raportoiva finanssilaitos olisi tutkinut jo aiemmin vaadituin huolellisuusmenettelyin, ei tarvitsisi tutkia uudelleen tämän pykälän perusteella.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson E kohdan 2 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n V jakson E kohdan 2 alakohtaa. Pykälä ei sisältäisi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson E kohdan 1 alakohtaa eikä vastaavan sisältöistä päivitetyn CRS:n V jakson E kohdan 1 alakohtaa. Kyseiset kohdat asettavat määräajan sellaisten aiempien yksikötilien tutkimiselle, jotka ylittivät 250 000 Yhdysvaltain dollarin kynnysarvon 31.12.2015. Tutkimisen määräaika umpeutui 31.12.2017, minkä vuoksi siitä säätäminen olisi merkityksetöntä.

93 §. Aiemman yksikötilin olosuhteiden muutos. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteista tilanteessa, jossa aiemman yksikötilin osalta olisi tapahtunut muutos olosuhteissa. Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen olisi määritettävä tilin asema uudelleen noudattaen 90 ja 91 §:n mukaisia menettelyjä, jos aiemman yksikötilin olosuhteissa tapahtuneen muutoksen seurauksena raportoiva finanssilaitos tietäisi tai sillä olisi syytä tietää itse annetun todistuksen tai muun tiliin liittyvän dokumentaation olevan virheellinen tai epäluotettava. Raportoivan finanssilaitoksen olisi osana 90 ja 91 §:n mukaista määrittämistä suoritettava erityisiä menettelyjä joko olosuhteiden muutoksen havaitsemisvuoden viimeiseen päivään mennessä tai 90 kalenteripäivän kuluessa olosuhteiden muutosta koskevasta ilmoituksesta tai muutoksen havaitsemisesta riippuen siitä, mikä ajankohdista olisi myöhemmin. Momentin 1 kohta koskisi tilin määrittämistä sen selvittämiseksi, olisiko tilinhaltija raportoitava henkilö. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tätä tarkoitusta varten hankittava joko itse annettu todistus tai luotettava selvitys sekä tarvittava lisädokumentaatio itse annetun todistuksen tai dokumentaation luotettavuuden varmistamiseksi. Momentin 2 kohdassa raportoiva finanssilaitos veloitettaisiin hankkimaan lisädokumentaatiota tai itse annettu todistus sen määrittämiseksi ja osoittamiseksi, olisiko yksikötilinhaltija aktiivinen ei-finanssiyksikkö tai finanssilaitos. Momentin 3 kohdan perusteella määritettäisiin, olisiko passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloiva henkilö raportoitava henkilö. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tätä varten hankittava itse annettu todistus tai luotettava selvitys sekä

tarvittava lisädokumentaatio itse annetun todistuksen tai dokumentaation luotettavuuden varmistamiseksi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta käsitellä tilinhaltijaa raportoitavana henkilönä jokaisella tunnusmerkkien osoittamalla raportoitavalla asuinlainkäyttöalueella tilanteessa, jossa se ei saisi 2 momentin 1 kohdassa vaadittua itse annettua todistusta tai luotettavaa selvitystä tilinhaltijan verotuksellisesta asemasta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta käsitellä tilinhaltijaa passiivisena ei-finanssiyksikkönä, jos se ei saisi 2 momentin 2 kohdassa vaadittua sellaista lisädokumentaatiota tai itse annettua todistusta, joka osoittaisi tilinhaltijan olevan aktiivinen ei-finanssiyksikkö tai finanssilaitos.

Pykälän 5 momentissa velvoitettaisiin raportoiva finanssilaitos käyttämään arkistotiedoissaan olevia tunnusmerkkejä kontrolloivasta henkilöstä määrittäessään, olisiko kontrolloiva henkilö raportoiva henkilö, jos raportoiva finanssilaitos ei saisi hankittua 2 momentin 3 kohdassa vaadittua itse annettua tai luotettavaa selvitystä.

Virka-apudirektiivi ja CRS eivät sisällä ehdotettuja raportoivalle finanssilaitokselle asetettavia velvoitteita lukuun ottamatta 1 momentin ensimmäistä virkettä. Pykälän muut velvoitteet sisältyvät kuitenkin CRS:n kommentaariin. Ne sisältyvät voimassa olevaan lainsäädäntöön ja ne olisi katsottava edelleen tarkoituksenmukaisiksi niiden täsmentäessä kyseisessä tilanteessa raportoivilta finanssilaitoksilta vaadittavia menettelyjä, asettaisivat raportoiville finanssilaitoksille selkeän määräajan menettelyjen suorittamiselle sekä menettelyvelvoitteet tilanteissa, joissa vaadittuja määrittämiä ei saataisi suoritettua.

Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I V jakson E kohdan 3 alakohtaa ja päivitetyn CRS:n V jakson E kohdan 3 alakohtaa. Pykälä vastaisi muilta osin sisällöllisesti CRS:n kommentaarin V jaksoa käsittelevää 27 kohtaa.

94 §. *Uuden yksikkötilin haltijan määrittäminen raportoitavaksi henkilöksi.* Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jonka avulla raportoivan finanssilaitoksen olisi määritettävä, olisiko uuden yksikkötilin haltija raportoitava henkilö ja tili sen myötä raportoitava tili. Pykälän 1 momentissa velvoitettaisiin raportoiva finanssilaitos hankkimaan tilinavauksen yhteydessä itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva finanssilaitos voisi määrittää tilinhaltijan verotukselliset asuinlainkäyttöalueet (1 kohta). Raportoivan finanssilaitoksen olisi vahvistettava itse annetun todistuksen luotettavuus niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva finanssilaitos olisi hankkinut tilinavauksen yhteydessä, mukaan lukien rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti kerätty dokumentaatio (2 kohta). Luotettavan itse annetun todistuksen olisi tilin avaamisen ehdoton edellytys.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos yksikkö vahvistaisi, ettei sillä olisi lainkaan verotuksellista asuinlainkäyttöaluetta, raportoiva finanssilaitos voisi käyttää yksikön päätoimipaikan osoitetta tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueen määrittämiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä, jos itse annettu todistus osoittaisi tilinhaltijan asuvan verotuksellisesti jollakin raportoitavalla lainkäyttöalueella. Tiliä ei olisi kuitenkaan käsiteltävä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos pystyisi hallussaan olevien tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella kohtuudella määrittämään, ettei tilinhaltija olisi raportoitava henkilö kyseisen raportoitavan lainkäyttöalueen osalta.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VI jakson 1 kohdan a ja b alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VI jakson 1 kohdan a ja b alakohtaa.

95 §. *Yksikön määrittäminen passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi, jossa on yksi tai useampi raportoitava kontrolloiva henkilö.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää, olisiko uuden yksikkötilin haltija, mukaan lukien tilinhaltija, joka olisi itse raportoitava henkilö, sellainen passiivinen ei-finanssiyksikkö, jossa olisi raportoitavina henkilöinä pidettäviä kontrolloivia henkilöitä. Tämän määrittämiseksi raportoivan finanssilaitoksen olisi noudatettava 1–3 momentin mukaisia menettelyjä tilanteen mukaan tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen lähtökohtaisesta velvollisuudesta hankkia tilinhaltijalta itse annettu todistus tilinhaltijan verotuksellisen aseman varmistamiseksi. Itse annettua todistusta ei kuitenkaan tarvitsisi hankkia, jos raportoivalla finanssilaitoksella olisi hallussaan olevia tai julkisesti saatavilla olevia tietoja, joiden perusteella se voisi luotettavasti määrittää, että tilinhaltija olisi aktiivinen ei-finanssiyksikkö tai 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu muu finanssilaitos kuin sijoitusyksikkö, joka ei olisi osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi määritetyn tilinhaltijan kontrolloivat henkilöt. Raportoiva finanssilaitos voisi kontrolloivia henkilöitä määrittäessään käyttää tietoja, jotka on kerätty ja säilytetty rahanpesun estämisestä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä noudattaen edellyttäen, että menettelyt olisivat johdonmukaiset rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain kanssa. Jos raportoiva finanssilaitos ei olisi oikeudellisesti velvoitettu noudattamaan kyseisen lain mukaisia menettelyjä, sen olisi noudatettava olennaisilta osin samankaltaisia menettelyjä kontrolloivien henkilöiden määrittämiseen. Virka-apudirektiivissä edellytetään menettelyiltä johdonmukaisuutta suhteessa neljännen rahanpesudirektiivin menettelyihin. Jos raportoiva finanssilaitos ei olisi oikeudellisesti velvoitettu noudattamaan kyseisen direktiivin kanssa johdonmukaisia rahanpesun torjuntaa tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä, sen olisi noudatettava olennaisilta osin samankaltaisia menettelyjä kontrolloivien henkilöiden määrittämiseen. Kun otetaan huomioon, että neljäs rahanpesudirektiivi on pantu Suomessa täytäntöön rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetulla lailla, olisi momentissa tarkoituksenmukaista käyttää viittausta kansalliseen lakiin direktiiviä viittauksen sijaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta määrittää, olisiko passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloiva henkilö tai kontrolloivat henkilöt raportoitavia henkilöitä. Raportoiva finanssilaitos voisi määrittämisessä käyttää tilinhaltijalta tai kontrolloivalta henkilöltä hankittua itse annettua todistusta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta käsitellä tiliä raportoitavana tilinä, jos yksikin passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloivista henkilöistä olisi raportoitava henkilö.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VI jakson 2 kohdan a–c alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VI jakson 2 kohdan a–c alakohtaa.

96 §. *Uuden yksikkötilin olosuhteiden muutos.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteista tilanteessa, jossa uuden yksikkötilin osalta olisi tapahtunut muutos olosuhteissa. Jos raportoiva finanssilaitos tietäisi tai sillä olisi syytä tietää itse annetun todistuksen tai muun tiliin liittyvän dokumentaation olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoivan finanssilaitoksen olisi määritettävä tili uudelleen. Uudelleen

määrittämisessä olisi noudatettava samaa menettelyä kuin aiemman yksikkötilin olosuhteiden muutostilanteissa, joista säädettäisiin 93 §:ssä. Virka-apudirektiivi ja CRS eivät sisällä ehdotettua pykälää vastaavia säännöksiä, mutta ne sisältyvät CRS:n kommentaariin. Säännökset sisältyvät voimassa olevaan lainsäädäntöön ja ne olisi katsottava edelleen tarkoituksenmukaisiksi niiden täsmentäessä kyseisessä tilanteessa raportoivilta finanssilaitoksilta vaadittavia menettelyjä, asettaisivat raportoiville finanssilaitoksille selkeän määräajan menettelyjen suorittamiselle sekä menettelyvelvoitteet tilanteissa, joissa vaadittuja määrityksiä ei saataisi suoritettua.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti CRS:n kommentaarin VI jaksoa käsittelevää 21 kohtaa.

97 §. *Tilanteet, joissa raportoivan finanssilaitoksen ei ole mahdollista saada itse annettua todistusta uuden tilin avaamisen yhteydessä.* Virka-apudirektiivi ja CRS edellyttävät, että raportoiva finanssilaitos ei saa, kuten tässä luvussa aiemmin säädettäisiin, avata uutta tiliä ennen kuin se on saanut tilinhaltijalta ja mahdollisilta kontrolloivilta henkilöiltä itse annetun todistuksen, jonka luotettavuuden raportoiva finanssilaitos on varmistanut. Pykälässä säädettäisiin menettelystä siinä virka-apudirektiivin ja CRS:n sallimassa poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa raportoivan finanssilaitoksen ei olisi mahdollista saada asiakkaalle uutta henkilötiliä tai uutta yksikkötiliä avattaessa luotettavaa itse annettua todistusta. Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen ei sen estämättä, mitä edellä tässä laissa säädettäisiin, tarvitsisi saada luotettavaa itse annettua todistusta ennen tilin avaamista, jos itse annettua todistusta ei olisi raportoivan finanssilaitoksen toimialan erityispiirteet huomioon ottaen mahdollista saada. Perusteen tulisi olla finanssilaitoksen itse valitsemista liiketoimintaratkaisuihin riippumaton. Erityispiirteenä ei siten pidettäisi sitä, jos finanssilaitos ei oman liiketoimintaratkaisunsa vuoksi saisi itse annettua todistusta tilin avaamisen yhteydessä tai pystyisi varmentamaan sen luotettavuutta. Raportoivan finanssilaitoksen olisi kuitenkin aina saatava luotettava itse annettu todistus 90 kalenteripäivän kuluessa tilin avaamisesta. Momentissa olisi kyse poikkeuksellisesta tilanteesta ja raportoivan finanssilaitoksen olisi tarvittaessa pystyttävä osoittamaan Verohallinnolle, ettei sen olisi mahdollista saada luotettavaa itse annettua todistusta ennen tilin avaamista. Säännös olisi uusi ja sitä sisällöllisesti vastaava kohta on lisätty myös päivitetyn CRS:n kommentaariin. Säännös katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi ottaen huomioon harvalukuiset käytännön tilanteet, joissa raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi mahdollista saada itse annettua todistusta ennen tilin avaamista tai itse annetun todistuksen luotettavuus voitaisiin tehdä vasta tilin avaamisen jälkeen. Pykälällä varmistettaisiin, ettei raportoiville finanssilaitoksille muodostuisi kohtuutonta velvoitetta näissä mahdollisissa poikkeuksellisissa tilanteissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteesta tilanteessa, jossa se ei saisi tilinhaltijalta luotettavaa itse annettua todistusta vaaditussa ajassa. Raportoivan finanssilaitoksen olisi tällöin suljettava tili ilman aiheutonta viivästystä. Myös tämä säännös olisi uusi. Raportoivan finanssilaitoksen velvoittaminen sulkemaan tili katsottaisiin perustelluksi ja tarpeelliseksi ottaen huomioon virka-apudirektiivin ja CRS:n tehokkaan täytäntöönpanon vaatimukset, jotka edellyttävät jäsenvaltioilta ja osallistuvilta lainkäyttöalueilta tarvittavia ja tehokkaita toimenpiteitä varmistamaan direktiivin ja CRS:n velvoitteiden täyttäminen. Vaatimuksen tilin sulkemisesta tilanteessa, jossa raportoiva finanssilaitos ei saisi tilinhaltijalta tai kontrolloivalta henkilöltä luotettavaa itse annettua todistusta vaaditussa ajassa, poikkeustilanteissa 90 päivän kuluessa tilin avaamisesta, katsottaisiin osaltaan varmistavan direktiivin ja CRS:n tehokasta täytäntöönpanoa. CRS:n kommentaari sisältää nimenomaisen vaatimuksen, että osallistuvalla lainkäyttöalueella on oltava tehokkaat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että raportoiva finanssilaitos saa luotettavan itse annetun todistuksen aina uuden tilin avaamisen yhteydessä. Pykälän 2 momentin katsottaisiin täyttävän tämän edellytyksen. Raportoiva finanssilaitos ei olisi pääsäännön

mukaisesti saanut avata tiliä ilman luotettavaa itse annettua todistusta. Tämän vuoksi vaatimus sulkea sellainen tili, josta ei olisi saatu tilin avaamisen yhteydessä luotettavaa itse annettua todistusta, katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi ja vastaavan virka-apudirektiivin ja CRS:n edellytystä. Vaatimuksen ei katsottaisi olevan kohtuuton raportoiville finanssilaitoksille tai tilinhaltijoille ottaen muun ohessa huomioon finanssilaitosten jo olemassa olevat, erityisesti rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevat, menettelyvelvoitteet asiakkaitaan kohtaan. Kun otetaan lisäksi huomioon raportoiville finanssilaitoksille 1 momentissa poikkeustilanteissa myönnettävä 90 päivän lisäaika, pykälän katsottaisiin kokonaisuudessaan helpottavan raportoivien finanssilaitosten velvoitteiden täyttämistä itse annetun todistuksen hankkimisen osalta.

Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöllisesti päivitetyn CRS:n kommentaarin IV jakson 2bis kohtaa ja VI jakson 4bis kohtaa.

98 §. *Virheellinen tai epäluotettava itse annettu todistus tai asiakirjanäyttö.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen menettelyvelvoitteesta tilanteessa, jossa itse annettu todistus tai asiakirjanäyttö olisi virheellinen tai epäluotettava tai raportoiva finanssilaitos ei saisi tilinavauksen yhteydessä itse annettua todistusta riittävän ajoissa täyttääkseen huolellisuus- ja ilmoitusvelvoitteensa. Pykälän mukaan raportoiva finanssilaitos ei voisi käyttää itse annettua todistusta tai asiakirjanäyttöä, jos se tietäisi tai sillä olisi syy tietää itse annetun todistuksen tai asiakirjanäytön olevan virheellinen tai epäluotettava. Raportoivalla finanssilaitoksella katsottaisiin olevan syy tietää, että henkilön toimittama itse annettu todistus on epäluotettava tai virheellinen, jos itse annettu todistus olisi puutteellinen sellaisen tiedon osalta, joka liittyisi henkilön antamiin ilmoituksiin, tai jos itse annettu todistus sisältäisi tietoja, jotka olisivat ristiriidassa henkilön ilmoituksen kanssa, tai jos raportoivalla finanssilaitoksella olisi muita tilitietoja, jotka olisivat ristiriidassa henkilön ilmoituksen kanssa. Raportoivan finanssilaitoksen, joka käyttäisi palveluntarjoajaa itse annetun todistuksen tutkimiseen ja ylläpitämiseen, katsottaisiin tietävän tai sillä katsottaisiin olevan syy tietää samoista tiedoista kuin palveluntarjoaja. Raportoiva finanssilaitos ei voisi käyttää henkilön toimittamaa asiakirjanäyttöä, jos asiakirjanäyttö ei vahvistaisi asiakirjanäytön esittävän henkilön henkilöllisyyttä. Asiakirjanäyttöä ei olisi katsottava luotettavaksi esimerkiksi silloin, kun sen toimittaisi luonnollinen henkilö, jonka ulkonäkö tai allekirjoitus eivät vastaisi asiakirjanäytön valokuvaa tai allekirjoitusta. Raportoiva finanssilaitos ei voisi käyttää asiakirjanäyttöä, jos se sisältäisi henkilön asemaa koskevan ilmoituksen kanssa ristiriidassa olevia tietoja, raportoivalla finanssilaitoksella olisi muita henkilön aseman kanssa ristiriidassa olevia tiliä koskevia tietoja tai asiakirjanäytöstä puuttuisi tarvittavia tietoja henkilön aseman vahvistamiseksi.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson A kohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson A kohtaa.

99 §. *Aiempien tilien huolellisuusvelvoitteiden soveltaminen uuteen tiliin.* Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen erityisestä menettelyvelvoitteesta tilanteessa, jossa se ei voisi uuden tilin avauksen yhteydessä saada itse annettua todistusta uudesta tilistä riittävän ajoissa ennen tilin raportoimista. Tällaisessa tilanteessa, jossa raportoiva finanssilaitos ei itse annetun todistuksen puuttuessa voisi täyttää 2 luvun huolellisuusvelvoitteitaan eikä 3 luvun ilmoittamista koskevia velvoitteitaan, raportoivan finanssilaitoksen olisi sovellettava uuteen tiliin aiempiin tileihin sovellettavia huolellisuusmenettelyjä siihen asti, kunnes se olisi saanut itse annetun todistuksen ja vahvistanut sen luotettavuuden. Käytännössä pykälässä säädettäisiin siitä, miten raportoivan finanssilaitoksen olisi meneteltävä 97 §:n mukaisissa tilanteissa, joissa luotettavaa itse annettua todistusta ei olisi saatu ennen kuin tiliin liittyvät tiedot olisi ilmoitettava Verohallinnolle. Tili olisi kuitenkin raportoitava uutena tilinä. Säännös olisi uusi kansallisessa lainsäädännössä ja se perustuisi DAC8:lla virka-apudirektiiviin ja päivitettyyn CRS:ään

tehtyihin vastaavan sisältöisiin lisäyksiin. Säännös katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi, koska se lisäisi täsmällisyyttä raportoivien finanssilaitosten menettelyvelvoitteisiin niissä poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa luotettavaa itse annettua todistusta ei ehdittäisi saada ennen tiliä koskevien tietojen ilmoittamisajankohtaa.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson A ja Aa kohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson A ja Abis kohtaa.

100 §. *Käteisarvovakuutusopimusten tai elinkorkosopimusten edunsaajien pitämiä finanssitilejä koskevat vaihtoehtoiset menettelyt.* Pykälässä säädettäisiin siitä, miten raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä käteisarvovakuutusopimuksen tai elinkorkosopimuksen edunsaajaa. Pykälän 1 momentin mukaan raportoiva finanssilaitos voisi olettaa, että käteisarvovakuutusopimuksen tai elinkorkosopimuksen edunsaajana oleva luonnollinen henkilö, pois lukien etuuden omistaja, joka saa kuolintapaussumman, ei ole raportoitava henkilö, ja voisi käsitellä tällaista finanssitiliä muuna kuin raportoitavana tilinä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin mukaiseen menettelyyn. Raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos tietäisi tai sillä olisi syy tietää, että edunsaaja on raportoitava henkilö. Raportoivalla finanssilaitoksella katsottaisiin olevan syy tietää käteisarvovakuutusopimuksen edunsaajan olevan raportoitava henkilö, jos raportoivan finanssilaitoksen keräämät ja edunsaajaan liittyvät tiedot sisältäisivät 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä. Jos raportoiva finanssilaitos tosiasiallisesti tietäisi tai sillä olisi syy tietää edunsaajan olevan raportoitava henkilö, raportoivan finanssilaitoksen olisi noudatettava 76 ja 77 §:n mukaisia menettelyjä.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson B kohdan ensimmäistä alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson B kohdan kansallista optiota.

101 §. *Ryhmäkäteisarvovakuutusopimuksia tai ryhmäelinkorkosopimuksia koskevat vaihtoehtoiset menettelyt.* Pykälässä säädettäisiin siitä, miten raportoivan finanssilaitoksen olisi käsiteltävä finanssitiliä, joka olisi jäsenen osuus ryhmäkäteisarvovakuutusopimuksesta tai ryhmäelinkorkosopimuksesta. Raportoiva finanssilaitos voisi käsitellä tällaista tiliä finanssitilinä, joka ei olisi raportoitava tili, siihen saakka, kunnes työntekijälle, todistuksenhaltijalle tai edunsaajalle suoritettaisiin maksu ja finanssitili, joka olisi jäsenen osuus ryhmäkäteisarvovakuutusopimuksesta tai ryhmäelinkorkosopimuksesta, täyttäisi pykälän 1–3 kohdan edellytykset. Ryhmäkäteisarvovakuutusopimus tai ryhmäelinkorkosopimus tulisi ensinnäkin myöntää työnantajalle ja siihen tulisi kuulua vähintään 25 työntekijää tai todistuksenhaltijaa (1 kohta). Virka-apudirektiivin suomenkielisen käännöksen mukaan ryhmäkäteisarvovakuutusopimus tai ryhmäelinkorkosopimus tulee myöntää työntekijälle. Englanninkielisessä versiossa käytetään kuitenkin ilmaisua ”is issued to an employer” ja ruotsinkielisessä versiossa ilmaisua ”är ställt till en arbetsgivare”. Englannin- ja ruotsinkieliset versiot huomioon ottaen ehdotetun sanamuodon olisi katsottava olevan oikea ja tarkoituksenmukainen ja poikkeavan tältä osin direktiivin suomenkielisestä käännöksestä. Työntekijällä tai todistuksenhaltijalla tulisi lisäksi olla oikeus saada intresseihinsä liittyvä sopimuksen arvo ja nimetä edunsaajia työntekijän kuoleman yhteydessä maksettavalle edulle (2 kohta). Työntekijälle, todistuksenhaltijalle tai edunsaajalle maksettava kokonaismäärä ei myöskään saisi ylittää euroissa määrää, joka vastaa 100 000:aa Yhdysvaltain dollaria (3 kohta).

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson B kohdan toista alakohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson B kohdan kansallista optiota.

102 §. Tilisaldon yhdistäminen ja valuuttasäännöt. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta yhdistää tilinhaltijansa pitämät finanssitilit niiden kokonaissaldon tai -arvon määrittämiseksi. Tilisaldojen yhdistämisellä olisi merkitystä tilien raportoitavuuden määrittämisessä sekä sen määrittämisessä, pidettäisiinkö tiliä vähäarvoisena vai suuriarvoisena tilinä. Pykälä sisältäisi myös säännöt tilien valuutoista. Pykälän 1 momentissa velvoitettaisiin raportoiva finanssilaitos yhdistämään kaikki sen tai lähiyksikön ylläpitämät luonnollisen henkilön tai yksikön finanssitilit niiden kokonaissaldon tai -arvon määrittämiseksi. Yhdistäminen olisi tehtävä vain siltä osin kuin raportoivan finanssilaitoksen tietokonejärjestelmät jonkin tietoalkion perusteella, kuten asiakasnumero tai verotunniste, linkittäisivät finanssitilit ja mahdollistaisivat tilisaldojen tai -arvojen yhdistämisen. Tilisaldoja ja -arvoja yhdistettäessä jokaiselle yhteisesti pidetylle finanssitilin haltijalle olisi luettava kuuluvaksi yhteisesti pidetyn finanssitilin koko saldo tai arvo. Jos raportoivan finanssilaitoksen olisi kokonaissaldon tai -arvon laskemiseksi muunnettava tilin saldoja tai arvoja toiseen valuuttaan, raportoitavan finanssilaitoksen olisi laskettava saldo tai arvo käyttäen raportoitavan kalenterivuoden viimeisen päivän avistakurssia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin suuriarvoisen tilin määrittämistä koskevasta tilisaldojen ja -arvojen yhdistämisen lisävelvoitteesta. Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädettäisiin, raportoivan finanssilaitoksen olisi luonnollisen henkilön finanssitilien kokonaissaldoa tai -arvoa määrittäessään yhdistettävä myös kaikki sellaiset finanssitilit, joiden asiakasvastaava tietäisi tai hänellä olisi syy tietää olevan suoraan tai välillisesti saman henkilön omistamia, kontrolloimia tai perustamia muussa kuin asiamiehen ominaisuudessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin finanssitilien valuutanmuunnosta koskevasta menettelystä. Raportoivan finanssilaitoksen olisi niin valitessaan mahdollista käyttää kokonaissaldoa tai -arvoa laskettaessa valuuttana euroa eikä sen edellytettäisi tällöin käyttävän laskennassa Yhdysvaltain dollareita. Raportoivan finanssilaitoksen olisi muunnettava laissa Yhdysvaltain dollareissa ilmoitetut kynnysarvot euroiksi vuoden lopussa verratessaan sitä, ylittäisikö tilin euromääräinen kokonaissaldo tai -arvo laissa olevat kynnysarvot. Raportoiva finanssilaitos voisi käyttää valuutanmuunnossa vuoden viimeisen päivän julkaistua avistakurssia.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I VII jakson C kohtaa ja päivitetyn CRS:n VII jakson C kohtaa.

103 §. Velvollisuus kirjata ja säilyttää tietoja. Pykälässä säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta kirjata ja säilyttää tietoja, josta säädetään tällä hetkellä virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain 5 a §:ssä. Pykälä kumottaisiin ja sen säännöksistä säädettäisiin jatkossa laissa, jossa säädettäisiin raportoivien finanssilaitosten muistakin velvollisuuksista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta kirjata ne toimet ja tiedot, joita se käyttää 2 ja 3 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseen. Kirjatut toimet ja tiedot olisi säilytettävä ja niiden olisi oltava saatavilla vähintään kuusi vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jota ne koskevat. Säilyttämisvelvollisuudella osaltaan varmistettaisiin direktiivin ja CRS:n tehokkaan täytäntöönpanon velvoitteiden täyttämistä. Verohallinnon on velvoitteiden mukaisesti varmistettava viiden aiemman vuoden osalta, että raportoivat finanssilaitokset ovat noudattaneet huolellisuus- ja raportointivelvoitteitaan. Raportoivien finanssilaitosten on tarvittaessa korjattava raportoinnissaan oleva virheet viideltä edeltävältä raportointivuodelta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin menettelystä tilanteessa, jossa tili lopetetaan. Raportoivan finanssilaitoksen olisi säilytettävä 2 ja 3 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseksi kerätyjä ja kirjattuja tietoja kuusi vuotta tilin lopettamisvuoden jälkeen.

3 luku Tietojen ilmoittaminen

104 §. Tietojen ilmoittamisen ajankohta ja tapa. Pykälässä säädettäisiin raportoitavan tilin tietojen ilmoittamisen ajankohdasta ja tavasta. Raportoivan finanssilaitoksen olisi ilmoitettava kustakin raportoitavasta tilistä tässä luvussa tarkoitetut tiedot tai tieto siitä, ettei raportoitavia tilejä ole ollut, Verohallinnolle kalenterivuositain raportointijaksoa tai -kautta eli kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Raportoivalla finanssilaitoksella olisi tiedonantovelvollisuus myös silloin, kun sillä ei olisi ollut lainkaan raportoitavia tilejä edellisenä kalenterivuonna. Tällä niin sanotulla nollailmoituksella raportoiva finanssilaitos vakuuttaisi Verohallinnolle, että se on noudattanut vaadittuja huolellisuusmenettelyjä eikä sillä ole ollut kalenterivuoden aikana lainkaan raportoitavia tilejä. Tiedot raportoitavista tileistä olisi ilmoitettava ja nollailmoitus annettava Verohallinnon julkaisemaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. Finanssitilitietojen voimassa olevissa tiedonantovelvollisuutta sääntelevissä verotusmenettelylain pykälissä ei säädetä tietojen ilmoittamisen tarkasta ajankohdasta, vaan se on säädetty Verohallinnon määrättäväksi. Verohallinto on päätöksellään finanssitilitietoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta (A35/200/2016) määrännyt, että tiedot on annettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä edelliseltä kalenterivuodelta sähköisesti Verohallinnon julkaisemia sähköisiä ilmoittamispalveluita. Finanssitilitietojen ilmoittamiseen liittyvät menettelyt ovat vuosien aikana vakiintuneet. Tietojenvaihdolle on virka-apudirektiivistä ja CRS:stä tulevat ehdottomat vuosittaiset määräpäivät ja Verohallinnolle on jätävä riittävästi aikaa varmistaa vaihdettavien tietojen oikeellisuus ja kattavuus. Ilmoittamisen ajankohdan määrittämiselle Verohallinnon päätöksellä ei katsottaisi olevan enää jatkossa tarvetta, vaan ajankohdasta voitaisiin säätää lain tasolla yhdessä muiden asiaa koskevien menettelysäännösten kanssa. Vastaavalla tavalla kuin muissa vuosi-ilmoituksissa, Verohallinto voisi hakemuksesta erityisestä syystä myöntää vuosi-ilmoituksen antamiseen lisääaikaa. Ehdotettu pykälä ei aiheuttaisi käytännössä muutosta nykyisiin ilmoittamisen määräaikoihin eikä ilmoittamisen antamisen tapaan. DAC2:ssa ja CRS:ssä on kansainvälisesti sovittu tietosisällöltään ja muodoltaan yhtenevästä skeemasta, jota Suomen on tietojenvaihdossa käytettävä. Ehdotetulla pykälällä on osaltaan jatkossakin tarkoitus säätää siitä, että raportoivilta finanssilaitoksilta kerättäisiin vain ne tiedot, joita tarvitaan DAC2:n ja CRS:n Suomelle asettamien velvoitteiden täyttämiseksi. Tämän vuoksi olisi perusteltua, että tiedot ilmoitettaisiin Verohallinnolle DAC2:n ja CRS:n edellyttämässä sisällössä ja muodossa.

105 §. Ilmoitettavat tiedot. Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä tietoja raportoivan finanssilaitoksen olisi ilmoitettava Verohallinnolle. Pykälän 1 momentti sisältäisi ne tiedot, jotka raportoivan finanssilaitoksen olisi ilmoitettava itsestään ja jokaisen raportoitavan tilin osalta. Momentin 1 kohdan mukaan raportoivan finanssilaitoksen olisi ilmoitettava oma nimensä ja verotunnisteensa tai sen puuttuessa mahdollinen muu vastaava tunniste. Raportoivan finanssilaitoksen tunnistetietojen tarkoituksena olisi, että muut finanssitilitietojen vaihtoon osallistuvat lainkäyttöalueet pystyisivät helposti tunnistamaan raportoitujen ja sittemmin vaihdettujen tietojen lähteen ja voisivat esimerkiksi jäljittää virheen, joka olisi voinut johtaa tietojen virheelliseen tai epätäydelliseen raportoimiseen. Suomalaisen raportoivan finanssilaitoksen verotunnisteella tarkoitettaisiin y-tunnusta. Jos raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi y-tunnusta, olisi sen lähtökohtaisesti otettava yhteys Verohallintoon y-tunnuksen saamiseksi. Momentin 2 kohdan mukaan tilinhaltijasta olisi ilmoitettava nimi, osoite, asuinlainkäyttöalueet ja verotunnisteet sekä luonnollisen henkilön osalta syntymäaika ja -paikka. Osoitteena olisi ilmoitettava osoite, jonka raportoiva finanssilaitos olisi kirjannut tilinhaltijalle 2 luvun mukaisten huolellisuusmenettelyjen mukaisesti. Jos tilinhaltija olisi raportoitava henkilö, ilmoitettava osoite olisi näin ollen henkilön voimassa oleva osoite asuinlainkäyttöalueella. Jos raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi tätä osoitetta, sen tulisi ilmoittaa arkistotiedoissaan oleva postiosoite. Asuinlainkäyttöalueina ilmoitettaisiin kaikki

raportoivan finanssilaitoksen 2 luvun mukaisten huolellismenettelyjen mukaisesti tunnistamat asuinlainkäyttöalueet kyseessä olevan kalenterivuoden aikana. Verotunnisteena ilmoitettaisiin tunniste, jonka tilinhaltijan asuinlainkäyttöalue olisi myöntänyt tilinhaltijalle. Suomessa verotunnisteita olisivat y-tunnus ja henkilötunnus. Jos raportoitavalla henkilöllä olisi useita verotuksellisia asuinlainkäyttöalueita, ilmoitettava verotunniste olisi verotunniste kunkin raportoitavan lainkäyttöalueen osalta. Verotunnisteen puuttuessa olisi tarkoituksenmukaista ilmoittaa sitä tehtävältään vastaava tieto. Momentin 3 mukaan tilinhaltijana olevan yksikön jokaisesta raportoivana henkilönä pidettävästä kontrolloivasta henkilöstä olisi ilmoitettava nimi, osoite, asuinlainkäyttöalueet, verotunnisteet, syntymäaika ja -paikka sekä tehtävät, joiden perusteella kukin raportoitava henkilö olisi yksikön kontrolloiva henkilö. Tieto ilmoittaa kontrolloivan henkilön tehtävästä yksikössä olisi uusi vaatimus ja se vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisättyä ja päivitettyyn CRS:ään sisältyvää velvoitetta. Momentin 4 kohdassa raportoiva finanssilaitos velvoitettaisiin ilmoittamaan tiedon siitä, olisivatko tilinhaltija ja mahdolliset kontrolloivat henkilöt antaneet luotettavan itse annetun todistuksen. Velvoite olisi uusi ja se vastaisi pääosin sisällöllisesti DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisättyä ja päivitettyyn CRS:ään sisällytettyä velvoitetta. Muutos tarkoittaisi käytännössä sitä, että virka-apudirektiivin DAC2-tietojen ja CRS-tietojen tietojenvaihtoskeemalla kansallisesti valinnaisena ollut tieto muutettiin jäsenvaltioille ja osallistuville lainkäyttöalueille pakolliseksi tiedoksi. Suomessa raportoivien finanssilaitosten on jo tällä hetkellä osana DAC2- ja CRS-velvoitteitaan ilmoitettava Verohallinnolle tämä tieto, eikä sen vaatiminen tämän vuoksi käytännössä lisäisi tältä osin raportoivien finanssilaitosten olemassa olevia velvoitteita. Verohallinnon olisi jatkossakin tarkoituksenmukaista ja tarpeellista saada raportoivalta finanssilaitokselta vuosittain tieto siitä, olisivatko kukin tilinhaltija ja kontrolloivat henkilöt antaneet luotettavan itse annetun todistuksen. Itse annettu todistus on olennainen osa raportoivien finanssilaitosten huolellisuusvelvoitteita, ja Verohallinto on tämän tiedon avulla pystynyt varmistamaan, että raportoivat finanssilaitokset ovat noudattaneet huolellisuusvelvoitteitaan. Virka-apudirektiivin ja CRS:n vaatimus ilmoittaa tieto itse annetun todistuksen mahdollisesta antamisesta ei sisällä velvoitetta ilmoittaa tietoa itse annetun tiedon antamisesta sellaisesta raportoivasta yksikkötilistä, jossa tilinhaltijana oleva yksikkö ei ole itse raportoitava henkilö, mutta tili on raportoitava, koska yksikön yksi tai useampi kontrolloiva henkilö on raportoitava henkilö. Vaikka virka-apudirektiivin ja CRS eivät velvoita raportoivia finanssilaitoksia ilmoittamaan tätä tietoa, se olisi katsottava tarkoituksenmukaiseksi. Tieto olisi tarpeellinen Verohallinnolle virka-apudirektiivin ja CRS:n tehokasta täytäntöönpanoa koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Tiedon ilmoittamisesta ei arvioitaisi aiheutuvan raportoiville finanssilaitoksille lisää hallinnollista taakkaa. Sen ei myöskään arvioitaisi edellyttävän raportoivilta finanssilaitoksilta erillisiä lisämenettelyjä, koska tiedon ilmoittaminen tapahtuisi vastaavalla tavalla kuin raportoitavista henkilöistä. Momentin 5 kohdan mukaan olisi ilmoitettava, olisiko tili yhteistili, mukaan lukien yhteisten tilinhaltijoiden lukumäärä. Myös tämä vaatimus olisi uusi ja se vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla virka-apudirektiiviin tehtyä ja päivitettyyn CRS:ään sisällytettyä muutosta. Momentin 6 kohdan mukaan jokaisesta raportoitavasta tilistä olisi ilmoitettava tilinumero tai sen puuttuessa sitä vastaava tieto, tilin tyyppi ja tieto siitä, olisiko tili aiempi tili vai uusi tili. Ilmoitettavana tilinumerona pidettäisiin tilinumeroa, jonka raportoiva finanssilaitos olisi antanut tilille sen yksilöintiä varten. Jos tilillä ei olisi tällaista numeroa, tilinumerona ilmoitettaisiin sitä tehtävältään vastaava tieto, kuten yksilöivä sarjanumero tai muu sellainen numero, jonka raportoiva finanssilaitos antaisi finanssitalille ja joka erottaisi tilin muista saman finanssilaitoksen ylläpitämistä tileistä. Jos tilillä olisi useita tilinumeroja, tilinumerona ilmoitettaisiin se tilinumero, jolla raportoiva finanssilaitos raportoisi sen tilinhaltijalle. Tieto tilin tyypistä sekä tieto siitä, olisiko tili aiempi vai uusi tili, olisivat uusia vaatimuksia ja ne vastaisivat virka-apudirektiiviin ja CRS:ään tehtyä vastaavan sisältöisiä muutoksia. Tilin tyyppin osalta olisi ilmoitettava, olisiko tili talletustili, säilytystili, omapääoma- tai velkaosuus vai käteisarvovakuutussopimus tai elinkorkosopimus. Momentin 7 kohdassa säädettäisiin

velvollisuudesta ilmoittaa tilin saldo tai arvo kalenterivuoden lopussa, tai jos tili suljettaisiin vuoden aikana, tieto tilin sulkemisesta. Ilmoitettavana tilin saldona tai arvona pidettäisiin yleensä saldoa tai arvoa, jonka raportoiva finanssilaitos olisi laskenut tilinhaltijalle tehtävää raportointia varten. Käteisarvovakuutussopimuksesta tai elinkorkosopimuksesta olisi ilmoitettava sen käteisarvo tai takaisinostoarvo. Pääoma- tai velkaosuuden osalta pääomaosuuden saldo tai arvo olisi arvo, jonka raportoiva finanssilaitos olisi laskenut sellaista tarkoitusta varten, joka edellyttää useimmin toistuvaa arvonmäärittystä. Tilanteen mukaan arvo voisi olla esimerkiksi osuuden arvo hankinnan yhteydessä, jos raportoiva finanssilaitos ei olisi muutoin laskenut uudelleen saldoa tai arvoa muista syistä. Raportoiva finanssilaitos voisi myös pääomaosuuden tai tilin muuta arvoa määrittäessään käyttää kalenterivuoden lopusta poikkeavaa muuta vuosittain määritettävää arvoa, jos se ei tavanomaisessa toiminnassaan määrittäisi tilin arvoa kalenterivuoden lopussa. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että käytettävä arvo kuvaisi tilinhaltijan tilin arvoa kalenterivuoden lopussa. Esimerkiksi henkilöstörahasto voisi käyttää vuosittaista arvonmäärittäispäivän arvoa oikaistuna sen jälkeen, ennen kalenterivuoden loppua, tapahtuneilla tilin arvoon vaikuttaneilla muutoksilla. Jokaiselle yhteisesti pidetyn tilin haltijalle luettaisiin kuuluvaksi yhteistilin koko saldo tai arvo. Jos tili lopetettaisiin, raportoivan finanssilaitoksen olisi ilmoitettava, että tili olisi lopetettu. Tilin lopetussaldoa tai -arvoa ei olisi ilmoitettava. Tili katsottaisiin lopetetuksi, jos se olisi finanssilaitoksia koskevien säännösten perusteella suljettu tai muutoin lopetettu. Nimenomaisten säännösten puuttuessa tili katsottaisiin lopetetuksi raportoivan finanssilaitoksen tavanomaisten toimintamenettelyjen mukaisesti, joita sovelletaan johdonmukaisesti kaikkiin kyseisen raportoivan finanssilaitoksen ylläpitämiin tileihin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa säilytystilin osalta eräitä lisätietoja. Säilytystilin osalta olisi 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi ilmoitettava koron kokonaisbruttomäärä, osingon kokonaisbruttomäärä ja tilillä pidettyihin varoihin liittyen syntyneen muun tulon kokonaisbruttomäärä, kussakin tapauksessa maksettuna tai hyvitettyä tilille tai tiliin liittyen kalenterivuoden aikana (1 kohta). Ilmoitettava olisi myös finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta tilille maksettu tai hyvitetty kokonaisbruttotulo sen kalenterivuoden aikana, jonka osalta raportoiva finanssilaitos olisi toiminut säilytyksenhoitajana, välittäjänä, nimellisomistajana tai muutoin tilinhaltijan asiamiehenä (2 kohta). Myynnillä tai lunastuksella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä finanssivarojen myyntiä tai lunastusta riippumatta siitä, olisiko näiden finanssivarojen omistaja verovelvollinen kyseisen myynnin tai lunastuksen osalta tai olisiko tulo verotettavaa tuloa. Myynnistä tai lunastuksesta saaduilla kokonaisbruttotuloilla tarkoitettaisiin finanssivarojen myynnin tai lunastuksen tuloksena saatua kokonaismäärää. Jos myynnin hoitaisi pörssivälittäjä, myynnistä tai lunastuksesta saadut kokonaisbruttotulot tarkoittaisivat maksuun oikeutetulle henkilön tilille maksettua tai hyvitettyä kokonaismäärää lisättynä määrällä, jota ei maksettaisi, koska se perittäisiin limiittiluoton takaisinmaksuna. Korollisen velkasitoumuksen myynnissä kokonaisbruttotulot sisältäisivät mahdollisen koronmaksupäivien välillä kertyneen koron.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa talletustilin osalta lisätietoja 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi. Talletustilin osalta olisi ilmoitettava tilille kalenterivuoden aikana maksettujen tai hyvitettyjen korkojen kokonaisbruttomäärä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa sellaisen sijoitusyksikkönä pidettävän omapääomaosuuden, joka olisi oikeudellinen järjestely, osalta 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi tehtävät, joiden nojalla raportoitava henkilö olisi omapääomaosuuden haltija. Tämän tiedon ilmoittaminen olisi uusi vaatimus ja se perustuisi virka-apudirektiiviin ja CRS:ään tehtyihin vastaavan sisältöisiin muutoksiin.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa muiden kuin säilytystilin ja talletustilin osalta 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi tilinhaltijalle tilin osalta kalenterivuoden aikana maksettu tai hyvitetty kokonaisbruttomäärä, jonka osalta raportoiva finanssilaitos olisi velvoitautunut tai velallinen, mukaan lukien tilinhaltijalle kalenterivuoden aikana maksettujen lunastusmaksujen yhteismäärä. Tällaisia kokonaisbruttomääriä olisivat esimerkiksi tilinhaltijalle kalenterivuoden kuluessa maksettujen lunastusmaksujen yhteismäärä ja tilinhaltijalle kalenterivuoden kuluessa käteisarvovakuutus sopimuksen tai elinkorkosopimuksen mukaisesti suoritettut maksut.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin raportoivan finanssilaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa, missä valuutassa kukin määrä olisi ilmoitettu. Tiedot olisi ilmoitettava tilivaluutassa eikä niitä muunnettaisi raportointia varten esimerkiksi euroiksi tai Yhdysvaltain dollareiksi. Jos tilin arvo olisi ilmoitettu useammassa valuutassa, raportoiva finanssilaitos voisi halutessaan raportoida tiedot siinä valuutassa, jonka määräinen tili olisi.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I I jakson A ja B kohtaa ja päivitetyn CRS:n I jakson A ja B kohtaa.

106 §. Poikkeukset ilmoitettaviin tietoihin. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksista raportoivan finanssilaitoksen 2 §:n mukaisiin velvoitteisiin ilmoittaa tietoja Verohallinnolle. Pykälän 1 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitsisi ilmoittaa aiemman tilin osalta verotunnisteita eikä syntymäaikaa, jos raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi kyseisiä tietoja, eikä raportoivan finanssilaitoksen tarvitsisi kerätä niitä Suomen lainsäädännön tai Euroopan unionin säädöksen nojalla. Raportoivan finanssilaitoksen tiedoilla tarkoitettaisiin asiakasta koskevaa kantatiedostoa ja sähköisesti hakukelpoisia tietoja. Asiakkaan kantatiedosto sisältäisi ensisijaisen datatiedoston, jossa raportoiva finanssilaitos ylläpitäisi tilinhaltijan tietoja, kuten tilinhaltijan yhteystietoja ja rahanpesun estämistä tai asiakkaan tuntemista koskevien menettelyjen edellyttämiä tietoja. Jos raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi aiemman tilin osalta verotunniste- tai syntymäaikatietoa, sillä olisi kuitenkin velvollisuus kohtuullisin keinoin pyrkiä hankkimaan verotunnisteet ja syntymäaika aiemman tilin raportoitavaksi tiliksi tunnistamisvuotta seuraavan toisen vuoden loppuun mennessä (1 kohta) ja lisäksi aina, kun raportoivaa finanssilaitosta vaadittaisiin päivittämään aiempaa tiliä koskevat tiedot rahanpesun estämisestä tai asiakastunnistusta koskevia kansallisia menettelyjä noudattaen (2 kohta). Momentin 2 kohta olisi uusi vaatimus ja se perustuisi virka-apudirektiiviin ja CRS:ään tehtyihin vastaavan sisältöisin muutoksiin. Kohtuullisilla keinoilla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä raportoivan finanssilaitoksen aitoa yritystä hankkia raportoitavan tilin tilinhaltijan verotunniste ja syntymäaika. Kohtuullisina keinoina pidettäisiin esimerkiksi raportoivan finanssilaitoksen yrityksiä ottaa postitse tai puhelimitse yhteyttä tilinhaltijaan sekä raportoivan finanssilaitoksen lähiyksikön ylläpitämän sähköisesti hakukelpoisen tiedon tutkimista 102 §:n tilisaldon yhdistämissäntöjen mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan raportoivan finanssilaitoksen ei 105 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdasta poiketen tarvitsisi ilmoittaa tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön verotunnistetta, jos asianomainen lainkäyttöalue ei olisi antanut verotunnistetta tai sen lainsäädäntö ei edellyttäisi lainkäyttöalueen antamien verotunnisteiden keräämistä. Raportoitavan lainkäyttöalueen ei katsottaisi antavan verotunnistetta, jos lainkäyttöalue ei antaisi verovelvollisten tunnistenumeroita tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavia tietoja, tai jos lainkäyttöalue ei olisi antanut verotunnistetta tietylle luonnolliselle henkilölle tai yksikölle. Raportoitavan lainkäyttöalueen ei katsottaisi edellyttävän antamiensa verotunnisteiden keräämistä esimerkiksi silloin, jos oman verotunnisteen ilmoittaminen olisi henkilöille vapaaehtoista. Jos tilinhaltija olisi tällaisessa tilanteessa ilmoittanut raportoivalle finanssilaitokselle verotunnisteensa, raportoivan finanssilaitoksen olisi ilmoitettava se Verohallinnolle. Virka-apudirektiivi, toisin

kuin CRS, ei sisällä vapautusta verotunnisteen ilmoittamisesta tilanteessa, jossa lainkäyttöalue ei edellytä antamiensa verotunnisteen keräämistä. Vapautus sisältyy voimassa olevaan lainsäädäntöön ja se katsottaisiin jatkossakin tarkoituksenmukaiseksi täsmentämään verotunnisteen ilmoittamisvelvollisuutta niissä harvinaisissa tilanteissa, joissa verotunnisteen keräämiseen ei ole velvollisuutta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta raportoivan finanssilaitoksen 105 §:n 1 momentin 2–3 kohdan mukaiseen velvollisuuteen ilmoittaa tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön syntymäpaikkatietoa. Syntymäpaikkatietoa ei tarvitsisi ilmoittaa, jos Suomen lainsäädäntö tai Euroopan unionin voimassa oleva tai 5.1.2015 voimassa ollut säädös ei edellyttäisi raportoivaa finanssilaitosta muussakaan tilanteessa hankkimaan ja ilmoittamaan syntymäpaikkatietoa. Lisäksi edellytettäisiin, ettei syntymäpaikkatieto olisi saatavilla raportoivan finanssilaitoksen ylläpitämissä sähköisesti hakukelpoisissa tiedoissa. Sähköisesti hakukelpoisilla tiedoilla tarkoitettaisiin tietoja, joita raportoiva finanssilaitos ylläpitäisi verotusta varten, asiakkaan kantatiedoissaan tai vastaavissa tiedostoissa ja joita säilytettäisiin sähköisenä tietokantana.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta raportoivan finanssilaitoksen 105 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun velvollisuuteen ilmoittaa finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta saatavia bruttotuloja. Jos raportoiva finanssilaitos ei päättäisi toisin minkä tahansa selkeästi yksilöidyn tiliryhmän osalta, sen ei tarvitsisi ilmoittaa finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta saatuja bruttotuloja siltä osin kuin raportoiva finanssilaitos ilmoittaisi tällaisten finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta saadun bruttotulon raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain mukaisesti. Henkilöllä voisi esimerkiksi olla säilytystili keskitetyssä vaihtopalvelussa, joka olisi raportoiva finanssilaitos. Tilillä säilytettäisiin arvopaperitokeneita (security token), joiden määrä vaihtelisi hankintojen ja luovutusten myötä. Keskitetyn vaihtopalvelun olisi vuosittain ilmoitettava tilin saldo tai arvo vuoden lopussa tämän lain 3 luvun mukaisesti. Mahdolliset arvopaperitokenien hankinnat ja luovutukset keskitetyn vaihtopalvelun olisi ilmoitettava raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ominaisuudessa raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain mukaisesti. Tällöin sen ei olisi ilmoitettava arvopaperitokenien luovutuksia tämän lain nojalla. Säännös olisi uusi ja se perustuisi virka-apudirektiiviin ja CRS:ään tehtyihin vastaavan sisältöisiin muutoksiin. Säännöksellä vältettäisiin samojen tapahtumien ilmoittaminen Verohallinnolle kahteen kertaan.

Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääasiallisesti DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin liitteen I I jakson C-F kohtaa ja päivitetyn CRS:n I jakson C-E ja G kohtaa.

4 luku **Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

107 §. *Voimaantulo ja siirtymäsäännös.* Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä. Pykälän 1 momentin mukaan laki tulisi voimaan 1.1.2026. DAC8:n 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava direktiivin noudattamisen edellyttämiä säännöksiä 1.1.2026 lähtien.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran 1.1.2026 alkavaan kalenterivuoteen.

Pykälän 3 momentti olisi siirtymäsäännös, jossa säädettäisiin, mitä säännöksiä sovellettaisiin kalenterivuotta 2026 edeltäviä kalenterivuosia koskevien tietojen ilmoittamiseen ja muihin velvoitteisiin. Tässä esityksessä ehdotetut säännökset raportoivien finanssilaitosten ilmoitus-, huolellisuus- ja muiksi velvoitteiksi sisältyvät vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jo

voimassa olevaan lainsäädäntöön. Tämän vuoksi ehdotetuista lakimuutoksista ei myöskään seuraisi vähäistä suurempia muutoksia raportoivien finanssilaitosten tämänhetkisiin velvollisuuksiin. Siltä osin kuin ehdotettuja säännöksiä sisällöllisesti vastaavia säännöksiä sovelletaan jo nykyisen lainsäädännön nojalla, tilanne ei käytännössä muuttuisi. Ainoastaan sisällöllisesti uudet säännökset toisivat muutoksia olemassa olevaan tilanteeseen. Momentin mukaan kalenterivuotta 2026 edeltäviä kalenterivuosia koskevien tietojen ilmoittamiseen ja muihin raportoivia finanssilaitoksia koskeviin velvoitteisiin sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Käytännössä siis esimerkiksi vuodelta 2025 annettavaan vuosi-ilmoitukseen, joka on annettava viimeistään 31.1.2026, sovellettaisiin ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Kalenterivuotta 2026 ja sitä myöhempiä kalenterivuosia koskeviin tietoihin sovellettaisiin ehdotetun lain säännöksiä.

7.3 Laki verotusmenettelystä

17 b §. *Sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU johdosta.* Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Pykälä on säädetty osana DAC2:n kansallista täytäntöönpanoa. Pykälässä säädetään finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta siltä osin kuin raportoitaviin tileihin liittyvät henkilöt ovat DAC2:n mukaisesti raportoitavia henkilöitä. Pykälä kumottaisiin, koska jatkossa sen sisältämistä velvoitteista säädettäisiin tässä esityksessä muutettavaksi ehdotetussa 17 c §:ssä ja raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettavaksi ehdotetussa laissa.

17 c §. *Raportoivan finanssilaitoksen tiedonantovelvollisuus finanssitileistä.* Pykälää muutettaisiin siten, että se kattaisi jatkossa nykyisten 17 b–17 d §:n tiedonantovelvollisuudet. Voimassa olevassa pykälässä säädetään finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta siltä osin kuin raportoitaviin tileihin liittyvät raportoitavat henkilöt asuvat Euroopan unionin ulkopuolella. Pykälä on osa CRS-tietojenvaihdon mahdollistavaa lainsäädäntöä. Pykälässä olisi jatkossa yksi momentti nykyisen neljän momentin sijaan. Pykälän mukaan, raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa tarkoitetun finanssilaitoksen olisi noudatettava mainitun lain 2 luvun huolellisuusvelvoitteita ja annettava Verohallinnolle mainitun lain 3 luvun mukaiset tiedot finanssitileistä. Jos raportoivalla finanssilaitoksella ei olisi ollut ilmoitettavalta vuodelta lainkaan raportoitavia tilejä, sen olisi ilmoitettava tieto siitä. Koska mainittu laki kattaisi sekä DAC2:een, CRS:ään että 17 d §:ssä mainittuihin sopimuksiin liittyvät yksityiskohtaiset velvoitteet, olisi viittaus mainittuun lakiin riittävä. Voimassa olevan pykälän 2 momentin tietojenvaihto- ja huolellisuusvelvoitteiden kiertämiseen liittyvistä menettelyistä säädettäisiin jatkossa verotusmenettelylain uudessa 28 a §:ssä. Voimassa olevan 3 momentin raportoitavaan finanssilaitokseen kohdistuvista kirjaamis- ja säilytysvelvoitteista säädettäisiin jatkossa raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 31 §:ssä. Saman lain 1 §:n 5 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 4 momentin määräysenantovaltuudesta Verohallinnolle. Ehdotetut muutokset eivät käytännössä muuttaisi tiedonantovelvollisuuskokonaisuuden perusteita.

17 d §. *Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa tekemät finanssitilitietojen vaihtoa koskevat sopimukset.* Pykälä kumottaisiin tarpeettomana samasta syystä kuin 17 b §. Pykälässä säädetään finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta siltä osin kuin finanssitilitiedot kuuluvat Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssitilitietojen vaihtamisesta kyseisten valtioiden ja EU-maiden välillä tekemien sopimusten soveltamisalan piiriin. Jatkossa pykälän sisältämistä velvoitteista säädettäisiin muutettavaksi ehdotetussa 17 c §:ssä ja raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annettavaksi ehdotetussa laissa.

17 g §. *Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus raportoitavista liiketoimista.* Pykälässä säädettäisiin raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta. Pykälä perustuisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain lisäksi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin 8 ad artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia vaaditaan noudattamaan virka-apudirektiivin liitteessä VI olevissa II ja III jaksossa vahvistettuja huolellisuus- ja raportointimenettelyjä ja vastaavaan CARF:n V jaksoon.

Pykälän mukaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa tarkoitetun raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi noudatettava mainitun lain 3 luvun huolellisuusvelvoitteita ja 5 luvun erityisiä velvoitteita. Tämän lisäksi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan olisi 1 kohdan mukaan annettava Verohallinnolle mainitun lain 4 luvussa tarkoitetut tiedot raportoitavista liiketoimista tai tieto siitä, ettei ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia olisi ollut. Pykälän 2 kohdan mukaan Verohallinnolle olisi annettava myös mainitun lain 4 luvussa tarkoitettujen yksittäisten kryptovarakäyttäjien, joiden asuinlainkäyttöalue olisi Suomi, saaman luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista siltä osin kuin nämä tiedot olisivat raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tai tieto siitä, ettei mainittuja tapahtumia olisi ollut. Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitettaisiin nimenomaan sellaista toimijaa, joka täyttäisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 2 §:ssä tarkoitetun raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän ja johon ei sovellettaisi mitään 3 §:ssä tarkoitettua huolellisuus- ja raportointivelvoitteiden täyttämiseen liittyvää poikkeusta. Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi tiedonantovelvollisuus Suomeen myös silloin, vaikka sillä ei olisi ollut lainkaan raportoitavia liiketoimia edellisenä kalenterivuonna. Tällä niin sanotulla nollailmoituksella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja vakuuttaisi Verohallinnolle, että se on noudattanut vaadittuja huolellisuusmenettelyjä eikä sillä ole ollut kalenterivuoden aikana lainkaan ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia. Sama pätsi myös 2 kohdan mukaisesti raportoitaviin tietoihin ja olisi perusteltu esimerkiksi sellaisia tilanteita varten, joissa raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla olisi asiakkanaan vain yksikkökryptovarakäyttäjiä. Näin ollen kyseisessä tilanteessa Verohallinto saisi nollailmoituksen kautta varmistuksen siitä, että tiedonantovelvollisella ei olisi 2 kohdan mukaisesti ilmoitettavia tietoja.

Pykälän velvoitteiden laiminlyönteihin sovellettaisiin lain 22 a §:n laiminlyöntimaksusäännöstä. Täten pykälän mukaisten, raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa täsmällisesti säädettävien, velvoitteiden laiminlyönneistä voitaisiin määrätä laiminlyöntimaksu.

23 §. *Tarkastusoikeus ja esittämisvelvollisuus.* Pykälän otsikkoa ja sen 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi, jotta pykälästä kävisi selkeämmin ilmi, että Verohallinnolla olisi oikeus tarkastaa ja tiedonantovelvollisella olisi Verohallinnon kehotuksesta velvollisuus esittää kaikki ne asiakirjat, joista 3 luvussa tarkoitettuja tietoja voisi olla saatavissa ja jotka olisivat tarpeen luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi. Pykälässä täsmennettäväksi tarkoitettu esittämisvelvollisuus olisi laaja, eikä sen käyttämisen edellytyksenä olisi se, että Verohallinto yksilöisi etukäteen esimerkiksi tiedonantovelvollisen asiakkaan nimeen perustuen ne tiedonantovelvollisen asiakkaat, joita koskevat asiakirjat olisivat tarpeen luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi. Ehdotettu muutos olisi luonteeltaan täsmäntävä eikä sillä muutettaisi voimassa olevan pykälän soveltamisalaa.

Suomea, ja sen myötä Verohallintoa toimivaltaisena viranomaisena, sitovien kansainvälisten velvoitteiden yhteydessä on tullut uusia velvoitteita, jotka eivät liity suoraan ja välittömästi tiedonantovelvollisen omaan verotukseen vaan tiedonantovelvollisen asiakkaillaan tarjoamiin palveluihin tai niiden asiakkaistaan säilyttämiin tietoihin. Vastaavasti tiedonantovelvollisille on säädetty uusia ilmoittamis-, huolellisuus- tai muita velvoitteita, joita Verohallinto on velvollinen valvomaan. Verotusmenettelylain 23 §:n tarkoituksena on luoda puitteet sille, että Verohallinto voi tarkastaa sivullisia ja kerätä aineistoa heiltä sivullisen tiedonantovelvollisuuden piiriin liittyvien velvoitteiden valvomiseksi. Siltä osin kuin Verohallinnolla olisi tarve tarkastaa tiedonantovelvollisen omaa verotusta, olisi sovellettava verotusmenettelylain verotarkastusta koskevaa 14 §:ää. Verohallinto myös hyödyntää verotusmenettelylain 23 §:ää tiedonantovelvollisiin kohdistuvissa tarkastuksissa. Näissä tarkastuksissa Verohallinto voi esittää sivulliselle vaatimuksen tietojen tarkastamisesta siten, että siinä ei yksilöidä niitä henkilöitä tai yhteisöjä, joita tarkastuksella käsitellään. Kyseiset tarkastukset ovat kuitenkin tarkasti kohdennettuja, perusteltuja ja oikeasuhtaisia suhteessa tarkastuksen tavoitteisiin. Tarkastukset kohdennetaan, ja niiden myötä tarkastettavaksi saatuja asiakirjoja käytetään, vain 3 luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi. Siltä osin kuin tarkastettavaksi saadut asiakirjat eivät ole johtaneet toimenpiteisiin, niihin liittyvä katseluoikeus tiedonantovelvollisen sähköisessä järjestelmässä lopetetaan tai saadut aineistot palautetaan tai hävitetään. Asiakirjoja ja niihin liittyviä tietoja saa käsitellä vain sellainen Verohallinnon virkamies, joka on erityisesti nimetty ja saanut luvan tällaisten tehtävien suorittamiseen. Verohallinnolla on asiakirjojen käsittelyssä tekniset ja organisaatioon liittyvät toimenpiteet ja menettelyt, joilla taataan teknisesti korkeatasoinen tietoturva.

Voimassa olevan 23 §:n 1 momentin mukaan Verohallinnolla on oikeus tarkastaa kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa ja jotka ovat tarpeen tässä luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi. Säännöksen perusteella Verohallinnolla on oikeus tarkastaa sivullisia ja kerätä aineistoa heiltä sivullisen tiedonantovelvollisuuden piiriin liittyvien velvoitteiden valvomiseksi. Verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 131/1995 vp) todetaan tarkastusoikeuden koskevan kaikkia luvussa tarkoitettuja tiedonantovelvollisia ja kaikkia niiden hallussa olevia asiakirjoja, joissa voi olla saatavilla joko yleisen tai erityisen tiedonantovelvollisuuden piirissä olevia tietoja. Samassa yhteydessä säädetty 2 momentti antoi verohallitukselle oikeuden velvoittaa sen, joka ei ole kehotuksestaakaan antanut luvussa tarkoitettuja tietoja, täyttämään velvollisuutensa. Kyseisen 2 momentin osalta edellä mainitussa hallituksen esityksessä todetaan, että jos tiedonantovelvollinen kieltäytyisi antamasta joko yleisen tai erityisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, verohallitus voisi velvoittaa tiedonantovelvollisen sakon uhalla antamaan vaaditut tiedot. Edellä mainittu 2 momentti on kumottu verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (565/2004). Tätä on perusteltu eräiden verolakien muuttamiseksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 57/2004 vp) sillä, että säännöstä on sovellettu erittäin harvoin, ja että uhkasakkomenettely ei voikaan olla pääsääntöinen tehoste yleisen tiedonantovelvollisuuden varmistamisessa. Kyseisen lakimuutoksen yhteydessä verotusmenettelylakiin on sisällytetty säännös erityisen laiminlyöntimaksun määräämisestä sellaisia tilanteita varten, joissa tiedonantovelvollinen laiminlyö yleisen tai erityisen tiedonantovelvollisuuden.

23 a §. *Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tiedonantovelvollisuus.* Pykälästä poistettaisiin viittaukset kumottavaksi ehdotettuihin verotusmenettelylain 17 b ja 17 d §:ään ja lisättäisiin viittaus ehdotettuun verotusmenettelylain 17 g §:ään. Jälkimmäisen muutoksen perusteella pykälään lisättäisiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuina ilmoitusvelvollisina raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ja niihin liittyvien velvoitteiden ja

huolellisuusmenettelyjen kohteena raportoitavat käyttäjät. Pykälän sanamuodosta poistettaisiin ilmaisu suomalaiset tarpeettomana, sillä viittaukset verotusmenettelylain asianomaisiin pykäliin ja niiden kautta asianomaisiin erillislakeihin liittäisivät ilmoitusvelvollisten tiedonantovelvollisuuden suomalaisiin ja Suomeen raportoiviin tiedonantovelvollisiin.

23 c §. *Tiedonantovelvollisen erityinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälä muutettaisiin kattamaan raportoitavan järjestelyn palvelun tarjoajan erityisen tiedonantovelvollisuuden sijasta kaikki 3 luvun mukaiset tiedonantovelvolliset. Muutettavaksi ehdotetun pykälän mukaan tässä luvussa tarkoitettun tiedonantovelvollisen olisi Verohallinnon kehotuksesta verotunnisteen, nimen, osoitteen, tilinumeron, sopimusnumeron, asiakasnumeron, viitenumeron, järjestelyn tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava hallussaan tai määräysvallassaan olevat tiedot menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, jotka olisivat tarpeen sen varmistamiseksi, että tiedonantovelvollinen olisi suorittanut tässä luvussa tarkoitetut ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteet.

Voimassa olevan verotusmenettelylain 23 §:n 1 momentin mukaan Verohallinnolla on oikeus tarkastaa kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa ja jotka ovat tarpeen tässä luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi. Säännöksen perusteella Verohallinnolla on oikeus tarkastaa sivullisia ja kerätä aineistoa heiltä sivullisen tiedonantovelvollisuuden piiriin liittyvien velvoitteiden valvomiseksi. Säännöksen mukaisissa tarkastuksissa Verohallinto esittää sivulliselle vaatimuksen tietojen tarkastamisesta siten, että siinä ei yksilöidä niitä henkilöitä tai yhteisöjä, joita tarkastuksella käsitellään. Verotusmenettelylain 3 lukuun ei tällä hetkellä sisälly 19 §:n erityisen tiedonantovelvollisuuden kaltaista säännöstä, jossa kenen tahansa tiedonantovelvollisen olisi annettava Verohallinnon kehotuksesta yksilöintiin perustuen tiedot sen varmistamiseksi, että tiedonantovelvollinen olisi suorittanut ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteensa. Verotusmenettelylain 23 a § koskee vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tiedonantovelvollisuutta ja verotusmenettelylain 23 b § rekisteröityneen säilyttäjän erityistä tiedonantovelvollisuutta.

Muutoksen myötä tiedonantovelvollisia ja niiden omien ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden suorittamisen varmistamista varten olisi olemassa säännös, jonka kautta Verohallinnon valvonta voitaisiin kohdistaa jo ennalta yksilöidysti vain tiettyyn rajattuun henkilöjoukkoon. Tältä osin luotaisiin vastaavanlainen pari kuin on jo olemassa muun verovelvollisen verotusta tai muutoksenhakua koskevan asian käsittelyä varten sivulliselta kerättävien tietojen osalta 19 §:n mukaisen sivullisen erityisen tiedonantovelvollisuuden ja 21 §:n mukaisen vertailutietotarkastuksen välillä. Samalla välttyttäisiin siltä, että jokaista uutta tulevaisuudessa säädettävää tiedonantovelvollisuutta varten olisi säädettävä uusi juuri kyseiseen tiedonantovelvollisuuteen kohdistuva erityinen tiedonantovelvollisuus. Esimerkiksi 17 f §:n mukaista alustaoperaattorin tiedonantovelvollisuutta olennaisista toimista varten ei ole ollut olemassa omaa erityistä tiedonantovelvollisuutta. Siltä osin kuin Verohallinnolla on ollut tarpeen varmistaa, onko Suomeen raportoiva alustaoperaattori suorittanut 17 f §:ssä tarkoitetut velvoitteet, on sen käytettävissä ollut vain 23 §, joka ei ole ollut välttämättä käyttökelpoinen ja riittävän rajattu kohdennettuihin valvontatoimiin.

Muutettavaksi ehdotettu 23 c § tulisi koskemaan lähtökohtaisesti kaikkia 3 luvun tiedonantovelvollisia seuraavat rajaukset huomioon ottaen. Lain 23 a § perustuu neuvoston direktiiviin direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse veroviranomaisten pääsystä rahanpesun torjuntaa koskeviin tietoihin (EU) 2016/2258 ja neljännen rahanpesudirektiivin kansallisiin täytäntöönpanotoimiin, ja se soveltuu vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten

tarkastamiseen niihin kohdistuvan tiedonantovelvollisuuden osalta, minkä vuoksi kyseinen säännös olisi tarpeen säilyttää. Siltä osin kuin Verohallinnon valvonnan kohteena olisi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen, olisi Verohallinnon käytettävä ensisijaisesti 23 a §:ää. Säännökset olisivat kuitenkin sisällöllisesti yhtenevät. Myös 23 b § olisi tarkoitus säilyttää sen erityisen aseman ja muista tiedonantovelvollisuuksista poikkeavien tietojen vuoksi.

28 a §. *Tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertäminen.* Pykälässä säädettäisiin tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertämisestä. Samalla kumottaisiin raportoinnin kiertojärjestelyjä koskevat verotusmenettelylain 17 c §:n 2 momentti ja virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain 5 c § tarpeettomina. Ehdotetun pykälän tarkoituksena olisi varmistaa, että tiedonantovelvollisuuteen liittyvät velvoitteet tulisivat täytetyiksi eikä velvoitteita kierrettäisi erilaisilla verotusmenettelylain, virka-apudirektiivin tai kansainvälisen sopimuksen tarkoituksen vastaisilla järjestelyillä tai toimenpiteillä. Ehdotetussa pykälässä tarkoitettujen tiedonantovelvollisten joukko perustuisi verotusmenettelylain 3 lukuun ja koskisi kaikkia siellä tarkoitettuja tiedonantovelvollisia. Näin ollen tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertämisen kohteena voisi olla yhtä lailla sellainen velvollisuus, jonka kautta kerätään tietoa kotimaisia tilanteita varten, kuin sellainen velvollisuus, jonka kautta kerätään tietoa kansainvälistä tietojenvaihtoa varten. Vastaavalla tavalla pykälän soveltamisalaan kuuluisivat kaikki ne velvoitteet, jotka olisi säädetty koskemaan tiedonantovelvollisia 3 luvun mukaisesti. Tältä osin keskiössä olisivat huolellisuus- ja ilmoittamisvelvoitteet, mutta myös esimerkiksi rekisteröintivelvoitteiden kiertäminen.

Kansainvälinen automaattinen tietojenvaihto pitää sisällään tehokkaan täytäntöönpanon vaatimuksen, jonka mukaan valtioiden on otettava käyttöön säännöt ja hallinnolliset menettelyt varmistaa vahvistettujen huolellisuusmenettelyjen ja raportointivelvoitteiden tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen. Tältä osin sekä CRS että DAC2 edellyttävät edelleen sellaisten sääntöjen ottamista käyttöön, joilla estetään finanssilaitoksia, henkilöitä tai välittäjiä ottamasta käyttöön käytäntöjä, joilla pyritään kiertämään tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyt. DAC7, CARF tai DAC8 eivät sisällä vastaavaa nimenomaista edellytystä. CARF:n kommentaari kuitenkin nostaa nimenomaisesti esille osana tehokasta täytäntöönpanoa velvoitteiden noudattamatta jättämiseen liittyvien sääntöjen lisäksi aktiivisen velvoitteen puuttua raportoinnin tehokkuutta uhkaaviin kiertojärjestelyihin. Vaikka DAC7, CARF tai DAC8 eivät nimenomaisesti edellytä edellä mainittujen raportoinnin kiertämisen estämiseen liittyvien sääntöjen käyttöön ottamista, ovat ne tärkeä elementti tehokkaan täytäntöönpanon vaatimuksen täyttämässä.

Verotusmenettelylain veronkierron vastaiset säännökset, lähinnä 28 §, liittyvät verotuksen toimittamiseen verovelvollisen itsensä verotuksessa, joten niitä ei voida soveltaa, kun on kyse tiedonantovelvollista koskevien tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen noudattamisesta. Tämän vuoksi sekä 17 c §:n 2 momenttiin että virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain 5 c §:ään on otettu raportoinnin kiertojärjestelyjä koskevat säännökset. Kyseisiä säännöksiä voidaan kuitenkin soveltaa vain raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuuteen. Säännöksiä voimaantumisen jälkeen on säädetty useita uusia sivullisen yleisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvia velvoitteita, muun muassa palvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus raportoitavista järjestelyistä ja digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuus verotuksen alalla. Sen lisäksi, että voimassa olevia säännöksiä voidaan soveltaa vain raportoiviin finanssilaitoksiin, niitä ei voi myöskään soveltaa muihin kuin tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen kiertämiseen. Esimerkiksi digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuus koskee myös alustaoperaattorin rekisteröintivelvoitteita, joihin voi liittyä yhtä lailla raportoinnin kiertämiseen liittyviä käytäntöjä. Tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertämistä ei olisi myöskään tarkoituksenmukaista rajoittaa vain

Suomea koskevien tietojenvaihtovelvoitteiden tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen varmistamiseksi. Sivullisen yleiseen tiedonantovelvollisuuteen liittyvää raportointia voitaisiin kiertää myös sellaisissa tilanteissa, joissa tietoa kerättäisiin vain kansallisia tarpeita varten.

Pykälän 1 momentin mukaan henkilö, joka suunnittelisi, markkinoisi, organisoisi, toisi saataville tai toteuttaisi järjestelyn, jonka yhtenä pääasiallisena tarkoituksena olisi välttää 3 luvun mukaiset ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteet, olisi tiedonantovelvollinen ja velvollinen suorittamaan nämä velvoitteet niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa. Momenttia sovellettaisiin tilanteisiin, joissa henkilö ottaisi käyttöön menettelytapoja, joiden avulla se 3 luvun tarkoituksen vastaisesti pyrkisi välttämään tiedonantovelvollisuuden, kuten finanssilaitosmääritelmän täyttymisen. Raportointia voitaisiin yrittää kiertää esimerkiksi järjestelyillä, joiden tarkoituksena olisi tiedonantovelvollisen määritelmään liittyvien edellytysten täyttymiseltä välttyminen. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sellaisia toimenpiteitä, joiden nojalla toimijan tarjottavien palveluiden muoto ei vastaisi niiden sisältöä tai toimija loisi kuvan siitä, ettei se ole sijoittautunut Suomeen. Momenttia sovellettaisiin myös tilanteisiin, joissa tiedonantovelvollinen olisi mukana järjestelyssä, jossa ilmoitettavan henkilön tietoja muutetaan keinotekoisilla järjestelyillä sellaisiksi, ettei niitä tarvitse ilmoittaa tai ne ilmoitetaan virheellisesti. Tiedonantovelvollinen voisi esimerkiksi olla mukana sellaisissa toimenpiteissä, joissa ilmoitettavan sivullisen oikea verostatus tai tosiasiallinen ilmoitettava sivullinen salataan keinotekoisilla järjestelyillä. Tiedonantovelvollinen voisi myös olla mukana sellaisissa toimenpiteissä, joissa vain osa tiedonantovelvollisuuden piiriin tosiasiallisesti kuuluvista tiedoista tulisi raportoitua. Kyse voisi olla esimerkiksi tilanteista, joissa tietyt summat, oli kyse sitten raportoivien finanssilaitosten osalta tilin saldosta tai raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien osalta raportoitavien kryptovarojen yhteenlasketuista luovutushinnoista, ilmoitettaisiin tarkoituksella liian pieninä.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos tiedonantovelvollinen 3 luvun mukaisia velvoitteitaan täyttäessään havaitsisi ilmoitettavan sivullisen suorittavan 1 momentin mukaisen järjestelyn, jonka seurauksena tietoja jäisi ilmoittamatta, tiedonantovelvollisen olisi ilmoitettava tiedot niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa. Pykälän 2 momenttia sovellettaisiin sellaisiin tiedonantovelvollisuuden kiertojärjestelytilanteisiin, joissa tiedonantovelvollinen ei olisi itse ollut aktiivisessa roolissa, vaan havaitsisi lakisääteisiä velvoitteita täyttäessään sivullisen toteuttaneen pykälässä tarkoitetun järjestelyn. Momenttia sovellettaisiin esimerkiksi tilanteessa, jossa finanssilaitoksen tilinhaltija manipuloi tilinsä loppuvuoden saldoa raportoinnin välttämiseksi tai jossa finanssilaitos havaitsee tilinhaltijan ottaneen käyttöön menettelyjä, joilla se pyrkii välttämään lain tarkoituksen vastaisesti tietojenvaihto- tai huolellisuusvelvoitteita. Momentti ei toisi tiedonantovelvolliselle uusia selvitys- tai selonottovelvollisuuksia, vaan momentin mukainen ilmoitusvelvollisuus koskisi tilanteita, joissa tiedonantovelvollinen 3 luvun velvoitteita täyttäessään, osana tavanomaista liiketoimintaansa havaitsisi ilmoitettavan sivullisen suorittavan 1 momentin mukaista järjestelyä. Momentin tarkoituksena olisi säätää siitä, miten tiedot tällaisissa tilanteissa olisi ilmoitettava. Virka-apudirektiivin ja kansainvälisten sopimusten sisältämät tehokkaan täytäntöönpanon vaatimukset edellyttävät, että lainkäyttöalueilla on säännökset, joilla estetään myös raportoinnin piiriin kuuluvia henkilöitä suorittamasta järjestelyjä, joilla raportointi vältettäisiin tai sitä kierrettäisiin. Pykälän 1 momentti ei pelkästään riittäisi täyttämään kyseistä vaatimusta.

Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin, että pykälää sovellettaessa ilmaisulla järjestely tarkoitettaisiin mitä tahansa olosuhdetta, toimenpidettä, liiketoimea, sopimusta, sitoumusta tai tapahtumaa. Järjestelyn olisi tarkoitus pitää sisällään erilaiset menettelyt, joiden tarkoituksena on kiertää 3 luvun mukaisia tiedonantovelvoitteita. Tällä osaltaan varmistettaisiin, että Suomi täyttäisi virka-apudirektiivin ja kansainvälisten sopimusten tehokkaan täytäntöönpanon vaatimuksen.

56 b §. *Pidennetty verotuksen oikaisuaika.* Pykälän 3 kohdasta poistettaisiin pidennetyn verotuksen oikaisuajan soveltamisalaa kansainvälisessä tietojenvaihdossa kaventanut ilmaisu muutoin kuin automaattisessa tietojenvaihdossa. Ehdotetulla muutoksella varmistettaisiin, että Suomi täyttää tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyjen tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen direktiivistä ja OECD:n tietojenvaihtostandardeista, kuten CRS, DPI ja CARF, tulevat vaatimukset.

Kansainvälinen tietojenvaihto on kehittynyt 3 kohdan säätämisen jälkeen pyynnöstä tapahtuvasta sekä oma-aloitteisesta eli spontaanista tietojenvaihdosta yhä enemmän automaattisen tietojenvaihdon suuntaan. Suomi vaihtaa tietoja automaattisesti eri lainkäyttöalueiden välillä nykyään esimerkiksi raportoitavista rajat ylittävistä järjestelyistä ja alustatalouteen liittyen raportoitavista myyjistä. Osana tätä hallituksen esitystä pantaisiin täytäntöön seuraava automaattisen tietojenvaihdon tietomuoto, joka koskee raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan kautta toteutettavia raportoitavia liiketoimia. Näiden muutoksien myötä verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 29/2016 vp) todettu arvio kansainvälisen tietojenvaihdon mahdollisesta kehittymisestä automaattisen tietojenvaihdon suuntaan on toteutunut. Samaisessa hallituksen esityksessä on todettu kehityskulun voivan käytännössä johtaa lainkohdan soveltamisalan kaventumiseen.

Kansainvälisen tietojenvaihdon kautta saadut, Suomessa yleisesti verovelvollisia koskevat tiedot ja niihin liittyvät tulot, ovat yleensä saajalleen Suomessa veronalaisia. Näin on esimerkiksi alustan kautta suoritettava asuin- ja liikehuoneistojen antaminen vuokralle tai kryptovarojen vaihtaminen viralliseen valuuttaan. Näissä ulkomailla syntyvissä, tai näitä ulkomaisia palveluntarjoajia käyttäen muodostuvissa, ulkomaantuloissa on korkeampi tulon ilmoittamatta jättämisen riski kuin sellaisissa tuloissa, joiden osalta tiedot saadaan kotimaisten sivullisten kautta, ja jopa esitetyille veroilmoitukselle asti. Ulkomailta saatavia tai siellä muodostuvia tuloja hyödynnetään aggressiivisessa verosuunnittelussa ja veronkierrossa. Niihin liittyy myös tyypillisesti erilaisia järjestelyjä ja yksittäisten tapausten verointressit voivat olla suuria. Verohallinnon on haastava havaita kyseisiä veroriskejä ja niiden torjuminen vaatii resursseja. Väärinkäytöksiin puuttumista vaikeuttaa huomattavasti se, tai jopa estää sen, että automaattisessa tietojenvaihdossa saadun tiedon hyödyntämiseen liittyy oikaisuaikaan liittyvä rajoite. Automaattinen tietojenvaihto ei myöskään eroa tältä osin spontaanista tietojenvaihdosta, eikä automaattista tietojenvaihtoa ole tästäkään syystä perusteltua asettaa erilaiseen asemaan muihin tietojenvaihtomuotoihin verrattuna. Automaattisen tietojenvaihdon piirissä olevien tulojen ja tietojen määrä laajenee jatkuvasti ja samalla niiden merkitys kasvaa.

Virka-apudirektiivin mukaan direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi tiedonantovelvollisten kirjanpidon on oltava saatavilla enintään niin kauan kuin on tarpeen, mutta joka tapauksessa vähintään viiden vuoden ajan. Tiedonantovelvollisiin kohdistuvan kirjanpidon säilytysvelvollisuuden lisäksi DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin myötä jäsenvaltioiden olisi säilytettävä automaattista tietojenvaihtoa käyttäen saadut tiedot enintään niin kauan kuin on tarpeen, mutta joka tapauksessa vähintään viiden vuoden ajan niiden vastaanottamisesta, jotta direktiivin tavoitteet voidaan saavuttaa. Edelleen DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin myötä kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen olisi myös otettava käyttöön tehokas mekanismi, jolla varmistetaan raportoinnin tai tietojenvaihdon kautta saatujen tietojen käyttö. Tämä uusi vaatimus täydentäisi jo aiemmin virka-apudirektiivissä ollut vaatimusta käyttää direktiivin mukaisesti saatuja tietoja. Esimerkkeinä tehokkaasta mekanismista ovat mm. erityisvalvonnan toimenpiteet. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön säännöt ja hallinnolliset menettelyt varmistaakseen edellä esitettyjen tietojenvaihtomenettelyjen tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen. Jäsenvaltioiden täytäntöönpanotoimien yhteisvaikutuksien seurauksena Verohallinto tulee todennäköisesti saamaan tulevaisuudessa vielä aiempaakin

enemmän tietoa automaattisen tietojenvaihdon kautta säännönmukaisen tietojenvaihtoaikataulun jälkeen.

Voimassa olevan verotusmenettelylain 56 b §:n 3 kohdan rajauksen vuoksi Verohallinto voi käytännössä hyödyntää automaattisen tietojenvaihdon kautta saatuja tietoja direktiivin ja kansainvälisten sopimusten edellyttämän minimin, viiden vuoden, sijaan kolme vuotta tapahtumavuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta. Tämän vuoksi on riski, että Suomella ei katsottaisi olevan mahdollisuutta hyödyntää vastaanotettuja tietoja tehokkaasti, koska tietojen vastaanottohetkellä tietojen kohteena oleviin verovelvollisiin kohdistuvat oikaisuajat olisivat jo umpeutuneet tai ne olisivat umpeutumassa niin, että Verohallinnolla ei olisi riittävästi aikaa analysoida tietoja veroriskien hallinnan näkökulmasta ja hyödyntää niitä sen jälkeen. Verotusmenettelylain 55 ja 56 §:n säännönmukaisen oikaisuajan soveltamisesta automaattisen tietojenvaihdon kautta saatuihin tietoihin aiheutuu Verohallinnolle haasteita ainakin seuraavista käytännön syistä. Osassa tietojenvaihtomuotoja tietojen vaihtamiseen liittyvät säännökset aiheuttavat jo itsessään tietojen vastaanottamisen verrattain myöhään. Esimerkiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU mukaiset tiedot pitää lähettää kuuden kuukauden kuluessa sen verovuoden päättymisestä, jonka aikana tiedot tulivat jäsenvaltion saataville. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tiedot voidaan saada ensi kerran vasta 18 kuukautta verovuoden päättymisen jälkeen. Jo aiemmin lähetettyjä tietoja voidaan myös korjata sovitun määräajan jälkeen tai täysin uusia tietoja lähetetään sovitun määräajan jälkeen. Kyseiset tiedot kuuluvat edelleen automaattisen tietojenvaihdon piiriin. Tietojen korjaaminen tai uusien tietojen lähettäminen perustuu useasti siihen, että tiedonantovelvollisilla on velvollisuus säilyttää kirjanpito ja toimivaltaisilla viranomaisilla velvollisuus valvoa tiedonantovelvollisia. Näiden toisella lainkäyttöalueella tapahtuvien, ja Verohallinnon vaikutusvallan ulottumattomilla olevien, toimenpiteiden seurauksena Verohallinto voi saada jälkikäteen useamman vuoden päästä tietojenvaihtosanomiamia, jotka voivat koskea isoakin määrää verovelvollisia ja merkittävän määrän heitä koskevia tietoja. Näihin tietoihin liittyvä säännönmukainen oikaisu aika voi olla jo umpeutunut tai Verohallinto ei ehdi tehdä verotuksen oikaisuun liittyviä toimenpiteitä kyseiseen aikaan mennessä. Kummassakin tilanteessa tulon ilmoittamatta jättämiseen liittyvä riski voi realisoitua. Sen syy ei lähtökohtaisesti olisi tietojenvaihtokumppanin eikä Verohallinnon menettely, vaan Suomen kansallisen lainsäädännön pidennetyn verotuksen oikaisuajan soveltamisalaa kaventava säännös.

7.4 Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta

1 §. Direktiivin täytäntöönpano. Pykälässä säädetään virka-apudirektiivin täytäntöönpanosta. Pykälään lisättäisiin viittaus DAC8:aan eli direktiiviin (EU) 2023/2226. Direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset olisivat Suomessa lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu. Tällä tarkoitetaan sitä, että direktiiviä käytettäisiin sen täytäntöönpanolain tulkintalähteenä, ellei täytäntöönpanolaissa ole muuta säädetty.

2 §. Soveltamisala. Pykälään lisättäisiin uusi 12–14 kohta ja 10 ja 11 kohtaa muutettaisiin. Pykälän 10 kohdalla pykälän soveltamisalaa muutettaisiin ottamaan huomioon DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin IV jakson F kohdan 5 johdantokappaleen muutos, jonka myötä alustaoperaattorin kertarekisteröinnin suorittaneen jäsenvaltion on poistettava raportoiva alustaoperaattori keskusrekisteristä. Ennen muutosta kertarekisteröinnin suorittaneen jäsenvaltion oli pyydyttävä komissiota poistamaan raportoiva alustaoperaattori. Käytännössä keskusrekisteri toimii ja on alusta asti toiminut niin, että jäsenvaltion toimivaltainen virkamies on itse poistanut alustaoperaattorin keskusrekisteristä. Jollei virka-apudirektiiviä olisi muutettu,

ei direktiivin kohta olisi vastannut sitä, miten keskusrekisteri käytännössä toimii. Muutoksen myötä Verohallinnon olisi poistettava raportoiva alustaoperaattori keskusrekisteristä rekisteröintiedellytysten päätyttyä. Rekisteröintiin, kuten myös rekisteröintiedellytysten päättymiseen, liittyvät tilanteet on lueteltu digitaalisen alustatalouden toimijoiden tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 17 §:ssä. Pykälän 11 kohtaa muutettaisiin uuden 12–14 kohdan vuoksi muuttamalla pisteen tilalle puolipiste. Pykälän 12 kohdalla pykälän soveltamisalaa muutettaisiin lisäämällä siihen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportoimista raportoitavista henkilöistä ilmoittaminen asianomaiselle toisen EU-jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisätyn 8 ad artiklan 2 kohdan mukaan sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa raportointi on tapahtunut artiklan 1 kohdan mukaisesti, on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen toimitettava yhdeksän kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä direktiivin edellyttämät tiedot raportoitavasta henkilöstä komission keskusrekisteriin, johon tiedot kirjataan automaattisen tiedonvaihdon toteuttamiseksi. Komission on DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti kehitettävä 31.12.2026 mennessä kyseinen verotuksen alan hallinnollista yhteistyötä koskevan jäsenvaltioiden turvallinen keskusrekisteri. Kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on pääsy kyseiseen rekisteriin, mutta vain sellaisia raportoitavia käyttäjiä ja raportoitavia henkilöitä koskeviin tietoihin, joiden kotipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa. Myös komissiolla on pääsy kyseiseen rekisteriin kirjattuihin tietoihin, mutta vain virka-apudirektiivissä säädetyn rajoituksen ja ainoastaan tilastojen keräämistä varten. Jollei komissio ehdi saada kyseistä suojattua keskusrekisteriä toimintaan ennen tietojen toimittamisen takarajaa, toteutetaan automaattinen tietojenvaihto virka-apudirektiivin 21 artiklan 1 kohtaa, eli sähköisin välinein CCN-verkkoa käyttäen, ja sovellettavia käytännön järjestelyjä noudattaen.

Pykälän 13 kohdalla pykälän soveltamisalaan lisättäisiin kryptovaraoperaattorille annetun yksilöivän tunnistenumeron ilmoittaminen kaikkien EU-jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisätyn liitteen VI V jakson F kohdan 4 alakohdan mukaan kertarekisteröinnin tehneen jäsenvaltion on annettava kryptovaraoperaattorille yksilöllinen tunnistenumero ja ilmoitettava siitä sähköisesti kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Kun muiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset saavat tiedon kryptovaraoperaattorin rekisteröitymisestä yhdessä jäsenvaltiossa, niiden ei tarvitse edellyttää kyseisen kryptovaraoperaattorin rekisteröitymistä toistamiseen toisessa jäsenvaltiossa.

Pykälän 14 kohdalla pykälän soveltamisalaa muutettaisiin lisäämällä siihen sekä Verohallinnolle velvollisuus poistaa kryptovaraoperaattori kryptovaraoperaattoreiden rekisteristä rekisteröintiedellytysten päätyttyä että sellaisista kryptovaraoperaattoreista ilmoittaminen komissiolle, joilla on Euroopan unionissa kotipaikkaansa pitäviä raportoitavia käyttäjiä, mutta jotka eivät ole minkään jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen rekisterissä. Kryptovaraoperaattorin poistaminen kryptovaraoperaattoreiden rekisteristä perustuu DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisätyn liitteen VI V jakson F kohdan 4 alakohtaan. Kryptovaraoperaattoreiden rekisteröintiin, kuten myös rekisteröintiedellytysten päättymiseen, liittyvät tilanteet on lueteltu ehdotetun raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 51 §:ssä. Sekä Verohallinnon ylläpitämän kryptovaraoperaattorien rekisterin että komission kryptovaraoperaattorien rekisterin olisi oltava mahdollisimman ajan tasalla, jotta jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voisivat tarkistaa komission kryptovaraoperaattorien rekisteristä, miltä osin kryptovaraoperaattori olisi jo rekisteröitynyt toiseen jäsenvaltioon tai ei olisi rekisteröitynyt ollenkaan.

DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisätyn liitteen VI V jakson F kohdan 6 alakohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava komissiolle kaikki ne IV jakson B kohdan 2 alakohdassa tarkoitetut kryptovaraoperaattorit, joilla on unionissa kotipaikkaansa pitäviä raportoitavia käyttäjiä, vaikka ne eivät olisi rekisteröityneet tämän kohdan mukaisesti. Edelleen saman kohdan mukaan, jos kryptovaraoperaattori ei täytä rekisteröintivelvoitetta tai jos rekisteröinti on peruttu tämän jakson F kohdan 7 alakohdan mukaisesti, jäsenvaltioiden on toteutettava tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat toimenpiteet valvoakseen vaatimusten noudattamista lainkäyttöalueellaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 25 a artiklan soveltamista. DAC8:lla virka-apudirektiiviin lisätyn liitteen VI V jakson F kohdan 6 alakohdan mukaan tällaisten toimenpiteiden valinta on jäsenvaltioiden harkinnassa ja jäsenvaltioiden olisi myös pyrittävä koordinoimaan toimiaan, joiden tarkoituksena on valvoa vaatimusten noudattamista, kuten viimeisenä keinona toteutettava kryptovaraoperaattorin toiminnan estäminen unionissa. Velvollisuus ja yhtä lailla oikeus ilmoittaa säännöksessä tarkoitetut kryptovaraoperaattorit komissiolle ei olisi rajattu sellaisiin kryptovaraoperaattoreihin, joilla olisi velvollisuus ilmoittautua Verohallinnon ylläpitämään rekisteriin tai joilla olisi jokin alueellinen liityntä nimenomaan Suomeen. Edellytyksenä olisi ainoastaan se, että kryptovaraoperaattori täyttäisi raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan määritelmän, ja että sillä olisi nimenomaan unionissa kotipaikkaansa pitäviä raportoitavia käyttäjiä. Kryptovaraoperaattorin kryptovarakäyttäjien asuinvaltion määrittämisen osalta olisi riittävää, että toimivaltainen viranomainen olisi havainnut kryptovaraoperaattorilla olevan sellaisia raportoitavia käyttäjiä, joiden kotipaikka viittaisi liittyvän unioniin.

3 §. Yhteistyömuodot. Pykälässä luetellaan kaikki virka-apudirektiivin mukaiset yhteistyömuodot. Pykälän 9 kohtaa muutettaisiin uuden 10 kohdan vuoksi muuttamalla pisteen tilalle puolipiste. Pykälään lisättäisiin 10 kohta, jonka mukaan jäsenvaltioiden välisenä yhteistyömuotona pidettäisiin raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportointien raportoitavia henkilöitä koskevien tietojen ilmoittamista automaattisella tietojenvaihdoilla. Tästä säädetään DAC8:lla muutetun virka-apudirektiivin 8 ad artiklan 2 kohdassa.

5 §. Automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluvat tulo- ja pääomalajit. Pykälän 6 kohtaa muutettaisiin uuden 7 kohdan vuoksi muuttamalla pisteen tilalle puolipiste. Pykälän automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluviksi tulo- ja pääomalajeiksi lisättäisiin 7 kohtaan muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot, jotka ovat muita kuin eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2011/96/EU 5 tai 6 artiklan mukaisesti yhtiöverosta vapautetuista osingoista saatavia tuloja. Pykälän ja virka-apudirektiivin 8 artiklan 1 kohdan ennen direktiivimuutosta sisältämät tulo- ja pääomalajit ovat työtulo, johtajanpalkkiot, tietyt henkivakuutus tuotteet, joita muut tietojenvaihtoa koskevat unionin oikeudelliset välineet ja muut vastaavat toimenpiteet eivät kata, eläkkeet, kiinteän omaisuuden omistaminen ja siitä saatava tulo sekä rojaltit.

5 a §. Finanssilaitoksen finanssilitietojen raportointia koskevat velvollisuudet. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana, koska sen säännöksistä säädettäisiin jatkossa tässä esityksessä ehdotetun mukaisesti raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 85 ja 103 §:ssä. Olisi tarkoituksenmukaista, että 5 a §:ssä tarkoitetut velvollisuudet olisivat jatkossa osa lakia, jossa säädettäisiin kattavasti raportoivien finanssilaitosten velvollisuuksista.

5 c §. Finanssilitietojen raportointia koskevien säännösten kiertäminen. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana, koska sen säännöksistä säädettäisiin jatkossa tässä esityksessä ehdotetun mukaisesti verotusmenettelylain 28 a §:ssä.

5 d §. *Finanssilitietojen raportointi sovellettaessa Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssilitietojen vaihdosta tekemiä sopimuksia.* Pykälässä säädetään siitä, että lain 5 a–5 c §:n määräyksiä on noudatettava myös sovellettaessa niitä sopimuksia, jotka Euroopan unioni on tehnyt Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta kansainvälisten verosääntöjen noudattamisen parantamiseksi. Koska 5 a ja 5 c § kumottaisiin, maininta niiden sisältämien määräysten noudattamisesta poistettaisiin.

5 g §. *Raportoitavien henkilöiden raportointia koskevat raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvollisuudet.* Pykälässä säädettäisiin, että virka-apudirektiivissä tarkoitettujen raportoitavien henkilöiden sekä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kansallisesta täytäntöönpanosta säädettäisiin verotusmenettelylaisa sekä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa.

7.5 Laki raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 3 momentin 1 kohdan viittaus verotusmenettelylain 17 a–17 d §:ään muutettaisiin viittaukseksi kyseisen lain 17 a tai 17 c §:ään. Muutos johtuisi siitä, että verotusmenettelylain 17 b ja 17 d § kumottaisiin. Muutoksella ei olisi käytännön vaikutuksia, koska kumottavien 17 b ja 17 d §:n säännökset sisältyisivät jatkossa 17 c §:ään.

4 §. *Ilmoitettavat tiedot.* Pykälän 3 kohtaa muutettaisiin virka-apudirektiivin DAC8:lla muutetun 8 ab artiklan 14 kohdan a alakohdan jäsenmaille asettamien tietojenvaihtovelvoitteiden täyttämiseksi. Pykälässä säädetään tiedoista, jotka raportoitavasta järjestelystä on annettava Verohallinnolle. Pykälän 3 kohdassa velvoitetaan ilmoittamaan tiivistelmä raportoitavan järjestelyn sisällöstä. Voimassa olevan 3 kohdan mukaan on ilmoitettava tiivistelmä raportoitavan järjestelyn sisällöstä, mahdollinen nimike, jolla järjestely yleisesti tunnetaan, ja yleinen kuvaus olennaisista liiketoimista tai järjestelyistä. Raportoitavista järjestelyistä olisi jatkossakin ilmoitettava sen yleinen kuvaus. Sen lisäksi olisi uutena tietona ilmoitettava muut tavoiteltua tai mahdollisesti saavutettavaa veroetua kuvaavat tiedot. Tämä lisäys liittyy DAC8:aan, jonka muutetussa 8 ab artiklan 14 kohdan a alakohdassa edellytetään, että jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen vaihtaa toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa myös kaikki muut tiedot, joista voi olla apua toimivaltaisen viranomaisen arvioidessa mahdollista veroriskiä. Tavoiteltu veroetu kuvaa tyypillisesti mahdollista veroriskiä. Voimassa oleva laki edellyttää palvelun tarjoajilta veroedun määrittämistä esimerkiksi pääasiallisen hyödyn yhteydessä. Vastaavalla tavalla kuin pykälän voimassa olevan 3 kohdan osalta, yleinen kuvaus ja jatkossa myöskään muut tiedot eivät kuitenkaan saisi johtaa liike-, elinkeino- tai ammattisalaisuuden tai kaupallisen menettelyn paljastamiseen tai sellaiseen tietojen paljastamiseen, joka olisi vastoin yleistä järjestystä. Olisi tarkoituksenmukaista, että Verohallinto antaisi täsmentävää ohjeistusta muiden tietojen sisällöstä. Kohta säilyisi muilta osin muuttumattomana.

6 §. *Palvelun tarjoajan vapautus tiedonantovelvollisuudesta.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että se vastaisi sisällöllisesti virka-apudirektiivin DAC8:lla muutetun 8 ab artiklan 5 kohtaa. Kyseisessä kohdassa annetaan kullekin jäsenvaltiolle mahdollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla palvelun tarjoajille annetaan oikeus olla toimittamatta raportoitavaa rajat ylittävää järjestelyä koskevia tietoja, jos raportointivelvoite loukkaisi kyseessä olevan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaista oikeudellista ammattisalaisapitovelvollisuutta. Tällaisissa tilanteissa kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla palvelun tarjoajat velvoitetaan ilmoittamaan viipymättä toiselle palvelun tarjoajalle tai, jos toista palvelun tarjoajaa ei ole, asianomaiselle verovelvolliselle niiden raportointivelvoitteista. Ennen direktiivimuutosta palvelun tarjoajan oli ilmoitettava

raportointivelvoitteista toiselle palvelun tarjoajalle tai asianomaiselle verovelvolliselle riippumatta siitä, oliko tämä palvelun tarjoajan asiakas tai ei. Momentti vastasi kyseistä direktiivin kohtaa sisällöllisesti. Direktiivimuutoksen myötä raportointivelvoitteista vapautetun palvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa raportointivelvoitteista toisille palvelun tarjoajille ja asianomaisille verovelvollisille rajattiin vain niihin palvelun tarjoajiin ja asianomaisiin verovelvollisiin, jotka ovat raportointivelvoitteista vapautetun palvelun tarjoajan asiakkaita. Direktiivimuutos on seurausta Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiosta C-694/20 Orde van Vlaamse Balies ym. Momentti muutettaisiin sisällöllisesti vastaamaan direktiivimuutosta. Momentti säilyisi muilta osin muuttumattomana.

20 §. *Automaattiseen tietojenvaihtoon liittyvät tunnusmerkit.* Pykälän viittaus verotusmenettelylain 17 a–17 d §:ään muutettaisiin viittaukseksi kyseisen lain 17 a ja 17 c §:ään. Muutos johtuisi siitä, että verotusmenettelylain 17 b ja 17 d § kumottaisiin. Muutoksella ei olisi käytännön vaikutuksia, koska kumottaviksi ehdotettujen 17 b ja 17 d §:n säännökset sisältyisivät jatkossa 17 c §:ään.

7.6 Tuloverolaki

47 §. *Omaisuuksien hankintamenojen laskemista koskevia erityisiä säännöksiä.* Tuloverolain 47 §:n 4 momenttia muutettaisiin ottamaan huomioon ehdotettu raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuuteen liittyvä kansallinen laajennus, ja eritoten siihen liittyvä raportoitavien kryptovarojen luovutusvoiton ja -tappion laskennassa tarpeelliset tiedot.

Kryptovarojen (aiemmin virtuaalivaluutat) omaisuuden luovutusjärjestyksestä ei ole nimenomaista säännöstä. Verotuskäytännössä tuloverolain 47 §:n 4 momentista ilmenevää fifo-periaatetta on sovellettu virtuaalivaluuttojen luovutuksiin. Kyseinen fifo-periaate on ollut Verohallinnon syventävässä ohjeessa jo vuodesta 2013. KHO katsoi vuosikirjapäätöksellään KHO:2024:123, että A:n oli tuloverolain 47 §:n 4 momentin sanamuodosta huolimatta katsottava luovuttavan virtuaalivaluutta Bitcoineja siinä järjestyksessä kuin ne oli saatu, ellei hän muuta näytä.

Vaikka oikeustila on KHO:n päätöksen myötä selvä, olisi tiedonantovelvollisten toteuttaman luovutusvoiton laskennan ja verovelvollisten yhdenvertaisen kohtelun vuoksi tarpeen muuttaa säännöksen sanamuotoa vastaamaan Verohallinnon ohjeessa lausuttua ja KHO:n vuosikirjapäätöstä. Pykälässä ehdotettaisiin käytettäväksi ilmaisua kryptovarot ilmaisun raportoitavat kryptovarot sijasta, sillä jälkimmäisessä on kyse verotuksen tiedonantovelvollisuutta varten tehdystä rajauksesta. Säännöksessä ei ole tarkoitus samalla rajata verovelvollisten oma-aloitteisen ilmoittamisen piiriä erilaisten kryptovarojen välillä. Kryptovaroilla tarkoitettaisiin EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettuja kryptovaroja.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksen 1. lakiehdotuksen 1 §:n 4 momentin mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä mainitun lain 2 luvun mukaisten määritelmien ja 3 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta, 4 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista ja 5 luvussa tarkoitetuista erityisistä velvoitteista tai rajoittaa 48 §:ssä tarkoitettua kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavia tietoja. Esityksen 2. lakiehdotuksen 1 luvun 1 §:n 5 momentin mukaan Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä mainitun lain 1 luvun mukaisten määritelmien ja 2 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta sekä 3 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista.

Ehdotetun määräyksen antovaltuuden perustuslainmukaisuutta on arvioitu esityksen jaksossa 12.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2026.

10 Toimeenpano ja seuranta

Esitys liittyy virka-apudirektiiviin tehdyn muutoksen täytäntöönpanoon ja valtiovarainministeriö vastaisi direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettavan sääntelyn notifiointista Euroopan komissiolle sekä OECD:n kryptovarojen raportointikehyksen ja finanssitilitietojen tietojenvaihtostandardiin tehtyjen muutosten edellytysten täyttymisestä sopimusten koordinointielimen sihteeristölle

Soveltamisalaan kuuluva raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvollisuus ja raportoitavia henkilöitä koskevien tietojen vaihto jäsenvaltioiden ja lainkäyttöalueiden välillä kuuluu valtiovarainministeriön valmisteluvastuulle ja valtiovarainministeriö seuraa lain toimivuutta. Vastaava valtiovarainministeriön valmisteluvastuu ja lain toimivuuden seuranta koskee myös raportoivien finanssilaitosten raportointivelvollisuutta ja raportoitavia tilejä koskevien tietojen vaihtoa.

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtiovarainministeriössä vireillä olevaan lainsäädäntöhankkeeseen VM063:00/2025 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta. Hankkeeseen liittyvä hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden 2025 syksyllä. Esityksellä pantaisiin täytäntöön virka-apudirektiivin viimeisin muutos (EU) 2025/872 eli niin sanottu DAC9-direktiivi. Molemmissa esityksissä ehdotettaisiin muutettavaksi virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain 1–3 §:ää.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esitystä valmisteltaessa on pidetty tarpeellisena arvioida eräitä esitykseen sisältyviä ehdotuksia myös perustuslain 10 ja 80 §:n kannalta. Arvioinnin perustelut kuvataan seuraavassa.

Tietosuoja

Henkilötietojen suojasta säädetään Euroopan unionin primaarioikeudessa SEUT:n 16 artiklassa. Artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen luonnollisten henkilöiden suojaa koskevat säännöt, jotka koskevat unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä jäsenvaltioiden suorittamaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun viimeksi mainitut toteuttavat unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, sekä säännöt, jotka koskevat näiden tietojen vapaata liikkuvuutta.

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, General Data Protection Regulation, GDPR (yleinen tietosuoja-asetus), tuli voimaan 24.5.2016 ja sen soveltaminen alkoi 25.5.2018, mistä lähtien asetusta on sovellettu kaikissa unionin jäsenvaltioissa. Tietosuoja-asetuksella kumotaan vuonna 1995 annettu henkilötietodirektiivi. Yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan lähtökohtaisesti kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn. Sovellettavaksi tulee myös tietosuojalaki (1050/2018), jolla täsmennetään ja täydennetään yleistä tietosuoja-asetusta ja sen kansallista soveltamista.

Yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisala on laaja ja sitä sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn, joka on kokonaan tai osittain automaattista. Jos henkilötietoja käsitellään muussa kuin automaattisessa muodossa, ratkaisevaa asetuksen soveltamisen kannalta on se, muodostuuko tiedoista rekisteri tai onko niistä tarkoitus muodostaa rekisteri tai sen osa. Asetusta sovelletaan yksityisellä ja julkisella sektorilla.

Keskeisiä henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita ovat käyttötarkoituussidonnaisuus; tietojen minimoinnin periaate; täsmällisyys, lainmukaisuuden, kohtuullisuuden ja läpinäkyvyyden periaate; säilytyksen rajoittaminen sekä eheys ja luottamuksellisuus. Käyttötarkoituussidonnaisuudella tarkoitetaan sitä, että henkilötiedot on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä henkilötietoja saa käsitellä myöhemmin näiden käyttötarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Tietojen minimointia koskevan periaatteen mukaan kerättävien henkilötietojen tulee olla asianmukaisia, olennaisia ja tarpeellisia niiden käsittelytarkoituksen kannalta. Henkilötietoja ei siten voi kerätä esimerkiksi ainoastaan siltä varalta, että niiden käyttö voisi myöhemmin osoittautua hyödylliseksi. Tietojen täsmällisyyttä koskeva periaate tarkoittaa, että rekisterinpitäjän on huolehdittava tietojen täsmällisyydestä. Epätarkat ja virheelliset tiedot on oikaistava tai poistettava viipymättä.

Tässä esityksessä ehdotetut raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien Verohallinnolle ilmoittamat tiedot sisältävät yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia henkilötietoja. Tällaisia tietoja ovat raportoitaviin käyttäjiin tai raportoitaviin henkilöihin liittyvät tiedot, mukaan lukien nimi, syntymäaika ja -paikka, osoite, verotunniste sekä tunnistamispalvelun tunniste. Mainitut henkilöt voivat olla sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Myös raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi olla luonnollinen henkilö. Suomeen raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ilmoittavat tiedot Verohallinnolle verovalvontaa sekä muille jäsenvaltioille ja hyväksytyille lainkäyttöalueille ja komissiolle lähettämistä varten. Verohallinto vastaanottaa vastaavia tietoja muilta lainkäyttöalueilta Suomessa asuvista verovelvollisista.

Toisin kuin ehdotettu raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuus, raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuussäännökset sisältyvät jo vuosina 2016 ja 2017 voimaan tulleisiin lainsäädäntöön eivätkä toisi uusia henkilöryhmiä tai henkilötietoja raportoivien finanssilaitosten Verohallinnolle ilmoittamien tietojen piiriin, vaan ne pysyisivät ennallaan. Niin voimassa oleva lainsäädäntö kuin tässä esityksessä ehdotetut säännökset sisältävät raportoiville finanssilaitoksille asetetun velvoitteen ilmoittaa Verohallinnolle tietoja, jotka sisältävät yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia henkilötietoja. Tällaisia tietoja ovat raportoitaviin henkilöihin liittyvät tiedot, mukaan lukien nimi, syntymäaika ja -paikka, osoite, verotunniste sekä tunnistamispalvelun tunniste. Raportoivat henkilöt voivat olla sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Suomalaiset finanssilaitokset ilmoittavat tiedot Verohallinnolle verovalvontaa sekä muille jäsenvaltioille ja osallistuville lainkäyttöalueille ja komissiolle lähettämistä varten.

Ehdotetuissa laeissa raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien ja raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta säädettäisiin perustuslain edellytykset täyttävällä tavalla (PeVL 17/2016, s. 5-6) luettelomaisesti verotuksen kannalta tarpeellisista tiedoista, jotka olisi ilmoitettava Verohallinnolle. Ilmoitettavat tiedot olisivat tiedonantovelvollisen liiketoimintaan liittyviä tietoja ja ne sisältäisivät myös asiakkaiden yksityiselämään liittyviä tietoja. Ne olisi annettava verotusmenettelylain 22 §:n 4 momentin nojalla salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä. Kyseinen säännös katsottiin sen säätämisvaiheessa tarpeelliseksi, jotta varmistetaan salassa pidettävien tietojen saanti verotusta varten (HE 57/2004 vp).

Yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklassa säädetään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta käsittelystä. Erityisten henkilötietojen ryhmään kuuluu arkaluonteiset tiedot. Arkaluonteisten tietojen käsittely on artiklan 1 kohdan pääsäännön mukaan kiellettyä. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien ja raportoivien finanssilaitosten vuosi-ilmoituksilla ilmoittamat tiedot eivät sisältäisi yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan mukaisia arkaluonteisia tietoja.

Tietojen kerääminen finanssilaitosten tilinhaltijoista ja kryptovarapalvelun tarjoajien kryptovarakäyttäjistä liittyy virka-apudirektiivin, CRS:n ja CARF:n tehokkaan täytäntöönpanon vaatimukseen. Suomen on osana tehokasta täytäntöönpanoa varmistettava, että finanssilaitokset ja kryptovarapalvelun tarjoajat ovat tutkineet ja tunnistaneet kaikki asiakkaansa oikein ja että tiedot kaikista raportoitavista henkilöistä on lähetetty asianmukaisesti valtioihin. DAC2:ssa ja CRS:ssä suomalaisten finanssilaitosten on sekä voimassa olevan että ehdotetun lain mukaan raportoitava Verohallinnolle tietoja tilinhaltijoistaan lukuun ottamatta niitä tilinhaltijoita, joiden asuinvaltio on yksinomaan Suomi tai Yhdysvallat. Tällä rajauksella on varmistettu, että vuosi-ilmoituksen piirissä ovat vain ne tilinhaltijat ja tiedot, jotka ovat tarpeen Suomea koskevien kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi. Rajausta on katsottu mahdolliseksi, koska yhdysvaltalaiset henkilöt ovat Suomen ja Yhdysvaltojen välisen FATCA-tietojenvaihdon piirissä ja Suomeen yleisesti verovelvollisten osalta valvonta voidaan suorittaa Verohallinnon muutoin saamien tietojen perusteella. DAC2:n ja CRS:n osalta voidaan kansallisesti varmistaa, että finanssilaitosten asiakkaitaan koskeva tutkiminen ja tunnistaminen on suoritettu oikein. DAC8:n ja CARF:n osalta ehdotetussa laissa Suomeen raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien olisi raportoitava Verohallinnolle tietoja kryptovarakäyttäjistään riippumatta siitä, mikä käyttäjän asuinvaltio olisi. Kryptovarakäyttäjien asuinvaltion osalta ei ole mahdollista tehdä samanlaista rajausta kuin on tehty DAC2:ssa ja CRS:ssä, koska DAC8 velvoittaa Suomeen raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa raportoimaan tiedot Verohallinnolle myös Suomessa asuvista kryptovarakäyttäjistä eikä Suomen ja Yhdysvaltojen välillä ole tehty FATCA-tietojenvaihdon kaltaista kahdenvälistä sopimusta. Ehdotetun lain perusteella voidaan DAC8:n ja CARF:n osalta kansallisesti varmistaa, että kryptovarapalvelun tarjoajien asiakkaitaan koskeva tutkiminen ja tunnistaminen on suoritettu oikein.

Yhtenä mahdollisena menettelynä varmistaa finanssilaitosten ja kryptovarapalvelun tarjoajien asiakkaitaan koskevan tutkimisen ja tunnistamisen oikeellisuuden olisi, että Verohallinto vuosittain valvoo finanssilaitosten ja kryptovarapalvelun tarjoajien toteuttaneen raportoinnin oikein. Valvonnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota korkean riskin tapauksiin. Potentiaalisesti korkeariskisiksi on kansainvälisesti havaittu henkilöt, jotka asuvat muussa kuin sopimusvaltiossa tai sellaisessa sopimusvaltiossa, joka ei ole katsonut tarpeelliseksi vastaanottaa tietoja. Verohallinnon on tehokkaan täytäntöönpanon edellytyksen täyttämiseksi varmistettava, ettei raportointia kierretä ja tietojenvaihtoa henkilön oikeaa asuinvaltioon vältetä henkilön virheellisen asuinvaltiotiedon johdosta. Toinen menettelyvaihtoehto olisi, että Verohallinto vaatisi säännöllisesti tiedonantovelvollista esittämään tarkastettavaksi vastaavat tiedot tai toimittamaan tiedot korkeamman riskin tilinhaltijoista Verohallinnolle verotusmenettelylain 23 a §:n mukaiseen kehotukseen perustuen. Kyseinen säännös ei ole

lähtökohtaisesti tarkoitettu säännönmukaista, vuosittain toistuvaa tietojen toimittamista varten, vaan säännöllisesti verotusta varten tarvittavasta tietosisällöstä on perusteltua säätää täsmällisesti.

Verohallinnon on joka tapauksessa saatava tiedot finanssilaitosten ja kryptovarapalvelun tarjoajien tunnistamista sellaisista tilinhaltijoista ja kryptovarakäyttäjistä, joita ei lähetetä osana automaattista tietojenvaihtoa direktiivin ja kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi. Ne valtiot, joihin Suomi ei lähetä tietoja, eivät voi varmistaa finanssilaitoksen tai kryptovarapalvelun tarjoajan Verohallinnolle ilmoittaman tilinhaltijan tai kryptovarakäyttäjän asuinvaltiotiedon oikeellisuutta. Tilinhaltijan tai kryptovarakäyttäjän asuinvaltiotiedon oikeellisuuden varmistaminen on tämän vuoksi yksinomaan finanssilaitoksen ja kryptovarapalvelun tarjoajan sijaintivaltion veroviranomaisen eli Verohallinnon vastuulla. DAC2:n ja CRS:n mukaisessa tietojenvaihdossa on mukana yli 100 valtiota ja muuta lainkäyttöaluetta, joissa verotuksellisesti asuvilla henkilöillä voi tyypillisesti olla finanssitilejä Suomessa. Muualta kuin sopimusvaltioista olevien tilinhaltijoiden määrän on havaittu olevan DAC2:ssa ja CRS:ssä varsin vähäinen. DAC8:n ja CARF:n mukaiseen tietojenvaihtoon on sitoutunut yli 70 valtiota ja muuta lainkäyttöaluetta, joissa verotuksellisesti asuvat henkilöt voivat tyypillisesti olla suomalaisen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan käyttäjiä. Vastaavasti kuin on DAC2:ssa ja CRS:ssä, myös DAC8:ssa muualta kuin sopimusvaltioista olevien kryptovarakäyttäjien määrän voidaan kryptovaroihin liittyvän rajat ylittävän luonteen vuoksi olettaa olevan varsin vähäinen. Tietojen kerääminen tilinhaltijoista ja kryptovarakäyttäjistä esityksessä ehdotetussa laajuudessa on edellä kuvatuilla perusteilla katsottava olevan tarpeen verotusta varten ja täyttävän perustuslain ja tietosuoja-asetuksen vaatimukset.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa ja tietosuojalain 4 §:ssä. Tässä esityksessä raportoitaviksi ehdotettavien kryptovara- ja finanssitilitietojen käsittelyn oikeudellisenä perustana on yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaan käsittely on lainmukaista, jos se on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan a ja b alakohtien mukaan 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan perustasta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Henkilötietojen käsittely on tarpeen Verohallinnon lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi. Verohallinnon tehtävänä on Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 §:n mukaan verotuksen toimittaminen, verovalvonta, verojen ja maksujen kanto, perintä ja tilitys sekä veronsaajien oikeudenvallvonta. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportoimien tietojen käsittelyn perustana ovat sekä DAC8:n ja CARF:n vaatimusten velvoittavuus että kansallinen lainsäädäntö. Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kautta toteutettavien kryptovarojen osto-, myynti-, vaihto- ja siirtotapahtumiin liittyvien raportoitavien käyttäjien ja kontrolloivien henkilöiden tiedot ovat tarpeellisia direktiivin ja yleissopimuksen nojalla annetun monenkeskisen CARF-sopimuksen edellyttämän tietojenvaihdon varmistamiseksi sekä tunnistamispalvelun tunnisteiden osalta direktiivin edellyttämän tietojenvaihdon varmistamiseksi sekä Verohallinnolle kuuluvan lakisääteisen verovalvontatehtävän täyttämiseksi. Raportoivien finanssilaitosten ilmoittamien tietojen käsittelyn perustana ovat sekä virka-apudirektiivin (DAC2 ja DAC8) ja CRS:n vaatimusten velvoittavuus että kansallinen lainsäädäntö. Raportoivien finanssilaitosten ylläpitämien finanssitilien tilinhaltijoiden ja tilinhaltijoiden kontrolloivien henkilöiden tiedot ovat tarpeellisia direktiivin ja yleissopimuksen nojalla annetun monenkeskisen CRS-sopimuksen edellyttämän tietojenvaihdon varmistamiseksi sekä Verohallinnolle kuuluvan lakisääteisen verovalvontatehtävän täyttämiseksi.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohta edellyttää sääntelyltä yleisen edun mukaisuutta ja oikeasuhtaisuutta. Direktiivin ja raportointikehyksen raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia

koskevien huolellisuus- ja raportointivelvoitteiden sekä tiedonantovelvollisuudeksi ehdotettujen säännösten on katsottava olevan yleisen edun mukaisia verotuksen oikeellisuuden valvomiseksi niin kansallisesti kuin koko unionin tasolla. Ehdotetut säännökset ottavat myös huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan vaatimukset tietojen minimoinnin suhteen, koska tiedonantovelvollisuuden ja tietojen käsittely Verohallinnossa koskee vain direktiivin ja raportointikehyksen vaatimia tietoja. Vaatimukset tietojen minimoinnin suhteen täyttyvät myös luovutusvoiton ja -tappion tai muiden tulojen laskemiseksi ehdotettujen säännöksiä osalta, sillä tiedot vastaavat sisällöltään direktiivin vaatimia tietoja, ja niitä kerätään tarkemmalla tasolla vain luovutusvoiton ja -tappion tai muiden tulojen laskemisen mahdollistamiseksi. Vastaavalla tavalla myös direktiivin ja CRS-standardin raportoivia finanssilaitoksia koskevien huolellisuus- ja raportointivelvoitteiden sekä tiedonantovelvollisuutta koskevien voimassa olevien ja tässä esityksessä ehdotettujen säännösten on katsottava olevan yleisen edun mukaisia verotuksen oikeellisuuden valvomiseksi niin kansallisesti kuin koko unionin tasolla. Säännökset ottavat myös huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan vaatimuksen tietojen minimoinnin suhteen tiedonantovelvollisuuden ja tietojen Verohallinnossa käsittelyn koskiessa vain direktiivin ja CRS-standardin vaatimia tietoja.

Tietojen käyttötarkoituksena on direktiivin ja raportointikehyksen Suomea velvoittavien vaatimusten täyttäminen ja verovalvonta sekä luovutusvoiton ja -tappion tai muiden tulojen laskemiseksi tarpeellisten tietojen kerääminen. Tiedot tarvitaan ensinnäkin direktiivin ja raportointikehyksen mukaiseen jäsenvaltioiden ja hyväksytyjen lainkäyttöalueiden väliseen tietojenvaihtoon raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien kautta suoritettavista raportoitavista liiketoimista ja toiseksi Suomessa yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien luovutusvoiton ja -tappion tai muiden tulojen laskemisen mahdollistamiseksi. Tiedoista säädettäisiin lailla. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa Verohallinnolle palvelun kautta suoritettavia kryptovarojen osto-, myynti-, vaihto- ja siirtotapahtumia koskevat tiedot perustuisi verotusmenettelylakiin ehdotettuun säännökseen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta sekä ehdotettuun lakiin raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla. Sääntelyssä täsmennetään tietosisältö ja säädetään tietojen antamismenettelystä. Ottaen huomioon tietojen raportoinnille asetetut tavoitteet ja kansalliset tarpeet tietojen voidaan myös katsoa olevan oikeassa suhteessa niiden merkitykseen verotuksen oikeellisuuden valvonnassa kansallisesti ja koko unionin ja hyväksytyjen lainkäyttöalueiden tasolla. Myös finanssilitietojen osalta tietojen käyttötarkoituksena on direktiivin ja CRS-standardin Suomea velvoittavien vaatimusten täyttäminen ja verovalvonta. Tietoja tarvitaan direktiivin ja CRS-standardin mukaiseen jäsenvaltioiden ja osallistuvien lainkäyttöalueiden väliseen tietojenvaihtoon finanssilitiedoista. Tiedoista säädettäisiin lailla. Raportoivan finanssilaitoksen velvollisuus ilmoittaa Verohallinnolle tietoja ylläpitämistään finanssileistä perustuisi verotusmenettelylakiin ehdotettuun säännökseen raportoivan finanssilaitoksen tiedonantovelvollisuudesta sekä ehdotettuun lakiin raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla. Sääntelyssä täsmennetään tietosisältö ja säädetään tietojen antamismenettelystä. Ottaen huomioon tietojen raportoinnille asetetut tavoitteet ja kansalliset tarpeet tietojen voidaan myös katsoa olevan oikeassa suhteessa niiden merkitykseen verotuksen oikeellisuuden valvonnassa kansallisesti ja koko unionin ja osallistuvien lainkäyttöalueiden tasolla.

Tietojen luovuttamisesta säädetään muun muassa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa (1346/1999). Virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain ehdotetussa säännöksessä säädettäisiin raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien palveluita hyödyntämällä suoritettavia raportoitavia liiketoimia koskevien tietojen ilmoittamisesta virka-apudirektiivin mukaisesti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Monenkeskisessä CARF-sopimuksessa olisi

säännökset raportoitavien tietojen ilmoittamisesta hyväksytyjen lainkäyttöalueiden toimivaltaisille viranomaisille. Tietojen säilytysaika määräytyisi verotustietojen säilytysaikojen mukaisesti. Virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain 2 §:ssä säädetään jo tällä hetkellä finanssilititietojen ilmoittamisesta virka-apudirektiivin mukaisesti toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Monenkeskisessä CRS-sopimuksessa ja sen lisäyksessä on säännökset raportoitavien tietojen ilmoittamisesta osallistuvien lainkäyttöalueiden toimivaltaisille viranomaisille. Tietojen säilytysaika määräytyisi verotustietojen säilytysaikojen mukaisesti.

Direktiivi ja monenkeskinen CARF-sopimus edellyttävät, että toimivaltainen viranomainen ilmoittaa raportoivia kryptovarapalvelun tarjoajia hyödyntäen toteutetuista raportoitavista liiketoimista direktiivin ja raportointikehyksen vaatimat tiedot muiden jäsenvaltioiden ja hyväksytyjen lainkäyttöalueiden toimivaltaisille viranomaisille. Jäsenvaltiot ilmoittavat tiedot käyttäen komission vahvistamaa vakiomuotoista tiedonsaantiformaattia ja unionin vahvistamaa yhteistä tietoliikenneverkkoa (CCN-verkko). CCN-verkkoa käyttäen sähköisesti toimitetut tiedot voivat olla ainoastaan komission turvallisuusjärjestelyt hyväksyvän viranomaisen asianmukaisesti valtuuttamien henkilöiden käytettävissä ja vain sikäli, kuin CCN-verkon huolto, ylläpito ja kehittäminen sitä edellyttävät. Komissio vastaa myös CCN-verkon turvallisuuden varmistamisesta. Monenkeskisen CARF-sopimuksen mukaan tiedot vaihdetaan lainkäyttöalueiden välillä xml-skeemalla käyttäen OECD:n yhteistä siirtoverkkoa (Common Transmission System) noudattaen sitä koskevia salausstandardeja. Aktivoidessaan monenkeskisen CARF-sopimuksen voimaantulevaksi Suomi myös ilmoittaa OECD:n sihteeristön kautta muille sopimuksen osapuolille henkilötietojen suojaa koskevista toimista henkilötietojen välttämättömän suojaustason varmistamiseksi. Vastaavalla tavalla kuin direktiivi ja monenkeskinen CARF-sopimus edellyttävät toimivaltaisilta viranomaisilta direktiivin ja raportointikehyksen vaatimien kryptovaratiетоjen ilmoittamista muiden valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, direktiivi ja monenkeskinen CRS-sopimus edellyttävät samaa finanssilititietojen osalta. Jäsenvaltiot ilmoittavat tiedot käyttäen komission vahvistamaa vakiomuotoista tiedonsiirtoformaattia ja CCN-verkkoa, jonka käyttöä koskevat samat rajoitukset kuin kryptovaratiетоja. Monenkeskisen CRS-sopimuksen mukaan tiedot vaihdetaan lainkäyttöalueiden välillä xml-skeemalla käyttäen Common Transmission System -siirtoverkkoa sitä koskevia salausstandardeja noudattaen. Kun Suomi aktivoi monenkeskisen CRS-sopimuksen, se lisäksi ilmoitti OECD:n sihteeristön kautta muille sopimuksen osapuolille henkilötietojen suojaa koskevista toimista henkilötietojen välttämättömän suojaustason varmistamiseksi. Vastaavaa menettelyä noudatettaisiin Suomen aktivoidessa monenkeskisen CRS-sopimuksen lisäyksen.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta on säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa lisäksi se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa säännöksessä turvatun yksityiselämän suojan piiriin (esimerkiksi PeVL 71/2014 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, että lainsäätäjän on turvattava henkilötietojen suoja tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa (esimerkiksi PeVL 18/2012 vp, s. 2 ja PeVL 71/2014 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunta on myös vakiintuneesti katsonut, että erityisesti rekisteröinnin tavoitteista, rekisteröitävien henkilötietojen sisällöstä, henkilötietojen sallituista käyttötarkoituksista, henkilötietojen luovutettavuudesta ja erityisesti teknisellä käyttöyhteydellä luovuttamisesta, henkilötietojen säilytysajoista sekä rekisteröidyn oikeusturvasta tulee säätää lain tasolla kattavasti ja yksityiskohtaisesti (esimerkiksi PeVL 12/2002 vp, s. 5, 19/2012 vp, s. 2, PeVL 71/2014 vp, s. 2 ja PeVL 14/2018 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunta on myös katsonut, että henkilötietojen suojan toteuttaminen tulisi ensisijaisesti taata yleisen tietosuojasetuksen ja säädettävän kansallisen yleislain nojalla. Tähän liittyen tulisi välttää kansallisen erityislainsäädännön säätämistä sekä varata sellaisen säätäminen vain tilanteisiin, joissa se on

yhtäältä sallittua tietosuoja-asetuksen kannalta ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi (PeVL 2/2018 vp, s. 5).

Esityksessä ehdotetulla tavalla toteutettavassa sääntelyssä henkilötietojen käsittelyn on edellä kuvatuilla perusteilla arvioitu olevan yhdenmukainen perustuslain 10 §:n 1 momentin, yleisen tietosuoja-asetuksen henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden, tietosuojalain, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain sekä perustuslakivaliokunnan käytännön kanssa.

Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksen 1. ja 2. lakiehdotus sisältävät määräyksenantovaltuuksia, jonka mukaan Verohallinto voisi antaa tarkempia määräyksiä ehdotetun 1. lain 2 luvun mukaisten määritelmien ja 3 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta, 4 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista ja 5 luvussa tarkoitetuista erityisistä velvoitteista tai rajoittaa 48 §:ssä tarkoitettua kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavia tietoja. Esityksen 2. lakiehdotuksen 1 §:n 5 momentin mukaan Verohallinto voisi antaa tarkempia määräyksiä mainitun lain 1 luvun mukaisten määritelmien ja 2 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta sekä 3 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Ehdotetut määräyksenantovaltuudet ovat merkityksellisiä perustuslain mainitun säännöksen kannalta.

Ehdotetut määräyksenantovaltuudet toisivat Verohallinnolle oikeuden ainoastaan lain soveltamiseen liittyvien täsmäntävien määräysten antamiseen. Verohallinto ei sitä vastoin voisi määräyksenantovaltuuden nojalla laventaa eikä rajoittaa laissa säädettyä soveltamisalaa. Esityksessä ehdotettujen sääntelyn kohteiden, perustuslain 80 §:n 2 momentin edellyttämät, erityiset syyt liittyvät tarpeeseen reagoida erityisesti tilanteisiin, joissa kansainvälisesti annetaan uusia ohjeita direktiivin ja sopimusten soveltamisen tulkinnasta (HE 1/1998 vp, s. 133). Ehdotetun sääntelyn tavoitteena on varmistaa, että Suomi soveltaa kansainvälistä sääntelyä yhdenmukaisesti muiden lainkäyttöalueiden kanssa. Verohallinnon määräyksillä ja ohjeilla voitaisiin myös huomioida toimialalle tulevat uudet toimintatavat ja tuotteet ja näin varmistaa sääntelyn selkeys myös tulevaisuudessa. Ilmoitettavien tietojen osalta määräyksenantovaltuudet liittyisivät puolestaan siihen, miten laissa vaaditut tiedot on ilmoitettava. Niistä ei olisi tarkoituksenmukaista säätää lailla tai asetuksella. Ehdotetut määräyksenantovaltuussäännökset vastaavat luonteeltaan verotusmenettelylain 3 luvussa olevia valtuussäännöksiä.

Ehdotetut määräyksenantovaltuudet ovat soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattuja ja niiden on edellä kuvatuilla perusteilla arvioitu olevan yhdenmukaisia perustuslain 80 §:n 2 momentin kanssa. Arvioinnin perusteella lakiehdotukset ehdotetaan hyväksyttäväksi tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta annetussa neuvoston direktiivissä ((EU) 2023/2226) on säännöksiä, jotka

ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Soveltamisala ja tiedonantovelvollisuuden alueellinen ulottuvuus

1 §

Lain soveltamisala ja määräyksenantovaltuus

Tässä laissa säädetään raportoitavia liiketoimia koskevien tietojen ilmoittamisesta sekä raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien huolellisuus-, rekisteröinti- ja muista velvoitteista. Raportoitavia liiketoimia koskevien tietojen antamisesta säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 g §:ssä.

Lakia sovelletaan raportoitavia liiketoimia koskeviin tietoihin, joilla voi olla vaikutusta hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 4 §:ssä tarkoitettujen verojen suuruuteen ja määräytymiseen.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, lakia sovelletaan raportoitavia liiketoimia koskeviin tietoihin, joita Suomi on velvollinen vaihtamaan automaattisesti muiden hyväksytyjen lainkäyttöalueiden kanssa veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta tehdyn yleissopimuksen (SopS 20 ja 21/1995), sellaisena kuin se on muutettuna 27 päivänä toukokuuta 2010 tehdyllä pöytäkirjalla (SopS 39 ja 40/2011), 6 artiklan nojalla ja kyseisen artiklan nojalla kryptovarojen raportointikehyksen mukaisesta automaattisesta tietojenvaihdosta tehdyn toimivaltaiten viranomaisten monenkeskisen sopimuksen (SopS 32/2025) mukaisesti.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 luvun mukaisten määritelmien ja 3 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta, 4 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista ja 5 luvussa tarkoitetuista erityisistä velvoitteista tai rajoittaa 48 §:ssä tarkoitettua kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavia tietoja.

2 §

Tiedonantovelvolliset

Raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovelletaan tämän lain säännöksiä seuraavissa tilanteissa:

1) se on yksikkö:

a) jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114, jäljempänä *EU:n kryptovaramarkkina-asetus*, 63 artiklan mukaisesti; tai

b) joka saa tarjota kryptovarapalveluja annettuaan Finanssivalvonnalle ilmoituksen EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 60 artiklan mukaisesti;

2) se ei ole 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu yksikkö, mutta se on:

a) yksikkö tai luonnollinen henkilö, jonka asuinlainkäyttöalue on Suomi;

b) yksikkö, joka on perustettu tai organisoitu Suomen lainsäädännön mukaisesti ja joka on joko oikeushenkilö Suomessa tai sillä on velvollisuus antaa Suomen veroviranomaisille veroilmoitus tai verotietoja koskeva ilmoitus yksikön tuloista;

c) Suomesta käsin hallinnoitava yksikkö; tai

d) yksikkö tai luonnollinen henkilö, jolla on säännöllinen toimipaikka Suomessa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovelletaan tämän lain säännöksiä sellaisten raportoitavien liiketoimien osalta, jotka toteutetaan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen kautta.

3 §

Tiedonantovelvollisuus usealla hyväksytyllä lainkäyttöalueella

Poiketen siitä, mitä 2 §:ssä säädetään, 2 §:ssä tarkoitetun raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei kuitenkaan tarvitse täyttää 3 ja 4 luvun huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa seuraavissa tilanteissa:

1) se on yksikkö, joka täyttää jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdan b, c tai d alakohdan mukaisen edellytyksen, mutta sen asuinlainkäyttöalue on toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella, jossa se myös täyttää 3 ja 4 luvun mukaisia huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet;

2) se on yksikkö, joka täyttää jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdan c tai d alakohdan mukaisen edellytyksen, mutta se on perustettu tai organisoitu toisen hyväksytyn lainkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti ja joka on joko oikeushenkilö toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella tai sillä on velvollisuus antaa toisen hyväksytyn lainkäyttöalueen veroviranomaisille veroilmoitus tai verotietoja koskeva ilmoitus yksikön tuloista, jossa se myös täyttää 3 ja 4 luvun mukaisia huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet;

3) se on yksikkö, joka täyttää 2 §:n 1 momentin 2 kohdan d alakohdan mukaisen edellytyksen, mutta se on toiselta hyväksytyltä lainkäyttöalueelta käsin hallinnoitava yksikkö, jossa se myös täyttää 3 ja 4 luvun mukaisia huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet;

4) se on luonnollinen henkilö, joka täyttää 2 §:n 1 momentin 2 kohdan d alakohdan mukaisen edellytyksen, mutta sen asuinlainkäyttöalue on toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella, jossa se myös täyttää 3 ja 4 luvun mukaisia huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet;

5) se täyttää jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdan a, b, c tai d alakohdan mukaisen edellytyksen ja sitä olennaisilta osin vastaavat velvoitteet toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella, ja se on ilmoittanut näiden velvoitteiden täyttämistä toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella 50 §:ssä tarkoitetulla tavalla Verohallinnolle; tai

6) sellaisten raportoitavien liiketoimien osalta, jotka se toteuttaa toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella sijaitsevan sivuliikkeen kautta, jossa se myös täyttää 3 ja 4 luvun mukaisia huolellisuus- ja raportointivelvoitteita vastaavat velvoitteet.

2 luku

Määritelmät

4 §

Kryptovara

Kryptovaralla tarkoitetaan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua kryptovaraa.

5 §

Fiat-valuutta

Fiat-valuutalla tarkoitetaan virallista valuuttaa, jonka on laskenut liikkeeseen mikä tahansa lainkäyttöalue tai sen nimetty raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain (/) 20 §:ssä tarkoitettu keskuspankki tai rahaviranomainen fyysisinä seteleinä tai kolikkoina taikka erilaisissa digitaalisissa muodoissa olevana rahana, mukaan lukien pankkivarannot, digitaaliset keskuspankkirahat, liikepankkiraha ja sähköisen rahan tuotteet.

6 §

Digitaalinen keskuspankkiraha

Digitaalisella keskuspankkirahalla tarkoitetaan raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 20 §:ssä tarkoitetun keskuspankin tai muun rahaviranomaisen liikkeeseen laskemaa digitaalista fiat-valuuttaa.

7 §

Sähköinen raha

Sähköisellä rahalla tarkoitetaan kryptovaraa:

- 1) joka on fiat-valuutan digitaalinen kirjaus;
- 2) joka on laskettu liikkeeseen vastaanotettaessa maksutapahtumien suorittamiseen tarkoitettuja varoja;
- 3) jota edustaa liikkeeseenlaskijaan kohdistuva saman fiat-valuutan määräinen saatava;
- 4) jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei ole liikkeeseenlaskija, hyväksyy maksuna; ja
- 5) joka on liikkeeseenlaskijaan sovellettavien sääntelyvaatimusten nojalla milloin tahansa tuotteen haltijan pyynnöstä lunastettavissa saman fiat-valuutan nimellisarvoon.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sähköisellä rahalla ei tarkoiteta tuotetta, joka on kehitetty yksinomaan helpottamaan varainsiirtoa asiakkaalta toiselle henkilölle asiakkaan ohjeiden mukaisesti.

Tuotetta ei katsota kehitetyn yksinomaan varainsiirron helpottamiseksi, jos varoja siirtävän yksikön säännönmukaisessa liiketoiminnassa kyseiseen tuotteeseen liittyviä varoja säilytetään joko yli 60 päivän ajan siirron helpottamiseksi annettujen ohjeiden vastaanottamisen jälkeen tai, jos ohjeita ei saada, yli 60 päivän ajan varojen vastaanottamisen jälkeen.

8 §

Raportoitava kryptovara

Raportoitavalla kryptovaralla tarkoitetaan muuta kryptovaraa kuin digitaalista keskuspankkirahaa, sähköistä rahaa tai sellaista kryptovaraa, jonka osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on asianmukaisesti määrittänyt, ettei kryptovaraa voida käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin.

9 §

Kryptovarapalvelu

Kryptovarapalvelulla tarkoitetaan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelua, sekä steikkausta ja lainausta.

10 §

Kryptovarapalvelun tarjoaja

Kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitetaan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa tarkoitettua kryptovarapalvelun tarjoajaa.

11 §

Kryptovaraoperaattori

Kryptovaraoperaattorilla tarkoitetaan muuta kryptovarapalvelujen suorittajaa kuin kryptovarapalvelun tarjoajaa.

12 §

Vaihtotapahtuma

Vaihtotapahtumalla tarkoitetaan raportoitavien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen välistä sekä raportoitavien kryptovarojen välistä vaihtoa.

13 §

Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja

Raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tarkoitetaan sellaista kryptovarapalvelun tarjoajaa ja kryptovaraoperaattoria, joka suorittaa kryptovarapalveluja raportoitaville käyttäjille tai niiden puolesta vaihtotapahtumia toteuttaen.

14 §

Siirto

Siirrolla tarkoitetaan liiketoimea, jolla raportoitava kryptovara siirretään yhden kryptovarakäyttäjän kryptovarojen osoitteesta tai tililtä tai kryptovarojen osoitteeseen tai tilille, ja joka ei ole raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saman kryptovarakäyttäjän puolesta ylläpitämä.

Siirrolla ei tarkoiteta liiketoimea, jonka osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi liiketoimintahetkellä hallussaan olevien tietojen perusteella määrittää, että liiketoimi on vaihtotapahtuma.

15 §

Raportoitava vähittäismaksutapahtuma

Raportoitavalla vähittäismaksutapahtumalla tarkoitetaan raportoitavien kryptovarojen siirtoa yli 50 000 Yhdysvaltain dollarin, tai vastaavan määrän muussa valuutassa, arvoisten tavaroiden tai palvelujen vastikkeena.

16 §

Raportoitava liiketoimi

Raportoitavalla liiketoimella tarkoitetaan vaihtotapahtumaa ja raportoitavien kryptovarojen siirtoa.

17 §

Kryptovarakäyttäjä

Kryptovarakäyttäjällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai yksikköä, joka on raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan asiakas suorittaakseen raportoitavia liiketoimia.

Kryptovarakäyttäjällä ei tarkoiteta sellaista muuta henkilöä kuin finanssilaitosta tai raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa, joka toimii kryptovarakäyttäjänä toisen henkilön hyväksi tai lukuun asiamiehenä, säilytyksenhoitajana, nimellisomistajana, allekirjoittajana, sijoitusneuvojana tai välittäjänä. Tällaisessa tilanteessa kryptovarakäyttäjällä tarkoitetaan henkilöä, jonka hyväksi tai lukuun kryptovarakäyttäjä toimii.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, kryptovarakäyttäjällä tarkoitetaan myös henkilöä, jonka vastapuolena olevaa kauppiasta varten tai sen puolesta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja toteuttaa raportoitavana vähittäismaksutapahtumana suoritettavan palvelun. Tällaista henkilöä käsitellään kryptovarakäyttäjänä kuitenkin vain, jos raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on todennettava henkilön henkilöllisyys rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) tai jonkin toisen lainkäyttöalueen vastaavan lainsäädännön mukaisesti.

18 §

Yksittäinen kryptovarakäyttäjä

Yksittäisellä kryptovarakäyttäjällä tarkoitetaan kryptovarakäyttäjää, joka on luonnollinen henkilö.

19 §

Yksikkökryptovarakäyttäjä

Yksikkökryptovarakäyttäjällä tarkoitetaan kryptovarakäyttäjää, joka on yksikkö.

20 §

Asuinlainkäyttöalue

Asuinlainkäyttöalueella tarkoitetaan lainkäyttöaluetta, jolla luonnollinen henkilö, kuolinpesä tai yksikkö asuu kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan. Sellaisen henkilöyhtiön, kommandiittiyhtiön ja samankaltaisen oikeudellisen järjestelyn, jolla ei ole asuinlainkäyttöaluetta, katsotaan asuvan sen toimivan johdon sijaintilainkäyttöalueella.

21 §

Raportoitava henkilö

Raportoitavalla henkilöllä tarkoitetaan lainkäyttöalueella asuvaa henkilöä, joka on muu kuin ei-raportoitava henkilö.

22 §

Raportoitava käyttäjä

Raportoitavalla käyttäjällä tarkoitetaan kryptovarakäyttäjää, joka on raportoitava henkilö.

23 §

Kontrolloiva henkilö

Kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan yksikköä kontrolloivaa luonnollista henkilöä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, trustin osalta kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan asettajaa, trustinhoitajaa, suojelijaa, edunsaajaa tai edunsaajaryhmää ja muuta luonnollista henkilöä, joka viime kädessä tosiasiallisesti kontrolloi trustia. Muun oikeudellisen järjestelyn kuin trustin osalta kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan vastaavassa tai samanlaisessa asemassa olevaa henkilöä.

Kontrolloivan henkilön määritelmää on tulkittava rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 5–7 §:ssä tarkoitettujen tosiasiallisen edunsaajan määritelmien kanssa yhdenmukaisella tavalla.

24 §

Aktiivinen yksikkö

Aktiivisella yksiköllä tarkoitetaan yksikköä, joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

1) vähemmän kuin 50 prosenttia yksikön bruttotuloista edelliseltä kalenterivuodelta tai muulta asianmukaiselta raportointijaksolta on passiivista tuloa ja vähemmän kuin 50 prosenttia yksiköllä edellisen kalenterivuoden tai muun asianmukaisen raportointijakson aikana olleista varoista on varoja, jotka tuottavat passiivista tuloa tai joita pidetään passiivisen tulon tuottamista varten;

2) käytännöllisesti katsoen kaikki yksikön toiminta koostuu yhden tai useamman muuta kauppaa- tai liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa harjoittavan tytäryhtiön ulkona olevan osakekannan omistamisesta kokonaan tai osittain tai rahoituksen ja palvelujen tarjoamisesta yhdelle tai useammalle tällaiselle tytäryhtiölle;

3) yksikkö ei vielä harjoita liiketoimintaa eikä ole aiemmin harjoittanut liiketoimintaa, vaan sijoittaa pääomaa varoihin tarkoituksena harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa, edellyttäen, että yksikkö ei täytä tämän poikkeuksen edellytyksiä 24 kuukauden jälkeen yksikön alkuorganisoinnista;

4) yksikkö ei ollut finanssilaitos edellisenä viitenä vuotena ja on realisoimassa varansa tai organisoitumassa uudelleen tarkoituksena jatkaa tai aloittaa uudelleen muun liiketoiminnan kuin finanssilaitostoiminnan harjoittaminen;

5) yksikkö suorittaa pääasiallisesti rahoitus- ja suojastransaktioita muiden kuin finanssilaitoksina pidettävien lähiyksiköiden kanssa tai niitä varten, eikä tarjoa rahoitus- tai suojauspalveluja millekään muulle yksikölle kuin lähiyksikölle, edellyttäen, että kaikkien

tällaisten lähiyksiköiden ryhmä harjoittaa pääasiallisesti muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa;

6) yksikkö täyttää seuraavat edellytykset:

a) se on sijoittautunut kotipaikkansa lainkäyttöalueelle ja toimii siellä yksinomaan uskonnollisessa, tieteellisessä, taiteellisessa, kasvatuksellisessa, kulttuuri-, urheilu- tai hyväntekeväisyystarkoituksessa tai se on sijoittautunut kotipaikkansa lainkäyttöalueelle ja toimii siellä ja on sellainen ammattijärjestö, elinkeinajärjestö, kauppakamari, työjärjestö, maatalous- tai puutarhanviljelyjärjestö, kansalaisjärjestö tai järjestö, joka toimii yksinomaan sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi;

b) se on vapautettu kotipaikkansa lainkäyttöalueella tuloverosta;

c) sillä ei ole osakkaita tai jäseniä, joilla on omistus- tai hyötyosuus sen tuloista tai varoista;

d) yksikön kotipaikan lainkäyttöalueen sovellettavat lait tai yksikön muodostamisasiakirjat eivät salli yksikön tulon tai varojen jakamista yksityishenkilölle tai muuta kuin hyväntekeväisyyttä harjoittavalla yksiköllä tai käyttöä niiden hyödyksi muutoin kuin yksikön hyväntekeväisyystoimintaa hoidettaessa tai maksettaessa kohtuullinen korvaus tehdyistä palveluista tai maksuna, joka edustaa yksikön ostaman omaisuuden käypää markkina-arvoa;

e) yksikön kotipaikan lainkäyttöalueen sovellettavat lait tai yksikön muodostamisasiakirjat edellyttävät, että yksikköä selvitystilaan asetettaessa tai purettaessa kaikki sen varat jaetaan julkisen vallan yksikölle tai muulle voittoa tavoittelemattomalle organisaatiolle tai ne palautuvat yksikön kotipaikan lainkäyttöalueen tai sen valtiollisen osan julkiselle vallalle.

Yksikköä ei 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa katsota yksiköksi, jos yksikkö toimii tai esiintyy sijoitusrahastona, kuten yksityisenä pääomarahastona, riskipääomarahastona, lainapääomaa käyttävänä yritysostorahastona tai minä tahansa sijoitusvälineenä, jonka tarkoitus on hankkia tai rahoittaa yhtiöitä ja pitää osuuksia näistä yhtiöistä pääomavaroina sijoitustarkoituksessa.

25 §

Passiivinen tulo

Passiivisella tulolla tarkoitetaan raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 63 §:ssä tarkoitettua passiivista tuloa.

26 §

Yksikkö

Yksiköllä tarkoitetaan oikeushenkilöä tai oikeudellista järjestelyä, kuten yhtiötä, yhtymää, trustia ja säätiötä.

27 §

Lähiyksikkö

Lähiyksiköllä tarkoitetaan:

1) yksikköä, joka joko kontrolloi toista yksikköä tai joka on toisen yksikön kontrollin alainen; ja

2) yksikköä, joka on toisen yksikön kanssa yhteisen kontrollin alainen.

Yksikön katsotaan kontrolloivan toista yksikköä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos sillä on yksikön äänivallasta tai arvosta yli 50 prosentin välitön tai välillinen omistus.

28 §

Finanssilaitos

Finanssilaitoksella tarkoitetaan raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua finanssilaitosta.

29 §

Ei-raportoitava henkilö

Ei-raportoitavalla henkilöllä tarkoitetaan:

- 1) yksikköä, jonka osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla;
- 2) yksikköä, joka on 1 kohdassa tarkoitettun yksikön lähiyksikkö; ja
- 3) seuraavia raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa tarkoitettuja yksiköitä:
 - a) lain 18 §:ssä tarkoitettu julkisen vallan yksikkö;
 - b) lain 19 §:ssä tarkoitettu kansainvälinen järjestö;
 - c) lain 20 §:ssä tarkoitettu keskuspankki;
 - d) muu finanssilaitos kuin lain 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö.

30 §

Asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevat menettelyt

Asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevilla menettelyillä tarkoitetaan raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovellettavia asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä, joista säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa, tai vastaavia raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan sovellettavia vaatimuksia.

31 §

Sivuliike

Sivuliikkeellä tarkoitetaan raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan yksikköä, yritystä tai toimistoa, jota lainkäyttöalueen sääntelyjärjestelmän nojalla kohdellaan sivuliikkeenä tai jota säännellään muulla tavoin lainkäyttöalueen lainsäädännön nojalla erillään raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan muista toimistoista, yksiköistä tai sivuliikkeistä. Kaikkia yhdellä lainkäyttöalueella olevia raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan yksiköitä, yrityksiä tai toimistoja on kohdeltava yhtenä sivuliikkeenä.

32 §

Pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus

Pätevällä ehdot täyttävällä toimivaltaisten viranomaisten sopimuksella tarkoitetaan Euroopan komission määrittämää, Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen ja Euroopan unionin ulkopuolisen lainkäyttöalueen välistä sopimusta, joka edellyttää vaihtamaan automaattisesti hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU

muuttamisesta annetussa neuvoston direktiivissä (EU) 2023/2226 tarkoitettuja tietoja vastaavia tietoja.

33 §

Hyväksytty lainkäyttöalue

Hyväksytyllä lainkäyttöalueella tarkoitetaan Euroopan unionin jäsenvaltiota tai Euroopan unionin ulkopuolista lainkäyttöaluetta, jolla on voimassa oleva pätevä ehdot täyttävä toimivaltaisten viranomaisten sopimus kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, ja joka on julkaisemassaan luettelossa yksilöinyt kaikki jäsenvaltiot raportoitaviksi lainkäyttöalueiksi.

34 §

Verotunniste

Verotunnisteella tarkoitetaan verovelvollisen tunnistenumeroa tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavaa tietoa.

35 §

Tunnistamispalvelu

Tunnistamispalvelulla tarkoitetaan sähköistä prosessia, jonka hyväksytty lainkäyttöalue tai Euroopan unioni on asettanut maksutta raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan saataville kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön henkilöllisyyden ja asuinlainkäyttöalueen vahvistamiseksi.

36 §

Hajautetun tilikirjan osoite

Hajautetun tilikirjan osoitteella tarkoitetaan EU:n kryptovaramarkkina-asetuksessa tarkoitettua hajautetun tilikirjan osoitetta.

3 luku

Huolellisuusvelvoitteet

37 §

Yleiset huolellisuusvaatimukset

Kryptovarakäyttäjää pidetään raportoitavana käyttäjänä siitä päivästä alkaen, jona se on tunnistettu sellaiseksi noudattaen tämän luvun mukaisia huolellisuusmenettelyjä.

Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja, joka on myös finanssilaitos, voi käyttää tämän luvun mukaisissa huolellisuusmenettelyissä raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 2 luvun tai vastaavan ulkomaisen säädöksen nojalla päätökseen saatettuja uusien henkilö- ja yksikkötilien huolellisuusmenettelyjä.

Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi käyttää tämän luvun mukaisissa huolellisuusmenettelyissä jo muita verotustarkoituksia varten kerättyä itse annettua todistusta edellyttäen, että itse annettu todistus täyttää tämän luvun 44 ja 45 §:n vaatimukset.

38 §

Yksittäistä kryptovarakäyttäjää koskevat huolellisuusmenettelyt

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on saatava yksittäiseltä kryptovarakäyttäjältä asiakassuhdetta muodostettaessa itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi:

- 1) määrittää yksittäisen kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueet; ja
- 2) vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat.

39 §

Yksikkökryptovarakäyttäjää koskevat huolellisuusmenettelyt

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on saatava yksikkökryptovarakäyttäjältä asiakassuhdetta muodostettaessa itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi:

- 1) määrittää yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueet; ja
- 2) vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat.

Jos yksikkökryptovarakäyttäjä vahvistaa, ettei sillä ole asuinlainkäyttöaluetta, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi käyttää tosiasiallisen johdon sijaintipaikkaa tai päätoimipaikan osoitetta määrittääkseen yksikkökryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueen.

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on pidettävä yksikkökryptovarakäyttäjää raportoitavana käyttäjänä, ellei se itse annetun todistuksen tai hallussaan olevien tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella voi luotettavasti määrittää yksikkökryptovarakäyttäjää ei-raportoitavaksi henkilöksi.

40 §

Yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivan henkilön määrittämistä koskevat huolellisuusmenettelyt

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on määritettävä muuksi kuin ei-raportoitavaksi henkilöksi tai aktiiviseksi yksiköksi määritetyn yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivat henkilöt. Aktiiviseksi yksiköksi määrittämisen on perustuttava kyseiseltä yksikkökryptovarakäyttäjältä saatuun itse annettuun todistukseen.

Raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi kontrolloivia henkilöjä määrittäessään luottaa tietoihin, jotka on kerätty ja säilytetty noudattaen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain kanssa johdonmukaisia asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä. Jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei ole velvoitettu noudattamaan kyseisiä menettelyjä, sen on sovellettava kontrolloivien henkilöiden määrittämiseen olennaisilta osiltaan samankaltaisia menettelyjä.

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on käytettävä yksikkökryptovarakäyttäjältä tai kontrolloivalta henkilöltä saatua itse annettua todistusta, jonka perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi:

- 1) määrittää kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueen; ja
- 2) vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat.

41 §

Huolellisuusmenettelyjen loppuun suorittaminen

Edellä 38–40 §:n mukaiset huolellisuusmenettelyt on suoritettava loppuun ennen kuin raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi toteuttaa raportoitavia liiketoimia yksittäiselle kryptovarakäyttäjälle tai yksikkökryptovarakäyttäjälle.

42 §

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvoitteet kryptovarakäyttäjän jättäessä toimittamatta yksilöintitietoja

Jos kryptovarakäyttäjä ei pyynnöstä toimita raportoivalle kryptovarapalvelun tarjoajalle tässä luvussa tarkoitettuja tietoja, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on muistutettava kryptovarakäyttäjää tietojen toimittamisesta. Jos kryptovarakäyttäjä ei toimita pyydettyjä tietoja kahden muistutuksen jälkeen ja alkuperäisestä pyynnöstä on kulunut 60 päivää, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on estettävä kryptovarakäyttäjää toteuttamasta raportoitavia liiketoimia, kunnes kryptovarakäyttäjä toimittaa pyydetty tiedot.

43 §

Kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön olosuhteissa tapahtuva muutos

Jos yksittäisen kryptovarakäyttäjän, yksikkökryptovarakäyttäjän tai sen kontrolloivan henkilön olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka vuoksi raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja tietää tai sillä on syy tietää alkuperäisen itse annetun todistuksen olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei voi käyttää alkuperäistä itse annettua todistusta. Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on tällaisessa tilanteessa saatava luotettava itse annettu todistus tai luotettava selvitys ja tarvittaessa asiakirjat, jotka osoittavat itse annetun todistuksen luotettavuuden.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi kohdella yksittäistä kryptovarakäyttäjää, yksikkökryptovarakäyttäjää tai sen kontrolloivaa henkilöä samalla tavalla kuin ennen olosuhteiden muutosta enintään 90 kalenteripäivän ajan siitä hetkestä, kun se on todennut olosuhteiden muuttuneen, kunnes aiempi seuraavista täyttyy:

- 1) alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistetaan;
- 2) uusi luotettava itse annettu todistus saadaan.

Jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ei saa 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa luotettavaa itse annettua todistusta 90 kalenteripäivän aikana kyseisen momentin edellyttämällä tavalla, sen on pidettävä yksittäisen kryptovarakäyttäjän, yksikkökryptovarakäyttäjän tai sen kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueina seuraavia:

- 1) alkuperäisessä itse annettussa todistuksessa ilmoitetut asuinlainkäyttöalueet;
- 2) olosuhteiden muutoksen osoittamat mahdolliset asuinlainkäyttöalueet.

44 §

Yksittäisen kryptovarakäyttäjän ja kontrolloivan henkilön itse annetun todistuksen luotettavuus

Itse annettu todistus on luotettava vain, jos yksittäinen kryptovarakäyttäjä tai kontrolloiva henkilö on allekirjoittanut tai muulla tavalla vahvistanut todistuksen oikeellisuuden, todistus on päivätty viimeistään vastaanottopäivänä ja se sisältää yksittäistä kryptovarakäyttäjää tai kontrolloivaa henkilöä koskevat seuraavat tiedot:

- 1) etu- ja sukunimi;
- 2) kotipaikan osoite;
- 3) asuinlainkäyttöalueet;
- 4) verotunnisteet;
- 5) syntymäaika.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, itse annettu todistus on luotettava myös, jos se ei sisällä verotunnistetta, ja luonnollisen henkilön asuinlainkäyttöalue:

- 1) ei anna luonnolliselle henkilölle verotunnistetta; tai
- 2) ei edellytä luonnolliselle henkilölle annetun verotunnisteen keräämistä.

45 §

Yksikkökryptovarakäyttäjän itse annetun todistuksen luotettavuus

Itse annettu todistus on luotettava vain, jos yksikkökryptovarakäyttäjä on allekirjoittanut tai muulla tavalla vahvistanut todistuksen oikeellisuuden, todistus on päivätty viimeistään vastaanottopäivänä ja se sisältää yksikkökryptovarakäyttäjää koskevat seuraavat tiedot:

- 1) virallinen nimi;
- 2) osoite;
- 3) asuinlainkäyttöalueet;
- 4) verotunnisteet;
- 5) muusta kuin aktiiviseksi yksiköksi tai ei-raportoitavaksi henkilöksi määritetystä yksikkökryptovarakäyttäjästä:

a) 44 §:ssä tarkoitetut tiedot kustakin yksikkökryptovarakäyttäjän kontrolloivasta henkilöstä, jolle kyseinen kontrolloiva henkilö ole toimittanut mainitussa pykälässä tarkoitettua itse annettua todistusta; ja

b) tieto tehtävistä, joiden nojalla kukin raportoitava henkilö on yksikön kontrolloiva henkilö, jolle tehtäviä ole jo määritetty asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevia menettelyjä noudattaen;

6) tarvittaessa tiedot edellytyksistä, jotka yksikkökryptovarakäyttäjä täyttää, jotta sitä voidaan kohdella aktiivisena yksikkönä tai ei-raportoitavana henkilönä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, itse annettu todistus on luotettava myös, jos se ei sisällä verotunnistetta, ja yksikön asuinlainkäyttöalue:

- 1) ei anna yksikölle verotunnistetta; tai
- 2) ei edellytä yksikölle annetun verotunnisteen keräämistä.

4 luku

Tietojen ilmoittaminen

46 §

Tietojen ilmoittamisen ajankohta ja tapa

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on ilmoitettava kalenterivuositain Verohallinnolle tässä luvussa tarkoitetut tiedot tai tieto siitä, ettei tämän luvun 47 ja 48 §:ssä tarkoitettuja tapahtumia ole ollut, kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä Verohallinnon julkaisemaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen.

47 §

Raportoitavista liiketoimista ilmoitettavat tiedot

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on ilmoitettava Verohallinnolle seuraavat tiedot:

1) Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan nimi, osoite ja verotunniste sekä mahdollisesti saatavilla oleva yksilöllinen tunnistenumero ja maailmanlaajuinen oikeushenkilötunnus;

2) 44 tai 45 §:ssä tarkoitetut tiedot sellaisista kryptovarakäyttäjistään, jotka ovat joko raportoitavia käyttäjiä tai joilla on raportoitavina henkilöinä pidettäviä kontrolloivia henkilöitä, ja joilla on ollut kalenterivuoden aikana raportoitavia liiketoimia.

Sen lisäksi, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on ilmoitettava yksittäisen kryptovarakäyttäjän tai kontrolloivan henkilön syntymäpaikka, jos Suomen lainsäädäntö vaatii raportoivaa kryptovarapalvelun tarjoajaa muutoin sen hankkimaan ja ilmoittamaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, jos raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja saa vahvistuksen raportoitavan henkilön henkilöllisyydestä ja asuinlainkäyttöalueesta tunnistamispalvelun avulla, raportoitavasta henkilöstä ilmoitetaan kyseisen tunnistamispalvelua käyttävän lainkäyttöalueen osalta vain seuraavat tiedot:

1) nimi;

2) tunnistamispalvelun tunniste ja myöntäjälainkäyttöalue;

3) tieto tehtävistä, joiden nojalla kukin raportoitava henkilö on yksikön kontrolloiva henkilö.

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava Verohallinnolle 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuille kryptovarakäyttäjilleen kustakin raportoitavan kryptovaran tyypistä kalenterivuoden aikana toteuttamistaan raportoitavista liiketoimista seuraavat tiedot:

1) raportoitavan kryptovaran tyypin koko nimi;

2) fiat-valuuttaa vastaan tehtyjen hankintojen maksettu yhteenlaskettu bruttomäärä, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä;

3) fiat-valuuttaa vastaan suoritettujen luovutusten vastaanotettu yhteenlaskettu bruttomäärä, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä;

4) muita raportoitavia kryptovaroja vastaan tehtyjen hankintojen yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä;

5) muita raportoitavia kryptovaroja vastaan suoritettujen luovutusten yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja raportoitavien liiketoimien lukumäärä;

6) raportoitavien vähittäismaksutapahtumien yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja kyseisten tapahtumien lukumäärä;

7) raportoitavien liiketoimien yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja kyseisten liiketoimien lukumäärä, sekä jaoteltuna siirtotyypeittäin, jos ne ovat raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa, sellaisten raportoitavalle käyttäjälle tehtyjen siirtojen osalta, jotka eivät kuulu 2 tai 4 kohdan soveltamisalaan;

8) raportoitavien liiketoimien yhteenlaskettu käypä markkina-arvo, yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä ja kyseisten liiketoimien lukumäärä, sekä jaoteltuina siirtotyypeittäin, jos ne ovat raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedossa, sellaisten raportoitavan käyttäjän tekemien siirtojen osalta, jotka eivät kuulu 3, 5 tai 6 kohdan soveltamisalaan; ja

9) raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan sellaisiin hajautetun tilikirjan osoitteisiin, joiden ei tiedetä liittyvän virtuaalivarapalvelun tarjoajaan eikä finanssilaitokseen, tekemien siirtojen yhteenlaskettu käypä markkina-arvo ja yksiköiden yhteenlaskettu lukumäärä.

Edellä 4 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu maksettu tai vastaanotettu määrä on ilmoitettava ilman tapahtumaan liittyviä kuluja siinä fiat-valuutassa, jona se on maksettu tai vastaanotettu. Jos määrät on maksettu tai vastaanotettu useana fiat-valuuttana, määrät on ilmoitettava yhtenä valuuttana, joka muunnetaan kunkin raportoitavan liiketoimen tapahtumahetkellä tavalla, jota raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja soveltaa johdonmukaisesti.

Edellä 4 momentin 4–9 kohdassa tarkoitettu käypä markkina-arvo on määritettävä ja ilmoitettava ilman tapahtumaan liittyviä kuluja yhtenä fiat-valuuttana, joka arvostetaan kunkin raportoitavan liiketoimen tapahtumahetkellä tavalla, jota raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja soveltaa johdonmukaisesti.

Fiat-valuutta, jossa 4 momentin 2–9 kohdassa tarkoitettujen määrät on ilmoitettu, on myös ilmoitettava.

48 §

Kryptovarojen luovutuksista ja tulotapahtumista ilmoitettavat tiedot

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on ilmoitettava Verohallinnolle:

- 1) edellä 47 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen itsestään; ja
- 2) sellaisten yksittäisten kryptovarakäyttäjien, joiden asuinlainkäyttöalue on Suomi, saaman luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista siltä osin kuin nämä tiedot ovat raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla.

49 §

Euroopan unionin ulkopuolisella lainkäyttöalueella ilmoitetut tiedot

Edellä 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitse ilmoittaa 47 §:ssä tarkoitettuja tietoja sellaisista raportoitavista käyttäjistä tai kontrolloivista henkilöistä, joiden osalta raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja ilmoittaa kyseiset tiedot sellaisella Euroopan unionin ulkopuolisella lainkäyttöalueella, joka kuuluu kyseisen raportoitavan käyttäjän tai kontrolloivan henkilön asuinjäsenvaltion kanssa tehdyn pätevän ehdot täyttävän toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen soveltamisalaan.

5 luku

Erityiset velvoitteet

50 §

Ilmoitus valinnasta täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet toisella hyväksytyllä lainkäyttöalueella

Jos jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen edellytyksien täyttävä raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja aikoo täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla, sen on mahdollisimman pian mutta viimeistään 46 §:ssä mainittua kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava Verohallinnolle:

- 1) valinnastaan täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet jollakin hyväksytyllä lainkäyttöalueella; ja
- 2) millä hyväksytyllä lainkäyttöalueella se on valinnut täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteet.

51 §

Kryptovaraoperaattorin rekisteröitymisvelvollisuus

Edellä 11 §:ssä tarkoitetun kryptovaraoperaattorin, joka täyttää jonkin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tai 2 §:n 2 momentissa säädetyn ehdon, on yksilöllisen tunnistenumeron saamiseksi ilmoittauduttava Verohallinnon ylläpitämään rekisteriin ennen 46 §:ssä mainitun kalenterivuoden päättymistä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, edellä 1 momentissa tarkoitettu kryptovaraoperaattori ei saa ilmoittautua Verohallinnon ylläpitämään rekisteriin, jos sen ei tarvitse täyttää huolellisuus- ja raportointivelvoitteita Suomessa 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla sen vuoksi, että se täyttää kyseiset vaatimukset jossakin toisessa jäsenvaltiossa.

Kryptovaraoperaattorin on rekisteröitymisen yhteydessä ilmoitettava Verohallinnolle seuraavat tiedot:

- 1) nimi;
- 2) postiosoite;
- 3) verkkosivustot ja muut sähköiset osoitteet;
- 4) kryptovaraoperaattorille myönnetty verotunnisteet;
- 5) Euroopan unionin jäsenvaltiot, joissa raportoitavilla käyttäjillä on 38–40 §:n mukaisesti määritetty asuinlainkäyttöalue;
- 6) 3 §:n 1–4 tai 6 kohdassa tarkoitetut Euroopan unionin ulkopuoliset hyväksytyt lainkäyttöalueet.

Kryptovaraoperaattorin on viivytyksettä ilmoitettava Verohallinnolle 3 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista.

Verohallinto peruuttaa kryptovaraoperaattorin rekisteröinnin, jos kryptovaraoperaattori laiminlyö 4 luvussa säädettyjä velvoitteitaan eikä korjaa niitä Verohallinnon antaman kahden kehotuksen jälkeen. Rekisteröinti perutaan aikaisintaan 30 päivän kuluttua ja viimeistään 90 päivän kuluttua toisesta kehotuksesta.

Verohallinto peruuttaa kryptovaraoperaattorin rekisteröinnin lisäksi seuraavissa tilanteissa:

- 1) kryptovaraoperaattori ilmoittaa Verohallinnolle, ettei sillä ole enää raportoitavia käyttäjiä Euroopan unionissa;
- 2) kryptovaraoperaattori ei täytä 11 §:ssä säädettyjä ehtoja.

Muutoksenhakuun tässä pykälässä tarkoitettua rekisteröintiä ja rekisteröinnin perumista koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 65 a §:ssä säädetään.

52 §

Velvollisuus kirjata ja säilyttää tietoja

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on kirjattava ne toimet ja tiedot, joita se käyttää 3 ja 4 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseen. Kirjatut toimet ja tiedot on säilytettävä ja niiden on oltava saatavilla vähintään kuusi vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jota ne koskevat.

Jos kryptovarakäyttäjän asiakassuhde päättyy, raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on säilytettävä 3 ja 4 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseksi kerättyjä ja kirjattuja tietoja kuusi vuotta asiakassuhteen päättymisvuoden jälkeen.

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

53 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2026 alkavaan kalenterivuoteen.

54 §

Aiempien kryptovarakäyttäjien huolellisuusmenettelyjen siirtymäsäännös

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on saatava viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2027 sellaiselta kryptovarakäyttäjältä, jolle on muodostunut asiakassuhde raportoivaan kryptovarapalvelun tarjoajaan 31 päivänä joulukuuta 2025 mennessä, itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja voi:

- 1) määrittää yksittäisen kryptovarakäyttäjän asuinlainkäyttöalueet; ja
 - 2) vahvistaa itse annetun todistuksen luotettavuuden niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva kryptovarapalvelun tarjoaja on saanut, mukaan lukien asiakkaan tuntemisvelvoitetta koskevien menettelyjen mukaisesti kerätyt asiakirjat.
-

2.

Laki

raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain soveltamisala ja sovellettavat määräitelmät

1 §

Lain soveltamisala ja määräyksenantovaltuus

Tässä laissa säädetään raportoitavia tilejä koskevien tietojen ilmoittamisesta sekä raportoivien finanssilaitosten huolellisuus- ja muista velvoitteista. Raportoitavia tilejä koskevien tietojen antamisesta säädetään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 c §:ssä.

Lakia sovelletaan raportoitavia tilejä koskeviin tietoihin, joilla voi olla vaikutusta hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 4 §:ssä tarkoitettujen verojen suuruuteen ja määräytymiseen.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, lakia sovelletaan raportoitavia tilejä koskeviin tietoihin, joita Suomi on velvollinen vaihtamaan automaattisesti muiden hyväksytyjen lainkäyttöalueiden kanssa Euroopan neuvoston ja Taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestön (OECD) veroasioissa annettavasta keskinäisestä virka-avusta tehdyn yleissopimuksen (SopS 20 ja 21/1995), sellaisena kuin se on muutettuna 27 päivänä toukokuuta 2010 tehdyllä pöytäkirjalla (SopS 39 ja 40/2011) 6 artiklan nojalla ja kyseisen artiklan nojalla finanssitilitietojen automaattisesta vaihtamisesta tehdyn toimivaltaisten viranomaisten monenkeskisen sopimuksen (SopS 62/2015) ja siihen tehdyn lisäyksen (SopS 33/2025) mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, lakia sovelletaan raportoitavia tilejä koskeviin tietoihin, joita Suomi on velvollinen vaihtamaan automaattisesti seuraavien sopimusten nojalla ja niiden mukaisesti:

1) Euroopan yhteisön ja Andorran ruhtinaskunnan välinen sopimus säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta annetussa neuvoston direktiivissä 2003/48/EY säädettyjä toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä helmikuuta 2016 allekirjoitetulla muutospöytäkirjalla;

2) Euroopan yhteisön ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välinen sopimus säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta annetussa neuvoston direktiivissä 2003/48/EY säädettyjä toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä, sellaisena kuin se on muutettuna 28 päivänä lokakuuta 2015 allekirjoitetulla muutospöytäkirjalla;

3) Euroopan yhteisön ja Monacon ruhtinaskunnan välinen sopimus säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta 3 päivänä kesäkuuta 2003 annetussa neuvoston direktiivissä 2003/48/EY säädettyjä toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä heinäkuuta 2016 allekirjoitetulla muutospöytäkirjalla;

4) Euroopan yhteisön ja San Marinon tasavallan sopimus säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta annetussa neuvoston direktiivissä 2003/48/EY säädettyjä toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä, sellaisena kuin se on muutettuna 8 päivänä joulukuuta 2015 allekirjoitetulla muutospöytäkirjalla;

5) Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välinen sopimus säästöjen tuottamien korkotulojen verotuksesta annetussa neuvoston direktiivissä 2003/48/EY säädettyjä toimenpiteitä vastaavista toimenpiteistä, sellaisena kuin se on muutettuna 27 päivänä toukokuuta 2015 allekirjoitetulla muutospöytäkirjalla.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 luvun mukaisten määritelmien ja 2 luvun mukaisten huolellisuusvelvoitteiden soveltamisesta sekä 3 luvussa tarkoitetuista ilmoitettavista tiedoista.

Laissa sovellettavat määritelmät

2 §

Säilytyslaitos

Säilytyslaitoksella tarkoitetaan yksikköä, joka pitää finanssivaroja toisten lukuun olennaisena osana liiketoimintaansa. Yksikön katsotaan pitävän finanssivaroja toisten lukuun olennaisena osana liiketoimintaansa, jos finanssivarojen pitämisestä ja siihen liittyvistä finanssipalveluista johtuva yksikön bruttotulo on vähintään 20 prosenttia yksikön bruttotulosta seuraavista lyhyempänä aikana:

- 1) kolmevuotisjakso, joka päättyy 31 päivänä joulukuuta tai kalenterivuodesta poikkeavan tilikauden viimeisenä päivänä ennen vuotta, jona asia ratkaistaan;
- 2) jakso, jonka yksikkö on ollut olemassa.

3 §

Talletuslaitos

Talletuslaitoksella tarkoitetaan:

- 1) yksikköä, joka ottaa vastaan talletuksia säännönmukaisen pankkitoiminnan tai samanlaisen liiketoiminnan puitteissa; ja
- 2) yksikköä, joka pitää asiakkaiden puolesta hallussaan sähköistä rahaa tai digitaalista keskuspankkirahaa.

4 §

Sijoitusyksikkö

Sijoitusyksiköllä tarkoitetaan:

- 1) yksikköä, joka pääasiallisesti harjoittaa liiketoimintana yhtä tai useampaa seuraavista toiminnoista tai toimenpiteistä asiakasta varten tai asiakkaan puolesta:
 - a) kaupankäynti rahamarkkinainstrumenteilla, ulkomaanvaluutalla, valuutta-, korko- ja indeksi-instrumenteilla, siirrettävillä arvopapereilla tai hyödykefutuureilla;
 - b) yksilöllinen ja kollektiivinen salkunhoito;
 - c) muu finanssivarojen, rahan tai raportoitavien kryptovarojen sijoittaminen, hoito tai hallinnointi muiden henkilöiden puolesta; ja
- 2) yksikköä, jonka bruttotulo johtuu pääasiallisesti finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen sijoittamisesta, uudelleensijoittamisesta tai niillä käytävästä kaupasta, ja

yksikköä hallinnoi toinen yksikkö, joka on säilytyslaitos, talletuslaitos, määriteltä vakuutusyhtiö tai 1 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö.

Yksikön katsotaan harjoittavan pääasiallisesti liiketoimintana yhtä tai useampaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa tai yksikön bruttotulon katsotaan johtuvan pääasiallisesti 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen sijoittamisesta, uudelleensijoittamisesta tai niillä käytävästä kaupasta, jos yksikön bruttotulosta vähintään 50 prosenttia on saatu 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua toiminnasta seuraavista lyhyempänä aikana:

1) kolmevuotisjakso, joka päättyy sitä vuotta edeltävän vuoden 31 päivänä joulukuuta, jona määritys tehdään;

2) jakso, jonka yksikkö on ollut olemassa.

Tämän pykälän 1 momentin 1 kohtaa sovellettaessa asiakkaaksi katsotaan myös yhteissijoitusvälineen omapääomaosuuden omistaja.

Tämän pykälän 1 momentin 1 kohdan c alakohdan ilmaisulla muu finanssivarojen, rahan tai raportoitavien kryptovarojen sijoittaminen, hoito tai hallinnointi muiden henkilöiden puolesta ei tarkoiteta sellaisten palvelujen tarjoamista, joilla suoritetaan vaihtotapahtumia asiakkaita varten tai niiden puolesta.

Sijoitusyksiköllä ei tarkoiteta sellaista aktiivista ei-fianssiyksikköä, joka täyttää jonkin 61 §:n 1 momentin 4–7 kohdan edellytyksistä.

Pykälää on tulkittava tavalla, joka vastaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa (444/2017) rahoituslaitoksen määritelmässä käytettyjä samanlaisia ilmaisuja.

5 §

Määriteltä vakuutusyhtiö

Määritellyllä vakuutusyhtiöllä tarkoitetaan yksikköä, joka on sellainen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhtiön holdingyhtiö, joka antaa käteisarvovakuutussopimuksia tai elinkorkosopimuksia taikka on velvollinen suorittamaan maksuja niihin liittyen.

6 §

Finanssilaitos

Finanssilaitoksella tarkoitetaan säilytyslaitosta, talletuslaitosta, sijoitusyksikköä tai määriteltä vakuutusyhtiötä.

7 §

Raportoiva finanssilaitos

Raportoivalla finanssilaitoksella tarkoitetaan:

1) sellaista muuta finanssilaitosta kuin ei-raportoivaa finanssilaitosta, jonka kotipaikka on Suomessa, lukuun ottamatta sen muualla kuin Suomessa sijaitsevaa sivuliikettä; ja

2) muualla kuin Suomessa kotipaikkaa pitävän muun finanssilaitoksen kuin ei-raportoivan finanssilaitoksen Suomessa sijaitsevaa sivuliikettä.

8 §

Osallistuva lainkäyttöalue

Osallistuvalla lainkäyttöalueella tarkoitetaan:

- 1) mitä tahansa muuta Euroopan unionin jäsenvaltiota kuin Suomea;
- 2) mitä tahansa muuta lainkäyttöaluetta:
 - a) jonka kanssa Suomella on sopimus, jonka mukaan kyseinen lainkäyttöalue antaa Suomelle 3 luvussa tarkoitettuja tietoja; ja
 - b) joka on tunnistettu Verohallinnon julkaisemassa ja Euroopan komissiolle ilmoitetussa luettelossa; ja
- 3) mitä tahansa muuta lainkäyttöaluetta:
 - a) jonka kanssa Euroopan unionilla on sopimus, jonka mukaan kyseinen lainkäyttöalue antaa Suomelle 3 luvussa tarkoitettuja tietoja; ja
 - b) joka on tunnistettu Verohallinnon ja Euroopan komission julkaisemassa luettelossa.

9 §

Osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos

Osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitoksella tarkoitetaan:

- 1) finanssilaitosta, jonka kotipaikka on osallistuvalla lainkäyttöalueella, lukuun ottamatta sen muualla kuin osallistuvalla lainkäyttöalueella sijaitsevaa sivuliikettä; ja
- 2) finanssilaitoksen, jonka kotipaikka ei ole osallistuvalla lainkäyttöalueella, osallistuvalla lainkäyttöalueella sijaitsevaa sivuliikettä.

10 §

Finanssivarat

Finanssivaroilla tarkoitetaan arvopaperia, yhtymäosuutta, hyödykettä, swap-sopimusta, vakuutus sopimusta tai elinkorkosopimusta tai osuutta arvopaperista, raportoitavasta kryptovarasta, yhtymäosuudesta, hyödykkeestä, swap-sopimuksesta, vakuutus sopimuksesta tai elinkorkosopimuksesta. Finanssivaroilla ei tarkoiteta velatonta suoraa osuutta kiinteästä omaisuudesta eikä hyödykettä, joka on aineellinen tuote.

11 §

Sähköinen raha

Sähköisellä rahalla tarkoitetaan:

- 1) fiat-valuutan digitaalista kirjausta;
 - 2) digitaalista tuotetta, joka on laskettu liikkeeseen vastaanotettaessa maksutapahtumien suorittamiseen tarkoitettuja varoja;
 - 3) digitaalista tuotetta, jota edustaa liikkeeseenlaskijaan kohdistuva sama fiat-valuutan määräinen saatava;
 - 4) digitaalista tuotetta, jonka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei ole liikkeeseenlaskija, hyväksyy maksuna; ja
 - 5) digitaalista tuotetta, joka on liikkeeseenlaskijaan sovellettavien sääntelyvaatimusten nojalla milloin tahansa tuotteen haltijan pyynnöstä lunastettavissa saman fiat-valuutan nimellisarvoon.
- Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sähköisellä rahalla ei tarkoiteta tuotetta, joka on kehitetty yksinomaan helpottamaan varainsiirtoa asiakkaalta toiselle henkilölle asiakkaan ohjeiden mukaisesti. Tuotetta ei katsota kehitetyn yksinomaan varainsiirron helpottamiseksi, jos varoja siirtävän yksikön säännönmukaisessa liiketoiminnassa kyseiseen tuotteeseen liittyviä varoja säilytetään joko yli 60 päivän ajan siirron helpottamiseksi annettujen ohjeiden vastaanottamisen jälkeen tai, jos ohjeita ei saada, yli 60 päivän ajan varojen vastaanottamisen jälkeen.

12 §

Fiat-valuutta

Fiat-valuutalla tarkoitetaan virallista valuuttaa, jonka on laskenut liikkeeseen mikä tahansa lainkäyttöalue tai sen nimetty keskuspankki tai rahaviranomainen fyysisinä seteleinä tai kolikkoina taikka erilaisissa digitaalisissa muodoissa olevana rahana, mukaan lukien pankkivarannot, digitaaliset keskuspankkirahat, liikepankkiraha ja sähköisen rahan tuotteet.

13 §

Digitaalinen keskuspankkiraha

Digitaalisella keskuspankkirahalla tarkoitetaan keskuspankin tai muun rahaviranomaisen liikkeeseen laskemaa digitaalista fiat-valuuttaa.

14 §

Kryptovara

Kryptovaralla tarkoitetaan kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) 1093/2010 ja (EU) 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114 3 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettua kryptovaraa.

15 §

Raportoitava kryptovara

Raportoitavalla kryptovaralla tarkoitetaan muuta kryptovaraa kuin digitaalista keskuspankkirahaa, sähköistä rahaa tai sellaista kryptovaraa, jonka osalta raportoitavien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu raportoitava kryptovarapalvelun tarjoaja on asianmukaisesti määrittänyt, ettei kryptovaraa voida käyttää maksu- tai sijoitustarkoituksiin.

16 §

Vaihtotapahtuma

Vaihtotapahtumalla tarkoitetaan raportoitavien kryptovarojen ja fiat-valuuttojen välistä sekä raportoitavien kryptovarojen välistä vaihtoa.

17 §

Ei-raportoitava finanssilaitos

Ei-raportoitavalla finanssilaitoksella tarkoitetaan seuraavia finanssilaitoksia:

- 1) julkisen vallan yksikkö, kansainvälinen järjestö ja keskuspankki;

2) laajan osallistumisen eläkerahasto, suppean osallistumisen eläkerahasto, julkisen vallan yksikön eläkerahasto, kansainvälisen järjestön eläkerahasto, keskuspankin eläkerahasto ja kvalifioitu luottokorttien liikkeellelaskija;

3) vapautettu yhteissijoitusväline;

4) trusti, jos sen trustinhoitaja on Suomessa tai muulla raportoitavalla lainkäyttöalueella raportoiva finanssilaitos ja trustinhoitaja raportoi asuinlainkäyttöalueensa veroviranomaiselle kaikki tiedot, jotka on 3 luvun tai trustinhoitajan asuinlainkäyttöalueen vastaavan lainsäädännön mukaisesti raportoitava kaikkien trustin raportoitavien tilien osalta.

Finanssilaitosta, joka on julkisen vallan yksikkö, kansainvälinen järjestö tai keskuspankki, ei 1 momentin 1 kohdasta poiketen katsota ei-raportoivaksi finanssilaitokseksi seuraavien osalta:

1) maksu, joka saadaan tyypiltään sellaisen kaupallisen rahoitustoiminnan yhteydessä pidettävästä obligaatiosta, jota määritelty vakuutusyhtiö, säilytyslaitos tai talletuslaitos harjoittaa;

2) toiminta, jossa digitaalista keskuspankkirahaa säilytetään sellaisia tilinhaltijoita varten, jotka eivät ole finanssilaitoksia, julkisen vallan yksikköjä, kansainvälisiä järjestöjä tai keskuspankkeja.

18 §

Julkisen vallan yksikkö

Julkisen vallan yksiköllä tarkoitetaan seuraavia yksiköitä, jotka ovat lainkäyttöalueen erottamattomia osia, lainkäyttöalueen kontrolloituja yksiköitä tai lainkäyttöalueen hallinnollisia osia:

1) lainkäyttöalueen tai lainkäyttöalueen osan viranomainen;

2) lainkäyttöalueen tai sen osan yksin tai niiden keskenään yhdessä kokonaan omistama laitos tai väline.

Pykälän 1 momenttia sovellettaessa ilmaisulla lainkäyttöalueen erottamaton osa tarkoitetaan sellaista henkilöä, organisaatiota, laitosta, toimistoa, rahastoa, välinettä tai muuta sellaista elintä, joka muodostaa lainkäyttöalueen hallitsevan viranomaisen. Hallitsevan viranomaisen nettotuotot on hyvitetävä sen omalle tilille tai lainkäyttöalueen muille tileille niin, ettei mikään osuus tule jonkun yksityishenkilön hyväksi. Lainkäyttöalueen erottamattomalla osalla ei tarkoiteta sellaista yksityisessä tai henkilökohtaisessa ominaisuudessa toimivaa luonnollista henkilöä, joka on hallitsija, virkamies tai hallinnoija.

Pykälän 1 momenttia sovellettaessa ilmaisulla kontrolloitu yksikkö tarkoitetaan yksikköä, joka on muodollisesti lainkäyttöalueesta erillinen tai joka muutoin muodostaa erillisen oikeudellisen yksikön, edellyttäen että:

1) yksikkö on yhden tai useamman julkisen vallan yksikön suoraan tai yhden tai useamman kontrolloidun yksikön kautta kokonaan omistama ja kontrolloima;

2) yksikön nettotuotot hyvitetään sen omalle tilille tai julkisen vallan yhden tai useamman yksikön tileille niin, ettei mikään osuus sen tulosta tule jonkun yksityishenkilön hyväksi; ja

3) yksikön varat määrätään yhdelle tai useammalle julkisen vallan yksikölle purkautumisessa.

Pykälän 3 momentin 2 kohtaa sovellettaessa tulon ei katsota tulevan yksityishenkilöiden hyväksi, jos tällaiset henkilöt ovat julkisen vallan ohjelmassa tarkoitettuja edunsaajia ja ohjelman aktiviteetit suoritetaan yleisöä varten yleiseen hyvinvointiin liittyen tai ne liittyvät hallinnon jonkin vaiheen hallintaan. Tulon katsotaan kuitenkin tulevan yksityishenkilöiden hyväksi, jos tulo saadaan julkisen vallan yksikön käytöstä sellaisen liiketoiminnan, kuten kaupallinen pankkiliiketoiminta, harjoittamiseen, joka tarjoaa finanssipalveluja yksityishenkilöille.

19 §

Kansainvälinen järjestö

Kansainvälisellä järjestöllä tarkoitetaan mitä tahansa hallitustenvälistä kansainvälistä järjestöä, mukaan lukien ylikansallinen järjestö, ja sen kokonaan omistamaa laitosta ja välinettä, joka täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) järjestö muodostuu pääasiallisesti hallituksista;
- 2) järjestöllä on voimassa päämajasopimus tai olennaisilta osiltaan vastaava sopimus lainkäyttöalueen kanssa;
- 3) järjestön tulo ei tule yksityishenkilöiden hyväksi.

20 §

Keskuspankki

Keskuspankilla tarkoitetaan laitosta, joka on lain tai julkisen vallan hyväksymä pääasiallinen viranomaisen laskemaan liikkeelle valuuttana kiertämään tarkoitettuja välineitä. Tällainen laitos voi olla myös lainkäyttöalueen julkisesta vallasta erillinen laitos riippumatta siitä, omistaako raportoitava lainkäyttöalue laitosta kokonaan tai osittain. Keskuspankilla ei tarkoiteta itse lainkäyttöalueen julkista valtaa.

21 §

Laajan osallistumisen eläkerahasto

Laajan osallistumisen eläkerahastolla tarkoitetaan rahastoa, joka on perustettu antamaan eläke-, työkyvyttömyys- tai kuolintapausetuusia tai mitä tahansa niiden yhdistelmiä tehdyn työn vastikkeena edunsaajille, jotka ovat yhden tai useamman työnantajan nykyisiä tai entisiä työntekijöitä tai näiden työntekijöiden nimeämiä henkilöitä, edellyttäen että:

- 1) rahastolla ei ole ainoatakaan edunsaajaa, jolla on oikeus enempään kuin viiteen prosenttiin rahaston varoista;
- 2) rahasto on julkisen vallan säänteleminen ja antaa tietoja veroviranomaisille; ja
- 3) rahasto täyttää ainakin yhden seuraavista edellytyksistä:
 - a) rahasto on yleisesti vapaa sijoitustulosta kannettavasta verosta tai tällaisen tulon verotusta lykätään tai sitä verotetaan alennetulla verokannalla sen aseman perusteella, joka sillä on eläkejärjestelyinä;
 - b) rahasto saa vähintään 50 prosenttia kokonaismaksuistaan sitä rahoittavilta työnantajilta, pois lukien varojen siirrot tämän pykälän ja 22 ja 23 §:n tarkoittamista eläkerahastoista sekä 46 §:ssä tarkoitetuilta eläketileiltä;
 - c) jaot ja nostot rahastosta sallitaan vain eläköitymisen, työkyvyttömyyden tai kuoleman yhteydessä, pois lukien jaot siirtoina tämän pykälän sekä 22 ja 23 §:ssä tarkoitetuille muille eläkerahastoille tai 46 §:ssä tarkoitetuille eläketileille, tai ennen eläköitymistä, työkyvyttömyyttä tai kuolemaa suoritettaviin varojen jakoihin tai nostoihin sovelletaan hallinnollisia seuraamuksia;
 - d) työntekijöiden eläkemaksuja rahastoon on rajoitettu työntekijän ansiotulon perusteella tai ne eivät voi vuosittain ylittää euroissa määrää, joka vastaa 50 000:ta Yhdysvaltain dollaria, soveltaen 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta.

22 §

Suppean osallistumisen eläkerahasto

Suppean osallistumisen eläkerahastolla tarkoitetaan rahastoa, joka on perustettu antamaan eläke-, työkyvyttömyys- tai kuolintapaetuksia tehdyn työn vastikkeena edunsaajille, jotka ovat yhden tai useamman työnantajan nykyisiä tai entisiä työntekijöitä tai näiden työntekijöiden nimittämiä henkilöitä, edellyttäen että:

- 1) rahastossa on vähemmän kuin 50 osallistujaa;
- 2) rahastoa rahoittaa yksi tai useampi työnantaja, jotka eivät ole sijoitusyksiköitä eivätkä passiivisia ei-finanssiyksiköitä;
- 3) työnantaja- ja työntekijämaksuja rahastoon, pois lukien varainsiirrot 46 §:ssä tarkoitetuilta eläketileiltä, on rajoitettu työntekijöiden ansiotulon ja korvauksen perusteella;
- 4) ne osallistujat, jotka eivät asu Suomessa, eivät ole oikeutettuja enempään kuin 20 prosenttiin rahaston varoista; ja
- 5) rahasto on julkisen vallan säänteleminen ja antaa tietoja veroviranomaisille.

23 §

Julkisen vallan yksikön, kansainvälisen järjestön tai keskuspankin eläkerahasto

Julkisen vallan yksikön, kansainvälisen järjestön tai keskuspankin eläkerahastolla tarkoitetaan rahastoa, jonka julkisen vallan yksikkö, kansainvälinen järjestö tai keskuspankki on perustanut antamaan eläke-, työkyvyttömyys- tai kuolintapauksia edunsaajille tai osallistujille:

- 1) jotka ovat nykyisiä tai entisiä työntekijöitä tai näiden työntekijöiden nimittämiä henkilöitä; tai
- 2) jotka eivät ole nykyisiä tai entisiä työntekijöitä, jos näille edunsaajille tai osallistujille suoritettavat etuudet ovat vastiketta julkisen vallan yksikölle, kansainväliselle järjestölle tai keskuspankille tehdystä henkilökohtaisesta työstä.

24 §

Kvalifioitu luottokorttien liikkeeseenlaskija

Kvalifioidulla luottokorttien liikkeeseenlaskijalla tarkoitetaan seuraavat edellytykset täyttävää finanssilaitosta:

- 1) se on finanssilaitos yksinomaan sen vuoksi, että se on luottokorttien liikkeellelaskija, joka vastaanottaa talletuksia ainoastaan asiakkaan suorittaessa erääntyneen debetsaldon ylittävän maksun kortin osalta eikä tällaista liikemaksua palauteta asiakkaalle välittömästi;
- 2) finanssilaitoksella on toimintaperiaatteet ja menettelyt, joilla joko estetään asiakasta suorittamasta yli 50 000:tä Yhdysvaltain dollaria euroissa vastaavaa määrää liikemaksua, mukaan lukien tavarapalautuksista seuraavat saatavat, tai varmistetaan, että tällainen liikemaksu palautetaan asiakkaalle 60 päivän kuluessa.

Sovellettaessa 1 momentin 2 kohtaa asiakkaan liikemaksuna ei pidetä riidanalaisten maksujen saatavia.

Sovellettaessa 1 momentin 2 kohtaa on noudatettava 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta.

25 §

Vapautettu yhteissijoitusväline

Vapautetulla yhteissijoitusvälineellä tarkoitetaan yhteissijoitusvälineenä säänneltävää sijoitusyksikköä, jonka kaikkia osuuksia yhteissijoitusvälineestä hallitsevat muut kuin

raportoitavat henkilöt pois lukien passiivinen ei-finanssiyksikkö, jonka kontrolloivat henkilöt ovat raportoitavia henkilöitä.

Vapautetulla yhteissijoitusvälineellä ei tarkoiteta sellaista yhteissijoitusvälineenä säänneltävää sijoitusyksikköä, joka on laskenut liikkeeseen fyysisiä haltijaosakkeita, joita ei ole lunastettu tai poistettu liikkeestä ennen 1 päivänä tammikuuta 2018.

26 §

Finanssilitili

Finanssilitilillä tarkoitetaan seuraavia finanssilaitoksen ylläpitämiä tilejä:

- 1) talletustili;
- 2) säilytystili;
- 3) sijoitusyksikön omapääoma- tai velkaosuus finanssilaitoksessa;
- 4) muun finanssilaitoksen kuin 3 kohdassa tarkoitetun sijoitusyksikön omapääoma- tai velkaosuus finanssilaitoksessa, jos osuusluokan perustamisen tarkoituksena on ollut välttää 3 luvussa tarkoitettujen tietojen ilmoittaminen;

5) finanssilaitoksen antama tai ylläpitämä käteisarvovakuutussopimus ja elinkorkosopimus.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään, finanssilitilillä ei tarkoiteta omapääoma- tai velkaosuutta sellaisessa yksikössä, joka on sijoitusyksikkö yksinomaan sen vuoksi, että se:

1) antaa sijoitusneuvoja ja toimii asiakkaan puolesta finanssilaitokseen, joka ei ole kyseinen yksikkö, asiakkaan nimissä talletettujen finanssivarojen sijoittamisen, hoitamisen tai hallinnoinnin osalta; tai

2) hoitaa salkkuja ja toimii asiakkaan puolesta finanssilaitokseen, joka ei ole kyseinen yksikkö, asiakkaan nimissä talletettujen finanssivarojen sijoittamisen, hoitamisen tai hallinnoinnin osalta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentin 5 kohdassa säädetään, finanssilitilillä tarkoitetaan seuraavat edellytykset täyttävää, luonnolliselle henkilölle annettavaa välitöntä elinkorkoa:

- 1) se on sijoitussidonnainen ja siirtokelpoinen;
- 2) se laskee raha-arvon muun kuin finanssilitilin perusteella annettavalle eläke- tai työkyvyttömyysetuudelle.

27 §

Talletustili

Talletustilillä tarkoitetaan:

1) yritys-, shekki-, säästö-, määräaika- ja säästökassatiliä ja tiliä, josta on todisteena talletus-, säästökassa-, sijoitus- tai velkasertifikaatti tai -asiakirja tai muu samanlainen asiakirja, jota talletuslaitos ylläpitää;

2) määrää, joka vakuutusyhtiöllä on taatun investointisopimuksen tai koron maksamista tai hyvittämistä määrälle koskevan samanlaisen sopimuksen perusteella;

3) sellaista tiliä ja nimellistiliä, jolla kaikki asiakkaan puolesta pidettävät sähköiset rahat säilytetään; ja

4) tiliä, jolla säilytetään yhtä tai useampaa digitaalista keskuspankkirahaa asiakkaan puolesta.

28 §

Säilytystili

Säilytystilillä tarkoitetaan tiliä, jolla pidetään finanssivaroja toisen henkilön hyväksi. Säilytystilillä ei tarkoiteta vakuutussopimusta eikä elinkorkosopimusta.

29 §

Omapääomaosuus

Omapääomaosuudella tarkoitetaan finanssilaitoksena pidettävän yhtymän osalta pääoma- ja tulo-osuutta yhtymästä.

Finanssilaitoksena pidettävän trustin osalta omapääomaosuuden katsotaan olevan jokaisella koko trustin tai sen osan asettajana tai edunsaajana käsiteltävällä henkilöllä tai jokaisella muulla luonnollisella henkilöllä, joka viime kädessä tosiasiallisesti kontrolloi trustia. Raportoitavaa henkilöä pidetään ulkomaisen trustin edunsaajana, jos raportoitavalla henkilöllä on oikeus saada suoraan tai välillisesti pakollinen voitonjako tai hän voi suoraan tai välillisesti saada harkinnanvaraisen voitonjaon trustista.

30 §

Vakuutusopimus

Vakuutusopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka mukaan vakuutuksenantaja suostuu maksamaan määrän sellaisen määritellyn vakuutustapahtuman toteutuessa, joka käsittää kuolemantapaus-, sairastumis-, onnettomuus-, vastuu- tai omaisuusriskin. Vakuutusopimuksella ei tarkoiteta elinkorkosopimusta.

31 §

Elinkorkosopimus

Elinkorkosopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka mukaan vakuutuksenantaja suostuu suorittamaan maksuja sellaisen jakson ajan, joka kokonaan tai osittain määräytyy yhden tai useamman luonnollisen henkilön elinajan odotteen perusteella. Elinkorkosopimuksella tarkoitetaan myös sopimusta, jonka katsotaan olevan elinkorkosopimus sen lainkäyttöalueen lain, säädöksen tai käytännön mukaan, jossa sopimus annettiin, ja jonka mukaan antaja suostuu suorittamaan maksuja vuosien pituisen määräajan aikana.

32 §

Käteisarvo

Käteisarvolla tarkoitetaan tilanteesta riippuen suurempaa seuraavista:

1) bruttomäärä, jonka vakuutuksenottaja on oikeutettu saamaan sopimusta lunastettaessa tai irtisanottaessa;

2) määrä, jonka vakuutuksenottaja voi lainata sopimuksen perusteella tai sopimukseen liittyen.

Käteisarvolla ei tarkoiteta määrää, joka on vakuutusopimuksen mukaan maksettava:

1) yksinomaan kuolemanvarasopimuksen nojalla vakuutetun henkilön kuolemasta johtuen;

2) henkilövahinko- tai sairausetuutena tai muuna etuutena, joka antaa korvauksen vakuutustapahtuman toteutuessa syntyvästä taloudellisesta menetyksestä;

3) muun vakuutusopimuksen kuin sijoitussidonnaisen henkivakuutuksen tai elinkorkosopimuksen mukaan aikaisemmin maksetun vakuutusmaksun palautuksena vähennettynä vakuutusmaksukuluilla riippumatta siitä, onko niitä tosiasiallisesti määrätty:

a) sen johdosta, että sopimus perutaan tai irtisanotaan taikka riskialttius alenee vakuutusopimuksen voimassaoloaikana; tai

b) palautuksen aiheutuessa määritettäessä maksua uudelleen tiliöinti- tai muun samanlaisen virheen oikaisemisen johdosta;

4) vakuutuksenottajan muuna kuin irtisanomisen yhteydessä maksettavana osinkona edellyttäen, että osinko liittyy vakuutussopimukseen, jonka mukaan maksetaan ainoastaan 2 kohdassa tarkoitetut etuudet; tai

5) sellaisesta vakuutussopimuksesta maksetun ennakkovakuutusmaksun tai vakuutusmaksutalletuksen palautuksena, jonka vakuutusmaksu on maksettava ainakin vuosittain, jos ennakkovakuutusmaksun tai vakuutusmaksutalletuksen määrä ei ole suurempi kuin sopimuksen mukaan maksettava seuraava vuosittainen vakuutusmaksu.

33 §

Käteisarvovakuutussopimus

Käteisarvovakuutussopimuksella tarkoitetaan vakuutussopimusta, jolla on käteisarvo. Käteisarvovakuutussopimuksella ei kuitenkaan tarkoiteta kahden vakuutusyhtiön välistä korvausta koskevaa jälleenvakuutussopimusta.

34 §

Ryhmäkäteisarvovakuutussopimus

Ryhmäkäteisarvovakuutussopimuksella tarkoitetaan seuraavat edellytykset täyttävää käteisarvovakuutusta:

1) se tarjoaa suojaa luonnollisille henkilöille, jotka ovat sopimuksen jäseniä työnantajan, ammatti- tai työntekijäjärjestön tai muun yhdistyksen tai ryhmän kautta;

2) se perii kultakin ryhmän jäseneltä tai ryhmän sisäisen alaryhmän jäseneltä maksun, joka määräytyy ottamatta huomioon muita ryhmän jäsenen tai jäsenluokan yksilöllisiä terveydentilan piirteitä kuin ikä, sukupuoli ja tupakointi.

35 §

Ryhmäelinkorkosopimus

Ryhmäelinkorkosopimuksella tarkoitetaan elinkorkosopimusta, jossa velkojat ovat luonnollisia henkilöitä, jotka ovat sopimuksen jäseniä työnantajan, ammatti- tai työntekijäjärjestön tai muun yhdistyksen tai ryhmän kautta.

36 §

Kokonaissaldo tai -arvo

Kokonaissaldolla tai -arvolla tarkoitetaan saldoa tai arvoa, joka saadaan yhdistämällä tilinhaltijan raportoivassa finanssilaitoksessa ja sen lähiyksikössä ylläpidettyjen finanssitilien saldot tai arvot.

37 §

Aiempi tili

Aiemmillä tilillä tarkoitetaan seuraavia finanssitilejä:

1) raportoivan finanssilaitoksen 31 päivänä joulukuuta 2015 ylläpitämä finanssitili;

2) raportoivan finanssilaitoksen 31 päivänä joulukuuta 2025 ylläpitämä, 27 §:n 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu, finanssili;

3) tämän lain myötä raportoivaksi finanssilaitokseksi muuttuvan yksikön 31 päivänä joulukuuta 2025 ylläpitämä finanssili;

4) tilinhaltijan mikä tahansa finanssili tilinavauspäivästä riippumatta, jos:

a) tilinhaltijalla on raportoivassa finanssilaitoksessa tai raportoivan finanssilaitoksen kanssa samalla raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitsevassa lähiyksikössä 1 tai 2 kohdan perusteella aiempaan tilinä pidettävä toinen finanssili;

b) raportoiva finanssilaitos tai sen kanssa samalla raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitseva lähiyksikkö käsittelee kumpaakin tässä kohdassa mainittua finanssiliä ja mahdollisia muita tilinhaltijan tämän kohdan perusteella aiempina tileinä pidettäviä finanssilejä yhtenä finanssiliinä 98 §:n mukaisten vaatimusten täyttämiseksi ja finanssilien saldon tai arvon määrittämiseksi tilien kynnysmääriä sovellettaessa;

c) sellaisen finanssiliin osalta, johon sovelletaan rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä, raportoivan finanssilaitoksen sallitaan toteuttaa kyseiset menettelyt finanssiliin osalta käyttämällä 1 kohdan mukaisen aiemman tilin osalta sovellettuja rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä; ja

d) finanssiliin avaaminen ei edellytä, että tilinhaltija toimittaa uusia lisätietoja tai muutettuja asiakastietoja muutoin kuin tämän lain soveltamista varten.

38 §

Uusi tili

Uudella tilillä tarkoitetaan seuraavia finanssilejä:

1) raportoivan finanssilaitoksen 1 päivänä tammikuuta 2016 tai sen jälkeen avaama finanssili;

2) raportoivan finanssilaitoksen 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen avaama, 27 §:n 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu, finanssili;

3) tämän lain myötä raportoivaksi finanssilaitokseksi muuttuvan yksikön 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen avaama finanssili.

39 §

Aiempi henkilötili

Aiemmalla henkilötilillä tarkoitetaan aiempaa tiliä, jota pitää yksi tai useampi luonnollinen henkilö.

40 §

Uusi henkilötili

Uudella henkilötilillä tarkoitetaan uutta tiliä, jota pitää yksi tai useampi luonnollinen henkilö.

41 §

Aiempi yksikkötili

Aiemmalla yksikkötilillä tarkoitetaan aiempaa tiliä, jota pitää yksi tai useampi yksikkö.

42 §

Vähäarvoinen tili

Vähäarvoisella tilillä tarkoitetaan aiempaa henkilötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo 31 päivänä joulukuuta 2015 ei ylittänyt euroissa määrää, joka vastaa 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vähäarvoisella tilillä tarkoitetaan 37 §:n 2 kohdassa tarkoitettua aiempaa henkilötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo 31 päivänä joulukuuta 2025 ei ylittänyt euroissa määrää, joka vastaa 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria.

43 §

Suuriarvoinen tili

Suuriarvoisella tilillä tarkoitetaan aiempaa henkilötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo ylitti 31 päivänä joulukuuta 2015 tai 31 päivänä joulukuuta minä tahansa myöhempänä vuonna on ylittänyt tai ylittää euroissa määrän, joka vastaa 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria.

44 §

Uusi yksikkötili

Uudella yksikkötilillä tarkoitetaan uutta tiliä, jota pitää yksi tai useampi yksikkö.

45 §

Muu kuin finanssitali

Muulla kuin finanssitalilla tarkoitetaan:

- 1) erityistä eläketiliä;
- 2) erityistä sijoitusvälinettä;
- 3) erityistä henkivakuutus sopimusta;
- 4) erityistä kuolinpesän tiliä;
- 5) muuta erityistä tiliä;
- 6) erityistä sähköisen rahan talletustiliä; ja
- 7) erityistä luottokorttitiliä.

46 §

Erityinen eläketili

Erityisellä eläketilillä tarkoitetaan tiliä, joka täyttää seuraavat edellytykset:

1) tili on sääntelyn alainen henkilökohtaisena eläketilinä tai se on osa rekisteröityä tai säänneltyä eläkesuunnitelmaa eläke-etuuksien antamiseksi, mukaan lukien työkyvyttömyys- ja kuolemantapausetuudet;

2) tilin verokohtelu on edullinen;

3) tilin osalta edellytetään vuosittaista tietojen ilmoittamista Verohallinnolle;

4) nostojen ehtona on erityisen eläkeiän saavuttaminen, työkyvyttömyys tai kuolema, tai ennen näitä erityisiä tapahtumia tehtyihin nostoihin sovelletaan hallinnollisia seuraamuksia;

5) vuosimaksut on rajoitettu enintään 50 000:ta Yhdysvaltain dollaria vastaavaan määrään euroissa tai tilille elinaikana suoritettavat enimmäismaksut on rajoitettu 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria vastaavaan määrään euroissa, soveltaen kummassakin tapauksessa 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaisissa enimmäismäärissä ei oteta huomioon varojen siirtoja tilille yhdeltä tai useammalta 1 momentin tai 47 §:n edellytykset täyttävältä tililtä tai yhdestä tai useammasta 21–23 §:ssä tarkoitettusta eläkerahastosta.

47 §

Erityinen sijoitusväline

Erityisellä sijoitusvälineellä tarkoitetaan tiliä, joka täyttää seuraavat edellytykset:

1) tili on sääntelyn alainen sijoitusvälineenä muuhun tarkoitukseen kuin eläkkeeseen ja sillä käydään säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla tai tili on sääntelyn alainen säästämistä välineenä muuhun tarkoitukseen kuin eläkkeeseen;

2) tilin verokohtelu on edullinen;

3) nostojen ehtona on sijoitus- tai säästötilin tarkoitukseen liittyvien erityisten edellytysten täyttäminen tai ennen näiden edellytysten täyttymistä tehtyihin nostoihin sovelletaan hallinnollisia seuraamuksia; ja

4) vuosimaksut on rajoitettu euroissa enintään 50 000:ta Yhdysvaltain dollaria vastaavaan määrään euroissa, soveltaen kussakin tapauksessa 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnosta.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaisissa enimmäismäärissä ei oteta huomioon varojen siirtoja tilille yhdeltä tai useammalta 1 momentin tai 46 §:n edellytykset täyttävältä tililtä tai yhdestä tai useammasta 21–23 §:ssä tarkoitettusta eläkerahastosta.

48 §

Erityinen henkivakuutus sopimus

Erityisellä henkivakuutus sopimuksella tarkoitetaan sopimusta, joka täyttää seuraavat edellytykset:

1) sopimuksen kattama jakso loppuu ennen kuin vakuutettu luonnollinen henkilö täyttää 90 vuotta;

2) jaksottaiset ja ajan myötä alenemattomat vakuutusmaksut on maksettava ainakin vuosittain sopimuksen voimassaoloajan tai kunnes vakuutettu täyttää 90 vuotta sen mukaan, kumpi ajoista on lyhyempi;

3) sopimuksella ei ole sellaista sopimuksellista arvoa, jonka joku henkilö voi saada nostolla, lainalla tai muuten ilman sopimuksen irtisanomista;

4) sopimusta peruttaessa tai irtisanottaessa maksettava määrä vähennettynä kuolemantapausta, sairaus- ja kuluveloitusten summalla ja muilla ennen sopimuksen perumista tai irtisanomista maksetuilla määrillä ei voi ylittää sopimuksesta maksettuja kokonaisvakuutusmaksuja;

5) siirronsaaja ei pidä sopimusta arvonsa vuoksi.

49 §

Erityinen kuolinpesän tili

Erityisellä kuolinpesän tilillä tarkoitetaan yksinomaan kuolinpesän pitämää tiliä, jos tiliä koskevaan dokumentaatioon sisältyy asiakirja vainajan kuolemasta. Tili katsotaan yksinomaan kuolinpesän pitämäksi siihen saakka, kunnes kuolinpesän varat siirtyvät kolmansien osapuolten hallintaan.

50 §

Muu erityinen tili

Muulla erityisellä tilillä tarkoitetaan tiliä, joka on perustettu jonkin seuraavan tapahtuman yhteydessä:

- 1) tuomioistuimen määräys tai tuomio;
- 2) kiinteän tai irtaimen omaisuuden myynti, vaihto tai vuokraus, jos tili täyttää seuraavat edellytykset:
 - a) tili rahoitetaan yksinomaan käsirahalla, sellaisella talletuksella tai samanlaisella maksulla, joka on määrältään sopiva turvaamaan transaktioon suoraan liittyvän velvoitteen, tai finanssivaroilla, jotka talletetaan tilille omaisuuden myynnin, vaihdon tai vuokrauksen yhteydessä;
 - b) tili on perustettu ja sitä käytetään yksinomaan varmistamaan ostajan velvollisuus maksaa omaisuuden ostohinta, myyjän velvollisuus maksaa jokin ehdollinen velvoite tai vuokralleantajan tai -ottajan velvollisuus maksaa kaikki vuokrattuun omaisuuteen liittyvät vahingot niin kuin vuokrasopimuksessa on sovittu;
 - c) tilin varat, mukaan lukien niille ansaittu tulo, maksetaan tai muutoin jaetaan ostajan, myyjän, vuokralleantajan tai -ottajan hyväksi omaisuutta myydessä, vaihdettaessa, luovutettaessa tai vuokrasopimusta irtisanottaessa;
 - d) tili ei ole marginaali- tai muu vastaava tili, joka on perustettu finanssivarojen myynnin tai vaihdon yhteydessä;
 - e) tiliä ei ole yhdistetty 52 §:ssä tarkoitettuun tiliin;
- 3) kiinteällä omaisuudella turvautun lainan myöntävän finanssilaitoksen velvollisuus varata osa maksusta yksinomaan mahdollistamaan kiinteään omaisuuteen myöhemmin liittyvien verojen tai vakuutuksen maksaminen;
- 4) finanssilaitoksen velvollisuus yksinomaan mahdollistaa verojen maksaminen myöhemmänä ajankohtana;
- 5) yhtiön perustaminen tai sen pääoman korotus, jos tili täyttää seuraavat edellytykset:
 - a) tiliä käytetään yksinomaan sellaisen pääoman tallettamiseen, joka on määrä käyttää yhtiön perustamista tai sen pääoman korotusta varten laissa säädetyllä tavalla;
 - b) kaikki tilillä olevat määrät jäädytetään, kunnes raportoiva finanssilaitos saa riippumattoman vahvistuksen yhtiön perustamisesta tai sen pääoman korotuksesta;
 - c) tili suljetaan tai muunnetaan yhtiön nimissä olevaksi tiliksi yhtiön perustamisen tai sen pääoman korotuksen jälkeen;
 - d) kaikki epäonnistuneesta yhtiön perustamisesta tai sen pääoman korotuksesta johtuvat palautukset, joista on vähennetty palveluntarjoajan palkkiot ja vastaavat maksut, maksetaan ainoastaan määrien maksamiseen osallistuneille henkilöille;
 - e) tili on perustettu enintään 12 kuukautta aiemmin.

51 §

Erityinen sähköisen rahan talletustili

Erityisellä sähköisen rahan talletustilillä tarkoitetaan talletustiliä, joka täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) tilillä säilytetään kaikki asiakkaan hyväksi pidettävät sähköiset rahat;
- 2) 90 peräkkäisenä päivänä määritettävä 90 päivän tilin päivän lopun kokonaissaldon tai -arvon liukuva keskiarvo ei minään kalenterivuoden päivänä ylittänyt 10 000:ta Yhdysvaltain dollaria tai sitä euroissa vastaavaa määrää.

52 §

Erityinen luottokorttitili

Erityisellä luottokorttililla tarkoitetaan talletustiliä, joka täyttää seuraavat edellytykset:

1) tili on olemassa yksinomaan siitä syystä, että asiakas suorittaa erääntyneen debetsaldon ylittävän maksun luottokortin tai uusiutuvan luottolimiittitilin osalta eikä liikamaksua palauteta asiakkaalle välittömästi;

2) finanssilaitoksella on toimintaperiaatteet ja menettelyt, jotka joko estävät asiakasta suorittamasta 50 000:ta Yhdysvaltain dollaria euroissa vastaavaa kokonaismäärää suuremman liikamaksun tai varmistavat, että jokainen kyseistä kokonaismäärää suurempi liikamaksu palautetaan asiakkaalle 60 päivän kuluessa, soveltaen kummassakin tapauksessa 102 §:n säännöksiä tilien yhdistämisestä ja valuutanmuunnoista.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa liikamaksuna pidetään muun ohessa tavarapalautuksista johtuvia saatavia. Liikamaksuna ei sen sijaan pidetä riidanalaisten maksujen saatavia.

53 §

Asuinlainkäyttöalue

Asuinlainkäyttöalueella tarkoitetaan lainkäyttöaluetta, jolla luonnollinen henkilö tai yksikkö asuu kyseisen lainkäyttöalueen verolainsäädännön mukaan. Sellaisen henkilöyhtiön, kommandiittiyhtiön ja samankaltaisen oikeudellisen järjestelyn, jolla ei ole asuinlainkäyttöaluetta, katsotaan asuvan sen toimivan johdon sijaintilainkäyttöalueella.

54 §

Raportoitava lainkäyttöalue

Raportoitavalla lainkäyttöalueella tarkoitetaan muita lainkäyttöalueita kuin Suomea.

55 §

Raportoitavalla lainkäyttöalueella asuva henkilö

Raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvalla henkilöllä tarkoitetaan sellaista luonnollista henkilöä, raportoitavalla lainkäyttöalueella asuneen henkilön kuolinpesää ja yksikköä, jonka asuinlainkäyttöalue on muu kuin Suomi.

56 §

Raportoitava henkilö

Raportoitavalla henkilöllä tarkoitetaan muuta raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvaa henkilöä kuin:

- 1) yksikköä, jonka osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa yksillä tai useammilla vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla;
- 2) mitä tahansa yksikköä, joka on 1 kohdassa tarkoitetun yksikön lähiyksikkö;
- 3) julkisen vallan yksikköä;
- 4) kansainvälistä järjestöä;
- 5) keskuspankkia; ja
- 6) finanssilaitosta.

57 §

Kontrolloiva henkilö

Kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan yksikköä kontrolloivaa luonnollista henkilöä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, trustin osalta kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan asettajaa, trustinhoitajaa, suojelijaa, edunsaajaa, edunsaajaryhmää ja muuta luonnollista henkilöä, joka viime kädessä tosiasiallisesti kontrolloi trustia. Muun oikeudellisen järjestelyn kuin trustin osalta kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan vastaavassa tai samanlaisessa asemassa olevaa henkilöä.

Kontrolloivan henkilön määritelmää on tulkittava yhdenmukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 5–7 §:ssä tarkoitettujen tosiasiallisen edunsaajan määritelmien kanssa.

58 §

Raportoitava tili

Raportoitavalla tilillä tarkoitetaan sellaista raportoivan finanssilaitoksen ylläpitämää finanssitiliä, jonka raportoiva finanssilaitos on tunnistanut raportoitavaksi tiliksi 2 luvun huolellisuusmenettelyjen mukaisesti ja jonka tilinhaltija on:

- 1) raportoitava henkilö; tai
- 2) passiivinen ei-finanssiyksikkö, jolla on raportoitavana henkilönä pidettävä kontrolloiva henkilö.

59 §

Dokumentoimaton tili

Dokumentoimattomalla tilillä tarkoitetaan sellaista aiempaa henkilötiliä, jonka tilinhaltijan asuinlainkäyttöaluetta raportoiva finanssilaitos ei pysty määrittämään huolellisuusmenettelyjen mukaisesti.

60 §

Ei-finanssiyksikkö

Ei-finanssiyksiköllä tarkoitetaan yksikköä, joka ei ole finanssilaitos.

61 §

Aktiivinen ei-finanssiyksikkö

Aktiivisella ei-finanssiyksiköllä tarkoitetaan ei-finanssiyksikköä, joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- 1) vähemmän kuin 50 prosenttia ei-finanssiyksikön bruttotuloista edelliseltä kalenterivuodelta tai muulta asianmukaiselta raportointijaksolta on passiivista tuloa ja vähemmän kuin 50 prosenttia ei-finanssiyksiköllä edellisen kalenterivuoden tai muun asianmukaisen raportointijakson aikana olleista varoista on varoja, jotka tuottavat passiivista tuloa tai joita pidetään passiivisen tulon tuottamista varten;
- 2) ei-finanssiyksikön osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla tai ei-finanssiyksikkö on sellaisen yksikön lähiyksikkö, jonka osakkeilla käydään säännöllisesti kauppaa vakiintuneilla arvopaperimarkkinoilla;

3) ei-finanssiyksikkö on julkisen vallan yksikkö, kansainvälinen järjestö, keskuspankki tai sellainen yksikkö, joka on yhden tai useamman edellä mainituista kokonaan omistama;

4) käytännöllisesti katsoen kaikki ei-finanssiyksikön toiminta koostuu yhden tai useamman muuta kauppa- tai liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa harjoittavan tytäryhtiön ulkona olevan osakekannan omistamisesta kokonaan tai osittain tai rahoituksen ja palvelujen tarjoamisesta yhdelle tai useammalle tällaiselle tytäryhtiölle;

5) ei-finanssiyksikkö ei vielä harjoita liiketoimintaa eikä ole aiemmin harjoittanut liiketoimintaa, vaan sijoittaa pääomaa varoihin tarkoituksena harjoittaa muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa edellyttäen, että ei-finanssiyksikkö ei täytä tämän poikkeuksen edellytyksiä 24 kuukauden jälkeen ei-finanssiyksikön alkuorganisoinnista;

6) ei-finanssiyksikkö ei ollut finanssilaitos edellisenä viitenä vuotena ja on realisoimassa varansa tai organisoitumassa uudelleen tarkoituksena jatkaa tai aloittaa uudelleen muun liiketoiminnan kuin finanssilaitostoiminnan harjoittaminen;

7) ei-finanssiyksikkö suorittaa pääasiallisesti rahoitus- ja suojastransaktioita muiden kuin finanssilaitoksina pidettävien lähiyksiköiden kanssa tai niitä varten eikä tarjoa rahoitus- tai suojauspalveluja millekään muulle yksikölle kuin lähiyksikölle, edellyttäen, että kaikkien tällaisten lähiyksiköiden ryhmä harjoittaa pääasiallisesti muuta liiketoimintaa kuin finanssilaitostoimintaa;

8) ei-finanssiyksikkö täyttää seuraavat edellytykset:

a) se on sijoittautunut kotipaikkansa lainkäyttöalueelle ja toimii siellä yksinomaan uskonnollisessa, tieteellisessä, taiteellisessa, kasvatuksellisessa, kulttuuri-, urheilu- tai hyväntekeväisyystarkoituksessa tai se on sijoittautunut kotipaikkansa lainkäyttöalueelle ja toimii siellä ja on sellainen ammattijärjestö, elinkeinojärjestö, kauppakamari, työjärjestö, maatalous- tai puutarhanviljelyjärjestö, kansalaisjärjestö tai järjestö, joka toimii yksinomaan sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi;

b) se on vapautettu kotipaikkansa lainkäyttöalueella tuloverosta;

c) sillä ei ole osakkaita tai jäseniä, joilla on omistus- tai hyötyosuus sen tuloista tai varoista;

d) ei-finanssiyksikön kotipaikan lainkäyttöalueen sovellettavat lait tai ei-finanssiyksikön muodostamisasikirjat eivät salli ei-finanssiyksikön tulon tai varojen jakamista yksityishenkilölle tai muuta kuin hyväntekeväisyyttä harjoittavalle yksikölle tai käyttöä niiden hyödyksi muutoin kuin ei-finanssiyksikön hyväntekeväisyystoimintaa hoidettaessa tai maksettaessa kohtuullinen korvaus tehdyistä palveluista tai maksuna, joka edustaa ei-finanssiyksikön ostaman omaisuuden käypää markkina-arvoa;

e) ei-finanssiyksikön kotipaikan lainkäyttöalueen sovellettavat lait tai ei-finanssiyksikön muodostamisasikirjat edellyttävät, että ei-finanssiyksikköä selvitystilaan asetettaessa tai purettaessa kaikki sen varat jaetaan julkisen vallan yksikölle tai muulle voittoa tavoittelemattomalle organisaatiolle tai ne palautuvat ei-finanssiyksikön kotipaikan lainkäyttöalueen tai sen valtiollisen osan julkiselle vallalle.

Yksikköä ei 1 momentin 4 kohtaa sovellettaessa katsota ei-finanssiyksiköksi, jos yksikkö toimii tai esiintyy sijoitusrahastona, kuten yksityisenä pääomarahastona, riskipääomarahastona, lainapääomaa käyttävänä yritysostorahastona tai minä tahansa sijoitusvälineenä, jonka tarkoitus on hankkia tai rahoittaa yhtiöitä ja pitää osuuksia näistä yhtiöistä pääomavaroina sijoitustarkoituksessa.

62 §

Passiivinen ei-finanssiyksikkö

Passiivisella ei-finanssiyksiköllä tarkoitetaan seuraavia yksiköitä:

1) muu ei-finanssiyksikkö kuin aktiivinen ei-finanssiyksikkö;

2) sellainen 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö, joka ei ole osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos.

63 §

Passiivinen tulo

Passiivisella tulolla tarkoitetaan:

- 1) osinkoa ja osinkoa vastaavaa tuloa;
- 2) korkoa ja korkoa vastaavaa tuloa;
- 3) vuokraa ja rojaltia, lukuun ottamatta sellaista vuokraa ja rojaltia, joka on saatu ei-finanssiyksikön aktiivisesta liiketoiminnasta ainakin osittain ei-finanssiyksikön työntekijöiden harjoittamana;
- 4) elinkorkoa;
- 5) raportoitavista kryptovaroista saatua tuloa;
- 6) finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen myynnistä tai vaihdannasta jäljelle jäävää ylijäämää;
- 7) finanssivaroja tai raportoitavia kryptovaroja koskevista tapahtumista jäljelle jäävää ylijäämää;
- 8) valuutanvaihdosta jäljelle jäävää ylijäämää;
- 9) swap-sopimuksista saatua nettotuloa;
- 10) käteisarvovakuutusopimusten perusteella saatua määrää.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, passiivisella tulolla ei tarkoiteta finanssivaroja tai raportoitavia kryptovaroja säännöllisesti välittävän yksikön tuloa sellaisesta tapahtumasta, joka kuuluu yksikön säännönmukaiseen kaupankäyntiin tai liiketoimintaan finanssivarojen tai raportoitavien kryptovarojen välittäjänä.

64 §

Tilinhaltija

Tilinhaltijalla tarkoitetaan henkilöä, jonka tiliä ylläpitävä finanssilaitos on listannut tai tunnistanut finanssitilin haltijaksi.

Tilinhaltijalla tarkoitetaan käteisarvovakuutusopimuksen ja elinkorkosopimuksen osalta henkilöä, joka on oikeutettu saamaan käteisarvon tai muuttamaan sopimuksen edunsaajan. Jos kukaan ei voi saada käteisarvoa tai vaihtaa edunsaajaa, tilinhaltijalla tarkoitetaan sopimuksessa omistajaksi nimettyä henkilöä ja jokaista henkilöä, jolla sopimusehtojen mukaan on kiistaton oikeus maksuun. Käteisarvovakuutusopimuksen tai elinkorkosopimuksen erääntyessä tilinhaltijaksi katsotaan jokainen henkilö, joka on sopimuksen perusteella oikeutettu saamaan maksun.

Tilinhaltijalla ei tarkoiteta sellaista muuta henkilöä kuin finanssilaitosta, joka pitää finanssitiliä toisen henkilön hyväksi tai lukuun asiamiehenä, säilytyksenhoitajana, nimellisomistajana, allekirjoittajana, sijoitusneuvojana tai välittäjänä. Tällaisessa tilanteessa tilinhaltijalla tarkoitetaan henkilöä, jonka hyväksi tai lukuun finanssitiliä pidetään.

65 §

Rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevat menettelyt

Rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevilla menettelyillä tarkoitetaan raportoivan finanssilaitoksen asiakasta koskevaa tutkimismenettelyä niiden rahanpesun estämistä koskevien vaatimusten mukaan, joista säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa.

66 §

Yksikkö

Yksiköllä tarkoitetaan oikeushenkilöä tai oikeudellista järjestelyä, kuten yhtiötä, yhtymää, trustia ja säätiötä.

67 §

Lähiyksikkö

Lähiyksiköllä tarkoitetaan:

- 1) yksikköä, joka joko kontrolloi toista yksikköä tai joka on toisen yksikön kontrollin alainen;
- 2) yksikköä, joka on toisen yksikön kanssa yhteisen kontrollin alainen; ja
- 3) yksiköitä, jotka ovat 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja sijoitusyksikköjä ja joilla on yhteinen hallinto, joka täyttää kyseisten sijoitusyksikköjen huolellisuusvaatimukset.

Yksikön katsotaan kontrolloivan toista yksikköä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos sillä on yksikön äänivallasta tai arvosta yli 50 prosentin välitön tai välillinen omistus.

68 §

Verotunniste

Verotunnisteella tarkoitetaan verovelvollisen tunnistenumeroa tai sen puuttuessa sitä tehtävältään vastaavaa tietoa.

69 §

Asiakirjanäyttö

Asiakirjanäytöllä tarkoitetaan seuraavia:

- 1) asuinpaikkatodistusta, jonka on antanut siihen oikeutettu sen lainkäyttöalueen julkisen vallan toimielin, jolla maksunsaaja ilmoittaa asuvansa;
- 2) luonnollisen henkilön osalta voimassaa olevaa henkilöllisyystodistusta, jonka on antanut siihen oikeutettu julkisen vallan toimielin, ja joka sisältää luonnollisen henkilön nimen ja jota tyypillisesti käytetään henkilön tunnistamiseen;
- 3) yksikön osalta virallista dokumentaatiota, jonka on antanut siihen oikeutettu julkisen vallan toimielin ja johon sisältyy yksikön nimi ja pääkonttoriosoite yksikön kotipaikakseen ilmoittamalla lainkäyttöalueella tai lainkäyttöalueella, jolla se muodostettiin tai organisoitiin;
- 4) tarkastettua tilinpäätöstä, kolmannen osapuolen luottoraporttia, konkurssihakemusta ja arvopaperimarkkinavalvojen raporttia.

Asiakirjanäytöllä tarkoitetaan aiemman yksikkötilin osalta myös raportoivan finanssilaitoksen tietoihin sisältyviä tilinhaltijan luokituksia, jos:

- 1) luokitukset on määritelty vakiomuotoisen toimialakoodausjärjestelmän perusteella, ja raportoiva finanssilaitos on kirjannut ne tavanomaisia liiketoimintatapojaan noudattaen rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn tai muuta sääntelyä koskevan menettelyn mukaisesti; ja

- 2) raportoiva finanssilaitos on ottanut luokitukset käyttöön ennen sitä päivää, jota on käytetty finanssitalin luokitteluun aiemmaksi tiliksi edellyttäen, että raportoiva finanssilaitos ei tiedä tai sillä ei ole syytä tietää luokittelun olevan virheellinen tai epäluotettava.

Vakiomuotoisella toimialakoodausjärjestelmällä tarkoitetaan 2 momenttia sovellettaessa koodausjärjestelmää, jota käytetään laitosten toimialakohtaisessa luokittelussa muissa kuin verotustarkoituksissa.

70 §

Itse annettu todistus

Itse annetulla todistuksella tarkoitetaan tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön raportoivalle finanssilaitokselle antamaa päivättyä ja tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön allekirjoittamaa tai muuten oikeaksi vahvistamaa todistusta, jonka avulla raportoiva finanssilaitos voi määrittää, onko tili raportoitava tili, ja joka sisältää seuraavat tiedot:

- 1) tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön nimi;
- 2) tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön kotipaikan osoite;
- 3) tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön asuinlainkäyttöalueet;
- 4) tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön raportoitavien lainkäyttöalueiden verotunnisteet, jos raportoitava lainkäyttöalue on antanut verotunnisteen;
- 5) tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön syntymäaika; ja
- 6) raportoivan finanssilaitoksen vaatimus, että tilinhaltija tai kontrolloiva henkilö ilmoittaa raportoivalle finanssilaitokselle asuinlainkäyttöalueen määrittämiseen vaikuttavista olosuhteiden muutoksistaan.

71 §

Olosuhteiden muutos

Olosuhteiden muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa sellaista muutosta tai lisäystä henkilöä tai tiliä koskeviin tietoihin, jotka ovat ristiriidassa henkilön asuinlainkäyttöaluetta määrittävien aiempien tietojen tai tiliä koskevien aiempien tietojen kanssa.

72 §

Tunnistamispalvelu

Tunnistamispalvelulla tarkoitetaan sähköistä prosessia, jonka Suomi, raportoitava lainkäyttöalue tai Euroopan unioni asettaa maksutta raportoivan finanssilaitoksen saataville tilinhaltijan tai kontrolloivan henkilön henkilöllisyyden ja asuinlainkäyttöalueen vahvistamiseksi.

2 luku

Huolellisuusvelvoitteet

Yleiset huolellisuusvelvoitteet

73 §

Tilin raportoitavuus

Tili on raportoitava tili siitä päivästä alkaen, jona se on tunnistettu raportoitavaksi tiliksi tämän luvun huolellisuusmenettelyjen mukaisesti. Tiliä on käsiteltävä raportoitavana tilinä siihen asti, kunnes tilinhaltija tai tilinhaltijan kontrolloiva henkilö lakkaa olemasta raportoitava henkilö.

Raportoitavaa tiliä koskevat tiedot on ilmoitettava vuosittain Verohallinnolle sitä seuraavana kalenterivuonna, johon tiedot liittyvät.

74 §

Tilin saldon ja arvon määrittäminen

Tilin saldo ja arvo on määritettävä kalenterivuoden viimeisen päivän mukaan.

75 §

Vaihtoehtoiset huolellisuusmenettelyt

Raportoiva finanssilaitos voi soveltaa uusia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä aiempiin tileihin ja suuriarvoisia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä vähäarvoisiin tileihin. Tällöin aiempiin tileihin muutoin sovellettavia sääntöjä sovelletaan edelleen.

Vähäarvoisten tilien huolellisuusvelvoitteet

76 §

Asuinvaltiotesti

Jos raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa on asiakirjanäyttöön perustuva henkilötilin haltijan voimassa oleva osoite asuinlainkäyttöalueella, raportoiva finanssilaitos voi käsitellä henkilötilin haltijaa osoitteen mukaisella lainkäyttöalueella asuvana määrittäessään, onko tilinhaltija raportoitava henkilö (asuinvaltiotesti).

Jos tiliin liittyvissä olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka seurauksena raportoiva finanssilaitos tietää tai sillä on syy tietää 1 momentissa tarkoitettua asiakirjanäytön olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoiva finanssilaitos ei voi enää luottaa asuinvaltiotestiin. Raportoivan finanssilaitoksen on tällöin hankittava sellainen itse annettu todistus tai uusi asiakirjanäyttö, joka selvittää tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueet, seuraavista ajankohdista myöhemmänä:

- 1) olosuhteiden muutosvuoden viimeiseen päivään mennessä;
- 2) 90 kalenteripäivän kuluessa olosuhteiden muutosta koskevasta ilmoituksesta tai olosuhteiden muutoksen havaitsemisesta.

Jos raportoiva finanssilaitos ei 2 momentin mukaisessa tilanteessa pysty hankkimaan luotettavaa itse annettua todistusta tai luotettavaa uutta asiakirjanäyttöä, sen on noudatettava 77 §:n mukaista sähköistä arkistohakumenettelyä.

77 §

Vähäarvoisten tilien sähköinen arkistohaku

Jos raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa ei ole asiakirjanäyttöön perustuvaa henkilötilin haltijan voimassa olevaa osoitetta asuinlainkäyttöalueella, raportoivan finanssilaitoksen on tutkittava sillä oleva sähköisesti hakukelpoinen tieto seuraavien tunnusmerkkien osalta ja noudatettava 2–5 momentin mukaisia menettelyjä:

- 1) tilinhaltijan tunnistaminen raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvaksi;
- 2) voimassa oleva posti- tai kotipaikkaosoite raportoitavalla lainkäyttöalueella;
- 3) yksi tai useampi puhelinnumero raportoitavalla lainkäyttöalueella eikä puhelinnumeroa Suomessa;

4) muut kuin talletustiliä koskevat pysyväisohjeet varojen siirrosta raportoitavalla lainkäyttöalueella ylläpidetyille tilille;

5) voimassa oleva asianajovaltakirja tai allekirjoitusvaltuutus myönnettynä henkilölle, jolla on osoite raportoitavalla lainkäyttöalueella;

6) postinsäilytysohje tai c/o-osoite raportoitavalla lainkäyttöalueella, jos raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa ei ole muuta osoitetta tilinhaltijalle.

Jos sähköisessä arkistohaussa ei löydy 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse suorittaa lisätoimia ennen kuin olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka seurauksena tiliin liittyy yksi tai useampi tunnusmerkki tai tili muuttuu suuriarvoiseksi tiliksi.

Raportoivan finanssilaitoksen on käsiteltävä tilinhaltijaa kullakin sellaisella raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvana, jonka osalta on tunnistettu tunnusmerkki, jos:

1) sähköisessä arkistohaussa löytyy 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettuja tunnusmerkkejä; tai

2) olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, jonka seurauksena tiliin liittyy yksi tai useampi tunnusmerkki.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, raportoiva finanssilaitos voi niin valitessaan kohdella tilinhaltijaa samalla tavalla kuin ennen olosuhteiden muutosta seuraavista myöhemmin päättyvään ajankohtaan saakka:

1) olosuhteiden muutosvuoden viimeiseen päivään asti;

2) 90 kalenteripäivää tunnusmerkin löytymisestä.

Jos sähköisessä arkistohaussa löytyy postinsäilytysohje tai c/o-osoite eikä tilinhaltijalle tunnisteta muuta osoitetta eikä 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettuja tunnusmerkkejä, raportoivan finanssilaitoksen on sovellettava 79 §:ssä tarkoitettua paperiarkistohakua taikka yritettävä hankkia tilinhaltijalta itse annettu todistus tai asiakirjanäyttöä tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueiden määrittämiseksi. Jos raportoiva finanssilaitos ei pysty paperiarkistohaussa määrittämään tunnusmerkkejä eikä itse annettua todistusta tai asiakirjanäyttöä saada, raportoivan finanssilaitoksen on raportoitava tili Verohallinnolle dokumentoimattomana tilinä.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse seuraavissa tilanteissa käsitellä tilinhaltijaa raportoitavalla lainkäyttöalueella asuvana, vaikka tiliin liittyen löytyy 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä:

1) tilinhaltijatietoihin sisältyy voimassa oleva posti- tai kotipaikkaosoite raportoitavalla lainkäyttöalueella tai yksi tai useampi puhelinnumero raportoitavalla lainkäyttöalueella eikä puhelinnumeroa Suomessa, tai pysyväisohjeet muun finanssitalin kuin talletustilin osalta varojen siirrosta jollakin raportoitavalla lainkäyttöalueella ylläpidetyille tilille, ja raportoiva finanssilaitos:

a) joko hankkii sellaisen itse annetun todistuksen tai se on aiemmin tutkinut ja sillä on arkistotieto sellaisesta itse annetusta todistuksesta, jonka mukaan tilinhaltijan asuinlainkäyttöalue on yksinomaan Suomi; ja

b) joko hankkii tilinhaltijalta sellaista asiakirjanäyttöä tai se on aiemmin tutkinut ja sillä on arkistotieto sellaisesta asiakirjanäytöstä, josta käy ilmi, ettei tilinhaltija ole raportoitava henkilö;

2) tilinhaltijatietoihin sisältyy voimassa oleva asianajovaltakirja tai allekirjoitusvaltuutus myönnettynä henkilölle, jolla on osoite raportoitavalla lainkäyttöalueella, ja raportoiva finanssilaitos:

a) joko hankkii sellaisen itse annetun todistuksen tai se on aiemmin tutkinut ja sillä on arkistotieto sellaisesta itse annetusta todistuksesta, jonka mukaan tilinhaltijan asuinlainkäyttöalue on yksinomaan Suomi; tai

b) joko hankkii tilinhaltijalta sellaista asiakirjanäyttöä tai se on aiemmin tutkinut ja sillä on arkistotieto sellaisesta asiakirjanäytöstä, josta käy ilmi, ettei tilinhaltija ole raportoitava henkilö.

Suuriarvoisten tilien laajennettu tutkimismenettely

78 §

Suuriarvoisten tilien sähköinen arkistohaku

Raportoivan finanssilaitoksen on tutkittava suuriarvoisen tilin osalta sillä oleva sähköisesti hakukelpoinen tieto 77 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tunnusmerkkien osalta.

79 §

Paperiarkistohaku

Raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse suorittaa suuriarvoisen tilin osalta paperiarkistohakua, jos raportoivan finanssilaitoksen sähköisesti hakukelpoisiin tietoihin sisältyy kentät kaikkia seuraavia tietoja ja niiden poimintaa varten:

- 1) tilinhaltijan kotipaikka;
- 2) raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa oleva tilinhaltijan kotipaikkaosoite ja postiosoite;
- 3) raportoivan finanssilaitoksen arkistotiedoissa olevat tilinhaltijan mahdolliset puhelinnumerot;
- 4) muun finanssitilin kuin talletustilin osalta tieto siitä, onko olemassa pysyväisohjeita tilillä olevien varojen siirrosta toiselle tilille, mukaan lukien tili raportoivan finanssilaitoksen toisessa sivuliikkeessä tai toisessa finanssilaitoksessa;
- 5) onko tilinhaltijalle nykyistä c/o-osoitetta tai postinsäilytysohjetta;
- 6) onko tiliä varten asianajovaltakirja tai allekirjoitusvaltuus.

Raportoivan finanssilaitoksen on suoritettava 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä koskeva paperiarkistohaku kaikkien niiden 1 momentissa tarkoitettujen tietojen osalta, joita raportoivan finanssilaitoksen sähköiset tietokannat eivät poimi. Raportoivan finanssilaitoksen on lisäksi tutkittava 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä varten seuraavat tiliin liittyvät, raportoivan finanssilaitoksen viimeisen viiden vuoden aikana hankkimat asiakirjat niiden 1 momentissa tarkoitettujen tietojen osalta, jotka eivät sisälly asiakkaan nykyiseen kantatiedostoon:

- 1) viimeisin tilin osalta kerätty asiakirjanäyttö;
- 2) viimeisin tilinavaussopimus tai -dokumentaatio;
- 3) raportoivan finanssilaitoksen rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaan tai muihin sääntelytarkoituksiin hankkima viimeisin dokumentaatio;
- 4) kaikki voimassa olevat asianajovaltakirjat tai allekirjoitusvaltuuslomakkeet;
- 5) muut kuin talletustilejä koskevat voimassa olevat pysyväisohjeet varojen siirrosta.

80 §

Kysely asiakasvastaavalle

Raportoivan finanssilaitoksen on vuosittain tiedusteltava asiakasvastaavalta, onko hänelle osoitetun suuriarvoisen tilin haltija raportoitava henkilö. Jos asiakasvastaavalla on tosiasiallinen tieto siitä, että kyseisen tilin haltija on raportoitava henkilö, raportoivan finanssilaitoksen on pidettävä tiliä raportoitavana tilinä.

81 §

Tunnusmerkkien löytymisen vaikutus

Jos suuriarvoisten tilien tutkimismenettelyssä löydetään yksi tai useampi 77 §:n 1 momentin 1-5 kohdassa tarkoitettu tunnusmerkki tai jos olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka seurauksena tiliin liittyy yksi tai useampi tunnusmerkki, raportoivan finanssilaitoksen on käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä kunkin sellaisen raportoitavan lainkäyttöalueen osalta, josta on tunnistettu tunnusmerkki. Tiliä ei kuitenkaan tarvitse käsitellä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos päättää soveltaa 77 §:n 6 momentin mukaista menettelyä ja jokin momentin poikkeuksista soveltuu tilin osalta.

Jos suuriarvoisten tilien tutkimismenettelyssä ilmenee postinsäilytysohje tai c/o-osoite eikä tilinhaltijalle tunnisteta muuta osoitetta eikä mitään 77 §:n 1 momentin 1-5 kohdassa tarkoitettuja tunnusmerkkejä, raportoivan finanssilaitoksen on hankittava tilinhaltijalta itse annettu todistus tai asiakirjanäyttöä kyseisen tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueiden määrittämiseksi. Jos raportoiva finanssilaitos ei pysty hankkimaan itse annettua todistusta tai asiakirjanäyttöä, raportoivan finanssilaitoksen on ilmoitettava tili Verohallinnolle dokumentoimattomana tilinä.

Jos suuriarvoisten tilien tutkimismenettelyssä ei löydetä tiliin liittyen lainkaan 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä tiliin liittyen eikä tiliä tunnisteta asiakasvastaavalle 80 §:n mukaisesti tehdyn kyselyn perusteella raportoitavan henkilön pitämäksi, raportoivan finanssilaitoksen ei ole suoritettava lisätoimia ennen kuin olosuhteissa tapahtuu muutos, jonka seurauksena tiliin liittyy yksi tai useampi tunnusmerkki.

82 §

Vähäarvoisen tilin muuttuminen suuriarvoiseksi tiliksi

Jos aiempi henkilötili ei ollut suuriarvoinen tili 31 päivänä joulukuuta 2015, mutta on suuriarvoinen tili jonkin myöhemmän kalenterivuoden viimeisenä päivänä, raportoivan finanssilaitoksen on suoritettava suuriarvoisten tilien laajennetut tutkimismenettelyt loppuun sitä vuotta seuraavan kalenterivuoden aikana, jona tili muuttuu suuriarvoiseksi tiliksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tili tunnistetaan suuriarvoisten tilien laajennetussa tutkimismenettelyssä raportoitavaksi tiliksi, raportoivan finanssilaitoksen on ilmoitettava tilistä tiedot Verohallinnolle 3 luvun mukaisesti vuosittain siitä vuodesta alkaen, jona tili tunnistetaan raportoitavaksi tiliksi siihen asti, kunnes tilinhaltija lakkaa olemasta raportoitava henkilö.

83 §

Tutkimismenettelyjen uudelleensuorittaminen

Raportoivan finanssilaitoksen on suoritettava dokumentoimattoman tilin osalta suuriarvoisten tilien laajennetut tutkimismenettelyt vuosittain siihen asti, kunnes tili ei ole enää dokumentoimaton.

Kun raportoiva finanssilaitos on suorittanut laajennetut tutkimismenettelyt suuriarvoisen tilin osalta, se ei ole muun kuin dokumentoimattoman tilin osalta velvollinen suorittamaan menettelyjä uudelleen lukuun ottamatta 80 §:n mukaista vuosittaista kyselyä asiakasvastaavalle.

84 §

Suuriarvoisen tilin olosuhteiden muutos

Jos suuriarvoisen tilin osalta tapahtuu olosuhteiden muutos, jonka seurauksena tiliin liittyy yksi tai useampi 77 §:n 1 momentissa tarkoitettu tunnusmerkki, raportoivan finanssilaitoksen on käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä kunkin sellaisen raportoitavan lainkäyttöalueen osalta, josta on tunnistettu tunnusmerkki. Raportoiva finanssilaitos voi kuitenkin niin valitessaan

kohdella tiliin liittyvää henkilöä samalla tavalla kuin ennen olosuhteiden muutosta enintään 90 kalenteripäivän ajan tunnusmerkin havaitsemisesta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse käsitellä tiliä raportoitavana tilinä, jos se päättää soveltaa 77 §:n 6 momentin mukaista menettelyä ja jokin kyseisen momentin poikkeuksista soveltuu tilin osalta.

85 §

Asiakasvastaavan velvollisuus tunnistaa olosuhteiden muutokset

Raportoivan finanssilaitoksen on varmistettava, että asiakasvastaava tunnistaa kaikki suuriarvoisen tilin olosuhteissa tapahtuvat muutokset. Jos asiakasvastaava saa tiedon olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta, raportoivan finanssilaitoksen on noudatettava tilin osalta 84 §:n mukaista menettelyä.

Uuden henkilötilin huolellisuusvelvoitteet

86 §

Itse annetun todistuksen hankkiminen uuden henkilötilin avaamisen yhteydessä

Raportoivan finanssilaitoksen on uuden henkilötilin osalta tilinavauksen yhteydessä:

1) hankittava itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva finanssilaitos voi määrittää tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueet; ja

2) vahvistettava itse annetun todistuksen luotettavuus niiden tietojen perusteella, jotka raportoiva finanssilaitos on hankkinut tilinavauksen yhteydessä, mukaan lukien rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti kerätty dokumentaatio.

Jos itse annettu todistus vahvistaa tilinhaltijan asuvan raportoitavalla lainkäyttöalueella, raportoivan finanssilaitoksen on käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä.

87 §

Uuden henkilötilin olosuhteiden muutos

Jos uuden henkilötilin osalta tapahtuu olosuhteissa muutos, jonka vuoksi raportoiva finanssilaitos tietää tai sillä on syy tietää alkuperäisen itse annetun todistuksen olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoiva finanssilaitos ei voi käyttää alkuperäistä itse annettua todistusta. Raportoivan finanssilaitoksen on tällöin hankittava tilinhaltijalta uusi luotettava itse annettu todistus, joka vahvistaa tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueet tai selvitys ja tarvittava dokumentaatio, jotka vahvistavat alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuuden.

Jos raportoiva finanssilaitos ei saa 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa tilinhaltijalta luotettavaa itse annettua todistusta kyseisen momentin edellyttämällä tavalla, sen on pidettävä tilinhaltijaa seuraavilla lainkäyttöalueilla asuvana:

1) lainkäyttöalueet, jotka tilinhaltija on ilmoittanut asuinlainkäyttöalueikseen alkuperäisessä itse annetussa todistuksessa;

2) lainkäyttöalueet, jotka ovat tilinhaltijan mahdollisia asuinlainkäyttöalueita olosuhteiden muutoksen seurauksena.

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, raportoiva finanssilaitos voi niin valitessaan kohdella tilinhaltijaa olosuhteiden muutosta edeltävän aseman mukaisesti enintään 90 kalenteripäivän ajan seuraavista tapahtumista aikaisimmasta laskettuna:

1) itse annettu todistus muuttuu virheelliseksi tai epäluotettavaksi olosuhteiden muutoksen seurauksena;

- 2) alkuperäisen itse annetun todistuksen luotettavuus vahvistetaan;
- 3) raportoiva finanssilaitos saa uuden luotettavan itse annetun todistuksen.

Aiempien yksikkötilien huolellisuusvelvoitteet

88 §

Tutkittavat aiemmat yksikkötilit

Raportoivan finanssilaitoksen on tutkittava seuraavat aiemmat yksikkötilit noudattaen 90–92 §:n mukaisia menettelyjä:

- 1) tili, jonka kokonaissaldo tai -arvo ylitti 31 päivänä joulukuuta 2015 määrän, joka vastaa euroissa 250 000:aa Yhdysvaltain dollaria;
- 2) tili, jonka kokonaissaldo tai -arvo ei 31 päivänä joulukuuta 2015 ylittänyt määrää, joka vastaa euroissa 250 000:aa Yhdysvaltain dollaria, mutta jonka saldo tai arvo ylittää kyseisen määrän jonkin myöhemmän vuoden viimeisenä päivänä.

89 §

Aiemmat yksikkötilit, joita ei tarvitse tutkia, tunnistaa eikä raportoida

Jos raportoiva finanssilaitos ei valitse toisin joko kaikkien aiempien yksikkötilien tai erikseen minkä tahansa tällaisten yksikkötilien selvästi tunnistetun ryhmän osalta, sen ei tarvitse tutkia, tunnistaa eikä raportoida aiempaa yksikkötiliä, jonka kokonaissaldo tai -arvo ei ylittänyt 31 päivänä joulukuuta 2015 250 000:ta Yhdysvaltain dollaria vastaavaa määrää euroissa. Jos tilin kokonaissaldo tai -arvo ylittää kyseisen määrän jonkin myöhemmän kalenterivuoden viimeisenä päivänä, raportoivan finanssilaitoksen on tutkittava ja tunnistettava tili 90–92 §:n mukaisia menettelyjä noudattaen ja tarvittaessa raportoitava tili siitä vuodesta lähtien, jonka viimeisenä päivänä tilin kokonaissaldo tai -arvo ylittää kyseisen määrän.

90 §

Aiemman yksikkötilin haltijan määrittäminen raportoitavaksi henkilöksi

Raportoivan finanssilaitoksen on tutkittava sääntely- tai asiakassuhdetarkoituksia varten säilyttämänsä tiedot sen määrittämiseksi, osoittavatko nämä tiedot aiemman yksikkötilin haltijan asuvan raportoitavalla lainkäyttöalueella. Tietoihin, jotka osoittavat tilinhaltijan asuvan raportoitavalla lainkäyttöalueella, kuuluvat muun ohessa tilinhaltijan muodostamis- tai organisoitupaikka ja raportoitavalla lainkäyttöalueella sijaitseva osoite.

Jos 1 momentissa tarkoitetut tiedot osoittavat tilinhaltijan asuvan raportoitavalla lainkäyttöalueella, raportoivan finanssilaitoksen on käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä. Tiliä ei ole kuitenkaan käsiteltävä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos:

- 1) hankkii tilinhaltijalta itse annetun todistuksen, jonka mukaan tilinhaltija ei ole raportoitava henkilö; tai
- 2) julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella luotettavasti määrittää, ettei tilinhaltija ole raportoitava henkilö.

91 §

Aiemman yksikkötilin haltijan määrittäminen passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi, jossa on yksi tai useampi raportoitava kontrolloiva henkilö

Raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä, onko tilinhaltija passiivinen ei-finanssiyksikkö. Raportoivan finanssilaitoksen on määrittämistä varten hankittava tilinhaltijalta itse annettu todistus. Itse annettua todistusta ei kuitenkaan tarvitse hankkia, jos raportoivalla finanssilaitoksella on hallussaan olevia tai julkisesti saatavilla olevia tietoja, joiden perusteella se voi luotettavasti määrittää tilinhaltijan olevan:

- 1) aktiivinen ei-finanssiyksikkö; tai
- 2) muu finanssilaitos kuin sellainen 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö, joka ei ole osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos.

Raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi määritetyn tilinhaltijan kontrolloivat henkilöt. Raportoiva finanssilaitos voi kontrolloivia henkilöjä määrittäessään luottaa tietoihin, jotka on kerätty ja säilytetty rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevien menettelyvaatimusten mukaisesti.

Raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä, onko passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi määritetyllä tilinhaltijalla kontrolloivia henkilöitä, jotka ovat raportoitavia henkilöitä. Raportoiva finanssilaitos voi määrittämisessä luottaa:

- 1) tietoihin, jotka on kerätty ja säilytetty rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevien menettelyvaatimusten mukaisesti, jos tili on yhden tai useamman ei-finanssiyksikön pitämä aiempi yksikkötili ja tilin kokonaissaldo tai -arvo ei ylitä 1 000 000:aa Yhdysvaltain dollaria vastaavaa määrää euroissa; tai
- 2) kontrolloivan henkilön tai tilinhaltijan antamaan itse annettuun todistukseen kontrolloivasta henkilöstä.

Jos yksikin passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloivista henkilöistä on raportoitava henkilö, tiliä on käsiteltävä raportoitavana tilinä.

92 §

Aiemman yksikkötilin tutkimisajankohta

Jos aiemman yksikkötilin kokonaissaldo tai -arvo ei 31 päivänä joulukuuta 2015 ylittänyt määrää, joka vastaa euroissa 250 000:ta Yhdysvaltain dollaria, mutta se ylittää kyseisen määrän jonkin myöhemmän vuoden joulukuun 31 päivänä, raportoivan finanssilaitoksen on suoritettava tilin tutkimismenettelyt loppuun sitä vuotta seuraavan vuoden aikana, jona tilin kokonaissaldo tai -arvo ylittää kyseisen määrän.

93 §

Aiemman yksikkötilin olosuhteiden muutos

Jos aiemman yksikkötilin osalta tapahtuu olosuhteissa muutos, jonka vuoksi raportoiva finanssilaitos tietää tai sillä on syytä tietää itse annetun todistuksen tai muun tiliin liittyvän dokumentaation olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä tili uudelleen noudattaen 90 ja 91 §:n mukaisia menettelyjä. Raportoivan finanssilaitoksen on osana määrittämistä suoritettava seuraavat menettelyt joko olosuhteiden muutoksen havaitsemisvuoden viimeiseen päivään mennessä tai 90 kalenteripäivän kuluessa olosuhteiden muutosta koskevasta ilmoituksesta tai muutoksen havaitsemisesta riippuen siitä, mikä ajankohdista on myöhemmin:

- 1) sen määrittämiseksi, onko tilinhaltija raportoitava henkilö, hankittava joko itse annettu todistus tai luotettava selvitys sekä tarvittava dokumentaatio itse annetun todistuksen tai selvityksen luotettavuuden varmistamiseksi;
- 2) sen määrittämiseksi, onko tilinhaltija finanssilaitos, aktiivinen ei-finanssiyksikkö tai passiivinen ei-finanssiyksikkö, hankittava lisädokumentaatiota tai itse annettu todistus osoittamaan tilinhaltijan olevan aktiivinen ei-finanssiyksikkö tai finanssilaitos;

3) sen määrittämiseksi, onko passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloiva henkilö raportoitava henkilö, hankittava joko itse annettu todistus tai luotettava selvitys sekä tarvittava dokumentaatio itse annetun todistuksen tai dokumentaation luotettavuuden varmistamiseksi.

Jos raportoiva finanssilaitos ei saa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa itse annettua todistusta tai luotettavaa selvitystä, sen on käsiteltävä tilinhaltijaa raportoitavana henkilönä jokaisella tunnusmerkkien osoittamalla raportoitavalla lainkäyttöalueella.

Jos raportoiva finanssilaitos ei saa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa lisädokumentaatiota tai itse annettua todistusta, sen on käsiteltävä tilinhaltijaa passiivisena ei-finanssiyksikkönä.

Jos raportoiva finanssilaitos ei saa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa itse annettua todistusta tai luotettavaa selvitystä, sen on käytettävä arkistotiedoissaan olevia tunnusmerkkejä kontrolloivasta henkilöstä sen määrittämiseksi, onko kontrolloiva henkilö raportoitava henkilö.

Uusien yksikkötilien huolellisuusvelvoitteet

94 §

Uuden yksikkötilin haltijan määrittäminen raportoitavaksi henkilöksi

Raportoivan finanssilaitoksen on tilinavauksen yhteydessä:

1) hankittava itse annettu todistus, jonka perusteella raportoiva finanssilaitos voi määrittää uuden yksikkötilin haltijan asuinlainkäyttöalueet; ja

2) vahvistettava itse annetun todistuksen luotettavuus niiden tietojen perusteella, jotka se on hankkinut tilinavauksen yhteydessä, mukaan lukien rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevan menettelyn mukaisesti kerätty dokumentaatio.

Jos yksikkö vahvistaa, ettei sillä ole asuinlainkäyttöaluetta, raportoiva finanssilaitos voi käyttää yksikön päätoimipaikan osoitetta tilinhaltijan asuinlainkäyttöalueen määrittämiseksi.

Jos itse annettu todistus osoittaa tilinhaltijan asuvan jollakin raportoitavalla lainkäyttöalueella, raportoin finanssilaitoksen on käsiteltävä tiliä raportoitavana tilinä. Tiliä ei ole kuitenkaan käsiteltävä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos voi hallussaan olevien tai julkisesti saatavilla olevien tietojen perusteella luotettavasti määrittää, ettei tilinhaltija ole raportoitava henkilö kyseisen raportoitavan lainkäyttöalueen osalta.

95 §

Yksikön määrittäminen passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi, jossa on yksi tai useampi raportoitava kontrolloiva henkilö

Raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä, onko tilinhaltija passiivinen ei-finanssiyksikkö. Raportoivan finanssilaitoksen on määrittämistä varten hankittava tilinhaltijalta itse annettu todistus. Itse annettua todistusta ei kuitenkaan tarvitse hankkia, jos raportoivalla finanssilaitoksella on hallussaan olevia tai julkisesti saatavilla olevia tietoja, joiden perusteella se voi luotettavasti määrittää tilinhaltijan olevan:

1) aktiivinen ei-finanssiyksikkö; tai

2) muu finanssilaitos kuin sellainen 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu sijoitusyksikkö, joka ei ole osallistuvan lainkäyttöalueen finanssilaitos.

Raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä tilinhaltijan kontrolloivat henkilöt. Raportoiva finanssilaitos voi kontrolloivia henkilöitä määrittäessään käyttää tietoja, jotka on kerätty ja säilytetty rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia menettelyjä noudattaen edellyttäen, että menettelyt ovat johdonmukaiset rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain kanssa. Jos raportoiva finanssilaitos ei ole mainitun lain soveltamisalan

piirissä, sen on noudatettava olennaisilta osin samankaltaisia menettelyjä kontrolloivien henkilöiden määrittämiseen.

Raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä, onko passiiviseksi ei-finanssiyksiköksi määritetyllä tilinhaltijalla kontrolloivia henkilöitä, jotka ovat raportoitavia henkilöitä. Raportoiva finanssilaitos voi määrittämisessä käyttää itse annettua todistusta tilinhaltijalta tai kontrolloivalta henkilöltä.

Jos yksikin passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloivista henkilöistä on raportoitava henkilö, tiliä on käsiteltävä raportoitavana tilinä.

96 §

Uuden yksikkötilin olosuhteiden muutos

Jos uuden yksikkötilin osalta tapahtuu olosuhteissa muutos, jonka vuoksi raportoiva finanssilaitos tietää tai sillä on syytä tietää itse annetun todistuksen tai muun tiliin liittyvän dokumentaation olevan virheellinen tai epäluotettava, raportoivan finanssilaitoksen on määritettävä tili uudelleen noudattaen 93 §:n mukaista menettelyä.

Erityiset huolellisuusvelvoitteet

97 §

Tilanteet, joissa raportoivan finanssilaitoksen ei ole mahdollista saada itse annettua todistusta uuden tilin avaamisen yhteydessä

Sen estämättä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse saada luotettavaa itse annettua todistusta ennen uuden tilin avaamista, jos se ei ole mahdollista raportoivan finanssilaitoksen toimialan erityispiirteiden vuoksi. Raportoivan finanssilaitoksen on kuitenkin saatava luotettava itse annettu todistus aina viimeistään 90 kalenteripäivän kuluessa tilin avaamisesta.

Jos raportoiva finanssilaitos ei saa luotettavaa itse annettua todistusta vaaditussa ajassa, sen on suljettava tili ilman aiheetonta viivästystä.

98 §

Virheellinen tai epäluotettava itse annettu todistus tai asiakirjanäyttö

Raportoiva finanssilaitos ei voi käyttää itse annettua todistusta tai asiakirjanäyttöä, jos se tietää tai sillä on syy tietää, että itse annettu todistus tai asiakirjanäyttö on virheellinen tai epäluotettava.

99 §

Aiempien tilien huolellisuusvelvoitteiden soveltaminen uuteen tiliin

Raportoivan finanssilaitoksen on sovellettava uuteen tiliin aiempia tilejä koskevia huolellisuusmenettelysäännöksiä, jos se ei poikkeuksellisesti voi saada luotettavaa itse annettua todistusta uudesta tilistä riittävän ajoissa täyttääkseen tämän lain 2 ja 3 luvun mukaiset velvoitteensa tilin avaamisvuonna. Huolellisuusmenettelysäännöksiä on sovellettava siihen asti, kunnes raportoiva finanssilaitos on saanut itse annetun todistuksen ja vahvistanut sen luotettavaksi.

100 §

Käteisarvovakuutussopimusten tai elinkorkosopimusten edunsaajien pitämiä finanssitilejä koskevat vaihtoehtoiset menettelyt

Raportoiva finanssilaitos voi olettaa, että käteisarvovakuutussopimuksen tai elinkorkosopimuksen edunsaajana oleva luonnollinen henkilö, joka saa kuolintapaussumman, ei ole raportoitava henkilö. Raportoiva finanssilaitos voi käsitellä tällaista finanssitiliä muuna kuin raportoitavana tilinä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, raportoivan finanssilaitoksen on käsiteltävä 1 momentissa tarkoitettua tiliä raportoitavana tilinä, jos raportoiva finanssilaitos tietää tai sillä on syy tietää edunsaajan olevan raportoitava henkilö. Raportoivalla finanssilaitoksella on syy tietää käteisarvovakuutussopimuksen edunsaajan olevan raportoitava henkilö, jos raportoivan finanssilaitoksen keräämät ja edunsaajaan liittyvät tiedot sisältävät 77 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tunnusmerkkejä. Jos raportoiva finanssilaitos tosiasiallisesti tietää tai sillä on syy tietää edunsaajan olevan raportoitava henkilö, raportoivan finanssilaitoksen on noudatettava 76 ja 77 §:n mukaisia menettelyjä.

101 §

Ryhmäkäteisarvovakuutussopimuksia tai ryhmäelinkorkosopimuksia koskevat vaihtoehtoiset menettelyt

Raportoiva finanssilaitos voi käsitellä muuna kuin raportoitavana tilinä finanssitiliä, joka on jäsenen osuus ryhmäkäteisarvovakuutussopimuksesta tai ryhmäelinkorkosopimuksesta, siihen saakka, kunnes työntekijälle, todistuksenhaltijalle tai edunsaajalle suoritetaan maksu ja tili täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) ryhmäkäteisarvovakuutussopimus tai ryhmäelinkorkosopimus myönnetään työnantajalle ja siihen kuuluu vähintään 25 työntekijää tai todistuksenhaltijaa;
- 2) työntekijällä tai todistuksenhaltijalla on oikeus saada intresseihinsä liittyvä sopimuksen arvo ja nimetä edunsaajia työntekijän kuoleman yhteydessä maksettavalle edulle; ja
- 3) työntekijälle, todistuksenhaltijalle tai edunsaajalle maksettava kokonaismäärä ei ylitä 100 000:ta Yhdysvaltain dollaria vastaavaa määrää euroissa.

102 §

Tilisaldon yhdistäminen ja valuuttasäännöt

Raportoivan finanssilaitoksen on yhdistettävä kaikki sen tai lähiyksikön ylläpitämät luonnollisen henkilön tai yksikön tilit finanssitilien kokonaissaldon tai -arvon määrittämiseksi siltä osin kuin raportoivan finanssilaitoksen tietokonejärjestelmät jonkin tietoalkion perusteella linkittävät finanssitilit ja mahdollistavat tilisaldojen tai -arvojen yhdistämisen. Jokaiselle yhteisesti pidetyn finanssitilin haltijalle on luettava kuuluvaksi yhteisesti pidetyn finanssitilin koko saldo tai arvo.

Määritettäessä, onko luonnollisen henkilön finanssitili suuriarvoinen tili, raportoivan finanssilaitoksen on finanssitilien kokonaissaldoa tai -arvoa määrittäessään lisäksi yhdistettävä kaikki sellaiset finanssitilit, joiden asiakasvastaava tietää tai hänellä on syy tietää olevan suoraan tai välillisesti saman henkilön omistamia, kontrolloimia tai perustamia muuten kuin asiamiehen ominaisuudessa.

Raportoiva finanssilaitos voi kokonaissaldon tai -arvon määrää laskettaessa käyttää valuuttana euroa. Jos raportoiva finanssilaitos käyttää määrää laskettaessa valuuttana euroa, sen

on muunnettava tässä laissa Yhdysvaltain dollareissa ilmoitetut määrät euroiksi kalenterivuoden lopussa.

103 §

Velvollisuus kirjata ja säilyttää tietoja

Raportoivan finanssilaitoksen on kirjattava ne toimet ja tiedot, joita se käyttää 2 ja 3 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseen. Kirjatut toimet ja tiedot on säilytettävä ja niiden on oltava saatavilla vähintään kuusi vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jota ne koskevat.

Jos tili lopetetaan, raportoivan finanssilaitoksen on säilytettävä 2 ja 3 luvussa säädettyjen menettelyjen ja velvoitteiden toteuttamiseksi kerättyjä ja kirjattuja tietoja kuusi vuotta tilin lopettamisvuoden jälkeen.

3 luku

Tietojen ilmoittaminen

104 §

Tietojen ilmoittamisen ajankohta ja tapa

Raportoivan finanssilaitoksen on ilmoitettava kalenterivuosittain Verohallinnolle tässä luvussa tarkoitetut tiedot tai tieto siitä, ettei raportoitavia tilejä ole ollut, kalenterivuotta seuraavan tammikuun loppuun mennessä Verohallinnon julkaisemaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen.

105 §

Ilmoitettavat tiedot

Raportoivan finanssilaitoksen on ilmoitettava Verohallinnolle seuraavat tiedot itsestään ja jokaisesta raportoitavasta tilistä:

1) raportoivan finanssilaitoksen nimi ja verotunniste tai sen puuttuessa mahdollinen vastaava tunniste;

2) tilinhaltijan nimi, osoite, asuinlainkäyttöalueet, verotunnisteet ja luonnollisen henkilön osalta syntymäaika ja -paikka;

3) tilinhaltijana olevan yksikön jokaisen raportoitavana henkilönä pidettävän kontrolloivan henkilön nimi, osoite, asuinlainkäyttöalueet, verotunnisteet, syntymäaika ja -paikka sekä tehtävät, joiden perusteella kukin raportoitava henkilö on yksikön kontrolloiva henkilö;

4) ovatko kukin tilinhaltija ja mahdolliset kontrolloivat henkilöt antaneet luotettavan itse annetun todistuksen;

5) onko tili yhteistili, mukaan lukien yhteisten tilinhaltijoiden lukumäärä;

6) tilinumero tai sen puuttuessa sitä vastaava tieto, tilin tyyppi ja tieto siitä, onko tili aiempi tili vai uusi tili;

7) tilin saldo tai arvo, mukaan lukien käteisarvovakuutusopimuksen tai elinkorkosopimuksen käteisarvo tai takaisinostoarvo, kalenterivuoden lopussa, tai jos tili suljettiin vuoden aikana, tieto tilin sulkemisesta.

Raportoivan finanssilaitoksen on lisäksi ilmoitettava säilytystilin osalta seuraavat tiedot:

1) koron kokonaisbruttomäärä, osingon kokonaisbruttomäärä ja tilillä pidettyihin varoihin liittyen syntyneen muun tulon kokonaisbruttomäärä, kussakin tapauksessa maksettuna tai hyvitettyä tilille tai tiliin liittyen kalenterivuoden aikana;

2) finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta tilille maksettu tai hyvitetty kokonaisbruttotulo sen kalenterivuoden aikana, jonka osalta raportoiva finanssilaitos toimi säilytyksenhoitajana, välittäjänä, nimellisomistajana tai muutoin tilinhaltijan asiamiehenä.

Raportoivan finanssilaitoksen on lisäksi ilmoitettava talletustilin osalta tilille kalenterivuoden aikana maksettujen tai hyvitettyjen korkojen kokonaisbruttomäärä.

Raportoivan finanssilaitoksen on lisäksi ilmoitettava sijoitusyksikössä pidettävän sellaisen omapääomaosuuden, joka on oikeudellinen järjestely, osalta tehtävät, joiden nojalla raportoitava henkilö on omapääomaosuuden haltija.

Raportoivan finanssilaitoksen on muiden kuin säilytystilin ja talletustilin osalta lisäksi ilmoitettava tilinhaltijalle tilin osalta kalenterivuoden aikana maksettu tai hyvitetty kokonaisbruttomäärä, jonka osalta raportoiva finanssilaitos on velvoittautunut tai velallinen, mukaan lukien tilinhaltijalle kalenterivuoden aikana maksettujen lunastusmaksujen yhteismäärä.

Raportoivan finanssilaitoksen on lisäksi ilmoitettava valuutta, jossa kukin määrä on ilmoitettu.

106 §

Poikkeukset ilmoitettaviin tietoihin

Sen estämättä, mitä 105 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa säädetään, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse ilmoittaa aiemmasta tilistä verotunnisteita eikä syntymäaikaa, jos raportoivalla finanssilaitoksella ei ole kyseisiä tietoja eikä raportoivan finanssilaitoksen tarvitse kerätä niitä Suomen lainsäädännön tai Euroopan unionin säädöksen nojalla. Raportoivan finanssilaitoksen on kuitenkin kohtuullisin keinoin pyrittävä hankkimaan verotunnistheet ja syntymäaika aiempien tilien osalta:

1) sitä vuotta seuraavan toisen vuoden loppuun mennessä, jona aiemmat tilit on tunnistettu raportoitaviksi tileiksi; ja

2) aina, kun raportoivaa finanssilaitosta vaaditaan päivittämään aiempia tilejä koskevat tiedot rahanpesun estämistä tai asiakastunnistusta koskevia kansallisia menettelyjä noudattaen.

Sen estämättä, mitä 105 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse ilmoittaa verotunnistetta sen asuinlainkäyttöalueen osalta, joka ei ole antanut verotunnistetta.

Sen estämättä, mitä 105 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse ilmoittaa syntymäpaikkatietoa seuraavien edellytysten täyttyessä:

1) Suomen lainsäädäntö tai Euroopan unionin voimassa oleva tai 5 päivänä tammikuuta 2015 voimassa ollut säädös ei edellytä raportoivan finanssilaitoksen muussakaan tilanteessa hankkivan ja ilmoittavan syntymäpaikkatietoa;

2) syntymäpaikkatieto ei ole saatavilla raportoivan finanssilaitoksen ylläpitämissä sähköisesti hakukelpoisissa tiedoissa.

Sen estämättä, mitä 105 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, ja jollei raportoiva finanssilaitos päättää toisin minkä tahansa selkeästi yksilöidyn tiliryhmän osalta, raportoivan finanssilaitoksen ei tarvitse ilmoittaa finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta saatuja bruttotuloja siltä osin kuin raportoiva finanssilaitos ilmoittaa tällaisten finanssivarojen myynnistä tai lunastuksesta saadun bruttotulon raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetun lain mukaisesti.

4 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

107 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran 1 päivänä tammikuuta 2026 alkavaan kalenterivuoteen.

Kalenterivuotta 2026 edeltäviä kalenterivuosia koskevien tietojen ilmoittamisessa ja muiden velvoitteiden noudattamisessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 b ja 17 d §, sellaisina kuin ne ovat, 17 b § laeissa 1704/2015 ja 1489/2016 ja 17 d § laissa 880/2017,
muutetaan 17 c §, 23 §:n 1 momentti, 23 a ja 23 c § sekä 56 §:n 3 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 17 c § laissa 226/2016, 23 §:n 1 momentti ja 23 c § laissa 1560/2019, 23 a § laissa 1127/2017 ja 56 §:n 3 kohta laissa 772/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 17 g ja 28 a § seuraavasti:

17 c §

Raportoivan finanssilaitoksen tiedonantovelvollisuus finanssitileistä

Raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa (/) tarkoitetun raportoivan finanssilaitoksen on noudatettava mainitun lain 2 luvun huolellisuusvelvoitteita ja annettava Verohallinnolle mainitun lain 3 luvun mukaiset tiedot finanssitileistä tai tieto siitä, ettei raportoitavia tilejä ole ollut.

17 g §

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus raportoitavista liiketoimista

Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa (/) tarkoitetun raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on noudatettava mainitun lain 3 luvun huolellisuusvelvoitteita ja 5 luvun erityisiä velvoitteita sekä annettava Verohallinnolle mainitun lain 4 luvussa:

1) tarkoitetut tiedot raportoitavista liiketoimista tai tieto siitä, ettei ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia ole ollut; ja

2) tarkoitettujen yksittäisten kryptovarakäyttäjien, joiden asuinlainkäyttöalue on Suomi, saaman luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista siltä osin kuin nämä tiedot ovat raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tai tieto siitä, ettei mainittuja tapahtumia ole ollut.

23 §

Tarkastusoikeus ja esittämisvelvollisuus

Verohallinnolla on oikeus tarkastaa ja tiedonantovelvollisella on Verohallinnon kehotuksesta velvollisuus esittää tarkastettavaksi kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa ja jotka ovat tarpeen tässä luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi.

23 a §

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tiedonantovelvollisuus

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten on Verohallinnon kehotuksesta tunnistetiedon, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava ja esitettävä tarkastettavaksi hallussaan olevat tiedot mekanismeista, menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, joiden perusteella raportoivat finanssilaitokset ja raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ovat suorittaneet edellä 17 a §:n 1 momentissa, 17 c §:ssä sekä 17 g §:ssä tarkoitettuja velvoitteita ja huolellisuusmenettelyt raportoitavien tilien ja raportoitavien käyttäjien tunnistamisessa.

23 c §

Tiedonantovelvollisen erityinen tiedonantovelvollisuus

Tässä luvussa tarkoitetun tiedonantovelvollisen on Verohallinnon kehotuksesta verotunnisteen, nimen, osoitteen, tilinumeron, sopimusnumeron, asiakasnumeron, viitenumeron, järjestelyn tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava hallussaan tai määräysvallassaan olevat tiedot menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että tiedonantovelvollinen on suorittanut tässä luvussa tarkoitettuja ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteet.

28 a §

Tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertäminen

Henkilö, joka suunnittelee, markkinoi, organisoii, tuo saataville tai toteuttaa järjestelyn, jonka yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on välttää 3 luvun mukaiset ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteet, on tiedonantovelvollinen ja velvollinen suorittamaan nämä velvoitteet niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

Jos tiedonantovelvollinen 3 luvun mukaisia velvoitteitaan täyttäessään havaitsee ilmoitettavan sivullisen suorittavan 1 momentin mukaisen järjestelyn, jonka seurauksena tietoja jää ilmoittamatta, tiedonantovelvollisen on ilmoitettava tiedot niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

Pykälää sovellettaessa ilmaisulla järjestely tarkoitetaan mitä tahansa olosuhdetta, toimenpidettä, liiketoimea, sopimusta, sitoumusta tai tapahtumaa.

56 b §

Pidennetty verotuksen oikaisuaika

Verotusta voidaan oikaista verovelvollisen vahingoksi 56 §:ssä säädetyn oikaisuajan estämättä kuuden vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta siltä osin kuin verotuksen oikaisun perusteena on:

3) sellainen verovelvollisen verotukseen vaikuttava tieto, joka on saatu kansainvälisessä tietojenvaihdossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 5 a ja 5 c §, sellaisina kuin ne ovat, 5 a § laeissa 1703/2015 ja 1271/2022 ja 5 c § laissa 1703/2015,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 10 ja 11 kohta, 3 §:n 9 kohta, 5 §:n 6 kohta ja 5 d §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 10 ja 11 kohta, 3 §:n 9 kohta ja 5 §:n 6 kohta laissa 1271/2022 ja 5 d § laissa 881/2017, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1703/2015, 1488/2016, 1561/2019 ja 1271/2022, uusi 12–14 kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1488/2016, 1561/2019 ja 1271/2022, uusi 10 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1271/2022 uusi 7 kohta sekä lakiin uusi 5 g § seuraavasti:

1 §

Direktiivin täytäntöönpano

Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU, jäljempänä *virka-apudirektiivi*, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2226, lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu.

2 §

Soveltamisala

Tämän lain ja virka-apudirektiivin mukaisesti:

10) poistetaan raportoiva alustaoperaattori keskusrekisteristä rekisteröintiedellytysten päätyttyä sekä ilmoitetaan komissiolle tieto sellaisesta alustaoperaattorista, joka aloittaa toimintansa alustaoperaattorina rekisteröitymättä vaaditusti;

11) ilmoitetaan komissiolle tapahtuneesta tietoturvaloukkauksesta;

12) ilmoitetaan asianomaiselle toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportoimista raportoitavista henkilöistä;

13) ilmoitetaan muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille kryptovaraoperaattorille annettu yksilöllinen tunnistenumero;

14) poistetaan kryptovaraoperaattori kryptovaraoperaattoreiden rekisteristä rekisteröintiedellytysten päätyttyä sekä ilmoitetaan komissiolle kryptovaraoperaattoreista, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen rekisterissä, jos niillä on Euroopan unionissa kotipaikkaansa pitäviä raportoitavia käyttäjiä.

3 §

Yhteistyömuodot

Yhteistyö käsittää:

-
- 9) raportoitavia myyjiä koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdolla;
 - 10) raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raportoimien raportoitavia henkilöitä koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdolla.

5 §

Automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluvat tulo- ja pääomalajit

Toimivaltaisen viranomaisen on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen ilmoitettava toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sellaiset saatavilla olevat tiedot, jotka koskevat tässä jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä ja seuraavia tulo- ja pääomalajeja:

-
- 6) rojaltit;
 - 7) muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot, jotka ovat muita kuin eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2011/96/EU 5 tai 6 artiklan mukaisesti yhtiöverosta vapautetuista osingoista saatavia tuloja.

5 d §

Finanssilitietojen raportointi sovellettaessa Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssilitietojen vaihdosta tekemiä sopimuksia

Mitä 5 b §:ssä säädetään, on noudatettava myös sovellettaessa niitä sopimuksia, jotka Euroopan unioni on tehnyt Andorran kanssa Brysselissä 12 päivänä helmikuuta 2016, Liechtensteinin kanssa Strasbourgissa 28 päivänä lokakuuta 2016, Monacon kanssa Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2016, San Marinon kanssa Brysselissä 8 päivänä joulukuuta 2015 ja Sveitsin kanssa Brysselissä 27 päivänä toukokuuta 2015 finanssilitietojen vaihdosta kansainvälisten verosääntöjen noudattamisen parantamiseksi.

5 g §

Raportoitavien henkilöiden raportointia koskevat raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan velvollisuudet

Virka-apudirektiivissä tarkoitetuista raportoitavista henkilöistä sekä raportoivista kryptovarapalvelun tarjoajista säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa ja raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain (1559/2019) 1 §:n 3 momentin 1 kohta, 4 §:n 3 kohta, 6 §:n 2 momentti ja 20 § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Lakia sovelletaan myös järjestelyihin, jotka voivat:

1) vaikuttaa verotusmenettelystä annetun lain 17 a tai 17 c §:n mukaisiin tai vastaaviin toisen valtion tai lainkäyttöalueen velvoitteisiin; tai

4 §

Ilmoitettavat tiedot

Raportoitavasta järjestelystä on annettava seuraavat tiedot:

3) tiivistelmä raportoitavan järjestelyn sisällöstä, mahdollinen nimike, jolla järjestely yleisesti tunnetaan, yleinen kuvaus olennaisista liiketoimista tai järjestelyistä sekä muut tavoiteltua veroetua kuvaavat tiedot;

6 §

Palvelun tarjoajan vapautus tiedonantovelvollisuudesta

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tarjoajan on ilmoitettava ilman aiheutonta viivästystä asiakkaanaan olevalle palvelun tarjoajalle, tai sen puuttuessa asiakkaanaan olevalle asianomaiselle verovelvolliselle tätä koskevasta verotusmenettelystä annetun lain 17 e §:n mukaisesta tiedonantovelvollisuudesta tai mainitun lain 14 f §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta sekä Verohallinnon antama viitenumero.

20 §

Automaattiseen tietojenvaihtoon liittyvät tunnusmerkit

Järjestely on raportoitava, jos se johtaa tai sen voidaan olettaa johtavan verotusmenettelystä annetun lain 17 a tai 17 c §:n mukaisen tai sitä vastaavan toisen valtion tai lainkäyttöalueen lainsäädännön mukaisen, finanssilaitosten finanssitilejä koskevan tiedonantovelvollisuuden

välttämiseen tai kiertämiseen tai jos sillä voidaan olettaa tavoiteltavan kyseisen tiedonantovelvollisuuden välttämistä tai kiertämistä tai jos se hyödyntää tällaisen velvollisuuden puutetta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 47 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1141/2007, seuraavasti:

47 §

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet sekä kryptovarat katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu. Omaisuuden luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11.9.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra

3.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 b ja 17 d §, sellaisina kuin ne ovat, 17 b § laeissa 1704/2015 ja 1489/2016 ja 17 d § laissa 880/2017,
muutetaan 17 c §, 23 §:n 1 momentti, 23 a ja 23 c § sekä 56 §:n 3 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 17 c § laissa 226/2016, 23 §:n 1 momentti ja 23 c § laissa 1560/2019,
23 a § laissa 1127/2017 ja 56 §:n 3 kohta laissa 772/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 17 g ja 28 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 b §

*Sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus
hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla
ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta
annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU
johdosta* (kumotaan)

*Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen
alalla ja direktiivin 77/799/ETY
kumoamisesta annetussa neuvoston
direktiivissä 2011/16/EU, sellaisena kuin se
on muutettuna direktiivin 2011/16/EU
muuttamisesta siltä osin kuin on kyse
pakollisesta automaattisesta
tietojenvaihdosta verotuksen alalla annetulla
neuvoston direktiivillä (EU) 2015/2376,
tarkoitettuna raportoivan suomalaisen
finanssilaitoksen on annettava
Verohallinnolle direktiivin soveltamista
varten tarpeelliset tiedot. Raportoivan
suomalaisen finanssilaitoksen on
noudatettava direktiivissä ja sen liitteen I
jaksoissa I–IX ja liitteessä II raportoiville
suomalaisille finanssilaitoksille asetettuja
velvoitteita ja niissä säädettyä
huolellisuusmenettelyä raportoitavien tilien
tunnistamisessa.*

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä, joiden mukaan raportoivat suomalaiset finanssilaitokset voivat direktiivin liitteen I jakson II kohdan D mukaisesti käyttää palveluntarjoajia täyttämään niille asetetut kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetut tietojenvaihto- ja huolellisuusvelvoitteet ja liitteen I jakson II kohdan E mukaisesti soveltaa uusia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä aiempiin tileihin ja suuriarvoisia tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä vähäarvoisiin tileihin. Lisäksi Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä direktiivin huolellisuusmenettelyn soveltamisesta, annettavista tiedoista sekä tietojen antamisen tavasta ja ajankohdasta ja tai rajoittaa tiedonantovelvollisuutta.

17 c §

*Finanssilaitosten yleinen
tiedonantovelvollisuus finanssitileistä*

Edellä 17 b §:ssä tarkoitetun raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on annettava Verohallinnolle mainitussa pykälässä tarkoitetut tiedot myös raportoitavaa tiliä vastaavista finanssitileistä tai tiedon siitä, että sellaisia tilejä ei ole, niiden henkilöiden osalta, joiden asuinpaikka verotuksessa on Euroopan unionin ulkopuolella. Raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on finanssitilien tutkimisessa ja tunnistamisessa noudatettava mainitussa pykälässä raportoiville finanssilaitoksille asetettuja velvoitteita ja mainitussa pykälässä tarkoitettua huolellisuusmenettelyä.

Jos finanssilaitos, henkilö tai välittäjä on ottanut käyttöön menettelytapoja, joilla pyritään kiertämään tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyä, finanssilaitos on niistä huolimatta katsottava tämän pykälän tai 17 a §:n mukaiseksi raportoivaksi finanssilaitokseksi ja finanssitili raportoitavaksi finanssitiliksi.

Raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on pidettävä kirjaa tietojenvaihto- ja huolellisuusmenettelyn soveltamisessa ja

17 c §

**Raportoivan finanssilaitoksen
tiedonantovelvollisuus finanssitileistä**

Raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa (/) tarkoitetun raportoivan finanssilaitoksen on noudatettava mainitun lain 2 luvun huolellisuusvelvoitteita ja annettava Verohallinnolle mainitun lain 3 luvun mukaiset tiedot finanssitileistä tai tieto siitä, ettei raportoitavia tilejä ole ollut.

tietojen toimittamisessa toteutetuista toimista ja todisteista näiden menettelyjen käytöstä sekä toteutettava asianmukaiset toimenpiteet näiden tietojen saamiseksi. Sen on myös säilytettävä näitä tietoja kuusi vuotta sen vuoden jälkeen, jona tilien tunnistamismenettelyt suoritettiin tai tili lopetettiin.

Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä huolellisuusmenettelyn soveltamisesta, annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta. Verohallinto voi myös rajoittaa tiedonantovelvollisuutta.

17 d §

Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa tekemät finanssitilitietojen vaihtoa koskevat sopimukset (kumotaan)

Raportoiva suomalainen finanssilaitos, johon sovelletaan jotakin sopimusta, jonka Euroopan unioni on tehnyt Andorran kanssa Brysselissä 12 päivänä helmikuuta 2016, Liechtensteinin kanssa Strasbourgissa 28 päivänä lokakuuta 2016, Monacon kanssa Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2016, San Marinon kanssa Brysselissä 8 päivänä joulukuuta 2015 ja Sveitsin kanssa Brysselissä 27 päivänä toukokuuta 2015 finanssitilitietojen vaihdosta kansainvälisten verosääntöjen noudattamisen parantamiseksi, katsotaan tätä lakia sovellettaessa tiedonantovelvolliseksi.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä, joiden mukaan raportoiva suomalainen finanssilaitos voi 1 momentissa mainittujen sopimusten liitteiden I II jakson D kohdan ja E kohdan mukaisesti käyttää palveluntarjoajia ja soveltaa tiettyjä tilejä koskevia huolellisuusmenettelyjä myös muihin tileihin. Verohallinto voi myös antaa tarkempia määräyksiä mainittujen sopimusten liitteiden I VII jakson B kohdan, VIII jakson C kohdan 9 alakohdan ja VIII jakson E kohdan 4 alakohdan ja 6 alakohdan mukaisesti finanssitilien käsittelystä, ilmaisun aiempi tili soveltamisesta, yksikön lähiyksikön

määritelmästä ja tilinhaltijaluokitusten käytöstä asiakirjanäyttönä. Verohallinto voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä huolellisuusmenettelyn soveltamisesta, annettavista tiedoista ja niiden antamisen tavasta ja ajankohdasta tai rajoittaa tiedonantovelvollisuutta.

17 g §

Raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan tiedonantovelvollisuus raportoitavista liiketoimista

Raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla annetussa laissa (/) tarkoitetun raportoivan kryptovarapalvelun tarjoajan on noudatettava mainitun lain 3 luvun huolellisuusvelvoitteita ja 5 luvun erityisiä velvoitteita sekä annettava Verohallinnolle mainitun lain 4 luvussa:

1) tarkoitetut tiedot raportoitavista liiketoimista tai tieto siitä, ettei ilmoitettavia raportoitavia liiketoimia ole ollut; ja

2) tarkoitettujen yksittäisten kryptovarakäyttäjien, joiden asuinlainkäyttöalue on Suomi, saaman luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeelliset tiedot raportoitavien kryptovarojen myynneistä ja muista luovutuksista sekä tulotapahtumista siltä osin kuin nämä tiedot ovat raportoivalla kryptovarapalvelun tarjoajalla tai tieto siitä, ettei mainittuja tapahtumia ole ollut.

23 §

Tarkastusoikeus

Verohallinnolla on oikeus tarkastaa kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa ja jotka ovat tarpeen tässä luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi.

23 §

Tarkastusoikeus ja esittämisvelvollisuus

Verohallinnolla on oikeus tarkastaa ja tiedonantovelvollisella on Verohallinnon kehotuksesta velvollisuus esittää tarkastettavaksi kaikki ne asiakirjat, joista edellä tässä luvussa tarkoitettuja tietoja voi olla saatavissa ja jotka ovat tarpeen tässä luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi.

23 a §

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tiedonantovelvollisuus

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten on Verohallinnon kehotuksesta tunnistetiedon, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava ja esitettävä tarkastettavaksi hallussaan olevat tiedot mekanismeista, menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, joiden perusteella raportoivat suomalaiset finanssilaitokset ovat suorittaneet edellä 17 a §:n 1 momentissa, 17 b §:n 1 momentissa, 17 c §:n 1 momentissa sekä 17 d §:ssä tarkoitetut velvoitteet ja huolellisuusmenettelyt raportoitavien tilien tunnistamisessa.

23 c §

Raportoitavan järjestelyn palvelun tarjoajan erityinen tiedonantovelvollisuus

Edellä 17 e §:ssä tarkoitetun palvelun tarjoajan on Verohallinnon kehotuksesta viitenumeron, nimen, järjestelyn tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava ja esitettävä tarkastettavaksi hallussaan tai määräysvallassaan olevat tiedot menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että palvelun tarjoaja on suorittanut 17 e §:ssä tarkoitetut velvoitteet.

23 a §

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tiedonantovelvollisuus

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten on Verohallinnon kehotuksesta tunnistetiedon, pankkitilin numeron, tilitapahtuman tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava ja esitettävä tarkastettavaksi hallussaan olevat tiedot mekanismeista, menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, joiden perusteella raportoivat finanssilaitokset ja raportoivat kryptovarapalvelun tarjoajat ovat suorittaneet edellä 17 a §:n 1 momentissa, 17 c §:ssä sekä 17 g §:ssä tarkoitetut velvoitteet ja huolellisuusmenettelyt raportoitavien tilien ja raportoitavien käyttäjien tunnistamisessa.

23 c §

Tiedonantovelvollisen erityinen tiedonantovelvollisuus

Tässä luvussa tarkoitettun tiedonantovelvollisen on Verohallinnon kehotuksesta verotunnisteen, nimen, osoitteen, tilinumeron, sopimusnumeron, asiakasnumeron, viitenumeron, järjestelyn tai muun vastaavan yksilöinnin perusteella annettava hallussaan tai määräysvallassaan olevat tiedot menettelyistä, asiakirjoista sekä muista tiedoista, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että tiedonantovelvollinen on suorittanut tässä luvussa tarkoitetut ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteet.

28 a §

*Tiedonantovelvollisuuteen liittyvien
velvoitteiden kiertäminen*

Henkilö, joka suunnittelee, markkinoi, organisoii, tuo saataville tai toteuttaa järjestelyn, jonka yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on välttää 3 luvun mukaiset ilmoittamis-, huolellisuus- tai muut velvoitteet, on tiedonantovelvollinen ja velvollinen suorittamaan nämä velvoitteet niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

Jos tiedonantovelvollinen 3 luvun mukaisia velvoitteitaan täyttäessään havaitsee ilmoitettavan sivullisen suorittavan 1 momentin mukaisen järjestelyn, jonka seurauksena tietoja jää ilmoittamatta, tiedonantovelvollisen on ilmoitettava tiedot niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

Pykälää sovellettaessa ilmaisulla järjestely tarkoitetaan mitä tahansa olosuhdetta, toimenpidettä, liiketoimea, sopimusta, sitoumusta tai tapahtumaa.

56 b §

Pidennetty verotuksen oikaisuaika

Verotusta voidaan oikaista verovelvollisen vahingoksi 56 §:ssä säädetyn oikaisuajan estämättä kuuden vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta siltä osin kuin verotuksen oikaisun perusteena on:

3) sellainen verovelvollisen verotukseen vaikuttava tieto, joka on saatu kansainvälisessä tietojenvaihdossa *muutoin kuin automaattisessa tietojenvaihdossa.*

56 b §

Pidennetty verotuksen oikaisuaika

Verotusta voidaan oikaista verovelvollisen vahingoksi 56 §:ssä säädetyn oikaisuajan estämättä kuuden vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta siltä osin kuin verotuksen oikaisun perusteena on:

3) sellainen verovelvollisen verotukseen vaikuttava tieto, joka on saatu kansainvälisessä tietojenvaihdossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (185/2013) 5 a ja 5 c §, sellaisina kuin ne ovat, 5 a § laeissa 1703/2015 ja 1271/2022 ja 5 c § laissa 1703/2015,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 10 ja 11 kohta, 3 §:n 9 kohta, 5 §:n 6 kohta ja 5 d §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 10 ja 11 kohta, 3 §:n 9 kohta ja 5 §:n 6 kohta laissa 1271/2022 ja 5 d § laissa 881/2017, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1703/2015, 1488/2016, 1561/2019 ja 1271/2022, uusi 12–14 kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1488/2016, 1561/2019 ja 1271/2022, uusi 10 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1271/2022 uusi 7 kohta sekä lakiin uusi 5 g § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Direktiivin täytäntöönpano

Direktiivin täytäntöönpano

Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU, jäljempänä *virka-apudirektiivi*, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2021/514, lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu.

Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU, jäljempänä *virka-apudirektiivi*, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta annetulla neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2226, lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu.

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämän lain ja virka-apudirektiivin mukaisesti:

Tämän lain ja virka-apudirektiivin mukaisesti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10) *pyydetään komissiota* poistamaan raportoiva alustaoperaattori keskusrekisteristä rekisteröintiedellytysten päätyttyä sekä ilmoitetaan komissiolle tieto sellaisesta alustaoperaattorista, joka aloittaa toimintansa alustaoperaattorina rekisteröitymättä vaaditusti;

11) ilmoitetaan komissiolle tapahtuneesta tietoturvaloukkauksesta.

10) *poistetaan* raportoiva alustaoperaattori keskusrekisteristä rekisteröintiedellytysten päätyttyä sekä ilmoitetaan komissiolle tieto sellaisesta alustaoperaattorista, joka aloittaa toimintansa alustaoperaattorina rekisteröitymättä vaaditusti;

11) ilmoitetaan komissiolle tapahtuneesta tietoturvaloukkauksesta;

12) *ilmoitetaan asianomaiselle toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle* tiedot raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raporttoimista raportoitavista henkilöistä;

13) ilmoitetaan muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille kryptovaraoperaattorille annettu yksilöllinen tunnistenumero;

14) *poistetaan kryptovaraoperaattori kryptovaraoperaattoreiden rekisteristä* rekisteröintiedellytysten päätyttyä sekä ilmoitetaan komissiolle kryptovaraoperaattoreista, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen rekisterissä, jos niillä on Euroopan unionissa kotipaikkaansa pitäviä raportoitavia käyttäjiä.

3 §

3 §

Yhteistyömuodot

Yhteistyömuodot

Yhteistyö käsittää:

Yhteistyö käsittää:

9) raportoitavia myyjiä koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdolla.

9) raportoitavia myyjiä koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdolla;

10) *raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien raporttoimien* raportoitavia henkilöitä koskevien tietojen ilmoittamisen automaattisella tietojenvaihdolla.

5 §

5 §

Automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluvat tulo- ja pääomalajit

Automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluvat tulo- ja pääomalajit

Toimivaltaisen viranomaisen on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen

Toimivaltaisen viranomaisen on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ilmoitettava toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sellaiset saatavilla olevat tiedot, jotka koskevat tässä jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä ja seuraavia tulo- ja pääomalajeja:

ilmoitettava toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sellaiset saatavilla olevat tiedot, jotka koskevat tässä jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä ja seuraavia tulo- ja pääomalajeja:

6) rojaltit.

6) rojaltit;

7) muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot, jotka ovat muita kuin eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2011/96/EU 5 tai 6 artiklan mukaisesti yhtiöverosta vapautetuista osingoista saatavia tuloja.

5 a §

Finanssilaitoksen finanssitilitietojen raportointia koskevat velvollisuudet

(kumotaan)

Raportoivan suomalaisen finanssilaitoksen on:

1) pidettävä kirjaa virka-apudirektiivin liitteessä I olevissa I–IX jaksossa ja liitteessä II olevien tietojenvaihto- ja huolellisuussääntöjen soveltamisessa ja tietojen toimittamisessa toteutetuista toimista ja todisteista näiden menettelyjen käytöstä sekä toteutettava asianmukaiset toimenpiteet näiden tietojen saamiseksi;

2) varmistettava, että asiakasvastaava tunnistaa kaikki hänelle osoitetun tilin olosuhteissa tapahtuvat muutokset, ja kehotuksesta raportoitava tästä menettelystä toimivaltaiselle viranomaiselle;

(3 kohta on kumottu lailla 1271/2022)

(4 kohta on kumottu lailla 1271/2022)

5) säilytettävä virka-apudirektiivin mukaisesti käsiteltyjä tietoja kuusi vuotta sen vuoden jälkeen, jona tilien tunnistamismenettelyt suoritettiin tai tili lopetettiin.

5 c §

Finanssilitilitietojen raportointia koskevien säännösten kiertäminen (kumotaan)

Virka-apudirektiivin ja tämän lain estämättä voidaan finanssili katsoa raportoitavaksi finanssiliksi ja finanssilaitos raportoivaksi finanssilaitokseksi, jos:

1) finanssilaitos tai toisessa jäsenvaltiossa tai toisella lainkäyttöalueella asuva henkilö suorittaa sellaiseen menettelyyn sisältyviä toimenpiteitä, joka aiheuttaa sen, että tili ei ole virka-apudirektiivin liitteessä I olevan VIII jakson D kohdan mukainen raportoitava tili tai että finanssilaitos ei ole virka-apudirektiivin liitteessä I olevan VIII jakson A kohdan mukainen raportoiva finanssilaitos, ja tämän voidaan olosuhteet huomioon ottaen katsoa olleen menettelyn pääasiallinen syy; ja

2) olisi virka-apudirektiivin tarkoituksen vastaista, jos tili ei ole raportoitava tili tai finanssilaitos ei ole raportoiva finanssilaitos.

5 d §

Finanssilitilitietojen raportointi sovellettaessa Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssilitilitietojen vaihdosta tekemiä sopimuksia

Mitä 5 a–5 c §:ssä säädetään, on noudatettava myös sovellettaessa niitä sopimuksia, jotka Euroopan unioni on tehnyt Andorran kanssa Brysselissä 12 päivänä helmikuuta 2016, Liechtensteinin kanssa Strasbourgissa 28 päivänä lokakuuta 2016, Monacon kanssa Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2016, San Marinon kanssa Brysselissä 8 päivänä joulukuuta 2015 ja Sveitsin kanssa Brysselissä 27 päivänä toukokuuta 2015 finanssilitilitietojen vaihdosta kansainvälisten verosääntöjen noudattamisen parantamiseksi.

5 d §

Finanssilitilitietojen raportointi sovellettaessa Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa finanssilitilitietojen vaihdosta tekemiä sopimuksia

Mitä 5 b §:ssä säädetään, on noudatettava myös sovellettaessa niitä sopimuksia, jotka Euroopan unioni on tehnyt Andorran kanssa Brysselissä 12 päivänä helmikuuta 2016, Liechtensteinin kanssa Strasbourgissa 28 päivänä lokakuuta 2016, Monacon kanssa Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 2016, San Marinon kanssa Brysselissä 8 päivänä joulukuuta 2015 ja Sveitsin kanssa Brysselissä 27 päivänä toukokuuta 2015 finanssilitilitietojen vaihdosta kansainvälisten verosääntöjen noudattamisen parantamiseksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 g §

*Raportoitavien henkilöiden raportointia
koskevat raportoivan kryptovarapalvelun
tarjoajan velvollisuudet*

*Virka-apudirektiivissä tarkoitetuista
raportoitavista henkilöistä sekä raportoivista
kryptovarapalvelun tarjoajista säädetään
verotusmenettelystä annetussa laissa ja
raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien
tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla
annetussa laissa (/).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain (1559/2019) 1 §:n 3 momentin 1 kohta, 4 §:n 3 kohta, 6 §:n 2 momentti ja 20 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Lain soveltamisala

Lakia sovelletaan myös järjestelyihin, jotka voivat:

1) vaikuttaa verotusmenettelystä annetun lain 17 a–17 d §:n mukaisiin tai vastaaviin toisen valtion tai lainkäyttöalueen velvoitteisiin; tai

4 §

Ilmoitettavat tiedot

Raportoitavasta järjestelystä on annettava seuraavat tiedot:

3) tiivistelmä raportoitavan järjestelyn sisällöstä, mahdollinen nimike, jolla järjestely yleisesti tunnetaan, ja yleinen kuvaus olennaisista liiketoimista tai järjestelyistä;

6 §

Palvelun tarjoajan vapautus tiedonantovelvollisuudesta

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tarjoajan on ilmoitettava ilman aiheetonta

1 §

Lain soveltamisala

Lakia sovelletaan myös järjestelyihin, jotka voivat:

1) vaikuttaa verotusmenettelystä annetun lain 17 a tai 17 c §:n mukaisiin tai vastaaviin toisen valtion tai lainkäyttöalueen velvoitteisiin; tai

4 §

Ilmoitettavat tiedot

Raportoitavasta järjestelystä on annettava seuraavat tiedot:

3) tiivistelmä raportoitavan järjestelyn sisällöstä, mahdollinen nimike, jolla järjestely yleisesti tunnetaan, yleinen kuvaus olennaisista liiketoimista tai järjestelyistä *sekä muut tavoiteltua veroetua kuvaavat tiedot*;

6 §

Palvelun tarjoajan vapautus tiedonantovelvollisuudesta

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palvelun tarjoajan on ilmoitettava ilman aiheetonta

Voimassa oleva laki

viivästystä saman järjestelyn toiselle palvelun tarjoajalle, tai jos toista palvelun tarjoajaa ei ole, asianomaiselle verovelvolliselle tätä koskevasta verotusmenettelystä annetun lain 17 e §:n mukaisesta tiedonantovelvollisuudesta tai mainitun lain 14 f §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta sekä Verohallinnon antama viitenumero.

20 §

Automaattiseen tietojenvaihtoon liittyvät tunnusmerkit

Järjestely on raportoitava, jos se johtaa tai sen voidaan olettaa johtavan verotusmenettelystä annetun lain 17 a–17 d §:n mukaisen tai sitä vastaavan toisen valtion tai lainkäyttöalueen lainsäädännön mukaisen, finanssilaitosten finanssitilejä koskevan tiedonantovelvollisuuden välttämiseen tai kiertämiseen tai jos sillä voidaan olettaa tavoiteltavan kyseisen tiedonantovelvollisuuden välttämistä tai kiertämistä tai jos se hyödyntää tällaisen velvollisuuden puutetta.

Ehdotus

viivästystä *asiakkaanaan olevalle* palvelun tarjoajalle, tai *sen puuttuessa asiakkaanaan olevalle* asianomaiselle verovelvolliselle tätä koskevasta verotusmenettelystä annetun lain 17 e §:n mukaisesta tiedonantovelvollisuudesta tai mainitun lain 14 f §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta sekä Verohallinnon antama viitenumero.

20 §

Automaattiseen tietojenvaihtoon liittyvät tunnusmerkit

Järjestely on raportoitava, jos se johtaa tai sen voidaan olettaa johtavan verotusmenettelystä annetun lain 17 a *tai* 17 c §:n mukaisen tai sitä vastaavan toisen valtion tai lainkäyttöalueen lainsäädännön mukaisen, finanssilaitosten finanssitilejä koskevan tiedonantovelvollisuuden välttämiseen tai kiertämiseen tai jos sillä voidaan olettaa tavoiteltavan kyseisen tiedonantovelvollisuuden välttämistä tai kiertämistä tai jos se hyödyntää tällaisen velvollisuuden puutetta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 47 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa
1141/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

47 §

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu. Omaisuuden luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.

47 §

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet *sekä kryptovarat* katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu. Omaisuuden luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .